

SGK MEVZUATINI
ANLAMAK ARTIK DAHA KOLAY

1.
BASKI

5510

SOSYAL SİĞORTALAR VE GENEL SAĞLIK SİĞORTASI KAYNAK KİTABI

KONU ANLATIMI | KISA NOTLAR | TEST SORULARI

Güncel Mevzuat

Konu Anlatımı

Kısa Notlar

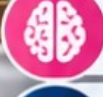
Test Soruları

Tablolar ve Şemalar

Uygulama Örnekleri

Kodlama Teknikleri

Akılda Kalıcılık
Yöntemleri

"Mevzuatı anlamak,
uygulamayı kolaylaştırır."

Burak Dinçer

@burakdincersgk

0544 275 36 27

HAZIRLAYAN ve ÖNSÖZ

Burak Dinçer

- SGK Personeli (İcra Memuru)
- Eğitim ve Yayın İçeriği Hazırlayıcısı
- SOGÜAD – Sosyal Güvenlik Ailesi Derneği Kurucu Başkanı (2017)
- BALSEN – Büro Ailesi Sendikası Genel Başkan (2022-2026)
- Memur TV | Memur Gazetesi | Memur Radyo | eKamu.net | SGK Sınav ve birçok dijital platform kurucusu

"Tecrübe, paylaştıkça kıymetlidir..."

@burakdincersgk

@burakdincersgk

@burakdincersgk

0544 275 36 27

Kıymetli Okuyucu,

Bu kitap, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun sınavlarda en doğru ve en anlaşılır şekilde öğrenilmesi için hazırlanmıştır.

Sahada edindiğim mesleki tecrübe, kurumsal bilgiler, mevzuat takibi ve özellikle görevde yükselme sınavlarına yönelik hazırlık sürecinde ihtiyaç duyulan tüm konuları, sizler için sade, sistematik ve uygulanabilir bir şekilde bir araya getirmeye çalıştım.

Amacım sadece bilgi aktarmak değil; aynı zamanda konuları **kolay öğrenmenizi, akılda kalıcı yöntemlerle** kalıcı hale getirmenizi ve bol soru çözümüyle pekiştirmenizi sağlamaktır.

Kitapta;

- ✓ Kanun maddeleri sadeleştirilmiş şekilde
- ✓ Önemli noktalar kalın ve vurgulu
- ✓ Tablolar, şemalar, kodlama teknikleri
- ✓ Uygulama örnekleri ve dikkat kutuları
- ✓ Konu sonu test soruları ve çözümleri

yer almaktadır.

Bu çalışma, yalnızca sınav için değil; günlük iş hayatınızda da 5510 sayılı Kanunu doğru anlamınıza ve doğru uygulamanıza katkı sağlayacaktır.

Kitabın hazırlanmasında emeği geçen tüm meslektaşlarıma, soru ve önerileriyle katkı sağlayan takipçilerime ve her zaman yanımda olan aileme teşekkür ederim.

Bu kitabın, tüm kamu çalışanlarına, özellikle SGK personeline ve sınava hazırlanan arkadaşlarıma faydalı olmasını temenni ederim.

*"Bilgi paylaştıkça çoğalır,
yol arkadaşlığıyla anlam kazanır."*

Burak Dinçer

*"Daha güçlü bir kamu,
daha güçlü bir Türkiye için..."*

*Çalışan
Üreten
Paylaşan
Bir Türkiye...*

@burakdincersgk | @burakdincersgk | @burakdincersgk | 0544 275 36 27

Memur TV | Memur Gazetesi | Memur Radyo | eKamu.net | SGK

MADDE 1 - Amaç

KANUN MADDESİ

Bu Kanunun amacı, sosyal sigortalar ile genel sağlık sigortası bakımından kişileri güvence altına almak; bu

sigortalardan yararlanacak kişileri ve sağlanacak hakları, bu haklardan yararlanma şartları ile finansman ve

karşılama yöntemlerini belirlemek; sosyal sigortaların ve genel sağlık sigortasının işleyişi ile ilgili usûl ve esasları

düzenlemektir.

KAYNAK SORULAR

I- Sosyal sigortalar ile genel sağlık sigortası bakımından kişileri güvence altına almak.

II- Bu sigortalardan yararlanacak kişileri ve sağlanacak hakları, yararlanma şartları ile finansman ve karşılama

yöntemlerini belirlemek.

III- Sosyal sigortalar ile genel sağlık sigortasının işleyişine ilişkin usul ve esasları düzenlemek.

1. Yukarıda yer alan öncüllerden hangileri 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası

Kanununun amacını içerir?

- A) I ve II
- B) I ve III
- C) II ve III
- D) I, II ve III

DOĞRU CEVAP: D — I, II ve III

MADDE 2 - Kapsam

KANUN MADDESİ

Bu Kanun; sosyal sigortalar ile genel sağlık sigortasından yararlanacak kişileri, işverenleri, sağlık hizmeti sunucularını,

bu Kanunun uygulanması bakımından gerçek kişiler ile her türlü kamu ve özel hukuk tüzel kişilerini ve tüzel kişiliği

olmayan diğer kurum ve kuruluşları kapsar.

KAYNAK SORULAR

I- Sosyal sigortalar ile genel sağlık sigortasından yararlanacak kişiler.

II- İşverenler ve sağlık hizmeti sunucuları.

III- Kanunun uygulanması bakımından gerçek kişiler ile kamu ve özel hukuk tüzel kişileri.

IV- Tüzel kişiliği olmayan diğer kurum ve kuruluşlar.

1. Yukarıda yer alan öncüllerden hangileri 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası

Kanunu kapsamındadır?

- A) I, III ve IV
- B) I, II ve III
- C) I, II, III ve IV
- D) I, II ve IV

DOĞRU CEVAP: C — I, II, III ve IV

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu aşağıdakilerden hangisini kapsamaz ?

- A) Sağlık hizmeti sunucularını
- B) Sosyal sigortalar ile genel sağlık sigortasından yararlanacak kişileri
- C) İşverenleri
- D) Kamu ve özel tüzel kişileri
- E) Yabancı uyruklu olup Türkiye'de ikamet etmeyen kişileri

ÇÖZÜM: Bu kanun yabancı uyruklu kişileri kapsamaz. Doğru cevap E seçeneğidir.

MADDE 3 - Tanımlar

KANUN MADDESİ

Bu Kanunun uygulanmasında;

- 1) Bakanlık: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığını,
- 2) Kurum: Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığını,
- 3) Sosyal sigortalar: Kısa ve uzun vadeli sigorta kollarını,

- 4) Kısa vadeli sigorta kolları: İş kazası ve meslek hastalığı, hastalık ve analık sigortası kollarını,
- 5) Uzun vadeli sigorta kolları: Malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortası kollarını,

- 6) Sigortalı: Kısa ve/veya uzun vadeli sigorta kolları bakımından adına prim ödenmesi gereken veya kendi adına

prim ödemesi gereken kişiyi,

- 7) (Değişik: 17/4/2008-5754/1 md.) Hak sahibi: Sigortalının veya sürekli iş göremezlik geliri ile malûllük, vazife

malûllüğü veya yaşlılık aylığı almakta olanların ölümü halinde, gelir veya aylık bağlanmasına veya toptan ödeme

yapılmasına hak kazanan eş, çocuk, ana ve babasını,

- 8) Genel sağlık sigortası: Kişilerin öncelikle sağlıklarının korunmasını, sağlık riskleri ile karşılaşmaları halinde

ise oluşan harcamaların finansmanını sağlayan sigortayı,

- 9) Genel sağlık sigortalısı: Bu Kanunun 60 ıncı maddesinde sayılan kişileri,

- 10) (Değişik: 17/4/2008-5754/1 md.) Bakmakla yükümlü olduğu kişi: 5 inci

maddenin birinci fıkrasının (b) bendi ile 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin (1), (2) ve (7) numaralı alt

bentleri ile yedinci ve sekizinci fıkraları ile onikinci fıkrasındaki askeri öğrenci adayları ile Jandarma ve Sahil Güvenlik

Akademisi öğrenci adayları dışında kalan genel sağlık sigortalısının, sigortalı sayılmayan veya isteğe bağlı sigortalı

olmayan, kendi sigortalılığı nedeniyle gelir veya aylık bağlanmamış olan;123

b) 18 yaşını, lise ve dengi öğrenim veya 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanununda belirtilen aday

çıraklık ve çıraklık eğitimi ile işletmelerde meslekî eğitim görmesi halinde 20 yaşını, yüksek öğrenim görmesi halinde

25 yaşını doldurmamış ve evli olmayan çocukları ile yaşına bakılmaksızın bu Kanuna göre malûl olduğu tespit edilen

evli olmayan çocuklarını,

c) Geçiminin genel sağlık sigortalısı tarafından sağlandığı Kurumca belirlenen kriterlere göre tespit edilen ana ve

babasını,

11) Hizmet akdi: 22/4/1926 tarihli ve 818 sayılı Borçlar Kanununda tanımlanan hizmet akdini ve iş mevzuatında

tanımlanan iş sözleşmesini veya hizmet akdini,

12) Ücret: 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (c) bendi kapsamında sigortalı sayılanlara saatlik, günlük,

haftalık, aylık veya yıllık olarak para ile ödenen ve süreklilik niteliği taşıyan brüt tutarı,

13) Asgarî ücret: 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanunu gereğince 16 yaşından büyük işçiler için belirlenen bir

aylık brüt ücreti,

14) (Değişik: 17/4/2008-5754/1 md.) Ay: Ücretleri; her ayın 15'inde ödenen 4 üncü maddenin birinci fıkrasının

(a) ve (c) bentleri kapsamındaki sigortalılar için, ayın 15'inden ertesi ayın 15'ine kadar geçen, diğer sigortalılar

için ise ayın 1'i ilâ sonu arasında geçen ve otuz gün olarak değerlendirilen süreyi,

15) (Değişik: 17/4/2008-5754/1 md.) Yıl: Ücretleri; her ayın 15'inde ödenen 4 üncü maddenin birinci fıkrasının

(a) ve (c) bentleri kapsamındaki sigortalılar için, 15 Ocak tarihinden ertesi yılın 15 Ocak tarihine kadar geçen,

diğer sigortalılar için ise 1 Ocak ilâ 31

Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin (1) ve (2) numaralı alt bentlerinin dışında

kalan genel

sağlık sigortalısının,” ibaresi “5 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendi ile 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (c)

bendinin (1), (2) ve (7) numaralı alt bentleri ile yedinci ve sekizinci fıkralarının dışında kalan genel sağlık

sigortalısının,” olarak, aynı bendin (c) alt bendinde yer alan “sigortalı” ibaresi “genel sağlık sigortalısı” olarak

değiştirilmiştir. 2/1/2017 tarihli ve 681 sayılı KHK'nin 73 üncü maddesiyle bu bentte yer alan “60 ıncı maddenin birinci

fıkrasının (c) bendinin (1), (2) ve (7) numaralı alt bentleri ile yedinci ve sekizinci” ibaresi “60 ıncı maddenin birinci

fıkrasının (c) bendinin (1), (2) ve (7) numaralı alt bentleri ile yedinci, sekizinci ve onikinci” şeklinde 1/3/2017

tarihinden geçerli olmak üzere değiştirilmiş; daha sonra bu hüküm yürürlüğe girmek üzere kanunlaşmıştır. numaralı

bendinde yer alan “yedinci, sekizinci ve onikinci fıkralarının” ibaresi “yedinci ve sekizinci fıkraları ile onikinci

fıkrasındaki askeri öğrenci adayları ile Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi öğrenci adayları” şeklinde değiştirilmiştir.

Aralık tarihleri arasında geçen ve 360 gün olarak değerlendirilen süreyi,

16) Gelir: İş kazası veya meslek hastalığı halinde sigortalıya veya sigortalının ölümü halinde hak sahiplerine,

yapılan sürekli ödemeyi,

17) (Değişik: 17/4/2008-5754/1 md.) Aylık: Malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları ile vazife malûllüğü halinde

yapılan sürekli ödemeyi,

18) Ödeme dönemi: Bu Kanuna göre bağlanan gelir ve aylıkların, ödeme tarihinden takip eden ödeme tarihine

kadar geçen süreyi,

19) Tarımsal faaliyet: Kendi mülkünde, ortaklık veya kiralamak suretiyle başkalarının mülkünde veya kamuya

mahsus mahallerde; ekim, dikim, bakım, üretme, yetiştirme ve ıslah yoluyla yahut doğrudan doğruya tabiattan

istifade etmek suretiyle bitki, orman, hayvan ve su ürünleri elde edilmesini ve/veya bu ürünlerin yetiştiricileri

tarafından; muhafazasını, taşınmasını veya pazarlanmasını,

20) (Değişik: 17/4/2008-5754/1 md.) Kurum Sağlık Kurulu: Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmeti

sunucularının sağlık kurullarınca düzenlenecek raporlardaki teşhis ve bu teşhise dayanak teşkil eden belgeleri

incelemek suretiyle, çalışma gücü kaybı ve meslekte kazanma gücü kaybı oranlarını, erken yaşlanma halini,

vazifelerini yapamayacak şekilde meslekte kazanma gücü kaybını ve malûllük derecelerini belirlemeye yetkili

hekimlerden ve/veya dış hekimlerinden oluşan kurulları,

21) (Değişik: 17/4/2008-5754/1 md.) Kamu idareleri: 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve

Kontrol Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen kamu idareleri ve kamu iktisadi

teşebbüsleri ile bunların bağlı idare, ortaklık, müessese ve işletmeleri ve yukarıda belirtilenlerin ödenmiş

sermayesinin % 50'sinden fazlasına sahip oldukları ortaklık ve işletmelerden Türk Ticaret Kanununa tabi olmayanlarla özel kanunlarına göre personel çalıştıran diğer kamu kurumlarını,

22) Sağlık hizmeti: Genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilere 63 üncü madde gereği

finansmanı sağlanacak tıbbî ürün ve hizmetleri,

23) Kişiyeye yönelik koruyucu sağlık hizmeti: Kişilerin hastalıktan korunması veya sağlıklı olma halinin sürdürülmesi amacıyla, kişiyeye yönelik olarak finansmanı sağlanacak sağlık hizmetlerini,

24) Aile hekimi: Sağlık Bakanlığı tarafından aile hekimi olarak yetkilendirilen ve Kurum ile sözleşme yapmış

hekimleri,

25) Sağlık hizmeti sunucusu: Sağlık hizmetini sunan ve/veya üreten; gerçek kişiler ile kamu ve özel hukuk tüzel

kişilerini ve bunların tüzel kişiliği olmayan şubelerini,

26) Katılım payı: Sağlık hizmetlerinden yararlanabilmek için, genel sağlık sigortalısı veya bakmakla yükümlü

olduğu kişiler tarafından ödenecek tutarı,

27) (Değişik: 4/4/2013-6458/123 md.) Uluslararası koruma başvurusu veya statüsü sahibi ve vatansız kişi: İçişleri

Bakanlığı tarafından başvuru sahibi, mülteci, ikincil koruma veya şartlı mülteci statüsü sahibi veya vatansız

olarak tanınan kişileri,

28) Peşin sermaye değeri: Kurumca, bu Kanunun ilgili maddelerinde belirtilen

giderlerin yaş, kesilme ihtimali ve Kurumca belirlenecek iskonto oranı dikkate alınarak

hesaplanan tutarı,

29) (Değişik: 17/4/2008-5754/1 md.) Güncelleme katsayısı: Her yılın Aralık ayına göre Türkiye İstatistik Kurumu

tarafından açıklanan en son temel yıllık tüketici fiyatları genel indeksindeki değişim oranının % 100'ü ile sabit

fiyatlarla gayri safi yurtiçi hasıla gelişme hızının % 30'unun toplamına (1) tam sayısının ilâve edilmesi sonucunda bulunan değeri,

30) (Ek: 17/4/2008-5754/1 md.) Vazife malûllüğü: Bu Kanunun 47 nci maddesinde tarif edilen vazife ve/veya

harp malûllüğü hallerini,

31) (Ek: 17/4/2008-5754/1 md.) Uluslararası sosyal güvenlik sözleşmeleri: Ülkemizin taraf olduğu sosyal güvenlik

sözleşmelerini, ifade eder. (Ek fıkra: 17/4/2008-5754/1 md.) Bu maddenin (29) numaralı bendinde belirtilen

güncelleme katsayısının hesabında, en son temel yıllık tüketici fiyatları genel indeksindeki değişim oranı veya

sabit fiyatlarla gayri safi yurtiçi hasıla gelişme hızının eksi olduğu yıllarda eksi değerler sıfır olarak alınır. (Ek

fıkra: 20/8/2016-6745/60 md.) 4857 sayılı Kanunun 13 üncü ve 14 üncü maddelerine göre kısmi süreli veya çağrı

üzerine çalışanlar, ay içerisinde günün bazı saatlerinde çalışıp, çalıştığı saat karşılığında ücret alanlardan ay

içerisinde otuz günden eksik prim ödeme gün sayısı bulunanlar, sigortalı çalışmama şartı hariç birinci fıkranın

(10) numaralı bendinde yer verilen diğer şartları haiz olmaları kaydıyla otuz günden eksik günleri için genel

sağlık sigortalısının bakmakla yükümlü olduğu kişi sayılır.4

İKİNCİ KISIM Sosyal Sigorta Hükümleri

KAYNAK SORULAR

1. Aşağıdakilerden hangisi 5510 sayılı Kanuna göre kısa vadeli sigorta kolları arasında yer almaz?

- A) İş kazası ve meslek hastalığı
- B) Hastalık
- C) Analık
- D) Malullük

DOĞRU CEVAP: D — Malullük

2. Aşağıdakilerden hangisi 5510 sayılı Kanuna göre uzun vadeli sigorta kolları arasında yer almaz?

- A) Meslek hastalığı

- B) Yaşlılık
C) Ölüm
D) Malullük

DOĞRU CEVAP: A — Meslek hastalığı

3. Aşağıdakilerden hangisi 5510 sayılı Kanuna göre bakmakla yükümlü olunan kişi kapsamında

değildir?

A) İşletmelerde meslekî eğitim görmesi halinde 20 yaşını, yükseköğrenim görmesi halinde 25 yaşını doldurmuş ve

evli olmayan çocuklar

B) Bu Kanuna göre malûl olduğu tespit edilen evli olmayan çocuklar

C) Kendi sigortalılığı nedeniyle gelir ve aylık bağlanmamış olan eş

D) Geçiminin genel sağlık sigortalısı tarafından sağlandığı Kurumca belirlenen kriterlere göre tespit edilen ana ve

baba

DOĞRU CEVAP: A — İşletmelerde meslekî eğitim görmesi halinde 20 yaşını, yükseköğrenim görmesi halinde

25 yaşını doldurmuş ve evli olmayan çocuklar

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre aşağıdakilerden hangisi uzun

vadeli sigorta kollarından birisidir ?

- A) İş kazası kolu
B) Meslek hastalığı kolu
C) Yaşlılık
D) Hastalık sigortası
E) Analık sigortası

ÇÖZÜM: Uzun vadeli sigorta kolları: Malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortası kollarını oluşturur. Doğru cevap C seçeneğidir.

MADDE 4 - Sigortalı sayılanlar

KANUN MADDESİ

(Değişik: 17/4/2008-5754/2 md.) Bu Kanunun kısa ve uzun vadeli sigorta kolları uygulaması bakımından;

- a) Hizmet akdi ile bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılanlar,
b) Köy ve mahalle muhtarları ile hizmet akdine bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlardan ise;
1) Ticarî kazanç veya serbest meslek kazancı nedeniyle gerçek veya basit usûlde gelir vergisi mükellefi olanlar,
2) Gelir vergisinden muaf olup, esnaf ve sanatkâr siciline kayıtlı olanlar,
3) Anonim şirketlerin yönetim kurulu üyesi olan ortakları, sermayesi paylara Kanunun ek 9 uncu

maddesinin

birinci fıkrasına tabi olarak çalışanlardan” ibaresi “alanlardan” şeklinde değiştirilmiştir.

bölünmüş komandit şirketlerin komandite ortakları, diğer şirket ve donatma iştiraklerinin ise tüm ortakları,

4) Tarımsal faaliyette bulunanlar,

c) Kamu idarelerinde;

1) Bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendine tabi olmayanlardan, kadro ve pozisyonlarda sürekli olarak çalışıp

ilgili kanunlarında (a) bendi kapsamına girenler gibi sigortalı olması öngörülmemiş olanlar,

2) Bu maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine tabi olmayanlardan, sözleşmeli olarak çalışıp ilgili kanunlarında (a) bendi kapsamına girenler gibi sigortalı olması öngörülmemiş olanlar ile 657 sayılı Devlet

Memurları Kanununun 86 ncı maddesi uyarınca açıktan vekil atananlar, sigortalı sayılırlar. Birinci fıkranın (a)

bendi gereği sigortalı sayılanlara ilişkin hükümler;

a) İşçi sendikaları ve konfederasyonları ile sendika şubelerinin başkanlıkları ve yönetim kurullarına seçilenler,

b) Bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılan; film, tiyatro, sahne, gösteri, ses ve saz sanatçıları ile müzik,

resim, heykel, dekoratif ve benzeri diğer uğraşları içine alan bütün güzel sanat kollarında çalışanlar ile düşünürler ve

yazarlar,

c) Mütakabiliyet esasına dayalı olarak uluslararası sosyal güvenlik sözleşmesi yapılmış ülke uyruğunda olanlar hariç

olmak üzere, yabancı uyruklu kişilerden hizmet akdi ile çalışanlar,

d) 2/7/1941 tarihli ve 4081 sayılı Çiftçi Mallarının Korunması Hakkında Kanuna göre çalıştırılanlar,

e) 24/4/1930 tarihli ve 1593 sayılı Umumi Hıfzısıhha Kanununda belirtilen umumî kadınlar,

f) Milli Eğitim Bakanlığı tarafından düzenlenen kurslarda usta öğretici olarak çalıştırılanlar, kamu idarelerinde ders

ücreti karşılığı görev verilenler ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü maddesinin (C) bendi kapsamında

çalıştırılanlar,

g) (Ek: 11/10/2011-KHK-665/29 md.) Türkiye İş Kurumu tarafından düzenlenen Toplum Yararına Çalışma

Programlarından yararlananlar, hakkında da uygulanır. (Ek cümle: 11/10/2011-KHK-665/29 md.) Bu fıkranın (g)

bendinde sayılanlar için Türkiye İş Kurumu prim ödeme yükümlüsü olmakla birlikte bu Kanun kapsamında işyeri ve

işveren sayılmaz. Birinci fıkranın (b) bendi gereği sigortalı sayılanlara ilişkin hükümler; 10/7/1953 tarihli ve 6132

sayılı At Yarışları Hakkında Kanuna tabi jokey ve antrenörler hakkında da uygulanır. Birinci fıkranın (c) bendi gereği

sigortalı sayılanlara ilişkin hükümler;

a) Kuruluş ve personel kanunları veya diğer kanunlar gereğince seçimle veya atama yoluyla kamu idarelerinde göreve

gelenlerden; bu görevleri sebebiyle kendilerine ilgili kanunlarında Devlet memurları gibi emeklilik hakkı tanınmış olanlardan hizmet akdi ile çalışmayanlar,

b) Başbakan, Cumhurbaşkanı yardımcıları, bakanlar, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, belediye başkanları, il

encümeninin seçimle gelen üyeleri,5

c) Birinci fıkranın (c) bendi kapsamında iken, bu kapsamdaki kişilerin kurduğu sendikalar ve konfederasyonları ile

sendika şubelerinin başkanlıkları ve yönetim kurullarına seçilenlerden aylıksız izne ayrılanlar,

d) Harp okulları ile fakülte ve yüksek okullarda, Milli Savunma Bakanlığı hesabına okuyan veya kendi hesabına

okumakta iken askerî öğrenci olanlar ile astsubay meslek yüksek okulları ve astsubay naspedilmek üzere temel

askerlik eğitimine tâbi tutulan adaylar,6

e) Polis Akademisi ile fakülte ve yüksek okullarda, Emniyet Genel Müdürlüğü hesabına okuyan veya kendi hesabına

okumakta iken Emniyet Genel Müdürlüğü hesabına okumaya devam eden öğrenciler ile polis nasbedilmek üzere Polis

Meslek Eğitim Merkezlerinde polislik eğitime tabi tutulan adaylar,7

f) (Ek: 2/1/2017 - KHK - 680/73 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7072/71 md.) Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi ile

fakülte ve yüksek okullarda Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı nam ve hesabına okuyan veya

kendi hesabına okumakta iken Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı nam ve hesabına okumaya

devam edenler ile subay ve astsubay naspedilmek üzere temel askerlik eğitime tabi tutulan adaylar, hakkında da

uygulanır. Dördüncü fıkranın (d), (e) ve (f) bentlerinde belirtilen okulları tamamlamadan ayrılanlar ile bu okulları

tamamlamalarına rağmen görevlerine başlamadan ayrılanların, bu okullarda geçen eğitim süreleri sigortalılıklarından

sayılmaz.8 Bu Kanunun kısa vadeli sigorta kollarına ilişkin hükümleri bu maddenin birinci fıkrasının (c) bendi

kapsamında sigortalı sayılanlara bu kapsamda oldukları sürece uygulanmaz. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usûl

ve esaslar Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

TABLO / ŞEMA

4/a → Hizmet akdiyle çalışan

4/b → Kendi adına ve hesabına bağımsız çalışan

4/c → Kamu görevlisi statüsünde çalışan

KODLAMA TEKNİĞİ

KOD: (EK CÜMLE • DÖRDÜNCÜ FIKRANIN (D), (E) VE • AŞAĞIDAKILERDEN HANGİSİ 5510 SAYILI KANUNUN

AKILDA KALICILIK

ÖRNEKLE HATIRLA: (Ek cümle:

11/10/2011-KHK-665/29 md.) Bu fıkranın (g) bendinde sayılanlar için Türkiye İş

Kurumu prim ödeme yükümlüsü olmakla birlikte bu Kanun kapsamında işyeri ve işveren sayılmaz. Bu hükmü bir olay

sorusunda önce “kim?”, sonra “hangi şart/süre?” diye ayırarak düşün.

UYGULAMA ÖRNEĞİ

Bir kişi bir işverene hizmet akdiyle bağlı çalışıyorsa önce 4/a; kendi adına bağımsız faaliyette bulunuyorsa 4/b; kamu

görevlisi statüsündeyse 4/c ihtimalini değerlendir.

KAYNAK SORULAR

1. Aşağıdakilerden hangisi 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının (a) bendi

kapsamında sayılan sigortalılar arasında yer almaz?

A) Mütakabiliyet esasına dayalı olarak uluslararası sosyal güvenlik sözleşmesi yapılmış ülke uyruğunda olan,

yabancı uyruklu kişilerden hizmet akdi ile çalışanlar

B) Hizmet akdi ile bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılanlar

C) Millî Eğitim Bakanlığı tarafından düzenlenen kurslarda usta öğretici olarak çalıştırılanlar

D) İşçi sendikaları ve konfederasyonları ile sendika şubelerinin başkanlıkları ve yönetim kurullarına seçilenler

DOĞRU CEVAP: A — Mütakabiliyet esasına dayalı olarak uluslararası sosyal güvenlik sözleşmesi yapılmış

ülke uyruğunda olan, yabancı uyruklu kişilerden hizmet akdi ile çalışanlar

2. Aşağıdakilerden hangisi 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının (a) bendi

kapsamında sayılan sigortalılar arasında yer almaz?

- A) Türkiye İş Kurumu tarafından düzenlenen Toplum Yararına Çalışma Programlarından yararlananlar
- B) Umumi Hıfzısıhha Kanununda belirtilen umumî kadınlar
- C) Kamu idarelerinde ders ücreti karşılığı görev verilenler
- D) Anonim şirketlerin yönetim kurulu üyesi olan ortakları

DOĞRU CEVAP: D — Anonim şirketlerin yönetim kurulu üyesi olan ortakları

3. Aşağıdakilerden hangisi 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının (b) bendi

kapsamında sayılan sigortalılar arasında yer almaz?

- A) Gelir vergisinden muaf olup, esnaf ve sanatkâr siciline kayıtlı olanlar
- B) 6132 sayılı At Yarışları Hakkında Kanuna tabi jokey ve antrenörler
- C) Çiftçi Mallarının Korunması Hakkında Kanuna göre çalıştırılanlar
- D) Tarımsal faaliyetinde bulunanlar

DOĞRU CEVAP: C — Çiftçi Mallarının Korunması Hakkında Kanuna göre çalıştırılanlar

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre aşağıdakilerden hangisi sigortalı

sayılmaz ?

- A) Hizmet akdi ile bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılanlar,
- B) Köy ve mahalle muhtarları ile hizmet akdine bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlardan ise;
- C) Ticarî kazanç veya serbest meslek kazancı nedeniyle gerçek veya basit usûlde gelir vergisi mükellefi olanlar,
- D) Gelir vergisinden muaf olmayan , esnaf ve sanatkâr siciline kayıtlı olanlar
- E) Anonim şirketlerin yönetim kurulu üyesi olan ortakları, sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin

komandite ortakları, diğer şirket ve donatma iştiraklerinin ise tüm ortakları,

ÇÖZÜM: Gelir vergisinden muaf olup, esnaf ve sanatkâr siciline kayıtlı olanlar sigortalı sayılır. Doğru cevap D

seçeneğidir.

MADDE 5 - Bazı sigorta kollarının uygulanacağı sigortalılar

KANUN MADDESİ

Kısa ve uzun vadeli sigorta kolları bakımından aşağıda sayılan kişiler hakkında uygulanacak sigorta kolları şunlardır:

2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 203 üncü maddesiyle bu bentte yer alan “Başbakan,”

ibaresinden sonra gelmek üzere “Cumhurbaşkanı yardımcıları,” ibaresi eklenmiştir. 2/1/2017 tarihli ve 680 sayılı

KHK'nin 73 üncü maddesiyle bu bentte yer alan “Türk Silâhlı Kuvvetleri” ibaresi “Milli Savunma Bakanlığı” şeklinde

değiştirilmiş, daha sonra bu hüküm 1/2/2018 tarihli ve 7072 sayılı Kanunun 71 inci maddesiyle aynen kabul edilerek

kanunlaşmıştır. üzere Polis Meslek Eğitim Merkezlerinde polislik eğitime tabi tutulan adaylar” ibaresi eklenmiştir.

2/1/2017 tarihli ve 680 sayılı KHK'nin 73 üncü maddesiyle bu fıkra da yer alan “(d) ve (e)” ibaresi “(d), (e) ve (f)”

şeklinde değiştirilmiş, daha sonra bu hüküm 1/2/2018 tarihli ve 7072 sayılı Kanunun 71 inci maddesiyle aynen kabul

edilerek kanunlaşmıştır.

a) Hizmet akdi ile çalışmamakla birlikte, ceza infaz kurumları ile tutukevleri bünyesinde oluşturulan tesis, atölye ve

benzeri ünitelerde çalıştırılan hükümlü ve tutuklular hakkında, iş kazası ve meslek hastalığı ile analık sigortası

uygulanır ve bunlar, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılırlar.

b) (Değişik: 13/2/2011-6111/24 md.) 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanununda belirtilen aday çırak,

çırak ve işletmelerde meslekî eğitim gören öğrenciler hakkında iş kazası ve meslek hastalığı ile hastalık sigortası;

meslekî ve teknik ortaöğretim ile yükseköğrenimleri sırasında staja tabi tutulan öğrenciler, mesleki ve teknik

ortaöğretim sırasında tamamlayıcı eğitim ya da alan eğitimi gören öğrenciler, kamu kurum ve kuruluşları tarafından

desteklenen projelerde görevli bursiyerler ile 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 46 ncı maddesine tabi olarak

kısmi zamanlı çalıştırılan öğrencilerden aylık prime esas kazanç tutarı, 82 nci maddeye göre belirlenen günlük prime

MADDE 4-5 | STATÜLERİ TEK BAKIŞTA

ŞEMA / TABLO • İlgili kanun maddesini hızlı tekrar için görselleştirir.

4/a

Hizmet akdiyle çalışan

Bağımlı çalışma

4/b

Kendi adına ve hesabına çalışan

Bağımsız çalışma

4/c

Kamu görevlisi

Kamu statüsü

AKILDA KALSIN

A = Bağılı • B = Bağımsız • C = Kamu

KENDİ NOTLARIN

Bu alana kendi notlarını al.

SİGORTALILIK STATÜSÜNÜ 10 SANİYEDE AYIR

MADDE 4-5 • karşılaştırma şeması

4/a — BAĞLI ÇALIŞAN

- Hizmet akdiyle bir veya birden fazla işveren yanında çalışan.
- Kod: A = bağlı çalışma

4/b — BAĞIMSIZ

- Kendi nam ve hesabına bağımsız çalışan.
- Kod: B = bağımsız

4/c — KAMU

- Kamu idarelerinde mevzuatta belirtilen kapsamda çalışan.
- Kod: C = kamu

SINAVDA ÖNCE ÇALIŞMA İLİŞKİSİNİ BUL

İşverene bağlı mı? Kendi namına mı? Kamu görevlisi mi?

KENDİ NOTLARIN

Bu alana kendi notlarını al.

öğrenciler" ibaresi "meslekî ve teknik ortaöğretim ile yükseköğrenimleri sırasında staja tabi tutulan öğrenciler,

mesleki ve teknik ortaöğretim sırasında tamamlayıcı eğitim ya da alan eğitimi gören öğrenciler" şeklinde değiştirilmiştir.

meslek hastalığı sigortası ile (...)11 genel sağlık sigortası hükümleri uygulanır. (Ek cümle: 11/10/2011-KHK-665/30 md.)

Bunlar için Türkiye İş Kurumu prim ödeme yükümlüsü olmakla birlikte bu Kanun kapsamında işyeri ve işveren sayılmaz.

f) (Mülga: 17/4/2008-5754/3 md.)

g) (Ek: 17/4/2008-5754/3 md.) Ülkemiz ile sosyal güvenlik sözleşmesi olmayan ülkelerde iş üstlenen işverenlerce yurt

dışındaki işyerlerinde çalıştırılmak üzere götürülen Türk işçileri 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi

kapsamında sigortalı sayılır ve bunlar hakkında kısa vadeli sigorta kolları ile genel sağlık sigortası hükümleri

uygulanır. Bu sigortalıların uzun vadeli sigorta kollarına tabi olmak istemeleri halinde, 50 nci maddenin ikinci

fıkrasındaki Türkiye'de yasal olarak ikamet etme şartı ile aynı fıkranın (a) bendinde belirtilen şartlar aranmaksızın

haklarında isteğe bağlı sigorta hükümleri uygulanır. Bu kapsamda, isteğe bağlı sigorta hükümlerinden yararlananlardan ayrıca genel sağlık sigortası primi alınmaz.(Ek cümle: 13/2/2011-6111/24 md.) Bu bent kapsamında

yurt dışındaki işyerlerinde çalışan sigortalıların, bu sürede ödedikleri isteğe bağlı sigorta primleri 4 üncü maddenin

birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalılık sayılır.

KAYNAK SORULAR

1. Hizmet akdi ile çalışmamakla birlikte, ceza infaz kurumları ile tutukevleri bünyesinde oluşturulan

tesis, atölye ve benzeri ünitelerde çalıştırılan hükümlü ve tutuklular 5510 sayılı Kanun gereğince hangi kapsamda sigortalı sayılırlar?

- A) 4/b
- B) 4/c
- C) sigortalı kabul edilmezler
- D) 4/a

DOĞRU CEVAP: D — 4/a

2. Hizmet akdi ile çalışmamakla birlikte, ceza infaz kurumları ile tutukevleri bünyesinde oluşturulan

tesis, atölye ve benzeri ünitelerde çalıştırılan hükümlü ve tutuklular hangi kapsamda sigortalı sayılırlar?

- A) İş kazası ve meslek hastalığı ile hastalık
- B) İş kazası ve meslek hastalığı ile analık ve hastalık
- C) İş kazası ve meslek hastalığı ile genel sağlık sigortası
- D) İş kazası ve meslek hastalığı ile analık

DOĞRU CEVAP: D — İş kazası ve meslek hastalığı ile analık

I- İş kazası ve meslek hastalığı

II- Hastalık

III- Analık

IV- Genel sağlık sigortası

3. 5510 sayılı Kanuna göre Meslekî Eğitim Kanununda belirtilen aday çırak, çırak ve işletmelerde

meslekî eğitim gören ve bakmakla yükümlü olunan kişi durumunda olmayan öğrenciler, yukarıdaki öncüllerden hangileri kapsamında sigortalı sayılırlar?

- A) I ve II
- B) I, II ve III
- C) I, II ve IV
- D) I, III ve IV

DOĞRU CEVAP: C — I, II ve IV

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre Hizmet akdi ile çalışmamakla

birlikte, ceza infaz kurumları ile tutukevleri bünyesinde oluşturulan tesis, atölye ve benzeri

ünitelerde çalıştırılan hükümlü ve tutuklular hakkında hangi sigorta kolları uygulanır?

- A) İş kazası ve meslek hastalığı ile analık sigortası
- B) Malullük sigortası
- C) Yaşlılık sigortası
- D) Hastalık sigortası
- E) Yarı Zamanlı kısmi sigortalılık

ÇÖZÜM: Hizmet akdi ile çalışmamakla birlikte, ceza infaz kurumları ile tutukevleri bünyesinde oluşturulan tesis,

atölye ve benzeri ünitelerde çalıştırılan hükümlü ve tutuklular hakkında, iş kazası ve meslek hastalığı ile analık

sigortası uygulanır ve bunlar, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılırlar.Doğru cevap

A seçeneğidir.

MADDE 6 - Sigortalı sayılmayanlar

KANUN MADDESİ

Bu Kanunun kısa ve uzun vadeli sigorta kolları hükümlerinin uygulanmasında;

- a) İşverenin işyerinde ücretsiz çalışan eşi,
- b) Aynı konutta birlikte yaşayan ve üçüncü derece dahil bu dereceye kadar hısımlar arasında ve aralarına dışardan başka kimse katılmaksızın, yaşadıkları konut içinde yapılan işlerde çalışanlar,
- c) (Değişik: 17/4/2008-5754/4 md.) Ev hizmetlerinde çalışanlar (Kanunun ek 9 uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamında sigortalı olanlar ile ücretle aynı kişi yanında ay içinde 10 gün ve daha fazla süreyle çalışanlar hariç),¹²
- d) Askerlik hizmetlerini er ve erbaş olarak yapmakta olanlar ile yedek subay ve yedek astsubay okulu öğrencileri,¹³
- e) (Değişik: 10/9/2014-6552/40 md.) Uluslararası sosyal güvenlik sözleşmeleri hükümleri saklı kalmak kaydıyla; yabancı bir ülkede kurulu herhangi bir kuruluş tarafından ve o kuruluş adına ve hesabına Türkiye'ye üç ayı geçmemek üzere bir iş için gönderilen ve yabancı ülkede sosyal sigortaya tabi olduğunu belgeleyen kişiler ile Türkiye'de kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlardan, yurt dışında ikamet eden ve o ülke sosyal güvenlik bakımına yükümlü olunan kişi durumunda olmayanlar hakkında ayrıca" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır. olarak çalışanlar hariç)" ibaresi 1/4/2015 tarihinde yürürlüğe girmek üzere "(Kanunun ek 9 uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamında sigortalı olanlar ile ücretle aynı kişi yanında ay içinde 10 gün ve daha fazla süreyle çalışanlar hariç)" şeklinde değiştirilmiştir. sonra gelmek üzere "ve yedek astsubay" ibaresi eklenmiştir. mevzuatına tabi olanlar,
- f) (...)14 yüksek okullarda fiilen normal eğitim süreleri içinde yapılan, tatbikî mahiyetteki yapım ve üretim işlerinde çalışan öğrenciler,
- g) Sağlık hizmet sunucuları tarafından işe alıştırılmakta olan veya rehabilite edilen, hasta veya malûller,
- h) (Değişik: 17/4/2008-5754/4 md.) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) ve (c) bentleri gereği sigortalı sayılması gerekenlerden 18 yaşını doldurmamış olanlar,

- ı) Kamu idarelerinde ve Kanunun ek 5 inci maddesi kapsamında sayılanlar hariç olmak üzere, tarım işlerinde veya orman işlerinde hizmet akdiyle süresiz işlerde çalışanlar ile tarımda kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlardan;
- tarımsal faaliyette bulunan ve yıllık tarımsal faaliyet gelirlerinden, bu faaliyete ilişkin masraflar düşüldükten sonra kalan tutarın aylık ortalamasının, bu Kanunda tanımlanan prime esas günlük kazanç alt sınırının otuz katından az olduğunu belgeleyenler ile 65 yaşını dolduranlardan talepte bulunanlar,¹⁵
- j) (Mülga: 17/4/2008-5754/4 md.)
- k) (Değişik: 17/4/2008-5754/4 md.) Kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlardan gelir vergisinden muaf olup, esnaf ve sanatkâr siciline kayıtlı olanlardan, aylık faaliyet gelirlerinden bu faaliyetine ilişkin masraflar düşüldükten sonra kalan tutarı, prime esas günlük kazanç alt sınırının otuz katından az olduğunu belgeleyenler,
- l) Kamu idarelerinin dış temsilciliklerinde istihdam edilen ve temsilciliğin bulunduğu ülkede sürekli ikamet izni veya bu devletin vatandaşlığını da haiz bulunan Türk uyruklu sözleşmeli personelden, bulunduğu ülkenin sosyal güvenlik kurumunda sigortalı olduğunu belgeleyenler ile kamu idarelerinin dış temsilciliklerinde istihdam edilen sözleşmeli personelin uluslararası sosyal güvenlik sözleşmeleri çerçevesinde ve temsilciliğin bulunduğu ülkenin ilgili mevzuatının zorunlu kıldığı hallerde, işverenleri tarafından bulunulan ülkede sosyal sigorta kapsamında sigortalı yapılanlar,¹⁶
- m) (Ek: 4/7/2012-6353/36 md.) Gençlik ve Spor Bakanlığı, Spor Genel Müdürlüğü, Türkiye Futbol Federasyonu, bağımsız spor federasyonları tarafından yapılan her türlü gençlik ve spor faaliyetleri ile bu faaliyetlerle ilgili kamp, eğitim ve hazırlık çalışmalarında süreklilik arz etmeyecek şekilde görevlendirilenler,
- n) (Ek fıkra: 29/1/2016-6663/23 md.) 30 uncu maddenin üçüncü fıkrasının (b) bendi kapsamında olanlar hariç olmak üzere, yaşlılık aylığı almaktayken bu aylıkları kesilmeksizin 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında çalışanlar, 4 üncü ve 5 inci maddelere göre sigortalı sayılmaz. ve sanat okulları ile yetkili resmî makamların izniyle

kurulan meslek veya sanat okullarında ve" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır. ibaresi "Kamu idarelerinde ve

Kanunun ek 5 inci maddesi kapsamında sayılanlar" şeklinde ve "belgeleyenler," ibaresi "belgeleyenler ile 65 yaşını

dolduranlardan talepte bulunanlar," şeklinde değiştirilmiştir. ibaresi "ilgili mevzuatının" şeklinde değiştirilmiştir.

(h) bendinin uygulanmasıyla ilgili olarak, bir meslek veya sanat okulunu bitirenlerden, 22/11/2001 tarihli ve 4721

sayılı Türk Medenî Kanunu hükümlerine göre mahkemece ergin kılınmak suretiyle, öğrenimleriyle ilgili görevlerde

çalışanlar hakkında 18 yaşın bitirilmiş olması şartı aranmaz. Birinci fıkranın (ı) bendinin uygulanmasında, Türkiye

Ziraat Odaları Birliğinin görüşü alınır. Bu maddenin uygulamasına ilişkin usûl ve esaslar, Kurum tarafından

çıkartılacak yönetmelikle düzenlenir.

KAYNAK SORULAR

1. Aşağıdakilerden hangisi 5510 sayılı Kanunun 6'ncı maddesinde belirtilen sigortalı sayılmayanlar

arasında yer almaz?

- A) Yedek subay ve yedek astsubay okulu öğrencileri
- B) X limitet şirketinde ücret almadan çalışan şirket ortağının eşi
- C) Aynı konutta birlikte yaşayan ve üçüncü derece dahil bu dereceye kadar hısımlar arasında ve aralarına dışarıdan

başka kimse katılmaksızın, yaşadıkları konut içinde yapılan işlerde çalışanlar

- D) Askerlik hizmetlerini er ve erbaş olarak yapmakta olanlar

DOĞRU CEVAP: B — X limitet şirketinde ücret almadan çalışan şirket ortağının eşi

2. Aşağıdakilerden hangisi 5510 sayılı Kanunun 6'ncı maddesinde belirtilen sigortalı sayılmayanlar

arasında yer almaz?

- A) Sağlık hizmet sunucuları tarafından işe alıştırılmakta olan veya rehabilite edilen, hasta veya malûller
- B) Yüksekokullarda fiilen normal eğitim süreleri içinde yapılan, tatbikî mahiyetteki yapım ve üretim işlerinde çalışan öğrenciler
- C) Resmî meslek ve sanat okulları ile yetkili resmî makamların izniyle kurulan meslek veya sanat okullarında çalışan öğrenciler
- D) İşverenin işyerinde ücretsiz çalışan eşi

DOĞRU CEVAP: C — Resmî meslek ve sanat okulları ile yetkili resmî makamların izniyle kurulan meslek

veya sanat okullarında çalışan öğrenciler

3. Yabancı bir ülkede kurulu herhangi bir kuruluş tarafından ve o kuruluş adına ve hesabına

Türkiye'ye gönderilen yabancı uyruklu kişiler, aşağıda yer alan şartlardan hangisini sağladığında 5510

sayılı Kanunun 6'ncı maddesi kapsamında sigortalı sayılmayanlar arasında yer alacaktır?

- A) Türkiye'ye üç ayı geçmemek üzere bir iş için gönderilmiş olmak ve gelmiş olduğu ülkede sosyal sigortaya tabi

olduğunu belgelemiş olmak

- B) Türkiye'ye dört ayı geçmemek üzere bir iş için gönderilmiş olmak ve gelmiş olduğu ülkede sosyal sigortaya tabi

olduğunu belgelemiş olmak

- C) Türkiye'ye bir yılı geçmemek üzere bir iş için gönderilmiş olmak ve gelmiş olduğu ülkede sosyal sigortaya tabi

olduğunu belgelemiş olmak

- D) Türkiye'ye altı ayı geçmemek üzere bir iş için gönderilmiş olmak ve gelmiş olduğu ülkede sosyal sigortaya tabi

olduğunu belgelemiş olmak

DOĞRU CEVAP: A — Türkiye'ye üç ayı geçmemek üzere bir iş için gönderilmiş olmak ve gelmiş olduğu

ülkede sosyal sigortaya tabi olduğunu belgelemiş olmak

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

I- İşverenin işyerinde ücretsiz çalışan eşi, II- Aynı konutta birlikte yaşayan ve üçüncü derece dahil bu dereceye kadar hısımlar arasında ve aralarına dışardan başka kimse katılmaksızın, yaşadıkları konut

içinde yapılan işlerde çalışanlar, III- Ev hizmetlerinde çalışanlar (Kanunun ek 9 uncu maddesinin

ikinci fıkrası kapsamında sigortalı olanlar ile ücretle aynı kişi yanında ay içinde 30 gün ve daha fazla

süreyle çalışanlar hariç), 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre sigortalı

sayılamayacaklar ile ilgili yukarıdakilerden hangisi veya hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) I-II
- C) Yalnız II
- D) I-II-III
- E) Yalnız III

ÇÖZÜM: a) İşverenin işyerinde ücretsiz çalışan eşi, b) Aynı konutta birlikte yaşayan ve üçüncü derece dahil

bu

dereceye kadar hısımlar arasında ve aralarına dışardan başka kimse katılmaksızın, yaşadıkları konut içinde yapılan

işlerde çalışanlar, c) (Değişik: 17/4/2008-5754/4 md.) Ev hizmetlerinde çalışanlar (Kanunun ek 9 uncu maddesinin

ikinci fıkrası kapsamında sigortalı olanlar ile ücretle aynı kişi yanında ay içinde 10 gün ve daha fazla süreyle çalışanlar

hariç. Doğru cevap B seçeneğidir.

MADDE 7 - Sigortalılığın başlangıcı

KANUN MADDESİ

Sigorta hak ve yükümlülükleri 4 üncü maddenin birinci fıkrasının;

a) (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanlar için çalışmaya, meslekî ve teknik eğitime, meslekî ve teknik ortaöğretim

sırasında tamamlayıcı eğitim ya da alan eğitimine, staja veya bursiyer olarak göreve başladıkları tarihten, 171819

b) (Değişik: 17/4/2008-5754/5 md.) (b) bendi kapsamında sigortalı sayılanlardan, gelir vergisi mükellefi olanlar ile

şahıs şirketlerinden kolektif, adi komandit şirketlerin komandite ve komanditer ortakları ve donatma iştiraki

ortaklarının vergi mükellefiyetlerinin başladıkları tarihten; sermaye şirketlerinden limited şirket ortakları ile

sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin komandite ortaklarının, şirketin ticaret sicil memurluklarınca tescil

edildikleri tarihten; anonim şirketlerin yönetim kurulu üyesi olan ortaklarının yönetim kuruluna seçildikleri tarihten;

gelir vergisinden muaf olanların ise esnaf ve sanatkâr siciline kayıtlı oldukları tarihten; tarımda kendi adına ve

hesabına bağımsız çalışanlar için tarımsal faaliyetlerinin kanunla kurulu ilgili meslek kuruluşlarınca veya

kendilerince, bir yıl içinde bildirilmesi halinde kaydedildiği tarihten, bu süre içinde bildirilmemesi halinde ise

bildirim Kuruma yapıldığı tarihten; köy ve mahalle muhtarları için seçildikleri tarihten; 4 üncü maddenin üçüncü

fıkrasında belirtilenler için ise lisans belgesine istinaden fiilen çalışmaya başladıkları tarihten,

c) (Değişik: 17/4/2008-5754/5 md.) (c) bendi kapsamında sigortalı sayılanlar için, göreve başladıkları veya bu

Kanunun 4 üncü maddesinin dördüncü fıkrasının (d), (e) ve (f) bentleri kapsamındaki okullarda öğrenime başladıkları tarihten, 20 itibaren başlar. Birinci fıkranın (b) bendinin uygulanmasında, gelir vergisinden muaf olanlar

ile tarımda kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanların kayıt ve tescil işlemleri ile ilgili olarak madde metninden

çıkarılmıştır. veya staja” ibaresi “meslekî eğitime, staja veya bursiyer olarak göreve” şeklinde değiştirilmiştir. eğitime”

ibaresi “meslekî ve teknik eğitime, meslekî ve teknik ortaöğretim sırasında tamamlayıcı eğitim ya da alan eğitimine”

şeklinde değiştirilmiştir. 17/4/2017 tarihli ve 690 sayılı KHK’nin 35 inci maddesiyle, bu bentte yer alan “(d) ve (e)”

ibaresi “(d), (e) ve (f)” şeklinde değiştirilmiş, daha sonra bu hüküm 1/2/2018 tarihli ve 7077 sayılı Kanunun 31 inci

maddesiyle aynen kabul edilerek kanunlaşmıştır.

kanunla kurulmuş ilgili meslek kuruluşlarının görüşleri alınır.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanunun 4’üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı

sayılanların sigortalılıkları hangi tarihten itibaren başlar?

- A) Çalışmaya, mesleki eğitime veya staja başladıkları tarihten
- B) İşe giriş bildirgesinin verildiği tarihten
- C) İş sözleşmesinin imzalandığı tarihten itibaren
- D) Çalışmaya, mesleki eğitime veya staja başladıkları tarihten bir gün önce

DOĞRU CEVAP: A — Çalışmaya, mesleki eğitime veya staja başladıkları tarihten

2. 5510 sayılı Kanunun 4’üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı

sayılanlardan gelir vergisi mükellefi olanlar ile şahıs şirketlerinden kolektif, adi komandit şirketlerin komandite ve komanditer ortakları ve donatma iştiraki ortaklarının sigortalılıkları hangi tarihte başlar?

- A) Vergi mükellefiyetlerinin başladığı tarihten
- B) Ticaret siciline kayıt oldukları tarihinden itibaren
- C) Vergi mükellefiyetlerinin başladığı tarihi takip on beşinci günden itibaren
- D) Vergi mükellefiyetlerinin başladığı tarihi izleyen ayın başından itibaren

DOĞRU CEVAP: A — Vergi mükellefiyetlerinin başladığı tarihten

3. 5510 sayılı Kanuna göre sermaye şirketlerinden limitet şirket ortakları ile sermayesi paylara

bölünmüş komandit şirketlerin komandite ortaklarının sigortalılıkları hangi tarihten itibaren başlar?

- A) Şirketin vergi kaydının başladığı tarihi takip eden on beşinci günden itibaren
- B) Şirketin ticaret sicil memurluğunca tescil edildiği tarihi takip eden on beşinci günden itibaren
- C) Şirketin vergi kaydının başladığı tarihten
- D) Şirketin ticaret sicil memurluğunca tescil edildiği tarihten

DOĞRU CEVAP: D — Şirketin ticaret sicil memurluğunca tescil edildiği tarihten

MADDE 8 - Sigortalı bildirimi ve tescili

KANUN MADDESİ

(Değişik birinci fıkra: 17/4/2008-5754/6 md.)

İşverenler, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında

sigortalı sayılan kişileri, 7 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen sigortalılık başlangıç tarihinden

önce, sigortalı işe giriş bildirgesi ile Kuruma bildirmekle yükümlüdür. Ancak işveren tarafından sigortalı işe giriş

bildirgesi;

a) İnşaat, balıkçılık ve tarım işyerlerinde işe başlatılacak sigortalılar için, en geç çalışmaya başlatıldığı gün,

b) Yabancı ülkelere sefer yapan ulaştırma araçlarına sefer esnasında alınarak çalıştırılanlar ile Kuruma ilk defa işyeri

bildirgesi verilecek işyerlerinde; ilk defa sigortalı çalıştırmaya başlanılan tarihten itibaren bir ay içinde çalışmaya

başlayan sigortalılar için, çalışmaya başladıkları tarihten itibaren en geç söz konusu bir aylık sürenin dolduğu tarihe

kadar,

c) Kamu idarelerince istihdam edilen 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununa göre işsizlik sigortasına tabi olmayan

sözleşmeli personel ile kamu idarelerince yurt dışı görevde çalışmak üzere işe alınanların, çalışmaya başladıkları

tarihten itibaren bir ay içinde, Kuruma verilmesi halinde, sigortalılık başlangıcından önce bildirilmiş sayılır.

Sigortalılar, çalışmaya başladıkları tarihten itibaren en geç bir ay içinde, sigortalı olarak çalışmaya başladıklarını

Kuruma bildirirler. Ancak, sigortalının kendini bildirmemesi, sigortalı aleyhine delil teşkil etmez.

(Değişik üçüncü

fıkra: 17/4/2008-5754/6 md.) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendinde bulunanlar

hariç olmak üzere diğer alt bentleri kapsamında sigortalı sayılan kişilerden köy ve mahalle muhtarları için

seçildiklerine ilişkin mazbatalarını ilgili seçim kurulundan aldıkları tarihten, sigortalılıkları vergi mükellefiyetlerinin

başladığı tarihten başlayan sigortalılar için vergi mükellefiyeti işleminin tesis tarihinden itibaren iki ayı geçmemek

üzere ilgili vergi dairesince vergi mükellefinin işe başlama işlemlerinin tekemmül ettirildiği tarihten ve diğerleri için 7

nci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen sigortalılık başlangıcından; (4) numaralı alt bendi kapsamında

sigortalı sayılanlar için ise kanunla kurulu meslek kuruluşlarına kayıt tarihinden itibaren kendi mevzuatına göre kayıt

veya tescili yapan ilgili kurum, kuruluş ve birlikler, vergi daireleri ve Esnaf ve Sanatkar Sicil Müdürlüğü sigortalı işe

giriş bildirgesi düzenleyerek Kuruma vermekle yükümlüdür. 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendinin (1), (2)

ve (3) numaralı alt bentlerinde sayılanların bildirimleri en geç 15 gün, (4) numaralı alt bendinde sayılanların

bildirimleri ise en geç bir ay içinde yapılır. Ayrıca 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt

bendinde sayılanların kendileri tarafından da sigortalılık bildirimleri yapılabilir. 4 üncü maddenin üçüncü fıkrasında

belirtilenlerin ise çalışmaya başladıkları tarihten itibaren en geç bir ay içinde tescil eden kuruluş tarafından Kuruma

bildirilmesi zorunludur. Kurum bu bildirimlerden itibaren bir

ay içinde tescili yapılan kişilere, sigortalılık hak ve yükümlülüklerinin başladığını bildirir.21 (Mülga dördüncü fıkra:

17/4/2008-5754/6 md.) (Değişik beşinci fıkra: 17/4/2008-5754/6 md.) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi

kapsamında sigortalı sayılan kişileri çalıştıracak işverenler, bu kapsamda ilk defa veya tekrar çalıştırmaya başlattıkları

kişileri, 7 nci maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen sigortalılık başlangıcından itibaren, onbeş gün içinde

sigortalı işe giriş bildirgesi ile Kuruma bildirmekle yükümlüdürler. Aynı kamu idaresinin farklı birimleri

arasındaki

naklen tayin ve görevlendirmelerde bildirim yapılmaz. (Mülga altıncı fıkra: 17/4/2008-5754/6 md.) Kamu idareleri ile

bankalar, Kurumca sağlanacak elektronik altyapıdan yararlanmak suretiyle, Kurumca belirlenecek işlemlerde, işlem

yaptığı kişilerin sigortalılık bakımından tescilli olup olmadığını kontrol etmek ve sigortasız olduğunu tespit ettiği

kişileri, Kuruma bildirmekle yükümlüdürler. Bu maddenin ikinci ve beşinci fıkraları hariç olmak üzere, diğer

fıkralarında belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen ilgililer hakkında, 102 nci madde hükümlerine göre idarî

para cezası uygulanır. Sigortalı işe giriş bildirgesinin şekli ve içeriği, bildirgenin verilme yöntemleri ve bu maddenin

uygulanmasına ilişkin diğer usûl ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

UYGULAMA ÖRNEĞİ

İşe giriş bildirgesi sorusunda önce çalışanın hangi grupta olduğunu belirle; bazı gruplarda bildirim zamanı genel

kuraldan farklıdır.

AKILDA KALICILIK

ÖRNEKLE HATIRLA: c) Kamu idarelerince istihdam edilen 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununa göre işsizlik

sigortasına tabi olmayan sözleşmeli personel ile kamu idarelerince yurt dı Bu hükmü bir olay sorusunda önce “kim?”,

sonra “hangi şart/süre?” diye ayırarak düşün.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre 4’üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında inşaat işyerinde

sigortalı olanların bildirimi ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) En geç çalışmaya başladıkları tarihte bildirilmelidir.
- B) Çalışmaya başladıkları tarihten itibaren on beş gün içinde bildirilmelidir.
- C) İşverenler sigortalıları sigortalılık başlangıç tarihinden önce bildirmelidir.
- D) Çalışmaya başladıkları tarihten itibaren Son olarak on gün içinde bildirilmelidir.

DOĞRU CEVAP: A — En geç çalışmaya başladıkları tarihte bildirilmelidir.

2. Aşağıdaki işyerlerinden hangisinde çalışmaya başlayan sigortalının, çalışmaya başladığı tarihten

itibaren en geç söz konusu bir aylık sürenin dolduğu tarihe kadar sigorta bildirimi Kuruma yapılırsa,

bu bildirim 5510 sayılı Kanuna göre süresinde yapılmış sayılır?

- A) Yabancı ülkelere sefer yapan ulaştırma araçlarına sefer esnasında alınarak çalışanlar
- B) İnşaat işyerlerinde çalışanlar
- C) Balıkçılık işyerlerinde çalışanlar
- D) Tarım işyerlerinde çalışanlar

DOĞRU CEVAP: A — Yabancı ülkelere sefer yapan ulaştırma araçlarına sefer esnasında alınarak çalışanlar

3. 5510 sayılı Kanuna göre kamu idarelerince yurt dışı görevde çalışmak üzere işe alınanların sigorta

bildirimleri ne kadar süre içinde yapılmalıdır?

- A) Çalışmaya başladıkları tarihte
- B) Çalışmaya başladıkları tarihten bir gün önce
- C) Çalışmaya başladıkları tarihten itibaren bir ay içinde
- D) Çalışmaya başladıkları tarihten itibaren on beş gün içinde

DOĞRU CEVAP: C — Çalışmaya başladıkları tarihten itibaren bir ay içinde

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre yabancı ülkelere sefer yapan

ulaştırma araçlarına sefer esnasında alınarak çalıştırılanlar ile Kuruma ilk defa işyeri bildirgesi verilecek işyerlerinde; ilk defa sigortalı çalıştırmaya başlanılan tarihten itibaren ne zaman bildirimde bulunulmalıdır?

- A) 2 ay içinde
- B) 1 ay içinde
- C) 3 ay içinde
- D) 6 ay içinde
- E) 11 ay içinde

ÇÖZÜM: Yabancı ülkelere sefer yapan ulaştırma araçlarına sefer esnasında alınarak çalıştırılanlar ile Kuruma ilk defa

işyeri bildirgesi verilecek işyerlerinde; ilk defa sigortalı çalıştırmaya başlanılan tarihten itibaren bir ay içinde

çalışmaya başlayan sigortalılar için, çalışmaya başladıkları tarihten itibaren en geç söz konusu bir aylık sürenin

dolduğu tarihe kadar bildirimde bulunulmalıdır. Doğru cevap B seçeneğidir.

MADDE 9 - Sigortalılığın sona ermesi

KANUN MADDESİ

Kısa ve uzun vadeli sigorta kolları bakımından sigortalılık;22

a) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalıların, hizmet akdinin sona erdiği tarihten,

b) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sigortalıların;

1) Gelir vergisi mükellefi olanlar için, mükellefiyetlerini gerektiren faaliyetlerine son verdikleri tarihten,

2) (Değişik: 17/4/2008-5754/7 md.) Gelir vergisinden muaf olanlar için, esnaf ve sanatkâr sicili kaydının silindiği

veya 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (k) bendi kapsamına birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt

bendinde bulunanlar hariç olmak üzere diğer alt bentleri kapsamında sigortalı sayılan kişiler için 7 nci maddenin

birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen sigortalılık başlangıcından;" ibaresi "4 üncü maddenin birinci fıkrasının

(b) bendinin (4) numaralı alt bendinde bulunanlar hariç olmak üzere diğer alt bentleri kapsamında sigortalı

sayılan kişilerden köy ve mahalle muhtarları için seçildiklerine ilişkin mazbatalarını ilgili seçim kurulundan

aldıkları tarihten, sigortalılıkları vergi mükellefiyetlerinin başladığı tarihten başlayan sigortalılar için vergi

mükellefiyeti işleminin tesis tarihinden itibaren iki ayı geçmemek üzere ilgili vergi dairesince vergi mükellefinin

işe başlama işlemlerinin tekemmül ettirildiği tarihten ve diğerleri için 7 nci maddenin birinci fıkrasının (b)

bendinde belirtilen sigortalılık başlangıcından;" şeklinde, "esnaf sicil memurluğu" ibaresi "Esnaf ve Sanatkâr Sicil

Müdürlüğü" olarak değiştirilmiştir. bentlerinde yer alan "tarihten" ibarelerinden sonra gelmek üzere "bir gün

öncesinden" ibareleri eklenmiştir.

3) (Değişik: 17/4/2008-5754/7 md.) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (3) numaralı alt bendi kapsamına

girenlerden, şahıs şirketlerinden kolektif, adi komandit şirketlerin komandite ve komanditer ortakları ve

donatma iştiraki ortaklarının vergi mükellefiyetlerinin sona erdiği tarihten, sermayesi paylara bölünmüş

komandit şirketlerin komandite ortaklarının, şirketin ticaret sicil memurluğundan kaydının silindiği tarihten,

limited şirket ortaklarından hisselerinin tamamını devreden sigortalıların, hisse devrinin yapılmasına ortaklar

kurulunca karar verildiği tarihten, anonim şirketlerin yönetim kurulu üyesi olan ortaklarının yönetim kurulu

üyeliklerinin sona erdiği tarihten, iflas veya tasfiye durumu ile münfesihi duruma düşen şirketler için ortağın

talep etmesi halinde, mahkeme kararı ile iflasın, tasfiyenin açılmasına, ortaklar kurulu kararı ile tasfiyenin

başlamasına veya şirketin münfesihi duruma düşmesine karar verildiği, ortakların talepte bulunmaması halinde,

mahkemece iflasın kapatılmasına karar verildiği, tasfiyesi sonuçlanan şirketlerin ortaklıklarının ise tasfiye

kurulu kararının ticaret sicili memurluğunca tescil edildiği tarihten,

4) (Mülga: 17/4/2008-5754/7 md.)

5) (Değişik: 13/2/2011-6111/28 md.) Tarımda kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlar için, tarımsal faaliyetinin sona erdiği veya 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (ı) bendi uyarınca muafiyet kapsamına girdiği

yahut 65 yaşını doldurması nedeniyle talepte bulunduğu tarihten,

6) Köy ve mahalle muhtarlarının, muhtarlık görevlerinin sona erdiği tarihten,

MADDE 7-9 | SİGORTALILIK AKIŞI

ŞEMA / TABLO • İlgili kanun maddesini hızlı tekrar için görselleştirir.

BAŞLANGIÇ

Çalışma / görev / tescil tarihi

Statüye göre belirlenir

BİLDİRİM

İşveren / kurum / ilgili kuruluş

Kanundaki süre esas

SONA ERME

İşten ayrılma / statünün bitmesi

Çıkış bildirimi kontrol

AKILDA KALSIN

Başlangıç □ Bildirim □ Sona erme

7) Herhangi bir yabancı ülkede ikamet eden ve o ülke mevzuatı kapsamında sigortalı olarak çalışmaya başladığı

veya ikamet esasına bağlı olarak, o ülke sosyal güvenlik sistemine dahil olduğu tarihten bir gün öncesinden,

8) (Değişik: 17/4/2008-5754/7 md.) (3) numaralı alt bent kapsamında iflas veya tasfiye durumu ile münfesihi

duruma düşen şirketlerin ortaklarından 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında çalışmaya

başlayanların, çalışmaya başladıkları tarihten bir gün öncesinden,

9) Köy ve mahalle muhtarlarından; kendi adına ve hesabına bağımsız çalışmasından dolayı gelir vergisi mükellefiyeti bulunanlar hariç, aynı zamanda hizmet akdi ile çalışanların çalışmaya başladığı tarihten bir gün

öncesinden,

10) (Değişik: 17/4/2008-5754/7 md.) Gelir vergisinden muaf olan, ancak esnaf ve sanatkârlar sicili kaydına

istinaden 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı sayılanlardan, bu sigortalılıklarının

devamı sırasında, hizmet akdi ile çalışanların çalışmaya başladığı tarihten bir gün öncesinden,

11) (Ek: 13/2/2011-6111/28 md.) 6132 sayılı Kanuna tabi jokey ve antrenörler için, lisansları yenilenmeyenlerin

lisanslı oldukları yılın sonundan,

c) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılanların;

1) (Değişik: 17/4/2008-5754/7 md.) Ölüm veya aylık bağlanmasını gerektiren hallerde görev aylıklarının kesildiği

tarihi, 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Kanunun 40 ıncı maddesinde

belirtilen yaş hadleri ile sıhhi izin sürelerinin doldurulması halinde ise bu süre ve hadlerin doldurulduğu tarihleri

takip eden aybaşından,

2) (Değişik: 17/4/2008-5754/7 md.) Diğer hallerde ise görevden ayrıldıkları tarihten,

d) 5 inci madde gereği bazı sigorta kollarına tâbi tutulanların, sigortalı sayılmalarını gerektiren halin sona erdiği

tarihten,

e) 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (I) bendi kapsamında olanlardan, çalışmakta iken bulunduğu ülkenin sosyal

güvenlik kurumu ile irtibatlandırılanlar ile uluslararası sosyal güvenlik sözleşmeleri çerçevesinde, seçimini bu yönde

kullananlar için sigortalandıkları tarihten, itibaren sona erer. Ancak, hastalık ve analık hükümlerinin uygulanmasında

sigortalılık;

a) İlgili kanunlar gereği sigortalının ücretsiz izinli olması, greve iştirak etmesi veya işverenin lokavt yapması

hallerinde, bu hallerin sona ermesini,

b) Diğer hallerde ise birinci fıkrada belirtilen tarihleri, takip eden onuncu günden başlanarak yitirilmiş sayılır. Birinci

fıkranın (a), (c) ve (d) bentlerine göre sigortalılığı sona erenlerin durumları işverenleri tarafından, (b) bendinde

belirtilen şekillerde sona erenlerin durumları ise kendileri ve sözü edilen bentte belirtilen faaliyetin sona erme halinin

bildirildiği kuruluşlar veya vergi daireleri tarafından, en geç on gün içinde Kuruma bildirilir. Bu kişilerin meslek

kuruluşlarına ya da vergi dairelerine olan yükümlülüklerini yerine getirmemiş olmaları, sigortalılığın sona ermesine

ilişkin belge ya da bilginin verilmesine engel teşkil etmez. (Ek cümle: 13/2/2011- 6111/28 md.) Vergi dairelerince vergi

mükellefiyetinin sona erdiğine ilişkin yapılacak bildirimlerde bu süre vergi mükellefiyeti terk işleminin tesis

tarihinden itibaren iki ayı geçmemek üzere vergi mükellefinin işi bırakma işlemlerinin vergi dairelerince tekemmül

ettirildiği tarihten başlar. Birinci fıkranın (e) bendine göre sigortalılığı sona erenler ile 8 inci maddenin birinci

fıkrasının (c) bendine göre bildirim yapılan sigortalıların, sigortalılığının sona ermesine ilişkin bildirimleri, üç ay

içinde Kuruma yapılır. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre sigortalılığın sona ermesi ile ilgili olarak aşağıdaki ifadelerden hangisi

yanlıştır?

A) Sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin komandite ortaklarının, şirketin ticaret sicili memurluğundan

kaydının silindiği tarihten itibaren sigortalılıkları sona erer.

B) Gelir vergisi mükellefi olanlar için, mükellefiyetlerini gerektiren faaliyetlerine son verdikleri tarihten itibaren

sigortalılığı sona erer.

C) 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalıların, hizmet akdinin sona erme tarihinden

itibaren sigortalılığı sona erer.

D) Limitet şirket ortaklarından hisselerinin tamamını devreden sigortalıların, hisse devrinin yapılmasına ortaklar

kurulunca karar verildiği tarihi takip eden günden itibaren sigortalılıkları sona erer.

DOĞRU CEVAP: D — Limitet şirket ortaklarından hisselerinin tamamını devreden sigortalıların, hisse

devrinin yapılmasına ortaklar kurulunca karar verildiği tarihi takip eden günden itibaren sigortalılıkları sona erer.

2. 5510 sayılı Kanuna göre herhangi bir yabancı ülkede ikamet eden ve o ülke mevzuatı kapsamında

sigortalı olarak çalışmaya başlayan kişilerin sigortalılığı ne zaman sona erer?

- A) O ülke sosyal güvenlik sistemine dahil olduğu tarihten on gün sonrasında
- B) O ülke sosyal güvenlik sistemine dahil olduğu tarihten bir gün öncesinden
- C) O ülke sosyal güvenlik sistemine dahil olduğu tarihten
- D) O ülke sosyal güvenlik sistemine dahil olduğu tarihten bir gün sonrasında

DOĞRU CEVAP: B — O ülke sosyal güvenlik sistemine dahil olduğu tarihten bir gün öncesinden

3. X Mahallesi Muhtarı olarak görev yapan Y, 27/02/2019 tarihinde Z Kız Öğrenci yurdunda müdüre

olarak göreve başlamıştır. Y'nin sigortalılığı ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Y'nin muhtarlık görevi nedeniyle 4/b sigortalılığı 27/02/2019 tarihi itibarı ile sonlandırılır ve 28/02/2019 tarihi itibarı ile 4/a kapsamında sigortalılığı başlatılır.
- B) Y'nin muhtarlık görevi nedeniyle 4/b sigortalılığı 26/02/2019 tarihi itibarı ile sonlandırılır ve 27/02/2019 tarihi itibarı ile 4/a kapsamında sigortalılığı başlatılır.
- C) Y'nin muhtarlık görevi nedeniyle 4/b sigortalılığı sonlandırılmadan, 27/02/2019 tarihi itibarı ile 4/a kapsamında sigortalılığı başlatılır ve her iki çalışması sebebiyle sigortalılıkları devam eder.
- D) Y'nin muhtarlık görevi nedeniyle 4/b sigortalılığı 27/02/2019 tarihi itibarı ile sonlandırılır ve 27/02/2019 tarihi itibarı ile 4/a kapsamında sigortalılığı başlatılır.

DOĞRU CEVAP: B — Y'nin muhtarlık görevi nedeniyle 4/b sigortalılığı 26/02/2019 tarihi itibarı ile

sonlandırılır ve 27/02/2019 tarihi itibarı ile 4/a kapsamında sigortalılığı başlatılır.

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre tarımda kendi adına ve hesabına

bağımsız çalışanlar için, tarımsal faaliyetinin sona erdiği veya 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (ı) bendi uyarınca muafiyet kapsamına girdiği yahutyaşını doldurması nedeniyle talepte

bulunduğu tarihten itibaren sona erer. 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 65
- B) 35
- C) 45
- D) 18
- E) 27

ÇÖZÜM: Tarımda kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlar için, tarımsal faaliyetinin sona erdiği veya 6 ncı

maddenin birinci fıkrasının (ı) bendi uyarınca muafiyet kapsamına girdiği yahut 65 yaşını doldurması nedeniyle

talepte bulunduğu tarihten itibaren sona erer. Doğru cevap A seçeneğidir.

MADDE 10 - Sigortalıların işleri nedeniyle geçici olarak yurt dışında bulunmaları

KANUN MADDESİ

4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde sayılan sigortalıların işverenleri tarafından geçici görevle yurt

dışına gönderilmeleri, (c) bendinde sayılan sigortalıların mevzuatlarında belirtilen usûle uygun olarak yurt

dışına gönderilmeleri veya (b) bendinde sayılanların sigortalılığa esas çalışması nedeniyle yurt dışında

bulunmaları halinde, bu görevleri yaptıkları sürece, sigortalıların ve işverenlerin sosyal sigortaya ilişkin hak ve

yükümlülükleri devam eder. (Mülga ikinci fıkra: 17/4/2008-5754/67 md.)

MADDE 11 - İşyeri, işyerinin bildirilmesi, devri, intikali ve nakli

KANUN MADDESİ

İşyeri, sigortalı sayılanların maddî olan ve olmayan unsurları ile birlikte işlerini yaptıkları yerlerdir. İşyerinde üretilen

mal veya verilen hizmet ile nitelik yönünden bağlılığı bulunan ve aynı yönetim altında örgütlenen işyerine bağlı yerler,

dinlenme, çocuk emzirme, yemek, uyku, yıkanma, muayene ve bakım, beden veya meslek eğitimi yerleri, avlu ve büro

gibi diğer eklentiler ile araçlar da işyerinden sayılır. İşveren, örneği Kurumca hazırlanacak işyeri bildirgesini en geç

sigortalı çalıştırmaya başladığı tarihte, Kuruma vermekle yükümlüdür. (Değişik ikinci cümle: 15/2/2018-7099/18 md.)

Şirket kuruluşunun ticaret sicili memurluklarına bildirilmesi halinde yapılan bu bildirim Kuruma yapılmış sayılır ve

ilgililerce ayrıca işyeri bildirgesi düzenlenmez. Ticaret sicili memurlukları, kendilerine yapılan bu bildirimi en geç on

gün içinde Kuruma bildirmek zorundadır. 29/6/1956 tarihli ve 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine tâbi

şirketlerin nevilerinin değişmesi, birleşmesi veya diğer bir şirkete katılması durumunda, bu hususların ticaret siciline

tesciline ilişkin ilân tarihini; adi şirketlerde şirkete yeni ortak alınması durumunda ise en geç yeni ortağın alındığı

tarihi takip eden on gün içinde, işyeri bildirgesi ile Kuruma bildirilmek zorundadır. İşyerinin faaliyette bulunduğu

adresten başka bir ildeki adrese nakledilmesi, sigortalı çalıştırılan bir işin veya işyerinin başka bir işverene

devredilmesi veya intikal etmesi halinde, işyerinin nakledildiği, yeni işverenin işi veya işyerini devraldığı tarihi takip

eden on gün içinde, işyerinin miras yoluyla intikali halinde ise mirasçıları, ölüm tarihinden itibaren en geç üç ay

içinde, işyeri bildirgesini Kuruma vermekle yükümlüdür. İşyerinin aynı il sınırları içinde Kurumun diğer bir

ünitesinin görev alanına giren başka bir adrese nakledilmesi halinde, adres değişikliğinin yazı ile bildirilmesi

yeterlidir. Bu işlerde çalışan sigortalıların, sigorta hak ve yükümlülükleri devam eder. Valilikler, belediyeler ve ruhsat

vermeye yetkili diğer kamu ve özel hukuk tüzel kişileri, yapı ruhsatı ve diğer tüm ruhsat veya ruhsat niteliği taşıyan

işlemlerine ilişkin bilgi ve belgeler ile varsa bunların verilmesine esas olan istihdama ilişkin bilgileri, verildiği tarihten

itibaren bir ay içinde Kuruma bildirmekle yükümlüdürler. (Ek cümle: 15/2/2018-7099/18 md.) Bu bildirimlerden

hangilerinin işyerinin bildirilmesi yerine geçeceği Kurumca belirlenir, belirlenenlerle ilgili ayrıca işyeri bildirgesi

düzenlenmez. Bu maddede belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyenler hakkında, 102 nci maddenin birinci

fıkrasının (b) bendi uyarınca idarî para cezası uygulanır. İdarî para cezası uygulanması, bu yükümlülüklerin yerine

getirilmesine engel teşkil etmez. Alt işveren, asıl işverenin işyerinde çalıştırdığı sigortalıları, işverenle aralarında

yaptıkları sözleşmenin ibrazı kaydıyla, Kurumdan alacağı özel bir numara ile asıl işverenin kayıtlı olduğu dosyadan

bildirir.

İşyeri bildirgesinin verilmemesi veya geç verilmesi, bu Kanunda belirtilen hak ve yükümlülükleri ortadan kaldırmaz.

İşyeri bildirgesinin şekli ve içeriği ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar Kurum tarafından

çıkartılacak yönetmelikle düzenlenir.

KODLAMA TEKNİĞİ

KOD: FABRIKADAN BAĞIMSIZ BİR ALANDA BULUNAN UYGULAMA ÖRNEĞİ

İşyeri başka bir işverene devredilmişse soruda özellikle devir tarihini bul; bildirim süresini bu tarihten başlat.

KAYNAK SORULAR

1. Aşağıdakilerden hangisi işyerine bağlı bir yer veya işyerinin eklentisinden sayılmaz?

- A) Fabrikada bulunan banyo
- B) Fabrikadan bağımsız bir alanda bulunan lojman
- C) Fabrika yemekhanesi
- D) Fabrikanın avlusu

DOĞRU CEVAP: B — Fabrikadan bağımsız bir alanda bulunan lojman

2. 5510 sayılı Kanuna göre işverenler, örneği Kurumca hazırlanacak işyeri bildirgesini ne kadar süre

içerinde bildirmekle yükümlüdürler?

- A) En geç ilk sigortalı çalıştırmaya başladığı tarihe kadar
- B) Son olarak ilk sigortalı çalıştırmaya başladığı tarihi takip eden güne kadar
- C) Son olarak ilk sigortalı çalıştırmaya başlangıç tarihinden itibaren bir ay içinde
- D) Son olarak ilk sigortalı çalıştırmaya başlangıç tarihinden itibaren on gün içinde

DOĞRU CEVAP: A — En geç ilk sigortalı çalıştırmaya başladığı tarihe kadar

3. 5510 sayılı Kanuna göre; “Şirket kuruluş aşamasında, çalıştıracağı sigortalı sayısını ve bunların işe

başlama tarihini ticaret sicil memurluklarına bildiren işverenlerin, bu bildirimleri Kuruma yapmış

sayılır.” denilmektedir. Ticaret sicil memurlukları kendilerine yapılan bu bildirimi en geç kaç gün içinde Kuruma bildirmelidir?

- A) 15
- B) 20
- C) 10
- D) 5

DOĞRU CEVAP: C — 10

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre sigortalı sayılanların

maddî olan ve olmayan unsurlar ile birlikte işlerini yaptıkları yerlerdir. 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Fabrika
- B) Sanayi kuruluşu
- C) İşyeri
- D) Tesis
- E) Ortaklık

ÇÖZÜM: İşyeri, sigortalı sayılanların maddî olan ve olmayan unsurlar ile birlikte işlerini yaptıkları yerlerdir. Doğru

cevap C seçeneğidir.

MADDE 12 - İşveren, işveren vekili, geçici iş ilişkisi kurulan işveren ve alt işveren

KANUN MADDESİ

4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentlerine göre sigortalı sayılan kişileri çalıştıran gerçek veya tüzel

kişiler ile tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşlar işverendir. İşveren adına ve hesabına, işin veya görülen

hizmetin bütününün yönetim görevini yapan kimse, işveren vekilidir. Bu Kanunda geçen işveren deyimi, işveren

vekilini de kapsar. İşveren vekili ve 4857 sayılı İş Kanununda tanımlanan geçici iş ilişkisi kurulan işveren, bu

Kanunda belirtilen yükümlülüklerinden dolayı işveren ile birlikte müştereken ve müteselsilen sorumludur. (Ek

cümleler: 15/7/2016-6728/46 md.) Bu Kanun gereği internet, elektronik ve benzeri ortamda Kuruma

gönderilecek muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin defter ve kayıtlara ve bu kayıtların dayanağını teşkil

eden belgelere uygun olmamasından işverenlerle birlikte yazılı sözleşme ile yetki verilmiş serbest muhasebeci,

serbest muhasebeci malî müşavir ve yeminli malî müşavirler de müştereken ve müteselsilen sorumludur. Bu

fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir. 4 üncü maddenin ikinci fıkrasının (a) bendine tâbi olanlar hakkında, işverenlerin bu Kanunda belirtilen yükümlülükleri, bunları çalıştıran işçi sendikaları ve konfederasyonları veya işveren tarafından; 4 üncü

maddenin dördüncü fıkrasına tâbi olanlar hakkında, işverenlerin bu Kanunda belirtilen yükümlülükleri, bunları

çalıştıran kamu idareleri veya eğitim gördükleri okullar tarafından yerine getirilir. 23 2/7/1941 tarihli ve 4081

sayılı Çiftçi Mallarının Korunması Hakkında Kanuna göre çalıştırılanlar hakkında, işverenlerin bu Kanunda

belirtilen yükümlülükleri, bunları çalıştırmaya yetkili makam tarafından yerine getirilir. Ceza infaz kurumları ile

tutukevleri bünyesinde oluşturulan tesis, atölye ve benzeri ünitelerde çalıştırılan hükümlü ve tutukluların

işvereni, Ceza İnfaz Kurumları ile Tutukevleri İş Yurtları Kurumu, işveren vekilleri ise Ceza İnfaz Kurumları ile

Tutukevleri İş Yurtları Kurumunun sorumlu müdür ve amirleridir. Bir işverenden, işyerinde yürüttüğü mal veya

hizmet üretimine ilişkin bir işte veya bir işin bölüm veya eklentilerinde, iş alan ve bu iş için görevlendirdiği

sigortalıları çalıştıran üçüncü kişiye alt işveren denir. Sigortalılar, üçüncü bir kişinin aracılığı ile işe girmiş ve

bunlarla sözleşme yapmış olsalar dahi, asıl işveren, bu Kanunun işverene yüklediği yükümlülüklerden dolayı alt

işveren ile birlikte sorumludur.

alan “üçüncü” ibaresi “dördüncü” olarak değiştirilmiş; aynı Kanunun 66 ncı maddesiyle “işçi sendikaları” ibaresinden

sonra gelmek üzere “ve konfederasyonları” ibaresi eklenmiştir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM 24 Hizmet Akdiyle veya Kendi Adına ve Hesabına Bağımsız Çalışan Sigortalıların Tabi Olduğu Kısa

Vadeli Sigorta Hükümleri

KODLAMA TEKNİĞİ

ÇALIŞTIRAN = İŞVEREN • BÜTÜNÜNÜ YÖNETEN = VEKİL • İŞ ALAN = ALT İŞVEREN. Kod: “Çalıştır - Yönet - İş Al”.

AKILDA KALICILIK

ÖRNEK: Fabrika sahibi işçi çalıştırır → İŞVEREN. Fabrikanın bütününü onun adına yöneten genel müdür → İŞVEREN

VEKİLİ. Temizlik işini kendi işçileriyle alan şirket → ALT İŞVEREN. Asıl işveren ile alt işveren, Kanunun yükümlülüklerinde birlikte sorumludur.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre; "4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentlerine göre sigortalı

sayılan kişileri çalıştıran gerçek veya tüzel kişiler ile tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşlar

dir." Yukarıda yer alan boşluğa aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) İşveren vekili
- B) Esnaf
- C) İşyeri
- D) İşveren

DOĞRU CEVAP: D — İşveren

2. 5510 sayılı Kanuna göre; "İşveren adına ve hesabına, işin veya görülen hizmetin bütününün yönetim

görevini yapan kimseye denir." Yukarıda yer alan boşluğa aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) Alt işveren
- B) İşveren vekili
- C) İşveren
- D) Geçici iş ilişkisi kurulan işveren

DOĞRU CEVAP: B — İşveren vekili

3. 5510 sayılı Kanuna göre bir işverenden, işyerinde yürüttüğü mal veya hizmet üretimine ilişkin bir

işte veya bir işin bölüm veya eklentilerinde, iş alan ve bu iş için görevlendirdiği sigortalıları çalıştıran üçüncü kişiye ne ad verilir?

- A) Alt işveren
- B) İşveren vekili
- C) İşveren
- D) Geçici iş ilişkisi kurulan işveren

DOĞRU CEVAP: A — Alt işveren

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

I-sigortalı sayılan kişileri çalıştıran gerçek II-Tüzel kişiler III- Tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşlar 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentlerine göre yukarıdakilerden hangisi veya hangileri işverendir?

- A) Yalnız I
- B) I-III
- C) II-III
- D) I-II
- E) I-II-III

ÇÖZÜM: 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentlerine göre sigortalı sayılan kişileri çalıştıran gerçek veya

tüzel kişiler ile tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşlar işverendir. Doğru cevap E seçeneğidir.

MADDE 13 - İş kazasının tanımı, bildirilmesi ve soruşturulması

KANUN MADDESİ

a) Sigortalının işyerinde bulunduğu sırada,

b) (Değişik: 17/4/2008-5754/8 md.) İşveren tarafından yürütülmekte olan iş nedeniyle sigortalı kendi adına ve

hesabına bağımsız çalışıyorsa yürütmekte olduğu iş nedeniyle,

c) Bir işverene bağlı olarak çalışan sigortalının, görevli olarak işyeri dışında başka bir yere gönderilmesi nedeniyle asıl

işini yapmaksızın geçen zamanlarda,

d) (Değişik: 17/4/2008-5754/8 md.) Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki

emziren kadın sigortalının, iş mevzuatı gereğince çocuğuna süt vermek için ayrılan zamanlarda,

e) Sigortalıların, işverence sağlanan bir taşıtla işin yapıldığı yere gidiş gelişi sırasında, meydana gelen ve sigortalıyı

hemen veya sonradan bedenlen ya da ruhen engelli hâle getiren olaydır.25 İş kazasının 4 üncü maddenin birinci

fıkrasının;

a) (a) bendi ile 5 inci madde kapsamında bulunan sigortalılar bakımından bunları çalıştıran işveren tarafından, o yer

yetkili kolluk kuvvetlerine derhal ve Kuruma da en geç kazadan sonraki üç işgünü içinde,

b) (b) bendi kapsamında bulunan sigortalı bakımından kendisi tarafından, bir ayı geçmemek şartıyla rahatsızlığının

bildirim yapmaya engel olmadığı günden sonra üç işgünü içinde,

c) (Mülga: 17/4/2008-5754/8 md.) (Değişik paragraf: 17/4/2008-5754/8 md.) iş kazası ve meslek hastalığı bildirgesi ile

doğrudan ya da taahhütlü posta ile Kuruma bildirilmesi zorunludur. Bu fıkranın (a) bendinde belirtilen süre, iş

kazasının işverenin kontrolü dışındaki yerlerde meydana gelmesi halinde, iş kazasının öğrenildiği tarihten itibaren

başlar. Kuruma bildirilen olayın iş kazası sayılıp sayılmayacağı hakkında bir karara varılabilmesi için gerektiğinde,

Kurumun denetim ve kontrol ile yetkilendirilen memurları tarafından veya Bakanlık iş müfettişleri vasıtasıyla

soruşturma yapılabilir. Bu soruşturma sonunda yazılı olarak bildirilen hususların gerçeğe uymadığı ve olayın iş kazası

olmadığı anlaşılırsa, Kurumca bu olay için yersiz olarak yapılmış bulunan ödemeler, ödemenin

yapıldığı tarihten

MADDE 12-13 | İŞVEREN VE İŞ KAZASI

ŞEMA / TABLO • İlgili kanun maddesini hızlı tekrar için görselleştirir.

İŞVEREN

Sigortalı çalıştıran

Asıl sorumlu

İŞVEREN VEKİLİ

İşin bütününe yöneten

İşveren adına hareket eder

ALT İŞVEREN

İşverenden iş alan

Kendi sigortalılarını çalıştırır

İŞ KAZASI

Kanundaki hâllerden biri

SGK bildirimi: 3 iş günü

AKILDA KALSIN

Çalıştıran □ İşveren | Bütününe yöneten □ Vekil | İş alan □ Alt işveren

İtibaren gerçeğe aykırı bildirimde bulunanlardan, 96 ncı madde hükmüne göre tahsil edilir. İş kazası ve meslek

hastalığı bildirgesinin şekli ve içeriği, verilme usûlü ile bu

65 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir. ibaresi “engelli hâle getiren” şeklinde değiştirilmiştir.

maddenin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

KODLAMA TEKNİĞİ

KOD: A) (A) BENDİ İLE 5

AKILDA KALICILIK

ÖRNEKLE HATIRLA: a) (a) bendi ile 5 inci madde kapsamında bulunan sigortalılar bakımından bunları çalıştıran

işveren tarafından Bu hükmü bir olay sorusunda önce “kim?”, sonra “hangi şart/süre?” diye ayırarak düşün.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre aşağıdakilerden hangisi iş kazası sayılmaz?

- A) Sigortalının işyeri bahçesinde basketbol oynarken düşüp kolunu kırması
- B) İşverence sağlanan taşıtla işe gelip gididen sigortalının, aracın yolda devrilmesi sonucu sigortalıların yaralanması
- C) İşverence yürütülen bir iş nedeniyle ve işverence sağlanan taşıtla Ankara ilinden Antalya göreve giden sigortalının
- yolda trafik kazası sonucu yaralanması

D) 4’üncü maddenin 1’inci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı olan kişinin çocuğunu emzirmek için ayrılan sürede kalp krizi geçirmesi

DOĞRU CEVAP: D — 4’üncü maddenin 1’inci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı olan kişinin çocuğunu

emzirmek için ayrılan sürede kalp krizi geçirmesi

2. 5510 sayılı Kanuna göre 4’üncü maddenin 1’inci fıkrasının (a) bendi ile 5’inci madde kapsamında

bulunan sigortalıların iş kazası geçirmesi durumunda, bunları çalıştıran işveren iş kazasını Kuruma

en geç ne kadar sürede bildirmesi gerekir?

- A) Son olarak kazanın olduğu gün dahil üç gün içinde
- B) Son olarak kazadan sonraki üç gün içinde
- C) Son olarak kazanın olduğu gün dahil üç iş günü içinde
- D) En geç kazadan sonraki üç iş günü içinde

DOĞRU CEVAP: D — En geç kazadan sonraki üç iş günü içinde

3. 5510 sayılı Kanuna göre 4’üncü maddenin 1’inci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı olanlar

uğradıkları iş kazasını Kuruma ne kadar süre içinde bildirmelidirler?

- A) İki ayı geçmemek şartıyla rahatsızlığının bildirim yapmaya engel olmadığı günden sonraki üç gün içinde
- B) Bir ayı geçmemek şartıyla rahatsızlığının bildirim yapmaya engel olmadığı günden sonraki üç gün içinde
- C) Bir ayı geçmemek şartıyla rahatsızlığının bildirim yapmaya engel olmadığı günden sonraki üç iş günü içinde
- D) İki ayı geçmemek şartıyla rahatsızlığının bildirim yapmaya engel olmadığı günden sonraki üç iş günü içinde

DOĞRU CEVAP: C — Bir ayı geçmemek şartıyla rahatsızlığının bildirim yapmaya engel olmadığı günden

sonraki üç iş günü içinde

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

I- Sigortalının iş saatinde çarşıda bulunduğu sırada, II- (Değişik: 17/4/2008-5754/8 md.) İşveren tarafından yürütülmekte olan iş nedeniyle sigortalı kendi adına ve hesabına bağımsız çalışıyorsa yürütmekte olduğu iş nedeniyle, III- Bir işverene bağlı olarak çalışan sigortalının, görevli olarak işyeri dışında başka bir yere gönderilmesi nedeniyle asıl işini yapmaksızın geçen zamanlarda, IV- (Değişik: 17/4/2008-5754/8 md.) Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki

emziren kadın sigortalının, iş mevzuatı gereğince çocuğuna süt vermek için ayrılan zamanlarda, V-Sigortalıların, işverence sağlanan bir taşıtla işin yapıldığı yere gidiş gelişi sırasında, meydana gelen ve

sigortalıyı hemen veya sonradan bedenen ya da ruhen engelli hâle getiren olaydır. 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre yukarıdaki numaralı cümlelerin hangisi iş kazası tanımına uymaz?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

ÇÖZÜM: - İş kazası; a) Sigortalının işyerinde bulunduğu sırada, b) (Değişik: 17/4/2008-5754/8 md.) İşveren tarafından

yürütülmekte olan iş nedeniyle sigortalı kendi adına ve hesabına bağımsız çalışıyorsa yürütmekte olduğu iş nedeniyle,

c) Bir işverene bağlı olarak çalışan sigortalının, görevli olarak işyeri dışında başka bir yere gönderilmesi nedeniyle asıl

işini yapmaksızın geçen zamanlarda, d) (Değişik: 17/4/2008-5754/8 md.) Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci

fıkrasının (a) bendi kapsamındaki emziren kadın sigortalının, iş mevzuatı gereğince çocuğuna süt vermek için ayrılan

zamanlarda, e) Sigortalıların, işverence sağlanan bir taşıtla işin yapıldığı yere gidiş gelişi sırasında, meydana gelen ve

sigortalıyı hemen veya sonradan bedenen ya da ruhen engelli hâle getiren olaydır. Doğru cevap A seçeneğidir.

MADDE 14 - Meslek hastalığının tanımı, bildirilmesi ve soruşturulması

KANUN MADDESİ

Meslek hastalığı, sigortalının çalıştığı veya yaptığı işin niteliğinden dolayı tekrarlanan bir sebeple veya işin yürütüm

şartları yüzünden uğradığı geçici veya sürekli hastalık, bedensel veya ruhsal engellilik halleridir.²⁶ Sigortalının

çalıştığı işten dolayı meslek hastalığına tutulduğunun;

a) Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmet sunucuları tarafından usûlüne uygun olarak düzenlenen sağlık kurulu

raporu ve dayanağı tıbbî belgelerin incelenmesi,

b) Kurumca gerekli görüldüğü hallerde, işyerindeki çalışma şartlarını ve buna bağlı tıbbî sonuçlarını ortaya koyan

denetim raporları ve gerekli diğer belgelerin incelenmesi, sonucu Kurum Sağlık Kurulu tarafından tespit edilmesi

zorunludur. Meslek hastalığı, işten ayrıldıktan sonra meydana çıkmış ve sigortalı olarak çalıştığı işten kaynaklanmış

ise, sigortalının bu Kanunla sağlanan haklardan yararlanabilmesi için, eski işinden fiilen ayrılmasıyla hastalığın

meydana çıkması arasında bu hastalık için Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikte belirtilen süreden daha uzun

bir zamanın geçmemiş olması şarttır. Bu durumdaki kişiler, gerekli belgelerle Kuruma müracaat edebilirler. Herhangi

bir meslek hastalığının klinik ve laboratuvar bulgularıyla belirlendiği ve meslek hastalığına yol açan etkenin

işyerindeki inceleme sonunda tespit edildiği hallerde, meslek hastalıkları listesindeki yükümlülük süresi aşılmış olsa

bile, söz konusu hastalık Kurumun veya ilgilinin başvurusu üzerine Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunun onayı ile

meslek hastalığı sayılabilir. Meslek hastalığının 4 üncü maddenin birinci fıkrasının;

a) (a) bendi ile 5 inci madde kapsamında bulunan sigortalılar bakımından, sigortalının meslek hastalığına

tutulduğunu öğrenen veya bu durum kendisine bildirilen işveren tarafından,²⁷

b) (b) bendi kapsamındaki sigortalı bakımından ise kendisi tarafından, bu durumun öğrenildiği günden başlayarak üç

işgünü içinde, iş kazası ve meslek hastalığı bildirgesi ile Kuruma bildirilmesi zorunludur. Bu yükümlülüğü yerine

getirmeyen veya yazılı olarak bildirilen hususları kasten eksik ya da yanlış bildiren işverene veya 4 üncü maddenin

birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sigortalıya, Kurumca bu durum için yapılmış bulunan masraflar ile

ödenmişse geçici iş göremezlik ödenekleri rücu edilir. Meslek hastalığı ile ilgili bildirimler üzerine gerekli

soruşturmalar, Kurumun denetim ve kontrol ile yetkilendirilen memurları tarafından veya Bakanlık iş müfettişleri

vasıtasıyla yaptırılabilir. Hangi hallerin meslek hastalığı sayılacağı, iş kazası ve meslek hastalığı bildirgesinin şekli ve

içeriği, verilme usûlü ile bu maddenin

uygulanmasına ilişkin diğer usûl ve esaslar,

“engellilik” şeklinde değiştirilmiştir. ibaresi “(a) bendi olarak değiştirilmiştir.

Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikte düzenlenir. Yönetmelikte belirlenmiş hastalıklar dışında herhangi bir

hastalığın meslek hastalığı sayılıp sayılmaması hususunda çıkabilecek uyuşmazlıklar, Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık

Kurulunca karara bağlanır.

AKILDA KALICILIK

ÖRNEKLE HATIRLA: Herhangi bir meslek hastalığının klinik ve laboratuvar bulgularıyla belirlendiği ve meslek

hastalığına yol açan etkenin işyerindeki inceleme sonunda tespit edildiği Bu hükmü bir olay sorusunda önce “kim?”,

sonra “hangi şart/süre?” diye ayırarak düşün.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanunun 14’üncü maddesine göre aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) Sigortalının çalıştığı işten dolayı meslek hastalığına tutulduğunun; Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmet

sunucuları tarafından usûlüne uygun olarak düzenlenen sağlık kurulu raporu ve dayanağı tıbbî belgelerin

incelenmesi sonucu Kurum Sağlık Kurulu tarafından tespit edilmesi zorunludur.

B) Meslek hastalığı, sigortalının çalıştığı veya yaptığı işin niteliğinden dolayı tekrarlanan bir sebeple veya işin

yürütüm şartları yüzünden uğradığı geçici veya sürekli hastalık, bedensel veya ruhsal engellilik halleridir.

C) Herhangi bir meslek hastalığının klinik ve laboratuvar bulgularıyla belirlendiği ve meslek hastalığına yol açan

etkenin işyerindeki inceleme sonunda tespit edildiği hallerde, meslek hastalıkları listesindeki yükümlülük süresi

aşılmış olsa bile, söz konusu hastalık Kurumun veya ilgilinin başvurusu üzerine Kurum Sağlık Kurulunun onayı ile

meslek hastalığı sayılabilir.

D) Sigortalının çalıştığı işten dolayı meslek hastalığına tutulduğunun; Kurumca gerekli görüldüğü hallerde,

işyerindeki çalışma şartlarını ve buna bağlı tıbbî sonuçlarını ortaya koyan denetim raporları ve gerekli diğer

belgelerin incelenmesi sonucu Kurum Sağlık Kurulu tarafından tespit edilmesi zorunludur.

DOĞRU CEVAP: C — Herhangi bir meslek hastalığının klinik ve laboratuvar bulgularıyla belirlendiği ve

meslek hastalığına yol açan etkenin işyerindeki inceleme sonunda tespit edildiği hallerde, meslek

hastalıkları listesindeki yükümlülük süresi aşmış olsa bile, söz konusu hastalık Kurumun veya ilgilinin başvurusu üzerine Kurum Sağlık Kurulunun onayı ile meslek hastalığı sayılabilir.

2. 5510 sayılı Kanuna göre 4’üncü maddesinin 1’inci fıkrasının (a) bendi ile 5’inci madde kapsamında

bulunan sigortalılar bakımından, sigortalının meslek hastalığına tutulduğunu öğrenen veya bu durum kendisine bildirilen işveren tarafından Kuruma ne kadar süre içinde bildirim yapılması gerekir?

A) Durumun öğrenildiği günden sonraki üç iş günü içinde

B) Durumun öğrenildiği günden başlayarak üç gün içinde

C) Durumun öğrenildiği günden sonraki üç gün içinde

D) Durumun öğrenildiği günden başlayarak üç iş günü içinde

DOĞRU CEVAP: D — Durumun öğrenildiği günden başlayarak üç iş günü içinde

3. 5510 sayılı Kanuna göre 4’üncü maddesinin 1’inci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı olanlar

uğradıkları meslek hastalığını Kuruma ne kadar süre içinde bildirmelidir?

A) Durumun öğrenildiği günden sonraki üç iş günü içinde

B) Durumun öğrenildiği günden başlayarak üç iş günü içinde

C) Durumun öğrenildiği günden başlayarak üç gün içinde

D) Durumun öğrenildiği günden sonraki üç gün içinde

DOĞRU CEVAP: B — Durumun öğrenildiği günden başlayarak üç iş günü içinde

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre sigortalının çalıştığı veya yaptığı

işin niteliğinden dolayı tekrarlanan bir sebeple veya işin yürütüm şartları yüzünden uğradığı geçici

veya sürekli hastalık, bedensel veya ruhsal engellilik halleridir. Şeklinde tanımlanan kavram

aşağıdakilerden hangisidir?

A) Analık hali

B) Hastalık hali

İŞ KAZASI — OLAYI YERİNE OTURT

MADDE 13 • kapsam + bildirim akışı

@burakdincersgk • 0544 275 36 27 •

www.sgksinav.com

İŞYERİNDE

Sigortalı işyerindeyken

GÖREVLE

İşveren tarafından görevle başka yere gönderildiğinde

EMZİRME

Emziren sigortalının süt izni sırasında

SERVİS

İşverence sağlanan taşıtla gidiş-gelişte

4/b

Yürütülen iş nedeniyle

SGK BİLDİRİMİ □ 3 İŞ GÜNÜ

C) Kurum

D) Meslek Hastalığı

E) Bildirae

ÇÖZÜM: Meslek hastalığı, sigortalının çalıştığı veya yaptığı işin niteliğinden dolayı tekrarlanan bir sebeple veya işin

yürütüm şartları yüzünden uğradığı geçici veya sürekli hastalık, bedensel veya ruhsal engellilik halleridir. Doğru cevap

D seçeneğidir.

MADDE 15 - Hastalık ve analık hali

KANUN MADDESİ

(Değişik: 17/4/2008-5754/9 md.) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalının, iş

kazası ve meslek hastalığı dışında kalan ve iş göremezliğine neden olan rahatsızlıklar, hastalık halidir. 4 üncü

maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalı kadının veya sigortalı erkeğin sigortalı olmayan

eşinin, kendi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık alan kadının ya da gelir veya aylık alan erkeğin sigortalı olmayan

eşinin gebeliğinin başladığı tarihten itibaren doğumdan sonraki ilk onaltı haftalık (...)29 süreye kadar olan gebelik ve

analık haliyle ilgili rahatsızlık ve engellilik halleri analık hali kabul edilir.2829

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanunda; “4’üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki

sigortalının, iş kazası ve meslek hastalığı dışında kalan ve iş göremezliğine neden olan rahatsızlıklar, halidir.” denilmektedir. Yukarıda boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

A) Malullük

B) Yaşlılık

C) Analık

D) Hastalık

DOĞRU CEVAP: D — Hastalık

2. 5510 sayılı Kanuna göre tekil gebelikte sigortalı kadının doğumu halinde analık halinin hesaplanmasında aşağıdaki sürelerden hangisi dikkate alınır?

A) Gebelik tarihinden itibaren doğum tarihine kadar geçen süreye kadar

B) Gebelik tarihinden itibaren doğumdan sonraki ilk on haftalık süreye kadar

C) Gebelik tarihinden itibaren süt izin tarihinin sonuna kadar geçen süreye kadar

D) Gebelik tarihinden itibaren doğumdan sonraki ilk sekiz haftalık süreye kadar

DOĞRU CEVAP: D — Gebelik tarihinden itibaren doğumdan sonraki ilk sekiz haftalık süreye kadar

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

I-4.üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalının, iş kazası II- Meslek

hastalığı dışında kalan III-İş göremezliğine neden olan rahatsızlıklar, hastalık halidir 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre yukarıdakilerden hangisi veya hangileri hastalık hali sayılır?

A) Yalnız I

B) I-III

C) II-III

D) I-II

E) I-II-III

ÇÖZÜM: 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalının, iş kazası ve meslek hastalığı

dışında kalan ve iş göremezliğine neden olan rahatsızlıklar, hastalık halidir. Doğru cevap E seçeneğidir.

MADDE 16 - İş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık sigortasından sağlanan haklar30

KANUN MADDESİ

(Değişik: 17/4/2008-5754/10 md.) İş kazası veya meslek hastalığı sigortasından sağlanan haklar şunlardır:

a) Sigortalıya, geçici iş göremezlik süresince günlük geçici iş göremezlik ödeneği verilmesi.

b) Sigortalıya sürekli iş göremezlik geliri bağlanması.

c) İş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölen sigortalının hak sahiplerine, gelir bağlanması.

d) Gelir bağlanmış olan kız çocuklarına evlenme ödeneği verilmesi.

e) İş kazası ve meslek hastalığı sonucu ölen sigortalı için cenaze ödeneği verilmesi. Hastalık ve analık sigortasından

sigortalıya hastalık veya analık hallerine bağlı olarak ortaya çıkan iş göremezlik süresince, günlük geçici iş göremezlik

ödeneği verilir. Analık sigortasından sigortalı kadına veya sigortalı olmayan karısının doğum yapması nedeniyle

sigortalı erkeğe, bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalılardan;

kendi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık alan kadına ya da gelir veya aylık alan erkeğin sigortalı olmayan eşine,

her çocuk için yaşaması şartıyla doğum tarihinde geçerli olan ve Kurum Yönetim Kurulunca belirlenip Bakan

tarafından onaylanan tarife üzerinden emzirme ödeneği verilir. Sigortalı kadına veya sigortalı olmayan eşinin doğum

yapması nedeniyle sigortalı erkeğe emzirme ödeneği verilebilmesi için, Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının;

“engellilik” şeklinde değiştirilmiştir. “onaltı” şeklinde değiştirilmiş ve “, çoğul gebelik halinde ise ilk on haftalık” ibaresi

madde metninden çıkarılmıştır.

a) (a) bendi kapsamında olanlar için doğumdan önceki bir yıl içinde en az 120 gün kısa vadeli sigorta kolları primi

bildirilmiş olması,

b) (b) bendi kapsamında olanlar için doğumdan önceki bir yıl içinde en az 120 gün kısa vadeli sigorta kolları primi

yatırılmış ve genel sağlık sigortası primi dahil prim ve prime ilişkin her türlü borçlarının ödenmiş olması, şarttır.

Emzirme ödeneğine hak kazanan sigortalılardan 9 uncu maddeye göre sigortalılığı sona erenlerin, bu tarihten

başlamak üzere üçyüz gün içinde çocukları doğarsa, sigortalı kadın veya eşi analık sigortası haklarından yararlanacak

sigortalı erkek, doğum tarihinden önceki onbeş ay içinde en az 120 gün prim ödenmiş olması şartıyla emzirme

ödeneğinden yararlandırılır.

KAYNAK SORULAR

- I- Sigortalıya geçici iş göremezlik ödeneği verilmesi.
- II- Sigortalıya sürekli iş göremezlik geliri bağlanması.
- III- İş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölen sigortalının hak sahiplerine gelir bağlanması.
- IV- Gelir bağlanmış kız çocuklarına evlenme ödeneği verilmesi.
- V- İş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölen sigortalı için cenaze ödeneği verilmesi.

1. Yukarıdaki öncüllerden hangileri iş kazası ve meslek hastalığı sigortasından sağlanan haklar arasında yer alır?

- A) I, II, III ve IV
- B) I, II, IV ve V
- C) I, II, III, IV ve V
- D) I, II, III ve V

DOĞRU CEVAP: B — I, II, IV ve V

2. 5510 sayılı Kanuna göre sigortalı kadına veya sigortalı olmayan eşinin doğum yapması nedeniyle

sigortalı erkeğe emzirme ödeneği verilebilmesi için, Kanunun 4’üncü maddesinin birinci fıkrasının (a)

bendi kapsamında olanlar için aranan sigorta kolu ve prim gün sayısı aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Uzun vadeli sigorta kolları - doğumdan önceki bir yıl içinde 90 gün
- B) Kısa vadeli sigorta kolları- önceki bir yıl içinde 120 gün
- C) Kısa vadeli sigorta kolları - önceki bir yıl içinde 90 gün
- D) Uzun vadeli sigorta kolları - doğumdan önceki iki yıl içinde 120 gün

DOĞRU CEVAP: B — Kısa vadeli sigorta kolları- önceki bir yıl içinde 120 gün

3. 5510 sayılı Kanunda; “Analık sigortasından sigortalı kadına veya sigortalı olmayan karısının doğum

yapması nedeniyle sigortalı erkeğe, bu Kanunun 4’üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b)

bentleri kapsamındaki sigortalılardan; kendi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık alan kadına ya da

gelir veya aylık alan erkeğin sigortalı olmayan eşine, her çocuk için yaşaması şartıyla doğum tarihinde

geçerli olan ve belirleniptarafından onaylanan tarife üzerinden emzirme ödeneği

verilir.” denilmektedir. Yukarıda boş bırakılan yerlere sırasıyla hangileri gelmelidir?

- A) Kurum Yönetim Kurulunca / Başkan
- B) Kurum Yönetim Kurulunca / Bakan
- C) Bakanca / Cumhurbaşkanı
- D) Kurum Başkanınca / Bakan

DOĞRU CEVAP: B — Kurum Yönetim Kurulunca / Bakan

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

I-Sigortalıya, geçici iş göremezlik süresince günlük geçici iş göremezlik ödeneği verilmesi. II-

Sigortalıya sürekli iş göremezlik geliri bağlanması.

III- İş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölen

sigortalının hak sahiplerine, gelir bağlanması. IV- Gelir bağlanmış olan kız çocuklarına evlenme ödeneği verilmesi. V- İş kazası ve meslek hastalığı sonucu ölen sigortalı için cenaze ödeneği verilmesi 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre iş kazası veya meslek hastalığı

sigortasından sağlanan haklar ile ilgili yukarıdakilerden hangisi veya hangileri doğrudur?

- A) II-IV-V
- B) I-II-III-IV
- C) III-IV-V
- D) I-II-III
- E) I-II-III-IV-V

ÇÖZÜM: İş kazası veya meslek hastalığı sigortasından sağlanan haklar şunlardır: a) Sigortalıya, geçici iş göremezlik

süresince günlük geçici iş göremezlik ödeneği verilmesi. b) Sigortalıya sürekli iş göremezlik geliri bağlanması. c) İş

kazası veya meslek hastalığı sonucu ölen sigortalının hak sahiplerine, gelir bağlanması. d) Gelir bağlanmış olan kız

çocuklarına evlenme ödeneği verilmesi. e) İş kazası ve meslek hastalığı sonucu ölen sigortalı için cenaze ödeneği

verilmesi Doğru cevap E seçeneğidir.

MADDE 17 - Ödenek ve gelirlere esas tutulacak günlük kazanç³¹

KANUN MADDESİ

(Değişik birinci fıkra:25/12/2024-7537/25 md.) İş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık hallerinde verilecek

ödeneklerin hesabına esas tutulacak günlük kazanç; iş kazasının veya doğumun olduğu tarihten, meslek hastalığı veya

hastalık halinde ise iş göremezliğin başladığı tarihten önceki oniki aydaki; iş kazası ve meslek hastalığı halinde

bağlanacak gelirin hesabına esas tutulacak günlük kazanç ise iş kazasının olduğu veya meslek hastalığında iş

göremezliğin başladığı tarihten önceki oniki aydaki son üç ay içinde, 80 inci maddeye göre hesaplanacak prime esas

kazançlar toplamının, bu kazançlara esas prim ödeme gün sayısına bölünmesi suretiyle hesaplanır. Ancak, önceki

oniki ay içerisinde 180 günden az kısa vadeli sigorta primi bildirilmiş olanların geçici iş göremezlik ödeneğine esas

tutulacak günlük kazanç tutarı, iş göremezliğin başladığı tarihteki günlük prime esas kazanç alt sınırının iki katını

geçemez. Oniki aylık dönemde çalışmamış ve ücret almamış olan sigortalı, çalışmaya başladığı ay içinde iş kazası veya

meslek hastalığı nedeniyle iş göremezliğe uğrarsa verilecek ödeneklerin veya bağlanacak gelirlerin hesabına esas

günlük kazanç; çalışmaya başladığı tarih ile iş göremezliğin başladığı tarih arasındaki sürede elde ettiği prime esas

günlük kazanç toplamının, çalıştığı gün sayısına bölünmesi suretiyle; çalışmaya başladığı gün iş kazasına uğraması

halinde ise aynı veya emsal işte çalışan benzeri bir sigortalının günlük kazancı esas tutulur. 4 üncü maddenin birinci

fıkrasının (a) bendi gereği sigortalı sayılanların ödenek veya gelire esas günlük kazançlarının hesabında:

a) Prim, ikramiye ve bu nitelikteki arızı ödemeler dikkate alınmış ise ödenek ve gelire esas alınacak günlük kazanç,

ücret toplamının ücret alınan gün sayısına bölünmesiyle hesaplanacak günlük kazanç, %50 oranında bir ekleme

yapılarak bulunan tutardan çok olamaz.

b) İdare veya yargı mercilerince verilen karar gereğince yapılan ücret, ikramiye, zam,

“prim gün sayısına” ibaresi “prim ödeme gün sayısına”, üçüncü fıkrasındaki “(a) ve (c) bentleri” ibaresi “(a)

bendi” şeklinde değiştirilmiştir.

tazminat ve bu mahiyetteki ödemelerden, ödenek ve gelirin hesabına esas alınan (...)32 dönemden önceki aylara ilişkin

olanlar dikkate alınmaz. Meslek hastalığı, sigortalının sigortalı olarak çalıştığı son işinden ayrıldığı tarihten bir yıl

geçtikten sonra meydana çıkmış ise, günlük kazancı bu son işinden ayrıldığı tarih esas alınarak yukarıdaki fıkralara

göre hesaplanır. İş kazası ile meslek hastalığı sigortasından bağlanacak gelirlere esas tutulacak aylık kazanç,

yukarıdaki hükümlere göre hesaplanacak günlük kazancın otuz katıdır.

KAYNAK SORULAR

1. 12/09/2019 tarihinde iş kazası geçiren X adlı kişinin hizmet dökümü incelendiğinde aşağıdaki

bulgular tespit edilmiştir. Çalıştığı gün Prim, İkramiye Toplam Yıl/Ay Ücret (Brüt) sayısı (Brüt) Kazanç

2019/09 12 3000 TL 4000 TL 7000 TL 2019/08 - - - -
2019/07 - - - - 2019/06 - - - - 2019/05 16 1208 TL - 1208

TL 2019/04 - - - - 2019/03 - - - - X' in meslekte kazanma gücünü söz konusu kazada %55 oranında kaybettiği belirlendiğinden ilgili kişi adına bağlanacak sürekli iş göremezlik gelirine esas tutulacak

günlük kazanç ne kadardır? (2019 yılı asgari ücret: 2558,40 TL)

- A) 75,50 TL
- B) 137 TL
- C) 85,28 TL
- D) 375 TL

DOĞRU CEVAP: C — 85,28 TL

2. A adlı şahıs, 01/02/2020 tarihinde XYZ Ltd. Şti. unvanlı işyerinde kepçe operatörü olarak işe başlamış

ve söz konusu işyerinden aylık 3500 TL tutarında brüt ücret alacağını işveren kendisine sözlü olarak taahhüt etmiştir. Aynı işyerinde bir yıldır kepçe operatörü olarak çalışan B adlı şahıs da aylık 4500 TL brüt ücret almaktadır. İşe başladığı gün olan 01/02/2020 tarihinde iş kazası geçiren A adlı şahsa bağlanacak sürekli iş göremezlik gelirine esas tutulacak günlük kazanç ne kadardır?

- A) 150 TL
- B) Sürekli iş göremezlik geliri bağlanmaz
- C) 98,10 TL
- D) 116,67 TL

DOĞRU CEVAP: A — 150 TL

Dönem | Gün | Ücret | İkramiye
2020/01 | 30 | 3.600 TL | 2.100 TL
2020/02 | 20 | 2.400 TL | 1.400 TL
2020/03 | 30 | 3.600 TL | 2.100 TL

3. 12/04/2020 tarihinde iş kazası geçiren sigortalının son üç aya ait kazançlarının yukarıda belirtilen

şekilde olması durumunda, sigortalıya ödenecek geçici iş göremezlik ödeneğine esas günlük kazanç tutarı aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) 120 TL
- B) 85,28 TL
- C) 180 TL
- D) 190 TL

DOĞRU CEVAP: C — 180 TL

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre İş kazası ile meslek hastalığı

sigortasından bağlanacak gelirlere esas tutulacak aylık kazanç, yukarıdaki hükümlere göre hesaplanacak günlük kazancın kaç katıdır ?

- A) 20

- B) 30
- C) 40
- D) 10
- E) 50

ÇÖZÜM: 30 katıdır. Doğru cevap B seçeneğidir.

MADDE 18 - Geçici iş göremezlik ödeneği

KANUN MADDESİ

Kurumca yetkilendirilen hekim veya sağlık kurullarından istirahat raporu alınmış olması şartıyla;

a) İş kazası veya meslek hastalığı nedeniyle iş göremezliğe uğrayan sigortalıya her gün için, b) (Değişik: 17/4/2008-5754/11 md.) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi ile 5 inci madde kapsamındaki

sigortalılardan hastalık sigortasına tabi olanların hastalık sebebiyle iş göremezliğe uğraması halinde, iş göremezliğin

başladığı tarihten önceki bir yıl içinde en az doksan gün kısa vadeli sigorta primi bildirilmiş olması şartıyla geçici iş

göremezliğin üçüncü gününden başlamak üzere her gün için,

c) (Değişik: 17/4/2008-5754/11 md.) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi ile (b) bendinde belirtilen muhtarlar

ile aynı bendin (1), (2) ve (4) numaralı alt bentleri kapsamındaki sigortalı kadının analığı halinde, doğumdan önceki

bir yıl içinde en az doksan gün kısa vadeli sigorta primi bildirilmiş olması şartıyla, doğumdan önceki sekiz ve sonraki

onaltı haftalık sürede, çoğul gebelik halinde ise doğumdan önceki sekiz haftalık süreye iki haftalık süre ilâve edilerek

çalışmadığı her gün için,33

d) (Değişik: 17/4/2008-5754/11 md.) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi ile (b) bendinde belirtilen

muhtarlar ile aynı bendin (1), (2) ve (4) numaralı alt bentleri kapsamındaki sigortalı kadının, erken doğum yapması

halinde doğumdan önce kullanamadığı çalıştırılmayacak süreler ile isteği ve hekimin onayıyla doğuma iki hafta

kalıncaya kadar çalışması halinde, doğum sonrası istirahat süresine eklenen süreler için,3435 geçici iş göremezlik

ödeneği verilir. (Değişik ikinci fıkra: 17/4/2008-5754/11 md.) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b)

madde metninden çıkarılmıştır. ve sonraki sekizer haftalık sürede” ibaresi “doğumdan önceki sekiz ve sonraki onaltı

haftalık sürede" şeklinde değiştirilmiştir. isteği ve hekimin onayı ile doğuma üç hafta kalıncaya kadar çalışması

halinde," ibaresi "sigortalı kadının, erken doğum yapması halinde doğumdan önce kullanamadığı çalıştırılmayacak

süreler ile isteği ve hekimin onayıyla doğuma üç hafta kalıncaya kadar çalışması halinde," şeklinde değiştirilmiştir.

şeklinde değiştirilmiştir.

bendine göre sigortalı sayılanlara iş kazası veya meslek hastalığı ya da analık halinde geçici iş göremezlik ödeneği,

genel sağlık sigortası dahil prim ve prime ilişkin her türlü borçlarının ödenmiş olması şartıyla yatarak tedavi süresince

veya yatarak tedavi sonrası bu tedavinin gereği olarak istirahat raporu aldıkları sürede ödenir. Ancak bu maddenin

birinci fıkrasının (c) bendine göre doğum öncesi ve doğum sonrası çalışmadığı sürelerde geçici iş göremezlik

ödeneğinin ödenebilmesi için yatarak tedavi şartı aranmaz. (Değişik üçüncü fıkra: 17/4/2008-5754/11 md.) İş kazası,

meslek hastalığı, hastalık ve sigortalı kadının analığı halinde verilecek geçici iş göremezlik ödeneği, yatarak tedavilerde

17 nci maddeye göre hesaplanacak günlük kazancının yarısı, ayaktan tedavilerde ise üçte ikisidir. Sigorta prim ve

ödeneklerinin hesabına esas tutulacak günlük kazançların alt sınırında meydana gelecek değişikliklerde, yeniden

tespit edilen alt sınırın altında bir günlük kazanç üzerinden ödenek almakta bulunanların veya almaya hak kazanmış

veya kazanacak olanların bu ödenekleri, günlük kazançlarının alt sınırındaki değişikliklerin yürürlüğe girdiği tarihten

başlayarak değiştirilmiş günlük kazançların alt sınırına göre ödenir. Bir sigortalıda iş kazası, meslek hastalığı, hastalık

ve analık hallerinden birkaçı birleşirse, geçici iş göremezlik ödeneklerinden en yükseği verilir. Geçici iş göremezlik

ödenekleri, toplu iş sözleşmesi yapılan işyerleri ile kamu idarelerinin işverenleri tarafından Kurumca belirlenen usûl

ve esaslara göre Kurum adına sigortalılara ödenerek, daha sonra Kurum ile mahsuplaşmak suretiyle tahsil edilebilir.

Geçici iş göremezlik ödeneklerinin ödeme zamanı ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usûl ve esaslar, Kurum

tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Sürekli iş göremezlik gelirin hak kazanma, hesaplanması, başlangıcı ve birden

MADDE 18 | GEÇİCİ İŞ GÖREMEZLİK

ŞEMA / TABLO • İlgili kanun maddesini hızlı tekrar için görselleştirir.

YATARAK TEDAVİ

Günlük kazancın 1/2'si

AYAKTAN TEDAVİ

Günlük kazancın 2/3'ü

ANALIK - 2026

Doğumdan önce 8 hafta

Doğumdan sonra 16 hafta

AKILDA KALSIN

1/2 □ 2/3 oranlarını karıştırma

KODLAMA TEKNİĞİ

KOD: C) 4 ÜNCÜ MADDENİN BİRİNCİ

AKILDA KALICILIK

ÖRNEKLE HATIRLA: c) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi ile (b) bendinde belirtilen muhtarlar ile aynı

bendin (1) Bu hükmü bir olay sorusunda önce "kim?", sonra "hangi şart/süre?" diye ayırarak düşün.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi ile 5'inci madde kapsamındaki

sigortalılardan hastalık sigortasına tabi olanların hastalık sebebiyle iş göremezliğe uğraması halinde,

iş göremezlik gelirinden faydalanabilmeleri için aranan sigorta kolu ve prim gün sayısı

aşağıdakilerden hangisidir?

A) İş göremezliğin başladığı tarihten önceki üç ay içinde en az doksan gün kısa vadeli sigorta primi bildirilmiş olması

B) İş göremezliğin başladığı tarihten önceki bir yıl içinde en az doksan gün kısa vadeli sigorta primi bildirilmiş

olması

C) İş göremezliğin başladığı tarihten önceki üç ay içinde en az otuz gün kısa vadeli sigorta primi bildirilmiş olması

D) İş göremezliğin başladığı tarihten önceki bir yıl içinde en az otuz gün kısa vadeli sigorta primi bildirilmiş olması

DOĞRU CEVAP: B — İş göremezliğin başladığı tarihten önceki bir yıl içinde en az doksan gün kısa vadeli

sigorta primi bildirilmiş olması

2. 5510 sayılı Kanuna göre aşağıdakilerden hangisine analık sigortasından sağlanan haklardan dolayı

geçici iş göremezlik ödeneği verilmez?

- A) Köy muhtarı olan X
- B) Anonim şirket ortağı olan Z
- C) Gelir vergisinden muaf olup esnaf ve sanatkârlar sicilinde kayıtlı olan T
- D) Tarımsal faaliyet ile uğraşan Y

DOĞRU CEVAP: B — Anonim şirket ortağı olan Z

3. 5510 sayılı Kanuna göre aşağıdakilerden hangisine hastalık sigortasından sağlanan haklar

kapsamında geçici iş göremezlik ödeneği verilemez?

- A) Aday çırak, çırak ve mesleki eğitim gören öğrenciler
- B) Limitet şirket ortağı
- C) Hizmet akdine tabi 4/1-a kapsamında sigortalı çalışan kişi
- D) Türkiye ile sosyal güvenlik sözleşmesi olmayan ülkelerde iş üstlenen işyerlerince yurt dışındaki işyerlerinde

çalıştırılmak üzere götürülen Türk işçileri

DOĞRU CEVAP: B — Limitet şirket ortağı

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre iş kazası ve meslek hastalığı

nedeniyle iş göremezliğe uğrayan sigortalıya geçici iş göremezlik ödeneği hangi günden itibaren verilmeye başlanır?

- A) İş kazası veya meslek hastalığı nedeniyle iş göremezliğe uğradığı günden 3 gün sonra
- B) İş kazası veya meslek hastalığı nedeniyle iş göremezliğe uğradığı günden 5 gün sonra
- C) İş kazası veya meslek hastalığı nedeniyle iş göremezliğe uğradığı günden 1 gün sonra
- D) İş kazası veya meslek hastalığı nedeniyle iş göremezliğe uğradığı günden 1 ay sonra
- E) İş kazası veya meslek hastalığı nedeniyle iş göremezliğe uğradığı günden itibaren

ÇÖZÜM: İş kazası veya meslek hastalığı nedeniyle iş göremezliğe uğrayan sigortalıya her gün için, Doğru cevap E

seçeneğidir.

MADDE 19 - çok iş kazası ve meslek hastalığı hali

KANUN MADDESİ

(Değişik birinci fıkra: 17/4/2008-5754/12 md.) İş kazası veya meslek hastalığı sonucu oluşan hastalık ve engellilik

nedeniyle Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucularının sağlık kurulları tarafından verilen raporlara

istinaden Kurum Sağlık Kurulunca meslekte kazanma gücü en az %10 oranında azalmış

bulunduğu tespit edilen

sigortalı, sürekli iş göremezlik gelirine hak kazanır. Sürekli iş göremezlik geliri bağlanmış olan sigortalının yeniden

tedavi ettirilmesi halinde meslekte kazanma gücünü ne oranda yitirdiği, birinci fıkrada belirtilen sağlık kurullarından

alınacak raporlara göre yeniden tespit olunur. Sürekli iş göremezlik geliri, sigortalının mesleğinde kazanma gücünün

kaybı oranına göre hesaplanır. Sürekli tam iş göremezlikte sigortalıya, 17 nci maddeye göre hesaplanan aylık

kazancının %70'i oranında gelir bağlanır. Sürekli kısmî iş göremezlikte sigortalıya bağlanacak gelir, tam iş göremezlik

geliri gibi hesaplanarak bunun iş göremezlik derecesi oranındaki tutarı kendisine ödenir. Sigortalı, başka birinin

sürekli bakımına muhtaç ise gelir “özürler” ibaresi “engellilik”, dokuzuncu fıkrasında yer alan “özürlülük” ibaresi

“engellilik” şeklinde değiştirilmiştir.

bağlama oranı %100 olarak uygulanır. 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendine göre sigortalı sayılanlara,

sürekli iş göremezlik geliri bağlanabilmesi için, kendi sigortalılığından dolayı, genel sağlık sigortası dahil prim ve

prime ilişkin her türlü borçlarının ödenmiş olması zorunludur.³⁷ (Mülga beşinci fıkra: 17/4/2008-5754/12 md.)

(Mülga altıncı fıkra: 17/4/2008-5754/12 md.)

Yukarıdaki fıkralara göre hesaplanan gelir, günlük kazanç hesabına

giren son ay ile gelir başlangıç tarihi arasında 55 inci maddenin ikinci fıkrası hükmüne göre artırılarak belirlenir.

Sigortalının sürekli iş göremezlik geliri;

a) Geçici iş göremezlik ödeneğinin sona erdiği tarihi,

b) Geçici iş göremezlik tespit edilemeden sürekli iş göremezlik durumuna girilmişse, buna ait sağlık kurulu raporu

tarihini, takip eden ay başından başlar. Sürekli iş göremezlik geliri bağlanmış sigortalılardan, aynı engellilik veya

meslek hastalığı nedeniyle istirahat raporu alanlara, yazılı istek tarihinden itibaren 18 inci maddeye göre hesaplanacak

bir günlük geçici iş göremezlik ödeneği ile aylık sürekli iş göremezlik gelirinin otuzda biri arasındaki fark, her gün için

geçici iş göremezlik ödeneği olarak verilir.

Sigortalının yeniden bir iş kazasına uğraması veya yeni bir meslek

hastalığına tutulması halinde, meydana gelen engellilik hâllerinin bütünü göz önüne alınarak kendisine, sürekli iş

göremezliğini doğuran son iş kazası veya meslek hastalığı sırasındaki kazancı üzerinden gelir hesaplanır. Ancak,

sigortalının son iş kazası veya meslek hastalığı sırasındaki günlük kazancına göre bulunacak geliri, hesaplanan ilk

gelirinden az ise sigortalının sürekli iş göremezlik geliri ilk kazanç üzerinden ödenir. 38 iş kazası ve meslek hastalığı

sonucu sürekli iş göremezlik hallerinde meslekte kazanma gücündeki kayıp oranının belirlenmesine ve bu maddenin

uygulanmasına ilişkin diğer usûl ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

KAYNAK SORULAR

1. İş kazası ve meslek hastalığı nedeniyle, sigortalının sürekli iş göremezlik gelirine hak kazanması

için meslekte kazanma gücünü en az ne kadar kaybetmiş olması gerekmektedir?

- A) %70
- B) %100
- C) %10
- D) %50

DOĞRU CEVAP: C — %10

2. İş kazası ve meslek hastalığı nedeniyle, sürekli tam iş göremezlik halinde sigortalıya bağlanacak

gelirin hesaplanmasında aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) (Ortalama aylık kazanç) x %70 x meslekte kazanma gücü kaybı
- B) (Ortalama aylık kazanç) x %70
- C) (Ortalama aylık kazanç) x %90 x meslekte kazanma gücü kaybı
- D) (Ortalama aylık kazanç) x %100 x meslekte kazanma gücü kaybı

DOĞRU CEVAP: B — (Ortalama aylık kazanç) x %70

3. İş kazası ve meslek hastalığı nedeniyle, sürekli kısmi iş göremezlik halinde sigortalıya bağlanacak

gelirin hesaplanmasında aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) (Ortalama aylık kazanç) x %100 x meslekte kazanma gücü kaybı
- B) (Ortalama aylık kazanç) x %70 x meslekte kazanma gücü kaybı
- C) (Ortalama aylık kazanç) x %90 x meslekte kazanma gücü kaybı
- D) (Ortalama aylık kazanç) x %70

DOĞRU CEVAP: B — (Ortalama aylık kazanç) x %70 x meslekte kazanma gücü kaybı

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre sürekli tam iş göremezlikte sigortalıya, 17 nci maddeye göre hesaplanan aylık kazancının % kaç oranında gelir bağlanır?

- A) %50
- B) %60
- C) %70
- D) %10
- E) %75

ÇÖZÜM: Sürekli tam iş göremezlikte sigortalıya, 17 nci maddeye göre hesaplanan aylık kazancının % 70'i oranında

gelir bağlanır. Doğru cevap E seçeneğidir.

MADDE 20 - Hak sahiplerine gelir bağlanması, evlenme ve cenaze ödenekleri

KANUN MADDESİ

İş kazası veya meslek hastalığına bağlı nedenlerden dolayı ölen sigortalının hak sahiplerine, 17 nci madde gereğince

tespit edilecek aylık kazancının %70'i, 55 inci maddenin ikinci fıkrasına göre güncellenerek 34 üncü madde

hükümlerine göre gelir olarak bağlanır. İş kazası veya meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünü %50 veya

daha fazla oranda kaybetmesi nedeniyle sürekli iş göremezlik geliri bağlanmış iken ölenlerin, ölümün iş kazası veya

meslek hastalığına bağlı olup olmadığına bakılmaksızın birinci fıkraya göre belirlenen tutar, 34 üncü madde

hükümlerine göre hak sahiplerine gelir olarak bağlanır. İş kazası veya meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma

gücünü %50 oranının

borçlarının" ibaresi "prim ve prime ilişkin her türlü borçlarının" şeklinde değiştirilmiştir. "engellilik hâllerinin"

şeklinde değiştirilmiştir.

altında kaybetmesi nedeniyle sürekli iş göremezlik geliri bağlanmış iken ölenlerin, ölümün iş kazası veya meslek

hastalığına bağlı olmaması halinde sigortalının almakta olduğu sürekli iş göremezlik geliri, 34 üncü madde

hükümlerine göre hak sahiplerine gelir olarak bağlanır. 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendine göre sigortalı

sayılanların hak sahiplerine gelir bağlanabilmesi için, kendi sigortalılığından dolayı, genel sağlık sigortası dahil prim

ve prime ilişkin her türlü borçlarının ödenmiş olması zorunludur.39 Gelirin başlangıcı, kesilmesi ve yeniden

bağlanmasında 34 üncü ve 35 inci maddeler uygulanır. 37 nci madde hükümlerine göre hak sahiplerine cenaze ve

evlenme ödeneği verilir.

İş kazası ve meslek hastalığı ile hastalık bakımından işverenin ve üçüncü kişilerin

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre iş kazası veya meslek hastalığına bağlı nedenlerden dolayı ölen sigortalının

hak sahiplerine hangi oranda gelir bağlanır?

- A) (Ortalama aylık kazanç) x %70
- B) (Ortalama aylık kazanç) x %85
- C) (Ortalama aylık kazanç) x %50
- D) (Ortalama aylık kazanç) x %100

DOĞRU CEVAP: A — (Ortalama aylık kazanç) x %70

2. 5510 sayılı Kanuna göre iş kazası veya meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünü %50 veya

daha fazla oranda kaybetmesi nedeniyle sürekli iş göremezlik geliri bağlanmış iken ölenlerin hak sahiplerine hangi oranda gelir bağlanır?

- A) (Ortalama aylık kazanç) x %70
- B) (Ortalama aylık kazanç) x %50
- C) (Ortalama aylık kazanç) x %70 x (meslekte kazanma gücü kaybı oranı)
- D) (Ortalama aylık kazanç) x %50 x (meslekte kazanma gücü kaybı oranı)

DOĞRU CEVAP: A — (Ortalama aylık kazanç) x %70

3. 5510 sayılı Kanuna göre iş kazası veya meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünü %50

oranının altında kaybetmesi nedeniyle sürekli iş göremezlik geliri bağlanmış iken ölenlerin hak sahiplerine hangi oranda gelir bağlanır? (Sigortalı başkasının bakımına muhtaç değil)

- A) (Ortalama aylık kazanç) x %70 x (meslekte kazanma gücü kaybı oranı)
- B) (Ortalama aylık kazanç) x %50
- C) (Ortalama aylık kazanç) x %70
- D) (Ortalama aylık kazanç) x %50 x (meslekte kazanma gücü kaybı oranı)

DOĞRU CEVAP: A — (Ortalama aylık kazanç) x %70 x (meslekte kazanma gücü kaybı oranı)

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

(I)İş kazası veya meslek hastalığına bağlı nedenlerden dolayı ölen sigortalının hak sahiplerine, 17 nci

madde gereğince tespit edilecek aylık kazancının % 50'i, 55 inci maddenin ikinci fıkrasına göre

güncellenerek 34 üncü madde hükümlerine göre gelir olarak bağlanır. (II)İş kazası veya meslek

hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünü % 50 veya daha fazla oranda kaybetmesi nedeniyle sürekli

iş göremezlik geliri bağlanmış iken ölenlerin, ölümün iş kazası veya meslek hastalığına bağlı olup

olmadığına bakılmaksızın birinci fıkraya göre belirlenen tutar, 34 üncü madde hükümlerine göre hak

sahiplerine gelir olarak bağlanır. (III)İş kazası veya meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma

gücünü % 50 oranının altında kaybetmesi nedeniyle sürekli iş göremezlik geliri bağlanmış iken

ölenlerin, ölümün iş kazası veya meslek hastalığına bağlı olmaması halinde sigortalının almakta

olduğu sürekli iş göremezlik geliri, 34 üncü madde hükümlerine göre hak sahiplerine gelir olarak

bağlanır.(IV) 37 nci madde hükümlerine göre hak sahiplerine cenaze ve evlenme ödeneği verilir.(V) 4

üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendine göre sigortalı sayılanların hak sahiplerine gelir

bağlanabilmesi için, kendi sigortalılığından dolayı, genel sağlık sigortası dahil prim ve prime ilişkin

her türlü borçlarının ödenmiş olması zorunludur. 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası

Kanununa göre yukarıdaki numaralı cümellerin hangisinde bir bilgi yanlışı vardır ?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

ÇÖZÜM: İş kazası veya meslek hastalığına bağlı nedenlerden dolayı ölen sigortalının hak sahiplerine, 17 nci madde

gereğince tespit edilecek aylık kazancının % 70'i, 55 inci maddenin ikinci fıkrasına göre güncellenerek 34 üncü madde

hükümlerine göre gelir olarak bağlanır. Doğru cevap A seçeneğidir İş kazası ve meslek hastalığı ile hastalık

bakımından işverenin ve üçüncü kişilerin sorumluluğu

MADDE 21 - sorumluluğu

KANUN MADDESİ

İş kazası ve meslek hastalığı, işverenin kastı veya sigortalıların sağlığını koruma ve iş güvenliği mevzuatına aykırı bir

hareketi sonucu meydana gelmişse, Kurumca sigortalıya veya hak sahiplerine bu Kanun gereğince yapılan veya ileride

yapılması gereken ödemeler ile bağlanan gelirin başladığı tarihteki ilk peşin sermaye değeri toplamı, sigortalı veya hak

sahiplerinin işverenden isteyebilecekleri tutarlarla sınırlı olmak üzere, Kurumca işverene ödettilir. İşverenin

sorumluluğunun tespitinde kaçınılmazlık ilkesi dikkate alınır. İş kazasının, 13 üncü maddenin ikinci fıkrasının (a)

bendinde belirtilen sürede işveren tarafından Kuruma bildirilmemesi halinde, bildirim tarihine kadar geçen süre için

sigortalıya ödenecek geçici iş göremezlik ödeneği, Kurumca işverenden tahsil edilir. Çalışma mevzuatında sağlık raporu

alınması gerektiği belirtilen işlerde, böyle bir rapora dayanılmaksızın veya eldeki rapora aykırı olarak bünyece elverişli

olmadığı işte çalıştırılan sigortalının, bu işe girmeden önce var olduğu tespit edilen veya bünyece elverişli olmadığı işte

çalıştırılması sonucu meydana gelen hastalığı nedeniyle, Kurumca sigortalıya ödenen geçici iş göremezlik ödeneği

işverene ödettilir. İş kazası, meslek hastalığı ve hastalık, üçüncü bir kişinin kusuru nedeniyle meydana gelmişse,

sigortalıya ve hak sahiplerine yapılan veya ileride yapılması gereken ödemeler ile bağlanan gelirin başladığı tarihteki

ilk peşin sermaye değerinin yarısı, zarara sebep olan üçüncü kişilere ve şayet kusuru varsa bunları çalıştıranlara rücu

edilir. İş kazası, meslek hastalığı ve hastalık; kamu görevlileri, er ve erbaşı ile kamu idareleri tarafından

görevlendirilen diğer kişilerin vazifelerinin gereği olarak yaptıkları fiiller sonucu meydana gelmiş ise, bu fiillerden

dolayı haklarında kesinleşmiş mahkûmiyet kararı bulunanlar hariç olmak üzere, sigortalı veya hak sahiplerine yapılan

ödemeler veya bağlanan gelirler için kurumuna veya ilgililere rücu edilmez. Ayrıca, iş kazası veya meslek hastalığı

sonucu ölümlerde, bu Kanun uyarınca hak sahiplerine bağlanacak gelir ve verilecek ödenekler için, iş kazası veya

meslek hastalığının meydana gelmesinde kusuru bulunan hak sahiplerine

borçlarının" ibaresi "prim ve prime ilişkin her türlü borçlarının" şeklinde değiştirilmiştir.

veya iş kazası sonucu ölen kusurlu sigortalının hak sahiplerine, Kurumca rücu edilmez.

Sigortalının kendisinden kaynaklanan sebeplerle tedavi süresinin uzaması, iş

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre iş kazası ve meslek hastalığı sonucunda işverenin sorumluluğunun tespiti

aşağıda sayılan durumlardan hangisi dikkate alınarak yapılır?

- A) Ağır kusur
- B) Nedensellik
- C) Kaçınılmazlık
- D) Müteselsil sorumluluk

DOĞRU CEVAP: C — Kaçınılmazlık

2. 5510 sayılı Kanuna göre iş kazası veya meslek hastalığının oluşmasında işverenin kusurlu olması

durumunda aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) İş kazası ve meslek hastalığı işverenin kastı veya iş güvenliğine aykırı bir hareketi sonucu meydana gelmişse,

Kurumca sigortalıya veya hak sahiplerine yaptığı ve yapacağı ödemelerin yarısını Kurum işverene rücu eder.

- B) Rücunun konusu, Kurumca sigortalıya veya hak sahiplerine yaptığı ve yapacağı ödemeler ve bağlanan gelirin

başladığı tarihteki ilk peşin sermaye değeri toplamıdır.

- C) Kurum, işverene rücu miktarını belirlerken, sigortalı veya hak sahiplerinin işverenden isteyebilecekleri tutarla

sınırlı olmak zorundadır.

- D) İş kazası ve meslek hastalığı işverenin kastı veya iş güvenliğine aykırı bir hareketi sonucu meydana gelmişse

yapılan ve ileride yapılması gereken ödemeleri Kurum işverene tamamını rücu eder.

DOĞRU CEVAP: A — İş kazası ve meslek hastalığı işverenin kastı veya iş güvenliğine aykırı bir hareketi

sonucu meydana gelmişse, Kurumca sigortalıya veya hak sahiplerine yaptığı ve yapacağı ödemelerin yarısını Kurum işverene rücu eder.

3. 5510 sayılı Kanuna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) İş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölümlerde, kanun uyarınca hak sahiplerine bağlanacak gelir ve verilecek

ödenekler için, iş kazası veya meslek hastalığının meydana gelmesinde kusuru bulunan hak sahiplerine veya iş

kazası sonucu ölen kusurlu sigortalının hak sahiplerine, kusur oranında Kurumca rücu edilir.

B) İş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölümlerde, kanun uyarınca hak sahiplerine bağlanacak gelir ve verilecek

ödenekler için, iş kazası veya meslek hastalığının meydana gelmesinde kusuru bulunan hak sahiplerine veya iş

kazası sonucu ölen kusurlu sigortalının hak sahiplerine, Kurumca rücu edilmez.

C) İş kazası, meslek hastalığı ve hastalık; kamu görevlileri, er ve erbaşlar ile kamu idareleri tarafından

görevlendirilen diğer kişilerin vazifelerinin gereği olarak yaptıkları fiiller sonucu meydana gelmiş ise, bu fiillerden

dolayı haklarında kesinleşmiş mahkûmiyet kararı bulunanlar hariç olmak üzere, sigortalı veya hak sahiplerine

yapılan ödemeler veya bağlanan gelirler için Kurumuna veya ilgililere rücu edilmez.

D) İş kazası, meslek hastalığı ve hastalık, üçüncü bir kişinin kusuru nedeniyle meydana gelmişse, sigortalıya ve hak

sahiplerine yapılan veya ileride yapılması gereken ödemeler ile bağlanan gelirin başladığı tarihteki ilk peşin sermaye

değerinin yarısı, zarara sebep olan üçüncü kişilere ve şayet kusuru varsa bunları çalıştıranlara rücu edilir.

DOĞRU CEVAP: A — İş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölümlerde, kanun uyarınca hak sahiplerine

bağlanacak gelir ve verilecek ödenekler için, iş kazası veya meslek hastalığının meydana gelmesinde

kusuru bulunan hak sahiplerine veya iş kazası sonucu ölen kusurlu sigortalının hak sahiplerine, kusur

oranında Kurumca rücu edilir.

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre İşverenin sorumluluğunun tespitinde aşağıdaki ilkelerden hangisi dikkate alınır?

- A) Kanunilik ilkesi
- B) Kaçınılmazlık ilkesi
- C) Eşitlik ilkesi
- D) Orantılılık ilkesi
- E) Kanun bosluğundan isveren yararlanır ilkesi

ÇÖZÜM: İşverenin sorumluluğunun tespitinde kaçınılmazlık ilkesi dikkate alınır. Doğru cevap B seçeneğidir.

MADDE 22 - göremezliğinin artması

KANUN MADDESİ

Sigortalının aşağıdaki sayılan nedenlerden dolayı iş kazasına veya meslek hastalığına uğraması, hastalanması, tedavi

süresinin uzaması veya iş göremezliğinin artması hallerinde geçici iş göremezlik ödeneği veya sürekli iş göremezlik

geliri;

a) Ceza sorumluluğu olmayanlar ile kabul edilebilir bir mazereti olanlar hariç, sigortalının iş kazası, meslek hastalığı,

hastalık ve analık nedeniyle hekimin bildirdiği tedbir ve tavsiyelere uymaması sonucu tedavi süresinin uzamasına

veya iş göremezlik oranının artmasına, malûl kalmasına neden olması halinde, uzayan tedavi süresi veya artan iş

göremezlik oranı esas alınarak dörtte birine kadarı Kurumca eksiltir.

b) Ceza sorumluluğu olmayanlar hariç, ağır kusuru yüzünden iş kazasına uğrayan, meslek hastalığına tutulan veya

hastalanan sigortalının kusur derecesi esas alınarak üçte birine kadarı Kurumca eksiltir.

c) Kasdî bir hareketi yüzünden iş kazasına uğrayan, meslek hastalığına tutulan, hastalanan veya Kurumun yazılı

bildirimine rağmen teklif edilen tedaviyi kabul etmeyen sigortalıya, yarısı tutarında ödenir.

d) Tedavi gördüğü hekimden, tedavinin sona erdiğine ve çalışabilir olduğuna dair belge almaksızın çalışan sigortalıya

geçici iş göremezlik ödeneği ödenmez, ödenmiş olanlar da yersiz yapılan ödeme tarihinden itibaren 96 ncı madde

hükümlerine göre geri alınır. 13 üncü maddenin ikinci fıkrasının (b) bendinde belirtilenler tarafından iş kazasının

anılan bentte belirtilen süre içinde Kuruma bildirilmemesi durumunda, sigortalıya yapılacak iş göremezlik ödenekleri

bildirim tarihinden itibaren ödenir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre ceza sorumluluğu olmayanlar ile kabul edilebilir bir mazereti olanlar hariç,

sigortalının iş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık nedeniyle hekimin bildirdiği tedbir ve

tavsiyelere uymaması sonucu tedavi süresinin uzaması veya iş göremezlik oranının artmasına,

malul

kalmasına neden olması halinde, uzayan tedavi süresinin veya artan iş görmezlik oranının ne kadarı esas alınarak Kurumca eksiltir?

- A) 1/8
- B) 1/3
- C) 1/4
- D) 1/2

DOĞRU CEVAP: C — 1/4

2. 5510 sayılı Kanuna göre ceza sorumluluğu olmayanlar hariç, ağır kusuru yüzünden iş kazasına

uğrayan, meslek hastalığına tutulan veya hastalanan sigortalının kusur derecesinin ne kadarı esas

alınarak Kurumca eksiltir?

- A) 1/2
- B) 1/5
- C) 1/3
- D) 1/4

DOĞRU CEVAP: C — 1/3

3. 5510 sayılı Kanuna göre kasti bir hareketi yüzünden iş kazasına uğrayan, meslek hastalığına tutulan,

hastalanan veya Kurumun yazılı bildirimine rağmen teklif edilen tedaviyi kabul etmeyen sigortalıya

geçici veya sürekli iş görmezlik ödeneğinin ne kadarı Kurumca ödenir?

- A) 1/4
- B) Ödenmez.
- C) 1/2
- D) 1/3

DOĞRU CEVAP: C — 1/2

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre ceza sorumluluğu olmayanlar ile

kabul edilebilir bir mazereti olanlar hariç, sigortalının iş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık nedeniyle hekimin bildirdiği tedbir ve tavsiyelere uymaması sonucu uzayan tedavi süresi veya artan iş görmezlik oranı esas alınarak kadarı Kurumca eksiltir. 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel

Sağlık Sigortası Kanununa göre boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir ?

- A) Dörtte bir oranında
- B) Üçte bir oranında
- C) Beşte bir oranında
- D) Altıda bir oranında
- E) Üçte iki oranında

ÇÖZÜM: Ceza sorumluluğu olmayanlar ile kabul edilebilir bir mazereti olanlar hariç, sigortalının iş kazası, meslek

hastalığı, hastalık ve analık nedeniyle hekimin bildirdiği tedbir ve tavsiyelere uymaması sonucu tedavi süresinin

uzamasına veya iş görmezlik oranının artmasına, malûl kalmasına neden olması halinde, uzayan tedavi süresi veya

artan iş görmezlik oranı esas alınarak dörtte birine kadarı Kurumca eksiltir. Doğru cevap A seçeneğidir

MADDE 23 - Süresinde bildirilmeyen sigortalılıktan doğan sorumluluk

KANUN MADDESİ

Sigortalı çalıştırmaya başladığının süresi içinde sigortalı işe giriş bildirgesi ile Kuruma bildirilmemesi halinde,

bildirgenin sonradan verildiği veya sigortalı çalıştırıldığının Kurumca tespit edildiği tarihten önce meydana gelen iş

kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık halleri sonucu ilgililerin gelir ve ödenekleri Kurumca ödenir. Yukarıdaki

fıkra da belirtilen hallerde, Kurumca yapılan ve ileride yapılması gerekli bulunan her türlü masrafların tutarı ile gelir

bağlanırsa bu gelirin başladığı tarihteki ilk peşin sermaye değeri tutarı, 21 inci maddenin birinci fıkrasında yazılı

sorumluluk halleri aranmaksızın, işverene ayrıca ödetilir. 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında

sigortalı olduğu halde, 8 inci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen süre içerisinde bildirimde bulunmayanlara,

bildirimde bulunulmayan sürede meydana gelen iş kazası, meslek hastalığı, analık halleri sonucu ilgililerin

gelir ve ödenekleri Kurumca ödenmez.40

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre; “İş kazası geçiren şahsın sigortalı işe giriş bildirgesinin kazanın meydana

geldiği tarihten sonra yasal süresi dışında Kuruma verilmesi halinde bildirim tarihinden önce

meydana gelen işverene rücu edilir.” Yukarıdaki boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi

gelmelidir?

- A) Sürekli iş görmezlik gelirin tamamı
- B) yalnızca sigortalıya bağlanacak olan geçici iş görmezlik ödeneği
- C) İş kazası için yapılan sağlık yardımı masrafları ve sigortalıya bağlanacak geçici iş görmezlik ödeneği
- D) yalnızca sigortalının tedavisinde sağlanan sağlık masrafları

DOĞRU CEVAP: C — İş kazası için yapılan sağlık yardımı masrafları ve sigortalıya bağlanacak

geçici iş

göremezlik ödeneği

2. 5510 sayılı Kanuna göre, 4/b kapsamında sigortalı olduğu halde, yasal süresi içinde Kuruma

başvurup kayıt ve tescilini yaptırmayanlara, bu sürede meydana gelen.....halleri sonucu ödenmesi

gereken gelir ve ödenekler Kurumca ödenmez. Yukarıdaki boş bırakılan yere aşağıdakilerden

hangisinin gelmesi daha doğru olur?

- A) İş kazası ve meslek hastalığı ile analık
- B) İş kazası ve meslek hastalığı
- C) Hastalık
- D) İş kazası ve meslek hastalığı, hastalık ile analık

DOĞRU CEVAP: A — İş kazası ve meslek hastalığı ile analık

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre Sigortalı çalıştırmaya

başlandığının süresi içinde sigortalı işe giriş bildirgesi ile Kuruma bildirilmemesi halinde, bildirgenin

sonradan verildiği veya sigortalı çalıştırıldığı Kurumca tespit edildiği tarihten önce meydana gelen

I- İş kazası, II- Meslek hastalığı, III-Hastalık IV-Analık halleri 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel

Sağlık Sigortası Kanununa göre sonucu ilgililerin gelir ve ödenekleri yukarıdakilerden hangisini

kapsarsa Kurumca ödenir?

- A) I-II-III
- B) I-III
- C) I-IV
- D) I-II-III
- E) I-II-III-IV

ÇÖZÜM: Sigortalı çalıştırmaya başlandığının süresi içinde sigortalı işe giriş bildirgesi ile Kuruma bildirilmemesi

halinde, bildirgenin sonradan verildiği veya sigortalı çalıştırıldığı Kurumca tespit edildiği tarihten önce meydana

gelen iş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık halleri sonucu ilgililerin gelir ve ödenekleri Kurumca ödenir. Doğru

cevap E seçeneğidir Kısa vadeli sigorta kollarında dikkate alınmayan süreler

MADDE 24 - Kısa vadeli sigorta kollarında dikkate alınmayan süreler

KANUN MADDESİ

Kısa vadeli sigorta kolları bakımından;

a) Herhangi bir sebeple silâh altına alınan sigortalının askerlikte geçen hizmet süresi,

b) Hükümlülükle sonuçlanmayan tutuklulukta geçen süre,

c) İş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık sigortalarından geçici iş göremezlik ödeneği alan sigortalının iş göremediği süre,

d) Sigortalının greve iştirak etmesi veya işverenin lokavt yapması hallerinde geçen süre, 18 inci maddede belirtilen

çalışma sürelerine girmediği gibi, iş göremezliğin başladığı veya hastalığın anlaşıldığı yahut doğumun olduğu tarihten

önceki bir yılın hesabında da dikkate alınmaz.

KAYNAK SORULAR

I- Silah altında geçen askerlik hizmet süresi.

II- Hükümlülükle sonuçlanmayan tutuklulukta geçen süre.

III- Geçici iş göremezlik ödeneği alınan iş göremezlik süresi.

IV- Grev veya lokavtta geçen süre.

1. 5510 sayılı Kanuna göre yukarıdakilerden hangileri kısa vadeli sigorta kollarında dikkate alınmayan

sürelerdendir?

- A) I, III ve IV
- B) I, II ve IV
- C) I, II ve III
- D) Hepsi

DOĞRU CEVAP: B — I, II ve IV

2. 01/03/2019 tarihinde işe başlayan aralıksız çalışan 4-1/a kapsamındaki sigortalı 01/09/2019 ile

29/02/2020 tarihlerinde askerliğini yapmıştır.

01/03/2020 tarihinde aynı işine geri dönen sigortalı,

hekimden 8 gün istirahat raporu almıştır. Bu

sigortalının durumu ile ilgili olarak aşağıdakilerden

hangisi doğrudur?

A) Sigortalı, hastalığından önceki 1 yıl içinde en az 90 günlük kısa vadeli sigorta primi ödenmediği için geçici iş

göremezlik ödeneği alamaz.

B) Sigortalının askerde geçen süreleri dikkate alınmayacağından 01/03/2020 tarihinden önce sigortalı adına en az 90

gün kısa vadeli sigorta primi bildirildiği için geçici iş göremezlik ödeneğini alacaktır.

C) Sigortalı, hastalığından önceki 1 yıl içinde en az 90 günlük uzun vadeli sigorta primi ödenmediği için geçici iş

göremezlik ödeneği alamaz.

D) Sigortalı işe başladıktan sonra en az 30 gün çalışmadığı için geçici iş göremezlik ödeneği alamaz.

DOĞRU CEVAP: B — Sigortalının askerde geçen süreleri dikkate alınmayacağından 01/03/2020 tarihinden

önce sigortalı adına en az 90 gün kısa vadeli sigorta primi bildirildiği için geçici iş göremezlik ödeneğini alacaktır.

3. 01/01/2019 tarihinde X Ltd. Şti. unvanlı işyerinde sigortalı çalışmaya başlayan Y, 01/05/2019

tarihinde karıştığı trafik kazası nedeniyle tutuklanmış, 01/02/2020 tarihinde ise sigortalı beraat

etmiştir. Aynı gün X Ltd. Şti. unvanlı işyerine dönen Y, 05/02/2020 tarihinde hastalanmış ve 15 gün istirahat raporu almıştır. Bu sigortalının durumu ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Sigortalı, hastalığından önceki 1 yıl içinde en az 90 günlük uzun vadeli sigorta primi ödenmediği için geçici iş

göremezlik ödeneği alamaz.

B) Sigortalı, hastalığından önceki 1 yıl içinde en az 90 günlük kısa vadeli sigorta primi ödenmediği için geçici iş

göremezlik ödeneği alamaz.

C) Sigortalının hükümlülükle sonuçlanmayan tutuklulukta geçen süreleri dikkate alınmayacağından 05/02/2020

tarihinden önce sigortalıya en az 90 gün kısa vadeli sigorta primi bildirildiği için geçici iş göremezlik ödeneğini

alacaktır.

D) Sigortalı işe başladıktan sonra en az 30 gün çalışmadığı için geçici iş göremezlik ödeneği alamaz.

DOĞRU CEVAP: C — Sigortalının hükümlülükle sonuçlanmayan tutuklulukta geçen süreleri dikkate

alınmayacağından 05/02/2020 tarihinden önce sigortalıya en az 90 gün kısa vadeli sigorta primi bildirildiği

için geçici iş göremezlik ödeneğini alacaktır.

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

I-Herhangi bir sebeple silâh altına alınan sigortalının askerlikte geçen hizmet süresi, II-Hükümlülükle

sonuçlanmayan tutuklulukta geçen süre, III-İş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık

sigortalarından geçici iş göremezlik ödeneği alan sigortalının iş göremediği süre, IV-Sigortalının greve iştirak etmesi veya işverenin lokavt yapması hallerinde geçen süre 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve

Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre Kısa vadeli sigorta kollarında dikkate alınmayan süreler ilğ ilgili yukarıdakilerden hangisi veya hangileri doğrudur ?

A) I-II-III

B) I-III

C) I-IV

D) I-II-III

E) I-II-III-IV

ÇÖZÜM: a) Herhangi bir sebeple silâh altına alınan sigortalının askerlikte geçen hizmet süresi, b) Hükümlülükle

sonuçlanmayan tutuklulukta geçen süre, c) İş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık sigortalarından geçici iş

göremezlik ödeneği alan sigortalının iş göremediği süre, d) Sigortalının greve iştirak etmesi veya işverenin lokavt

yapması hallerinde geçen süre, 18 inci maddede belirtilen çalışma sürelerine girmediği gibi, iş göremezliğin başladığı

veya hastalığın anlaşıldığı yahut doğumun olduğu tarihten önceki bir yılın hesabında da dikkate alınmaz. Doğru cevap

E seçeneğidir

MADDE 25 - Malûl sayılma

KANUN MADDESİ

(Değişik: 17/4/2008-5754/13 md.) Sigortalının veya işverenin talebi üzerine Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmeti

sunucularının sağlık kurullarınca usûlüne uygun düzenlenecek raporlar ve dayanağı tıbbî belgelerin incelenmesi

sonucu, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalılar için çalışma gücünün veya iş

kazası veya meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünün en az %60'ını, (c) bendi kapsamındaki sigortalılar

için çalışma gücünün en az %60'ını veya vazifelerini yapamayacak şekilde meslekte kazanma gücünü kaybettiği

Kurum Sağlık Kurulunca tespit edilen sigortalı, malûl sayılır. Ancak, sigortalı olarak ilk defa çalışmaya başladığı

tarihten önce sigortalının çalışma gücünün %60'ını veya vazifesini yapamayacak derecede meslekte kazanma gücünü

kaybettiği önceden veya sonradan tespit edilirse, sigortalı bu hastalık veya engelliliği sebebiyle malûllük aylığından

yararlanamaz.⁴¹ Yedek subay, yedek astsubay veya erbaş ve er olarak ya da talim, manevra, seferberlik veya harp

dolayısıyla görevleri ile ilgileri kesilmeksizin silâh altına alındıkları dönemde malûl olup, bu malûllükleri asıl

görevlerini veya işlerini yapmaya mani olmayanlar hakkında, bu hastalık veya engellilik hâlleri sebebiyle malûllük

sigortasına ilişkin hükümler uygulanmaz.4243

fıkrasında" ibaresi "üçüncü fıkrasında", "hastalık ve analık" ibaresi "analık" şeklinde değiştirilmiştir. "engelliliği"

şeklinde değiştirilmiştir. "engellilik hâlleri" şeklinde değiştirilmiştir. er" ibaresi "Yedek subay, yedek astsubay veya

erbaş ve er" şeklinde değiştirilmiştir.

4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalıların yazılı talepleri halinde, haklarında bu

madde hükümleri uygulanmaksızın malûllüklerinin mani olmadığı başka vazife veya sınıflara nakil suretiyle

tayinleri yapılmak üzere istifa etmiş sayılırlar. Bunların, istifa etmiş sayıldıktan sonra dahi, bu Kanun

hükümlerinin uygulanmasını isteme hakları mahfuzdur. Ancak, kurumlarında başka vazife ve sınıflara nakli

mümkün olanlardan özel kanunlarına göre yükümlülük süresine tabi olanlar, bu yükümlülüklerini

tamamlamadıkça veya malûliyetlerinin yeni vazifelerine de mani olduğuna dair usûlüne uygun yeniden rapor

almadıkça bu haklarını kullanamazlar. 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalılardan, vazifelerini yapamayacak derecede hastalığa uğrayanlar, hastalıkları kanunlarında tayin edilen

sürelerden fazla devam etmesi halinde, hastalıklarının mahiyetlerine ve doğuş sebeplerine göre birinci fıkra

uyarınca malûl veya 47 nci madde hükümlerine göre vazife malûlü sayılırlar. 4 üncü maddenin birinci fıkrasının

(c) bendi kapsamındaki sigortalılardan; personel kanunlarına tabi olmayanların hastalık sebebiyle malûl

sayılmalarına esas alınacak hastalık süresi hakkında kendi özel kanunları yürürlüğe girinceye kadar 657 sayılı

Devlet Memurları Kanununun hastalık iznine ilişkin hükümleri uygulanır. Kanunlarındaki yazılı sürelerden

önce geçen hastalığı en çok bir yıl içinde nüksetmesi halinde eski ve yeni hastalık süreleri birleştirilmek suretiyle

işlem yapılır. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle

düzenlenir.

KODLAMA TEKNİĞİ

KOD: SIGORTALININ VEYA İŞVERENİN TALEBİ ÜZERİNE

AKILDA KALICILIK

ÖRNEKLE HATIRLA: Sigortalının veya işverenin talebi üzerine Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucularının

sağlık kurullarınca usûlüne uygun düzenlenecek raporlar ve dayanağı t Bu hükmü bir olay sorusunda önce "kim?",

sonra "hangi şart/süre?" diye ayırarak düşün.

UYGULAMA ÖRNEĞİ

Soruda çalışma gücü kaybı %55 verilmişse, yalnız bu oran üzerinden malul sayılma sonucuna gidilemez; maddede

aranan %60 eşliğini kontrol et.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre 4(a) ve 4(b) kapsamındaki sigortalılar için; "Çalışma gücünün veya iş kazası

veya meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünün en az ...' ını kaybettiği Kurum Sağlık Kurulunca tespit edilen sigortalı, malul sayılır." denilmektedir. Yukarıdaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) %70
- B) %100
- C) %40
- D) %60

DOĞRU CEVAP: D — %60

2. 5510 sayılı Kanuna göre 4(c) kapsamındaki sigortalılar için; "Çalışma gücünün en az kaybettiği

Kurum Sağlık Kurulunca tespit edilen sigortalı, malul sayılır." denilmektedir. Yukarıdaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) %70
- B) %60
- C) %40
- D) %10

DOĞRU CEVAP: B — %60

3. 5510 sayılı Kanuna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) 4(a) ve 4(b) kapsamındaki sigortalılar için çalışma gücünün veya iş kazası veya meslek hastalığı sonucu meslekte

kazanma gücünün en az %60'ını kaybettiği Kurum Sağlık Kurulunca tespit edilen sigortalı, malul sayılır.

B) Sigortalı olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihten önce sigortalının çalışma gücünün %60'ını veya vazifesini

yapamayacak derecede meslekte kazanma gücünü kaybettiği önceden veya sonradan tespit edilirse, sigortalı bu

hastalık veya engelliliği sebebiyle de malûllük aylığından yararlanır.

C) Kurum Sağlık Kurulu, malullüğün tespitinde, sağlık hizmeti sunucularının usulüne uygun düzenlediği raporlar ve

dayanağı tıbbi belgelerden faydalanır.

D) 4(c) kapsamındaki sigortalılar için çalışma gücünün en az %60'ını veya vazifelerini yapamayacak şekilde

meslekte kazanma gücünü kaybettiği Kurum Sağlık Kurulunca tespit edilen sigortalı, malul sayılır.

DOĞRU CEVAP: B — Sigortalı olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihten önce sigortalının çalışma gücünün

%60'ını veya vazifesini yapamayacak derecede meslekte kazanma gücünü kaybettiği önceden veya sonradan tespit edilirse, sigortalı bu hastalık veya engelliliği sebebiyle de malullük aylığından yararlanır.

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre iş kazası veya meslek hastalığı

sonucu meslekte kazanma gücünün en az %'ını, (c) bendi kapsamındaki sigortalılar için çalışma

gücünün en az %.....'ını veya vazifelerini yapamayacak şekilde meslekte kazanma gücünü kaybettiği

Kurum Sağlık Kurulunca tespit edilen sigortalı, malul sayılır. 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel

Sağlık Sigortası Kanununa göre boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir ?

- A) 60 50
- B) 60 60
- C) 60 40
- D) 50 50
- E) 40 60

ÇÖZÜM: iş kazası veya meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünün en az % 60'ını, (c) bendi kapsamındaki

sigortalılar için çalışma gücünün en az % 60'ını veya vazifelerini yapamayacak şekilde meslekte kazanma gücünü

kaybettiği Kurum Sağlık Kurulunca tespit edilen sigortalı, malul sayılır. Doğru cevap B seçeneğidir

MADDE 26 - Malullük sigortasından sağlanan haklar ve yararlanma şartları

KANUN MADDESİ

Malullük sigortasından sigortalılara sağlanan hak, malullük aylığı bağlanmasıdır. Sigortalıya malullük aylığı

bağlanabilmesi için sigortalının;

a) 25 inci maddeye göre malul sayılması,

b) (Değişik: 17/4/2008-5754/14 md.) En az on yıldan beri sigortalı bulunup, toplam olarak 1800 gün veya başka birinin

sürekli bakımına muhtaç derecede malul olan sigortalılar için ise sigortalılık süresi aranmaksızın 1800 gün malullük,

yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş olması,

c) Malûliyeti nedeniyle sigortalı olarak çalıştığı işten ayrıldıktan veya işyerini kapattıktan veya devrettikten sonra

Kurumdan yazılı istekte bulunması, halinde malullük aylığı bağlanır. Ancak, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b)

bendine göre sigortalı sayılanların kendi sigortalılığı nedeniyle genel sağlık sigortası primi dahil, prim ve prime ilişkin

her türlü borçlarının ödenmiş olması zorunludur.44

Malullük aylığının hesaplanması, başlangıcı, kesilmesi ve yeniden bağlanması

KODLAMA TEKNİĞİ

KOD: B) EN AZ ON YILDAN

UYGULAMA ÖRNEĞİ

Soruda 1800 gün verilmişse hemen aylık bağlanır sonucuna gitme; sigortalılık süresi ve bakım ihtiyacı bilgisini birlikte

kontrol et.

MADDE 25-26 | MALULLÜK HARİTASI

ŞEMA / TABLO • İlgili kanun maddesini hızlı tekrar için görselleştirir.

MALUL SAYILMA

En az %60 kayıp

Kurum Sağlık Kurulu

GENEL ŞART

10 yıl + 1800 gün

Aylık için temel eşik

SÜREKLİ BAKIM

10 yıl şartı aranmaz

1800 gün şartına dikkat

AKILDA KALSIN

%60 □ 10 yıl □ 1800 gün

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre aşağıdakilerden hangisi malullük sigortasından yararlanma şartlarından

değildir?

A) En az 10 yıldan beri sigortalı bulunup, toplam 1800 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirmiş

olması

B) 5510 sayılı Kanunun 25. maddesine göre malul sayılması

C) Başka birinin sürekli bakımına muhtaç derece malul olan sigortalı için 1800 gün malullük, yaşlılık ve ölüm

sigortaları primi bildirmiş olması

D) En az 5 yıldan beri sigortalı bulunup, toplam 900 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirmiş olması

DOĞRU CEVAP: D — En az 5 yıldan beri sigortalı bulunup, toplam 900 gün malullük, yaşlılık ve ölüm

sigortaları primi bildirmiş olması

2. 5510 sayılı Kanuna göre, aşağıdakilerden hangisi 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi

kapsamında sigortalı olanların malullük aylığından faydalanması için gerekli şartlar arasında yer alır?

A) Prim borcuna bakılmaksızın, işyerini kapatmış olması ve yazılı talepte bulunmuş olması yeterlidir.
B) Taksitlendirilmiş veya vadesi uzatılmış prim borçları hariç, en az 15 yıldan beri sigortalı bulunup, toplam 1800

gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirmiş olması zorunludur.

C) Kendi sigortalılığı nedeniyle genel sağlık sigortası primi dahil, prim ve prime ilişkin her türlü borçlarının ödenmiş

olması zorunludur.

D) Prim borçlarına bakılmaksızın en az 10 yıldan beri sigortalı bulunup, toplam 1800 gün malullük, yaşlılık ve ölüm

sigortaları primi bildirmiş olması zorunludur.

DOĞRU CEVAP: C — Kendi sigortalılığı nedeniyle genel sağlık sigortası primi dahil, prim ve prime ilişkin her

türlü borçlarının ödenmiş olması zorunludur.

I- Yaşlılık aylığı

II- Toptan ödeme

III- Malullük aylığı

IV- Sürekli iş göremezlik geliri

V- Malullük geliri

3. Yukarıdakilerden hangisi ya da hangileri 5510 sayılı Kanuna göre malullük sigortasından sağlanan

haklardandır?

A) III ve IV

B) III

C) II ve III

D) I, II, III, IV ve V

DOĞRU CEVAP: B — III

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre malullük sigortasından

sigortalılara sağlanan hak aşağıdakilerden hangisidir ?

A) aylık

B) gelir

C) ödenek

D) malullük aylığı

E) is qödemzlik qeliri

ÇÖZÜM: Malullük sigortasından sigortalılara sağlanan hak, malullük aylığı bağlanmasıdır. Doğru cevap D seçeneğidir.

MADDE 27 - türlü borçlarının" ibaresi "prim ve prime ilişkin her türlü borçlarının" şeklinde

değiştirilmiştir.

KANUN MADDESİ

(Değişik: 17/4/2008-5754/15 md.) Malullük aylığı; prim gün sayısı 9000 günden az olan sigortalılar için 9000 gün

üzerinden, 9000 gün ve daha fazla olanlar için ise toplam prim ödeme gün sayısı üzerinden, 29 uncu madde

hükümlerine göre hesaplanır. Sigortalı başka birinin sürekli bakımına muhtaç ise tespit edilen aylık bağlama oranı 10

puan artırılır. Ancak, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanlar için 9000 prim gün

sayısı 7200 gün olarak uygulanır. Malullük aylığı, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki

sigortalılar ile (c) bendi kapsamında sigortalı iken görevinden ayrılmış ve daha sonra başka bir sigortalılık haline tabi

olarak çalışmamış olanların;

a) Malül sayılmasına esas tutulan rapor tarihi yazılı istek tarihinden önce ise yazılı istek tarihini,

b) Malül sayılmasına esas tutulan rapor tarihi yazılı istek tarihinden sonra ise rapor tarihini,

c) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında çalışmakta olanların ise, malûliyetleri sebebiyle

görevlerinden ayrıldıkları tarihi, takip eden ay başından itibaren başlar. Malullük aylığı almakta iken bu Kanuna göre

veya yabancı bir ülke mevzuatı kapsamında çalışmaya başlayanların malullük aylıkları, çalışmaya başladıkları tarihi

takip eden ödeme dönemi başında kesilir ve bu Kanuna tabi olarak çalıştıkları süre zarfında 80 inci maddeye göre

belirlenen prime esas kazançları üzerinden 81 inci madde gereğince kısa ve uzun vadeli sigorta kolları ile genel sağlık

sigortasına ait prim alınır. Bunlardan işten ayrılarak yeniden malûllük aylığı bağlanması için yazılı istekte bulunan ya

da emekliye ayrılan veya sevk edilenlere; kontrol muayenesine tabi tutulmak ve ilk aylığına esas malûllüğünün devam

ettiği anlaşılacak kaydıyla, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında çalışıyorsa görevinden ayrıldığı

tarihi, diğerlerine ise istek tarihlerini takip eden ödeme döneminden itibaren yeniden malûllük aylığı hesaplanarak

bağlanır. Bu durumdakilerden ilk bağlanan malûllük aylığına esas prim ödeme gün sayısı;

a) 9000 günün üzerinde olanların aylıkları 30 uncu maddenin üçüncü fıkrasının (a) bendi hükümleri uygulanarak

hesaplanır.

b) 9000 günden az olanların aylıkları ise, eski aylığın kesildiği tarihten sonra aylıklara yapılan artışlar uygulanmak

suretiyle aylığın başlangıç tarihi itibarıyla hesaplanan tutarının emeklilik öncesi ve sonrası prim ödeme gün sayısı

toplamının emeklilik öncesi prim ödeme gün sayısına orantılı bölümü ile emeklilik sonrası çalışmaya ait kısmi aylığın

toplamından oluşur. Emeklilik sonrası çalışmaya ait kısmi aylık, emeklilik öncesi ve sonrası prim ödeme gün sayısı

toplamı ve emeklilik sonrası çalışmaya ait prime esas kazançları üzerinden bu maddenin birinci fıkrasına göre

hesaplanan aylığın emeklilik sonrası prim ödeme gün sayısına orantılı bölümü kadardır. Yeni aylık, eski aylığın

kesildiği tarihten sonra aylıklara yapılan artışlar uygulanmak suretiyle bulunan tutarın altında olamaz.

Yukarıdaki (a) ve (b) bentlerinde belirtilen 9000 prim gün sayısı, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi

kapsamında sigortalı sayılanlar için 7200 gün olarak uygulanır.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre malullük aylığı hesabı ile ilgili aşağıda verilen ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Prim gün sayısı 9000 gün ve daha fazla olanlar için ise toplam prim ödeme gün sayısı üzerinden hesaplanır.
- B) Prim gün sayısı 9000 günden az olan sigortalılar için 9000 gün üzerinden hesaplanır.
- C) 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanlar için 9000 prim gün sayısı 7200 gün

olarak tatbik edilir.

D) Sigortalı başka birinin sürekli bakımına muhtaç ise tespit edilen aylık bağlama oranı %10 oranında artırılır.

DOĞRU CEVAP: D — Sigortalı başka birinin sürekli bakımına muhtaç ise tespit edilen aylık bağlama oranı

%10 oranında artırılır.

2. 20/03/2019 tarihinde malullük aylığı bağlanması talebinde bulunan ve 25/04/2019 tarihindeki

sağlık raporuna istinaden Kurum Sağlık Kurulunca, çalışma gücünün %60'ı kaybettiği belirlenen

sigortalı için bağlanacak malullük aylığı hangi tarihte başlar?

- A) 15/05/2019
- B) 01/05/2019
- C) 01/04/2019
- D) 01/06/2019

DOĞRU CEVAP: B — 01/05/2019

3. 28/06/2019 tarihindeki sağlık raporuna istinaden X adlı kişinin %65 oranında malul olduğu Kurum

Sağlık Kurulunca tespit edilmiştir. X adlı kişi 17/07/2019 tarihinde malullük aylığı talebinde

bulunmuştur. Söz konusu kişiye malullük aylığı hangi tarihte ödenmeye başlar?

- A) 01/07/2019
- B) 28/06/2019
- C) 01/08/2019
- D) 17/07/2019

DOĞRU CEVAP: C — 01/08/2019

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre Malûllük aylığı; prim gün sayısı

9000 günden az olan sigortalılar için gün üzerinden, , 29 uncu madde hükümlerine göre

hesaplanır. 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre boşluğa gelebilecek en

uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir ?

- A) 9000
- B) 1000
- C) 8000
- D) 6000
- E) 5000

ÇÖZÜM: Malûllük aylığı; prim gün sayısı 9000 günden az olan sigortalılar için 9000 gün üzerinden, 9000 gün ve daha

fazla olanlar için ise toplam prim ödeme gün sayısı üzerinden, 29 uncu madde hükümlerine göre hesaplanır. Doğru

cevap A seçeneğidir.

MADDE 28 - Yaşlılık sigortasından sağlanan haklar ve yararlanma şartları⁴⁵

KANUN MADDESİ

Yaşlılık sigortasından sigortalıya sağlanan haklar şunlardır:

a) Yaşlılık aylığı bağlanması.

b) Toptan ödeme yapılması. (Değişik ikinci fıkra: 17/4/2008-5754/16 md.) İlk defa bu Kanuna göre sigortalı

sayılanlara;

a) Kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını doldurmuş olmaları ve en az 9000 gün malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi

bildirilmiş olması şartıyla yaşlılık aylığı bağlanır. Ancak, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında

sigortalı sayılanlar için prim gün sayısı şartı 7200 gün olarak uygulanır.

b) (a) bendinde belirtilen yaş şartı;

1) 1/1/2036 ilâ 31/12/2037 tarihleri arasında kadın için 59, erkek için 61,

2) 1/1/2038 ilâ 31/12/2039 tarihleri arasında kadın için 60, erkek için 62,

3) 1/1/2040 ilâ 31/12/2041 tarihleri arasında kadın için 61, erkek için 63,

4) 1/1/2042 ilâ 31/12/2043 tarihleri arasında kadın için 62, erkek için 64,

5) 1/1/2044 ilâ 31/12/2045 tarihleri arasında kadın için 63, erkek için 65,

6) 1/1/2046 ilâ 31/12/2047 tarihleri arasında kadın için 64, erkek için 65,

7) 1/1/2048 tarihinden itibaren ise kadın ve erkek için 65, olarak uygulanır. Ancak yaş hadlerinin uygulanmasında (a) bendinde belirtilen prim gün sayısı şartının doldurulduğu tarihte geçerli olan yaş hadleri

esas alınır. Sigortalılar, ikinci fıkranın (a) ve (b) bentlerinde yer alan yaş hadlerine 65 yaşını geçmemek üzere üç

yıl eklenmek ve adlarına en az 5400 gün malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş olmak şartıyla da

yaşlılık aylığından yararlanabilirler.⁴⁶ Sigortalı olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihten önce 25 inci

maddenin ikinci fıkrasına göre malûl sayılmayı gerektirecek derecede hastalığı veya engelliliği bulunan ve bu

nedenle malûllük aylığından yararlanamayan sigortalılara, en az onbeş yıldan beri sigortalı bulunmak ve en az

3960 gün malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş olmak şartıyla yaşlılık aylığı bağlanır.⁴⁷

Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmet sunucularının sağlık kurullarınca usûlüne uygun düzenlenecek raporlar

ve dayanağı tıbbî belgelerin incelenmesi sonucu, Kurum Sağlık Kurulunca çalışma gücündeki kayıp oranının;

"55" şeklinde, dokuzuncu fıkra da yer alan "prim ve her türlü borcunun" ibaresi ise "prim ve prime ilişkin her türlü

borcunun" değiştirilmiştir. ibaresinden sonra gelmek üzere "65 yaşını geçmemek üzere" ibaresi eklenmiştir. özürü"

ibaresi "hastalığı veya engelliliği" şeklinde değiştirilmiştir.

a) % 50 ilâ %59 arasında olduğu anlaşılan sigortalılar, en az 16 yıldan beri sigortalı olmaları ve 4320 gün,

b) % 40 ilâ %49 arasında olduğu anlaşılan sigortalılar, en az 18 yıldan beri sigortalı olmaları ve 4680 gün, malûllük,

yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş olmak şartıyla ikinci fıkranın (a) bendindeki yaş şartları aranmaksızın

yaşlılık aylığına hak kazanırlar. Bunlar 94 üncü madde hükümlerine göre kontrol muayenesine tâbi tutulabilirler.

Bakanlıkça tespit edilen maden işyerlerinin yeraltı işlerinde sürekli veya münavebeli olarak en az 20 yıldan beri

çalışan sigortalılar için ikinci fıkra da belirtilen yaş şartı 50 olarak uygulanır.⁴⁸ 55 yaşını dolduran ve erken yaşlanmış

olduğu tespit edilen sigortalılar, yaş dışındaki diğer şartları taşımaları halinde yaşlılık aylığından yararlanırlar. (Ek

fıkra: 17/4/2008-5754/16 md.) Emeklilik veya yaşlılık aylığı bağlanması talebinde bulunan kadın sigortalılardan başka

birinin sürekli bakımına muhtaç derecede ağır engelli çocuğu bulunanların, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten

sonra geçen prim ödeme gün sayılarının dörtte biri, prim ödeme gün sayıları toplamına eklenir ve eklenen bu süreler

emeklilik yaş hadlerinden de indirilir.⁴⁹ (Değişik fıkra: 17/4/2008-5754/16 md.) Yukarıdaki fıkralarda belirtilen

yaşlılık aylıklarından yararlanabilmek için, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen sigortalının

çalıştığı işten ayrıldıktan, (b) bendinde belirtilen sigortalının sigortalılığa esas faaliyete son verip vermeyeceğini beyan

ettikten sonra yazılı istekte bulunmaları, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen sigortalıların ise

istekleri üzerine yetkili makamdan emekliye sevk onayı alındıktan sonra ilişkilerinin kesilmesi şarttır. 4 üncü

maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen sigortalılara yaşlılık aylığı bağlanabilmesi için ayrıca, yazılı talepte

bulunduğu tarih itibarıyla genel sağlık sigortası primi dahil kendi sigortalılığı nedeniyle prim ve prime ilişkin her türlü

borcunun olmaması zorunludur. Bu maddenin uygulamasına ilişkin usûl ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak

yönetmelikle düzenlenir.

şeklinde değiştirilmiştir. “ağır engelli” şeklinde değiştirilmiştir.

TABLO / ŞEMA

Temel yaşlılık şartlarında YAŞ + PRİM GÜNÜ birlikte değerlendirilir.

4/a için sorularda 7200 gün; 4/b ve 4/c için 9000 gün ayırmasına dikkat.

Kademeli ve özel durumlarda maddedeki istisna şartlarını ayrıca kontrol et.

AKILDA KALICILIK

ÖRNEKLE HATIRLA: Sigortalılar, ikinci fıkranın (a) ve (b) bentlerinde yer alan yaş hadlerine 65 yaşını geçmemek

üzere üç yıl eklenmek ve adlarına en az 5400 gün malûllük Bu hükmü bir olay sorusunda önce “kim?”, sonra “hangi

şart/süre?” diye ayırarak düşün.

UYGULAMA ÖRNEĞİ

Soruda yaş şartı sağlanmış olsa bile prim gün sayısı eksikse yaşlılık aylığı şartları tamamlanmış sayılmaz; yaş ve prim

gününü birlikte kontrol et.

KAYNAK SORULAR

I- Yaşlılık aylığı bağlanması

II- Toptan ödeme yapılması

III- Evlenme ödeneği

IV- Cenaze ödeneği

1. 5510 sayılı Kanuna göre yukarıdakilerden hangileri yaşlılık sigortasından sağlanan haklardandır?

- A) I ve III
- B) I, II, III ve IV
- C) I ve II
- D) I, II ve III

DOĞRU CEVAP: C — I ve II

2. 5510 sayılı Kanunun 28’inci maddesine göre ilk defa sigortalı olan 4/1-a kapsamındaki kadın

sigortalıya yaşlılık aylığı bağlanması için doldurması gereken yaş şartı ve ödemesi gereken prim gün sayısı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 60 yaş - 9000 gün
- B) 58 yaş - 9000 gün
- C) 58 yaş - 7200 gün
- D) 60 yaş - 7200 gün

DOĞRU CEVAP: C — 58 yaş - 7200 gün

3. 5510 sayılı Kanunun 28’inci maddesine göre ilk defa bu Kanuna göre sigortalı olan 4/1-b

kapsamındaki kadın sigortalıya yaşlılık aylığı bağlanması için doldurması gereken yaş şartı ve ödemesi gereken prim gün sayısı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 58 yaş - 9000 gün
- B) 60 yaş - 9000 gün
- C) 60 yaş - 7200 gün
- D) 58 yaş - 7200 gün

DOĞRU CEVAP: A — 58 yaş - 9000 gün

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

I- Yaşlılık aylığı bağlanması. II- Toptan ödeme yapılması III-Aile yardım ödeneği 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre yaşlılık sigortasından sigortalıya sağlanan haklar yukarıdakilerden hangisi veya hangileridir ?

- A) I-II-III
- B) I-II
- C) I-III
- D) Yalnız I
- E) Yalnız III

ÇÖZÜM: Yaşlılık sigortasından sigortalıya sağlanan haklar şunlardır: a) Yaşlılık aylığı bağlanması. b) Toptan ödeme

yapılması. Doğru cevap A seçeneğidir.

MADDE 29 - Yaşlılık aylığının hesaplanması

KANUN MADDESİ

(Değişik: 17/4/2008-5754/17 md.) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalılar ile

aynı fıkranın (c) bendine göre bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra ilk defa sigortalı olarak çalışmaya

başlayanların yaşlılık aylığı, aşağıdaki hükümlere göre belirlenecek ortalama aylık kazancı ile aylık bağlama oranının

çarpımı sonucunda bulunan tutardır. Ortalama aylık kazanç, sigortalının her yıla ait prime esas

kazancının, kazancın

ait olduğu yıldan itibaren aylık talep tarihine kadar geçen yıllar için, her yıl gerçekleşen güncelleme katsayısı ile

güncellenerek bulunan kazançlar toplamının, itibarî hizmet süresi ile fiilî hizmet süresi zammı hariç toplam prim

ödeme gün sayısına bölünmesi suretiyle hesaplanan ortalama günlük kazancın otuz katıdır. Aylık bağlama oranı,

sigortalının malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tâbi geçen toplam prim ödeme gün sayısının her 360 günü için %2

olarak uygulanır. Bu hesaplamada 360 günden eksik süreler orantılı olarak dikkate alınır. Ancak aylık bağlama oranı

%90'ı geçemez. 28 inci maddenin dördüncü ve beşinci fıkralarına göre aylığa hak kazanan sigortalılar için

hesaplanacak aylık bağlama oranı, prim ödeme gün sayısı 9000 günden az olanlar için çalışma gücü kayıp oranının

9000 gün prim ödeme gün sayısı ile çarpımı sonucu bulunan rakamın % 60'a bölünmesi suretiyle hesaplanan gün

sayısına göre, %50'yi geçmemek üzere üçüncü fıkra uyarınca tespit edilen orandır. Prim ödeme gün sayısı 9000

günden fazla olanlar için ise toplam prim ödeme gün sayısına göre aylık bağlama oranı belirlenir. Ancak, 4 üncü

maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanlar için bu fıkra da geçen 9000 prim gün sayısı 7200

gün, %50 oranı da %40 olarak uygulanır. Yukarıdaki şekilde hesaplanan aylığın başlangıç tarihinin yılın ilk altı aylık

dönemine rastlaması halinde 55 inci maddenin ikinci fıkrasına göre Ocak ödeme dönemi için gelir ve aylıklara

uygulanan artış oranı kadar artırılarak, yılın ikinci altı aylık dönemine rastlaması halinde ise öncelikle Ocak ödeme

dönemi, daha sonra Temmuz ödeme dönemi için gelir ve aylıklara uygulanan artış oranları kadar artırılarak,

sigortalının aylık başlangıç tarihindeki aylığı hesaplanır.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre aylık bağlama oranı, sigortalının malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına

tâbi geçen toplam prim ödeme gün sayısının her 360 günü için % kaç olarak uygulanır?

A) %4

B) %5

C) %2

D) %3

DOĞRU CEVAP: C — %2

2. 5510 sayılı Kanuna göre yaşlılık aylığı için aylık bağlama oranı yüzde kaç geçemez?

A) 100

B) 90

C) 70

D) 80

DOĞRU CEVAP: B — 90

3. 5510 sayılı Kanuna göre ortalama aylık kazanç aşağıdakilerden hangisine göre hesaplanır?

A) Ortalama Aylık Kazanç=[Güncellenen Toplam Prime Esas Kazanç/(Toplam Prim Ödeme Gün Sayısı+Fiili Hizmet

Süresi)]

B) Ortalama Aylık Kazanç=[Güncellenen Toplam Prime Esas Kazanç/Prim Ödeme Gün Sayısı]

C) Ortalama Aylık Kazanç=[Güncellenen Toplam Prime Esas Kazanç/Toplam Prim Ödeme Gün Sayısı] x 30

D) Ortalama Aylık Kazanç=[Güncellenen Toplam Prime Esas Kazanç/(Prim Ödeme Gün Sayısı+Fiili Hizmet Süresi)] x

DOĞRU CEVAP: C — Ortalama Aylık Kazanç=[Güncellenen Toplam Prime Esas Kazanç/Toplam Prim Ödeme

Gün Sayısı] x 30

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanuna göre sigortalıya yaşlılık aylığının bağlanmasında aylık bağlama oranının üst sınırı % kaç geçemez ?

A) %80

B) %90

C) %75

D) %65

E) %45

ÇÖZÜM: Ancak aylık bağlama oranı % 90'ı geçemez. Bu nedenle doğru cevap B seçeneğidir.

MADDE 30 - Yaşlılık aylığının başlangıcı ve kesilmesi

KANUN MADDESİ

4 üncü maddenin birinci fıkrasının;

a) (a) ve (b) bentlerinde belirtilen sigortalılardan yaşlılık aylığına hak kazananlara, yazılı istek tarihinden sonraki,

b) (Değişik: 17/4/2008-5754/18 md.) (c) bendinde belirtilen sigortalılardan yaşlılık aylığına hak kazananlara, yetkili

makamdan alınan emekliye sevk onayı üzerine görevleriyle

iken, 29/1/2016 tarihli ve 6663 sayılı Kanunun 24 üncü maddesiyle metne işlendiği biçimde değiştirilmiş olup, söz

konusu değişikliğin, Kanunun yayımı tarihi olan 10/2/2016 tarihini takip eden ödeme dönemi başında yürürlüğe

gireceği adı geçen Kanunun 35 inci maddesi ile hüküm altına alınmıştır.

ilişğinin kesildiği tarihi takip eden,

c) (Değişik: 17/4/2008-5754/18 md.) (c) bendinde belirtilen sigortalılardan her ne şekilde olursa olsun görevinden

ayrılmış ve daha sonra başka bir sigortalılık haline tabi olarak çalışmamış olanlar ile kontrol muayenesi sonucu aylığı

kesilenlerden yaşlılık aylığına hak kazananlara ise istek tarihini takip eden, ay başından itibaren aylık bağlanır.

Aylığın ödenmesine başlanacağı tarihte hastalık sigortasından geçici iş göremezlik ödeneği almakta olan sigortalının

yaşlılık aylığı, geçici iş göremezlik ödeneği verilme süresinin sona erdiği tarihi takip eden ay başından başlar. Ancak,

bağlanacak yaşlılık aylığı geçici iş göremezlik ödeneğinin aylık tutarından fazla ise, aradaki fark birinci fıkraya göre

tespit edilecek tarihten başlanarak verilir. (Değişik üçüncü fıkra: 17/4/2008-5754/18 md.) Bu Kanunun yürürlüğe

girdiği tarihten sonra ilk defa sigortalı olan kişilerden yaşlılık aylığı bağlandıktan sonra;

a) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) (...)51 bendi hariç olmak üzere bu Kanuna göre veya yabancı bir ülke

mevzuatı kapsamında çalışmaya başlayanların yaşlılık aylıkları, çalışmaya başladıkları tarihi takip eden ödeme

dönemi başında kesilir. Bunlardan bu Kanuna tabi çalıştıkları süre zarfında 80 inci maddeye göre belirlenen prime

esas kazançları üzerinden 81 inci madde gereğince kısa ve uzun vadeli sigorta kolları ile genel sağlık sigortasına ait

prim alınır. Yaşlılık aylığı kesilenlerden, işten ayrılarak (...)51 yeniden yaşlılık aylığı bağlanması için yazılı istekte

bulunanlara ya da emekliye ayrılan veya sevk edilenlere, yazılı istek tarihini veya görevinden ayrıldığı tarihi takip

eden ödeme döneminden itibaren yeniden yaşlılık aylığı hesaplanarak bağlanır. Yeni aylık, eski aylığın kesildiği

tarihten sonra aylıklara yapılacak artışlar uygulanarak bu fıkra da belirtilen aylık başlangıç tarihi itibarıyla bulunan

tutarı ile emeklilik sonrası çalışmaya ait kısmi aylığın toplamından oluşur. Emeklilik sonrası çalışmaya ait kısmi aylık,

talep tarihindeki emeklilik öncesi ve sonrası prim ödeme gün sayısı ve emeklilik sonrası çalışmaya ait prime esas

kazançları üzerinden 29 uncu maddeye göre hesaplanan aylığın emeklilik sonrası prim ödeme gün sayısına orantılı

bölümü kadardır.

b) (Değişik: 29/1/2016-6663/24 md.) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında çalışmaya

başlayanlardan aylıklarının kesilmesi için yazılı istekte bulunanların yaşlılık aylıkları talep tarihini takip eden ay

başından itibaren kesilir. Bu sigortalılar hakkında bu fıkranın (a) bendi hükümleri uygulanır. (Mülga dördüncü fıkra:

17/4/2008-5754/18 md.) (Mülga beşinci fıkra: 29/1/2016-6663/24 md.)

numaralı alt" ve "veya işyerini kapatarak" ibareleri madde metninden çıkarılmış olup, söz konusu değişikliğin,

Kanunun yayımı tarihi olan 10/2/2016 tarihini takip eden ödeme dönemi başında yürürlüğe gireceği adı geçen

Kanunun 35 inci maddesi ile hüküm altına alınmıştır.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre yaşlılık aylığının bağlanması ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) 4'üncü maddenin (c) bendinde belirtilen sigortalılardan yaşlılık aylığına hak kazananlara, yetkili makamdan

alınan emekliye sevk onayı üzerine görevleriyle ilişğinin kesildiği tarihi izleyen ayın başından itibaren aylık

bağlanır.

B) 4'üncü maddenin (c) bendinde belirtilen sigortalılardan her ne şekilde olursa olsun görevinden ayrılmış ve daha

sonra başka bir sigortalılık haline tabi olarak çalışmamış olanlar ile kontrol muayenesi sonucu aylığı kesilenlerden

yaşlılık aylığına hak kazananlara ise istek tarihini izleyen ayın başından itibaren aylık bağlanır.

C) 4'üncü maddenin (c) bendinde belirtilen sigortalılardan yaşlılık aylığına hak kazananlara, yetkili makamdan

alınan emekliye sevk onayı üzerine görevleriyle ilişğinin kesildiği tarihten itibaren yaşlılık aylığı bağlanır.

D) 4'üncü maddenin (a) ve (b) bentlerinde belirtilen sigortalılardan yaşlılık aylığına hak kazananlara, yazılı istek tarihinden sonraki aybaşından itibaren aylık bağlanır.

DOĞRU CEVAP: C — 4'üncü maddenin (c) bendinde belirtilen sigortalılardan yaşlılık aylığına hak

kazananlara, yetkili makamdan alınan emekliye sevk onayı üzerine görevleriyle ilişkisinin kesildiği tarihten itibaren yaşlılık aylığı bağlanır.

2. Hastalık sigortasından geçici iş görmezlik ödeneği almakta iken, yaşlılık aylığına da hak kazanan

sigortalı ile ilgili 5510 sayılı Kanuna göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

A) Geçici iş görmezlik ödeneğinin verilme süresinin sona erdiği tarihi takip eden aybaşından itibaren yaşlılık aylığından yararlanmaya başlar.

B) Geçici iş görmezlik ödeneğinin verilme süresinin sona erme tarihinden itibaren yaşlılık aylığından yararlanmaya başlar.

C) Geçici iş görmezlik ödeneği kesilmez. Yaşlılık aylığına hak kazandığı tarihten itibaren aylıktan yararlanmaya başlar.

D) Yaşlılık aylığına hak kazandığı tarihte geçici iş görmezlik ödeneği kesilir ve yalnızca yaşlılık aylığından faydalanır.

DOĞRU CEVAP: A — Geçici iş görmezlik ödeneğinin verilme süresinin sona erdiği tarihi takip eden

aybaşından itibaren yaşlılık aylığından yararlanmaya başlar.

3. 5510 sayılı Kanun kapsamında ilk defa sigortalı olan kişilerden, yaşlılık aylığı bağlandıktan sonra,

4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi hariç olmak üzere Kanuna göre veya yabancı bir ülke mevzuatı kapsamında çalışmaya başlayanların yaşlılık aylıkları ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Yaşlılık aylıkları kesilmez, sosyal güvenlik destek primine tabi çalışmaya devam ederler.
- B) Çalışmaya başladıkları tarihi takip eden ödeme dönemi başında itibaren aylıkları kesilir.
- C) Çalışmaya başladıkları tarihi ertesi günden itibaren aylıkları kesilir.
- D) Çalışmaya başladıkları tarihi takip eden ödeme dönemini takip eden aybaşında itibaren aylıkları kesilir.

DOĞRU CEVAP: B — Çalışmaya başladıkları tarihi takip eden ödeme dönemi başında

itibaren aylıkları

kesilir.

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanuna göre (a) ve (b) bentlerinde belirtilen

sigortalılardan yaşlılık aylığına hak kazananlara, ne zamandan itibaren aylık bağlanır?

- A) Bildirimden 6 ay sonra
- B) Bildirimden 3 ay sonra
- C) Bildirimden itibaren 1 ay sonra
- D) Yazılı bildirim tarihinden itibaren
- E) Yazılı istek tarihinden sonraki ay başından

ÇÖZÜM: a) ve (b) bentlerinde belirtilen sigortalılardan yaşlılık aylığına hak kazananlara, yazılı istek tarihinden

sonraki, ay başından itibaren aylık bağlanır. Doğru cevap E seçeneğidir.

MADDE 31 - Yaşlılık toptan ödemesi ve ihya

KANUN MADDESİ

(Değişik: 17/4/2008-5754/19 md.) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının; (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalılar ile

bu Kanuna göre ilk defa (c) bendi kapsamında sigortalı olanlardan, herhangi bir nedenle çalıştığı işten ayrılan veya

işyerini kapatan ve yaşlılık aylığı bağlanması için gerekli yaş şartını doldurduğu halde malûllük ve yaşlılık aylığı

bağlanmasına hak kazanamayan sigortalıya, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentleri kapsamında ise

kendi adına bildirilen, (b) bendi kapsamında ise ödediği malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinin her yıla ait

tutarı, primin ait olduğu yıldan itibaren yazılı istek tarihine kadar geçen yıllar için, her yılın gerçekleşen güncelleme

katsayısı ile güncellenerek toptan ödeme şeklinde verilir. Bu Kanuna göre toptan ödeme yapılarak hizmetleri tasfiye

edilmiş bulunanlardan, yeniden bu Kanuna tabi olarak malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş olanlar,

yazılı olarak müracaat etmeleri halinde, aldıkları toptan ödemenin ödeme tarihi ile yazılı istek tarihi arasında geçen

yıllar için her yılın gerçekleşen güncelleme katsayısı ile güncellenerek bulunan tutarın ilgiliye tebliğ tarihini takip

eden ayın sonuna kadar ödemeleri halinde, bu hizmetler ihya edilerek bu Kanunun uygulanmasında

dikkate alınır.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre yaşlılık toptan ödemesi alınarak tasfiye edilen hizmetlerin sigortalı

tarafından tekrar ihya edilebilmesi için sigortalının en az kaç gün yeniden sigortalı bildiriminin olması talep edilir?

- A) 15 gün
B) 1 gün
C) 30 gün
D) 10 gün

KENDİ NOTUN

Bu alana kendi notlarını al.

MALULLÜK — KARAR AĞACI

MADDE 25-26 • oran ve aylık şartı

ÇALIŞMA GÜCÜ KAYBI %60 ?

GENEL ŞART: 10 YIL + 1800 GÜN

BAŞKASININ SÜREKLİ BAKIMINA MUHTAÇ MI?

Evet 10 yıl sigortalılık süresi aranmaz • 1800 gün şartı devam eder

%60 MALULLÜK %10 SÜREKLİ İŞ GÖREMEZLİK

KENDİ NOTLARIN

Bu alana kendi notlarını al.

DOĞRU CEVAP: B — 1 gün

2. 5510 sayılı Kanuna göre yaşlılık toptan ödemesi ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Toptan ödeme alabilmenin şartlarından biri, yaşlılık aylığı bağlanması için gerekli yaş şartının doldurulmadığı

halde malûllük ve yaşlılık aylığı bağlanmasının diğer koşullarını yerine getirmektir.

B) Toptan ödeme alabilmek için 4/1-b sigortalıların işyerini kapatması gerekir.

C) 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentleri kapsamında ise kendi adına bildirilen, (b) bendi

kapsamında ise ödediği malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinin her yıla ait tutarı, primin ait olduğu yıldan

itibaren yazılı istek tarihine kadar geçen yıllar için, her yılın gerçekleşen güncelleme katsayısı ile güncellenerek

toptan ödeme şeklinde verilir.

D) Toptan ödeme alabilmek için 4/1-a ve 4/1-c sigortalıların çalıştığı işten ayrılması gerekir.

DOĞRU CEVAP: A — Toptan ödeme alabilmenin şartlarından biri, yaşlılık aylığı bağlanması için gerekli yaş

şartının doldurulmadığı halde malûllük ve yaşlılık aylığı bağlanmasının diğer koşullarını yerine getirmektir.

3. 5510 sayılı Kanuna göre yaşlılık toptan ödemesi ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) 4/1-b kapsamındaki sigortalının ödediği malullük, yaşlılık ve ölüm primleri esas alınır.

B) Toptan ödeme yapıldıktan sonra ihya talebinde bulunulması için yeniden uzun vadeli sigorta kolları primi

bildirilmiş olmalıdır.

C) 4/1-a ve 4/1-c kapsamındaki sigortalıya kendi adına bildirilen malullük, yaşlılık ve ölüm primleri esas alınır.

D) İhya işleminde, tebliğ tarihini takip eden üç ay içinde ödeme yapılmalıdır.

DOĞRU CEVAP: D — İhya işleminde, tebliğ tarihini takip eden üç ay içinde ödeme yapılmalıdır.

MADDE 32 - Ölüm sigortasından sağlanan haklar ve yararlanma şartları

KANUN MADDESİ

Ölüm sigortasından sağlanan haklar şunlardır:

a) Ölüm aylığı bağlanması.

b) Ölüm toptan ödemesi yapılması.

c) Aylık almakta olan kız çocuklarına evlenme ödeneği verilmesi.52

d) Cenaze ödeneği verilmesi. (Değişik ikinci fıkra: 17/4/2008-5754/20 md.) Ölüm aylığı;

a) En az 1800 gün malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş veya 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a)

bendi kapsamında sigortalı sayılanlar için, her türlü borçlanma süreleri hariç en az 5 yıldan beri sigortalı bulunup,

toplam 900 gün malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş,

b) 47 nci maddede yazılı sebeplerle kazaya uğramış, malûllük, vazife malûllüğü veya yaşlılık aylığı almakta iken veya

malûllük, vazife malûllüğü veya yaşlılık aylığı bağlanmasına hak kazanmış olup henüz işlemi tamamlanmamış,

c) Bağlanmış bulunan malûllük, vazife malûllüğü veya yaşlılık aylığı, sigortalı olarak çalışmaya başlamaları sebebiyle

kesilmiş, durumda iken ölen sigortalının hak sahiplerine, yazılı istekte bulunmaları halinde bağlanır. Ancak, 4 üncü

maddenin birinci fıkrasının (b) bendine göre sigortalı sayılanların hak sahiplerine aylık bağlanabilmesi için ölen

sigortalının genel sağlık sigortası primi dahil kendi sigortalılığından dolayı prim ve prime ilişkin her türlü borcunun

olmaması veya ödenmesi şarttır.

ibaresi “kız çocuklarına” şeklinde değiştirilmiştir.

KODLAMA TEKNİĞİ

KOD: A) EN AZ 1800 GÜN

AKILDA KALICILIK

ÖRNEKLE HATIRLA: a) En az 1800 gün malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş veya 4 üncü maddesinin

birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanlar için Bu hükmü bir olay sorusunda önce “kim?”, sonra

“hangi şart/süre?” diye ayırarak düşün.

UYGULAMA ÖRNEĞİ

Ölen sigortalının hak sahipleri için aylık sorusunda önce ölüm sigortasının prim şartını, ardından hak sahibinin kendi

şartlarını ayrı ayrı kontrol et.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanunun 32'nci maddesine göre aşağıdakilerden hangisi ölüm sigortasından sağlanan

haklardan değildir?

A) Kız çocuklarına evlenme ödeneği verilmesi

- B) Cenaze ödeneği verilmesi
C) Gelir bağlanması
D) Toptan ödeme yapılması

DOĞRU CEVAP: C — Gelir bağlanması

2. Yukarda bilgileri verilen 4/1-a sigortalısının hak sahibi kızı X, 09/03/2020 tarihinde ölüm aylığı

talebinde bulunmuştur. Başvuru talebi ile ilgili olarak 5510 sayılı Kanuna göre aşağıdakilerden hangisi uygulanır?

- A) Askerlik süresinin ancak tamamını borçlanarak aylık bağlanır.
B) Askerlik borçlanması yaptırılarak 900 güne tamamlanır ve aylık bağlanır.
C) Borçlanmalar dâhil 1800 günü tamamlamadığından ölüm aylığı bağlanmaz.
D) Borçlanma yapmadan ölüm aylığı bağlanır.

DOĞRU CEVAP: C — Borçlanmalar dâhil 1800 günü tamamlamadığından ölüm aylığı bağlanmaz.

3. 5510 sayılı Kanuna göre aşağıdakilerden hangisi ölüm aylığı bağlanma şartlarından değildir?

- A) Yazılı istekte bulunmak
B) En az 1800 gün malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş olmak
C) 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendine göre sigortalı sayılanların hak sahiplerine aylık bağlanabilmesi
için ölen sigortalının genel sağlık sigortası primi dahil kendi sigortalılığından dolayı 60 günden fazla prim ve prime
ilişkin her türlü borcunun olmaması
D) 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanlar için, her türlü borçlanma süreleri
hariç en az 5 yıldan beri sigortalı bulunup, toplam 900 gün malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi bildirilmiş
olmak

DOĞRU CEVAP: C — 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendine göre sigortalı sayılanların hak

sahiplerine aylık bağlanabilmesi için ölen sigortalının genel sağlık sigortası primi dahil kendi sigortalılığından dolayı 60 günden fazla prim ve prime ilişkin her türlü borcunun olmaması

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

I-Ölüm aylığı bağlanması. II-Ölüm toptan ödemesi yapılması. III-Aylık almakta olan kız çocuklarına evlenme ödeneği verilmesi. (IV-Cenaze ödeneği verilmesi 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık

Sigortası Kanuna göre yukarıdakilerden hangisi veya hangileri ölüm sigortasından sağlanan

haklardandır?

- A) I-II-III-IV
B) II-III-IV
C) I-IV
D) I-II
E) III-IV

ÇÖZÜM: - Ölüm sigortasından sağlanan haklar şunlardır: a) Ölüm aylığı bağlanması. b) Ölüm toptan ödemesi

yapılması. c) Aylık almakta olan kız çocuklarına evlenme ödeneği verilmesi.(1) d) Cenaze ödeneği verilmesi. Doğru

cevap A seçeneğidir.

MADDE 33 - Ölüm sigortasından bağlanacak aylığın hesaplanması

KANUN MADDESİ

Sigortalının ölümü halinde hak sahiplerine bağlanan aylığın hesaplanmasında;53

a) Sigortalının almakta olduğu veya bağlanmasına hak kazandığı malûllük, vazife malûllüğü veya yaşlılık aylığı,

b) Malûllük veya yaşlılık aylığı bağlandıktan sonra sigortalı olarak çalışmaya başlaması sebebiyle aylığı kesilen

sigortalının ölüm tarihi esas alınarak 27 nci veya 30 uncu maddelere göre tespit edilecek aylığı,

c) 32 nci maddenin ikinci fıkrasının (a) bendi kapsamında malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olan

sigortalının prim ödeme gün sayısı, 9000 günden az ise 9000 gün üzerinden, 9000 gün ve daha fazla ise toplam prim

ödeme gün sayısı üzerinden, 29 uncu madde hükümlerine göre hesaplanan aylığı, esas alınır. (Ek cümle: 17/4/2008-

5754/66 md.) Ancak, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanlar için 9000 prim gün

sayısı 7200 gün olarak uygulanır. 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentleri ile 5 inci madde

kapsamındaki sigortalılar için ayrı ayrı olmak üzere; sigortalıların ölümleri halinde ölüm sigortasından dosya bazında

her yıl bağlanan aylıkların aylık başlangıç tarihinin ait olduğu yılın Ocak ayı itibarıyla yıl içine ait artışlar uygulanmaksızın hesaplanacak tutarları, yaşlılık sigortasından bir önceki yılın son ödeme ayında söz konusu

sigortalılar için ayrı ayrı ödenen en düşük yaşlılık aylığından az olamaz. Sigortalı başka birinin sürekli bakımına

muhtaç durumda malûl sayılarak aylık bağlanmasına hak kazanmış ise, birinci fıkranın (a) ve (b)

bentlerinin

uygulanmasında bu durum dikkate alınmaz.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre ölüm sigortasından bağlanacak aylığın hesaplanması ile ilgili aşağıdaki

ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılanlar için 7200 günden az ise 7200 gün

üzerinden, 7200 gün ve daha fazla ise toplam prim ödeme gün sayısı üzerinden, 29 uncu madde hükümlerine göre

hesaplanan aylığı esas alınır.

B) Sigortalının almakta olduğu veya bağlanmasına hak kazandığı malûllük, vazife malûllüğü veya yaşlılık aylığı esas

alınır.

C) Malûllük veya yaşlılık aylığı bağlandıktan sonra sigortalı olarak çalışmaya başlaması sebebiyle aylığı kesilen

sigortalının ölüm tarihi esas alınarak 27'nci veya 30'uncu maddelere göre tespit edilecek aylığı esas alınır.

D) 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bendi kapsamında malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi

ödemiş olan sigortalının prim ödeme gün sayısı, 9000 günden az ise 9000 gün üzerinden, 9000 gün ve daha fazla ise

toplam prim ödeme gün sayısı üzerinden, 29 uncu madde hükümlerine göre hesaplanan aylığı esas alınır.

DOĞRU CEVAP: D — 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bendi kapsamında malûllük, yaşlılık ve

ölüm sigortaları primi ödemiş olan sigortalının prim ödeme gün sayısı, 9000 günden az ise 9000 gün

üzerinden, 9000 gün ve daha fazla ise toplam prim ödeme gün sayısı üzerinden, 29 uncu madde

hükümlerine göre hesaplanan aylığı esas alınır.

2. 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında olan sigortalının

6400 prim ödeme gün sayısı mevcut iken ölmesi durumunda hak sahiplerine bağlanacak aylık

bağlama oranı kaçtır?

A) %60

B) %40

C) %50

D) %35

DOĞRU CEVAP: B — %40

3. 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında olan

sigortalının

8200 prim ödeme gün sayısı mevcut iken ölmesi durumunda hak sahiplerine bağlanacak aylık

bağlama oranı kaçtır?

A) %45

B) %50

C) %60

D) %40

DOĞRU CEVAP: B — %50

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanuna göre 4 üncü maddenin birinci fıkrasının

(a), (b) ve (c) bentleri ile 5 inci madde kapsamındaki sigortalılar için ayrı ayrı olmak üzere;

sigortalıların ölümleri halinde ölüm sigortasından dosya bazında her yıl bağlanan aylıkların aylık

başlangıç tarihinin ait olduğu yılın hangi ayı itibarıyla hesaplanır?

A) Eylül

B) Ocak

C) Nisan

D) Mart

E) Subat

ÇÖZÜM: 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentleri ile 5 inci madde kapsamındaki sigortalılar için ayrı

ayrı olmak üzere; sigortalıların ölümleri halinde ölüm sigortasından dosya bazında her yıl bağlanan aylıkların aylık

başlangıç tarihinin ait olduğu yılın Ocak ayı itibarıyla yıl içine ait artışlar uygulanmaksızın hesaplanacak tutarları,

yaşlılık sigortasından bir önceki yılın son ödeme ayında söz konusu sigortalılar için ayrı ayrı ödenen en düşük yaşlılık

aylığından az olamaz.Doğru cevap B seçeneğidir.

MADDE 34 - Ölüm aylığının hak sahiplerine paylaştırılması

KANUN MADDESİ

Ölen sigortalının 33 üncü madde hükümlerine göre hesaplanacak aylığının;

a) (Değişik: 17/4/2008-5754/21 md.) Dul eşine % 50'si; aylık bağlanmış çocuğu bulunmayan dul eşine ise bu Kanunun

5 inci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (e) bentleri hariç bu Kanun kapsamında veya yabancı bir ülke mevzuatı

kapsamında çalışmaması veya kendi sigortalılığı nedeniyle gelir veya aylık bağlanmamış olması halinde % 75'i,

b) (Değişik: 17/4/2008-5754/21 md.) Bu Kanunun 5 inci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (e) bentleri hariç bu

Kanun kapsamında veya yabancı bir ülke mevzuatı kapsamında çalışmayan veya kendi sigortalılığı nedeniyle gelir

veya aylık bağlanmamış çocuklardan;

1) 18 yaşını, lise ve dengi öğrenim görmesi halinde 20 yaşını, yüksek öğrenim yapması halinde 25 yaşını doldurmayanların veya, bendindeki "29 uncu" ibaresi "30 uncu" şeklinde değiştirilmiş, (a) bendine "malûllük"

ibaresinden sonra gelmek üzere ", vazife malûllüğü" ibaresi eklenmiştir.

2) Kurum Sağlık Kurulu kararı ile çalışma gücünü en az % 60 oranında yitirip malûl olduğu anlaşılanların veya,

3) Yaşları ne olursa olsun evli olmayan, evli olmakla beraber sonradan boşanan veya dul kalan kızlarının, her

birine %25'i,

c) (b) bendinde belirtilen çocuklardan sigortalının ölümü ile anasız ve babasız kalan veya sonradan bu duruma

düşenlerle, ana ve babaları arasında evlilik bağı bulunmayan veya sigortalının ölümü tarihinde evlilik bağı

bulunmakla beraber ana veya babaları sonradan evlenenler ile kendisinden başka aylık alan hak sahibi

bulunmayanların her birine %50'si,

d) (Değişik: 17/4/2008-5754/21 md.) Hak sahibi eş ve çocuklardan artan hisse bulunması halinde her türlü kazanç ve

irattan elde etmiş olduğu gelirinin asgari ücretin net tutarından daha az olması ve diğer çocuklarından hak kazanılan

gelir ve aylıklar hariç olmak üzere gelir ve/veya aylık bağlanmamış olması şartıyla ana ve babaya toplam %25'i

oranında; ana ve babanın 65 yaşın üstünde olması halinde ise artan hisseye bakılmaksızın yukarıdaki şartlarla toplam

%25'i, oranında aylık bağlanır. (Ek cümle: 21/3/2018-7103/66 md.) Ancak, hak sahibi çocuklardan 18 yaşını, lise ve

dengi öğrenim görmesi halinde 20 yaşını, yükseköğrenim yapması halinde 25 yaşını doldurmayanların, bu Kanunun 4

üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılmaları, bunlara aylık bağlanmasına engel

oluşturmaz. Sigortalı tarafından evlât edinilmiş, tanınmış veya soy bağı düzeltilmiş veya babalığı hükme bağlanmış

çocukları ile sigortalının ölümünden sonra doğan çocukları, bağlanacak aylıktan yukarıda belirtilen esaslara göre

yararlanır. Hak sahiplerine bağlanacak aylıkların toplamı sigortalıya ait aylığın tutarını geçemez. Bu sınırın

aşılması için gerekirse hak sahiplerinin aylıklarından orantılı olarak indirimler yapılır.

MADDE 32-34 | ÖLÜM SİGORTASI

ŞEMA / TABLO • İlgili kanun maddesini hızlı tekrar için görselleştirir.

GENEL PRİM

1800 gün

4/a ALTERNATİF

5 yıl + 900 gün

Borçlanma hariç

DUL EŞ

%50 / şartları varsa %75

ÇOCUK

Genel oran %25

Şartları varsa %50

AKILDA KALSIN

1800 | 5 yıl + 900 | %50-%75 | %25-%50

TABLO / ŞEMA

Eş / çocuk / ana-baba → paylaştırma kuralları birbirinden farklıdır.

Çocuklarda yaş, öğrenim, çalışma ve medeni durum şartlarını ayrı kontrol et.

Ana-babada gelir ve artan hisse şartı; 65 yaş üstünde özel hüküm.

AKILDA KALICILIK

ÖRNEKLE HATIRLA: d) Hak sahibi eş ve çocuklardan artan hisse bulunması halinde her türlü kazanç ve irattan elde

etmiş olduğu gelirinin asgari ücretin net tutarından daha az olması ve Bu hükmü bir olay sorusunda önce "kim?",

sonra "hangi şart/süre?" diye ayırarak düşün.

UYGULAMA ÖRNEĞİ

Dul eş, çocuk ve ana-baba aynı soruda verilmişse pay oranlarını tek kalemde hesaplama; her hak sahibi grubunu ayrı

değerlendirir.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre ölen sigortalının dul eşine aylık bağlanmış olması, çocuğu bulunmaması ve

5510 sayılı kanun kapsamında veya yabancı bir ülke mevzuatı kapsamında çalışmaması veya kendi

sigortalılığı nedeniyle gelir veya aylık bağlanmamış olması halinde ölüm aylığı yüzde kaç olarak

bağlanır?

- A) 50
- B) 75
- C) 100
- D) 25

DOĞRU CEVAP: B — 75

2. 5510 sayılı Kanuna göre ölüm aylığının hak sahiplerine paylaştırılması ile ilgili aşağıdakilerden

hangisi yanlıştır?

A) Ölen sigortalının, kendi sigortalılığı nedeniyle gelir veya aylık bağlanmış olan dul eşine %50 oranında ölüm aylığı

bağlanır.

B) Kurum Sağlık Kurulu kararı ile çalışma gücünü en az %60 oranında yitirip malûl olduğu anlaşılan sadece evli

olmayan çocukların her birine %25 oranında ölüm aylığı bağlanır.

C) Yaşları ne olursa olsun evli olmayan, evli olmakla beraber sonradan boşanan veya dul kalan kızlarının her birine

%25 oranında ölüm aylığı bağlanır.

D) 18 yaşını, lise ve dengi öğrenim görmesi halinde 20 yaşını, yüksek öğrenim yapması halinde 25 yaşını doldurmayan çocukların her birine %25 oranında ölüm aylığı bağlanır.

DOĞRU CEVAP: B — Kurum Sağlık Kurulu kararı ile çalışma gücünü en az %60 oranında yitirip malûl

olduğu anlaşılan sadece evli olmayan çocukların her birine %25 oranında ölüm aylığı bağlanır.

3. Kendi çalışmalarından dolayı gelir veya aylık almayan fakat isteğe bağlı sigortalı olan X adlı kadının

eşi yaşlılık aylığı almakta iken vefat etmiştir. Çiftin çocukları da bulunmamaktadır. X adlı kadına bağlanacak ölüm aylığının oranı ne kadardır?

- A) Yaşlılık aylığının tamamı ölüm aylığı olarak bağlanır.
- B) %75 oranında ölüm aylığı bağlanır.
- C) %50 oranında ölüm aylığı bağlanır.
- D) Ölüm aylığı bağlanmaz.

DOĞRU CEVAP: B — %75 oranında ölüm aylığı bağlanır.

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanuna göre ölen sigortalının 33 üncü madde

hükümlerine göre hesaplanacak ölüm aylığının dul eşine % kaç ödenir?

- A) %50

- B) %25
- C) %30
- D) %40
- E) %60

ÇÖZÜM: Ölen sigortalının 33 üncü madde hükümlerine göre hesaplanacak aylığının;a) (Değişik: 17/4/2008-5754/21

md.) Dul eşine % 50'siDoğru cevap A seçeneğidir.

MADDE 35 - Hak sahiplerinin aylıklarının başlangıcı, kesilmesi ve yeniden bağlanması

KANUN MADDESİ

Ölüm sigortasından sigortalının hak sahiplerine bağlanacak aylıklar;

a) Sigortalının ölüm tarihini,

b) Hak sahibi olma niteliğinin ölüm tarihinden sonra kazanılması halinde, bu niteliğin kazanıldığı tarihi, takip eden ay

başından itibaren başlatılır. Hak sahiplerine bağlanan aylıklar 34 üncü maddede belirtilen şartların ortadan kalktığı

tarihi takip eden ödeme dönemi başından itibaren kesilir. Ancak bu Kanunun 4 üncü maddesinin dördüncü fıkrasının

(d), (e) ve (f) bentlerinde belirtilenlerden öğrenci olanların sigortalı sayılmaları, bağlanan aylıkların kesilmesini

gerektirmez.54 Aylığın kesilmesine yol açan sebebin ortadan kalkması halinde, 34 üncü maddede belirtilen şartlar

saklı kalmak kaydıyla, müracaat tarihini takip eden ay başından itibaren yeniden aylık bağlanır. (Mülga son cümle:

17/4/2008-5754/67 md.) Bu madde gereğince aylığı kesilen çocuklardan, sonradan Kurum Sağlık Kurulu kararı ile

çalışma gücünü en az %60 oranında kaybederek malûl olduğu anlaşılanlara, 34 üncü maddede belirtilen şartları

taşımaları halinde, malûllük durumlarının tespitine esas teşkil eden rapor tarihini takip eden ay başından itibaren, 94

üncü madde hükmü saklı kalmak kaydıyla aylık bağlanır. Yeniden bağlanan aylık, aylığın kesildiği tarihten tekrar

bağlandığı tarihe kadar geçen süre için 55 inci maddenin ikinci fıkrasına göre artırılmak suretiyle belirlenir.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre babasından dolayı ölüm aylığı almakta iken bu aylığı 25 yaşını doldurduğu

için kesilen kişinin, sonradan Kurum Sağlık Kurulu kararı ile çalışma gücünü en az %60 oranında kaybederek malûl olduğu anlaşılırsa, bu kişiye bağlanacak ölüm aylığının esas alınacak tarih aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) Malullük durumunun tespitine esas teşkil eden rapor tarihini takip eden aybaşından itibaren
- B) 25 yaşını doldurması ile kesilen aylığı takip eden aybaşı itibarıyla
- C) Malullük durumunun tespitine esas teşkil eden rapor tarihini takip eden ödeme dönemi başından itibaren
- D) Kurum Sağlık Kurulunun karar tarihini takip eden ödeme dönemi başı itibarıyla

DOĞRU CEVAP: A — Malullük durumunun tespitine esas teşkil eden rapor tarihini takip eden aybaşından

itibaren

2. 5510 sayılı Kanunun 35'inci maddesine göre hak sahiplerinin aylıklarının başlangıcı ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Hak sahibi olma niteliğinin ölüm tarihinden sonra kazanılması halinde, bu niteliğin kazanıldığı tarihi izleyen

ayın başından itibaren aylık bağlanır.

- B) Sigortalının ölüm tarihini izleyen ayın başından itibaren aylık bağlanır.

- C) Bu madde gereğince aylığı kesilen çocuklardan, sonradan Kurum Sağlık Kurulu kararı ile çalışma gücünü en az

%60 oranında kaybederek malûl olduğu anlaşılanlara, 34'üncü maddede belirtilen şartları taşımaları halinde,

malûllük durumlarının tespitine esas teşkil eden rapor tarihini izleyen ayın başından itibaren aylık bağlanır.

- D) Aylığın kesilmesine yol açan sebebin ortadan kalkması halinde, aylığın kesilmesine yol açan sebebin ortadan

kalktığı tarihi takip eden aybaşından itibaren aylık bağlanır.

DOĞRU CEVAP: D — Aylığın kesilmesine yol açan sebebin ortadan kalkması halinde, aylığın kesilmesine yol

açan sebebin ortadan kalktığı tarihi takip eden aybaşından itibaren aylık bağlanır.

3. X adlı kadın, babasından dolayı ölüm aylığı almakta iken 04/06/2019 tarihinde evlenmesi sebebiyle

ölüm aylığı kesilmiştir. 14/04/2020 tarihinde boşanan kadın 12/06/2020 tarihinde tekrar ölüm aylığı

bağlanması talebinde bulunmuştur. X adlı kadına ikinci kez bağlanacak ölüm aylığı hangi tarihten itibaren bağlanır?

- A) 12/06/2020

B) 01/07/2020

C) 01/05/2020

D) 14/04/2020

DOĞRU CEVAP: B — 01/07/2020

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

I- Sigortalının ölüm tarihini II- Hak sahibi olma niteliğinin ölüm tarihinden sonra kazanılması halinde,

bu niteliğin kazanıldığı tarihi, takip eden ay başından itibaren başlatılır III- Hak sahiplerine bağlanan aylıklar 34 üncü maddede belirtilen şartların ortadan kalktığı tarihi takip eden ödeme dönemi

başından itibaren kesilir. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanuna göre ölüm

sigortasından sigortalının hak sahiplerine bağlanacak aylıklar;ile ilgili olarak yukarıdakilerden hangisi veya hangileri doğrudur?

- A) I-II-III
- B) I-II
- C) I-III
- D) II-III
- E) Yalnız I

ÇÖZÜM: Ölüm sigortasından sigortalının hak sahiplerine bağlanacak aylıklar; a) Sigortalının ölüm tarihini, b) Hak

sahibi olma niteliğinin ölüm tarihinden sonra kazanılması halinde, bu niteliğin kazanıldığı tarihi, takip eden ay

başından itibaren başlatılır. Hak sahiplerine bağlanan aylıklar 34 üncü maddede belirtilen şartların ortadan kalktığı

tarihi takip eden ödeme dönemi başından itibaren kesilir.Doğru cevap A seçeneğidir.

MADDE 36 - Ölüme bağlı toptan ödeme ve ihya

KANUN MADDESİ

(Değişik birinci fıkra: 17/4/2008-5754/22 md.) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki

sigortalılar ile bu Kanuna göre ilk defa aynı maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı olanlardan

ölen sigortalıların hak sahiplerine ölüm aylığı bağlanamaması durumunda, ölüm tarihi esas alınmak kaydıyla 31 inci

maddenin birinci fıkrasına göre hesaplanan tutar, 34 üncü madde hükümleri dikkate alınarak hak sahiplerine toptan

ödeme şeklinde verilir. Hak sahiplerine yapılacak toptan ödemenin toplamı, sigortalıya yapılacak toptan ödeme

tutarını geçemez. Bu sınırın aşılmaması için gerekirse hak sahiplerinin hisselerinden orantılı olarak indirim yapılır.

Toptan ödeme yapıldıktan sonra artan tutar olursa sigortalının ölümünden sonra doğan veya soy bağı düzeltilen veya

babalığı hükme bağlanan çocuklarına da bu madde hükümlerine göre toptan ödeme yapılır. (Değişik dördüncü fıkra:

17/4/2008-5754/22 md.) Bu Kanuna göre toptan ödeme yapılarak tasfiye edilmiş süreler, borçlanılarak veya yurt dışı

hizmetleri birleştirilerek ya da sonradan hizmet tespiti nedeniyle hak kazanılan sürelerin eklenmesi suretiyle ölüm

sigortasından yararlanmak için gerekli prim ödeme gün sayısının tamamlanması halinde, hak sahiplerinin yazılı isteği

üzerine 31 inci maddenin ikinci fıkrasına göre ihya edilir. Yukarıdaki süreler, ihya edilen süreye ilişkin tutar dahil her

türlü borçların ödendiği tarihi takip eden ay başı itibarıyla bu Kanuna göre aylık bağlanmasında dikkate alınır.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre ölüm toptan ödemesi yapılarak tasfiye edilen süreler aşağıdakilerden

hangisi ile canlandırılmaz?

- A) Yurt dışı hizmetler birleştirilerek
- B) İsteğe bağlı sigortalı olarak
- C) Sonradan hizmet tespiti yapılarak
- D) Borçlanma yapılarak

DOĞRU CEVAP: B — İsteğe bağlı sigortalı olarak

2. 20/06/2017 tarihinde vefat eden sigortalının, eşi ve 3 çocuğuna Kurum tarafından ölüm toptan

ödemesi yapılmıştır. Söz konusu müteveffa sigortalının, 25/12/2017 tarihinde dünyaya gelen oğlu X'e

yapılması gereken toptan ödeme hissesi oranı ne kadardır?

- A) %25
- B) %50
- C) %30
- D) Toptan ödeme yapılamaz.

DOĞRU CEVAP: D — Toptan ödeme yapılamaz.

3. 5510 sayılı Kanunun 36'ncı maddesine göre ölüme bağlı toptan ödeme ile ilgili aşağıdakilerden

hangisi yanlıştır?

- A) Hak sahiplerine yapılacak toptan ödemenin toplamı, sigortalıya yapılacak toptan ödeme tutarını geçemez.

B) Toptan ödeme yapıldıktan sonra artan tutar olursa sigortalının ölümünden sonra doğan veya soy bağı düzeltilen

veya babalığı hükme bağlanan çocuklarına da bu madde hükümlerine göre toptan ödeme yapılır.

C) Hak sahiplerine yapılacak toptan ödemenin toplamı, sigortalıya yapılacak toptan ödeme tutarını geçmesi halinde

gerekirse hak sahiplerinin hisselerinden orantılı olarak indirim yapılır.

D) Bu Kanuna göre toptan ödeme yapılarak tasfiye edilmiş süreler, borçlanılarak ölüm sigortasından yararlanmak

için gerekli prim ödeme gün sayısının tamamlanması halinde, hak sahiplerinin yazılı isteği olmaksızın ihya edilebilir.

DOĞRU CEVAP: D — Bu Kanuna göre toptan ödeme yapılarak tasfiye edilmiş süreler, borçlanılarak ölüm

sigortasından yararlanmak için gerekli prim ödeme gün sayısının tamamlanması halinde, hak sahiplerinin

yazılı isteği olmaksızın ihya edilebilir.

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanuna göre birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı olanlardan ölen sigortalıların hak sahiplerine ölüm aylığı bağlanamaması durumunda, esas alınan tarih aşağıdakilerden hangisidir ?

- A) Ölüm tarihi
- B) Dilekçe tarihi
- C) Talebin kuruma ulaştığı tarih
- D) Sigortalının en son görev yaptığı yerden ayrılış tarihi
- E) Talep tarihi

ÇÖZÜM: 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalılar ile bu Kanuna göre ilk defa

aynı maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı olanlardan ölen sigortalıların hak sahiplerine ölüm

aylığı bağlanamaması durumunda, ölüm tarihi esas alınmak kaydıyla 31 inci maddenin birinci fıkrasına göre

hesaplanan tutar, 34 üncü madde hükümleri dikkate alınarak hak sahiplerine toptan ödeme şeklinde verilir.

MADDE 37 - Evlenme ve cenaze ödeneği

KANUN MADDESİ

(Değişik: 17/4/2008-5754/23 md.) Evlenmeleri nedeniyle, gelir veya aylıklarının kesilmesi gereken kız çocuklarına

evlenmeleri ve talepte bulunmaları halinde almakta oldukları aylık veya gelirlerinin iki yıllık 17/4/2017 tarihli ve 690

sayılı KHK'nin 36 ncı maddesiyle, bu fıkra da yer alan "üçüncü fıkrasının (d) ve (e)" ibaresi "dördüncü fıkrasının (d),

(e) ve (f)" şeklinde değiştirilmiş, daha sonra bu hüküm

tutarı bir defaya mahsus olmak üzere evlenme ödeneği olarak peşin ödenir. Evlenme ödeneği alan hak sahibinin

aylığının kesildiği tarihten itibaren iki yıl içerisinde yeniden hak sahibi olması halinde, iki yıllık sürenin sonuna kadar

gelir veya aylık bağlanmaz, bu durumda olanlar 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (f) bendi kapsamında genel sağlık

sigortalısı sayılır. Evlenme ödeneği verilmesi halinde, diğer hak sahiplerinin aylık veya gelirleri evlenme ödeneği

verilen sürenin bitimini takip eden ödeme döneminden itibaren 34 üncü maddeye göre yeniden belirlenir. İş kazası

veya meslek hastalığı sonucu veya sürekli iş göremezlik geliri, malûllük, vazife malûllüğü veya yaşlılık aylığı almakta

iken veya kendisi için en az 360 gün malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortası primi bildirilmiş olup da ölen sigortalının hak

sahiplerine Kurum Yönetim Kurulunca belirlenip Bakan tarafından onaylanan tarife üzerinden cenaze ödeneği ödenir.

Cenaze ödeneği, sırasıyla sigortalının eşine, yoksa çocuklarına, o da yoksa ana babasına, o da yoksa kardeşlerine verilir.

Cenaze ödeneğinin üçüncü fıkra da sayılanlara ödenememesi ve sigortalının cenazesinin gerçek veya tüzel kişiler

tarafından kaldırılması durumunda, üçüncü fıkra da belirtilen tutarı geçmemek üzere belgelere dayanan masraflar,

masrafı yapan gerçek veya tüzel kişilere ödenir. 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı

sayılanlardan ölenlerin hak sahiplerine kendi kurumları tarafından ilgili mevzuat gereği ölüm yardımı hariç cenaze

gideri, cenaze nakil gideri ödeneği veya bu mahiyette bir ödemenin yapılması halinde, Kurum tarafından cenaze

ödeneği ödenmez.

KODLAMA TEKNİĞİ

KOD: İŞ KAZASI VEYA MESLEK HASTALIĞI

UYGULAMA ÖRNEĞİ

Aylık almakta iken evlenen kız çocuğu için soruda 'evlenme ödeneği' aranıyorsa iki yıllık aylık tutarı

kuralını hatırla.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre evlenmeleri nedeniyle gelir veya aylıklarının kesilmesi gereken kız

çocuklarına evlenmeleri ve talepte bulunmaları halinde almakta oldukları aylık veya gelirlerinin ne kadarı bir defaya mahsus olmak üzere evlenme ödeneği olarak peşin ödenir?

- A) Altı aylık tutarı
- B) Üç yıllık tutarı
- C) İki yıllık tutarı
- D) Bir yıllık tutarı

DOĞRU CEVAP: C — İki yıllık tutarı

2. 5510 sayılı Kanuna göre; "İş kazası veya meslek hastalığı sonucu veya sürekli iş göremezlik geliri,

malûllük, vazife malûllüğü veya yaşlılık aylığı almakta iken veya kendisi için en az malûllük,

yaşlılık ve ölüm sigortası primi bildirilmiş olup da ölen sigortalının hak sahiplerine cenaze ödeneği ödenir." denilmektedir. Yukarıda yer alan boşluğa aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) 300 gün
- B) 900 gün
- C) 180 gün
- D) 360 gün

DOĞRU CEVAP: D — 360 gün

3. 5510 sayılı Kanuna göre cenaze ödeneğinin tutarını kim belirler?

- A) Kurum Yönetim Kurulu
- B) Sosyal Sigortalar Yüksel Sağlık Kurulu
- C) Kurum Başkanı
- D) Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonu

DOĞRU CEVAP: A — Kurum Yönetim Kurulu

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

Evlenmeleri nedeniyle, gelir veya aylıklarının kesilmesi gereken kız çocuklarına evlenmeleri ve talepte bulunmaları halinde almakta oldukları aylık veya gelirlerinin..... yıllık tutarı bir defaya mahsus olmak üzere evlenme ödeneği olarak peşin ödenir. 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir ?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 5

ÇÖZÜM: Evlenmeleri nedeniyle, gelir veya aylıklarının kesilmesi gereken kız çocuklarına evlenmeleri ve

talepte

bulunmaları halinde almakta oldukları aylık veya gelirlerinin iki yıllık tutarı bir defaya mahsus olmak üzere evlenme

ödeneği olarak peşin ödenir. Doğru cevap B seçeneğidir.

MADDE 38 - Uzun vadeli sigorta kolları bakımından sigortalılık süresi

KANUN MADDESİ

(Değişik birinci fıkra: 17/4/2008-5754/24 md.)

Malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarının uygulanmasında dikkate

alınacak sigortalılık süresinin başlangıcı; sigortalının, mülga 2/6/1949 tarihli ve 5417 sayılı İhtiyarlık Sigortası

Kanununa, mülga 4/2/1957 tarihli ve 6900 sayılı Malûliyet, İhtiyarlık ve Ölüm Sigortaları Hakkında Kanuna,

17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa, 2/9/1971 tarihli ve 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer

Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununa, 17/10/1983 tarihli ve 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal

Sigortalar Kanununa, bu Kanunla mülga 17/10/1983 tarihli ve 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar

Sosyal Sigortalar Kanununa ve 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa, 506

sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun geçici 20 nci maddesi kapsamındaki sandıklara veya bu Kanuna tâbi olarak

malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tabi olarak ilk defa kapsama girdiği tarih olarak kabul edilir. Uluslararası

sosyal güvenlik sözleşmeleri hükümleri saklıdır. Bu Kanunun uygulanmasında 18 yaşından önce malûllük, yaşlılık ve

ölüm sigortalarına tâbi olanların sigortalılık süresi, 18 yaşını doldurdıkları tarihte başlamış kabul edilir. Bu tarihten

önceki süreler için ödenen malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primleri,

prim ödeme gün sayılarının hesabına dahil edilir. (Değişik üçüncü fıkra: 17/4/2008-5754/24 md.) Aylık bağlama

işlemlerinde dikkate alınan sigortalılık süreleri, sigortalılığın başlangıç tarihi ile sigortalının aylık bağlanması için

yazılı istekte bulunduğu, aylık bağlanması için istekte bulunmayan sigortalılar için ise ölüm tarihi arasında geçen

süredir. 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalılar bakımından sigortalılık süresi;

sigortalılığın başlangıç tarihi ile 48 inci maddeye göre yetkili makamdan emekliye sevk onayının alınarak görevi ile

ilişğinin kesildiği ayın son günü arasında geçen süredir. (Ek fıkra: 17/4/2008-5754/24 md.) Vazife malûllüğü aylığı

almakta iken, çalışmaya başlamaları nedeniyle haklarında uzun vadeli sigorta hükümleri uygulananlar için malûllük,

yaşlılık ve ölüm aylığı bağlanmasında veya toptan ödeme yapılmasında esas alınacak sigortalılık süresi, prim ödeme

gün sayısı ve prime esas kazancın hesaplanmasında, vazife malûllüğü aylığı bağlandığı tarihten önceki süreler dikkate

alınmaz.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre 18 yaşından önce malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tâbi olanların

sigortalılık süresi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) 18 yaşından önceki süreler için ödenen malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primleri, prim ödeme gün sayılarının

hesabına dahil edilmez.

B) Sigortalının aylık talebinde bulunması halinde, 18 yaşından sonraki prim ödeme gün sayısı aylık bağlamaya

yetmez ise eksik olan kısım kadarı dikkate alınır.

C) Sigortalılık süresi ilk olarak, malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortasına tabi olduğu tarihte başlar.

D) Sigortalılık süresi, 18 yaşını doldurdıkları tarihte başlamış kabul edilir.

DOĞRU CEVAP: D — Sigortalılık süresi, 18 yaşını doldurdıkları tarihte başlamış kabul edilir.

2. 5510 sayılı Kanuna göre uzun vadeli sigorta kolları bakımından sigortalılık süresi ile ilgili aşağıdaki

ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalılar bakımından sigortalılık süresi;

sigortalılığın başlangıç tarihi ile 48'inci maddeye göre yetkili makamdan emekliye sevk onayının alınarak görevi ile

ilişğinin kesildiği ayın son günü arasında geçen süredir.

B) Aylık bağlama işlemlerinde dikkate alınan sigortalılık süreleri, sigortalılığın başlangıç tarihi ile sigortalının aylık

bağlanması için yazılı istekte bulunduğu tarih arasında geçen süredir.

C) Vazife malûllüğü aylığı almakta iken, çalışmaya başlamaları nedeniyle haklarında uzun vadeli sigorta hükümleri

uygulananlar için malûllük, yaşlılık ve ölüm aylığı bağlanmasında veya toptan ödeme yapılmasında esas alınacak

sigortalılık süresi, prim ödeme gün sayısı ve prime esas kazancın hesaplanmasında, vazife malûllüğü aylığı

bağlandığı tarihten önceki süreler de hesaplama dahil edilir.

D) Aylık bağlama işlemlerinde dikkate alınan sigortalılık süresi, aylık bağlanması için istekte bulunmayan

sigortalılar için sigortalılığın başlangıç tarihi ile ölüm tarihi arasında geçen süredir.

DOĞRU CEVAP: C — Vazife malûllüğü aylığı almakta iken, çalışmaya başlamaları nedeniyle haklarında uzun

vadeli sigorta hükümleri uygulananlar için malûllük, yaşlılık ve ölüm aylığı bağlanmasında veya toptan ödeme yapılmasında esas alınacak sigortalılık süresi, prim ödeme gün sayısı ve prime esas kazancın hesaplanmasında, vazife malûllüğü aylığı bağlandığı tarihten önceki süreler de hesaplama dahil edilir.

3. 5510 sayılı Kanuna göre 18 yaşından önce malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tâbi olanların

sigortalılık süresi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Bu Kanuna göre 18 yaşından önceki süreler için ödenen malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primleri, prim

ödeme gün sayılarının hesabına dahil edilir.

B) 01/04/1981 tarihinden önce işe girmiş ve uzun vadeli sigorta kollarına tescil edilmiş olanlar hakkında sigortalılık

süresinin 18 yaşını doldurduğu tarihte başlayacağına dair hükmü tatbik edilmez.

C) Bu Kanuna göre ilk defa 18 yaşından önce uzun vadeli sigorta kolları kapsamında çalışmaya başlayan kişilerin, 18

yaşından önceki süreler için ödenen malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primleri, prim ödeme gün sayılarının

hesabına dahil edilmez.

D) 01/04/1981 tarihinden önce işe girmiş ve uzun vadeli sigorta kollarına tescil edilmiş olanlar hakkında sigortalılık

süresinin 18 yaşını doldurduğu tarihte başlayacağına dair hükmü tatbik edilmez fakat 18 yaşından önceki süreler

için ödenen malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primleri, prim ödeme gün sayılarının hesabına dahil edilmez.

DOĞRU CEVAP: C — Bu Kanuna göre ilk defa 18 yaşından önce uzun vadeli sigorta kolları kapsamında

çalışmaya başlayan kişilerin, 18 yaşından önceki süreler için ödenen malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları

primleri, prim ödeme gün sayılarının hesabına dahil edilmez.

MADDE 39 - Uzun vadeli sigorta kolları bakımından üçüncü kişinin sorumluluğu⁵⁵

KANUN MADDESİ

Üçüncü bir kişinin kastı nedeniyle malûl veya vazife malûl olan sigortalıya veya ölümü halinde hak sahiplerine, bu

Kanun uyarınca bağlanacak aylığın başladığı tarihteki ilk peşin sermaye değerinin yarısı için Kurumca zarara sebep

olan üçüncü kişilere rücû edilir. Malûllük, vazife malûllüğü veya ölüm hali, kamu görevlilerinin veya er ve erbaşılar ile

kamu idareleri tarafından görevlendirilen diğer kişilerin vazifelerinin gereği olarak yaptıkları fiiller sonucu meydana

gelmiş ise, bu fiillerden dolayı haklarında kesinleşmiş mahkûmiyet kararı bulunanlar hariç olmak üzere, sigortalı veya

hak sahiplerine yapılan ödemeler veya bağlanan aylıklar için Kurumca, kurumuna veya ilgililere rücû edilmez.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre; “üçüncü bir kişinin kastı nedeniyle malûl veya vazife malûl olan

sigortalıya veya ölümü halinde hak sahiplerine, kanun uyarınca bağlanacak aylığın başladığı tarihteki

ilk peşin sermaye değerinin Kurumca zarara sebep olan üçüncü kişilere rücû edilir.” Yukarıda yer alan boşluğa aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) 1/2 katı
- B) 2 katı
- C) 3 katı
- D) 1 katı

DOĞRU CEVAP: A — 1/2 katı

2. 5510 sayılı Kanuna göre malûllük, vazife malûllüğü veya ölüm hali, kamu görevlilerinin veya er ve

erbaşılar ile kamu idareleri tarafından görevlendirilen diğer kişilerin vazifelerinin gereği olarak

yaptıkları fiiller sonucu meydana gelmiş ise, bu fiillerden dolayı haklarında kesinleşmiş mahkûmiyet

kararı bulunanlar hariç olmak üzere, sigortalı veya hak sahiplerine yapılan ödemeler veya bağlanan

aylıklar için aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Kurumca, kurumuna veya ilgililere rücu ettirilmaz.
B) Kurumca, kurumuna veya ilgililere yapılacak olan ödemeler veya bağlanacak olan aylıkların iki katı tutarında rücu edilir.
C) Kurumca, kurumuna veya ilgililere yapılacak olan ödemeler veya bağlanacak olan aylıkların yarısı tutarında rücu ettirilir.
D) Kurumca, kurumuna veya ilgililere yapılacak olan ödemeler veya bağlanacak olan aylıklar tutarında rücu ettirilir.

DOĞRU CEVAP: A — Kurumca, kurumuna veya ilgililere rücu ettirilmaz.

MADDE 40 - Fiilî hizmet süresi zammı

KANUN MADDESİ

(Değişik: 17/4/2008-5754/25 md.) Aşağıda belirtilen işyerlerinde ve işlerde 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve

(c) bentleri kapsamında çalışan sigortalıların prim ödeme gün sayılarına, bu işyerlerinde ve işlerde geçen çalışma

sürelerinin her 360 günü için karşılarında gösterilen gün sayıları, fiilî hizmet süresi zammı olarak eklenir. 360 günden

eksik sürelerle ait fiilî hizmet süresi zammı, 360 gün için eklenen fiilî hizmet süresi ile orantılı olarak belirlenir.

Çalışmanın fiili hizmet süresi zammı kapsamında değerlendirilebilmesi için, tablonun (13) ve (14) numaralı sıralarında

belirtilen sigortalılar hariç sigortalının kapsamındaki işyerleri ile birlikte belirtilen işlerde fiilen çalışması ve söz konusu

işlerin risklerine maruz kalması şarttır. (Ek cümle: 10/9/2014-6552/42 md.) Tablonun (10) numaralı sırasında

belirtilen sigortalıların, fiili hizmet süresi zammından yararlandırılacakları dönem içinde kalan; yıllık ücretli izin,

sıhhi izin, hafta tatili, ulusal bayram ve genel tatil günleri ile eğitim, kurs, iş öncesi ve sonrası hazırlık ibaresi “malûl

veya vazife malûlü olan” şeklinde değiştirilmiş; aynı Kanunun 66 ncı maddesiyle ikinci fıkrada yer alan “Malûllük”

ibaresinden sonra gelmek üzere “, vazife malûllüğü” ibaresi eklenmiştir.

sürelerinde fiilen çalışma ve söz konusu işlerin risklerine maruz kalma şartı aranmaz. Aşağıdaki bentlerden birden

fazlasına dahil olanlar için, en yüksek olan bentten fiilî hizmet süresi zammı uygulanır. Eklenecek Kapsamdaki

İşler/İşyerleri Kapsamındaki Sigortalılar Gün Sayısı

1) Kurşun üretilen galenit, serüzit, anglezit gibi cevherlerin çıkarılmasına ilişkin maden ocağı işlerinde çalışanlar.

2) Kurşunlu madenlerden yahut içinde kurşun bulunan kül, maden köpüğü, kurşun fırın kurumu,

1) Kurşun ve arsenik işleri üstübeç artığı ve benzeri maddelerden kurşun üretimi için yapılan izabe işlerinde

çalışanlar.

3) Antimuan, kalay, bronz ve benzeri maddelerle yapılan kurşun alaşımı işlerinde çalışanlar.

4) Kurşun izabe fırınlarının teksif odalarında biriken kuru tozları kaldırma işlerinde çalışanlar.

1) Cam yapımında kullanılan ilkel maddeleri toz haline getirme, eleme, karıştırma ve kurutma işlerinde (bu işleri

yapmak üzere tam kapalı odalar içinde otomatik makineli tesisat veya çalışma ortamındaki tozları sağlık için

tehlike oluşturmayaacak düzeye indiren havalandırma tesisatı bulunmadığı takdirde) çalışanlar.

2) Eritme işlerinde (otomatik besleme fırınlarıyla çalışılmadığı takdirde) çalışanlar.

3) Ateşçilik işlerinde çalışanlar.

4) Üfleme işlerinde (tamamen otomatik makinelerle yapılmadığı takdirde) çalışanlar.

2) Cam fabrika ve atölyeleri 60

5) Basınçla yapılan cam işlerinde (cam tazyiki işleri) çalışanlar.

6) Ayna camı sanatında potalı cam dökümü işlerinde (potalar kalıp masasına mekanik araçlarla taşınmadığı

takdirde) çalışanlar.

7) Camı fırın başından alma işlerinde çalışanlar.

8) Yayma fırınlarında düzeltme işlerinde çalışanlar.

9) Traş işlerinde çalışanlar.

10) Asitle hak ve cilalama işlerinde çalışanlar.

11) Basıncı havayla kum püskürten cihazlarla yapılan işlerde (çalışma ortamındaki tozları

Eklenecek Kapsamdaki İşler/İşyerleri Kapsamındaki Sigortalılar Gün Sayısı sağlık için tehlike oluşturmayaacak düzeye

indiren havalandırma tesisatı bulunmadığı takdirde) çalışanlar.

12) Pota ve taş odalarında görülen işlerde çalışanlar.

1) Civa izabe fırınlarında görülen işlerde çalışanlar.

3) Civa üretimi işleri sanayii 90

2) Elementer civa bulunan ocaklarda görülen işlerde çalışanlar.

1) İlkel maddeleri kırma, ufalama, ezme, eleme ve karıştırma işlerinde çalışanlar.

2) Otomatik fırınlarda pişirme işlerinde çalışanlar.

4) Çimento fabrikaları 3) Klinkeri öğütme, eleme, torba ve fıçılara 60 koyma işlerinde (otomatik olarak tozun

etrafa yayılmasını önleyici bir düzenleme yapılmadığı takdirde) çalışanlar.

1) Ateşçilik, ocak temizliği, jeneratör, doldurma, boşaltma ve temizleme işlerinde çalışanlar.

2) Kimyasal arıtma işlerinde çalışanlar.

3) Gazın geçtiği cihaz ve boruların onarılması ve temizlenmesi işlerinde çalışanlar.

4) Kok fabrikalarında kömür ve ocak işlerinde

5) Kok fabrikalarıyla termik santraller çalışanlar. 60

5) Elektrik enerji üretim santrallerinin kazan dairesindeki ateşçilik, kül ve kömürlerin taşınması işlerinde çalışanlar.

6) Termik santrallerle her çeşit buhar kazanlarının kazan dairesindeki ateşçilik, kül ve kömürlerin taşınması

işlerinde çalışanlar.

1) Alüminyum oksit üretimi işlerinde çalışanlar.

2) Alüminyum bronz hazırlama işlerinde

6) Alüminyum fabrikaları 60 çalışanlar.

3) Alüminyum madeni üretimi işlerinde çalışanlar.

1) Demir izabe fabrikalarında cevherin demire çevrilmesi işleriyle boru fabrikalarının fırın ve

7) Demir ve çelik fabrikaları döküm dairelerinde yapılan işlerinde çalışanlar. 90

2) Çelikhanelerin çelik yapılan fırınlarıyla bunların teferuat ve eklentilerinden olan ikinci

Eklenecek Kapsamdaki İşler/İşyerleri Kapsamdaki Sigortalılar Gün Sayısı derecedeki fırınlarda ve konvertörlerde

yapılan işlerinde çalışanlar.

3) Sıvı haldeki demir ve çeliğin tesisat ve teçhizatla veya mekanik olarak taşınmasına ilişkin işlerde çalışanlar.

4) Sıcak veya sıvı haldeki cürufun taşınması ve işlenmesi işlerinde çalışanlar.

5) Haddehanelerde (soğuk demirle çalışılan haddehaneler hariç), fırınlarda, hadde serilerinde, haddehaneyi

kızgın veya sıvı çelik yahut demirle besleyen tesisat ve araçlarla görülen işlerle kızgın halde olan yarı mamul

parçaların kesilmesi ve hazırlanması işlerinde çalışanlar.

1) Döküm kalıp ve maçalarının yapılması ve döküme hazır duruma getirilmesi işlerinde çalışanlar.

8) Döküm fabrikaları 2) Döküm şarjının hazırlanması ve her çeşit 60 maden eritme (izabe) fırınlarının döküme

hazır duruma getirilmesi işlerinde çalışanlar.

3) Maden eritme ve dökme işlerinde çalışanlar.

1) Asit için hammaddelerin hazırlanması işlerinde çalışanlar.

9) Asit üretimi yapan fabrika ve 2) Asidin yapılma safhalarındaki işlerinde atölyeler çalışanlar.

3) Baca gazlarından asit elde edilmesi işlerinde çalışanlar. Maden ocakları (elementer civa bulunduğu saptanan

civa maden ocakları hariç), kanalizasyon

10) Yeraltı işleri 180 ve tünel yapımı gibi yer altında yapılan işlerde çalışanlar. Doğal ve yapay radyoaktif, radyoionizan

11) Radyoaktif ve radyoionizan maddeler veya bütün diğer korpüsküler emanasyon 90 maddelerle yapılan işler

kaynakları ile yapılan işlerde çalışanlar.

1) Su altında basınçlı hava içinde çalışmayı gerektiren işlerden 20- 35 metreye kadar

12) Su altında veya su altında basınçlı derinlik veya 2-3,5 kg/cm2 basınçta yapılan 60 hava içinde çalışmayı

gerektiren işler işlerde çalışanlar.

2) Su altında basınçlı hava içinde çalışmayı

Eklenecek Kapsamdaki İşler/İşyerleri Kapsamdaki Sigortalılar Gün Sayısı gerektiren işlerden 35-40 (40 hariç) m.

derinlik 90 veya 3,5-4 (3,5 hariç) kg/cm2 basınçta yapılan işlerde çalışanlar.

3) Dalgıçlık işinde çalışanlar. Subay, yedek subay, astsubay, yedek astsubay, uzman jandarma, Jandarma Genel

Komutanlığında

13) Türk Silâhlı Kuvvetlerinde, 90 ve uzman erbaşlar ve sözleşmeli erbaş ve erler. Sahil Güvenlik

Komutanlığında 565758 Asaleti onaylanmış olmak şartıyla adaylıkta geçirilen süreler dahil polis memuru,

başpolis memuru ve kıdemli başpolis memuru, komiser

14) Emniyet ve polis mesleğinde, yardımcısı, komiser, başkomiser, emniyet amiri, 90 Milli İstihbarat Teşkilâtında

emniyet müdürleri ile bu ve daha yukarı maaş ve derecelerdeki emniyet mensupları, Milli İstihbarat Teşkilâtı

mensupları.59

15) İtfaiye veya yangın söndürme işleri Yangın söndürme işlerinde çalışanlar. 60

16) (İptal: Anayasa Mahkemesi'nin 25/12/2019 tarihli ve E.: 2019/62, K.: 9/6/2004 tarihli ve 5187 sayılı Basın

Kanununa 2019/98 sayılı Kararı ile) (Yeniden göre basın kartı sahibi olmak suretiyle fiilen 90

düzenleme:11/11/2020-7256/32 md.) çalışanlar.60
Basın ve Gazetecilik mesleğinde

17) (Ek: 10/1/2013-6385/ 15 md.) Türkiye
Radyo-Televizyon Basın Kanununa göre Türkiye
Radyo-Televizyon

Kurumu basın kartı sahibi olmak Kurumunda haber
hizmetinde fiilen çalışanlar.61 suretiyle;

18)62 (Ek: 10/1/2013-6385/ 15 md.) Yasama organı
üyeleri ile Cumhurbaşkanı 90

ibaresi “, uzman erbaşlar ve sözleşmeli erbaş ve
erler” şeklinde değiştirilmiştir. sonra gelmek üzere
“yedek astsubay,”

ibaresi eklenmiştir. 17/4/2017 tarihli ve 690 sayılı
KHK'nin 37 nci maddesiyle, bu tablonun (13)
numaralı sırasına

“Türk Silâhlı Kuvvetlerinde” ibaresinden sonra
gelmek üzere “, Jandarma Genel Komutanlığında ve
Sahil Güvenlik

Komutanlığında” ibaresi eklenmiş, daha sonra bu
hüküm 1/2/2018 tarihli ve 7077 sayılı Kanunun 33
üncü maddesiyle

aynen kabul edilerek kanunlaşmıştır. Bu bentte yer
alan “polis,” ibaresi, 16/6/2010 tarihli ve 5997 sayılı
Kanunun 6 ncı

maddesiyle “polis memuru, başpolis memuru ve
kıdemli başpolis memuru,” olarak değiştirilmiştir.
Cumhurbaşkanlığı

Kararnamesine” ibaresi “9/6/2004 tarihli ve 5187
sayılı Basın Kanununa” şeklinde değiştirilmiştir.
Yönetmeliğine”

ibaresi “Basın Kanununa” şeklinde değiştirilmiştir.

Eklenecek Kapsamdaki İşler/İşyerleri Kapsamdaki
Sigortalılar Gün Sayısı Türkiye Büyük Millet Meclisi ile

yardımcıları ve bakanlar.62 Cumhurbaşkanlığı Ceza
infaz kurumu müdürü, idare memuru, infaz ve
koruma

başmemuru, infaz ve koruma memuru

19) (Ek: 15/8/2017-KHK-694/153 md.; unvanlı
kadrolarda bulunanlar ile Adalet Bakanlığı Aynen
kabul: 1/2/2018-

7078/148 md.) taşra teşkilatına tahsisli kadro veya
pozisyonlarda 90 Ceza infaz kurumlarında bulunup
ceza infaz

kurumlarında görev yapan ve ceza infaz
kurumlarında hükümlü ve tutuklularla bilfiil irtibat
içinde olan diğer

görevliler, 11/4/1928 tarihli ve 1219 sayılı Kanun,
25/2/1954 tarihli ve 6283 sayılı Hemşirelik Kanunu
ve

18/12/1953 tarihli ve 6197 sayılı Eczacılar ve

20) (Ek: 26/7/2018-7146/11 md.) Eczaneler
Hakkında Kanun kapsamında sağlık 60 İnsan
sağlığına ilişkin işler

meslek mensubu sayılan ve insan sağlığı için
koruyucu, teşhis, tedavi ve rehabilite edici
hizmetlerde çalışanlar.

Bu maddenin birinci fıkrası hükmüne göre
hesaplanan fiilî hizmet süresi zammı, yukarıdaki
tablonun (13) ve (14)

numaralı sırasında yer alan sigortalılar için sekiz,
diğer sigortalılar için beş yılı geçmemek üzere uzun
vadeli sigorta

kolları uygulamasında prim ödeme gün sayısına
eklenir. Bu sürelerin, üç yılı geçmemek üzere; (18)
numaralı sırasında

bulunanlar için tamamı diğerleri için yarısı emeklilik
yaş hadlerinden indirilir. Tablonun (10) numaralı
sırasında yer

alan sigortalılar için bu fıkradaki süre sınırı
uygulanmaz.63 Yukarıdaki fıkrada belirtilen yaş
haddi indiriminden

yararlanabilmek için ölüm ve malûliyet halleri ile
(18) numaralı sırada bulunanlar hariç tablonun (10)
numaralı

sırasında yer alan sigortalıların en az 1800 gün,
diğer sıralarda yer alan sigortalıların ise en az 3600
gün belirtilen

işyeri ve işlerde çalışmış olmaları şarttır.64 Bu
maddenin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar
Kurumun önerisi

üzerine Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelik ile
düzenlenir.

Sigortalıların borçlanabileceği süreler

2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı Kanun Hükmünde
Kararnamenin 203 üncü maddesiyle (18) numaralı
bentte yer alan

“Türkiye Büyük Millet Meclisi” ibaresinden sonra
gelmek üzere “ile Cumhurbaşkanlığı” ibaresi
eklenmiş ve “dışarıdan

atanan” ibaresi “Cumhurbaşkanı yardımcıları ve”
şeklinde değiştirilmiştir. yılı geçmemek üzere yarısı”
ibaresi, “Bu

sürelerin, üç yılı geçmemek üzere; (18) numaralı
sırasında bulunanlar için tamamı diğerleri için yarısı”
şeklinde

değiştirilmiştir.

TABLO / ŞEMA

Fiilî hizmet süresi zammında önce İŞYERİ/İŞ, sonra
SİGORTALILIK STATÜSÜ, sonra EKLENECEK GÜN
belirlenir.

Kapsam bakımından 4/a ve 4/c ayrımı sınavda
önemlidir.

AKILDA KALICILIK

ÖRNEKLE HATIRLA: Aşağıda belirtilen işyerlerinde ve
işlerde 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (c)
bentleri

kapsamında çalışan sigortalıların prim ödeme gün
sayılarına Bu hükmü bir olay sorusunda önce “kim?”,
sonra “hangi

şart/süre?” diye ayırarak düşün.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre fiili hizmet süresi zammından aşağıdaki hangi sigortalılar faydalanabilir?

- A) yalnızca 4(a) kapsamında sigortalı olanlar
- B) 4(a) ve 4(b) kapsamında sigortalı olanlar
- C) 4(a) ve 4(c) kapsamında sigortalı olanlar
- D) 4(a), 4(b) ve 4(c) kapsamında sigortalı olanlar

DOĞRU CEVAP: C — 4(a) ve 4(c) kapsamında sigortalı olanlar

2. 5510 sayılı Kanuna göre fiili hizmet süresi zammının hesaplanmasında, ilgili işlerde geçen çalışma

sürelerinin her kaç gün için belli sayıda gün dikkate alınır?

- A) 270
- B) 360
- C) 300
- D) 180

DOĞRU CEVAP: B — 360 I-Ulusal bayram ve genel tatiller II-Ücretli izin III-Ücretsiz izin IV-Eğitim ve kurs

süreleri

I- Ulusal bayram ve genel tatiller

II- Ücretli izin

III- Ücretsiz izin

IV- Eğitim ve kurs süreleri

3. 5510 sayılı Kanuna göre yukarıdakilerden hangisi TSK-Emniyet-MİT'te çalışanların fiili hizmet süresi

kapsamında değerlendirilecek sürelerindendir?

- A) I, II ve III
- B) II ve V
- C) I, III ve IV
- D) I, II ve IV

DOĞRU CEVAP: D — I, II ve IV

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre demir ve çelik fabrikaları

hizmetlerinde çalışanların fiili hizmet süresi zamlarının toplamında en fazla kaç gün dikkate alınır ?

- A) 80
- B) 75
- C) 90
- D) 120
- E) 60

ÇÖZÜM: 90 günü geçemez. Doğru cevap C seçeneğidir.

MADDE 41 - halleri" ibaresinden sonra gelmek üzere "ile (18) numaralı sırada bulunanlar"

ibaresi eklenmiştir.

KANUN MADDESİ

Bu Kanuna göre sigortalı sayılanların;

a) (Değişik: 10/9/2014-6552/43 md.) Kanunları gereği verilen ücretsiz doğum ya da analık izni süreleri ile 4 üncü

maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentleri kapsamındaki sigortalı kadının, üç defaya mahsus olmak üzere

doğum tarihinden sonra iki yıllık süreyi geçmemek kaydıyla borçlanılacak sürelerde uzun vadeli sigorta kolları

açısından sigortalı sayılmaması ve çocuğunun yaşaması şartlarıyla talepte bulunulan süreleri,

b) Er veya erbaş olarak silâh altında veya yedek subay, yedek astsubay okulunda geçen süreleri,65

c) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında olanların, personel mevzuatına göre aylıksız izin süreleri,

d) Sigortalı olmaksızın doktora öğrenimi veya tıpta uzmanlık için yurt içinde veya yurt dışında geçirdikleri normal

doktora veya uzmanlık öğrenim süreleri,

e) Sigortalı olmaksızın avukatlık stajını yapanların normal staj süreleri,

f) Sigortalı iken herhangi bir suçtan tutuklanan veya gözaltına alınanlardan bu suçtan dolayı beraat edenlerin

tutuklulukta veya gözaltında geçen süreleri,

g) Grev ve lokavtta geçen süreleri (...).66,

h) Hekimlerin fahrî asistanlıkta geçen süreleri,

ı) Seçim kanunları gereğince görevlerinden istifa edenlerin, istifa ettikleri tarih ile seçimin yapıldığı tarihi takip eden

ay başına kadar açıkta geçirdikleri süreleri,

i) (Ek: 13/2/2011-6111/30 md.) Bu bendin yürürlüğe girdiği tarihten sonraki sürelerle ilişkin olmak üzere, 4857 sayılı

Kanuna göre kısmi süreli iş sözleşmesi ile çalışan sigortalıların, kısmi süreli çalıştıkları aylara ait eksik süreleri,

j) (Ek: 4/7/2012-6353/37 md.) Sigortalı olmaksızın, 8/4/1929 tarihli ve 1416 sayılı Ecnebi Memleketlere Gönderilecek

Talebe Hakkında Kanuna göre yurt dışına gönderilen ve öğrenimini başarıyla tamamlayarak yurda dönenlerden

yükümlü bulunduğu mecburi hizmet süresini tamamlamış olanların, yurt dışında resmî öğrenci olarak geçirmiş

oldukları öğrenim sürelerinin 18 yaşının tamamlanmasından sonraki döneme ait olan kısmı, kendilerinin veya hak

sahiplerinin yazılı talepte bulunmaları ve talep tarihinde 82 nci maddeye göre belirlenen prime esas günlük kazanç alt

ve üst sınırları arasında olmak üzere, kendilerince belirlenecek günlük kazancın (a) bendinde bulunanlar için %32'si

diğerleri için %45'i üzerinden hesaplanacak primlerini borcun tebliği tarihinden itibaren bir ay içinde ödemeleri şartı

ile borçlandırılarak, borçlandırılan süreleri sigortalılıklarına sayılır. (Ek cümle: 13/2/2011-6111/30 md.) (i) bendi

kapsamında borçlanılacak sürelerle ilişkin genel sağlık sigortası primlerinin ödenmiş olması halinde, genel sağlık

sigortası primi ödenmiş bu

sonra gelmek üzere “, yedek astsubay” ibaresi eklenmiştir. edilecek sektörel veya genel ekonomik kriz dönemlerinde

işvereni tarafından ücretsiz izinli sayılanların, her yıl için 3 ayı geçmemek üzere bu süreleri” ibaresi yürürlükten

kaldırılmıştır.

sürelerle ilişkin borçlanma tutarı %39 oranı üzerinden hesaplanır. 67 Bir ay içinde ödenmeyen borçlanmalar için ise

yeni başvuru şartı aranır. Primi ödenmeyen borçlanma süreleri hizmetten sayılmaz. Borçlanma sürelerinin ne şekilde

belgeleneceğini belirlemeye Kurum yetkilidir. Bu Kanuna göre tespit edilen sigortalılığın başlangıç tarihinden önceki

süreler için borçlandırılma halinde, sigortalılığın başlangıç tarihi, borçlandırılan gün sayısı kadar geriye götürülür.

Sigortalılık borçlanması ile aylık bağlanmasına hak kazanılması durumunda, ilgililere borcun ödendiği tarihi takip

eden ay başından itibaren aylık bağlanır. Borçlanılan süreler, uzun vadeli sigorta ve genel sağlık sigortası bakımından;

a) (Değişik: 4/7/2012-6353/37 md.) Birinci fıkranın (a), (b), (d), (e), (f), (g), (h) ve (j) bentleri gereği borçlananlar,

borçlandığı tarihteki 4 üncü maddenin birinci fıkrasının ilgili bendine göre,

b) (Değişik: 13/2/2011-6111/30 md.) Birinci fıkranın (c) ve (ı) bentleri gereği borçlananlar, 4 üncü maddenin birinci

fıkrasının (c) bendine, (i) bendine göre borçlananlar ise 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendine göre,

sigortalılık süresi olarak değerlendirilir. Bu Kanunun yürürlük tarihinden sonraki sürelerle ait borçlanmalarda;

borçlanılan prime esas gün sayısı borçlanılan ilgili aylara mal edilir. Seçilen prime esas kazanç, borcun ödendiği

tarihteki prime esas asgarî kazanç oranlanarak, söz konusu oran ilgili ayın prime esas asgarî kazancı ile çarpılır.

Bulunan tutar, ilgili ayın prime esas kazancı kabul edilir. Ancak hesaplanan prime esas kazanç hiçbir suretle o ayın

prime esas azamî kazancını geçemez.

KAYNAK SORULAR

1. Aşağıdakilerden hangisi 5510 sayılı Kanunun 41'inci maddesine göre sigortalıların borçlanabileceği

sürelerden değildir?

- A) Er veya erbaş olarak silâh altında veya yedek subay, yedek astsubay okulunda geçen süreler
- B) Sigortalı olduğu dönemlerde avukatlık stajını yapanların normal staj süreleri
- C) Hekimlerin fahrî asistanlıkta geçen süreleri
- D) Sigortalı olmaksızın doktora öğrenimi veya tıpta uzmanlık için yurt içinde veya yurt dışında geçirdikleri normal doktora veya uzmanlık öğrenim süreleri

DOĞRU CEVAP: B — Sigortalı olduğu dönemlerde avukatlık stajını yapanların normal staj süreleri

2. 5510 sayılı Kanuna göre aşağıdakilerden hangisi sigortalıların borçlanabileceği sürelerden değildir?

- A) Hekimlerin fahri doktorada geçen süreleri
- B) Kanunlar gereği verilen ücretsiz doğum ya da analık izni süreleri
- C) 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında olanların, personel mevzuatına göre aylıksız izin süreleri
- D) Seçim kanunları gereğince görevlerinden istifa edenlerin, istifa ettikleri tarih ile seçimin yapıldığı tarihi takip eden ay başına kadar açıkta geçirdikleri süreleri

DOĞRU CEVAP: A — Hekimlerin fahri doktorada geçen süreleri

DOĞRU CEVAP: A — Hekimlerin fahri doktorada geçen süreleri

3. 5510 sayılı Kanunun 5'inci maddesinin (e) bendi kapsamında 01/12/2009 yılında sigortalı olan X adlı

kadının, 13/05/2012 tarihinde kızı Y dünyaya gelmiştir. 01/07/2014 tarihinde ilk defa 5510 sayılı Kanun

4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı olan X, Kurumumuza doğumdan

sonraki 2 yıllık süreyi borçlanmak için 09/08/2017 tarihinde müracaat etmiştir. Yapılan borçlanma sonucu X adlı kadının sigortalı başlangıç tarihi aşağıdakilerden hangisi olarak kabul edilecektir?

- A) 01/12/2007
- B) 09/08/2015
- C) 13/05/2010
- D) 01/07/2012

DOĞRU CEVAP: D — 01/07/2012

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre aşağıdaki sürelerden hangisi

borçlanmaya tabi değildir?

- A) Er veya erbaş olarak silâh altında veya yedek subay okulunda geçen süreler
- B) Sigortalı olmaksızın avukatlık stajını yapanların normal staj süreleri
- C) Sigortalı olmaksızın doktora öğrenimini veya tıpta uzmanlık için yurt içinde veya yurt dışında geçirdikleri normal doktora veya uzmanlık öğrenim süreleri
- D) Sigortalı iken herhangi bir suçtan tutuklanan veya gözaltına alınanlardan bu suçtan dolayı mahkum olanların geçirdiği süreler
- E) Hekimlerin fahrî asistanlıkta geçen süreleri

ÇÖZÜM: Sigortalı iken herhangi bir suçtan tutuklanan veya gözaltına alınanlardan bu suçtan dolayı beraat edenlerin

tutuklulukta veya gözaltında geçen süreleri Doğru cevap D seçeneğidir.

MADDE 42 - Bildirim68

KANUN MADDESİ

Kurum, sigortalıya veya hak sahiplerine bağlanacak gelir, aylık veya toptan ödemeleri, gerekli belgelerin ve

incelemelerin tamamlandığı tarihten itibaren en geç üç ay içinde hesap ve tespit ederek sonuçlarını yazı ile bildirir.

(Mülga son iki cümle: 17/4/2008-5754/67 md.)

BEŞİNCİ BÖLÜM Kamu Görevlilerine İlişkin Hükümler
Cumhurbaşkanlığı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı,

Başbakanlık, Cumhurbaşkanlığı yardımcılığı, Bakanlık ve Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği görevinde

“(a) bendinde bulunanlar için %32’si diğerleri için %45’i”, “%20” ibaresi “%39” şeklinde değiştirilmiştir. maddesiyle

metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

KAYNAK SORULAR

1. Kurum, sigortalıya veya hak sahiplerine bağlanacak gelir, aylık ve toptan ödemeleri, ne kadar süre

içinde hesap ve tespit ederek sonuçlarını yazı ile bildirir?

- A) Tahsis talep tarihinden itibaren Son olarak üç ay içinde
- B) Gerekli belgelerin ve incelemelerin tamamlandığı tarihten itibaren en geç üç ay içinde
- C) Tahsis talep tarihinden itibaren Son olarak bir ay içinde
- D) Gerekli belgelerin ve incelemelerin tamamlandığı tarihten itibaren Son olarak bir ay içinde

DOĞRU CEVAP: B — Gerekli belgelerin ve incelemelerin tamamlandığı tarihten itibaren en geç üç ay içinde

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre Kurum, sigortalıya veya hak sahiplerine bağlanacak gelir, aylık veya toptan ödemeleri, gerekli belgelerin ve incelemelerin tamamlandığı tarihten itibaren en geç kaç ay içinde hesap ve tespit ederek sonuçlarını yazı ile bildirir?

- A) 7
- B) 6
- C) 5
- D) 4
- E) 3

ÇÖZÜM: Kurum, sigortalıya veya hak sahiplerine bağlanacak gelir, aylık veya toptan ödemeleri, gerekli belgelerin ve

incelemelerin tamamlandığı tarihten itibaren en geç üç ay içinde hesap ve tespit ederek sonuçlarını yazı ile bildirir

MADDE 43 - bulunanların aylıkları697071

KANUN MADDESİ

(Değişik birinci fıkra:27/3/2025-7546/7 md.)

Cumhurbaşkanı iken bu görevinden herhangi bir nedenle ayrılanlara,

istekleri üzerine, müracaat tarihini takip eden ay başından itibaren 140.690 gösterge rakamının memur aylık katsayısı

ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda yaşlılık aylığı bağlanır. Ancak, herhangi bir nedenle görevden ayrılan

Cumhurbaşkanı, 28 inci maddeye göre yaşlılık aylığına hak kazanıyorsa, 29 uncu maddeye göre yaşlılık aylığı ayrıca

hesaplanır ve aylıklardan yüksek olanı yaşlılık aylığı olarak bağlanır. 28 inci maddeye göre aylığa hak kazanamaması

halinde birinci fıkraya göre bağlanan aylığın tümü, 28 inci maddeye göre aylığa hak kazanması halinde ve 29 uncu

maddeye göre hesaplanan aylık, birinci fıkraya göre bağlanan aylıktan düşükse aradaki fark, Hazineden tahsil edilir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı veya Başbakan iken bu görevinden herhangi bir nedenle ayrılanlara, istekleri

üzerine, müracaat tarihini takip eden ay başından itibaren, 133.988 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile

çarpımı sonucu bulunacak tutarda yaşlılık aylığı bağlanır.72 Ancak herhangi bir nedenle görevden ayrılan Türkiye

Büyük Millet Meclisi Başkanı veya Başbakan, 28 inci maddeye göre yaşlılık aylığına hak kazanıyorsa, 29 uncu maddeye

göre yaşlılık aylığı ayrıca hesaplanır ve aylıklardan yüksek olanı yaşlılık aylığı olarak bağlanır. 28 inci maddeye göre

aylığa hak kazanılamıyorsa üçüncü fıkraya göre bağlanan aylığın tümü, 28 inci maddeye göre aylığa hak kazanılıyor ve

29 uncu maddeye göre hesaplanan aylık, üçüncü fıkraya göre bağlanan aylıktan düşükse aradaki fark Hazineden tahsil

edilir. Cumhurbaşkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı veya Başbakan iken veya bu görevlerden ayrıldıktan

sonra ölenlerin hak sahiplerine, bu maddeye göre hesap edilen aylık 34 üncü madde hükümlerine göre ölüm aylığı

olarak bağlanır. (Ek fıkra: 17/1/2012-6270/5 md.) Cumhurbaşkanı yardımcılığı, bakanlık veya Türkiye Büyük Millet

Meclisi üyeliği görevlerinde bulunanlara veya bu görevleri herhangi bir sebeple sona erenlere, Kanunun 26, 28, 44,

geçici 2 ve geçici 4 üncü maddeleri gereğince aylık bağlanmasına hak kazanmaları ve en az 2 yıl süreyle bu görevlerde

bulunmuş olmaları

görevinde bulunanların aylıkları” iken, 17/1/2012 tarihli ve 6270 sayılı Kanunun 5 inci maddesiyle metne işlendiği

şekilde değiştirilmiştir. 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 203 üncü maddesiyle bu madde

başlığında yer alan “Başbakanlık,” ibaresinden sonra gelmek üzere “Cumhurbaşkanı yardımcılığı,” ibaresi eklenmiştir.

alan “126.000” ibaresi “133.988” şeklinde ve altıncı fıkrasında yer alan “115.225” ibaresi “122.530” şeklinde

değiştirilmiştir. Cumhurbaşkanına ödenmekte olan aylık ödeneğin % 40’ı esas alınarak Cumhurbaşkanına bağlanacak

yaşlılık aylığının %75’i oranında” ibaresi “126.000 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu

bulunacak tutarda” şeklinde değiştirilmiştir.

halinde, 27, 29, geçici 2 ve geçici 4 üncü maddelere göre hesaplanacak aylık tutarından az olmamak kaydıyla, 122.530

gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda malullük, emeklilik veya yaşlılık

aylığı ödenir. Bu fıkra hükümlerine göre aylık ödenebilmesi için, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce geçici 4

üncü madde kapsamında Cumhurbaşkanı yardımcılığı, bakanlık ya da Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği görevi esas

alınarak malullük veya emeklilik aylığı ödenenler hariç olmak üzere, malullük, emeklilik veya yaşlılık aylığı bağlanmış

olanlar ile aylık bağlanma şartlarını haiz olmayanların en az 2 yıl süreyle en yüksek Devlet memuru emsal alınarak

sigorta primi veya geçici 4 üncü madde kapsamında emekli keseneği ile kurum karşılığı ödemiş olmaları da

zorunludur.7374 (Ek fıkra: 17/1/2012-6270/5 md.) Yukarıdaki fıkraya göre tespit edilen aylığı almakta iken ya da

Cumhurbaşkanı yardımcılığı, bakanlık veya Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği görevleri sırasında veya bu

görevlerinin sona ermesinden sonra ölenlerin bu Kanunda düzenlenen koşullara sahip olan hak sahiplerine, 2 yıl

süreyle bu görevlerde bulunmuş olma ve sigorta primi veya emekli keseneği ile kurum karşılığı ödenmesi açısından

yukarıdaki fıkra düzenlenmiş olan şart aranmaksızın, bu maddeye göre hesap edilen aylık esas alınarak ölüm ya da

dul ve yetim aylığı bağlanır. (Ek fıkra: 17/1/2012-6270/5 md.) Ancak, Cumhurbaşkanı yardımcılığı, bakanlık veya

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği görevlerinde bulunanlar ile bunlardan ölenlerin hak sahiplerine, 27, 29, 33, geçici

2 ve geçici 4 üncü maddelere göre hesaplanan aylık, altıncı ve yedinci fıkraya göre bağlanan aylıktan düşükse aradaki

fark, Hazineden tahsil edilir. (Değişik dokuzuncu fıkra:27/3/2025-7546/7 md.) Bu madde kapsamında bağlanan

aylıklar hakkında 55 inci maddenin ikinci fıkrası uygulanmaz. (Ek fıkra: 1/7/2022-7417/13 md.)
Türkiye Büyük Millet

Meclisi Başkanlığı, Cumhurbaşkanlığı yardımcılığı, bakanlık veya Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği görevlerinde

bulunanların altıncı fıkra kapsamında yapılacak sigorta primi veya emekli keseneği ile kurum karşılığı

hesaplamalarında 9000 ek gösterge rakamı esas alınır.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre Cumhurbaşkanlığı iken bu görevinden herhangi bir nedenle ayrılanlara,

istekleri üzerine, müracaat tarihini takip eden aybaşından itibaren, istek tarihinde Cumhurbaşkanlığına

ödenmekte olan aylık ödeneğin yüzde kaç oranında yaşlılık aylığı bağlanır?

- A) %42
- B) %75
- C) %45
- D) %40

DOĞRU CEVAP: D — %40

2. 5510 sayılı Kanuna göre Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı veya Başbakan iken bu görevinden

herhangi bir nedenle ayrılanlara, istekleri üzerine, müracaat tarihini takip eden aybaşından itibaren

Cumhurbaşkanlığına ödenmekte olan yaşlılık aylığı ödeneğin yüzde kaç oranında yaşlılık aylığı

bağlanır?

- A) %45
- B) %42
- C) %75
- D) %40

DOĞRU CEVAP: C — %75

3. 5510 sayılı Kanuna göre Cumhurbaşkanlığı yardımcılığı, bakanlık veya Türkiye Büyük Millet Meclisi

üyeliği görevlerinde bulunanlara veya bu görevleri herhangi bir sebeple sona erenlere, Kanun ilgili

maddeleri gereğince aylık bağlanmasına hak kazanmaları ve en az 2 yıl süreyle bu görevlerde

bulunmuş olmaları halinde, Cumhurbaşkanlığına ödenmekte olan yaşlılık aylığı ödeneğin yüzde kaç oranında yaşlılık aylığı bağlanır?

- A) %40
- B) %45
- C) %42
- D) %75

DOĞRU CEVAP: B — %45

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre Cumhurbaşkanlığı iken bu görevinden herhangi bir nedenle ayrılanlara, istekleri üzerine, müracaat tarihini takip eden ay

başından itibaren, istek tarihinde Cumhurbaşkanlığına ödenmekte olan aylık ödeneğin %'ı

oranında yaşlılık aylığı bağlanır. 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir ?

- A) %20
- B) %30
- C) %40
- D) %60
- E) %50

ÇÖZÜM: Cumhurbaşkanlığı iken bu görevinden herhangi bir nedenle ayrılanlara, istekleri üzerine, müracaat tarihini

takip eden ay başından itibaren, istek tarihinde Cumhurbaşkanlığına ödenmekte olan aylık ödeneğin % 40'ı oranında

yaşlılık aylığı bağlanır. Doğru cevap C seçeneğidir.

MADDE 44 - Bazı kamu görevlilerine yaşlılık aylığı bağlanacak haller

KANUN MADDESİ

Bu Kanun hükümlerinin uygulanmasında bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında

sigortalı sayılan bazı kamu görevlilerine yaşlılık aylığı bağlanmasına ilişkin aşağıdaki hükümler uygulanır: 2/7/2018

tarihli ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 203 üncü maddesiyle 43 üncü maddenin altıncı fıkrasının birinci

cümlesinde yer alan "Dışarıdan" ibaresi "Cumhurbaşkanlığı yardımcılığı," şeklinde ve "% 42'si" ibaresi "%45'i" şeklinde

değiştirilmiş; aynı fıkranın ikinci cümlesinde yer alan "dışarıdan" ibaresi "Cumhurbaşkanlığı yardımcılığı," şeklinde ve

"Başbakanlık Müsteşarı" ibaresi "en yüksek Devlet memuru" şeklinde değiştirilmiş; aynı maddenin yedinci ve sekizinci

fıkralarında yer alan "dışarıdan" ibareleri "Cumhurbaşkanlığı yardımcılığı," şeklinde değiştirilmiştir. ödenmekte olan

aylık ödeneğin %40'ı esas alınarak Cumhurbaşkanlığına bağlanacak yaşlılık aylığının %45'i oranında" ibaresi "115.225

gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda" şeklinde değiştirilmiştir.

a) 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 40 ıncı maddesi gereğince yaş haddinden emekliye

ayrılanlara 5400 gün prim ödeme gün sayısı olması halinde,

b) Özel kanunları gereğince kadrosuzluk nedeniyle emekliye sevk edilenlere yaş şartı aranmaksızın, prim ödeme gün

sayısı 9000 gün olması halinde, yaşlılık aylığı bağlanır. 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında

olanlardan subay, astsubay, askerî memurlarla uzman jandarma ve uzman erbaşlar ahlâk noktasından hükümlü veya

yetersizlik ya da disiplin sebeplerinden dolayı sicilleri üzerine veyahut askerî mahkemelerce verilecek kararlar üzerine

kurumlarınca re'sen, bunlar dışında kalanlar ise ahlâk ve yetersizlik sebeplerinden dolayı yönetmeliğine göre sicilleri

üzerine kurumlarınca re'sen emekliye sevk edilenlere ise, 28 inci maddenin ikinci ve üçüncü fıkrasında belirtilen yaş

ve prim ödeme gün sayısını tamamlamaları halinde yaşlılık aylığı bağlanır. Birinci fıkranın (a) ve (b) bentleri

gereğince bağlanan yaşlılık aylıkları, 28 inci maddenin ikinci ve üçüncü fıkrasında aranan yaş ve prim ödeme gün

sayısı tamamlanıncaya kadar bunları çalıştıran kamu idarelerinden tahsil edilir.

Kanunları gereğince görevden uzaklaştırılanlar, tutuklananlar veya görevine son

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 40'ıncı maddesi

gereğince yaş haddinden emekliye ayrılanlara yaşlılık aylığı bağlanabilmesi için ödemeleri gereken prim gün sayısı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 5400
- B) 3600
- C) 9000
- D) 7200

DOĞRU CEVAP: A — 5400

2. 5510 sayılı Kanuna göre özel kanunları gereğince kadrosuzluk nedeniyle emekliye sevk edilenlere

yaş şartı aranmaksızın yaşlılık aylığı bağlanabilmesi için ödemeleri gereken prim gün sayısı

aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 9000
- B) 5400
- C) 7200

D) 3600

DOĞRU CEVAP: A — 9000

3. 5510 sayılı Kanuna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Özel kanunları gereğince kadrosuzluk nedeniyle emekliye sevk edilenlere yaş şartı aranmaksızın, prim ödeme gün

sayısı 9000 gün olması halinde yaşlılık aylığı bağlanır.

B) Ahlak ve yetersizlik sebeplerinden dolayı kurumlarınca resen emekliye sevk edilen askeri memurlara yaşlılık aylığı bağlanmaz.

C) Ahlak ve yetersizlik sebeplerinden dolayı kurumlarınca resen emekliye sevk edilen askeri memurlara Kanunun 28

inci maddesindeki şartları taşımaları halinde yaşlılık aylığı bağlanır.

D) 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 40'ıncı maddesi gereğince yaş haddinden emekliye

ayrılanlara 5400 gün prim ödeme gün sayısı olması halinde yaşlılık aylığı bağlanır.

DOĞRU CEVAP: B — Ahlak ve yetersizlik sebeplerinden dolayı kurumlarınca resen emekliye sevk edilen

askeri memurlara yaşlılık aylığı bağlanmaz.

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 40 ıncı maddesi gereğince yaş haddinden

emekliye ayrılanlara(I) gün prim ödeme gün sayısı olması halinde, Özel kanunları gereğince kadrosuzluk nedeniyle emekliye sevk edilenlere yaş şartı aranmaksızın, prim ödeme gün

sayısı(II) gün olması halinde, yaşlılık aylığı bağlanır. 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre yukarıdaki boşluklara gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden

hangisidir ? I II

- A) 5400 6000
- B) 9000 5400
- C) 5400 9000
- D) 3000 5400
- E) 5400 7500

ÇÖZÜM: a) 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 40 ıncı maddesi gereğince yaş haddinden

emekliye ayrılanlara 5400 gün prim ödeme gün sayısı olması halinde, b) Özel kanunları gereğince kadrosuzluk

nedeniyle emekliye sevk edilenlere yaş şartı aranmaksızın, prim ödeme gün sayısı 9000 gün olması halinde, yaşlılık

aylığı bağlanır.Doğru cevap C seçeneğidir.

MADDE 45 - verilenlerin sigortalılıkları ve primleri

KANUN MADDESİ

Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında olan sigortalılardan görevden uzaklaştırılan,

görevi ile ilgili olsun veya olmasın herhangi bir suçtan tutuklanan veya gözaltına alınanlardan, kanunları gereğince

eksik aylığa müstahak bulunanların prime esas kazançlarının yarısı; kanunlarına göre bu müddetler için sonradan

görevlerine iade edilerek tam aylığa hak kazananların ise prime esas kazançlarının tamamı üzerinden prim alınır. (Ek

cümle: 17/4/2008-5754/66 md.) Prime esas kazançların yarısı üzerinden prim alınanların prim ödeme gün sayısı bu

sürelerin yarısı olarak hesap edilir. Görevine son verilenlerden yargı kararı ile görevlerine iade edilenlerin primleri,

göreve son verildiği tarihten görevine başladığı tarihe kadar kendi kadrosunun veya emsali kadronun prime esas

kazancına göre hesaplanır. Bu durumdakilerin primlerine ait sigortalı ve işveren hisselerinin gecikme cezası ve

gecikme zamları kurumlarınca ödenir ve bu süreler sigortalılık süresinden sayılır. Birinci ve ikinci fıkraya göre

sigortalılık durumu değişenler için ek bildirge düzenlenerek Kuruma verilir ve bu durumda 102 nci madde hükümleri

uygulanmaz. Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılanlardan, ilgili

kanunları gereğince kullandıkları aylıksız izin sürelerinin bitiminden sonra göreve başlayanlar ile göreve başlaması

için tanınan süreler ile bir yıl ve daha az süreyle aylıksız izne ayrılanların aylıksız izin sürelerinde bu Kanunun 67 nci

maddesinde aranan 30 günlük prim ödeme şartı aranmaz. (Ek cümleler: 13/2/2011-6111/31 md.) Bu durumdaki

sigortalıların aylıksız izinli oldukları süreler için prime esas kazanç alt sınırının altında olmamak kaydıyla aylıksız

izne ayrıldıkları tarihteki prime esas kazançları üzerinden %12 oranında genel sağlık

sigortası primi işverenlerince ödenir. Ancak askerlik hizmeti nedeniyle aylıksız izne ayrılanların genel sağlık sigortası

priminin ödenmesinde, bir yıllık süre sınırı uygulanmaz.75

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre 4(c) kapsamında olan sigortalılardan görevden uzaklaştırılan, görevi ile

ilgili olsun veya olmasın herhangi bir suçtan tutuklanan veya gözaltına alınanlardan kanunları gereği

eksik aylığa müstahak olanlardan ne kadar prim alınır?

- A) Prime esas kazançlarının tamamı tutarında
- B) Prime esas kazançlarının dörtte biri tutarında
- C) Prime esas kazançlarının üçte biri tutarında
- D) Prime esas kazançlarının yarısı tutarında

DOĞRU CEVAP: D — Prime esas kazançlarının yarısı tutarında

2. 5510 sayılı Kanuna göre 4(c) kapsamında olan sigortalılardan görevden uzaklaştırılan, görevi ile

ilgili olsun veya olmasın herhangi bir suçtan tutuklanan veya gözaltına alınanlardan kanunlarına göre

bu müddetler için sonradan görevlerine iade edilerek tam aylığa hak kazananlardan ne kadar prim alınır?

- A) Prime esas kazançlarının üçte biri tutarında
- B) Prime esas kazançlarının dörtte biri tutarında
- C) Prime esas kazançlarının yarısı tutarında
- D) Prime esas kazançlarının tamamı tutarında

DOĞRU CEVAP: D — Prime esas kazançlarının tamamı tutarında

3. 5510 sayılı Kanuna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Görevine son verilenlerden yargı kararı ile görevlerine iade edilenlerin primleri, sigortalı ve işveren hisselerinin

gecikme cezası ve gecikme zamları kurumlarınca ödenir ve bu süreler sigortalılık süresinden sayılır.

- B) Görevine son verilenlerden yargı kararı ile görevlerine iade edilenlerin primleri, sigortalı ve işveren hisselerinin

gecikme cezası ve gecikme zamları Sosyal Güvenlik Kurumunca ödenir ve bu süreler sigortalılık süresinden sayılır.

- C) Görevine son verilenlerden yargı kararı ile görevlerine iade edilenlerin primleri, göreve son verildiği tarihten

görevine başladığı tarihe kadar kendi kadrosunun prime esas kazancına göre hesaplanır.

- D) Görevine son verilenlerden yargı kararı ile görevlerine iade edilenlerin primleri, göreve son verildiği tarihten

görevine başladığı tarihe kadar emsali kadronun prime esas kazancına göre hesaplanır.

DOĞRU CEVAP: B — Görevine son verilenlerden yargı kararı ile görevlerine iade edilenlerin primleri,

sigortalı ve işveren hisselerinin gecikme cezası ve gecikme zamları Sosyal Güvenlik Kurumunca ödenir ve

bu süreler sigortalılık süresinden sayılır.

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre bu Kanunun 4 üncü maddesinin

birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında olan sigortalılardan görevden uzaklaştırılan, görevi ile ilgili

olsun veya olmasın herhangi bir suçtan tutuklanan veya gözaltına alınanlardan, kanunları gereğince

eksik aylığa müstahak bulunanların prime esas kazançlarının ne kadarı üzerinden prim alınır?

- A) Prime esas kazançın tamamı
- B) Prime esas kazançın yarısı
- C) Prime esas kazançın 2/3
- D) Prime esas kazancın 1/4
- E) Prime esas kazancı 1/10

ÇÖZÜM: Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında olan sigortalılardan görevden

uzaklaştırılan, görevi ile ilgili olsun veya olmasın herhangi bir suçtan tutuklanan veya gözaltına alınanlardan,

kanunları gereğince eksik aylığa müstahak bulunanların prime esas kazançlarının yarısı;

MADDE 46 - Bazı kamu görevlilerinin prime esas kazançları ve prime esas kazanç üst sınırı⁷⁶

KANUN MADDESİ

(Değişik: 17/4/2008-5754/26 md.) Harp okulları ile fakülte ve yüksek okullarda Milli Savunma Bakanlığı hesabına

okuyanların ve astsubay meslek yüksek okulu öğrencileri ile astsubay nasbedilmek üzere temel askerlik eğitime tabi

tutulan adaylar ile Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi ile fakülte ve yüksekokullarda Jandarma Genel Komutanlığı

ve Sahil Güvenlik Komutanlığı nam ve hesabına okuyanlar ile subay ve astsubay naspedilmek üzere temel askerlik

eğitime tabi tutulan adayların öğrenci harçlıkları ile ilgisine göre en az aylık alan teğmen veya astsubay çavuşun

prime esas kazançları arasındaki farkın primi; polis akademisi ile fakülte ve yüksek okullarda Emniyet Genel

Müdürlüğü hesabına okuyan öğrencilerin öğrenci harçlıkları ile komiser yardımcısı veya polis memuru prime esas

kazançları arasındaki farkın primi, öğrenciler adına kurumlarınca ödenir. Fakülte veya yüksek okullarda kendi

hesabına okuduktan sonra subay veya astsubaylığa nasbedilen veya yedek subaylık hizmetini takiben subaylığa

geçirilenler veya yedek astsubaylık hizmetini takiben astsubaylığa geçirilenler ile fakülte ve yüksekokullarda kendi

hesabına okuduktan sonra, komiser yardımcısı veya polis memuru olarak atanmaların başarılı öğrenim süreleri;

borçlanmanın yapıldığı tarihte ilgisine göre en az aylık alan teğmenin, astsubay çavuşun veya polis memuru ya da

komiser yardımcısının prime esas kazancının %45'i üzerinden, bu sürelerle ait primler kendilerince ödenerek

borçlandırılmak suretiyle hizmetten sayılır. Bu şekilde hesap edilecek borç, tebliğ tarihinden itibaren iki yıl içinde eşit

taksitler halinde ödenir. 7778 Fakülte veya yüksek okullarda kendi hesabına okumakta iken Milli Savunma Bakanlığı,

Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı veya Emniyet Genel Müdürlüğü hesabına okumaya devam

eden öğrencilerin, daha önce kendi hesabına okudukları

başlaması için tanınan sürelerde" ibaresi "göreve başlaması için tanınan süreler ile bir yıl ve daha az süreyle aylıksız

izne ayrılanların aylıksız izin sürelerinde" şeklinde değiştirilmiştir. 2/1/2017 tarihli ve 680 sayılı KHK'nin 74 üncü

maddesiyle bu maddenin birinci fıkrasında yer alan "silâhlı kuvvetler" ibaresi "Milli Savunma Bakanlığı" şeklinde,

aynı fıkrafta yer alan "tabi tutulan adayların" ibaresi "tabi tutulan adaylar ile Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi ile

fakülte ve yüksekokullarda Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı nam ve hesabına okuyanlar ile

subay ve astsubay naspedilmek üzere temel askerlik eğitime tabi tutulan adayların" şeklinde ve aynı maddenin

üçüncü fıkrasında yer alan "Türk Silahlı Kuvvetleri" ibaresi "Milli Savunma Bakanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı,

Sahil Güvenlik Komutanlığı" şeklinde değiştirilmiş, daha sonra bu hüküm ibaresinden sonra gelmek üzere "veya yedek

astsubaylık hizmetini takiben astsubaylığa geçirilenler" ibaresi eklenmiştir. "kazancının %45'i" şeklinde

değiştirilmiştir.

normal okul süreleri hakkında, ikinci fıkra hükümleri uygulanır. Talim ve manevra için rütbe ile silâh altına alınan 4

üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında olan sigortalılardan rütbelerinin prime esas kazançları,

vazifelerinin prime esas kazancından fazla olanların prime esas kazanç farklarına ait primleri vazife gördükleri

kurumlarınca ve seferberlik ve harp için silâh altına alınanlardan vazifelerinin prime esas kazançları, rütbelerinin

prime esas kazancından fazla olanların prime esas kazançları arasındaki farkın primleri de, rütbelerinin prime esas

kazancını ödeyen kamu idaresince kesilerek Kuruma ödenir. 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamına

giren sigortalıların prime esas kazançlarının tespitinde 82 nci maddede belirtilen üst sınır aranmaz. 4 üncü maddenin

birinci fıkrasının (c) bendi kapsamına giren sigortalılardan, aylıksız izinli sayılmaksızın ve tabi olduğu personel

kanunu ile ilgisi devam edecek şekilde yurt dışına geçici ya da sürekli görevle gönderilenlerin prime esas kazancının

hesabında; geçici görevle gönderilenlerin bulundukları kadroya ilişkin prime esas kazancı, yurt dışı kadrolarına

atananların ise yurt dışına atanma tarihi itibarıyla, atandıkları kadro ile atanmadan önceki yurt içi kadrosuna ilişkin

prime esas kazançtan yüksek olanı esas alınır. Sürekli görevle atanmaların yurt dışı kadrolarına ilişkin prime esas

kazancın hesabında dikkate alınacak ödeme unsurlarından, ilgili mevzuatı uyarınca söz konusu kadroya bağlı olarak

belirleme yapılmamış ödeme unsur ve tutarlarını, kadrosunun bulunduğu kurum personelinin yararlanmakta olduğu

ödeme unsurlarıyla sınırlı olmak ve aynı veya benzer nitelikteki kadroya ilişkin prime esas kazanca tabi ödemeleri

gözönünde bulundurmak suretiyle belirlemeye ilgili kamu idaresinin görüşü üzerine Kurum ve Maliye Bakanlığı

müşterekten yetkilidir.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Polis akademisi ile fakülte ve yüksek okullarda Emniyet Genel Müdürlüğü hesabına okuyan öğrencilerin öğrenci

harçlıkları ile komiser yardımcısı veya polis memuru prime esas kazançları arasındaki farkın primi, öğrenciler adına

kurumlarınca ödenir.

B) Fakülte ve yüksek okullarda kendi hesabına okuduktan sonra, komiser yardımcısı veya polis memuru olarak

atananlar başarılı öğrenim sürelerini borçlanabilirler.

C) Harp okulları ile fakülte ve yüksek okullarda Milli Savunma Bakanlığı hesabına okuyanlar ile subay ve astsubay

naspedilmek üzere temel askerlik eğitime tabi tutulan adayların öğrenci harçlıkları ile ilgisine göre en az aylık alan

teğmen veya astsubay çavuşun prime esas kazançları arasındaki farkın primi, öğrenciler adına kurumlarınca ödenir.

D) Fakülte veya yüksek okullarda kendi hesabına okuduktan sonra subay veya astsubaylığa nasbedilen veya yedek

subaylık hizmetini takiben subaylığa geçirilenler veya yedek astsubaylık hizmetini takiben astsubaylığa geçirilenler

tüm öğrenim sürelerini borçlanabilirler.

DOĞRU CEVAP: D — Fakülte veya yüksek okullarda kendi hesabına okuduktan sonra subay veya

astsubaylığa nasbedilen veya yedek subaylık hizmetini takiben subaylığa geçirilenler veya yedek

astsubaylık hizmetini takiben astsubaylığa geçirilenler tüm öğrenim sürelerini borçlanabilirler.

2. 5510 sayılı Kanuna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Fakülte veya yüksek okullarda kendi hesabına okuduktan sonra subay veya astsubaylığa nasbedilen veya yedek

subaylık hizmetini takiben subaylığa geçirilenler veya yedek astsubaylık hizmetini takiben astsubaylığa geçirilenler,

borçlanmanın yapıldığı tarihte ilgisine göre en az aylık alan teğmenin, astsubay çavuşun prime esas kazancı

üzerinden borçlanabilirler.

B) İlgili sürelerle ait primler kendilerince ödenerek borçlandırılmak suretiyle hizmetten sayılır.

C) Fakülte ve yüksek okullarda kendi hesabına okuduktan sonra, komiser yardımcısı veya polis memuru olarak

atananlar, polis memuru ya da komiser yardımcısının prime esas kazancı üzerinden borçlanabilirler.

D) Hesap edilecek borç, tebliğ tarihini takip eden günden itibaren iki yıl içinde eşit taksitler halinde ödenir.

DOĞRU CEVAP: D — Hesap edilecek borç, tebliğ tarihini takip eden günden itibaren iki yıl içinde eşit

taksitler halinde ödenir.

3. 5510 sayılı Kanuna göre 4(c) kapsamında sigortalı olanların, 82'nci maddeye göre belirlenecek prime

esas kazançları ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Primleri 82'nci maddeye göre hesaplanan prime esas kazancın 7,5 katını geçemez.
- B) Primleri 82'nci maddeye göre hesaplanan prime esas kazancın 6 katını geçemez.
- C) Prime esas kazançlarının tespitinde 82'nci maddede belirtilen üst sınır aranmaz
- D) Primleri 82'nci maddeye göre hesaplanan prime esas kazancın 9 katını geçemez.

DOĞRU CEVAP: C — Prime esas kazançlarının tespitinde 82'nci maddede belirtilen üst sınır aranmaz

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre polis memuru ya da komiser

yardımcısının prime esas kazancı üzerinden, bu sürele ait primler kendilerince ödenerek

borçlandırılmak suretiyle hizmetten sayılır. Bu şekilde hesap edilecek borç, tebliğ tarihinden itibaren

kaç yıl içinde eşit taksitler halinde ödenir?

- A) 10
- B) 8
- C) 6
- D) 4
- E) 2

ÇÖZÜM: Bu şekilde hesap edilecek borç, tebliğ tarihinden itibaren iki yıl içinde eşit taksitler halinde ödenir. Doğru

cevap E seçeneğidir.

MADDE 47 - Vazife Malûllüğü⁷⁹

KANUN MADDESİ

(Değişik: 17/4/2008-5754/27 md.) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra ilk defa 4 üncü maddenin birinci

fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı olanlar için aşağıdaki hallerde vazife malûllüğü hükümleri uygulanır. 25 inci

maddede belirtilen malûllük; sigortalıların vazifelerini yaptıkları sırada veya vazifeleri dışında idarelerince

görevlendirildikleri herhangi bir kamu idaresine ait başka işleri yaparken bu işlerden veya kurumlarının menfaatini

korumak maksadıyla bir iş yaparken ya da idarelerince sağlanan bir taşıtla işe gelişi ve işten dönüşü sırasında veya

işyerinde meydana gelen kazadan doğmuş olursa, buna vazife malûllüğü ve bunlara uğrayanlara da vazife malûlü

denir. Vazife malûllükleri;

a) Keyif verici içki ve her çeşit maddeler kullanmaktan,

b) Mevzuat ve emir dışında hareket etmiş olmaktan,⁸⁰

ve vazife malûllüklerine verilecek sürekli iş göremezlik geliri karşılığı " iken, 17/4/2008 tarihli ve 5754 sayılı Kanunun 27

nci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

c) Yasak fiilleri yapmaktan,

d) İntihara teşebbüsten,

e) Her ne suretle olursa olsun kendisine veya başkalarına menfaat sağlama veya zarar verme amacından, doğmuş

olursa bunlara uğrayanlar hakkında vazife malûllüğü hükümleri uygulanmaz. Kamu idareleri vazife malûllüğüne

sebebi olan olayı, o yer yetkili kolluk kuvvetlerine veya kendi mevzuatına göre yetkili mercilere derhal, Kuruma da en

geç onbeş iş günü içinde bildirmekle yükümlüdür. Kuruma bildirim, aynı süre içerisinde sigortalılar veya hak

sahiplerince de yapılabilir. Vazife malûllüğüne sebep olan olaydan kamu idarelerinin yetkili mercilerinin haberdar

edilmemiş olması hali dışında; ilgililerin bildirim, kamu idarelerinin bildirim sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

Kuruma bildirim süresi;

a) Vazife malûllüğüne sebep olan olayın meydana geldiği tarihten,

b) Hastalıklarının sebep ve mahiyetleri dolayısıyla haklarında vazife malûllüğü hükümleri uygulanacaklar için,

hastalıklarının tedavisinin imkânsız olduğuna dair düzenlenen kati raporun onay tarihinden,

c) Esirlik ve gaiplik hallerinde ise, bu hallerin sona erdiği tarihten, başlar. Süresi içerisinde bildirimde bulunulan vazife

malûllüğü aylıkları, sigortalının ölüm ya da malûliyeti sebebiyle göreviyle ilişkisinin kesildiği tarihi takip eden

aybaşından itibaren bağlanır. (Ek cümle:

4/7/2012-6353/82 md.; Değişik ikinci cümle:

12/7/2013-6495/97 md.) Ancak,
harp malulleri ile 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanuna veya 2330 sayılı Kanun
hükümleri uygulanarak aylık bağlanmasını
gerektiren kanunlara göre veya 5434 sayılı Kanunun
56 ncı maddesine
göre vazife malulü olduğuna karar verilenlerden,
sınıf veya görev değiştirerek çalışmaya devam
edenlere ise görevden
ayrılmalarına ve başkaca bir müracaata gerek
kalmaksızın sınıf veya görev değiştirerek çalışmaya
başladıkları tarihi
takip eden ay başından itibaren aylık bağlanır. Vazife
malûllüğü süresi içerisinde bildirilmeyen
sigortalılara; kamu
idareleri ya da sigortalılar veya hak sahiplerince
sonradan yapılacak bildirim üzerine, vazife
malûllüklerinin
belgelenmesi ve müstahak olmaları şartıyla, bu
Kanunun zamanaşımı hükümleri dikkate alınmak
suretiyle vazife
malûllüğü aylığı bağlanır veya bağlanmış olan
aylıklar düzeltilir. Bu durumda sigortalı veya hak
sahiplerine
bağlanacak aylık ya da aylık farklarının, vazife
malûllüğünün bildirildiği tarihe kadar olan toplam
tutarı Kurumca
ilgili kamu idaresine ödettirilir. Vazife malûllüğü
aylığı, vazife malûllerinden itibari hizmet süreleri
eklenmek suretiyle
bulunacak prim ödeme gün sayısı toplamı;
a) 10800 güne kadar olanlara 10800 gün üzerinden,
b) 10800 günden fazla olanlara, toplam prim ödeme
gün sayıları üzerinden,
2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı Kanun Hükmünde
Kararnamenin 203 üncü maddesiyle bu bentte yer
alan “Kanun,
tüzük” ibaresi “Mevzuat” şeklinde değiştirilmiştir.
en son prime esas kazancı esas alınmak suretiyle 29
uncu maddeye göre hesaplanacak aylıklara,
malûllük derecelerine
göre aşağıda yazılı oranlarda ayrıca zam yapılmak
suretiyle bağlanır:
Malûllük Derecesi Zam nispeti 1 %30 2 %23 3 %15 4
%7 5 %3 6 %2
Subay, astsubay, uzman jandarma, uzman erbaş,
sözleşmeli erbaş ve er ile Türk Silâhlı Kuvvetlerince
görevlendirilen 4
üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi
kapsamındaki sigortalılardan;
a) Harpte fiilen ateş altında,
b) Harpte, harp bölgelerindeki harp harekât ve
hizmetleri sırasında, bu harekât ve hizmetlerin
sebebiyle etkileriyle,

c) Harpte veya harbe hazırlık devresinde her çeşit
düşman silâhlarının etkisiyle,
d) Askerî harekâtı gerektiren iç tedip ve sınır
hareketleri sırasında, bu hareketlerin sebebiyle,
e) Barışta veya olağanüstü hallerde, emir veya görev
ile uçuş yapan uçucularla hangi meslek ve sınıftan
olursa olsun
emirle görevli olarak uçakta bulunanlardan uçuşun
havadaki ve yerdeki sebepleriyle ve yine emir ve
görev ile dalış
yapan dalgıçlarla, hangi meslek ve sınıftan olursa
olsun emirle görevli olarak denizaltı gemisinde veya
dalgıç kıtasında
bulunanlardan denizaltıcılığın veya dalgıçlığın çeşitli
sebebiyle etkileriyle,
f) Anayasanın 92 nci maddesi veya Türkiye'nin taraf
olduğu uluslararası sözleşmeler uyarınca Türk Silâhlı
Kuvvetleri,
Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik
Komutanlığı mensuplarının yabancı ülkelere
gönderilmesini gerektiren
durumlarda, birliklerin bulundukları yerlerden
hareketlerinden itibaren yurt içinde, yurt dışında,
yabancı ülkelerde
veya yurda dönüş sırasında,81 vazife malûlü
olanlara harp malûlü denir. Bunlardan uzman erbaş
ve sözleşmeli erbaş
ve erlere bulundukları kademenin üç ilerisindeki
kademenin, uzman jandarmalara bulundukları
rütbenin bir üst
rütbesinin aynı kademesinin; astsubaylarla yarbay
rütbesine kadar (yarbay hariç) bir üst rütbenin aynı
kademesinin,
yarbaylara albay, albaylara kıdemli albay, kıdemli
albay ile general ve
17/4/2017 tarihli ve 690 sayılı KHK'nin 38 inci
maddesiyle, bu bentte yer alan “Türk Silâhlı
Kuvvetlerinin” ibaresi
“Türk Silâhlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı
ve Sahil Güvenlik Komutanlığı mensuplarının”
şeklinde
değiştirilmiş, daha sonra bu hüküm 1/2/2018 tarihli
ve 7077 sayılı Kanunun 34 üncü maddesiyle aynen
kabul edilerek
kanunlaşmıştır.
amirallere bir üst rütbenin, bu Kanunun 4 üncü
maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında
bulunan
sigortalılara ise bir üst derecesine veya kademesine
karşılık gelen prime esas kazancı üzerinden aylık
bağlanır.82
Bulundukları derecenin bir üst derecesi olmayanlar
için o derecenin üç ilerisindeki kademe göstergesi,
üç ilerisindeki

kademe göstergesi olmayanlar için de o derecenin son kademe göstergesinin prime esas kazancı esas alınır.82 Harp

malûllerinin, malûllük derecesine göre aşağıdaki yazılı göstergelerin, memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu

bulunacak miktar "Harp malûllüğü zammı" olarak ayrıca eklenir.

Malûllük Derecesi Göstergeler 1 1100 2 950 3 800 4 600 5 500 6 400

Harp malûlü sayılanlardan bir harekâtın başarıyla sonuçlanmasını şahsen sağladığı ve örnek tutulacak cesaret ve

fedakârlık gösterdiği sıralarda bu malûllüğe uğradıkları usûlüne göre sıralı üstlerince saptanan Türk Silâhlı Kuvvetleri,

Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı mensupları ile Türk Silâhlı Kuvvetlerince görevlendirilen

sivil görevlilere, Genelkurmay Başkanlığının uygun görmesi ve ilgisine göre İçişleri Bakanının veya Millî Savunma

Bakanının onayı ile harp malûllüğü zamları %25 fazlasıyla bağlanır.83 Bu madde gereğince vazife malûllüğü aylığı

almakta iken veya vazife malûllüğü aylığı bağlanması gerekirken ölenlerin, hak sahiplerine, müstahak olmaları

halinde harp malûllüğü zammı da dahil olmak üzere prim ödeme gün sayısına bakılmaksızın ölüm aylığı bağlanır.

Harp malûlü olanlara verilecek harp malûllüğü zammı tutarının Kurumca belirlenecek peşin sermaye değeri toplamı

en geç bir ay içinde Millî Savunma Bakanlığı veya İçişleri Bakanlığı tarafından Kurumun göstereceği hesaplara

yatırılır. Süresinde yatırılmayan tutarlar için 89 uncu madde hükümleri uygulanır. Vazife malûllüğü aylığı bağlananlardan;

a) (Değişik birinci cümle: 12/7/2013-6495/97 md.) 5 inci maddenin birinci fıkrasının

erbaş" ibaresinden sonra gelmek üzere ", sözleşmeli erbaş ve er" ibaresi eklenmiş ve dokuzuncu fıkra da yer alan

"uzman erbaşlara" ibaresi "uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş ve erlere" şeklinde değiştirilmiştir. 17/4/2017 tarihli ve

690 sayılı KHK'nin 38 inci maddesiyle, bu fıkra da yer alan "Türk Silâhlı Kuvvetleri mensupları" ibaresi "Türk Silâhlı

Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı mensupları" şeklinde ve "Millî Savunma

Bakanının" ibaresi "ilgisine göre İçişleri Bakanının veya Millî Savunma Bakanının" şeklinde

değiştirilmiş, daha sonra

bu hüküm

(c) bendi hükmü saklı kalmak kaydıyla vazife malûllüğü aylığı bağlanmış olanlardan Kanunun 4 üncü maddesinin

birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında çalışmaya başlayanların aylıkları, çalışmaya başladıkları tarihi takip eden

ödeme dönemi başından itibaren kesilir ve bunlar hakkında uzun vadeli sigorta kolları uygulanır.Bunlardan

çalıştıkları süre zarfında 80 inci maddeye göre belirlenen prime esas kazançları üzerinden 81 inci madde gereğince kısa

ve uzun vadeli sigorta kolları ile genel sağlık sigortasına ait prim alınır. Bunlar ile 4 üncü maddenin birinci fıkrasının

(a) bendi kapsamında çalışmaları nedeniyle istekleri üzerine haklarında uzun vadeli sigorta kolları uygulananlardan;

yeniden aylık bağlanması için yazılı istekte bulunan ya da emekliye ayrılan veya herhangi bir nedenle görevi sona

erenler hakkında sonraki çalışmaları karşılığında aylığa hak kazanmaları halinde bu süre için, 29 uncu maddeye göre

aylık hesaplanır. Sonradan geçen çalışmalarından dolayı yaşlılık aylığına hak kazanamayanların kendilerine toptan

ödeme, vefatı halinde ise hak sahiplerine ölüm aylığı bağlanır veya toptan ödeme yapılır.

b) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında çalışmaları sırasında malûllük derecelerinin değişmesi

halinde aylığı yeni malûllük derecesi de dikkate alınarak son prime esas kazancı üzerinden ilk vazife malûllüğü

aylığından az olmamak kaydıyla yeniden hesaplanır.

c) (Değişik: 29/1/2016-6663/25 md.) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendine tabi olarak çalışmaya başlayanlar

hakkında ilgisine göre 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (n) bendi veya 30 uncu maddenin üçüncü fıkrası hükmü

uygulanır.

d) (Ek: 4/7/2012-6353/82 md.) (Değişik birinci cümle: 12/7/2013-6495/97 md.) Harp malulleri ile 2330 sayılı Nakdi

Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanuna veya 2330 sayılı Kanun hükümleri uygulanarak aylık bağlanmasını

gerektiren kanunlara göre veya 5434 sayılı Kanunun 56 ncı maddesine göre vazife malulü olduğuna karar

verilenlerden, sınıf veya görev değiştirerek 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında çalışmaya devam

edenler hakkında uzun vadeli sigorta kollarının uygulanmasına devam edilir. Bunların sınıf veya görev değiştirdikleri

tarihten sonra geçen çalışmaları dolayısıyla yeniden aylık bağlanması için yazılı istekte bulunmaları ya da emekliye

ayrılmaları veya herhangi bir nedenle görevlerinin sona ermesi halinde, sonraki çalışmaları karşılığında aylığa hak

kazanmaları durumunda bu süre için 29 uncu maddeye göre aylık hesaplanır. Sonradan geçen çalışmalarından dolayı

yaşlılık aylığına hak kazanamayanların kendilerine toptan ödeme yapılır, vefatları halinde ise hak sahiplerine ölüm

aylığı bağlanır veya toptan ödeme yapılır. Vazife malûllüğüne bağlı nedenlerden dolayı ölen sigortalının hak

sahiplerine, bu madde gereğince tespit edilecek aylık, 34 üncü ve 35 inci madde hükümlerine göre bağlanır. Ayrıca 37

nci madde hükümlerine göre hak sahiplerine cenaze ve evlenme ödeneği de verilir. Bu maddeye göre bağlanacak vazife

veya harp malûllüğü aylıkları, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan maddeleri dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre

emsali iştirakçiye bağlanacak harp veya vazife malûllüğü aylığından az olamaz. 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c)

bendi kapsamındaki sigortalılardan, uluslararası barışı koruma ve destekleme operasyonlarında Türkiye

Cumhuriyetince görevlendirilenlere,

bu görevleri esnasında veya bu görevleri nedeniyle vazife malûlü aylığı ödendiği sürece harp malûllüğü zammı ayrıca

verilir. (Ek fıkra: 4/7/2012-6353/82 md.) İç güvenlik veya istihbarat görevi ifa eden kamu kurum ve kuruluşlarınca

yerine getirilen uçuş veya dalış hizmetleri sırasında, uçuşun havadaki ve yerdeki veya dalgıçlığın çeşitli sebep ve tesiri

ile malul olanlar ile hayatını kaybedenler hakkında sekizinci fıkranın (e) bendi kapsamına girenlerle ilişkin hükümler

uygulanır. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar Kurumca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanunun 47'nci maddesine göre aşağıdaki olaylardan hangisi, vazife malûllüğü hükümlerinin uygulanmayacağı durumlar arasında yer almaz?

A) Yasak fiilleri yapmaktan

B) İntihara teşebbüsten meydana gelen malullük hali
C) İdarelerince görevlendirildikleri herhangi bir kamu idaresine ait başka işleri yaparken meydana gelen olaylar

D) Başkalarına menfaat sağlama amacından meydana gelen kazalar

DOĞRU CEVAP: C — İdarelerince görevlendirildikleri herhangi bir kamu idaresine ait başka işleri yaparken

meydana gelen olaylar

2. 5510 sayılı Kanuna göre kamu idareleri vazife malûllüğüne sebep olan olayı, Kuruma en geç ne

kadar süre içerisinde bildirmekle yükümlüdür?

- A) 3 iş günü içinde
- B) 15 iş günü içinde
- C) 15 gün içinde
- D) 3 gün içinde

DOĞRU CEVAP: B — 15 iş günü içinde

3. 5510 sayılı Kanuna göre vazife malûllüğünün Kuruma bildirim süresi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden

hangisi yanlıştır?

A) Hastalıklarının sebep ve mahiyetleri dolayısıyla haklarında vazife malûllüğü hükümleri uygulanacaklar için,

hastalıklarının tedavisinin imkânsız olduğuna dair düzenlenen kati raporun onay tarihinden itibaren başlar.

B) Esirlik ve gaiplik hallerinde, bu hallerin sona erme tarihinden itibaren başlar.

C) Vazife malûllüğüne sebep olan olayın meydana geldiği tarihten itibaren başlar.

D) Vazife malûllüğüne sebep olan olayın meydana geldiği tarihi takip eden günden itibaren başlar.

DOĞRU CEVAP: D — Vazife malûllüğüne sebep olan olayın meydana geldiği tarihi takip eden günden

itibaren başlar.

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

Vazife malûllükleri; I-Keyif verici içki ve her çeşit maddeler kullanmaktan, II-Mevzuat ve emir dışında hareket etmiş olmaktan, III-Yasak fiilleri yapmaktan, IV-İntihara teşebbüsten, Her ne suretle olursa

olsun kendisine veya başkalarına menfaat sağlama veya zarar verme amacından, doğmuş olanlar 5510

Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre vazife malullükleri için yukarıdaki ifadelerden hangisi veya hangileri doğrudur ?

- A) I-IV-V
- B) I-V
- C) III-IV-V
- D) II-III
- E) I-II-III-IV-V

ÇÖZÜM: Vazife malûllükleri; a) Keyif verici içki ve her çeşit maddeler kullanmaktan, b) Mevzuat ve emir dışında

hareket etmiş olmaktan,(2) c) Yasak fiilleri yapmaktan, d) İntihara teşebbüsten, e) Her ne suretle olursa olsun

kendisine veya başkalarına menfaat sağlama veya zarar verme amacından, doğmuş olursa bunlara uğrayanlar

hakkında vazife malûllüğü hükümleri uygulanmaz.

MADDE 48 - Kamu görevlilerinin emekliye sevk onayları

KANUN MADDESİ

(Değişik birinci fıkra: 17/4/2008-5754/28 md.) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında olanların

yaşlılık, malûllük veya vazife malûllüğü işlemleri;

a) Re'sen emekliye sevk hallerinde, sigortalının çalıştığı göreve atamasındaki usûle göre atamaya yetkili makamın,

b) İstek üzerine veya yaş haddi, malûllük veya vazife malûllüğü hallerinde kamu idaresinin en yüksek amirinin,

c) Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri için Meclis Başkanlığının, belediye başkanları için belediye encümeninin,

illerin daimi komisyon üyeleri için il valiliğinin, çalıştıkları kamu idareleri ile ilişkileri kesilmiş olup da bir kanunla

sigortalılık hakkı devam edenler için daha önce görev yaptıkları son kamu idaresinin en yüksek amirinin,

d) Kurumların yönetim kurulu üyelerinin istek, malûliyet ve yaş haddi hallerinde, atanmalarında atamayı yapan

kurumun en yüksek amirinin,

e) Sayıştay Başkanının aynı halleri için Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı,84 onayı ile tekemmül eder. Özel

kanun hükümleri hariç olmak üzere yetkili makamın emekliye sevk onayı, talep tarihinden itibaren bir ayı geçemez.

Bakanlar Kurulu kararı veya müşterek kararname ile atanmaların görevleriyle ilişkilerinin kesilmesi ilgili bakanın

onayı ile tekemmül eder. Özelleştirilmeleri sonucu sermayesindeki kamu payı % 50'nin altına düşen kuruluşlar ile

satış veya devri yapılmış olan kuruluşlarda çalışmakta iken emekliye ayrılanlar için emekliye sevk onayı aranmaz.

Birinci fıkranın (b) bendine göre emekliye ayrılmak isteyenler için her durumda, istek tarihinden itibaren bir aylık

süre sonunda ilişkileri kesilmiş sayılır.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre aşağıdakilerden hangisinde kamu görevlilerinin emekliye sevk onayını

yapan birim yanlış yazılmıştır?

A) Sayıştay Başkanının aynı halleri için Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı

B) Re'sen emekliye sevk hallerinde, sigortalının çalıştığı göreve atamasındaki usûle göre atamaya yetkili makam

C) Kurumların yönetim kurulu üyelerinin istek, maluliyet ve yaş haddi hallerinde göreve atamasındaki usûle göre

atamaya yetkili makam

D) İstek üzerine veya yaş haddi, malullük veya vazife malullüğü hallerinde kamu idaresinin en yüksek amiri

DOĞRU CEVAP: C — Kurumların yönetim kurulu üyelerinin istek, maluliyet ve yaş haddi hallerinde göreve

atamasındaki usûle göre atamaya yetkili makam

2. 5510 sayılı Kanuna göre kamu görevlilerinin, özel kanun hükümleri hariç olmak üzere yetkili

makamın emekliye sevk onayı ne kadar süre ile sınırlıdır?

A) Talep tarihinden itibaren 2 ay

B) Talep tarihinden itibaren 1 ay

C) Talep tarihinden itibaren 6 ay

D) Talep tarihinden itibaren 3 ay

DOĞRU CEVAP: B — Talep tarihinden itibaren 1 ay

3. 5510 sayılı Kanuna göre özelleştirilmeleri sonucu sermayesindeki kamu payı %50'nin altına düşen

kuruluşlar ile satış veya devri yapılmış olan kuruluşlarda çalışmakta iken emekliye ayrılanlar için emekliye sevk onayı kim tarafında yapılır?

A) Özelleşen kuruluşun yetkili müdürü

B) Özelleşmeden önceki kamu idaresinin en yüksek amiri

C) Emekliye sevk onayı aranmaz.

D) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı

DOĞRU CEVAP: C — Emekliye sevk onayı aranmaz.

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında olanların yaşlılık, malûllük veya vazife malûllüğü işlemleri Sayıştay Başkanının aynı halleri için aşağıdakilerden hangisinin onayı ile tekemmül eder?

- A) Adalet Bakanlığı
- B) Milli Eğitim Bakanlığı
- C) Hazine ve Maliye Bakanlığı
- D) TBMM
- E) Cumhurbaşkanlığı

ÇÖZÜM: 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında olanların yaşlılık, malûllük veya vazife malûllüğü

işlemleri Sayıştay Başkanının aynı halleri için Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı,(1) onayı ile tekemmül

eder.Doğru cevap D seçeneğidir.

MADDE 49 - İtibarî hizmet süreleri ve itibarî hizmet süresi primi

KANUN MADDESİ

(Değişik: 17/4/2008-5754/29 md.) İtibarî hizmet süresi, bu Kanuna göre bağlanacak aylıklar ve yapılacak toptan

ödemelerin hesabında dikkate alınan ancak hiçbir şekilde bu Kanunla tanınan hakları kazanma bakımından gerekli

prim ödeme gün sayısı, yaş ve emeklilik ikramiyesinin hesabında nazara 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı Kanun

Hükmünde Kararnamenin 203 üncü maddesiyle bu bentte yer alan “Danıştay Başkanının istek, malûliyet ve yaş haddi

hallerinde Başbakanlık,” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

alınmayan süredir. Sigortalıların aşağıda yazılı görevlerde geçen zamlar hariç, fiilî hizmet sürelerinin her yılı için;

a) Subay (yedek subay dahil), astsubay (yedek astsubay dâhil), uzman jandarma, uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş ve erlerden;8586

1) Harbi doğuran genel ve kısmî seferberliğe katılanların, harbin ilânından seferberliğin bitim tarihine,

2) Seferberliği gerektiren iç tedip hareketlerine fiilen katılan birliklerde görevli olanların, çarpışmaların başlangıcından seferberliğin sona erdiği tarihe,

3) Harp veya seferberlik ilân edilmeden, Anayasanın 92 nci maddesi veya Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası

sözleşmeler uyarınca, yabancı ülkelere gönderilen Türk Silâhlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil

Güvenlik Komutanlığında görev yapanların çarpışma meydana gelmesi halinde, çarpışma süresince veya çarpışma bitmeden dönenler için Türkiye'ye dönüş tarihine,87 kadar geçen tutsaklık süreleri dahil fiilî hizmet sürelerinin,

b) 4 üncü madde gereği sigortalı sayılanlardan bu fıkranın (a) bendinin (1), (2) ve (3) numaralı alt bentlerinde yazılı

hareketlere sivil görevli, er veya erbaş olarak katılanların, bu durumlarda geçen fiilî hizmet sürelerinin, bu tarihlerden

sonra devam eden tutsaklık sürelerinin,

c) Harp halinde düşmana tutsak düşen veya düşman tarafından enterne edilen sigortalılardan kanunları gereğince,

aylıkları ödenmek suretiyle, sözleşmeli personel hariç olmak üzere kurumları ile ilgileri kesilmeyenlerin, bu

durumlarda geçen fiilî hizmet sürelerinin, her yılı için altı ay itibarî hizmet süresi olarak eklenir. Bu nedenlerle

eklenecek itibarî hizmet sürelerinin toplamı, üç yıldan fazla olamaz. Kamu idarelerinde pilot olan ve olmayan uçucu,

denizaltıcı, dalgıç, kurbağa adam ve paraşütçülerin bu görevlerde geçirdikleri fiilî hizmet sürelerinin her yılı için üç ay

itibarî hizmet süresi eklenir. Bunlardan bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) ve (2) numaralı alt bentlerinde gösterilenler için itibarî hizmet süresi zamları ayrıca eklenir. Her yıl sonunda, sigortalının fiilî hizmet

süresine bu maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentleri ile ikinci fıkrası hükümleri uyarınca eklenen itibarî

hizmet süresinin her otuz günü için, yılın son ayında sigortalı adına ödenen malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortasına ait

sigortalı ve işveren prim toplamı kadar ayrıca itibarî hizmet süresi primi işverenden tahsil edilir. Süresinde

yatırılmayan tutarlar için 89 uncu madde hükümleri uygulanır.

erbaşlardan” ibaresi “, uzman erbaş ve sözleşmeli erbaş ve erlerden” şeklinde değiştirilmiştir. sonra gelmek üzere

“(yedek astsubay dâhil)” ibaresi eklenmiştir.

17/4/2017 tarihli ve 690 sayılı KHK'nin 39 uncu maddesiyle, bu alt bentte

yer alan “Türk Silâhlı Kuvvetlerinde” ibaresi “Türk Silâhlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik

Komutanlığında” şeklinde değiştirilmiş, daha sonra bu hüküm 1/2/2018 tarihli ve 7077 sayılı Kanunun 35 inci

maddesiyle aynen kabul edilerek kanunlaşmıştır.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanunun 49'uncu maddesine göre aşağıdakilerden hangisi itibarî hizmet süresi

hesabında nazara alınmayan sürelerden değildir?

- A) Yaş
- B) Prim ödeme gün sayısı
- C) Emeklilik ikramiyesi
- D) Bağlanacak aylıklar ve yapılacak toptan ödemeler

DOĞRU CEVAP: D — Bağlanacak aylıklar ve yapılacak toptan ödemeler

2. 5510 sayılı Kanunun 49'uncu maddesine göre kamu idarelerinde pilot olan ve olmayan uçucu,

denizaltıcı, dalgıç, kurbağa adam ve paraşütçülerin bu görevlerde geçirdikleri fiilî hizmet sürelerinin ne kadarı, söz konusu çalışanlara itibari hizmet süresi olarak eklenir?

- A) Her yıl için 1 ay
- B) Her yıl için 2 ay
- C) Her yıl için 6 ay
- D) Her yıl için 3 ay

DOĞRU CEVAP: D — Her yıl için 3 ay

3. 5510 sayılı Kanuna göre harp halinde düşmana tutsak düşen veya düşman tarafından enterne edilen

sigortalılardan kanunları gereğince, aylıkları ödenmek suretiyle, sözleşmeli personel hariç olmak üzere kurumları ile ilgileri kesilmeyenlerin, bu durumlarda geçen fiilî hizmet sürelerine eklenecek itibari hizmet sürelerinin toplamı en fazla ne kadar süre olabilir?

- A) 2 yıl
- B) 3 yıl
- C) 5 yıl
- D) 1 yıl

DOĞRU CEVAP: B — 3 yıl

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre itibari hizmet sürelerine bağlı

olarak geçen her yıla ne kadar süre eklenir?

- A) 6 ay
- B) 1 yıl
- C) 2 yıl
- D) 3 yıl
- E) 4 yıl

ÇÖZÜM: fiilî hizmet sürelerinin, her yılı için altı ay itibari hizmet süresi olarak eklenir. Doğru cevap A seçeneğidir.

MADDE 50 - İsteğe bağlı sigorta ve şartları

KANUN MADDESİ

İsteğe bağlı sigorta; kişilerin isteğe bağlı olarak prim ödemek suretiyle uzun vadeli sigorta kollarına ve genel sağlık

sigortasına tâbi olmalarını sağlayan sigortadır. (Değişik ikinci fıkra: 17/4/2008-5754/30 md.) İsteğe bağlı sigortalı

olabilmek için Türkiye'de ikamet edenler ile Türkiye'de ikamet etmekte iken sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmamış

ülkelerdeki Türk vatandaşlarından;

a) Bu Kanuna tâbi zorunlu sigortalı olmayı gerektirecek şekilde çalışmamak veya sigortalı olarak çalışmakla birlikte ay

içerisinde 30 günden az çalışmak ya da tam gün çalışmamak,

b) Kendi sigortalılığı nedeniyle aylık bağlanmamış olmak,

c) 18 yaşını doldurmuş bulunmak,

d) İsteğe bağlı sigorta talep dilekçesiyle Kuruma başvuruda bulunmak, şartları aranır.

TABLO / ŞEMA

İsteğe bağlı sigorta → zorunlu sigortalılığı gerektirecek şekilde çalışmama / ayda 30 günden az çalışma gibi şartlar.

18 yaşını doldurma şartını ayrıca kontrol et.

Başvuru ve ikamet şartları soruda belirleyici olabilir.

AKILDA KALICILIK

ÖRNEKLE HATIRLA: a) Bu Kanuna tâbi zorunlu sigortalı olmayı gerektirecek şekilde çalışmamak veya sigortalı olarak

çalışmakla birlikte ay içerisinde 30 günden az çalışmak ya da tam gün Bu hükmü bir olay sorusunda önce "kim?", sonra

"hangi şart/süre?" diye ayırarak düşün.

UYGULAMA ÖRNEĞİ

Ay içinde 30 günden az çalışan bir kişi için isteğe bağlı sigorta soruluyorsa, zorunlu sigortalılık durumu ile isteğe bağlı

şartlarını birlikte incele.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanun kapsamında isteğe bağlı sigortalı sayılan kişiler hangi sigorta kollarına tabidirler?

- A) Kısa vadeli sigorta kollarına ve genel sağlık sigortasına
- B) Kısa vadeli sigorta kollarına
- C) Uzun vadeli sigorta kolları ve genel sağlık sigortasına
- D) Kısa vadeli sigorta ile uzun vadeli sigorta kollarına ve genel sağlık sigortasına

DOĞRU CEVAP: C — Uzun vadeli sigorta kolları ve genel sağlık sigortasına

2. Aşağıdakilerden hangisi 5510 sayılı Kanunun 50'nci maddesine göre isteğe bağlı sigortalı olabilmek

için aranan şartlardan değildir?

- A) Sigortalı olarak çalışmakla birlikte ay içerisinde 30 günden az çalışmak
- B) İsteğe bağlı sigorta talep dilekçesiyle Kuruma başvuruda bulunmak
- C) 18 yaşını doldurmuş bulunmak
- D) Kendi sigortalılığı nedeniyle gelir bağlanmamış olmak

DOĞRU CEVAP: D — Kendi sigortalılığı nedeniyle gelir bağlanmamış olmak

3. Aşağıdakilerden hangisi 5510 sayılı Kanunun 50'nci maddesine göre isteğe bağlı sigortalı olabilenler

arasında yer almaz?

- A) Türkiye'de ikamet eden yabancı uyruklu kişi
- B) 19 yaşında yetim aylığı alan kız çocuğu
- C) Eşinden ölüm aylığı alan kişi
- D) Türkiye'de ikamet etmekte iken sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmış ülkedeki Türk vatandaşı

DOĞRU CEVAP: D — Türkiye'de ikamet etmekte iken sosyal güvenlik sözleşmesi imzalanmış ülkedeki Türk

vatandaşı

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre isteğe bağlı sigortalılar aşağıdaki

hangi sigorta kolu ve türüne bağlıdır ?

- A) Uzun vadeli
- B) Kısa vadeli
- C) Orta vadeli
- D) Uzun vadeli ve genel sağlık sigortası
- E) Kısa vadeli ve genel sağlık sigortası

ÇÖZÜM: İsteğe bağlı sigorta; kişilerin isteğe bağlı olarak prim ödemek suretiyle uzun vadeli sigorta kollarına ve genel

sağlık sigortasına tâbi olmalarını sağlayan sigortadır. Doğru cevap D seçeneğidir.

MADDE 51 - İsteğe bağlı sigorta başlangıcı ve sona ermesi⁸⁸

KANUN MADDESİ

(Değişik birinci fıkra: 17/4/2008-5754/31 md.) İsteğe bağlı sigortalılık, müracaatın Kurum kayıtlarına intikal ettiği

tarihi takip eden günden itibaren başlar. İsteğe bağlı sigortalı olarak prim ödenen tarihlerde, 4 üncü maddeye göre

sigortalı olmayı gerektirecek çalışması bulunduğu tespit edilenlerin, zorunlu sigortalılıkla çıkan isteğe bağlı prim

ödenen süreleri iptal edilerek, bu süreye ilişkin ödedikleri primler ilgililere iade edilir. (Ek fıkra: 17/4/2008-5754/31

md.) Ay içerisinde 30 günden az çalışan veya 80 inci madde uyarınca prim ödeme gün sayısı, ay içindeki toplam

çalışma saatinin 4857 sayılı Kanuna göre belirlenen günlük normal çalışma saatine bölünmesi suretiyle hesaplanan

sigortalıların aynı ay içerisinde isteğe bağlı sigortaya prim ödemeleri halinde, primi ödenen süreler zorunlu

sigortalılığa ilişkin prim ödeme gün sayısına otuz gün geçmemek üzere eklenir ve eklenen bu süreler, 4 üncü

maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalılık süresi olarak kabul edilir. İsteğe bağlı sigortalılık;

a) İsteğe bağlı sigortalılığını sona erdirmeye talebinde bulunanların, primi ödenmiş son günü takip eden günden,

b) Aylık talebinde bulunanların, aylığa hak kazanmış olmak şartıyla talep tarihinden,

c) Ölen sigortalının ölüm tarihinden, itibaren sona erer. İsteğe bağlı sigorta primi ödenmiş süreler, malûllük, yaşlılık ve

ölüm sigortaları ile genel sağlık sigortası hükümlerinin uygulamasında dikkate alınır ve söz konusu süreler, bu alan

“(b) bendi” ibaresi “(a) bendi”, beşinci fıkrasında yer alan “bu süreler” ibaresi “söz konusu süreler, bu maddenin

üçüncü fıkrası hükmü saklı olmak üzere” şeklinde değiştirilmiştir.

maddenin üçüncü fıkrası hükmü saklı olmak üzere 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında

sigortalılık süresi olarak kabul edilir.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre isteğe bağlı sigortalılık ne zaman başlar?

- A) Müracaatın Kuruma intikal ettiği tarihte başlar.
- B) Müracaatın Kuruma intikal ettiği tarihi takip eden günden itibaren başlar.
- C) Müracaatın Kuruma intikal ettiği tarihi izleyen ayın başından itibaren başlar.
- D) Müracaatın Kuruma intikal ettiği tarihi takip eden ödeme dönemi başından itibaren başlar.

DOĞRU CEVAP: B — Müracaatın Kuruma intikal ettiği tarihi takip eden günden itibaren başlar.

2. İsteğe bağlı sigortalılığın başlangıcı ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi doğrudur?

A) Başvurunun Aras Kargo adlı firma ile yapılması durumunda, dilekçenin kargoya verildiği tarihi ertesi günden itibaren başlar.

B) Başvurunun acele posta yoluyla yapılması durumunda, dilekçenin Kurum kayıtlarına intikal ettiği tarihi ertesi günden itibaren başlar.

C) Başvurunun adi posta yoluyla yapılması durumunda, dilekçenin postaya verildiği tarihi ertesi günden itibaren başlar.

D) Başvurunun PTT Kargo yoluyla yapılması durumunda, dilekçenin kargoya verildiği tarihi takip eden günden itibaren başlar.

DOĞRU CEVAP: D — Başvurunun PTT Kargo yoluyla yapılması durumunda, dilekçenin kargoya verildiği

tarihi takip eden günden itibaren başlar.

3. 5510 sayılı Kanuna göre isteğe bağlı sigortalılığının sona ermesi ile ilgili olarak aşağıdaki ifadelerden

hangisi yanlıştır?

A) İsteğe bağlı sigortalılığını sona erdirmeye talebinde bulunanların, primi ödenmiş son günü ertesi günden itibaren sona erer.

B) Ölen sigortalının ölüm tarihinden itibaren sona erer.

C) Aylık talebinde bulunanların, aylığa hak kazanmış olmak şartıyla talep tarihinden itibaren sona erer.

D) Aylık talebinde bulunanların, aylığa hak kazanmış olmak şartıyla talep tarihini takip eden günden itibaren sona erer.

DOĞRU CEVAP: D — Aylık talebinde bulunanların, aylığa hak kazanmış olmak şartıyla talep tarihini takip

eden günden itibaren sona erer.

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre isteğe bağlı sigortalılıktan faydalanmak isteyen vatandaş Aynur Hanım kuruma 06/02/2019 tarihinde müracaat etmiştir. Bu durumda Aynur Hanımın isteğe bağlı sigortalılığı ne zaman başlamış olur ?

- A) 06/02/2019
- B) 09/02/2019
- C) 07/02/2019
- D) 08/02/2019
- E) 10/02/2019

ÇÖZÜM: İsteğe bağlı sigortalılık, müracaatın Kurum kayıtlarına intikal ettiği tarihi takip eden günden itibaren

başlar.06/02/2019 müracaat tarihi ise 07/02/2019 tarihinde başlamış olur. Doğru cevap C seçeneğidir.

MADDE 52 - İsteğe bağlı sigorta primleri ve ödenmesi

KANUN MADDESİ

(Değişik: 17/4/2008-5754/32 md.) İsteğe bağlı sigorta primi, 82 nci maddeye göre belirlenen prime esas kazancın alt

sınırı ile üst sınırı arasında, sigortalı tarafından belirlenen prime esas aylık kazancın %33'üdür. Bunun %21'i

malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi, %12'si genel sağlık sigortası primidir. 51 inci maddenin üçüncü fıkrasında

belirtilenler için 82 nci maddeye göre belirlenen prime esas kazancın alt sınırı ile üst sınırı arasında olmak kaydıyla

belirlenen günlük kazanç ve gün sayısı üzerinden malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları ile genel sağlık sigortası primi

alınır.89 İsteğe bağlı sigortalı olanlar, bakmakla yükümlü olunan kişi olsa dahi, 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (b)

bendi kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılır ve genel sağlık sigortası primini de ödemekle yükümlüdürler. Yabancı

ülke vatandaşlarından Türkiye'de yerleşik olma hali bir yılı doldurmadıkça genel sağlık sigortası primi alınmaz ve bu

kişiler genel sağlık sigortalısı sayılmaz. Ait olduğu aydan itibaren en geç 12 ay içinde 89 uncu maddenin ikinci fıkrasına

göre hesaplanacak gecikme cezası ve gecikme zammıyla birlikte primi ödenmeyen süreler, sigortalılık süresinden

sayılmaz. Bu 12 aylık süreden sonra ödenen primler 89 uncu maddenin üçüncü fıkrası hükümlerine göre iade edilir.

İsteğe bağlı sigortalıların zorunlu sigortalılık nedeniyle prim borcunun bulunması halinde, isteğe bağlı sigortaya tâbi

ödenen primler öncelikle zorunlu sigortalılık nedeniyle Kuruma olan borçlarına mahsup edilir.

MADDE 50-52 | İSTEĞE BAĞLI SİGORTA

ŞEMA / TABLO • İlgili kanun maddesini hızlı tekrar için görselleştirir.

BAŞLANGIÇ

Başvurunun Kurum kaydına girdiği tarihi takip eden gün

PRİM

%33

%21 MYÖ + %12 GSS

ÖDEME

Ait olduğu aydan itibaren en geç 12 ay

STATÜ

Kural olarak 4/b

AKILDA KALSIN

$$\%33 = \%21 + \%12$$

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre isteğe bağlı sigorta primi oranı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) %32,5
- B) %20
- C) %12
- D) %32

DOĞRU CEVAP: D — %32

2. Türkiye’de 01/01/2019 yılından beri ikamet eden X adlı yabancı uyruklu kişi 01/07/2019 tarihinde

isteğe bağlı sigortalı olmak için Kurumumuza başvuruda bulunmuş ve isteğe bağlı sigortalılığı başlatılmıştır. 5510 sayılı Kanuna göre X adlı kişiden 2019 yılı içerisinde alınacak isteğe bağlı sigorta prim oranı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) %12
- B) %32,5
- C) %32
- D) %20

DOĞRU CEVAP: D — %20

3. 5510 sayılı Kanunun 5/(g) kapsamında sigortalı olup isteğe bağlı sigortalı olarak prim ödemek

isteyen çalışanların ödeyebileceği isteğe bağlı sigorta priminin üst sınırı aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) Asgari ücretin üç katı
- B) Asgari ücretin altı katı
- C) İstedikleri tutar kadar
- D) Asgari ücretin yedi buçuk katı

DOĞRU CEVAP: D — Asgari ücretin yedi buçuk katı

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

İsteğe bağlı sigorta primi, 82 nci maddeye göre belirlenen prime esas kazancın alt sınırı ile üst sınırı arasında, sigortalı tarafından belirlenen prime esas aylık kazancın %.....'sidir. 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir ?

- A) %40
- B) %38
- C) %36

D) %34

E) %32

ÇÖZÜM: İsteğe bağlı sigorta primi, 82 nci maddeye göre belirlenen prime esas kazancın alt sınırı ile üst sınırı arasında,

sigortalı tarafından belirlenen prime esas aylık kazancın % 32'sidir. Doğru cevap E seçeneğidir.

MADDE 53 - Sigortalılık hallerinin birleşmesi

KANUN MADDESİ

(Değişik birinci fıkra: 13/2/2011-6111/33 md.)

Sigortalının 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde

yer alan sigortalılık statüleri ile (c) bendinde yer alan sigortalılık statüsüne aynı anda tabi olacak şekilde Kanun

kapsamına girmesi halinde öncelikle aynı maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında, (a) ve (b) bentlerinde yer

alan sigortalılık statülerine tabi olacak şekilde Kanun kapsamına girmesi halinde ise aynı maddenin birinci fıkrasının

(a) bendi kapsamında sigortalı sayılır. Ancak, sigortalılık hallerinin çakışması nedeniyle Kanunun 4 üncü maddesinin

birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalılığı esas alınanlar, yazılı talepte bulunmak ve Kanunun 82 nci

maddesine göre belirlenen prime esas kazanç alt sınırı ve üst sınırına ilişkin hükümler saklı olmak kaydıyla, esas

alınmayan sigortalılık statüsü kapsamında talep tarihinden itibaren prim

“%33’üdür”, “%20’si” ibaresi “%21’i” şeklinde değiştirilmiştir.

ödeyebilirler. Bu şekilde ödenen primler; iş kazası ve meslek hastalığı sigortasından sağlanan haklar yönünden,

Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalılık statüsünde, kısa vadeli sigorta

kollarından sağlanan diğer yardımlar ile uzun vadeli sigorta kollarından sağlanan yardımlar yönünden ise Kanunun 4

üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalılık statüsünde değerlendirilir. Bu fıkra hükümlerine

göre ödeme talebinde bulunulduğu halde ait olduğu ayı izleyen ayın sonuna kadar ödenmeyen primlerin ödenme

hakkı düşer. 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendi ile aynı maddenin birinci

fıkrasının (b) bendindeki diğer sigortalılık statülerine aynı anda tabi olacak şekilde çalışılması durumunda,

(b)

bendinin (4) numaralı alt bendi dışındaki diğer sigortalılık durumu, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi

kapsamında muhtar sigortalılığı ile aynı maddenin birinci fıkrasının (b) bendindeki diğer sigortalılık statülerine aynı

anda tabi olacak şekilde çalışması durumunda muhtar sigortalılığı dikkate alınır.90 (Ek fıkra: 17/4/2008-5754/33

md.) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sayılanlar, kendilerine ait veya ortak oldukları

işyerlerinden dolayı, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı bildirilemezler. (Ek fıkra:

17/4/2008-5754/33 md.) İsteğe bağlı sigortalı olanların 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentleri

kapsamına tabi olacak şekilde çalışmaya başlamaları halinde, bu Kanunun 51 inci maddesinin üçüncü fıkrası saklı

kalmak kaydıyla isteğe bağlı sigortalılık hali sona erer. Sigortalının, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c)

bentlerinde yer alan sigortalılık halleri ile 5 inci maddenin (a) ve (e) bentlerine tâbi sigortalılık hallerinin çakışması

halinde, 4 üncü madde kapsamında sigortalı sayılır ve birinci fıkra hükmü uygulanır. Birinci fıkra hükmü saklı olmak

üzere sigortalının, bu madde hükmüne göre sigortalı sayılması gereken sigortalılık halinden başka bir sigortalılık hali

için prim ödemiş olması durumunda, ödenen primler birinci fıkraya göre esas alınan sigortalılık hali için ödenmiş ve

esas alınan sigortalılık halinde geçmiş kabul edilir.91 (Değişik fıkra: 17/4/2008-5754/33 md.) Bu Kanunun yürürlüğe

girdiği tarihten itibaren ilk defa sigortalı sayılanlardan 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerinden

birden fazlasına tabi olarak çalışmış olanların yaşlılık aylığı bağlanma taleplerinde, en fazla sigortalılığın geçtiği

sigortalılık hali, hizmet sürelerinin eşit olması ile malûllük ve ölüm halleri ile yaş haddinden re'sen emekli olma, süresi

kanunla belirlenen vazifelere atanma veya seçilme ve bağlı oldukları sigortalılık halinin kanunla değiştirilmesi

durumunda ise son sigortalılık hali esas alınır.

17/4/2017 tarihli ve 690 sayılı KHK'nin 40 ıncı maddesiyle, bu maddenin birinci fıkrasında yer alan "diğer sigortalılık

durumu" ibaresinden sonra gelmek üzere ", 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında muhtar

sigortalılığı ile aynı maddenin birinci fıkrasının (b) bendindeki diğer sigortalılık statülerine aynı anda tabi olacak

şekilde çalışması durumunda muhtar sigortalılığı" ibaresi eklenmiş, daha sonra bu hüküm 1/2/2018 tarihli ve 7077

sayılı Kanunun 36 ncı maddesiyle aynen kabul edilerek kanunlaşmıştır. ibaresi "Birinci fıkra hükmü saklı olmak üzere

sigortalının," olarak değiştirilmiştir.

AKILDA KALICILIK

ÖRNEKLE HATIRLA: Birinci fıkra hükmü saklı olmak üzere sigortalının, bu madde hükmüne göre sigortalı sayılması

gereken sigortalılık halinden başka bir sigortalılık hali için prim öde Bu hükmü bir olay sorusunda önce "kim?", sonra

"hangi şart/süre?" diye ayırarak düşün.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendi ile aynı maddenin birinci fıkrasının (b)

bendindeki diğer sigortalılık statülerine aynı anda tabi olacak şekilde çalışması durumunda, (b) bendinin (4)

numaralı alt bendi dışındaki diğer sigortalılık durumu dikkate alınır.

B) 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında muhtar sigortalılığı ile aynı maddenin birinci

fıkrasının (b) bendindeki diğer sigortalılık statülerine aynı anda tabi olacak şekilde çalışması durumunda, muhtar

sigortalılığı dışındaki diğer sigortalılık durumu dikkate alınır.

C) Sigortalının 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde yer alan sigortalılık statülerine tabi olacak

şekilde kanun kapsamına girmesi halinde ise öncelikle aynı maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında

sigortalı sayılır.

D) Sigortalının 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde yer alan sigortalılık statüleri ile (c) bendinde yer alan sigortalılık statüsüne aynı anda tabi olacak şekilde kanun kapsamına girmesi halinde öncelikle

aynı maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılır.

DOĞRU CEVAP: B — 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında muhtar sigortalılığı ile aynı

maddenin birinci fıkrasının (b) bendindeki diğer sigortalılık statülerine aynı anda tabi olacak şekilde çalışılması durumunda, muhtar sigortalılığı dışındaki diğer sigortalılık durumu dikkate alınır.

2. 5510 sayılı Kanuna göre Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren ilk defa sigortalı sayılanlardan

4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerinden birden fazlasına tabi olarak çalışmış olanların aylık aylığının bağlanma taleplerinde dikkate alınan sigortalılık statüsü nedir?

- A) En fazla sigortalılığın geçtiği sigortalılık hali
- B) Son 7 yılda en fazla geçen sigortalılık
- C) Tabi olunan son sigortalılık
- D) Son 3 yılda en fazla geçen sigortalılık

DOĞRU CEVAP: A — En fazla sigortalılığın geçtiği sigortalılık hali

3. 5510 sayılı Kanunun 5'inci maddesinin (b) bendi kapsamında, aday çıkar, çıkar ve işletmelerde

mesleki eğitim gören öğrenciler ile meslek liselerinde okumakta iken veya yüksek öğrenimleri sırasında staja tabi tutulan öğrenciler ve 2547 sayılı Kanunun 46'ncı maddesine tabi olarak kısmi zamanlı çalıştırılan öğrencilerden aylık prime esas kazanç tutarı, Kanunun 82'nci maddesine göre belirlenen günlük prime esas kazanç alt sınırının otuz katından fazla olmayanların, aynı zamanda Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine tabi çalışmaları halinde sigortalılık durumları ile ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğrudur?

- A) 5'inci maddenin (b) bendi kapsamındaki sigortalılıkları sonlandırılmayarak 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine tabi sigortalılıkları da geçerli sayılır.
- B) 5'inci maddenin (b) bendi kapsamındaki sigortalılıkları sonlandırılarak yalnızca 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine tabi sigortalılıkları geçerli sayılır.
- C) 5'inci maddenin (b) bendi kapsamındaki sigortalılıkları sonlandırılmayarak yalnızca 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine tabi sigortalılığı da geçerli sayılır fakat 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine tabi sigortalılığı geçerli sayılmaz.
- D) 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine tabi sigortalılıkları sonlandırılarak yalnızca 5'inci

maddenin (b) bendi kapsamındaki sigortalılıkları geçerli sayılır.

DOĞRU CEVAP: A — 5'inci maddenin (b) bendi kapsamındaki sigortalılıkları sonlandırılmayarak 4'üncü

maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine tabi sigortalılıkları da geçerli sayılır.

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre sigortalılık hallerinin birleşmesi

ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır ?

- A) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sayılanlar, kendilerine ait veya ortak oldukları

işyerlerinden dolayı, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı bildirebilirler.

B) Birinci fıkra hükmü saklı olmak üzere sigortalının, bu madde hükmüne göre sigortalı sayılması gereken sigortalılık halinden başka bir sigortalılık hali için prim ödemiş olması durumunda, ödenen primler birinci fıkraya

göre esas alınan sigortalılık hali için ödenmiş ve esas alınan sigortalılık halinde geçmiş kabul edilir

- C) İsteğe bağlı sigortalı olanların 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentleri kapsamına tabi olacak

şekilde çalışmaya başlamaları halinde, bu Kanunun 51 inci maddesinin üçüncü fıkrası saklı kalmak kaydıyla isteğe

bağlı sigortalılık hali sona erer

- D) Sigortalının, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentlerinde yer alan sigortalılık halleri ile 5 inci

maddenin (a) ve (e) bentlerine tâbi sigortalılık hallerinin çakışması halinde, 4 üncü madde kapsamında sigortalı

sayılır ve birinci fıkra hükmü uygulanır

- E) Sigortalının 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerinde yer alan sigortalılık statüleri ile (c) bendinde yer alan sigortalılık statüsüne aynı anda tabi olacak şekilde Kanun kapsamına girmesi halinde öncelikle

aynı maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında, (a) ve (b) bentlerinde yer alan sigortalılık statülerine tabi

olacak şekilde Kanun kapsamına girmesi halinde ise aynı maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı

sayılır

ÇÖZÜM: 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sayılanlar, kendilerine ait veya ortak oldukları

işyerlerinden dolayı, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı bildirilemezler. Doğru cevap A seçeneğidir.

MADDE 54 - Aylık ve gelirlerin birleşmesi

KANUN MADDESİ

Bu Kanuna göre bağlanacak aylık ve gelirlerin birleşmesi durumunda;

a) Uzun vadeli sigorta kollarından;

1) Hem malûllük hem de yaşlılık aylığına hak kazanan sigortalıya, bu aylıklardan yüksek olanı, aylıklar eşitse

yalnız yaşlılık aylığı,

2) Malûllük, vazife malûllüğü veya yaşlılık aylığı ile birlikte, ölen eşinden dolayı da aylığa hak kazanan sigortalıya her iki aylığı,92

3) Ana ve babasından ayrı ayrı aylığa hak kazanan çocuklara, yüksek olan aylığın tamamı, az olan aylığın yarısı,

4) Birden fazla çocuğundan aylığa hak kazanan ana ve babaya en fazla ödemeye imkân veren ilk iki dosyadan

yüksek olan aylığın tamamı, düşük olan aylığın yarısı,

5) (Değişik: 17/4/2008-5754/34 md.) Hem eşinden, hem de ana ve/veya babasından ölüm aylığına hak kazananlara, tercihinine göre eşinden ya da ana ve/veya babasından bağlanacak aylığı,

6) (Ek: 17/4/2008-5754/34 md.) Bu Kanuna göre vazife malûllüğü aylığı almakta iken, tekrar sigortalı olanlardan

hem vazife malûllüğüne hem de malûllük aylığına hak kazananlara bu aylıklardan yüksek olanı, aylıkları eşitse

yalnızca vazife malûllüğü aylığı, bunlardan hem vazife malûllüğü hem de yaşlılık aylığına hak kazananlara, bu

aylıkların her ikisi,

7) (Ek: 17/4/2008-5754/34 md.) Evliliğin ölüm nedeniyle sona ermesi durumunda sonraki eşinden de aylığa hak

kazananlara tercih ettiği aylığı, bağlanır.

b) Kısa vadeli sigorta kollarından;

1) Sürekli iş göremezlik geliriyle birlikte ölen eşinden dolayı da gelire hak kazanan eşe her iki geliri,

2) Ana ve babadan ayrı ayrı gelire hak kazananlara, yüksek olan gelirin tamamı, az olanın yarısı,

3) (Değişik: 17/4/2008-5754/34 md.) Birden fazla çocuğundan gelire hak kazanan ana ve babaya, en fazla

ödemeye imkân veren ilk iki dosyadan yüksek olan gelirin tamamı, düşük olan gelirin yarısı,

4) (Değişik: 17/4/2008-5754/34 md.) Hem eşinden, hem de ana ve/veya babasından ölüm gelirine hak kazananlara, tercihinine göre eşinden ya da ana ve/veya babasından bağlanacak geliri,

5) (Ek: 17/4/2008-5754/34 md.) Evliliğin ölüm nedeniyle sona ermesi durumunda sonraki eşinden de gelire hak

kazananlara tercih ettiği geliri, bağlanır.

c) (Değişik: 17/4/2008-5754/34 md.)Malûllük, yaşlılık, ölüm sigortaları ve vazife

ibaresinden sonra gelmek üzere “,vazife malûllüğü” ibaresi eklenmiştir.

malûllüğü ile iş kazası ve meslek hastalığı sigortasından hak kazanılan aylık ve gelirler birleşirse, sigortalıya veya hak

sahibine bu aylık veya gelirlerden yüksek olanın tamamı, az olanın yarısı, eşitliği halinde ise iş kazası ve meslek

hastalığından bağlanan gelirin tümü, malûllük, vazife malûllüğü veya yaşlılık aylığının yarısı bağlanır. Birinci

fıkradaki sıralamaya göre yapılacak değerlendirmeler sonucunda, bir kişide ikiden fazla gelir veya aylık birleştiği

takdirde, bu gelir ve aylıklardan en fazla ödemeye imkân veren iki dosya üzerinden gelir veya aylık bağlanır, diğer

dosya veya dosyalardaki gelir ve aylık hakları durum değişikliği veya diğer bir dosyadan gelir veya aylığa hak

kazanıldığı tarihe kadar düşer.

Gelir ve aylıkların düzeltilmesi, yükseltilmesi, alt sınırı, ödenmesi ve yoklama

TABLO / ŞEMA

Malullük + yaşlılık → yüksek olan; eşitse yaşlılık aylığı.

Kendi aylığı + ölen eşten aylık → maddedeki birleşme kuralına göre birlikte değerlendirir.

Birden fazla eşten aylık hakkı → tercih kuralına dikkat.

KODLAMA TEKNİĞİ

KOD: 1) HEM MALÛLLÜK HEM DE • 2) MALÛLLÜK, VAZİFE MALÛLLÜĞÜ VEYA • 7) EVLİLİĞİN ÖLÜM NEDENİYLE

SONA

UYGULAMA ÖRNEĞİ

Kişi hem malullük hem yaşlılık aylığına hak kazanmışsa iki aylığı doğrudan toplama; birleşme kuralına göre

hangisinin ödeneceğini belirle.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

A) Ana ve babasından ayrı ayrı aylığa hak kazanan çocuklara, yüksek olan aylığın tamamı, az olanın yarısı bağlanır.

B) Malüllük, vazife malüllüğü veya yaşlılık aylığı ile birlikte, ölen eşinden dolayı da aylığa hak kazanan sigortalıya

aylıklardan yüksek olanın tamamı, düşük olanın yarısı bağlanır.

C) Hem malullük hem de yaşlılık aylığına hak kazanan sigortalıya, aylıklardan yüksek olanı, eşit ise yalnızca yaşlılık

aylığı bağlanır.

D) Hem eşinden hem de ana veya babasından ölüm aylığına hak kazananlara, tercihine göre eşinden ya da ana veya

babasından bağlanacak aylık bağlanır.

DOĞRU CEVAP: B — Malüllük, vazife malüllüğü veya yaşlılık aylığı ile birlikte, ölen eşinden dolayı da aylığa

hak kazanan sigortalıya aylıklardan yüksek olanın tamamı, düşük olanın yarısı bağlanır.

2. 5510 sayılı Kanuna göre vazife malullüğü aylığı almakta iken, tekrar sigortalı olanlardan hem vazife

malullüğüne hem de malullük aylığına hak kazananlara aylıklardan hangisi bağlanır?

A) Sadece aylıklardan yüksek olanı bağlanır.

B) Her iki aylığında tamamı bağlanır.

C) Aylıklardan yüksek olanın tamamı düşük olanın yarısı bağlanır.

D) yalnızca malullük aylığı bağlanır.

DOĞRU CEVAP: A — Sadece aylıklardan yüksek olanı bağlanır.

3. 5510 sayılı Kanuna göre vazife malullüğü aylığı almakta iken, tekrar sigortalı olanlardan hem vazife

malullüğüne hem de yaşlılık aylığına hak kazananlara aylıklardan hangisi bağlanır?

A) Her iki aylıkta bağlanır.

B) yalnızca yaşlılık aylığı bağlanır.

C) yalnızca vazife malüllüğü aylığı bağlanır.

D) Aylıklardan yüksek olanın tamamı düşük olanın yarısı bağlanır.

DOĞRU CEVAP: A — Her iki aylıkta bağlanır.

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

Bu Kanuna göre bağlanacak aylık ve gelirlerin birleşmesi durumunda; Uzun vadeli sigorta

kollarından; I- Hem malüllük hem de yaşlılık aylığına hak kazanan sigortalıya, bu aylıklardan yüksek

olanı, aylıklar eşitse yalnız yaşlılık aylığı, II- Malüllük, vazife malüllüğü veya yaşlılık aylığı ile birlikte,

ölen eşinden dolayı da aylığa hak kazanan sigortalıya her iki aylığı, III- Ana ve babasından ayrı ayrı

aylığa hak kazanan çocuklara, yüksek olan aylığın tamamı, az olan aylığın yarısı, IV- Birden fazla

çocuğundan aylığa hak kazanan ana ve babaya en fazla ödemeye imkân veren ilk iki dosyadan yüksek

olan aylığın tamamı, düşük olan aylığın yarısı, V- (Değişik: 17/4/2008-5754/34 md.) Hem eşinden, hem

de ana ve/veya babasından ölüm aylığına hak kazananlara, tercihine göre eşinden ya da ana ve/veya

babasından bağlanacak aylığı, bağlanır. 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre aylık ve gelirlerin birleşmesi ile ilgili olarak yukarıdakilerden hangisi veya hangileri doğrudur?

A) IV-V

B) III-IV

C) I-III-IV

D) I-II

E) I-II-III-IV-V

ÇÖZÜM: Hepsi doğrudur. Cevap E seçeneğidir.

MADDE 55 - işlemleri93

KANUN MADDESİ

Bu Kanuna göre gelir veya aylık bağlanan sigortalı ile hak sahibi kişilerin durumlarının, kendilerine veya başka hak

sahiplerine bağlanmış bulunan gelir veya aylık tutarının düzeltilmesini gerektirir bir şekilde değişmesi halinde gelir

veya aylık tutarları, değişikliğin meydana geldiği tarihten sonraki ödeme dönemi başından başlanarak yeni duruma

göre düzeltilir. (Değişik: 17/4/2008-5754/35 md.) Bu Kanuna göre bağlanan gelir ve aylıklar, her yılın Ocak ve Temmuz

ödeme tarihlerinden geçerli olmak üzere, bir önceki altı aylık döneme göre Türkiye İstatistik Kurumu tarafından

açıklanan en son temel yıllık tüketici fiyatları genel indeksindeki değişim oranı kadar artırılarak belirlenir. (Ek:

17/4/2008-5754/35 md.) Bu Kanuna göre sigortalıya bağlanacak aylıklar ile ölen sigortalının hak sahiplerinin

aylıklarının hesabına esas tutar, çalışma sürelerindeki her yıl için 82 nci maddeye göre tespit edilen prime esas günlük

kazanç alt sınırları dikkate alınarak, talep veya ölüm yılına ait Ocak ayı itibarıyla 29 uncu maddenin ikinci fıkrasına

göre belirlenen ortalama aylık kazancın %35'inden, sigortalının bakmakla yükümlü olduğu eşi veya çocuğu varsa

%40'ından az olamaz. Hak sahibi kimselerin aylıkları; hak sahibi bir kişi ise bu fıkraya göre hesaplanan alt

sınır

aylığının %80'inden, hak sahibi iki kişi ise %90'ından az olamaz. Uluslararası sosyal güvenlik sözleşmeleri gereğince

bağlanan kısmı aylıklar için bu fıkra hükümleri uygulanmaz. (Ek: 17/4/2008-5754/35 md.) 4 üncü maddenin birinci

fıkrasının (a), (b) ve (c) bentleri kapsamındaki sigortalılar için ayrı ayrı olmak üzere, malûllük sigortasından dosya

bazında her yıl bağlanan aylıkların aylık başlangıç tarihinin ait olduğu yılın Ocak ayı itibarıyla yıl içine ait artışlar

uygulanmaksızın hesaplanacak tutarları, yaşlılık sigortasından bir önceki yılın son ödeme ayında söz konusu

sigortalılar için ayrı ayrı dosya bazında ödenen en düşük yaşlılık aylığından az olamaz. (Ek: 17/4/2008-5754/35 md.) İş

kazası veya meslek hastalığı sonucu başka birinin sürekli bakımına muhtaç duruma gelen sigortalı için bu Kanunun 19 uncu maddesine göre hesaplanacak sürekli iş

göremezlik geliri, 82 nci maddeye göre tespit edilen prime esas kazanç alt sınırının aylık tutarının %85'inden az

olamaz. Sigortaliya veya hak sahiplerine bağlanan gelir veya aylıklar, her ay peşin olarak ödenir. Gelir ve aylıkların

ödeme dönemleri, ödeme tarihleri, ödeme şekli ve ödeme merkezleri Kurumca belirlenir. Gelir ve aylık alma şartlarının

devam edip etmediğine yönelik yoklama işlemlerine ilişkin usûl ve esaslar ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin

diğer usûl ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelik ile düzenlenir.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanunda; “Bağlanan gelir ve aylıklar, her yılın Ocak ve Temmuz ödeme tarihinden geçerli

olmak üzere, bir önceki altı aylık döneme göre Türkiye İstatistik Kurumu tarafından açıklanan en son

temel yılı değişim oranı kadar artırılarak belirlenir.” denilmektedir. Yukarıda yer alan boşluğa aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) Üretici fiyatı genel endeksi
- B) Gayri safi yurtiçi hasıla
- C) Üretici fiyatı genel endeksi ile tüketici fiyatları genel endeksi toplamı
- D) Tüketici fiyatları genel endeksi

DOĞRU CEVAP: D — Tüketici fiyatları genel endeksi

2. 5510 sayılı Kanuna göre sigortaliya bağlanacak aylıklar ile ölen sigortalının hak sahiplerinin

aylıklarının hesabına esas tutar, çalışma sürelerindeki her yıl için 82'nci maddeye göre tespit edilen

prime esas günlük kazanç alt sınırları dikkate alınarak, talep veya ölüm yılına ait ocak ayı itibarıyla 29'uncu maddenin ikinci fıkrasına göre belirlenen ortalama aylık kazancın yüzde kaçından az olamaz?

- A) %80'inden az olamaz.
- B) %35'inden az olamaz.
- C) %90'ından az olamaz.
- D) %40'ından az olamaz.

DOĞRU CEVAP: B — %35'inden az olamaz.

3. 5510 sayılı Kanunun 55'inci maddesine göre sigortaliya bağlanacak aylıklar ile ölen sigortalının hak

sahiplerinin aylıklarının hesabına esas tutar hesabında, sigortalının bakmakla yükümlü olduğu eşi

veya çocuğu varsa, talep veya ölüm yılına ait ocak ayı itibarıyla 29'uncu maddenin ikinci fıkrasına göre belirlenen ortalama aylık kazancın ne kadarından az olamaz?

- A) Çalışma sürelerindeki her yıl için günlük kazanç alt sınırları dikkate alınarak hesaplanan ortalama aylık kazancın %40'ından az olamaz.
- B) Çalışma sürelerindeki her yıl için günlük kazanç alt sınırları dikkate alınarak hesaplanan ortalama aylık kazancın %35'inden az olamaz.
- C) Çalışma sürelerindeki her yıl için günlük kazanç alt sınırları dikkate alınarak hesaplanan ortalama aylık kazancın %80'inden az olamaz.
- D) Çalışma sürelerindeki her yıl için günlük kazanç alt sınırları dikkate alınarak hesaplanan ortalama aylık kazancın %90'ından az olamaz.

DOĞRU CEVAP: A — Çalışma sürelerindeki her yıl için günlük kazanç alt sınırları dikkate alınarak

hesaplanan ortalama aylık kazancın %40'ından az olamaz.

MADDE 56 - Gelir ve aylık bağlanmayacak haller

KANUN MADDESİ

(Değişik birinci fıkra: 17/4/2008-5754/36 md.) Ölen sigortalının hak sahiplerinden;

a) Kendisinden aylık bağlanacak sigortalıya veya gelir ya da aylık bağlanmış olan sigortalıya kasten öldürdüğü veya

öldürmeye teşebbüs ettiği veya bu Kanun gereğince sürekli iş göremez hale veya malûl duruma getirdiği,

b) Kendisinden aylık bağlanacak sigortalıya veya gelir ya da aylık bağlanmamış olan sigortalıya veya hak sahibine

karşı ağır bir suç işlediği veya bunlara karşı aile hukukundan doğan yükümlülüklerini önemli ölçüde yerine

getirmemesi nedeniyle ölüme bağlı bir tasarrufla mirasçılıktan çıkarıldıkları, hususunda kesinleşmiş yargı kararı

bulunan kişilere gelir veya aylık ödenmez. Ödenmiş bulunan gelir ve aylıklar, 96 ncı madde hükümlerine göre geri

alınır. Eşinden boşandığı halde, boşandığı eşiyle fiilen birlikte yaşadığı belirlenen eş ve çocukların, bağlanmış olan gelir

ve aylıkları kesilir. Bu kişilere ödenmiş olan tutarlar, 96 ncı madde hükümlerine göre geri alınır.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Kendisinden aylık bağlanacak sigortalıya veya gelir ya da aylık bağlanmış olan sigortalıya kasten öldürdüğü veya

öldürmeye teşebbüs ettiği veya bu Kanun gereğince sürekli iş göremez hale veya malûl duruma getirdiği hususunda

kesinleşmiş yargı kararı bulunan kişilere gelir veya aylık ödenmez.

B) İş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölümlerde, bu Kanun uyarınca hak sahiplerine bağlanacak gelir ve

verilecek ödenekler için, iş kazası veya meslek hastalığının meydana gelmesinde kusuru bulunan hak sahiplerine

veya iş kazası sonucu ölen kusurlu sigortalının hak sahiplerine gelir hiçbir şekilde ödenmez.

C) Eşinden boşandığı halde, boşandığı eşiyle fiilen birlikte yaşadığı belirlenen eşlerin, bağlanmış olan gelir ve

aylıkları kesilir.

D) Kendisinden aylık bağlanacak sigortalıya veya gelir ya da aylık bağlanmamış olan sigortalıya veya hak sahibine

karşı ağır bir suç işlediği veya bunlara karşı aile hukukundan doğan yükümlülüklerini önemli ölçüde yerine

getirmemesi nedeniyle ölüme bağlı bir tasarrufla mirasçılıktan çıkarıldıkları hususunda kesinleşmiş yargı kararı

bulunan kişilere gelir veya aylık ödenmez.

DOĞRU CEVAP: B — İş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölümlerde, bu Kanun uyarınca hak sahiplerine

bağlanacak gelir ve verilecek ödenekler için, iş kazası veya meslek hastalığının meydana gelmesinde

kusuru bulunan hak sahiplerine veya iş kazası sonucu ölen kusurlu sigortalının hak sahiplerine gelir hiçbir

şekilde ödenmez.

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

Kendisinden aylık bağlanacak sigortalıya veya gelir ya da aylık bağlanmamış olan sigortalıya veya hak sahibine karşı ağır bir suç işlediği veya bunlara karşı aile hukukundan doğan yükümlülüklerini

önemli ölçüde yerine getirmemesi nedeniyle ölüme bağlı bir tasarrufla mirasçılıktan çıkarıldıkları,

hususunda..... bulunan kişilere gelir veya aylık ödenmez. 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel

Sağlık Sigortası Kanununa göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden

hangisidir ?

A) Hakem heyeti kararı

B) Kurum kararı

C) Hüküm

D) Kesinleşmiş yargı kararı

E) Yargı kararı

ÇÖZÜM: Kendisinden aylık bağlanacak sigortalıya veya gelir ya da aylık bağlanmamış olan sigortalıya veya hak

sahibine karşı ağır bir suç işlediği veya bunlara karşı aile hukukundan doğan yükümlülüklerini önemli ölçüde yerine

getirmemesi nedeniyle ölüme bağlı bir tasarrufla mirasçılıktan çıkarıldıkları, hususunda kesinleşmiş yargı kararı

bulunan kişilere gelir veya aylık ödenmez Doğru cevap D seçeneğidir.

MADDE 57 - Yaş

KANUN MADDESİ

İş kazasıyla meslek hastalığı halinde, hak sahiplerine bağlanacak gelirlerin hesabında, iş kazasının olduğu veya meslek

hastalığının hekim veya sağlık kurulu raporu ile ilk defa tespit edildiği tarihte nüfus kütüğünde kayıtlı bulunan doğum

tarihleri esas alınır. Malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına ilişkin yaş ile ilgili hükümlerin uygulanmasında,

sigortalıların ve hak sahibi çocuklarının, mülga 2/6/1949 tarihli ve 5417 sayılı Kanun ve mülga 4/2/1957 tarihli ve 6900

sayılı Kanun ile 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı, 2/9/1971 tarihli ve 1479 sayılı, 17/10/1983 tarihli ve 2925 sayılı, bu

Kanunla mülga 17/10/1983 tarihli ve 2926 sayılı ve 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı kanunlara, 17/7/1964 tarihli ve 506

sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesine tâbi sandıklara veya bu Kanuna göre ilk defa malûllük, yaşlılık ve ölüm

sigortalarına tâbi olduğu tarihte, nüfus kütüğünde kayıtlı bulunan doğum tarihleri, sigortalının bu Kanuna göre ilk

defa çalışmaya başladığı tarihten sonra doğan çocuklarının ise nüfus

kütüğüne ilk olarak yazılan doğum tarihleri esas alınır. İş kazası, meslek hastalığı, malûllük, yaşlılık ve ölüm

sigortalarından gelir ve aylık tahsisleri ile sermaye değerinin hesabında, iş kazasının olduğu veya meslek hastalığının

hekim raporuyla ilk defa tespit edildiği veya sigortalıların bu Kanuna ve bu Kanunla yürürlükten kaldırılmış

kanunlara tâbi olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihten sonraki yaş düzeltmeleri dikkate alınmaz. Nüfus

kayıtlarında doğum ay ve günleri yazılı olmayanlar 1 Temmuz'da, doğum ayı yazılı olup da günü yazılı olmayanlar o

ayın birinde doğmuş sayılır. Türk Silahlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı

mensuplarının 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 40 ıncı maddesinde belirlenen yaş hadleri

sebebiyle emeklilik işlemleri, doğum tarihlerinde ay ve gün yazılı olmayanlar ile doğum günleri 1 Eylül'den önce olanlar

için 1 Eylül, doğum günleri 1 Eylül ve daha sonra olanlar için müteakip yılın 1 Eylül tarihinde yapılır.94 AKILDA KALICILIK

ÖRNEKLE HATIRLA: Nüfus kayıtlarında doğum ay ve günleri yazılı olmayanlar 1 Temmuz'da, doğum ayı yazılı olup da

günü yazılı olmayanlar o ayın birinde doğmuş sayılır. Bu hükmü bir olay sorusunda önce "kim?", sonra "hangi

şart/süre?" diye ayırarak düşün.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre iş kazasıyla meslek hastalığı halinde hak sahiplerine bağlanacak gelirlerin

hesabında, iş kazasının olduğu veya meslek hastalığının hekim veya sağlık kurulu raporu ile ilk defa

tespit edildiği tarihte hangi doğum tarihi esas alınır?

- A) Nüfus cüzdanında yazılı bulunan doğum tarihleri esas alınır.

B) İş kazasının olduğu veya meslek hastalığının hekim veya sağlık kurulu raporu ile ilk defa tespit edildiği tarihten

sonraki mahkeme kararı ile yapılan yaş düzeltmesindeki doğum tarihi esas alınır.

C) İş kazasının olduğu veya meslek hastalığının hekim veya sağlık kurulu raporu ile ilk defa tespit edildiği tarihten

sonra nüfus kütüğünde düzeltilmiş doğum tarihi esas alınır.

D) İş kazasının olduğu veya meslek hastalığının hekim veya sağlık kurulu raporu ile ilk defa tespit edildiği tarihte

nüfus kütüğünde kayıtlı olan doğum tarihi esas alınır.

DOĞRU CEVAP: D — İş kazasının olduğu veya meslek hastalığının hekim veya sağlık kurulu raporu ile ilk

defa tespit edildiği tarihte nüfus kütüğünde kayıtlı olan doğum tarihi esas alınır.

2. Nüfus kütüğüne kayıtlı doğum tarihi 01/03/1967 olan X adlı sigortalı, çalıştığı işyerinde 01/03/1989

yılında ilk defa uzun vadeli sigortalı kapsamında çalışmaya başlamıştır. Sigortalılığı devam ederken

01/03/2019 tarihinde yaş düzeltmesi için mahkemeye başvurmuş ve doğum tarihini 01/01/1964 olarak

düzeltilmiştir. X adlı sigortalının aylık tahsisi yapılırken dikkate alınacak doğum tarihi aşağıdakilerden

hangisidir?

- A) 01/03/1964
B) 01/03/1989
C) 01/03/1967
D) 01/01/1964

DOĞRU CEVAP: C — 01/03/1967

3. İlk defa kısa vadeli sigorta kolları kapsamında 28/06/1993 tarihinde sigortalı olan X adlı kişi

07/11/1973 olan doğum tarihini 07/11/1970 olarak düzeltmek için 28/11/1998 yılında mahkemeye

başvurmuştur. Mahkeme yaş düzeltmesini kabul etmiştir. 01/01/2000 yılında uzun vadeli sigorta

kolları kapsamında ilk defa çalışmaya başlayan X adlı sigortalı için aylık tahsisi yapılırken dikkate alınacak doğum tarihi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 01/01/2000
B) 28/11/1973
C) 07/11/1970
D) 07/11/1973

DOĞRU CEVAP: C — 07/11/1970

MADDE 58 - Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulu⁹⁵

KANUN MADDESİ

Bu Kanunda yazılı olan görevleri yerine getirmek üzere branşları Kurum tarafından belirlenecek uzman hekimlerden

oluşan Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulu kurulur. Kurul; Millî Savunma Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Çalışma ve

Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Yüksek Öğretim Kurulu, en fazla üyeye sahip işveren, işçi ve kamu çalışanlarını temsil eden

konfederasyonlar, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu, Türk Tabipleri

Birliği, Türkiye Ziraat Odaları Birliği ile Kurum tarafından görevlendirilecek birer uzman hekimden oluşur. Aynı usûlle

birden fazla Kurul oluşturmaya Bakanlık yetkilidir. Kurula, kendi aralarından seçecekleri üye başkanlık eder. Başkan,

yokluğunda yerine bakacak üyeyi belirler. Kurul, haftada en az bir kez ve en az yedi üye ile toplanır, kararlar salt

çoğunlukla alınır. (Ek cümle: 17/4/2008-5754/37 md.) Oylarda eşitlik olması halinde başkanın bulunduğu taraf

çoğunluk sayılır. Kurulda görevlendirilecek olan hekimlerin hizmet süreleri üç yıl olup, üç yıl sonunda yeniden

görevlendirilebilirler. Bir takvim yılı içerisinde mazeretsiz olarak birbirini izleyen beş veya toplam on toplantıya

katılmayan üyelerin üyelikleri kendiliğinden sona erer. Bu şekilde üyeliği sona eren üyenin yerine bir başka kişi, aynı

usûlle görevlendirilir. (Değişik üçüncü fıkra: 17/4/2008-5754/37 md.) Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kuruluna iştirak

edenlerden; katıldıkları her toplantı günü için 4000 gösterge rakamının

17/4/2017 tarihli ve 690 sayılı KHK'nin 41 inci maddesiyle, bu fıkarda yer alan "Türk Silâhlı Kuvvetleri" ibaresi "Türk

Silâhlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı" şeklinde değiştirilmiş, daha sonra bu

hüküm 1/2/2018 tarihli ve 7077 sayılı Kanunun 37 nci maddesiyle aynen kabul edilerek kanunlaşmıştır. alan "Türk

Tabipleri Birliği," ibaresinden sonra gelmek üzere "Türkiye Ziraat Odaları Birliği" ibaresi, dördüncü fıkrasına

"sigortalılar hakkında" ibaresinden sonra gelmek üzere "vazife malûllük derecesi," ibaresi eklenmiştir.

memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda ve ayda sekiz toplantıyı geçmemek üzere huzur hakkı

ödenir. Kurulun çalışmaları ile ilgili her türlü giderler Kurumca ödenir. Kurul gerek gördüğü hallerde dışarıdan uzman

kişilerin görüşüne başvurabilir. Bu kişilere de aynı miktar ve şartlarda huzur hakkı ödenir. Kurul, sigortalılar

hakkında vazife malûllük derecesi, iş kazası ve meslek hastalığı sonucu sürekli iş göremezlik derecesi tespiti ile çalışma

gücünün malûliyeti gerektirecek derecede kaybına ilişkin Kurumca verilen kararlardan itiraza konu olanları

inceleyerek karara bağlar. Kurul, sigortalı veya hak sahiplerinin talebi üzerine görevlendirdiği uzman bir hekimi

dinlemek zorundadır. Kurul, bu Kanunda yazılı görevlerle sınırlı olmak kaydıyla, mahkemelerden intikal eden ve

bilirkişi sıfatıyla rapor düzenlenmesi talep edilen dava dosyaları hakkında, gerekli incelemeleri yaparak görüş bildirir.

Mahkemeler, bahse konu dosyalar için belirlediği bilirkişi ücretini kurul üyelerine iletilmek üzere Kuruma gönderir.

Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunun hizmetlerini ifa etmesi için gerekli sekreteryâ işlemleri Kurumca yerine

getirilir. Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunun görev, yetki, çalışma usûl ve esasları ile bu maddenin uygulanmasına

ilişkin diğer usûl ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre aşağıdakilerden hangisinin Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunda

temsilcisi bulunur?

- A) Millî Eğitim Bakanlığı
- B) Sayıştay Başkanlığı
- C) Yüksek Öğretim Kurulu
- D) Hazine ve Maliye Bakanlığı

DOĞRU CEVAP: C — Yüksek Öğretim Kurulu

2. 5510 sayılı Kanuna göre aşağıdakilerden hangisinin Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunda

temsilcisi bulunmaz?

- A) Türkiye Esnafı ve Sanatkarları Konfederasyonu
- B) Türkiye Eczacıları Birliği
- C) Türkiye Ziraat Odaları Birliği
- D) Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği

DOĞRU CEVAP: B — Türkiye Eczacıları Birliği

3. 5510 sayılı Kanuna göre aşağıdakilerden hangisinin Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunda

temsilcisi bulunmaz?

- A) Sağlık Bakanlığı
- B) Türk Tabipleri Birliği
- C) Millî Savunma Bakanlığı
- D) İçişleri Bakanlığı

DOĞRU CEVAP: D — İçişleri Bakanlığı

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre kanunda yazılı olan görevleri

yerine getirmek üzere branşları Kurum tarafından belirlenecek uzman hekimlerden oluşan hangi kurum kurulur ?

- A) Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulu
- B) Adli Tıp
- C) Üniversite Hastanesi
- D) Başhekimlik
- E) Yüksek Sağlık Suurası

ÇÖZÜM: Bu Kanunda yazılı olan görevleri yerine getirmek üzere branşları Kurum tarafından belirlenecek uzman

hekimlerden oluşan Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulu kurulur.

MADDE 59 - Kurumun denetleme ve kontrol yetkisi

KANUN MADDESİ

Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin işlemlerin denetimi, Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilmiş memurları

eliyle yürütülür. Askerî işyerlerine ait sigorta işlemlerinin denetim ve kontrolü, askerî iş müfettişleri tarafından da

yapılabilir. Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilmiş memurlarının görevleri sırasında tespit ettikleri Kurum

alacağını doğuran olay ve bu olaya ilişkin işlemler, yemin hariç her türlü delile dayandırılabilir. Bunlar tarafından

düzenlenen tutanaklar aksi sabit oluncaya kadar geçerlidir. İşverenler ve sigortalılar ile işyeri sahipleri, tasfiye ve iflâs

idaresinin memurları, işle ilgili gerçek ve tüzel kişiler, Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilmiş memurlarına

bilgi verilmek üzere çağrıldıkları zaman gelmek, gerekli olan defter, belge ve delilleri getirip göstermek ve vermek,

görevlerini yapmak için her türlü kolaylığı sağlamak ve bu yoldaki isteklerini geciktirmeksizin yerine getirmekle

yükümlüdürler. Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilmiş memurları görevlerini yaparken, tüm kamu

görevlileri gerekli kolaylığı gösterir ve yardımcı olurlar. Bu Kanunun uygulanması bakımından, Kurumun denetim ve

kontrol ile görevlendirilmiş memurları, 4857 sayılı İş Kanununda belirtilen denetim, teftiş ve kontrol yetkisini de

haizdir. İhaleli işler ile özel bina inşaatı işyerleri işverenlerine, Kuruma prim borçlarının bulunmadığını gösteren

ilişiksizlik belgesinin verilmesinde, 1/6/1989 tarihli ve 3568 sayılı Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Malî

Müşavirlik ve Yeminli Malî Müşavirlik Kanununa göre yetki verilmiş serbest muhasebeci malî müşavirler ile yeminli

malî müşavirler tarafından işyeri kayıtlarının incelenmesi sonucunda Kuruma bildirildiği tespit edilen işçilik

tutarlarının uygunluğu, Kurumun denetim yetkisi saklı kalmak kaydıyla, esas alınabilir. Usûl ve esasları Kurumca

belirlenmiş hesaplama yöntemine uygun olarak serbest muhasebeci malî müşavirler ile yeminli malî müşavirlerce

düzenlenen rapor ile Kuruma yeterli işçilik bildirilmediği anlaşılan işyeri ve işverenlerinin, tespit edilen fark işçilik

tutarı üzerinden hesaplanacak prim, gecikme cezası ve gecikme zammı tutarını 102 nci maddenin birinci fıkrasının (d)

bendi ile (e) bendinin (4) numaralı alt bendi uyarınca verilecek idarî para cezaları ile birlikte ödemeleri kaydıyla

ilişiksizlik belgesi verilebilir. Kurumca belirlenen usûl ve esaslara aykırı hareket ederek Kurum zararına sebebiyet

verdiği anlaşılan serbest muhasebeci malî müşavirler ile yeminli malî müşavirler tarafından düzenlenen raporlar

dikkate alınmaz ve bunların daha sonra düzenleyecekleri raporlar Kurumca işleme konulmaz. Gerçeğe aykırı rapor

düzenleyen serbest muhasebeci malî müşavirler ile yeminli malî müşavirler, Kurumun bu nedenle uğradığı zarardan

işverenle birlikte müştereken ve müteselsilen sorumlu olup, bunlar hakkında, genel hükümlere göre Kurumun takip

hakkı saklıdır. Meslek mensupları, işverenlerin devamlı işyerlerinin sigortalıları ile yaptıkları işler ile Kurumda tescil

edilmemiş veya tescil edilmiş olmakla birlikte işçilik bildiriminde bulunulmamış olan yukarıdaki işler hakkında

inceleme yapamazlar. Kamu idarelerinin denetim elemanları kendi mevzuatı gereğince işyerlerinde yapacakları

şu işlemleri, denetim ve incelemeler sırasında, çalıştırılanların sigortalı olup olmadığını da tespit ederek, sigortasız

çalıştırılanları Kuruma bildirmek zorundadır. Bu kurumlar ayrıca kendi mevzuatları gereğince yaptıkları inceleme ve

tespitler sırasında bu Kanuna göre sigortalı sayılanların prime esas kazançlarının veya sigortalı gün sayılarının eksik

bildirilmesi sonucunu doğuran tespitlerini de en geç bir ay içinde Kuruma bildirirler. Kurum bu bildirimleri esas

almak üzere gerekli yasal işlemi yapar. İlgililerin itiraz hakları saklıdır.96 Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usûl ve

esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

ÜÇÜNCÜ KISIM Genel Sağlık Sigortası Hükümleri

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanunda; “Kamu idarelerinin denetim elemanları kendi mevzuatı gereğince işyerlerinde

yapacakları soruşturma, denetim ve incelemeler sırasında, çalıştırılanların sigortalı olup olmadığını da tespit ederek, sigortasız çalıştırılanları Kuruma bildirmek zorundadır. Bu kurumlar ayrıca kendi mevzuatları gereğince yaptıkları inceleme ve tespitler sırasında bu Kanuna göre sigortalı sayılanların

prime esas kazançlarının veya sigortalı gün sayılarının eksik bildirilmesi sonucunu doğuran tespitlerini de en geç içinde Kuruma bildirirler.” denilmektedir. Yukarıda yer alan boşluğa aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) 3 ay
- B) 2 ay
- C) 15 gün
- D) 1 ay

DOĞRU CEVAP: D — 1 ay

2. 5510 sayılı Kanunun Kurumun denetleme ve kontrol yetkisi başlıklı 56’ncı maddesinde belirtilen

meslek mensupları (3568 sayılı Serbest Muhasebecilik, Serbest Muhasebeci Malî Müşavirlik ve Yeminli

Malî Müşavirlik Kanununa göre yetki verilmiş serbest muhasebeci malî müşavirler ile yeminli malî müşavirler) hangi işler hakkında inceleme yapabilir?

- A) İhale ve özel bina inşaatı işyeri için Kurumda tescil edilmemiş işler

B) İhale ve özel bina inşaatı işyeri için tescil edilmiş olmakla birlikte işçilik bildiriminde bulunulmamış olan işler

C) İhale ve özel bina inşaatı işyeri için işverenlerin devamlı işyerlerinin sigortalıları ile yaptıkları işler

D) İhaleli işler ile özel bina inşaatı işyerleri işverenlerine (tescilli ve o iş için açılan geçici dosya üzerinden bildirilen

sigortalılar ile yapılan iş), Kuruma prim borçlarının bulunmadığını gösteren ilişiksizlik belgesinin verilmesi ile ilgili

işler

DOĞRU CEVAP: D — İhaleli işler ile özel bina inşaatı işyerleri işverenlerine (tescilli ve o iş için açılan geçici

dosya üzerinden bildirilen sigortalılar ile yapılan iş), Kuruma prim borçlarının bulunmadığını gösteren ilişiksizlik belgesinin verilmesi ile ilgili işler

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre askerî işyerlerine ait sigorta işlemlerinin denetim ve kontrolü, aşağıdakilerden hangisi tarafından yapılır ?

- A) Askerî iş müfettişleri tarafından
- B) Kurul müfettişleri tarafından
- C) Teftiş Kurulu Başkanı tarafından
- D) Adalet müfettişleri tarafından
- E) Memurlar elivle

ÇÖZÜM: Askerî işyerlerine ait sigorta işlemlerinin denetim ve kontrolü, askerî iş müfettişleri tarafından da

yapılabilir.Doğru cevap A seçeneğidir.

MADDE 60 - Genel sağlık sigortalısı sayılanlar

KANUN MADDESİ

(Değişik: 17/4/2008-5754/38 md.) İkametgahı Türkiye’de olan kişilerden;

a) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının;

1) (a) ve (c) bentleri gereğince sigortalı sayılan kişiler,

2) (b) bendi gereğince sigortalı sayılan kişiler, görevlendirilmiş memurları,” ibaresi “denetim elemanları” şeklinde değiştirilmiştir.

b) İsteğe bağlı sigortalı olan kişiler,

c) Yukarıdaki (a) ve (b) bentlerine göre sigortalı sayılmayanlardan;

1) Harcamaları, taşınır ve taşınmazları ile bunlardan doğan hakları da dikkate alınarak, Kurumca belirlenecek

test yöntemleri ve veriler kullanılarak tespit edilecek aile içindeki geliri kişi başına düşen aylık tutarı asgari

ücretin üçte birinden az olan vatandaşlar ile gelir tespiti yapılmaksızın genel sağlık sigortalılığı ya da bakmakla

yükümlü olduğu kişi bulunmayan Türk vatandaşlarından 18 yaşını doldurmamış çocuklar,97 2) (Değişik: 4/4/2013-6458/123 md.) Uluslararası koruma başvurusu veya statüsü sahibi ve vatansız olarak

tanınan kişiler,

3) 1/7/1976 tarihli ve 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık

Bağlanması Hakkında Kanun hükümlerine göre aylık alan kişiler,

4) 24/2/1968 tarihli ve 1005 sayılı İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı

Bağlanması Hakkında Kanun hükümlerine göre şeref aylığı alan kişiler,

5) 28/5/1986 tarihli ve 3292 sayılı Vatani Hizmet Tertibi Aylıklarının Bağlanması Hakkında Kanun hükümlerine

göre aylık alan kişiler,

6) 3/11/1980 tarihli ve 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümlerine göre aylık

alan kişiler,

7) 24/5/1983 tarihli ve 2828 sayılı Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu Kanunu hükümlerine göre

korunma, bakım ve rehabilitasyon hizmetlerinden ücretsiz faydalanan kişiler ile ana ve babası olmayan Türk

vatandaşlarından 18 yaşını doldurmamış çocuklar,98

8) Harp malûllüğü aylığı alanlar ile Terörle Mücadele Kanunu kapsamında aylık alanlar,

9) 18/3/1924 tarihli ve 442 sayılı Köy Kanununun (...99 ek 16 ncı maddesine göre aylık alan kişiler,

10) 11/10/1983 tarihli ve 2913 sayılı Dünya Olimpiyat ve Avrupa Şampiyonluğu Kazanmış Sporculara ve Bunların

Ailelerine Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümlerine göre aylık alan kişiler,

d) Mütakabiliyet esaslı da dikkate alınmak şartıyla, oturma izni almış yabancı ülke vatandaşlarından yabancı bir ülke

mevzuatı kapsamında sigortalı olmayan kişiler,

e) 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı Kanun gereğince işsizlik ödeneği, Esnaf Ahilik Sandığı

olan vatandaşlar” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile gelir tespiti yapılmaksızın genel sağlık sigortalılığı ya da

bakmakla yükümlü olduğu kişi bulunmayan Türk vatandaşlarından 18 yaşını doldurmamış çocuklar” ibaresi

eklenmiştir. kişiler” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile ana ve babası olmayan Türk vatandaşlarından 18 yaşını

doldurmamış çocuklar” ibaresi eklenmiştir. 17/4/2017 tarihli ve 690 sayılı KHK’nin 42 ncı maddesiyle, bu alt bentte yer

alan “74 üncü maddesinin ikinci fıkrasına göre görevlendirilen kişiler ile aynı Kanunun” ibaresi yürürlükten

kaldırılmış, daha sonra bu hüküm 1/2/2018 tarihli ve 7077 sayılı Kanunun 38 inci maddesiyle aynen kabul edilerek

kanunlaşmıştır.

ödeneginin ve ilgili kanunları gereğince kısa çalışma ödeneğinden yararlandırılan kişiler,100

f) Bu Kanun veya bu Kanundan önce yürürlükte bulunan sosyal güvenlik kanunlarına göre gelir veya aylık alan kişiler,

g) Yukarıdaki bentlerin dışında kalan ve başka bir ülkede sağlık sigortasından yararlanma hakkı bulunmayan

vatandaşlar, genel sağlık sigortalısı sayılır. 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (a), (b), (c), (f), (g), (h), (ı) ve (k)

bentlerinde sayılanların öncelikle, genel sağlık sigortalısının bakmakla yükümlü olduğu kişi olup olmadığına bakılır.

Genel sağlık sigortalısının bakmakla yükümlü olduğu kişi ise tescili yapılmaz. Aksi takdirde birinci fıkra hükümlerinden durumuna uyan bende göre genel sağlık sigortalısı sayılır. Birinci fıkranın (f) bendi kapsamında gelir

alması nedeniyle genel sağlık sigortalısı sayılanlar, aynı zamanda diğer bentler gereği de genel sağlık sigortalısı

sayılması halinde (f) bendi dışındaki bentler kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılır. 6 ncı maddenin birinci

fıkrasının (e) ve (l) bentleri kapsamında olanlar, ceza infaz kurumları ile tutukevleri bünyesinde bulunan hükümlü ve

tutuklular, birinci fıkranın (d) bendi kapsamına girenlerden Türkiye’de bir yıldan kısa süreyle yerleşik olanlar, (f)

bendi kapsamında olup mülga 30/5/1978 tarihli ve 2147 sayılı ve 8/5/1985 tarihli ve 3201 sayılı kanunlara göre

borçlanarak aylık bağlanan kişilerden ise Türkiye’de ikamet etmeyenler genel sağlık sigortalısı ve genel sağlık

sigortalısının bakmakla yükümlü olduğu kişi sayılmazlar.101 Birinci fıkranın (d) ve (g) bentlerinin uygulanmasında

evli olanlar için, eşlerden hangisinin bu maddeye göre genel sağlık sigortalısı, hangisinin bakmakla yükümlü olunan

kişi olacağının tespiti kendi tercihlerine bırakılır. Diğer bentler gereği eşlerin her ikisinin de genel sağlık sigortalılık

şartlarının oluşması halinde her ikisi de ayrı ayrı genel sağlık sigortalısı sayılır. 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c)

bendi kapsamında sigortalı sayılanlardan, ilgili kanunları gereğince bir yıldan fazla aylıksız izin kullanan eşler, genel

sağlık sigortalısının bakmakla yükümlü olduğu kişi sayılır. Bu maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin (1) numaralı

alt bendi ile 80 inci maddede belirtilen aile; aynı hane içerisinde yaşayan eş, evli olmayan çocuk, büyük ana ve büyük

babadan oluşur. (Ek fıkra: 13/2/2011-6111/34 md.; Değişik: 21/5/2013-6486/1 md.) Ülkemizde öğrenim gören yabancı

uyruklu öğrenciler birinci fıkranın (d) bendindeki ve 52 nci maddenin ikinci fıkrasının ikinci cümlesindeki şartlar

aranmaksızın eğitim öğretim yılı başlangıç

ibaresinden sonra gelmek üzere “, Esnaf Ahilik Sandığı ödeneğinin” ibaresi eklenmiştir. 6824 sayılı Kanunun 25 inci

maddesiyle, söz konusu ibarenin 1/1/2018 tarihinde yürürlüğe gireceği hüküm altına alınmıştır. 2/1/2017 tarihli ve 681

sayılı KHK'nin 74 üncü maddesiyle bu fıkra yer alan “6 nci maddenin birinci fıkrasının (d),” ibaresi “6 nci maddenin

birinci fıkrasının” şeklinde 1/3/2017 tarihinden geçerli olmak üzere değiştirilmiş; daha sonra bu hüküm 1/2/2018

tarihli ve 7073 sayılı Kanunun 73 üncü maddesiyle aynen kabul edilerek 1/3/2017 tarihinde yürürlüğe girmek üzere

kanunlaşmıştır.

tarihinden itibaren üç ay içinde talepte bulunmaları hâlinde genel sağlık sigortalısı sayılır. (Mülga cümle:9/1/2025-

7538/6 md.) Kendilerince 82 nci maddeye göre belirlenen prime esas günlük kazanç alt sınırının üçte birinin 30

günlük tutarı üzerinden genel sağlık sigortası primi ödenir.102 (Ek fıkra: 13/2/2011-6111/34 md.) 19/3/1969 tarihli ve

1136 sayılı Avukatlık Kanunu uyarınca avukatlık stajı yapmakta olanlardan bu Kanuna göre genel sağlık sigortalısı

veya bakmakla yükümlü olunan kişi durumunda olmayanlar staj süresi ile sınırlı olmak üzere genel sağlık sigortalısı

sayılır. Bu şekilde genel sağlık sigortalısı sayılanların genel sağlık sigortası primleri Kanunun 82 nci maddesine göre

belirlenen prime esas günlük kazanç alt sınırının otuz günlük tutarının %6'sıdır. Bu primler Türkiye Barolar Birliği

tarafından ödenir. (Ek fıkra: 21/5/2013-6486/1 md.) 8/3/2012 tarihli ve 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı

Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun hükümlerine göre hakkında koruyucu tedbir kararı verilen kişilerden genel sağlık

sigortalısı olmayan ve genel sağlık sigortalısının bakmakla yükümlü olduğu kişi kapsamına da girmeyen veya genel

sağlık sigortası kapsamında olup sağlık yardımlarından yararlanamayanlar, bu hâllerin devamı süresince gelir tespiti

yapılmaksızın birinci fıkranın (c) bendinin (1) numaralı alt bendi kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılır. (Ek fıkra:

27/6/2013-6494/28 md.) 29/7/2002 tarihli ve 4769 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri Personeli Eğitim

Merkezleri Kanunu kapsamına göre hizmet öncesi eğitime alınanlar, eğitim gördükleri süre içinde genel sağlık

sigortalısı sayılırlar. Bu kişilerin genel sağlık sigortası primleri, 82 nci maddeye göre belirlenen prime esas günlük

kazanç alt sınırının otuz günlük tutarı üzerinden Adalet Bakanlığı bütçesinden ödenir. Bu kişilerin, 3 üncü maddenin

birinci fıkrasının (10) numaralı bendine göre tespit edilecek eş ve çocukları ile ana ve babaları da bakmakla yükümlü

olunan kişi sıfatıyla genel sağlık sigortasından yararlandırılır. (Ek fıkra: 29/1/2016-6663/26 md.) Ana veya babası

üzerinden bakmakla yükümlü olunan kişi sayılmayanlardan; lise ve dengi öğrenimden mezun olanlar 20 yaşını,

yükseköğrenimden mezun olanlar ise 25 yaşını geçmemek ve bakmakla yükümlü olunan kişi ya da bu maddenin

birinci fıkrasının (g) bendinde sayılanlar hariç genel sağlık sigortalısı olmamak şartıyla mezun oldukları tarihi izleyen

günden itibaren iki yıl süreyle gelir tespiti yapılmaksızın birinci fıkranın (c) bendinin (1) numaralı alt bendi

kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılır. (Ek fıkra: 2/1/2017-KHK-681/74 md.; Değiştirilerek kabul: 1/2/2018-

7073/73 md.) Askerlik hizmetlerini er ve erbaş olarak yapmakta olanlar askere sevk tarihi ile terhis tarihi arasında,

yedek subay öğrencileri ve adayları askere sevk tarihi ile yedek subay nasıp tarihi arasında, yedek astsubay öğrencileri

ve adayları askere sevk tarihi ile yedek astsubay nasıp tarihi arasında, genel sağlık sigortalısı olmayan yedek

personelden seferberlik tatbikatları veya eğitimleri maksadıyla silah altına alınanlar tatbikat ve eğitim sevk tarihi ile

terhis tarihi arasında, askeri öğrenci adayları ile Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi öğrenci adayları ise intibak

eğitimine başladıkları tarih ile yemin ettikleri tarih arasında, devre kaybeden askerî öğrenciler “ilk kayıt tarihinden”

ibaresi “eğitim öğretim yılı başlangıç tarihinden” şeklinde, “olurlar” ibaresi “sayılır” şeklinde değiştirilmiştir.

ve Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi öğrencileri devre kaybettikleri sürelerde primleri ilgili kamu idaresi

tarafından karşılanmak suretiyle genel sağlık sigortalısı sayılır. Bu sürenin hesabında, mevzuatı uyarınca askerlik

hizmet süresinden sayılmayan haller (disiplin kurulları tarafından verilen cezalar ve sağlık sebepleri hariç) dikkate

alınmaz. Bu kapsamda genel sağlık sigortalısı sayıldıkları sürece bu maddenin diğer fıkraları kapsamında genel sağlık

sigortalısı ve genel sağlık sigortalısının bakmakla yükümlü olduğu kişi sayılmazlar.103104 (Ek fıkra: 2/1/2017-

KHK-681/74 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7073/73 md.) Uluslararası Askeri Eğitim İşbirliği Anlaşmaları kapsamında

Türkiye’de eğitim ve öğretim gören yabancı uyruklu misafir askeri personel ile bakmakla yükümlü oldukları aile

fertlerinden, söz konusu anlaşmada sağlık hizmeti giderleri, kabul eden devlet tarafından karşılanacağı hüküm altına

alınanlar genel sağlık sigortalısı sayılır. (Ek fıkra: 2/1/2017-KHK-681/74 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7073/73 md.)

Uluslararası Eğitim İşbirliği Anlaşmaları kapsamında Türkiye’de Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik

Komutanlığı ile Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi Başkanlığında eğitim ve öğretim gören yabancı uyruklu misafir

personel ile bakmakla yükümlü oldukları aile fertlerinden, söz konusu anlaşmada sağlık hizmeti giderleri, kabul eden

devlet tarafından karşılanacağı hüküm altına alınanlar genel sağlık sigortalısı sayılır. (Ek fıkra:10/10/2024-7528/35

md.) 10/10/2024 tarihli ve 7528 sayılı Öğretmenlik Mesleği Kanunu kapsamında Millî Eğitim Bakanlığı tarafından

Millî Eğitim Akademisinde hazırlık eğitimine alınan öğretmen adayları, eğitim gördükleri süre içinde genel sağlık

sigortalısı sayılırlar. Bu kişilerin genel sağlık sigortası primleri, 82 nci maddeye göre belirlenen prime esas günlük

kazanç alt sınırının otuz günlük tutarı üzerinden Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinden ödenir. Bu kişilerin 3 üncü

maddenin birinci fıkrasının (10) numaralı bendine göre tespit edilecek eş ve çocukları ile ana ve babaları da, bakmakla

yükümlü olunan kişi sıfatıyla genel sağlık sigortasından yararlandırılır. (Ek fıkra:9/1/2025-7538/6 md.) Yurtdışı

Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı veya Uluslararası Öğrenciler Değerlendirme Kurulu kararı ile burslandırılan

uluslararası öğrenciler, bursluluk statüleri devam ettiği sürece genel sağlık sigortalısı sayılır. Genel sağlık sigortası

primleri, 82 nci maddenin birinci fıkrasına göre belirlenen prime esas kazanç alt sınırının %4’üdür. Bu kişiler

hakkında 3 üncü maddenin birinci fıkrasının (10) numaralı bendi uygulanmaz.

Genel sağlık sigortalılığının başlangıcı, bildirimi ve tescili

subay nasıp tarihi arasında,” ibaresinden sonra gelmek üzere “yedek astsubay öğrencileri ve adayları askere sevk tarihi

ile yedek astsubay nasıp tarihi arasında, genel sağlık sigortalısı olmayan yedek personelden seferberlik tatbikatları

veya eğitimleri maksadıyla silah altına alınanlar tatbikat ve eğitim sevk tarihi ile terhis tarihi arasında,” ibaresi

eklenmiştir. ettikleri tarih arasında” ibaresinden sonra gelmek üzere “, devre kaybeden askerî öğrenciler ve

TABLO / ŞEMA

GSS kapsam sorusu → kişi hangi bent kapsamında?

Yabancılar da ikamet ve başka ülke sosyal güvenlik mevzuatına tabi olma durumu önemlidir.

İsteğe bağlı sigortalılar GSS bakımından ayrıca değerlendirilir.

AKILDA KALICILIK

ÖRNEKLE HATIRLA: lise ve dengi öğrenimden mezun olanlar 20 yaşını, yükseköğrenimden mezun olanlar ise 25 yaşını

geçmemek ve bakmakla yükümlü olunan kişi ya da bu maddenin birinci fık Bu hükmü bir olay sorusunda önce “kim?”,

sonra “hangi şart/süre?” diye ayırarak düşün.

UYGULAMA ÖRNEĞİ

Yabancı uyruklu bir kişi için GSS kapsamı soruluyorsa yalnız Türkiye'de bulunmasına bakma; ikamet ve başka ülke sosyal güvenlik mevzuatına tabi olup olmadığını da kontrol et.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre aşağıdakilerden hangisi genel sağlık sigortalısı olmak için aranan şartlardan değildir?

- A) Gelir veya aylık alıyor olmak
- B) Hizmet akdine bağlı çalışıyor olmak
- C) Türkiye'de ikamet etmek
- D) Türk vatandaşı olmak

DOĞRU CEVAP: D — Türk vatandaşı olmak

2. 5510 sayılı Kanuna göre aşağıdakilerden hangisi genel sağlık sigortalısı değildir?

- A) Uluslararası koruma başvurusu veya statüsü sahibi ve vatansız olarak tanınan kişiler
- B) 2913 sayılı Dünya Olimpiyat ve Avrupa Şampiyonluğu Kazanmış Sporculara ve Bunların Ailelerine Aylık

Bağlanması Hakkında Kanun hükümlerine göre aylık alan kişiler

- C) Mütakabiliyet esaslı da dikkate alınmak şartıyla, oturma izni almış yabancı ülke vatandaşlarından yabancı bir
- D) Harp malûllüğü aylığı alanlar

DOĞRU CEVAP: C — Mütakabiliyet esaslı da dikkate alınmak şartıyla, oturma izni almış yabancı ülke

vatandaşlarından yabancı bir ülke mevzuatı kapsamında sigortalı olan kişiler

3. 5510 sayılı Kanuna göre aşağıdakilerden hangisi genel sağlık sigortası kapsamındadır?

- A) Anayasa Mahkemesinin Başkan ve üyeleri
- B) Ceza infaz kurumları ile tutukevleri bünyesinde bulunan hükümlü ve tutuklular
- C) Milletvekilleri
- D) İsteğe bağlı sigortalı olanlar

DOĞRU CEVAP: D — İsteğe bağlı sigortalı olanlar

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre ülkemizde öğrenim gören yabancı

uyruklu öğrenciler birinci fıkranın (d) bendindeki ve 52 nci maddenin ikinci fıkrasının ikinci

cümlesindeki şartlar aranmaksızın ilk kayıt tarihinden itibaren kaç ay içinde talepte bulunmaları hâlinde genel sağlık sigortalısı olurlar?

- A) 2
- B) 1
- C) 3
- D) 4
- E) 5

ÇÖZÜM: Ülkemizde öğrenim gören yabancı uyruklu öğrenciler birinci fıkranın (d) bendindeki ve 52 nci maddenin

ikinci fıkrasının ikinci cümlesindeki şartlar aranmaksızın ilk kayıt tarihinden itibaren üç ay içinde talepte

bulunmaları hâlinde genel sağlık sigortalısı olurlar. Doğru cevap C seçeneğidir.

MADDE 61 - Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi öğrencileri devre kaybettikleri sürelerde"

ibaresi eklenmiştir.

KANUN MADDESİ

Genel sağlık sigortalılığı başlangıcının tespiti ve tescil işlemleri aşağıdaki hükümlere göre yürütülür. 60 ıncı maddenin

birinci fıkrasının;

a) (a) ve (b) bentlerinde sayılanlar; sigortalı veya isteğe bağlı sigortalı olarak tescil edildikleri tarihten itibaren genel

sağlık sigortalısı sayılır ve ayrıca bir bildirim gerekliliğinden tescil edilmiş sayılır.

b) (Değişik: 17/4/2008-5754/39 md.) (c) bendinde sayılanlardan; (1) numaralı alt bentte belirtilenler Kurumca tescil

edildiği, (3), (4), (5), (6), (8), (9) ve (10) numaralı alt bentlerde belirtilenler ise aylığa hak kazandıkları tarihten

itibaren genel sağlık sigortalısı sayılır. Yukarıdaki alt bentler kapsamı dışında kalanlar ise uluslararası koruma

başvurusu yaptıkları veya uluslararası koruma statüsü aldıkları veya vatansız kişi sayıldıkları, korunma, bakım ve

rehabilitasyon hizmetlerinden ücretsiz yararlanmaya başladıkları tarihten itibaren genel sağlık sigortalısı sayılır ve

ilgili kurumlarca kapsama alındığı tarihten itibaren bir ay içinde Kuruma bildirilir. (1) numaralı alt bentte

belirtilenlerin taleplerinin Kurumca değerlendirilmesi sonucu talep tarihi itibarıyla müstahak olduğu anlaşılanların

talep tarihi; daha sonra müstahak olanların ise müstahak oldukları tarih, Kurumca tescil edildikleri tarih olarak kabul

edilir.105

c) (Değişik: 21/5/2013-6486/2 md.) (d) bendinde sayılanlar Türkiye'deki yerleşim süresinin bir yılı geçtiği tarihten

sonra talepte bulunmaları hâlinde talep tarihini takip eden günden itibaren genel sağlık sigortalısı sayılır. Bu kişilerin

genel sağlık sigortalılığı bu Kanunda belirtilen nedenlerle sona erer.

d) (Değişik: 17/4/2008-5754/39 md.) (e) bendinde sayılanlar, işsizlik, Esnaf Ahilik Sandığı veya kısa çalışma

ödeneğinden yararlanmaya başladıkları tarihten itibaren genel sağlık sigortalısı sayılır ve Türkiye İş Kurumu

tarafından işsizlik veya Esnaf Ahilik Sandığı ödeneğinin bağlandığı tarihten itibaren bir ay içinde Kuruma bildirilir.106

e) (f) bendinde sayılanlar; gelir veya aylıktan yararlanmaya başladıkları tarihten itibaren genel sağlık sigortalısı sayılır

ve ayrıca bir bildirim gerek olmaksızın tescil edilmiş sayılır.

f) (Değişik: 13/2/2011-6111/35 md.) (g) bendinde sayılanlar; diğer bentlere göre genel sağlık sigortalısı olmadıkları veya

diğer bentlere göre genel sağlık sigortasından yararlanma haklarının sona erdiği tarihten itibaren bu bent kapsamında

genel sağlık sigortalısı sayılırlar ve Kurumca resen tescil edilirler. (Değişik ikinci fıkra: 17/4/2008-5754/39 md.) 60 ıncı

madde gereği genel sağlık sigortalısı sayılanların çocukları, ana ya da babanın tescil edilmiş olmasına bakılmaksızın ve

ayrıca bir işleme gerek olmaksızın 18 yaşını dolduruncaya kadar genel sağlık sigortalısı veya sığınmacı sayıldıkları”

ibaresi “uluslararası koruma başvurusu yaptıkları veya uluslararası koruma statüsü aldıkları veya vatansız kişi

sayıldıkları” şeklinde değiştirilmiştir. ibaresi “işsizlik, Esnaf Ahilik Sandığı veya” şeklinde ve “işsizlik ödeneğinin”

ibaresi “işsizlik veya Esnaf Ahilik Sandığı ödeneğinin” şeklinde değiştirilmiştir. 6824 sayılı Kanunun 25 inci

maddesiyle, söz konusu ibarelerin 1/1/2018 tarihinde yürürlüğe gireceği hüküm altına alınmıştır.

genel sağlık sigortalısının bakmakla yükümlü olduğu kişi olarak sağlık hizmetlerinden ve diğer haklardan yararlandırılır. (Mülga ikinci cümle:

21/5/2013-6486/2 md.) (Değişik üçüncü fıkra: 17/4/2008-5754/39 md.) 60 ıncı

madde gereği genel sağlık sigortalısı iken durumunda değişiklik olan kişilerden, aynı maddenin birinci fıkrasının (c)

bendinin (1) numaralı alt bendine veya (g) bendi kapsamına giren kişiler durumlarında değişiklik olduğu tarihten

itibaren en geç bir ay içinde Kuruma başvurmak zorundadır. Bu kişilerin 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (c)

bendinin (1) numaralı alt bendi kapsamına girmediğinin tespit edilmesi halinde, durumlarında değişiklik olduğu

tarihten başlamak üzere (g) bendi kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılırlar. Genel sağlık sigortalılığı, yerleşim

yerinin Türkiye olmadığı veya 60 ıncı maddenin üçüncü fıkrası gereği genel sağlık sigortası kapsamı dışına çıkan

tarihten itibaren sona erer. Bu maddede belirtilen genel sağlık sigortası giriş bildirgesini süresi içinde vermeyenler

hakkında 102 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendine göre idarî para cezası uygulanır. (Ek fıkra: 13/2/2011-6111/35

md.; Değişik: 21/5/2013-6486/2 md.) 60 ıncı maddenin yedinci fıkrası kapsamında sayılanlardan dilekçeyle Kuruma

müracaat edenlerin, talep tarihini takip eden günden itibaren genel sağlık sigortalılığı başlatılır ve öğrenimleri

süresince genel sağlık sigortalılıkları devam eder. (Ek cümle: 10/9/2014-6552/44 md.) Uluslararası Öğrenciler

Değerlendirme Kurulu kararı ile burslandırılan uluslararası öğrencilerin bildirimleri ise Yurtdışı Türkler ve Akraba

Topluluklar Başkanlığı veya Uluslararası Öğrenciler Değerlendirme Kurulu tarafından görevlendirilen kurum

tarafından yapılır. Bunların genel sağlık sigortalılıkları bu Kanunda belirtilen nedenlerle sona erer. (Ek fıkra:

13/2/2011-6111/35 md.) 60 ıncı maddenin sekizinci fıkrası kapsamında sayılanlar avukatlık stajına başladıkları

tarihten itibaren genel sağlık sigortalısı sayılırlar ve avukatlık stajları devam ettiği sürece genel sağlık sigortalılıkları

devam eder. Bu kapsamdaki stajyerler, staja başladıkları tarihten itibaren bir ay içerisinde Türkiye Barolar Birliğince

MADDE 60-61 | GSS KAPSAM HARİTASI

ŞEMA / TABLO • İlgili kanun maddesini hızlı tekrar için görselleştirir.

60/c-1

Gelir kriterine bağlı grup

Eski “yeşil kart” bağlantısı

60/c-2

Uluslararası koruma / vatansız

Kanundaki şartlarla

ÇOCUK

18 yaş

LİSE

20 yaş

Öğrenim sürüyorsa

ÜNİVERSİTE

25 yaş

Öğrenim sürüyorsa

AKILDA KALSIN

18 □ 20 □ 25 yaş çizgisini ezberle

genel sağlık sigortası giriş bildirgesi ile Kuruma bildirilir. (Ek fıkra: 2/1/2017-KHK-681/75 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-

7073/74 md.) 60 ıncı maddenin onikinci fıkrası kapsamındaki er ve erbaşılar ile yedek subay ve yedek astsubay

öğrencileri ve adaylarının genel sağlık sigortası bildirimi, askerlik şubesinden sevk tarihi, genel sağlık sigortalısı

olmayan yedek personelden seferberlik tatbikatları veya eğitimleri maksadıyla silah altına alınanların tatbikat ve

eğitim sevk tarihi,askeri öğrenci adayları ile Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi öğrenci adaylarının genel sağlık

sigortası bildirimi, intibak başlangıç eğitimine başladıkları tarih, devre kaybeden askerî öğrenciler ve Jandarma ve

Sahil Güvenlik Akademisi öğrencilerinin genel sağlık sigortası bildirimi devre kaybının başladığı tarih itibarıyla; 60

ıncı maddenin onüçüncü ve ondördüncü fıkraları kapsamında sayılanların bildirimi, personelin eğitim ve öğretime

başladığı tarih itibarıyla ilgili kamu idaresi tarafından yapılır.107108

erbaşılar ile yedek subay öğrencileri” ibaresi “er ve erbaşılar ile yedek subay ve yedek astsubay

Genel sağlık sigortası giriş bildirgesinin içerik ve şekli ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar, Kurum

tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre genel sağlık sigortalılığının başlangıcı ve bildirimi ile ilgili olarak

aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) 60'ıncı maddenin (c) bendinde sayılanlardan; (1) numaralı alt bentte belirtilenler Kurumca tescil edildiği, (3), (4), (5), (6), (8), (9) ve (10) numaralı alt bentlerde belirtilenler ise aylığa hak kazandıkları tarihten

itibaren genel sağlık

sigortalısı sayılır.

B) Yabancı uyruklu kişiler, Türkiye'deki yerleşim süresinin bir yılı geçtiği tarihten sonra talepte bulunmaları

hâlinde talep tarihini ertesi günden itibaren genel sağlık sigortalısı sayılırlar.

C) İşsizlik ödeneğinden faydalanan kişiler, işsizlik ödeneğinin bağlandığı tarihten itibaren Türkiye İş Kurumu

tarafından 15 gün içinde Kuruma bildirilirler.

D) 4'üncü maddenin (a), (b) ve (c) bentlerinde sayılanlar; sigortalı olarak tescil edildikleri tarihten itibaren genel

sağlık sigortalısı sayılırlar.

DOĞRU CEVAP: C — İşsizlik ödeneğinden faydalanan kişiler, işsizlik ödeneğinin bağlandığı tarihten itibaren

Türkiye İş Kurumu tarafından 15 gün içinde Kuruma bildirilirler.

2. 5510 sayılı Kanuna göre Uluslararası Öğrenciler Değerlendirme Kurulu kararı ile burslandırılan

uluslararası öğrencilerin bildirimleri aşağıdakilerden hangisi tarafından yapılır?

A) Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı veya Uluslararası Öğrenciler Değerlendirme Kurulu tarafından

görevlendirilen Kurum

B) Türkiye İş Kurumu tarafından

C) Yükseköğretim Kurulu tarafından

D) Millî Eğitim Bakanlığı tarafından

DOĞRU CEVAP: A — Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı veya Uluslararası Öğrenciler

Değerlendirme Kurulu tarafından görevlendirilen Kurum

3. 5510 sayılı Kanuna göre işsizlik, esnaf ahilik sandığı veya kısa çalışma ödeneğinden faydalananların

genel sağlık sigortalılığı ne zaman başlatılır?

A) İşsizlik, esnaf ahilik sandığı veya kısa çalışma ödeneğinden faydalandıkları tarihi takip eden aybaşından

B) İşsizlik, esnaf ahilik sandığı veya kısa çalışma ödeneğinden faydalandıkları tarihi takip eden 3 ay içinde

C) İşsizlik, esnaf ahilik sandığı veya kısa çalışma ödeneğinden faydalandıkları tarihi ertesi günden itibaren

D) İşsizlik, esnaf ahilik sandığı veya kısa çalışma ödeneğinden faydalandıkları tarihten itibaren

DOĞRU CEVAP: D — İşsizlik, esnaf ahilik sandığı veya kısa çalışma ödeneğinden faydalandıkları tarihten

itibaren

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre 60 ıncı madde gereği genel sağlık

sigortalısı sayılanların çocukları, ana ya da babanın tescil edilmiş olmasına bakılmaksızın ve ayrıca bir işleme gerek olmaksızın kaç yaşını dolduruncaya kadar genel sağlık sigortalısı veya genel sağlık sigortalısının bakmakla yükümlü olduğu kişi olarak sağlık hizmetlerinden ve diğer haklardan yararlandırılır?

- A) 18
- B) 19
- C) 20
- D) 21
- E) 22

ÇÖZÜM: 60 ıncı madde gereği genel sağlık sigortalısı sayılanların çocukları, ana ya da babanın tescil edilmiş olmasına

bakılmaksızın ve ayrıca bir işleme gerek olmaksızın 18 yaşını dolduruncaya kadar genel sağlık sigortalısı veya genel

sağlık sigortalısının bakmakla yükümlü olduğu kişi olarak sağlık hizmetlerinden ve diğer haklardan yararlandırılır.

Doğru cevap A seçeneğidir.

MADDE 62 - Sağlık hizmetleri ve diğer haklar ile bunlardan yararlanma

KANUN MADDESİ

Bu Kanun gereğince genel sağlık sigortasından sağlanacak sağlık hizmetlerinden ve diğer haklardan yararlanmak,

genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişiler için bir hak, Kurum için ise bu hizmet ve hakların

finansmanını sağlamak bir yükümlülüktür. Sağlık hizmetlerinden ve diğer haklardan genel sağlık sigortalısı ile

bakmakla yükümlü olduğu kişiler yararlandırılır. Bu Kanun kapsamındaki kişilere sağlanacak sağlık hizmetleri ve

diğer haklar ile kişilerden alınan primlerin tutarı arasında ilişki kurulamaz.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanunun 62'nci maddesine göre aşağıdaki bilgilerden hangisi yanlıştır?

A) Kanun gereğince genel sağlık sigortasından sağlanacak sağlık hizmetlerinden ve diğer haklardan yararlanmak genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişiler için bir haktır.

B) Sağlık hizmetlerinden ve diğer haklardan genel sağlık sigortalısı ile bakmakla yükümlü olduğu kişiler yararlandırılır.

C) Kanun kapsamındaki kişilere sağlanacak sağlık hizmetleri ve diğer haklar ile kişilerden alınan primlerin tutarı

arasında doğru orantılı bir ilişki vardır.

D) Kanun gereğince genel sağlık sigortasından sağlanacak sağlık hizmetlerinden ve diğer haklardan yararlanan

genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilere, Kurumun bu hizmet ve hakların finansmanını sağlama yükümlülüğü vardır.

DOĞRU CEVAP: C — Kanun kapsamındaki kişilere sağlanacak sağlık hizmetleri ve diğer haklar ile kişilerden

alınan primlerin tutarı arasında doğru orantılı bir ilişki vardır.

MADDE 63 - Finansmanı sağlanan sağlık hizmetleri ve süresi

KANUN MADDESİ

Genel sağlık sigortalısının ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin sağlıklı kalmalarını; hastalanmaları halinde

sağlıklarını kazanmalarını; iş kazası ile meslek hastalığı, hastalık ve analık sonucu tıbben gerekli görülen sağlık

hizmetlerinin karşılanmasını, iş göremezlik hallerinin ortadan kaldırılmasını veya azaltılmasını temin etmek amacıyla

Kurumca finansmanı sağlanacak sağlık hizmetleri şunlardır:

a) Kişilerin hastalanmalarına bakılmaksızın kişiye yönelik koruyucu sağlık hizmetleri ile insan sağlığına zararlı

madde bağımlılığını önlemeye yönelik koruyucu sağlık hizmetleri.

b) Kişilerin hastalanmaları halinde ayakta veya yatarak; hekim tarafından yapılacak muayene, hekimin göreceği

lüzum üzerine teşhis için gereken klinik muayeneler, laboratuvar tetkik ve tahlilleri ile diğer tanı yöntemleri, konulan

teşhise dayalı olarak yapılacak tıbbî müdahale ve tedaviler, hasta takibi ve rehabilitasyon hizmetleri, organ, doku ve

kök hücre nakline ve hücre tedavilerine yönelik sağlık hizmetleri, acil sağlık hizmetleri, ilgili kanunları gereğince

sağlık meslek mensubu sayılanların hekimlerin kararı üzerine yapacakları tıbbî bakım ve tedaviler.

c) Analık sebebiyle ayakta veya yatarak; hekim tarafından yapılacak muayene, hekimin göreceği lüzum üzerine teşhis

için gereken klinik muayeneler, doğum, laboratuvar tetkik ve tahlilleri ile diğer tanı yöntemleri, konulan teşhise dayalı

olarak yapılacak tıbbî müdahale ve tedaviler, hasta takibi, rahim tahliyesi, tıbbî sterilizasyon ve acil sağlık

öğrencileri" şeklinde değiştirilmiş ve yine bu fıkraya "sevk tarihi," ibaresinden sonra gelmek üzere "genel sağlık

sigortalısı olmayan yedek personelden seferberlik tatbikatları veya eğitimleri maksadıyla silah altına alınanların

tatbikat ve eğitim sevk tarihi," ibaresi eklenmiştir. başladıkları tarih" ibaresinden sonra gelmek üzere ", devre

kaybeden askerî öğrenciler ve Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi öğrencilerinin genel sağlık sigortası bildirimi

devre kaybının başladığı tarih" ibaresi eklenmiştir.

hizmetleri, ilgili kanunları gereğince sağlık meslek mensubu sayılanların hekimlerin kararı üzerine yapacakları tıbbî

bakım ve tedaviler.

d) (Değişik: 17/4/2008-5754/40 md.) Kişilerin hastalanmaları halinde ayakta veya yatarak; ağız ve diş muayenesi, diş

hekiminin göreceği lüzum üzerine ağız ve diş hastalıklarının teşhisi için gereken klinik muayeneler, laboratuvar tetkik

ve tahlilleri ile diğer tanı yöntemleri, konulan teşhise dayalı olarak yapılacak tıbbî müdahale ve tedaviler, diş çekimi,

konservatif diş tedavisi ve kanal tedavisi, hasta takibi, diş protez uygulamaları, ağız ve diş hastalıkları ile ilgili acil

sağlık hizmetleri, 18 yaşını doldurmamış kişilerin ortodontik diş tedavilerinin 72 nci maddeye göre belirlenen tutarı,

e) (Değişik:15/11/2018-7151/29 md.) Evli olmakla birlikte çocuk sahibi olmayan genel sağlık sigortalısının;

1) Yapılan tıbbi tedavileri sonrasında normal tıbbi yöntemlerle çocuk sahibi olamadığının ve ancak yardımcı

üreme yöntemi ile çocuk sahibi olabileceğinin Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucuları sağlık kurulları

tarafından tıbben mümkün görülmesi,

2) Kadının 23 yaşından büyük, 40 yaşından küçük olması,

3) Kadının primer ovaryan yetmezliği ve erkeğin azospermisi olması hâllerini hariç olmak üzere son üç yıl içinde

diğer tedavi yöntemlerinden sonuç alınamamış olduğunun Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucuları

sağlık kurulları tarafından belgelenmesi,

4) Uygulamanın yapıldığı tıbbi merkezin Kurum ile sözleşme yapmış olması,

5) Eşlerden birinin en az beş yıldır genel sağlık sigortalısı veya bakmakla yükümlü olunan kişi olup, 900 gün

genel sağlık sigortası prim gün sayısının olması, şartlarının birlikte gerçekleşmesi hâlinde veya sağlam çocuk

sahibi olan çiftler hariç olmak üzere Kurumun belirlediği kalıtsal bir hastalığı olan veya bu hastalık için taşıyıcı

olduğu bilinen evli çiftin sağlam çocuk sahibi olmasına yönelik bu bendin (2), (4) ve (5) numaralı alt bentlerinde

belirtilen şartların birlikte gerçekleşmesi hâlinde, en fazla üç deneme ile sınırlı olmak üzere yardımcı üreme

yöntemi tedavileri ile bir hastalığın tedavisinin başka tıbbi bir yöntemle mümkün olmaması ve Kurumca

yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucuları sağlık kurulları tarafından tıbben zorunlu görülmesi ve uygulamanın

yapıldığı tıbbi merkezin Kurum ile sözleşme yapmış olması hâlinde yardımcı üreme yöntemi tedavileri,

f) Yukarıdaki bentler gereğince sağlanacak sağlık hizmetleriyle ilgili teşhis ve tedavileri için gerekli olabilecek kan ve

kan ürünleri, kemik iliği, aşı, ilaç, ortez, protez, tıbbî araç ve gereç, kişi kullanımına mahsus tıbbî cihaz, tıbbî sarf,

iyileştirici nitelikteki tıbbî sarf malzemelerinin sağlanması, takılması, garanti süresi sonrası bakımı, onarılması ve

yenilenmesi hizmetleri.

g) (Ek:9/1/2025-7538/7 md.) Uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle

belirlenmek üzere, Türkiye Sağlık Enstitüleri Başkanlığı tarafından desteklenen, Sağlık Bakanlığınca izin ve onay

verilen kamu hastaneleri ve devlet üniversitelerinde yapılan klinik araştırmalarda, araştırma ürünlerinin sağlanması

hariç olmak üzere, bu madde kapsamında Kurumca finansmanı sağlanan sağlık hizmetleri.

(Değişik fıkra: 6/2/2014-6518/81 md.) Kurum, finansmanı sağlanacak sağlık hizmetlerinin teşhis ve tedavi yöntemleri

ile (f) bendinde belirtilen sağlık hizmetlerinin türlerini, miktarlarını ve kullanım sürelerini, ödeme usul ve esaslarını

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığının görüşünü alarak belirlemeye yetkilidir. Ancak, Aile ve Sosyal

Politikalar Bakanlığının görüşünün alınması (f) bendinde belirtilen ortez, protez ve diğer iyileştirici

nitelikteki araç ve

gereçlerin miktarını, standartlarını, sağlanmasını, uygulanmasını, kullanma sürelerini ve garanti süresi sonrası bakım,

onarım ve yenilenmesi hususlarını kapsar. Kurum, bu amaçla komisyonlar kurabilir, ulusal ve uluslararası tüzel

kişilerle işbirliği yapabilir. Komisyonların çalışma usul ve esasları Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Maliye Bakanlığı

ile Sağlık Bakanlığının görüşü alınarak Kurumca belirlenir. 60 ıncı maddede sayılan genel sağlık sigortalısı sayılma

şartlarının yitirilmesi halinde, devam etmekte olan tedavi nedeniyle sağlanacak sağlık hizmetleri kişinin iyileşmesine

kadar sürer. (Ek fıkra: 10/9/2014-6552/45 md.) Harp malullüğü kapsamında aylık almakta olan harp malullerinin

kendileri ve bunların eşleri, 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanuna veya 2330 sayılı Kanun

hükümleri uygulanarak aylık bağlanmasını gerektiren kanunlara göre malullük aylığı almakta olan vazife

malullerinin kendileri ile bunların eşleri, bu Kanunun 47 nci maddesi ile 5434 sayılı Kanunun 56 ncı maddesi ve mülga

45 inci maddesi kapsamında vazife malulü olarak aylık almakta olan vazife malullerinden ise başkasının yardımı ve

desteği olmaksızın yaşamak için gereken hareketleri yapamayacak derecede malul olanların kendileri ile bunların

eşleri, birinci fıkranın (e) bendinin (3) ve (5) numaralı alt bentlerinden muaf tutulur. (Ek fıkra: 2/1/2017-KHK-681/76

md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7073/75 md.) 60 ıncı maddenin onikinci fıkrası kapsamında genel sağlık sigortalısı

sayılanlara bu maddeye göre yöntem, tür, miktar ve kullanım süreleri belirlenen, Kurumca finansmanı sağlanan sağlık

hizmetleri dışında sunulan sağlık hizmetlerinin usul ve esasları İçişleri Bakanlığı, Milli Savunma Bakanlığı ve

Kurumca müştereken belirlenir. (Değişik fıkra: 6/2/2014-6518/81 md.) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve

esaslar, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığının görüşü üzerine Kurum tarafından çıkarılacak

yönetmelikle düzenlenir.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre aşağıdakilerden hangisi finansmanı sağlanan sağlık hizmetlerinden

değildir?

- A) İnsan sağlığına zararlı madde bağımlılığını önlemeye yönelik koruyucu sağlık hizmetleri
- B) Kişilerin hastalanmalarına bakılmaksızın kişiye yönelik koruyucu sağlık hizmetleri
- C) Yabancı ülke vatandaşlarının genel sağlık sigortalısı sayıldığı tarihten önce var olan kronik hastalığa ilişkin sağlık

hizmetleri

- D) Analık sebebiyle ayakta veya yatarak; hekim tarafından yapılacak muayene, hekimin göreceği lüzum üzerine

teşhis için gereken klinik muayeneler, doğum, laboratuvar tetkik ve tahlilleri ile diğer tanı yöntemleri

DOĞRU CEVAP: C — Yabancı ülke vatandaşlarının genel sağlık sigortalısı sayıldığı tarihten önce var olan

kronik hastalığa ilişkin sağlık hizmetleri

2. 5510 sayılı Kanuna göre yardımcı üreme yöntemlerinin finansmanı sağlanacak sağlık hizmetleri

kapsamında değerlendirilebilmesi için gerekli koşullardan biri değildir?

- A) Kadının 22 yaşından büyük, 41 yaşından küçük olması.
- B) Uygulamanın yapıldığı tıbbi merkezin Kurum ile sözleşme yapmış olması.
- C) Yapılan tıbbi tedavileri sonrasında kadının normal tıbbi yöntemlerle çocuk sahibi olamadığının ve ancak yardımcı

üreme yöntemi ile çocuk sahibi olabileceğinin Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucuları sağlık kurulları

tarafından tıbben mümkün görülmesi.

- D) Eşlerden birinin en az beş yıldır genel sağlık sigortalısı veya bakmakla yükümlü olunan kişi olup, 900 gün genel

sağlık sigortası prim gün sayısının olması.

DOĞRU CEVAP: A — Kadının 22 yaşından büyük, 41 yaşından küçük olması.

3. 5510 sayılı Kanunun 63'üncü maddesinin (e) bendine göre evli olmakla birlikte çocuk sahibi

olmayan genel sağlık sigortalısının; -(e-3) Kadının primerovaryan yetmezliği ve erkeğin azoospermisi

olması hâlleri hariç olmak üzere son üç yıl içinde diğer tedavi yöntemlerinden sonuç alınamamış

olduğunun Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucuları sağlık kurulları tarafından

belgelenmesi, -(e-5) Eşlerden birinin en az beş yıldır genel sağlık sigortalısı veya bakmakla yükümlü

olunan kişi olup, 900 gün genel sağlık sigortası prim gün sayısının olması' Şartlarından aşağıdaki kapsamda yer alan hangi sigortalılar ve eşleri istisna tutulmamıştır?

A) Vazife malullerinden başkasının yardımı ve desteği olmaksızın yaşamak için gereken hareketleri yapamayacak

derecede malul olanlar

B) 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanuna göre aylık alanlar

C) 1005 sayılı Vatani Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanun hükümlerine göre şeref aylığı

alan kişiler

D) Harp malullüğü kapsamında aylık alanlar

DOĞRU CEVAP: C — 1005 sayılı Vatani Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanun

hükümlerine göre şeref aylığı alan kişiler

MADDE 64 - Kurumca finansmanı sağlanmayacak sağlık hizmetleri

KANUN MADDESİ

Kurumca finansmanı sağlanmayacak sağlık hizmetleri şunlardır:

a) Vücut bütünlüğünü sağlamak amacıyla yapılan ve iş kazası ile meslek hastalığına, kazaya, hastalıklara veya

konjenital nedenlere bağlı olarak ortaya çıkan durumlarda yapılacak sağlık hizmetleri dışında estetik amaçlı yapılan

her türlü sağlık hizmeti ile estetik amaçlı ortodontik diş tedavileri. sayılı Kanunun 41 inci maddesiyle metne işlendiği

şekilde değiştirilmiş ve birinci fıkrasına "Kurumca" ibaresinden sonra gelmek üzere "finansmanı" ibaresi eklenmiştir.

b) Geleneksel, tamamlayıcı, alternatif tıp uygulamaları ve Sağlık Bakanlığınca izin veya ruhsat verilmeyen sağlık

hizmetleri ile Sağlık Bakanlığınca tıbben sağlık hizmeti olduğu kabul edilmeyen sağlık hizmetleri.110

c) (Ek: 17/4/2008-5754/41 md.) Yabancı ülke vatandaşlarının; genel sağlık sigortalısı veya genel sağlık sigortalısının

bakmakla yükümlü olduğu kişi sayıldığı tarihten önce mevcut olan kronik hastalıkları,

d) (Ek: 17/1/2012-6270/7 md.) 63 üncü maddeye göre yöntem, tür, miktar ve kullanım sürelerinin belirlenmesi

sonucunda Kurumca finansmanı sağlanacak sağlık hizmetlerinin kapsamı dışında bırakılan sağlık hizmetleri. (Ek

fıkra: 10/9/2014-6552/46 md.) Kurumla sözleşmeli özel sağlık hizmet sunucuları ile Kurumla kısmi branş veya sağlık

hizmeti alım sözleşmesi imzalamış olan vakıf üniversitesi sağlık hizmeti sunucuları, Kuruma bildirmiş oldukları

hekimlerden sözleşme kapsamı branşlarda fiilen hizmet sunanlar tarafından verilen sağlık hizmetlerini, Kurumca

belirlenen istisnalar hariç olmak üzere ve Kurum mevzuatına uygun olarak fatura edebilirler. Aksi takdirde, bu

faturalara ait tutarlar Kurumca karşılanmaz. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar Sağlık Bakanlığının

uygun görüşü alınarak, Kurumca çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

KAYNAK SORULAR

1. Aşağıdakilerden hangisi 5510 sayılı Kanuna göre Kurumca finansmanı sağlanan sağlık hizmetleri

arasında yer alır?

A) İş kazası ile meslek hastalığına bağlı yapılan estetik tedavisi

B) Estetik amaçlı ortodontik diş tedavileri

C) Yabancı ülke vatandaşlarının; genel sağlık sigortalısı veya genel sağlık sigortalısının bakmakla yükümlü olduğu

kişi sayıldığı tarihten önce mevcut olan kronik hastalıkları

D) Geleneksel, tamamlayıcı, alternatif tıp uygulamaları ve Sağlık Bakanlığınca izin veya ruhsat verilmeyen sağlık

hizmetleri ile Sağlık Bakanlığınca tıbben sağlık hizmeti olduğu kabul edilmeyen sağlık hizmetleri

DOĞRU CEVAP: A — İş kazası ile meslek hastalığına bağlı yapılan estetik tedavisi

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

I-Geleneksel, tamamlayıcı, II-Alternatif tıp uygulamaları III-Sağlık Bakanlığınca izin veya ruhsat verilmeyen sağlık hizmetleri IV-Sağlık Bakanlığınca tıbben sağlık hizmeti olduğu kabul edilmeyen

sağlık hizmetleri V- Kişilerin hastalanmalarına bakılmaksızın kişiye yönelik koruyucu sağlık

hizmetleri ile insan sağlığına zararlı madde bağımlılığını önlemeye yönelik koruyucu sağlık hizmetleri

5510 sayılı kanuna göre yukarıdaki öncülede verilenlerden hangisi kurumca finansmanı

sağlanmayacak sağlık hizmetlerinden birisi değildir?

A) I

B) II

C) III

D) IV

E) V

ÇÖZÜM: Kişilerin hastalanmalarına bakılmaksızın kişiye yönelik koruyucu sağlık hizmetleri ile insan sağlığına zararlı

madde bağımlılığını önlemeye yönelik koruyucu sağlık hizmetleri finansmanı sağlanan sağlık hizmetlerindendir.

doğru cevap E seçeneğidir.

MADDE 65 - Yol gideri, gündelik ve refakatçi giderleri

KANUN MADDESİ

Hekimin veya dış hekiminin muayene veya tedavi sonrası tıbben göreceği lüzum üzerine genel sağlık sigortalısı ve

bakmakla yükümlü olduğu kişilerin sağlık hizmetinden yararlanmaları için muayene ve tedavi edildikleri yerleşim

yeri dışına yapılan sevkinde, ayakta tedavilerde kendisinin ve bir kişi ile sınırlı olmak üzere refakatçisinin gidiş ve

dönüş yol gideri ve gündelikleri; yatarak tedavilerde ise gidiş ve dönüş tarihleri için gündelikleri ile yol gideri Kurumca

karşılır. (Ek cümle: 2/1/2017-KHK-681/77 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7073/76 md.) Bu hüküm, 60 ıncı maddenin

onikinci, onüçüncü ve ondördüncü fıkralarında sayılan kişiler için uygulanmaz. (Ek cümle: 17/1/2012-6270/8 md.)

Kurum gerekli gördüğü hallerde bu fıkra gereğince kişilerin ulaşım hizmetlerini, hizmet satın alma ve kiralama gibi

usullerle temin etmeye yetkilidir. Genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin yatarak tedavileri

sırasında, hekimin veya dış hekiminin tıbben göreceği lüzum üzerine yanında kalan refakatçinin yatak ve yemek

giderleri bir kişi ile sınırlı olmak üzere Kurumca karşılanır. Yurt içinde veya yurt dışına yapılan sevkler nedeniyle

ödenen gündelik, yol, yatak ve yemek giderlerinin tutarı 72 nci maddede belirtilen Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma

Komisyonu tarafından belirlenir. Sürekli iş göremezlik veya malûllük durumlarının tespiti, kontrolü veya periyodik

sağlık muayenesi amacıyla yapılan sağlık hizmeti giderleri ile yol ve gündelik giderleri de bu tamamlayıcı, alternatif tıp uygulamaları ve" ibaresi eklenmiştir.

madde hükümlerine göre ödenir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar Kurum tarafından çıkarılacak

yönetmelikle düzenlenir.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin yatarak

tedavileri sırasında, hekimin veya dış hekiminin tıbben göreceği lüzum üzerine yanında kalan refakatçinin yatak ve yemek giderleri kaç kişi ile sınırlı olmak üzere Kurumca karşılanır?

- A) Karşılanmaz.
- B) 3
- C) 2
- D) 1

DOĞRU CEVAP: D — 1

2. 5510 sayılı Kanuna göre yurt içinde veya yurt dışına yapılan sevkler nedeniyle ödenecek gündelik,

yol, yatak ve yemek giderleri tutarı kim tarafından belirlenir?

- A) Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulu
- B) Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonu
- C) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı
- D) Sağlık Bakanlığı

DOĞRU CEVAP: B — Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonu

MADDE 66 - Yurt dışında tedavi

KANUN MADDESİ

63 üncü maddede sayılan sağlık hizmetlerinin yurt içindeki sağlık hizmet sunucularından sağlanması esastır.

Ancak;

a) 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendinde sayılan genel sağlık sigortalılarından;

işverenleri tarafından Kurumca belirlenen usûle uygun olarak veya kamu idareleri için özel mevzuatlarında belirtilen

usûle uygun olarak geçici görevle yurt dışına gönderilenlere, acil hallerde,

b) 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendinde sayılan genel sağlık sigortalılarından;

işverenleri tarafından Kurumca belirlenen usûle uygun olarak veya kamu idareleri için özel mevzuatlarında belirtilen

usûle uygun olarak sürekli görevle yurt dışına gönderilenler ile bunların yurt dışında birlikte yaşadıkları bakmakla

yükümlü olduğu kişilere,

c) Sağlık Bakanlığının uygun görüşü üzerine yurt içinde tedavisinin yapılamadığı tespit edilen kişilerin,111

d) (Ek: 12/7/2013-6495/40 md.) Bu fıkranın (a) ve (b) bentleri kapsamında veya bunların dışında herhangi bir

nedenle Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde bulunan ve Türk vatandaşı olan genel sağlık sigortalılarının ve bakmakla

yükümlü olduğu kişilerin,

e) (Ek: 2/1/2017-KHK-681/78 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7073/77 md.) 60 ıncı maddenin onikinci fıkrası kapsamında

genel sağlık sigortalısı sayılanlardan özel mevzuatlarında belirtilen usule uygun olarak sürekli veya geçici görevle

gönderilenlere, sağlık hizmetleri yurt dışında sağlanır. (Ek fıkra: 17/4/2008-5754/66 md.) Yurt içinde yapılması

mümkün olmayan tetkiklerin de yurt dışında yapılması sağlanabilir. Ancak, yukarıdaki fıkranın (a) ve (b) bentleri

gereği yurt dışında sağlanan sağlık hizmetlerinin Kurumca karşılanacak bedelleri, yurt içinde sözleşmeli sağlık hizmet

sunucularına ödenen tutarı geçemez. Bu tutarı aşan kısım işverenler tarafından ödenir. Uluslararası sosyal güvenlik

sözleşmeleri hükümleri saklıdır. Cumhurbaşkanı kararı ile birlik halinde ya da kamu idarelerinin yetkili makamlarınca yurt dışına askerî veya güvenlik amaçlı görevlendirilenlerin, bu Kanun kapsamına giren sağlık

hizmetlerinin sağlanması ile bu hizmetlere ilişkin giderlerin yurt içindeki sözleşmeli sağlık hizmeti sunucularına

ödenen tutarı aşan kısmı, kurumlarınca karşılanır. (Ek cümle: 12/7/2013-6495/40 md.) Ancak, Kuruma gönderilen

sağlık hizmeti faturalarında yer alan işlem bedellerinin ayrıntılı belirtilemediği durumlarda, söz konusu fatura

bedelinin yüzde

olmadığı" ibaresi "tedavisinin yapılamadığı" şeklinde değiştirilmiştir.

ellisi Kurumca, kalan yüzde ellisi ise kendi kurumlarınca karşılanır.112 Kurum, birinci fıkranın (a) ve (b) bentleri

kapsamındaki kişilerin sağlık hizmetlerini, bu kişilerin geçici veya sürekli görev süresince genel sağlık sigortası için

Kuruma ödenen prim tutarını geçmemek kaydıyla, ilgili ülkede sağlık sigortası yaptırmak suretiyle de sağlayabilir.

Birinci fıkranın (c) bendi gereğince yurt dışına sevk edilen kişilerin sağlık hizmeti bedelinin tümü ödenir. Ancak bu

tutar varsa Kurumun yurt dışında sevke konu tedaviye ilişkin sözleşmeli olduğu sağlık hizmet

sunucularına ödenen

tutarı geçemez. Bu kişilerin 65 inci madde hükümlerine göre yapılacak giderleri ayrıca karşılanır. (Ek fıkra: 12/7/2013-

6495/40 md.) Birinci fıkranın (d) bendi gereğince sağlanan sağlık hizmetlerinin Kurumca karşılanacak bedelleri yurt

içinde sözleşmeli sağlık hizmet sunucularına ödenen tutarı geçemez ve bu sağlık hizmet sunucularına ödenen tutarı

geçen kısım, birinci fıkranın (a) ve (b) bentleri kapsamında bulunanlara ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla,

kişilerin kendilerince karşılanır. Bu kişilerin 65 inci madde hükümlerine göre yapılacak giderleri karşılanmaz.

Yukarıdaki haller dışında, yurt dışında sağlık hizmetlerine ilişkin giderler Kurumca ödenmez. Bu maddenin

uygulanmasında 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı olması nedeniyle genel sağlık

sigortalısı sayılanların daimi olarak altı aydan fazla süreyle yurt dışında görevlendirilmeleri durumu, sürekli görevle

yurt dışına gönderilme sayılır. Kamu idarelerinde çalışan sigortalılar dışında 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a)

bendi kapsamındaki sigortalıların geçici veya sürekli görevlendirilmesine ilişkin usûller ve süreler ile bu maddenin

uygulanmasına ilişkin diğer usûl ve esaslar, ilgili Bakanlıkların görüşü alınarak Kurum tarafından çıkarılacak

yönetmelikle düzenlenir.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre 4'üncü maddenin 1'inci fıkrasının (a) ve (c) bendi kapsamında sigortalı

olanlardan işverenleri tarafından Kurumca belirlenen usule uygun olarak geçici görevle yurt dışına

gönderilenlere hangi hallerde sağlık yardımı yapılır?

- A) Hastalanmaları halinde
- B) Analık halinde
- C) Görevleri süresince her durumda
- D) Acil hallerde

DOĞRU CEVAP: D — Acil hallerde

2. 5510 sayılı Kanuna göre 4'üncü maddenin 1'inci fıkrasının (a) ve (c) bendi kapsamında sigortalı

olanlardan işverenleri tarafından Kurumca belirlenen usule uygun olarak veya kamu idareleri için

özel mevzuatlarında belirtilen usule uygun olarak sürekli görevle yurt dışına gönderilenlere hangi

hallerde sağlık yardımı yapılır?

- A) Kendilerine her durumda, bakmakla yükümlü olduğu kişilere acil hallerde
- B) yalnızca kendilerine acil hallerde
- C) Kendilerine ve bakmakla yükümlü olduğu kişilere acil hallerde
- D) Kendilerine ve bakmakla yükümlü olduğu kişilere her durumda

DOĞRU CEVAP: D — Kendilerine ve bakmakla yükümlü olduğu kişilere her durumda

3. 5510 sayılı Kanuna göre 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalının

daimî olarak ne kadardan fazla süreyle yurt dışında görevlendirilmeleri durumu sürekli görevle yurt dışına gönderilme sayılır?

- A) 6 ay
- B) 3 ay
- C) 2 ay
- D) 1 yıl

DOĞRU CEVAP: A — 6 ay

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5510 Sayılı kanuna göre genel sağlık sigortalısı sayılanlardan özel mevzuatlarında belirtilen usule uygun olarak sürekli veya geçici görevle yurt dışına gönderilenlere sağlık hizmetleri nerede sağlanır?

- A) Avrupa Birliğince uygun görülen ülkelerde
- B) Gittiği ülkeye en uzak olan komşu ülkede
- C) Gittiği ülkeye komşu sınır ülkede
- D) Yurt içinde
- E) Yurt dışında

ÇÖZÜM: 60 ıncı maddenin onikinci fıkrası kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılanlardan özel mevzuatlarında

belirtilen usule uygun olarak sürekli veya geçici görevle gönderilenlere, sağlık hizmetleri yurt dışında sağlanır.Doğru

cevap E seçeneğidir.

MADDE 67 - Sağlık hizmetlerinden yararlanma şartları

KANUN MADDESİ

(Değişik: 17/4/2008-5754/42 md.) 18 yaşını doldurmamış olan kişiler, tıbben başkasının bakımına muhtaç olan kişiler,

trafik kazası halleri, acil haller, iş kazası ile meslek hastalığı halleri, bildiri zorunlu bulaşıcı hastalıklar, madde

bağımlılığı tedavisine yönelik sağlık hizmetleri, 63 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentleri gereğince

sağlanan sağlık hizmetleri, 75 inci maddede sayılan afet ve savaş ile grev ve lokavt hali hariç olmak

üzere sağlık

hizmetlerinden ve diğer haklardan yararlanabilmek için;113114

2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 203 üncü maddesiyle bu fıkra da yer alan “Bakanlar

Kurulu” ibaresi “Cumhurbaşkanı” şeklinde değiştirilmiştir. ibaresinden önce gelmek üzere “trafik kazası halleri,”

ibaresi eklenmiştir.

a) 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (c) ve (f) bentleri ile aynı maddenin onikinci, onüçüncü ve ondördüncü fıkraları

hariç genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin, sağlık hizmeti sunucusuna başvurduğu tarihten

önceki son bir yıl içinde toplam 30 gün genel sağlık sigortası prim ödeme gün sayısının olması,115

b) 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin (2) numaralı alt bendi ile (g) bendine tabi olan genel sağlık

sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin yukarıdaki bentte sayılan şartla birlikte, sağlık hizmeti sunucusuna

başvurduğu tarihte 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 48 inci

maddesine göre tecil ve taksitlendirilerek tecil ve taksitlendirmeleri devam edenler hariç 60 günden fazla prim ve

prime ilişkin her türlü borcunun bulunmaması,116

c) 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (b) ve (d) bentlerine tabi olan genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü

olduğu kişilerin yukarıdaki bentlerde sayılan şartla birlikte, sağlık hizmeti sunucusuna başvurduğu tarihte prim ve

prime ilişkin her türlü borcunun bulunmaması,

d) (Ek: 13/2/2011-6111/36 md.)

(Değişik:9/1/2025-7538/8 md.) 60 ıncı maddenin yedinci fıkrasına göre genel sağlık

sigortalısı sayılanların, (c) bendinde sayılan şartlarla birlikte, bir eğitim öğretim yılına ilişkin genel sağlık sigortası

primlerinin tamamını tescil tarihinden itibaren bir ay içinde ödemeleri, şarttır. Ancak, genel sağlık sigortalısının

bakmakla yükümlü olduğu kişi kapsamından çıkanların genel sağlık sigortalısı olduğu tarihten itibaren otuz gün

içinde sağlık hizmetlerinden yararlanabilmesi için bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendindeki prim ödeme gün

sayısı aranmaz. Ayrıca 60 ıncı madde kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılanların;

MADDE 67 | SAĞLIKTAN YARARLANMA KARAR AĞACI

ŞEMA / TABLO • İlgili kanun maddesini hızlı tekrar için görselleştirir.

1 Son 1 yılda 30 gün GSS primi var mı?

Evet devam

2 Statüye göre borç şartı sağlanıyor mu?

Evet devam

3 İstisna var mı?

Acil, iş kazası vb. ayrıca kontrol

SONUÇ Şartlar sağlanıyorsa sağlık hizmeti

AKILDA KALSIN

30 gün Borç kontrolü İstisna kontrolü

KENDİ NOTLARIN

Bu alana kendi notlarını al.

a) Herhangi bir sebeple silâh altına alınan sigortalının askerlikte geçen hizmet süresi,

b) Hükümlülükle sonuçlanmayan tutuklulukta geçen süre,

c) İş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık sigortalarından geçici iş göremezlik ödeneği alan sigortalının iş göremediği süre,

d) Sigortalının greve iştirak etmesi veya işverenin lokavt yapması hallerinde geçen süre, sağlık hizmeti sunucusuna başvurduğu tarihten önceki son bir yıl içinde toplam 30 gün genel

15/8/2017 tarihli ve 694 sayılı KHK'nin 154 üncü maddesiyle, bu fıkra da yer alan "bildirimi zorunlu bulaşıcı hastalıklar," ibaresinden sonra gelmek üzere "madde bağımlılığı tedavisine yönelik sağlık hizmetleri," ibaresi eklenmiş,

daha sonra bu hüküm 1/2/2018 tarihli ve 7078 sayılı Kanunun 149 uncu maddesiyle aynen kabul edilerek kanunlaşmıştır. 2/1/2017 tarihli 681 sayılı KHK'nin 79 uncu maddesiyle bu bentte yer alan "(c) ve (f) bentleri hariç

diğer bentleri gereği" ibaresi "(c) ve (f) bentleri ile aynı maddenin onikinci, onüçüncü ve ondördüncü fıkraları hariç"

şeklinde 1/3/2017 tarihinden geçerli olmak üzere değiştirilmiş; ; daha sonra bu hüküm 1/2/2018 tarihli ve 7073 sayılı

Kanunun 78 inci maddesiyle aynen kabul edilerek 1/3/2017 tarihinde yürürlüğe girmek üzere kanunlaşmıştır. prim ve

prime ilişkin" ibaresi "21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 48 inci

maddesine göre tecil ve taksitlendirilerek tecil ve taksitlendirmeleri devam edenler hariç 60 günden fazla prim ve

prime ilişkin" olarak değiştirilmiştir.

sağlık sigortası primi ödeme gün sayısı hesabında dikkate alınmaz. Ayrıca genel sağlık sigortalısı ve bakmakla

yükümlü olduğu kişilerin sağlık hizmetlerinden ve diğer haklardan yararlanabilmeleri için sağlık hizmet sunucularına

başvurduklarında acil haller hariç olmak üzere (acil hallerde ise acil halin sona ermesinden sonra); biyometrik

yöntemlerle kimlik doğrulamasının yapılması ve/veya nüfus cüzdanı, sürücü belgesi, evlenme cüzdanı, pasaport veya

Kurum tarafından verilen resimli sağlık kartı belgelerinden birinin gösterilmesi zorunludur.117 60 inci maddenin

birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılanlar, zorunlu sigortalıklarının sona erdiği tarihten

itibaren on gün süreyle genel sağlık sigortasından yararlanırlar. Bu kişilerin sigortalılık niteliğini yitirdikleri tarihten

geriye doğru bir yıl içinde 90 günlük zorunlu sigortalılıkları varsa, sigortalılık niteliğini yitirdikleri tarihten itibaren 90

gün süreyle (...)118 bakmakla yükümlü olduğu kişiler dahil sağlık hizmetlerinden yararlandırılırlar. (Ek cümle:

10/1/2013-6385/7 md.; Değişik cümle: 29/1/2016-6663/27 md.) Ayrıca, lise veya dengi öğrenimden mezun olanlar 20

yaşını, yükseköğrenimden mezun olanlar ise 25 yaşını geçmemek ve bakmakla yükümlü olunan kişi ya da 60 ıncı

maddenin birinci fıkrasının (g) bendinde sayılanlar hariç genel sağlık sigortalısı olmamak şartıyla mezun oldukları

tarihi izleyen günden itibaren iki yıl süreyle, prim borçlarına bakılmaksızın bakmakla yükümlü olunan veya hak

sahibi kişi sayılmak suretiyle sağlık hizmetinden faydalandırılır. (Ek cümle: 2/1/2017-KHK-681/79 md.; Aynen kabul:

1/2/2018-7073/78 md.) 60 ıncı maddenin onikinci fıkrası kapsamındaki genel sağlık sigortalılığı sona erenler, terhis

tarihinden itibaren 30 gün süreyle genel sağlık sigortasından yararlanırlar. (Ek fıkra: 13/2/2011-6111/36 md.) 4 üncü

maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalıların 4857 sayılı İş Kanununun 56 ncı ve 74 üncü

maddeleri ile diğer iş kanunlarında ücretsiz izin sayılan süreler haricinde ayrıca bir takvim yılı içerisinde toplam bir

ay aşmayan ve işverenlerince belgelendirilen ücretsiz izin sürelerinde genel sağlık sigortalılıkları devam eder. Bu

maddenin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

KODLAMA TEKNİĞİ

KOD: AYRICA, LİSE VEYA DENGİ ÖĞRENİMDEN UYGULAMA ÖRNEĞİ

Soruda sağlık hizmetinden yararlanma soruluyorsa yalnız GSS'li olup olmadığına bakma; son bir yıldaki prim gününü

ve varsa borç şartını da kontrol et.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin, sağlık

hizmeti sunucusundan faydalanabilmeleri için son bir yıl içinde ödemesi gereken genel sağlık sigortası prim gün sayısı nedir?

- A) 90
- B) 120
- C) 60
- D) 30

DOĞRU CEVAP: D — 30

2. 5510 sayılı Kanuna göre 4'üncü maddenin (b) bendi kapsamına tabi olan genel sağlık sigortalısı ve

bakmakla yükümlü olduğu kişilerin sağlık hizmeti sunucusuna başvurduğu tarihten önceki son bir yıl içinde 30 gün genel sağlık sigortası prim ödeme gün sayısı şartını sağlaması ile birlikte 6183 sayılı

Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 48'inci maddesine göre tecil ve

taksitlendirilerek tecil ve taksitlendirmeleri devam edenler hariç en fazla kaç gün prim ve prime ilişkin her türlü borcunun bulunmama şartı aranır?

- A) 90
- B) 30
- C) 60
- D) Borca bakılmaz.

DOĞRU CEVAP: C — 60

3. 10.09.2018 tarihinde X Üniversitesinde öğretime başlayan Y adlı yabancı uyruklu öğrenci genel sağlık

hizmeti sunucusundan faydalanabilmesi için bir öğretim dönemine ilişkin genel sağlık sigortası primlerinin tamamını ne kadar süre içerisinde ödemesi gerekir?

- A) Üniversitenin öğrenim başından itibaren 2 ay içinde
- B) Üniversitenin öğrenim başından itibaren 1 ay içinde
- C) Üniversitenin öğrenim başından itibaren 15 gün içinde
- D) Üniversitenin öğrenim başından itibaren 3 ay içinde

DOĞRU CEVAP: B — Üniversitenin öğrenim başından itibaren 1 ay içinde

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5510 sayılı kanuna göre sağlık hizmetlerinden yararlanma şartları ile ilgili aşağıdaki ifadelerden

hangisi yanlıştır ?

- A) Trafik kazası halleri
- B) 25 yaşını doldurmamış olan kişiler ile tıbben başkasının bakımına muhtaç olan kişilere verilen

hizmetler

C) Acil haller, iş kazası ile meslek hastalığı ve trafik kazası hallerinde verilen sağlık hizmetleri
D) Bildirimi zorunlu bulaşıcı hastalıklar için sağlanan sağlık hizmetleri aile hekimi muayenesi şeklinde verilen

sağlık hizmetleri

E) Madde bağımlılığı tedavisine yönelik sağlık hizmetleri.

ÇÖZÜM: 18 yaşını doldurmamış olan kişiler, tıbben başkasının bakımına muhtaç olan kişiler, Doğru cevap B

seçeneğidir.

MADDE 68 - Katılım payı alınması

KANUN MADDESİ

63 üncü maddede sayılan sağlık hizmetlerinden katılım payı alınacak olanlar şunlardır:

a) Ayakta tedavide hekim ve diş hekimi muayenesi.
b) (Değişik: 25/6/2009-5917/40 md.) Vücut dışı protez ve ortezler

ibaresinden önce gelmek üzere “biyometrik yöntemlerle kimlik doğrulamasının yapılması ve/veya” ibaresi

eklenmiştir. “zorunlu sigortalılıklarından sonraki genel sağlık sigortalılıklarından dolayı prim borcu olup olmadığına

bakılmaksızın” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

c) Ayakta tedavide sağlanan ilaçlar.

d) (Ek: 25/6/2009-5917/40 md.) Kurumca belirlenecek hastalık gruplarına göre yatarak tedavide finansmanı sağlanan

sağlık hizmetleri. (Değişik ikinci fıkra: 17/1/2012-6270/9 md.) Katılım payı, birinci fıkranın (a) bendindeki sağlık

hizmetleri için 20 Türk Lirası olarak uygulanır. Katılım payı, (b) ve (c) bentlerindeki sağlık hizmetleri için gereksiz

kullanımı azaltma, sağlık hizmetlerinin niteliği itibarıyla hayati öneme sahip olup olmaması, kişilerin prime esas

kazançlarının, gelir ve aylıklarının tutarı ve benzeri ölçütler dikkate alınarak %10 ilâ %20 oranları arasında olmak

üzere Kurumca belirlenir. (Ek cümle: 1/3/2012-6283/2 md.) Yukarıdaki (b) ve (c) bentleri kapsamına giren sağlık

hizmetlerinden alınacak katılım payını %1'e kadar indirmeye, Kurumun teklifi üzerine Çalışma ve Sosyal Güvenlik

Bakanı yetkilidir. Ayrıca Kurum, birinci fıkranın (c) bendinde belirtilen sağlık hizmetlerinde, aile hekimlerince yazılan

reçeteler dâhil olmak üzere reçetede yer alan üç kaleme/üç kutuya kadar ilaç/ilaçlar için 3 Türk Lirası, ilave her bir

kalem/kutu ilaç için 1 Türk Lirası olmak üzere katılım payı uygulamaya yetkilidir. Katılım payına ilişkin kutu

hesabında enjekteable formlar, serum ve beslenme ürünleri ile Kurum tarafından belirlenecek ilaçlar dikkate alınmaz.

Kurum, birinci fıkranın (a) bendi gereği belirlediği katılım payını; birinci basamak sağlık hizmeti sunucularında

yapılan muayenelerde almamaya ya da daha düşük tutarlarda belirlemeye veya tekrar birinci fıkranın (a) bendi için

belirlenen tutara getirmeye, ikinci ve üçüncü basamak sağlık hizmet sunucularında yapılan muayenelerde ise

müracaat edilen sağlık hizmeti sunucusunun yer aldığı basamak, sağlık hizmeti sunucusunun resmi ve özel sağlık

hizmeti sunucusu niteliğinde olup olmaması, önceki basamaklardan sevkli olarak başvurulup başvurulmadığı gibi

hususları göz önünde bulundurarak on katına kadar artırmaya, birinci basamak sağlık hizmeti sunucularından sevk

edilenler için yarısına kadar azaltmaya ve sağlık hizmeti sunucuları için farklı belirlemeye yetkilidir. Birinci fıkranın

(d) bendinde belirtilen sağlık hizmetleri bedelinin %1'ine kadar katılım payı alınabilir. %1'ine kadar tespit edilen

katılım payını almamaya, yarısına kadar indirmeye Kurum yetkilidir. (Değişik cümle:9/1/2025-7538/9 md.) Bu fıkra

belirtilen 1 Türk lirası, 20 Türk lirası ve 3 Türk lirası, 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca

belirlenen yeniden değerlendirme oranı kadar her yıl artırılır.119 (Mülga üçüncü fıkra: 17/4/2008-5754/43 md.) (Değişik

dördüncü fıkra: 25/6/2009-5917/40 md.) Genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin birinci

fıkranın (b) bendi gereği ödeyecekleri katılım payının tutarı, sağlık hizmetinin alındığı tarihteki asgarî ücretin

%75'ini, (d) bendi gereği ödeyecekleri katılım payının tutarı ise bir takvim yılında asgari ücret tutarını geçmemek

kaydıyla her bir yatarak tedavi için asgari ücretin dörtte birini geçemez.

"2" ibaresi "20" şeklinde değiştirilmiş, altıncı cümlesinde yer alan "önceki basamaklardan sevkli olarak başvurulup

başvurulmadığı gibi hususları göz önünde bulundurarak on katına kadar artırmaya" ibaresinden sonra gelmek üzere ",

birinci basamak sağlık hizmeti sunucularından sevk edilenler için yarısına kadar azaltmaya" ibaresi eklenmiştir.

(Değişik beşinci fıkra: 10/9/2014-6552/47 md.) 63 üncü maddenin birinci fıkrasının (e) bendi gereğince sağlanan ve

bir hastalığın tedavisinin başka tıbbi bir yöntemle mümkün olmaması nedeniyle yapılacak yardımcı üreme yöntemi

tedavisi dışındaki, yardımcı üreme yöntemi tedavisinde katılım payı ilk denemede %30, ikinci denemede %25, üçüncü

denemede %20 oranında uygulanır. Ancak katılım payında dördüncü fıkra gereği uygulanan üst limit dikkate alınmaz.

60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin (1), (2) ve (3) numaralı alt bentleri gereği genel sağlık sigortalısı

sayılanlar ile bunların bakmakla yükümlü olduğu kişilerin ödemiş oldukları katılım payları, talepleri halinde,

29/5/1986 tarihli ve 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu hükümlerine göre kendilerine geri

ödenir. (Değişik yedinci fıkra: 25/6/2009-5917/40 md.) Katılım paylarını, gelir veya aylık alan kişilerin gelir veya

aylıklarından, çalışanların ücret veya maaşlarından mahsup edilmek suretiyle veya eczaneler ile diğer kurum ve

kuruluşlar aracılığı ile tahsile ve katılım paylarının ödenme usulünü belirlemeye Kurum yetkilidir. Sözleşmeli sağlık

hizmeti sunucularına, tahsil ettikleri katılım payı düşüldükten sonra kalan tutar ödenir. (Değişik sekizinci fıkra:

17/4/2008-5754/43 md.) Katılım paylarının hesaplanmasında 72 nci maddeye göre tespit edilen sağlık hizmeti

tutarları esas alınır. Katılım paylarının ödenme usûlleri ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usûl ve esaslar,

Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

TABLO / ŞEMA

Katılım payında hizmet türü önemlidir: muayene / ilaç / diğer sağlık hizmetleri aynı kurala tabi değildir.

Muafiyet sorularında Madde 69 ile birlikte düşün.

AKILDA KALICILIK

ÖRNEKLE HATIRLA: Katılım payı, (b) ve (c) bentlerindeki sağlık hizmetleri için gereksiz kullanımı azaltma, sağlık

GÜNCEL MEVZUAT UYARISI

Eski kaynak sorudaki 2 TL tutar güncel değildir. Bu baskıda Madde 68'in güncel kanun metnindeki 20 TL tutar esas alınmıştır.

- A) III-IV
B) II-III-IV
C) I-III

D) I-II

E) I-II-III-IV

ÇÖZÜM: 63 üncü maddede sayılan sağlık hizmetlerinden katılım payı alınacak olanlar şunlardır:
a) Ayakta tedavide

hekim ve diş hekimi muayenesi. b) (Değişik: 25/6/2009-5917/40 md.) Vücut dışı protez ve ortezler c) Ayakta tedavide

sağlanan ilaçlar. d) (Ek: 25/6/2009-5917/40 md.) Kurumca belirlenecek hastalık gruplarına göre yatarak tedavide

finansmanı sağlanan sağlık hizmetleri. Doğru cevap E seçeneğidir.

MADDE 69 - Katılım payı alınmayacak haller, sağlık hizmetleri ve kişiler¹²⁰

KANUN MADDESİ

68 inci maddede sayılan sağlık hizmetlerinden katılım payı alınmayacak haller, sağlık hizmetleri ve kişiler

şunlardır:

a) İş kazası ile meslek hastalığı halleri ile askerî tatbikat ve manevralarda sağlanan sağlık hizmetleri.

b) 75 inci maddede yer alan afet ve savaş hali nedeniyle sağlanan sağlık hizmetleri.

c) Aile hekimi muayeneleri ve kişiye yönelik koruyucu sağlık hizmetleri.

d) Sağlık raporu ile belgelendirilmek şartıyla; Kurumca belirlenen kronik hastalıklar ve hayati önemi haiz 68 inci

maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sağlık hizmetleri ile organ, doku ve kök hücre; nakli.¹²¹

e) (Değişik: 17/4/2008-5754/65 md.) 94 üncü maddede tanımlanan kontrol muayeneleri,

f) (Değişik: 4/7/2012-6353/83 md.) 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin (4) numaralı alt bendinde

belirtilen kişiler ile bunların eşleri, (6) ve (8) numaralı alt (f) bendinde geçen “4 üncü maddenin üçüncü fıkrasının”

ibaresi “4 üncü maddenin dördüncü fıkrasının,” şeklinde değiştirilmiş; aynı Kanunun 66 ncı maddesiyle (d) bendine

“ile organ” ibaresinden sonra gelmek üzere “, doku ve kök hücre;”, (f) bendine “(c) bendinin (4)” ibaresinden sonra

gelmek üzere “numaralı alt bendinde belirtilen kişiler ile bunların eşleri” ibareleri eklenmiştir. raporu” ibaresi “sağlık

raporu” olarak değiştirilmiştir.

bentlerinde sayılanlar ile bunların bakmakla yükümlü olduğu kişiler, (5) ve (7) numaralı alt bentlerinde sayılanlar,

vazife malulleri ile 4 üncü maddenin dördüncü fıkrasının (d), (e) ve (f) bentlerinde sayılanlar.122

g) (Ek: 4/7/2012-6353/83 md.) 3713 sayılı Kanunun 21 inci maddesinde sayılan olaylara maruz kalmaları nedeniyle

yaralananların tedavileri sonuçlanıncaya veya maluliyetleri kesinleşinceye kadar sağlanacak sağlık hizmetleri.

h) (Ek: 2/1/2017-KHK-681/80 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7073/79 md.) 60 ıncı maddenin onikinci, onüçüncü ve

ondördüncü fıkraları kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılanlar. Bu madde gereğince katılım payı alınmayacak

sağlık hizmetlerini tek tek veya gruplandırarak tespiti Kurum yetkilidir.

AKILDA KALICILIK

ÖRNEKLE HATIRLA: Aile hekimi muayeneleri ve kişiye yönelik koruyucu sağlık hizmetleri Bu hükmü bir olay

sorusunda önce “kim?”, sonra “hangi şart/süre?” diye ayırarak düşün.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre aşağıda sayılan sağlık hizmetlerinden hangisinden katılım payı alınmaz?

- A) Vücut dışı protez ve ortezler
- B) Aile hekimi muayeneleri ve kişiye yönelik koruyucu sağlık hizmetleri
- C) Kurumca belirlenecek hastalık gruplarına göre yatarak tedavide finansmanı sağlanan sağlık hizmetleri
- D) Ayakta tedavide hekim ve diş hekimi muayenesi ile ayakta tedavide sağlanan ilaçlar

DOĞRU CEVAP: B — Aile hekimi muayeneleri ve kişiye yönelik koruyucu sağlık hizmetleri

2. 5510 sayılı Kanuna göre aşağıda sayılan sağlık hizmetlerinden hangisinden katılım payı alınır?

- A) Aile hekimi muayeneleri ve kişiye yönelik koruyucu sağlık hizmetleri
- B) İş kazası ile meslek hastalığı halleri ile askerî tatbikat ve manevralarda sağlanan sağlık hizmetleri
- C) Ayakta tedavide sağlanan ilaçlar
- D) Afet ve savaş hali nedeniyle sağlanan sağlık hizmetleri

DOĞRU CEVAP: C — Ayakta tedavide sağlanan ilaçlar

3. 5510 sayılı Kanuna göre aşağıdakilerden hangisi katılım payı alınmayacak haller arasında yer

almaz?

- A) 94'üncü maddede tanımlanan kontrol muayeneleri

B) İş kazası ile meslek hastalığı halleri ile askerî tatbikat ve manevralarda sağlanan sağlık hizmetleri

C) Sağlık raporu ile belgelendirilmek şartıyla; Kurumca belirlenen kronik hastalıklar

D) Yatarak tedavide sağlanan hizmetler

DOĞRU CEVAP: D — Yatarak tedavide sağlanan hizmetler

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

I-İş kazası ile meslek hastalığı halleri ile askerî tatbikat ve manevralarda sağlanan sağlık hizmetleri.

II- Ayakta tedavide hekim ve diş hekimi muayenesi.

III-Aile hekimi muayeneleri ve kişiye yönelik

koruyucu sağlık hizmetleri. IV- Sağlık raporu ile belgelendirilmek şartıyla; Kurumca belirlenen kronik

hastalıklar ve hayati önemi haiz 68 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sağlık

hizmetleri ile organ, doku ve kök hücre; nakli.(2)

V-(Değişik: 17/4/2008-5754/65 md.) 94 üncü

maddede tanımlanan kontrol muayeneleri 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası

Kanununa göre 68 inci maddede sayılan sağlık hizmetlerinden katılım payı alınmayacak haller, sağlık

hizmetleri ve kişiler ile ilgili olarak yukarıdaki öncüllerden hangisi yanlıştır ?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

ÇÖZÜM: 63 üncü maddede sayılan sağlık hizmetlerinden katılım payı alınacak olanlardan birisi ayakta tedavide hekim

ve diş hekimi muayenesi.Doğru cevap B seçeneğidir.

MADDE 70 - Hizmet basamakları ve sevk zinciri123

KANUN MADDESİ

Bu Kanunun uygulanması bakımından sağlık hizmeti sunucuları birinci, ikinci ve üçüncü basamak olarak Sağlık

Bakanlığı tarafından basamaklandırılır. Bu basamaklar ve sağlık hizmet sunucuları arasında sevk zinciri; tanı, ön tanı,

hekimlerin ve diş hekimlerinin uzmanlıkları dikkate alınmak suretiyle tüm yurttan veya il ya da ilçe bazında Sağlık

Bakanlığının görüşü alınarak Kurum tarafından belirlenir. Aile hekimleri birinci basamak hizmet sunucuları içinde

yer alır. Kurumca sağlık hizmetlerinin sağlanabilmesi için, genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişiler

sevk zinciri kurallarına uygun hareket etmek zorundadır. (Ek cümle: 17/1/2012-6270/10 md.) 60 ıncı maddenin birinci

fıkrasının (c) bendinin (1) ve (3) numaralı alt bentlerinde sayılanlar ile aynı maddenin onikinci, onüçüncü ve

ondördüncü fıkraları kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılanların, Kurumla sözleşmeli üniversite ve istisnai

hallerde özel sağlık hizmeti sunucularına müracaat edebilme koşulları ile uygulamaya ilişkin usul ve esaslar Kurum

tarafından belirlenir.124125 (Mülga üçüncü fıkra: 17/4/2008-5754/67 md.)

Kimlik tespiti ve acil haller 17/4/2017 tarihli ve 690 sayılı KHK'nin 43 üncü maddesiyle, bu bentte yer alan "(d) ve (e)"

ibaresi "(d), (e) ve (f)" şeklinde değiştirilmiş, daha sonra bu hüküm 1/2/2018 tarihli ve 7077 sayılı Kanunun 39 uncu

maddesiyle aynen kabul edilerek kanunlaşmıştır. yer alan "sınıflandırılır" ibaresi "basamaklandırılır", 71 inci

maddesinin birinci fıkrasındaki "ikinci" ibaresi "üçüncü" şeklinde değiştirilmiştir. 2/1/2017 tarihli ve 681 sayılı

KHK'nin 81 inci maddesiyle bu fıkranın ikinci cümlesine "alt bentlerinde" ibaresinden sonra gelmek üzere "sayılanlar

ile aynı maddenin onikinci, onüçüncü ve ondördüncü fıkraları kapsamında genel sağlık sigortalısı" ibaresi 1/3/2017

tarihinden geçerli olmak üzere eklenmiş; daha sonra bu hüküm 1/2/2018 tarihli ve 7073 sayılı Kanunun 80 inci

maddesiyle aynen kabul edilerek 1/3/2017 tarihinde yürürlüğe girmek üzere kanunlaşmıştır. 17/4/2017 tarihli ve 690

sayılı KHK'nin 44 üncü maddesiyle, bu fıkranın ikinci cümlesinde yer alan "(1), (3) ve (9)" ibaresi "(1) ve (3)" şeklinde

değiştirilmiş, daha sonra bu hüküm 1/2/2018 tarihli ve 7077 sayılı Kanunun 40 ıncı maddesiyle aynen kabul edilerek

kanunlaşmıştır.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanunun uygulanması bakımından sağlık hizmeti sunucuları birinci, ikinci ve üçüncü

basamak olarak kim tarafından basamaklandırılır?

- A) Sosyal Güvenlik Kurumu
- B) Sağlık Bakanlığı
- C) Hazine ve Maliye Bakanlığı
- D) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

DOĞRU CEVAP: B — Sağlık Bakanlığı

2. Sağlık hizmet sunucuları arasında sevk zinciri; tanı, ön tanı, hekimlerin ve diğ hekimlerinin

uzmanlıkları dikkate alınmak suretiyle kim tarafından belirlenir?

- A) Hazine ve Maliye Bakanlığı
- B) Sosyal Güvenlik Kurumu
- C) Sağlık Bakanlığı
- D) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

DOĞRU CEVAP: B — Sosyal Güvenlik Kurumu

3. Aşağıdakilerden hangisi birinci basamak sağlık hizmeti sunucu arasında yer almaz?

- A) Kamu idareleri bünyesindeki kurum hekimlikleri
- B) Serbest eczaneler
- C) 112 acil sağlık hizmeti birimi
- D) Kamu kurumlarına ait tıp merkezleri ve dal merkezleri

DOĞRU CEVAP: D — Kamu kurumlarına ait tıp merkezleri ve dal merkezleri

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

I-Birinci, II-İkinci III-Üçüncü basamak 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre yukarıdaki öncülede yer alan sağlık hizmeti sunucuları aşağıdakilerden hangisi tarafından basamaklandırılır?

- A) Aile ,Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı
- B) Sağlık Bakanlığı
- C) Adalet Bakanlığı
- D) Cuhurbaşkanlığı
- E) TBMM

ÇÖZÜM: Bu Kanunun uygulanması bakımından sağlık hizmeti sunucuları birinci, ikinci ve üçüncü basamak olarak

Sağlık Bakanlığı tarafından basamaklandırılır. Doğru cevap B seçeneğidir.

MADDE 71 - "(1), (3) ve (9)" ibaresi "(1) ve (3)" şeklinde değiştirilmiş, daha sonra bu hüküm

1/2/2018 tarihli ve

KANUN MADDESİ

Sağlık hizmeti sunucuları, genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilere sağlık hizmeti sunumu

aşamasında (acil hallerde ise acil halin sona ermesinden sonra), 67 nci maddenin üçüncü fıkrasında sayılan belgeleri

ve bu belgelerin başvuran kişiye ait olup olmadığını kontrol etmek zorundadır. (Mülga son cümle: 17/4/2008- 5754/67

md.)(...) Genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin kendi adına bir başkasının sağlık hizmeti

almasını veya Kurumdan haksız bir menfaat temin etmesini sağlaması yasaktır. Bu fiilleri işleyenlerden Kurumun

uğradığı zararın iki katı kanunî faiziyle birlikte müştereken ve müteselsilen tahsil edilir ve ilgililer hakkında

26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu hükümleri uygulanır. Bu Kanunun uygulamasında acil hallerin ve

acil sağlık hizmetlerinin neler olduğuna, hangi yöntem ve ölçütlerle tespit edileceğine ilişkin hususlar, Sağlık

Bakanlığının uygun görüşü üzerine Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin kendi adına

bir başkasının sağlık hizmeti almasını veya Kurumdan haksız bir menfaat temin etmesini sağlaması

halinde bu fiilleri işleyenler hakkında Kurumun uğradığı zararın ne kadarı kanunu faiziyle birlikte temin edilir?

- A) 4 katı
- B) 5 katı
- C) 1 katı
- D) 2 katı

DOĞRU CEVAP: D — 2 katı

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre Genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin kendi adına bir başkasının sağlık hizmeti almasını veya

Kurumdan haksız bir menfaat temin etmesini sağlaması yasaktır. Bu fiilleri işleyenlerden Kurumun uğradığı zararın iki katı kanunî faiziyle birlikte müştereken ve müteselsilen tahsil edilir ve ilgililer hakkında hangi kanun hükümleri uygulanır?

- A) Türk Ceza Kanunu
- B) Ceza Muhakemesi Kanunu
- C) 6100 Sayılı Kanun
- D) 5018 Sayılı Kanun
- E) Borçlar Kanunu

ÇÖZÜM: Kurumun uğradığı zararın iki katı kanunî faiziyle birlikte müştereken ve müteselsilen tahsil edilir ve ilgililer

hakkında 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu hükümleri uygulanır. Doğru cevap A seçeneğidir.

MADDE 72 - Sağlık hizmetlerinin ödenecek bedellerinin belirlenmesi

KANUN MADDESİ

(Değişik birinci fıkra: 17/4/2008-5754/44 md.) 65 inci madde gereği ödenecek gündelik, yol, yatak ve yemek

giderlerinin Kurumca ödenecek bedellerini belirlemeye Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonu yetkilidir.

Komisyon, tıp eğitimini, hizmet basamağını, alt yapı ve kaynak kullanımı ile maliyet unsurlarını dikkate alarak sağlık

hizmeti sunucularını fiyatlandırmaya esas olmak üzere ayrı ayrı sınıflandırabilir. Komisyon, 63 üncü madde

hükümlerine göre finansmanı sağlanan sağlık hizmetlerinin Kurumca ödenecek bedellerini; sağlık hizmetinin

sunulduğu il ve basamak, Devletin doğrudan veya dolaylı olarak sağlamış olduğu sübvansiyonlar, sağlık hizmetinin

niteliği itibarıyla hayati öneme sahip olup olmaması, kanıta dayalı tıp uygulamaları, maliyet-etkililik ölçütleri ve genel

sağlık sigortası bütçesi dikkate alınmak suretiyle, her sınıf için tek tek veya gruplandırarak belirlemeye yetkilidir.

(Değişik ikinci fıkra: 21/5/2013-6486/3 md.) Komisyon; Bakanlık, Maliye, Sağlık ve Kalkınma bakanlıkları, Hazine

Müsteşarlığı, üniversite sağlık hizmeti sunucuları ile özel sağlık hizmeti sunucularını temsilen Bakanlıkça belirlenecek

birer üye ve Kurumu temsilen iki üye olmak üzere toplam dokuz üyeden oluşur. Komisyon kararlarını salt çoğunluk ile

alır. Komisyon kararları Resmî Gazete’de yayımlanır. Komisyonca gerekli görülen hâllerde sağlık hizmetlerinin

türlerine göre birden fazla alt komisyon kurulabilir. Komisyonun sekretarya işlemleri Kurumca yerine getirilir. Sağlık

Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonuna iştirak edenlere, ayda iki defadan fazla olmamak üzere katıldıkları her

toplantı günü için (3000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpılarak bulunacak tutarı üzerinden toplantı

ücreti ödenir. Komisyon çalışmaları ile ilgili her türlü giderler Kurumca ödenir. (Değişik dördüncü fıkra: 17/4/2008-

5754/44 md.) Kurum, ilgili kamu kurum ve

kuruluşları ile dernek, vakıf, federasyon, konfederasyon ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının

görüşlerini alabilir. Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonunun çalışmasına, görev ve yetkileri ile bu maddenin

uygulanmasına ilişkin diğer usûl ve esaslar, Komisyon üyesi kurumların görüşleri alınarak Kurum tarafından

çıkartılacak yönetmelikle düzenlenir. (Ek fıkra: 10/9/2014-6552/48 md.) Bu maddenin üçüncü fıkrasında belirtilenler

hariç olmak üzere 63 üncü maddede belirtilen komisyonlara iştirak edenler ile bilimsel ve akademik nitelikleri dikkate

alınarak Kurum tarafından bilimsel nitelikli komisyonlarda veya tıbbi inceleme, tıbbi değerlendirme, tıbbi uygunluk

onayı verme gibi iş ve işlemlerle ilgili yürütülen çalışmalarda; üniversitelerden görevlendirilen öğretim üyelerine,

kamu ve özel sağlık kurum ve kuruluşlarından görevlendirilen tabip, diş tabibi ve eczacılara (6.500) gösterge

rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarı geçmemek üzere ödeme yapılır. Bu ödemenin

usul, esas ve miktarı ile diğer hususlar Kurum ve Maliye Bakanlığınca müştereken belirlenir.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonu kaç üyeden oluşur?

- A) 8
- B) 7
- C) 9
- D) 12

DOĞRU CEVAP: C — 9

2. 5510 sayılı Kanuna göre aşağıdakilerden hangisi Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonu üyeleri

arasında yer almaz?

- A) Hazine ve Maliye Bakanlığını temsil eden üye
- B) Sağlık Bakanlığını temsil eden üye
- C) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığını temsil eden üye
- D) Millî Savunma Bakanlığını temsil eden üye

DOĞRU CEVAP: D — Millî Savunma Bakanlığını temsil eden üye

3. 5510 sayılı Kanuna göre Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonuna iştirak edenlere, ayda iki

defadan fazla olmamak üzere katıldıkları her toplantı günü için ödenecek ücret aşağıdakilerden

hangisidir?

- A) 3500 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpılarak bulunacak tutarı üzerinden toplantı ücreti ödenir.

B) 3000 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpılarak bulunacak tutarı üzerinden toplantı ücreti ödenir.

C) 2000 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpılarak bulunacak tutarı üzerinden toplantı ücreti ödenir.

D) 4000 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpılarak bulunacak tutarı üzerinden toplantı ücreti ödenir.

DOĞRU CEVAP: B — 3000 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpılarak bulunacak tutarı

üzerinden toplantı ücreti ödenir.

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre 65 inci madde gereği ödenecek

gündelik, yol, yatak ve yemek giderlerinin Kurumca ödenecek bedellerini belirlemeye aşağıdakilerden

hangisi yetkilidir ?

- A) Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonu
- B) Sağlık Komisyonu
- C) Sosyal Hizmet Komisyonu
- D) Sanayi Komisyonu
- E) Adalet Komisyonu

ÇÖZÜM: 65 inci madde gereği ödenecek gündelik, yol, yatak ve yemek giderlerinin Kurumca ödenecek bedellerini

belirlemeye Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonu yetkilidir. Doğru cevap A seçeneğidir.

MADDE 73 - Sağlık hizmetlerinin sağlanma yöntemi ve sağlık giderlerinin ödenmesi¹²⁶

KANUN MADDESİ

(Değişik: 17/4/2008-5754/45 md.) Bu Kanuna göre sağlık hizmetleri, Kurum ile yurt içindeki veya yurt dışındaki sağlık

hizmeti sunucuları arasında yapılan sözleşmeler yoluyla ve/veya bu Kanun hükümlerine uygun olarak genel sağlık

sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin sözleşmesiz sağlık hizmeti sunucularından satın aldıkları sağlık

hizmeti giderlerinin ödenmesi suretiyle sağlanır. Kamu idaresi sağlık hizmeti sunucuları dışındaki vakıf üniversiteleri

dahil sözleşmeli sağlık hizmeti sunucularınca, Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonunca belirlenen sağlık

hizmetleri bedeline ek olarak, genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü oldukları kişilerden sağlık hizmeti

sunucularının giderleri ve ürettikleri sağlık hizmetlerinin maliyetleri, yapılan sübvansiyonlar gibi

kriterler dikkate

alınarak bu bedellerin iki katına kadar alınabilecek ilave ücretin tavanını belirlemeye Cumhurbaşkanlığı yetkilidir. Bu

tavan dahilinde alınabilecek ilave ücret oranları Kurumca belirlenir. Ancak (...)127 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının

(c) bendinin (4), (6) ve (8) numaralı alt bentleri kapsamında sayılanlar ile bakmakla yükümlü oldukları kişiler ile aynı

maddenin onikinci, onüçüncü ve ondördüncü fıkraları kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılan kişilerden ilave

ücret alınmaz. Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonunca belirlenen eşdeğer ilaçların, azami fiyatı ile kişinin

talep ettiği eşdeğer ilacın fiyatı arasında oluşacak fark ve optik için tavan uygulanmaz ve bu fıkra

2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 203 üncü maddesiyle bu maddenin ikinci ve üçüncü

fıkralarında yer alan "Bakanlar Kurulu" ibareleri "Cumhurbaşkanlığı" şeklinde değiştirilmiştir. alan "kamu idaresi sağlık

hizmeti sunucuları tarafından sevk edilmesi halinde" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

kapsamında değerlendirilmez. 128129 Kamu idaresi sağlık hizmeti sunucuları ise otelcilik hizmeti ile dördüncü fıkra

belirtilen istisnai sağlık hizmetleri dışında, sağladıkları sağlık hizmetleri için genel sağlık sigortalısı ve bakmakla

yükümlü olduğu kişilerden ilave ücret talep edemez. (Mülga ikinci cümle: 21/1/2010- 5947/19 md.) (...) (Ek cümleler:

21/5/2013-6486/4) Ancak yükseköğretim kurumlarına ait sağlık hizmeti sunucularında öğretim üyeleri tarafından

mesai saatleri dışında bizzat verilen sağlık hizmetleri için Kurumca belirlenmiş sağlık hizmetleri bedelinin, poliklinik

muayenelerinde bir katını, diğer hizmetlerde yüzde ellisini geçmemek üzere, üniversite yönetim kurulu kararıyla

öğretim üyelerinin unvanları itibarıyla belirlenen miktarda ilave ücret alınabilir. Ancak alınacak ilave ücret bir defada

asgari ücretin iki katını geçemez. Bu oranları bir katına kadar artırmaya Cumhurbaşkanlığı yetkilidir. Kurum bu fıkra

kapsamında ilave ücret alınamayacak sağlık hizmetlerini belirlemeye yetkilidir. Sözleşmeli sağlık hizmeti sunucuları,

Kurumca belirlenmiş standartların üstündeki talepleri karşılayan otelcilik hizmetleri ile hayati öneme sahip olmama

ve alternatif tedavilerin bulunması gibi hususlar göz önüne alınarak Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonu

tarafından belirlenen istisnai sağlık hizmetleri için, genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerden

belirlenen hizmet fiyatlarının üç katını geçmemek üzere ilave ücret alabilir. Sözleşmeli sağlık hizmeti sunucuları,

Kurumca ödenecek sağlık hizmeti bedellerinin yayımlanmasını takiben otuz gün içinde ilave ücret ödemeleri için

belirlenen tavanlar dahilinde belirledikleri sağlık hizmeti fiyatlarını kuruma bildirmek zorundadır. Sözleşmeli sağlık

hizmeti sunucuları fiyat değişikliklerini 5 iş günü içinde Kuruma bildirirler. Tavanlar dahilinde de olsa Kurumca

belirlenen süreden önce bu fiyatlarını artıramazlar. Kurum, provizyon işlemlerini yürütmek üzere sağlık hizmeti

GSS — SAĞLIKTAN YARARLANMA HARİTASI

MADDE 60 ve 67 • sınavda karışan şartları ayır

@burakdincersgk • 0544 275 36 27 •

www.sgksinav.com

GENEL KURAL

• Son 1 yılda toplam 30 gün GSS primi.

• 4/b için ayrıca mevzuattaki prim

borcu şartını kontrol et.

ÖĞRENCİ YAŞ SINIRI

• Lise ve dengi öğrenim: 20 yaş.

• Yükseköğrenim: 25 yaş.

30 GÜN ŞARTININ ARANMADIĞI HÂLLERİ AYRI EZBERLE

Acil hâller

İş kazası / meslek hastalığı

Trafik kazası

18 yaş altı

Bildirimi zorunlu bulaşıcı hastalıklar

sunucularının mahallinde provizyon merkezi açabilir ve personel çalıştırabilir. Sözleşmeli sağlık hizmeti sunucuları,

bu amaçla Kuruma uygun bağımsız mekân tahsis etmek zorundadır. Acil haller dışında sözleşmesiz sağlık hizmeti

sunucularından kişilerce satın alınan sağlık hizmeti bedelleri Kurumca ödenmez. Sözleşmesiz sağlık hizmeti

sunucularından acil hallerde alınan sağlık hizmeti bedeli, 72 nci madde gereği sözleşmeli sağlık hizmeti sunucuları için

belirlenen bedeller esas alınarak genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilere fatura karşılığı ödenir.

Sözleşmeli ve sözleşmesiz sağlık hizmeti sunucuları, acil hallerde, sözleşmeli sağlık hizmetleri sunucuları ise Kurumun

belirlediği sağlık hizmetleri için genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerden veya Kurumdan

herhangi bir ilave ücret talep edemez. Kurum, bu Kanunun birinci fıkrasında belirtilen yöntemler dışında, kamu

idarelerince "iki" şeklinde değiştirilmiştir. 2/1/2017 tarihli ve 681 sayılı KHK'nin 82 nci maddesiyle bu fıkranın üçüncü

cümlesine "yükümlü oldukları" ibaresinden sonra gelmek üzere "kişiler ile aynı maddenin onikinci, onüçüncü ve

ondördüncü fıkraları kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılan" ibaresi 1/3/2017 tarihinden geçerli olmak üzere

eklenmiş; daha sonra bu hüküm 1/2/2018 tarihli ve 7073 sayılı Kanunun 81 inci maddesiyle aynen kabul edilerek

1/3/2017 tarihinde yürürlüğe girmek üzere kanunlaşmıştır.

verilecek sağlık hizmetlerini götürü bedel üzerinden hizmet alım sözleşmesiyle de sağlamaya yetkilidir. Kamu idaresi

sağlık hizmeti sunucuları, sözleşmede belirtilen götürü bedel karşılığında genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü

olduğu kişilere sözleşme kapsamında verilmesi gereken her türlü sağlık hizmetini sunmakla yükümlüdür ve

sözleşmede belirtilen götürü bedel dışında Kurumdan veya genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu

kişilerden Kanunda belirtilen ilave ücretler ve katılım payları dışında ayrıca bir bedel talep edemez. Götürü bedel

üzerinden hizmet alım sözleşmesiyle temin edilen hizmetler için Kuruma ayrıca fatura ve dayanağı belge gönderilmez.

Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Sağlık Bakanlığı ile müştereken belirlenir. Sağlık hizmeti sunucuları,

genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin sağlık hizmetlerinden yararlanmaya müstahak olup

olmadığını, Kurumun elektronik veya diğer ortamlarda sağlayacağı yöntemlere uygun olarak kontrol etmek ve

belgelemek zorundadır. (Ek fıkra: 4/7/2012-6353/84 md.) 3713 sayılı Kanuna göre aylık bağlanmış maluller, 5434 sayılı

Kanunun 56 ncı maddesi veya 2330 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) ve (f) bentlerinde sayılanlardan 3713 sayılı Kanun kapsamına giren olaylar sebebiyle aylık bağlananlar ile 3713 sayılı Kanun kapsamına

girmese dahi başkasının yardımı ve desteği olmaksızın yaşamak için gereken hareketleri yapamayacak derecede malul

olan vazife ve harp malullerinin sağlık kurulu raporuyla ihtiyaç duydukları her türlü ortez/protez ve diğer iyileştirici

araç ve gereçler herhangi bir kısıtlama getirilmeksizin Kurumca karşılanır. (Ek cümle: 20/8/2016-6745/61 md.) 3713

sayılı Kanun kapsamına girmese dahi atış, tatbikat veya diğer ateşli silah yaralanmaları nedeniyle malul olan vazife ve

harp malullerinin de sağlık kurulu raporuyla ihtiyaç duydukları her türlü ortez, protez ve diğer iyileştirici araç ve

gereçler herhangi bir kısıtlama getirilmeksizin Sosyal Güvenlik Kurumunca karşılanır. (Değişik cümle: 10/9/2014-

6552/49 md.) Ancak, 72 nci maddede belirtilen usullere göre bedelleri karşılanacak olan bu kapsamdaki ürünler,

garanti süresi kapsamında veya aynı amaca yönelik ürün talepleri Kurum tarafından yayınlanan ürün listelerinden,

yine Kurum tarafından belirlenen usul ve esaslara göre karşılanır. (Ek fıkra: 4/7/2012-6353/84 md.) Genel sağlık

sigortalısı ile bakmakla yükümlü olduğu kişilerden, 3713 sayılı Kanunun 21 inci maddesinde sayılan olaylara maruz

kalmaları nedeniyle yaralananlar, tedavileri sonuçlanıncaya veya maluliyetleri kesinleşinceye kadar geçen süre

içerisinde verilen sağlık hizmetleri ve diğer haklardan aynı Kanuna göre aylık bağlanmış olanlar gibi yararlandırılırlar.

(Ek fıkra: 10/9/2014-6552/ 49 md.) Kurum, fatura denetimi konusunda kriterler koymaya, alternatif geri ödeme

modelleri oluşturmaya ve bu konularda tespitler ve denetimler yapmaya ve/veya yaptırmaya, buna bağlı olarak hizmet

alımı yapmaya yetkilidir. (Ek fıkra: 10/9/2014-6552/ 49 md.) Kurum, gerçek veya tüzel kişilerden; ödeme

kapsamındaki sağlık hizmetleri ve/veya ürün listelerine girmek için yapılan başvurulardan asgari ücretin yirmi katını

geçmemek üzere başvuru ücreti, ilaç hariç olmak üzere diğer tıbbi

malzeme ve ürünlerden listelerde kalmak için asgari ücretin üç katını geçmemek üzere yıllık aidat, fiyat

düşüş

talepleri hariç olmak üzere listelerdeki değişiklik taleplerinden her bir işlem için asgari ücret tutarını geçmemek üzere

işlem ücreti, kamu kurumu niteliğinde tüzel kişiliği haiz meslek kuruluşları ile yapılan protokollere dayalı sözleşmeler

hariç olmak üzere sözleşme imzalamak için asgari ücretin on katını geçmemek üzere sözleşme ücreti alabilir, bu

ücretleri imal ve ithal ürün gruplarına göre farklılaştırabilir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar

Kurumca belirlenir. Sağlık hizmeti satın alma sözleşmelerinin hazırlanması ve akdedilmesi, sağlık hizmeti giderlerinin

ödenmesi ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usûl ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle

düzenlenir.

Genel sağlık sigortası gelirlerinin kullanım amacı, kısa ve uzun vadeli sigorta

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre; “Sözleşmeli sağlık hizmeti sunucuları, Kurumca belirlenmiş standartların

üstündeki talepleri karşılayan otelcilik hizmetleri ile hayati öneme sahip olmama ve alternatif

tedavilerin bulunması gibi hususlar göz önüne alınarak Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonu

tarafından belirlenen istisnai sağlık hizmetleri için, genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü

olduğu kişilerden belirlenen hizmet fiyatlarının’nı geçmemek üzere ilâve ücret alabilir.”

denilmektedir. Yukarıda yer alan boşluğa aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) 3 katı
- B) 2 katı
- C) 1/2 katı
- D) 1 katı

DOĞRU CEVAP: A — 3 katı

2. 5510 sayılı Kanuna göre sözleşmeli sağlık hizmeti sunucuları fiyat değişikliklerini kaç gün içinde

Kuruma bildirirler?

- A) 5 iş günü içinde
- B) 3 iş günü içinde
- C) 3 gün içinde
- D) 5 gün içinde

DOĞRU CEVAP: A — 5 iş günü içinde

3. 5510 sayılı Kanuna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) Acil haller dışında sözleşmesiz sağlık hizmeti sunucularından kişilerce satın alınan sağlık hizmeti bedellerinin

yarısı Kurumca ödenir.

B) Acil haller dışında sözleşmesiz sağlık hizmeti sunucularından kişilerce satın alınan sağlık hizmeti bedellerinin

dörtte biri Kurumca ödenir.

C) Acil haller dışında sözleşmesiz sağlık hizmeti sunucularından kişilerce satın alınan sağlık hizmeti bedelleri

Kurumca ödenmez.

D) Acil haller dışında sözleşmesiz sağlık hizmeti sunucularından kişilerce satın alınan sağlık hizmeti bedellerinin

üçte biri Kurumca ödenir.

DOĞRU CEVAP: C — Acil haller dışında sözleşmesiz sağlık hizmeti sunucularından kişilerce satın alınan

sağlık hizmeti bedelleri Kurumca ödenmez.

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

Kamu idaresi sağlık hizmeti sunucuları dışındaki vakıf üniversiteleri dahil sözleşmeli sağlık hizmeti

sunucularınca, Sağlık Hizmetleri Fiyatlandırma Komisyonunca belirlenen sağlık hizmetleri bedeline

ek olarak, genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü oldukları kişilerden sağlık hizmeti

sunucularının giderleri ve ürettikleri sağlık hizmetlerinin maliyetleri, yapılan sübvansiyonlar gibi

kriterler dikkate alınarak bu bedellerin iki katına kadar alınabilecek ilave ücretin tavanını

belirlemeye yetkilidir. Yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden

hangisidir ?

- A) Aile ,Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı
- B) Sağlık Bakanlığı
- C) Adalet Bakanlığı
- D) Cuhurbaşkanı
- E) TBMM

ÇÖZÜM: ilave ücretin tavanını belirlemeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.Doğru cevap D seçeneğidir.

MADDE 74 - kolları için yapılan sağlık harcamaları

KANUN MADDESİ

Genel sağlık sigortası prim gelirleri; yönetim giderleri, genel sağlık sigortasından sağlanan sağlık hizmetleri ve diğer

haklar dışında başka bir amaçla kullanılamaz. Uzun ve kısa vadeli sigorta kolları bakımından sürekli iş göremezlik,

malûllük, çalışma gücü kaybı hallerinin tespiti veya bu amaçla yapılan kontroller nedeniyle oluşan sağlık hizmeti

giderleri ile 72 nci maddeye göre, usûl ve esasları Kurumca belirlenecek gündelik ve yol giderleri, refakatçi giderleri,

kısa ve uzun vadeli sigorta kolları prim gelirlerinden karşılanır.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre iş göremezlik, malullük, çalışma gücü kaybı hallerinin tespiti veya bu

amaçla yapılan kontroller nedeniyle oluşan sağlık hizmeti giderleri yukarıda yer alan prim

gelirlerinden hangisi yada hangileri ile karşılanır?

- A) I ve II
- B) Yalnız I
- C) Yalnız III
- D) I, II ve III

DOĞRU CEVAP: A — I ve II

2. 5510 sayılı Kanuna göre aşağıdakilerden hangisi genel sağlık sigortası prim gelirlerinin kullanılabileceği giderlerdendir?

- A) Hiçbiri
- B) Yönetim giderleri
- C) Gündelik ve yol giderleri
- D) Refakatçi giderleri

DOĞRU CEVAP: B — Yönetim giderleri

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

I-Genel sağlık sigortası prim gelirleri; II-Yönetim giderleri, III-Genel sağlık sigortasından sağlanan sağlık hizmetleri 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre genel sağlık sigortası gelirlerinin kullanım amacı, kısa ve uzun vadeli sigorta kolları için yapılan sağlık harcamaları ile ilgili yukarıdaki öncüllerden hangisi veya hangileri başka bir amaçla kullanılamaz?

- A) I-II-III
- B) I-II
- C) II-III
- D) Yalnız I
- E) Yalnız II

ÇÖZÜM: Genel sağlık sigortası prim gelirleri; yönetim giderleri, genel sağlık sigortasından sağlanan sağlık hizmetleri ve

diğer haklar dışında başka bir amaçla kullanılamaz. Doğru cevap A seçeneğidir.

MADDE 75 - Doğal afetler veya savaş hali

KANUN MADDESİ

15/5/1959 tarihli ve 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara

Dair Kanun kapsamındaki afetler ile 4/11/1983 tarihli ve 2941 sayılı Seferberlik ve Savaş Hali Kanunu gereğince ilân

edilen savaş halinde genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin sağlık hizmetleri Kurum tarafından

sağlanmaya devam edilir. Ancak, afet veya savaş hallerine bağlı nedenlerden dolayı Kurumca yapılan sağlık hizmeti

giderleri, giderlerin ödendiği takvim yılı sonu esas alınarak genel bütçeden Kuruma bir yıl içinde transfer edilir.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre afet veya savaş hallerine bağlı nedenlerden dolayı Kurumca yapılan sağlık

hizmeti giderleri, giderlerin ödendiği takvim yılı sonu esas alınarak genel bütçeden Kuruma ne kadar süre içinde transferi yapılır?

- A) 1 yıl
- B) 6 ay
- C) 3 ay
- D) 2 Yıl

DOĞRU CEVAP: A — 1 yıl

MADDE 76 - İşverenin, genel sağlık sigortalısının ve üçüncü kişilerin sorumluluğu

KANUN MADDESİ

İşveren, iş kazasına uğrayan veya meslek hastalığına tutulan genel sağlık sigortalısına sağlık durumunun gerektirdiği

sağlık hizmetlerini derhal sağlamakla yükümlüdür. Bu amaçla işveren tarafından yapılan ve belgelere dayanan sağlık

hizmeti giderleri ve 65 inci madde hükümlerine göre yapılacak masraflar Kurum tarafından karşılanır. Birinci fıkra

belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmesindeki ihmalden veya gecikmesinden dolayı, genel sağlık sigortalısının

tedavi süresinin uzamasına veya malûl kalmasına veya malûllük derecesinin artmasına sebep olan işveren, Kurumun

bu nedenle yaptığı her türlü sağlık hizmeti giderini ödemekle yükümlüdür.

(Değişik üçüncü fıkra: 17/4/2008-5754/46 md.) İlgili kanunları gereğince sağlık raporu alınması gerektiği halde sağlık

raporuna dayanmaksızın veya alınan raporlarda söz konusu işte çalışması tıbbî yönden elverişli olmadığı belirtildiği

halde genel sağlık sigortalısını çalıştıran işverenlere, bu nedenle Kurumca yapılan sağlık hizmeti giderleri

tazmin

ettirilir. Sağlık kurulu raporu ile belli bir işte çalışamayacağı belgelenen 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi

kapsamındaki kişiler bu işte çalıştırılmaz. Bu kişileri çalıştıran işverenler, genel sağlık sigortalısının aynı hastalık

sebebiyle Kurumca yapılan masraflarını ödemekle yükümlüdür. Tedavinin sona erdiğine ve çalışılabilir durumda

olduğuna dair Kurumca yetkilendirilen hekim veya sağlık kurullarından belge almaksızın başka işte çalışan genel

sağlık sigortalısının aynı hastalığı sebebiyle yapılan tedavi masrafları ise kendisinden alınır. İş kazası ile meslek

hastalığı, işverenin kastı veya genel sağlık sigortalısının iş sağlığını koruma ve iş güvenliği ile ilgili mevzuat

hükümlerine aykırı hareketi sonucu olmuşsa, Kurumca yapılan sağlık hizmeti giderleri işverene tazmin ettirilir.

İşverenin sorumluluğunun tespitinde kaçınılmazlık ilkesi dikkate alınır.130 (Mülga beşinci fıkra: 17/4/2008-5754/46

md.) (Değişik altıncı fıkra: 17/4/2008-5754/46 md.) Genel sağlık sigortalısına ve bunların bakmakla yükümlü olduğu

kişilere kastı veya suç sayılır bir hareketi veya ilgili kanunlarla verilmiş bir görevi yapmaması ya da ihmali nedeniyle

Kurumun sağlık hizmeti sağlamasına veya bu kişilerin tedavi süresinin uzamasına sebep olduğu mahkeme kararıyla

tespit edilen üçüncü kişilere, Kurumun yaptığı sağlık hizmeti giderleri tazmin ettirilir.

Sözleşmeli sağlık hizmeti sunucularının duyurulması ve sağlık hizmet sunucusunu

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre; “İş kazası ile meslek hastalığı, işverenin kastı veya genel sağlık

sigortalısının iş sağlığını koruma ve iş güvenliği ile ilgili mevzuat hükümlerine aykırı hareketi sonucu olmuşsa, Kurumca yapılan sağlık hizmeti giderleri işverene tazmin ettirilir.” denilmektedir. Buna göre, işverenin sorumluluğunun tespitinde hangisi dikkate alınır?

- A) Kasıt
- B) Kaçınılmazlık
- C) Suç sayılır hareket
- D) Kusur

DOĞRU CEVAP: B — Kaçınılmazlık

2. 5510 sayılı Kanuna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Sağlık kurulu raporu ile belli bir işte çalışamayacağı belgelenen 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi

kapsamındaki kişiler bu işte çalıştırılmaz.

B) İlgili kanunları gereğince sağlık raporu alınması gerektiği halde sağlık raporuna dayanmaksızın veya alınan

raporlarda söz konusu işte çalışması tıbbî yönden elverişli olmadığı belirtildiği halde genel sağlık sigortalısını

çalıştıran işverenlere, bu nedenle Kurumca yapılan sağlık hizmeti giderlerinin yarısı tazmin ettirilir.

C) Sağlık kurulu raporu ile belli bir işte çalışamayacağı belgelenen 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi

kapsamındaki kişiler bu işte çalıştırılmaz. Bu kişileri çalıştıran işverenler, genel sağlık sigortalısının aynı hastalık

sebebiyle Kurumca yapılan masraflarını ödemekle yükümlüdür.

D) Tedavinin sona erdiğine ve çalışılabilir durumda olduğuna dair Kurumca yetkilendirilen hekim veya sağlık

kurullarından belge almaksızın başka işte çalışan genel sağlık sigortalısının aynı hastalığı sebebiyle yapılan tedavi

masrafları ise kendisinden alınır.

DOĞRU CEVAP: B — İlgili kanunları gereğince sağlık raporu alınması gerektiği halde sağlık raporuna

dayanmaksızın veya alınan raporlarda söz konusu işte çalışması tıbbî yönden elverişli olmadığı belirtildiği

halde genel sağlık sigortalısını çalıştıran işverenlere, bu nedenle Kurumca yapılan sağlık hizmeti giderlerinin yarısı tazmin ettirilir.

3. 5510 sayılı Kanuna göre genel sağlık sigortalısına ve bunların bakmakla yükümlü olduğu kişilere

kastı veya suç sayılır bir hareketi veya ilgili kanunlarla verilmiş bir görevi yapmaması ya da ihmali

nedeniyle Kurumun sağlık hizmeti sağlamasına veya bu kişilerin tedavi süresinin uzamasına sebep

olduğu mahkeme kararıyla tespit edilen üçüncü kişilere, Kurumun yaptığı sağlık hizmeti giderlerinin tazmin ettirilmesi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) Yapılan sağlık hizmetlerinin üçte biri Kurumca tazmin ettirilir.
- B) Yapılan sağlık hizmetlerinin dörtte biri Kurumca tazmin ettirilir.
- C) Yapılan sağlık hizmetlerinin yarısı Kurumca tazmin ettirilir.

D) Yapılan sağlık hizmetlerinin tamamı Kurumca tazmin ettirilir.

DOĞRU CEVAP: D — Yapılan sağlık hizmetlerinin tamamı Kurumca tazmin ettirilir.

MADDE 77 - seçme serbestisi

KANUN MADDESİ

Bu Kanun gereğince genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin sağlık hizmetinden yararlanmak

için başvuracakları yurt içinde veya yurt dışındaki sözleşmeli sağlık hizmeti sunucularının unvan, isim ve adresleri

Kurumca elektronik ortamda veya diğer yöntemlerle duyurulur. Genel sağlık sigortalıları ve bakmakla yükümlü

olduğu kişiler, sağlık hizmeti sunucuları arasından, genel sağlık sigortasıyla ilgili diğer madde hükümlerine uymak

şartıyla istediğini seçme hakkına sahiptir.

MADDE 78 - Sağlık hizmeti sunucularının kayıt ve bildirim zorunluluğu ve kontrol yetkisi

KANUN MADDESİ

Kurum ile sözleşmesi olan, tüm sağlık hizmeti sunucuları, sağlık hizmeti sunduğu tüm kişilere ait sözleşme

hükümlerinde yer verilen bilgileri, belirlenen yöntemlere ve süreye uygun biçimde elektronik ortamda veya yazılı

olarak Kuruma göndermek zorundadır. Bu bilgiler gönderilmeksizin talep edilen sağlık hizmeti bedelleri, bilgiler

gönderilinceye

ibaresi “genel sağlık sigortalısının” şeklinde değiştirilmiştir.

kadar ödenmez.131 Genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişinin sağlık bilgilerinin gizliliği esastır.

(İptal ikinci cümle: Anayasa Mahkemesi’nin 25/12/2014 tarihli ve E.: 2014/74, K.: 2014/201 sayılı Kararı ile.) (Ek

cümle: 17/4/2008-5754/66 md.; İptal cümle: Anayasa Mahkemesi’nin 25/12/2014 tarihli ve E.: 2014/74, K.: 2014/201

sayılı Kararı ile.) Kurum, genel sağlık sigortası hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili olarak işverenler, sağlık hizmeti

sunucuları ve diğer gerçek ve tüzel kişiler nezdindeki defter, belge ve bilgileri inceleyebilir, ibrazını isteyebilir. Kurum,

bu Kanunda belirtilen görevleriyle ilgili olarak sağlık hizmeti sunucularının yürüttüğü hizmet ve işlemleri kontrol

yetkisine sahiptir. Kurum, bu yetkisini görevlendirdiği personeli vasıtasıyla veya kamu kurumları ve özel kurumlardan

hizmet satın almak suretiyle kullanabilir.

DÖRDÜNCÜ KISIM Primlere İlişkin Hükümler

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Kurum, genel sağlık sigortası hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili olarak işverenler, sağlık hizmeti sunucuları ve

diğer gerçek ve tüzel kişiler nezdindeki defter, belge ve bilgileri ihbar/şikâyet olmadığı sürece inceleyemez.

B) Genel sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişinin sağlık bilgilerinin gizliliği esastır.

C) Kurum ile sözleşmesi olan, tüm sağlık hizmeti sunucuları, sağlık hizmeti sunduğu tüm kişilere ait sözleşme

hükümlerinde yer verilen bilgileri, belirlenen yöntemlere ve süreye uygun biçimde elektronik ortamda veya yazılı

olarak Kuruma göndermek zorundadır.

D) Kurum, bu Kanunda belirtilen görevleriyle ilgili olarak sağlık hizmeti sunucularının yürüttüğü hizmet ve

işlemleri kontrol yetkisine sahiptir.

DOĞRU CEVAP: A — Kurum, genel sağlık sigortası hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili olarak işverenler,

sağlık hizmeti sunucuları ve diğer gerçek ve tüzel kişiler nezdindeki defter, belge ve bilgileri ihbar/şikâyet

olmadığı sürece inceleyemez.

MADDE 79 - Prim alınması zorunluluğu

KANUN MADDESİ

Kısa ve uzun vadeli sigortalar ile genel sağlık sigortası için, bu Kanunda öngörülen her türlü ödemeler ile yönetim

giderlerini karşılamak üzere Kurum prim almak, ilgililer de prim ödemek zorundadır. Kurumca tahsil edilen genel

sağlık sigortası primleri, tahsil edilmesini müteakip doğrudan Kurum bütçesinin genel sağlık sigortası kalemine

aktarılır.

MADDE 80 - Prime esas kazançlar

KANUN MADDESİ

(Değişik: 17/4/2008-5754/47 md.) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalıların prime

esas kazançları aşağıdaki şekilde belirlenir.

a) Prime esas kazançların hesabında;

1) Hak edilen ücretlerin,

2) Prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkaktan o ay içinde yapılan ödemelerin ve işverenler tarafından

sigortalılar için özel sağlık sigortalarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen tutarların,

3) İdare veya yargı mercilerince verilen karar gereğince yukarıdaki (1) ve (2) numaralı alt bentlerde belirtilen

kazançlar niteliğinde olmak üzere sigortalılara o ay içinde yapılan ödemelerin,

bakılmaksızın tüm" ibaresi "olan," şeklinde değiştirilmiştir.

brüt toplamı esas alınır.

b) (Değişik:2/4/2026-7577/10 md.) Aşağıda sayılan;

2) Ölüm, doğum, evlenme yardımları,

3) Görev yollukları,

4) Seyyar görev, kıdem, ihbar ve kasa tazminatı,

5) İş sonu tazminatı veya kıdem tazminatı mahiyetindeki toplu ödemeler,

7) Kurumca tutarları yıllar itibarıyla belirlenecek çocuk ve aile zamları,

8) İşverenler tarafından sigortalılar için özel sağlık sigortalarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen ve aylık

toplamı asgari ücretin %30'unu geçmeyen özel sağlık sigortası primi ve bireysel emeklilik katkı payları tutarları,

9) İşverence işyerinde veya müstemilatında yemek verilmeyen durumlarda, çalışılan günlere ait bir günlük

yemek bedelinin 300 Türk lirasına kadar olan kısmı, prime esas kazançta tabi tutulmaz. (9) numaralı alt bentte

belirtilen tutar, her yıl bir önceki yıla ilişkin olarak 213 sayılı Kanunun mükerrer 298 inci maddesinin (B)

fıkrasına göre belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılmak suretiyle uygulanır. Bu şekilde hesaplanan

tutarın %5'ini aşmayan kesirler dikkate alınmaz.

c) (b) bendinde belirtilen istisnalar dışında her ne adla yapılırsa yapılsın tüm ödemeler ile aynı yardım yerine geçmek

üzere yapılan nakdi ödemeler prime esas kazançta tabi tutulur. Diğer kanunlardaki prime tabi tutulmaması gerektiğine

dair muafiyet ve istisnalar bu Kanunun uygulanmasında dikkate alınmaz.

d) Ücretler hak edildikleri aya mal edilmek suretiyle prime tabi tutulur. Diğer ödemeler ise öncelikle ödendiği ayın

kazancına dahil edilir ve ücret dışındaki bu ödemelerin yapıldığı ayda üst sınırın aşılması nedeniyle prime tabi

tutulamayan kısmı, ödemenin yapıldığı ayı takip eden aydan başlanarak iki ayı geçmemek üzere üst sınırın altında

kalan sonraki ayların prime esas kazançlarına ilâve edilir. Toplu iş sözleşmelerine tabi işyerleri işverenlerince veya

kamu idareleri veya yargı mercilerince verilen kararlara istinaden, sonradan ödenen ücret dışındaki ödemelerin

hizmet akdinin mevcut olmadığı veya askıda olduğu bir tarihte ödenmesi durumunda, 82 nci madde hükmü de nazara

alınmak suretiyle prime esas kazancın tabi olduğu en son ayın kazancına dahil edilir. Bu durumlarda sigorta

primlerinin, yukarıda belirtilen mercilerin kararlarının kesinleşme tarihini izleyen ayın sonuna kadar ödenmesi

halinde, gecikme cezası ve gecikme zammı alınmaz ve 102 nci madde hükümleri uygulanmaz.

e) Saatlik, günlük, haftalık veya aylık olarak belirli bir ücrete dayanmış olmayıp da komisyon ücreti ve kâra katılma

gibi belirsiz zaman ve tutar üzerinden ücret alan sigortalıların prim ve ödeneklerinin hesabında esas tutulacak günlük

kazançları, 82 nci madde hükmüne göre belirlenen alt sınırdır.

f) Bir işverene tabi olarak çalışan sigortalının belirli ücretinin dışında ayrıca (e) bendi

kapsamında ücret alması halinde, prime esas günlük kazancı bunların toplamından oluşur.

g) Primlerin hesabına esas tutulacak günlük kazanç, sigortalının, bir ay için prime esas tutulan kazancının otuzda

biridir. Ancak günlük kazancın hesabına esas tutulan ay içindeki bazı günlerde çalışmamış ve çalışmadığı günler için

ücret almamış sigortalının günlük kazancı, o ay için prime esas tutulan kazancının ücret aldığı gün sayısına bölünmesi

suretiyle hesaplanır.

h) Sigortalıların günlük kazançlarının hesabında esas tutulan gün sayıları, aynı zamanda, bunların prim ödeme gün

sayılarını gösterir. Ancak, işveren ve sigortalı arasında kısmî süreli hizmet akdinin yazılı olarak yapılmış olması

kaydıyla, ay içerisinde günün bazı saatlerinde çalışan ve çalıştığı saat karşılığında ücret alan sigortalının ay içindeki

prim ödeme gün sayısı, ay içindeki toplam çalışma saati süresinin 4857 sayılı İş Kanununa göre

belirlenen haftalık

çalışma süresine göre hesaplanan günlük çalışma saatine bölünmesi suretiyle bulunur. Bu şekildeki hesaplamada gün

kesirleri bir gün kabul edilir.

ı) İşveren ve sigortalı arasında çağrı üzerine çalışmaya dayalı yazılı iş sözleşmesinde taraflar arasında çalışma süresi

gün, hafta ve ay olarak belirlenmemiş ise, sigortalının ay içindeki prim ödeme gün sayısı haftalık çalışma süresi en az

yirmi saat kararlaştırılmış sayılarak (h) bendi hükmüne göre hesaplanır.

i) 88 inci maddenin dördüncü fıkrasına göre ay içerisinde 30 günden az prim ödeme gün sayılarına ait eksik günlerin

genel sağlık sigortası primleri, eksik çalışma süreleri dikkate alınmak suretiyle hesaplanır.

j) (Ek: 31/7/2008-5797/1 md.) Milli Eğitim Bakanlığına bağlı her derece ve türdeki örgün ve yaygın eğitim

kurumlarında ek ders ücreti karşılığında ilgili mevzuatı çerçevesinde uzman ve usta öğretici olarak çalıştırılanların

prim ödeme gün sayısı 30 günü aşmamak kaydıyla, bir takvim ayı içerisinde hak kazandıkları brüt ek ders ücreti

toplam tutarının, prime esas günlük kazanç alt sınırına bölünmesi sonucu bulunur. Bu şekilde yapılacak

hesaplamalarda tam sayıdan sonraki küsuratlar dikkate alınmaz.

k) (Ek: 13/2/2011-6111/37 md.) (...)132 yükseköğrenimleri sırasında staja tabi tutulan öğrenciler, kamu kurum ve

kuruluşları tarafından desteklenen projelerde görevli bursiyerler ve 2547 sayılı Kanunun 46 ncı maddesine tabi olarak

kısmi zamanlı çalıştırılan öğrencilerden aylık prime esas kazanç tutarı 82 nci maddeye göre belirlenen günlük prime

esas kazanç alt sınırının otuz katından fazla olmayanlar ile kursiyerlerin prime esas günlük kazançlarının

hesaplanmasında prime esas günlük kazanç alt sınırı dikkate alınır. (Değişik ikinci cümle: 2/12/2016-6764/57 md.)

Aday çırak, çırak, işletmelerde mesleki eğitim, mesleki ve teknik ortaöğretim sırasında staj, tamamlayıcı eğitim ya da

alan eğitimi gören öğrencilerin prime esas kazançları ilgili kanunlarında öngörüldüğü şekilde belirlenir.133

“Meslek liselerinde okumakta iken veya” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır. tutulan öğrenciler” ibaresinden sonra

gelmek üzere “, kamu kurum ve kuruluşları tarafından desteklenen projelerde görevli bursiyerler” ibaresi eklenmiştir.

4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sigortalıların prime esas kazançları aşağıdaki

şekilde belirlenir.

a) Aylık prime esas kazanç, 82 nci maddeye göre belirlenen prime esas günlük kazanç alt sınırı ile üst sınırı arasında

kalmak şartı ile kendileri tarafından beyan edilecek günlük kazancın otuz katıdır. Bu sigortalılar tarafından Kurumca

belirlenen sürelerde aylık prime esas kazanç beyan edilir. Beyanda bulunmayan sigortalıların aylık prime esas kazancı,

prime esas günlük kazanç alt sınırının otuz katı olarak belirlenir.

b) (Mülga: 4/4/2015-6645/46 md.)

c) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı sayılmayı gerektirecek birden fazla durumun söz

konusu olması halinde, bu fıkranın (a) ve (b) bentlerinde belirtilen esaslara göre tek beyanda bulunulur.

d) (Ek: 17/4/2017-KHK-690/45 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7077/41 md.) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b)

bendi kapsamındaki muhtar sigortalılarının aylık prime esas kazançları, günlük prime esas kazanç alt sınırının otuz

katıdır. Bu Kanuna göre ilk defa 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı olanların prime

esas kazançlarının hesabında;

a) Aylıklarını personel kanunlarına göre alan sigortalılar için;

1) İlgili kanunları uyarınca aylık gösterge ve ek göstergeler üzerinden ödenen aylık tutarları,

2) Memuriyet taban aylık ve kıdem aylık tutarları,

3) Makam, temsil ve görev tazminatları, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 152 nci maddesi uyarınca

(bölge, kurum, birim, çalışma mahalli, görevin niteliği ve benzeri kriterlere dayalı olarak asıl tazminatlara ilave,

ek veya ayrıca ödenen tazminatlar hariç) ödenen tazminatlar (375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname eki (III)

sayılı Cetvelin 1 inci ve 2 nci sıralarında sayılanlar ile düzenleyici ve denetleyici kurumların emsali personeli için,

152 nci maddenin “II- Tazminatlar” kısmının “A- Özel Hizmet Tazminatı” bölümünün (ğ) bendi ile “F- Denetim

Tazminatı” bölümünün (b) bendinde yer alan tazminatlar esas alınır), 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silahlı

Kuvvetleri Personel Kanununun ek 17 nci maddesinin (A) bendinde yer alan cetvelde belirtilen oranlar üzerinden

ödenen hizmet tazminatı (28/2/1982 tarihli ve 2629 sayılı Kanun ile 17/11/1983 tarihli ve 2955 sayılı Kanuna göre

tazminat veya üniversite ödeneği alanların sadece rütbelerinin karşılığı hizmet tazminatları), 11/10/1983 tarihli

ve 2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununun 12 nci maddesi uyarınca ödenen üniversite ödeneği, 2802 sayılı

Hakimler ve Savcılar Kanununun 106 ncı maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca ödenen ek ödeme,134

11/10/2011 tarihli ve 666 sayılı KHK’nin 5 inci maddesiyle, bu alt bentte yer alan “657 sayılı Devlet Memurları

Kanununun 152 nci maddesi uyarınca ödenen tazminatlar (bölge, kurum, birim, çalışma mahalli, görevin niteliği ve

benzeri kriterlere dayalı olarak asıl tazminatlara ilave, ek veya ayrıca ödenen tazminatlar hariç)” ibaresi “657 sayılı

Devlet Memurları Kanununun 152 nci maddesi uyarınca (bölge, kurum, birim, çalışma mahalli, görevin niteliği ve

benzeri kriterlere dayalı olarak asıl tazminatlara ilave, ek veya ayrıca ödenen tazminatlar hariç) ödenen tazminatlar

(375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname eki (III) sayılı Cetvelin 1 inci ve 2 nci sıralarında sayılanlar ile düzenleyici ve

denetleyici kurumların emsali personeli için, 152 nci maddenin “II- Tazminatlar”

b) Kadro karşılığı sözleşmeli olarak görev yapan sigortalılar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 10 uncu

maddesi kapsamındaki sigortalılar için işgal ettikleri kadrolar esas alınmak suretiyle (a) bendinde öngörülen unsurlar

üzerinden hesaplanan tutarı,135

c) Açıktan vekil olarak atanan sigortalılar için, (a) bendinde öngörülen unsurlardan ilgili mevzuatı uyarınca ödenen

tutarı,

ç) Başka bir kadro ya da görevin ödeme unsurları esas alınmak ve kıyaslanmak suretiyle aylık veya ücret ödenen

sigortalılar için; emsal alınan kadro veya görevin prime esas kazanç tutarını geçmemek üzere, bu kazancın aylık veya

ücret ödenmesinde öngörülen oranında hesaplanacak tutarı,

d) Büyükşehir belediye başkanları için bakanlık genel müdürünün, diğer belediye başkanları için ise öğrenim

durumları itibarıyla 657 sayılı Kanuna göre yükselebilecekleri dereceyi aşmamak kaydıyla, 657 sayılı Kanuna ekli (I)

sayılı ek gösterge cetvelinin “VIII. Mülki İdare Amirliği Hizmetleri Sınıfı” bölümünün (c) bendinde belirtilenlerin

prime esas kazançları,136

e) 78 sayılı Yükseköğretim Kurumları Öğretim Elemanlarının Kadroları Hakkında Kanun Hükmünde Kararname eki

cetvellerde yer alan yükseköğretim kurumlarına bağlı konservatuvarlarda 2914 sayılı Yüksek Öğretim Personel

Kanununun 15 inci maddesi uyarınca sözleşme ile istihdam edilen öğretim elemanlarından sanatçı öğretim elemanı

olarak istihdam edilenler için, anılan Kanunda öğretim görevlisi kadro unvanında istihdam edilenlerin tahsil ve

derecelerine göre belirlenen prime esas kazanç tutarı; kamu idarelerinde sanatçı, sanatkar ve sanatçı öğretmen olarak

sözleşme ile istihdam edilenler için, tahsil ve dereceleri itibarıyla 657 sayılı Kanuna tabi olarak teknik hizmetler

sınıfında yer alan mühendislerin (a) bendindeki prime esas kazanç tutarı; yüksek öğretim kurumları ile diğer kamu

idarelerinde sanat uygulamacısı ve sahne uygulamacısı olarak sözleşme ile istihdam edilenlerden en az önlisans mezunu

olanlar için tahsil ve dereceleri itibarıyla 657 sayılı Kanuna tabi olarak teknik hizmetler sınıfında yer alan

teknikerlerin, diğerleri için ise teknisyenlerin prime esas kazanç tutarları,

f) İlgili kanunlarında veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesinde emeklilik ya da ek gösterge açısından belirli bir kadro,

unvan veya görevle bağlantı kurulanlar için, bağlantı kurulan kadro, unvan veya görevin prime esas kazanç tutarı,137

g) Bu fıkranın (a) ilâ (f) bentleri kapsamı dışında kalan sigortalılar için atandıkları görev itibarıyla 657 sayılı Kanuna

göre girebilecekleri sınıflardaki benzer görevlerin aynı kadro, unvan, tahsil ve derecesi için belirlenen prime esas

kazanç tutarları,

kısımının “A- Özel Hizmet Tazminatı” bölümünün (ğ) bendi ile “F- Denetim Tazminatı” bölümünün (b) bendinde yer

alan tazminatlar esas alınır)" şeklinde değiştirilmiştir. 11/10/2011 tarihli ve 666 sayılı KHK'nin 5 inci maddesiyle, bu bentte yer alan "sigortalılar" ibaresi "sigortalılar ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 10 uncu maddesi kapsamındaki sigortalılar" şeklinde değiştirilmiştir. bendinde" ibaresi "bölümünün (c) bendinde" şeklinde değiştirilmiştir. 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 203 üncü maddesiyle bu bentte yer alan "İlgili kanunlarında" ibaresinden sonra gelmek üzere "veya Cumhurbaşkanlığı kararnamesinde" ibaresi eklenmiştir.

esas alınır. Vekalet veya ikinci görev karşılığında ilgili mevzuatı uyarınca yapılacak ödemeler prime esas kazancın hesabında dikkate alınmaz. Yalnızca genel sağlık sigortasına tâbi olanlar bakımından prime esas aylık kazancın tespitinde; 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (d) bendinde sayılan kişiler için 82 nci maddeye göre belirlenen prime esas günlük kazanç alt sınırının iki katının otuz günlük tutarı, 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendi ile onikinci, onüçüncü ve ondördüncü fıkralarında belirtilen kişiler için asgari ücret, 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (e) bendinde belirtilen kişiler için ise prime esas asgari kazanç tutarı esas alınır. (Değişik ikinci cümle: 23/2/2017-6824/14 md.) 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (g) bendi kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılanlar için 82 nci maddeye göre belirlenen prime esas günlük kazanç alt sınırının otuz günlük tutarı, prime esas kazanç tutarı olarak esas alınır. (Ek cümle: 13/2/2011-6111/37 md., Değişik üçüncü cümle: 23/2/2017-6824/14 md.) Ancak, tescil tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde gelir testi talebinde bulunanlardan gelir testi sonucuna göre aile içindeki gelirleri brüt asgari ücretin üçte birinin altında tespit edilenlerin bu sürelerde yaptıkları ödemeler herhangi bir faiz uygulanmaksızın iade veya mahsup edilir. (Mülga dördüncü cümle: 23/2/2017-6824/14 md.) (...)138 Bu maddenin uygulamasına ilişkin usûl ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

TABLO / ŞEMA

Prime esas kazanca dahil olan ödemeler ile istisna tutulan ödemeleri iki sütun mantığıyla ayır.

Aynı yardımlar → prime esas kazanç bakımından özellikle işaretler.

Sonradan yapılan bazı ödemelerde ilgili ay / takip eden aylar kuralına dikkat.

AKILDA KALICILIK

ÖRNEKLE HATIRLA: i) 88 inci maddenin dördüncü fıkrasına göre ay içerisinde 30 günden az prim ödeme gün

sayılarına ait eksik günlerin genel sağlık sigortası primleri Bu hükmü bir olay sorusunda önce "kim?", sonra "hangi

şart/süre?" diye ayırarak düşün.

UYGULAMA ÖRNEĞİ

İşçiye yapılan ödemenin prime esas kazanca girip girmediği soruluyorsa önce ödemenin nakdi/ayni niteliğini, sonra

ödemenin ait olduğu ayı belirle.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre aşağıdakilerden hangisi prime esas kazanç hesabına dikkate alınmaz?

- A) Aynı yardımlar
- B) Hak edilen ücretler
- C) Prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkaktan o ay içinde yapılan ödemeler
- D) Bireysel emeklilik sistemine ödenen ve aylık toplamı asgari ücretin % 30'unu geçen özel sağlık sigortası primi ve bireysel emeklilik katkı payı tutarları

DOĞRU CEVAP: A — Aynı yardımlar

2. Aşağıdakilerden hangisi 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi

kapsamındaki sigortalıların prime esas kazanç hesabında dikkate alınmaz?

- A) Aynı yardımlar yerine geçmek üzere yapılan nakdi yardımlar
- B) Bir işverene tabi olarak çalışan sigortalının belirli ücreti dışında almış olduğu komisyon ücreti
- C) İhbar ve kasa tazminatı
- D) İdare veya yargı kararları gereğince sigortalılara o ay içinde yapılan ücret, prim veya ikramiye niteliğindeki ödemeler

DOĞRU CEVAP: C — İhbar ve kasa tazminatı

3. XYZ Ltd. Şti. unvanlı işyerinde 2007 yılından itibaren kesintisiz çalışan sigortalı (A) 01/03/2020

tarihinden 02/04/2020 tarihine kadar istirahatate ayrılmıştır. Sigortalı (A)'nın 2020 yılı Ocak ayının ikramiyesi 10/03/2020 tarihinde kendisine ödenmiştir. Söz konusu ödenen ikramiye hangi aylara dahil edilmektedir?

A) Üst sınırı aşmamak kaydıyla ikramiyeyi hak ettiği ayı takip eden 2 ayı geçmemek üzere ilgili ayların kazancına dahil edilir.

B) Üst sınırı aşmamak kaydıyla ödemenin yapıldığı ayı takip eden 2 ayı geçmemek üzere ilgili ayların kazancına dahil edilir.

C) Prime esas kazançta dahil edilmez.

D) Üst sınırı aşmamak kaydıyla yalnızca ödemenin yapıldığı aya dahil edilir..

DOĞRU CEVAP: B — Üst sınırı aşmamak kaydıyla ödemenin yapıldığı ayı takip eden 2 ayı geçmemek üzere

ilgili ayların kazancına dahil edilir.

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

1- Hak edilen ücretlerin, II- Prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkaktan o ay içinde yapılan ödemelerin ve işverenler tarafından sigortalılar için özel sağlık sigortalarına ve bireysel emeklilik

sistemine ödenen tutarların, III-İdare veya yargı mercilerince verilen karar gereğince yukarıdaki (1)

ve (2) numaralı alt bentlerde belirtilen kazançlar niteliğinde olmak üzere sigortalılara o ay içinde

yapılan ödemelerin,brüt toplamı esas alınır. 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası

Kanununa göre Prime esas kazançların hesabında; yukarıdakilerin hangisi veya hangileri dikkate alınır?

A) I-II-III

B) I-II

C) II-III

D) Yalnız I

E) Yalnız II

ÇÖZÜM: a) Prime esas kazançların hesabında; 1) Hak edilen ücretlerin, 2) Prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit

istihkaktan o ay içinde yapılan ödemelerin ve işverenler tarafından sigortalılar için özel sağlık sigortalarına ve bireysel

emeklilik sistemine ödenen tutarların, 3) İdare veya yargı mercilerince verilen karar gereğince yukarıdaki (1) ve (2)

numaralı alt bentlerde belirtilen kazançlar niteliğinde olmak üzere sigortalılara o ay içinde yapılan ödemelerin, brüt

toplamı esas alınır.Doğru cevap A seçeneğidir.

MADDE 81 - Prim oranları139

KANUN MADDESİ

Bu Kanun gereğince alınacak sigorta prim oranları aşağıdaki şekildedir:140

a) Malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları prim oranı, sigortalının prime esas kazancının %21'idir. Bunun %9'u sigortalı

hissesi, %12'si işveren hissesidir.141

b) (Değişik: 17/4/2008-5754/48 md.) Bu Kanunda belirtilen fiilî hizmet süresi zammı uygulanan işlerde 4 üncü

maddenin birinci fıkrasının;

1) (a) bendi kapsamında çalışan sigortalılar için uygulanacak malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları prim oranı, bu

maddenin (a) bendinde belirtilen %21 oranına; 40 ıncı maddeye göre 60 fiilî hizmet gün sayısı eklenecek işlerde 1

puan, 90 fiilî hizmet gün sayısı

2/1/2017 tarihli ve 681 sayılı KHK'nin 83 üncü maddesiyle bu fıkra da yer alan "60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (c)

bendinde belirtilen kişiler için asgari ücret" ibaresi "60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendi ile onikinci,

onüçüncü ve ondördüncü fıkralarında belirtilen kişiler için asgari ücret" şeklinde 1/3/2017 tarihinden geçerli olmak

üzere değiştirilmiş; daha sonra bu hüküm 1/2/2018 tarihli ve 7073 sayılı Kanunun 82 nci maddesiyle aynen kabul

edilerek 1/3/2017 tarihinde yürürlüğe girmek üzere kanunlaşmıştır. katkısı" iken metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir. 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 203 üncü maddesiyle 81 inci maddenin

birinci fıkrasının (c) ve (f) bentlerinde yer alan "Bakanlar Kurulu" ibareleri "Cumhurbaşkanı" şeklinde

değiştirilmiştir. cümlesinde yer alan "%20'sidir." ibaresi "%21'idir.", ikinci cümlesinde yer alan "%11'i" ibaresi "%12'si",

(b) bendinde yer alan "%20" ibareleri "%21" şeklinde değiştirilmiştir.

eklenecek işlerde 1,5 puan, 180 fiilî hizmet gün sayısı eklenecek işlerde 3 puan,141

2) (c) bendi kapsamında çalışan sigortalılar için ise uygulanacak malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları prim oranı,

bu maddenin (a) bendinde belirtilen %21 oranına; 40 ıncı maddeye göre 60 fiilî hizmet gün sayısı eklenecek

işlerde 3,33 puan, 90 fiilî hizmet gün sayısı eklenecek işlerde 5 puan, 180 fiilî hizmet gün sayısı eklenecek işlerde

10 puan,141 eklenmesi suretiyle belirlenir ve bu şekilde bulunan oran ile bu maddenin (a) bendinde belirtilen

%21 oranı arasındaki farka ait primin tamamı işveren tarafından ödenir.

c) (Değişik: 10/1/2013-6385/9 md.) Kısa vadeli sigorta kolları prim oranı, sigortalının prime esas kazancının

%2,25'idir. Bu primin tamamını işveren öder. Bu oranı %1,5 oranına kadar düşürmeye ya da %2,5 oranına kadar

artırmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.142

d) (Değişik: 13/2/2011-6111/38 md.) 5 inci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilenler için prim oranı, prime

esas kazançlarının %6'sıdır. Bu prim oranının %1'i kısa vadeli sigorta kolları, %5'i genel sağlık sigortası primidir. Aynı

maddenin birinci fıkrasının (e) bendinde belirtilen kursiyerler için prim oranı, prime esas kazançlarının %5,5'idir. Bu

prim oranının %1'i kısa vadeli sigorta kolları, %4,5'i genel sağlık sigortası primidir.143

e) (Mülga: 17/4/2008-5754/48 md.)

f) (Değişik: 17/4/2008-5754/48 md.) Genel sağlık sigortası primi, kısa ve uzun vadeli sigorta kollarına tâbi olanlar için

82 nci maddenin birinci fıkrasına göre hesaplanan prime esas kazancın %12,5'idir. Bu primin %5'i sigortalı, %7,5'i ise

işveren hissesidir. Yalnızca genel sağlık sigortasına tâbi olanlar ile 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (e) bendi ve bu

Kanunun geçici 13 üncü maddesinde belirtilenlerin genel sağlık sigortası primi, prime esas kazancın %12'sidir. (Ek

cümle: 23/2/2017-6824/15 md.) Ancak, 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (g) bendine tabi olanlar için genel sağlık

sigortası primi, prime esas kazancın %3'ü olup, bu oranı %12'ye kadar artırmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir. 144

g) (Değişik: 17/4/2008-5754/48 md.) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sigortalılar (a), (c)

ve (f) bentlerindeki prim oranlarının toplamı üzerinden primlerini öderler.

h) (Ek: 17/4/2008-5754/48 md.) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalılara bağlanan

veya bağlanacak vazife malûllük aylıkları ile bunların hak sahiplerine bağlanacak ölüm aylıklarının karşılığı olmak

üzere, bu kapsamdaki sigortalılar için kamu idarelerinin bütçelerinden ayrılan sosyal güvenlik kurumlarına devlet

primi ödeneklerinin %20'si oranında ek karşılık primi alınır. Ayrılan ek karşılık priminin tamamı kurum bütçelerinin

yetkili makamlarca onaylanarak yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ay

ibaresi "%2,25'idir." şeklinde değiştirilmiş ve aynı bendin üçüncü cümlesinde yer alan "oranına" ibarelerinden sonra

gelmek üzere "kadar" ibareleri eklenmiştir.

"%5,5'idir." şeklinde, "%12,5'i" ibaresi "%4,5'i" şeklinde değiştirilmiştir.

21/11/2025 tarihli ve 33084 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 10602 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının 1 inci maddesiyle

bu bentteki genel sağlık sigortası primi, prime esas kazancın %6'sı olarak belirlenmiştir. Bu değişiklik yayımı tarihini

takip eden ay başında yürürlüğe girer.

başlarından itibaren altı ay içinde ve aylık eşit taksitlerle ödenir. Genel bütçe kapsamındaki idarelerin ek karşılık

primleri Maliye Bakanlığı bütçesine konulacak ödenekten karşılanır.

ı) (Ek: 15/5/2008-5763/24 md.) Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalıları

çalıştıran özel sektör işverenlerinin, bu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre malullük, yaşlılık ve ölüm

sigortaları primlerinden, işveren hissesinin iki puanlık kısmına isabet eden tutar Hazinece karşılanır. İşveren hissesine

ait primlerin Hazinece karşılanabilmesi için, işverenlerin çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili olarak bu Kanun uyarınca

aylık prim ve hizmet belgelerini yasal süresi içerisinde Sosyal Güvenlik Kurumuna, muhtasar ve prim hizmet

beyannamelerini ise Maliye Bakanlığına vermeleri, sigortalıların tamamına ait sigorta primlerinin sigortalı hissesine

isabet eden tutarı ile Hazinece karşılanmayan işveren hissesine ait tutarı yasal süresinde ödemeleri, Sosyal Güvenlik

Kurumuna prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcu bulunmaması şarttır.

Ancak Kuruma olan prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borçlarını 21/7/1953

tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 48 inci maddesine göre tecil ve

taksitlendiren işverenler ile 29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununa ve 22/2/2006 tarihli

ve 5458 sayılı Sosyal Güvenlik Prim Alacaklarının Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması

Hakkında Kanun ile diğer taksitlendirme ve yapılandırma Kanunlarına göre taksitlendiren ve

yapılandıran işverenler

bu tecil, taksitlendirme ve yapılandırmaları devam ettiği sürece bu fıkra hükmünden yararlandırılır. Bu bent

hükümleri; vakıflar tarafından kurulan yükseköğretim kurumları ile okul-aile birliklerince çalıştırılanlar hariç olmak

üzere 21/4/2005 tarihli ve 5335 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamına giren kurum ve

kuruluşlara ait işyerleri ile 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa, 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu

İhale Kanununa ve uluslararası anlaşma hükümlerine istinaden yapılan alım ve yapım işleri ile 4734 sayılı Kanundan

istisna olan alım ve yapım işlerine ilişkin işyerleri, sosyal güvenlik destek primine tabi çalışanlar ve yurt dışında

çalışan sigortalılar hakkında uygulanmaz. Hazinece karşılanan prim tutarları gelir ve kurumlar vergisi

uygulamalarında gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmaz. Bu fıkra ve diğer ilgili mevzuatla sağlanan sigorta

prim desteklerinin aynı dönem için birlikte uygulanması halinde, bu destek öncelikle uygulanır. (Mülga yedinci

cümle:21/5/2013-6486/5 md.) (Mülga sekizinci cümle: 17/1/2019-7161/41 md.) (Ek cümle: 31/7/2008-5797/2 md.)

(Mülga son cümle:21/5/2013-6486/5 md.)141145146147148149

ve 4958 sayılı Sosyal Güvenlik Prim Alacaklarının Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması

Hakkında Kanuna göre yapılandırılan işverenler bu tecil ve taksitlendirme ile yapılandırmaları devam ettiği sürece”

ibaresi “29/7/2003 tarihli ve 4958 sayılı Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununa ve 22/2/2006 tarihli ve 5458 sayılı Sosyal

Güvenlik Prim Alacaklarının Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun ile

diğer taksitlendirme ve yapılandırma Kanunlarına göre taksitlendiren ve yapılandıran işverenler bu tecil,

taksitlendirme ve yapılandırmaları devam ettiği sürece” şeklinde değiştirilmiştir. hükümleri Kamu idareleri işyerleri

ile bu Kanuna göre sosyal güvenlik destek primine tabi çalışanlar ve yurt dışında çalışan sigortalılar hakkında

uygulanmaz.” Cümlesi “Bu bent hükümleri; 21/4/2005

i) (Ek: 21/5/2013-6486/5 md.) Özel sektör işverenlerinin yurt dışındaki işyerlerinde çalıştırılmak üzere 4 üncü

maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı olarak yurt içinden götürülen sigortalılar için, bu

maddenin (f) bendine göre prime esas kazanç üzerinden ödenecek primin işveren hissesinin beş puanlık kısmına

isabet eden tutar Hazinece karşılanır. Bu bent hükümlerinden faydalanabilmek için; çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili

olarak işverenler tarafından bu Kanun uyarınca verilmesi gereken aylık prim ve hizmet belgelerinin yasal süresi içinde

Kuruma, muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinin ise Maliye Bakanlığına verilmesi, bu sigortalılara ilişkin olarak

yatırılması gereken sigorta primi tutarlarının Hazinece karşılanmayan kısmının yasal süresi içinde işverenlerce

ödenmiş olması ve bu işverenlerin Kuruma prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı

borcunun bulunmaması şarttır. Ancak Kuruma olan prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve

gecikme zammı borçlarını 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesine göre tecil ettiren ve taksitlendiren işverenler ile

taksitlendirme ve yapılandırma kanunlarına göre taksitlendiren ve yapılandıran işverenler bu tecil, taksitlendirme ve

yapılandırmaları devam ettiği sürece bu bent hükmünden yararlandırılır. 5335 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin

ikinci fıkrası kapsamına giren kurum ve kuruluşlara ait işyerleri; 2886 sayılı Kanun ve 4734 sayılı Kanun hükümlerine

istinaden yapılan alım ve yapım işleri, 4734 sayılı Kanundan istisna olan alım ve yapım işlerine ilişkin işyerleri; ek 2

nci madde kapsamında uygulanan teşvikten yararlanan işyerleri ile sosyal güvenlik destek primine tabi tutulmak

suretiyle çalışanlar hakkında bu bent hükümleri uygulanmaz. Hazineden karşılanan prim tutarları, işverenler

bakımından gelir ve kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmaz.150

tarihli ve 5335 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamına giren kurum ve kuruluşlara ait işyerleri

ile 8/9/1983 tarihli ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanununa, 4/1/2002 tarihli ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa ve

uluslararası anlaşma hükümlerine istinaden yapılan alım ve yapım işleri ile 4734 sayılı Kanundan istisna olan alım ve

yapım işlerine ilişkin işyerleri, sosyal güvenlik destek primine tabi çalışanlar ve yurt dışında çalışan sigortalılar

hakkında uygulanmaz.” Şeklinde, aynı bentte yer alan “Bu fıkra ile düzenlenen destek unsurundan diğer ilgili mevzuat

uyarınca ayrıca yararlanmakta olan işverenler aynı dönem için ve mükerrer olarak bu destek unsurundan

yararlanamaz. Bu durumda, işverenlerin tercihleri dikkate alınmak suretiyle uygulama, destek unsurlarından sadece

birisiyle sınırlı olarak yapılır.” Cümleleri “Bu fıkra ve diğer ilgili mevzuatla sağlanan sigorta prim desteklerinin aynı

dönem için birlikte uygulanması halinde, bu destek öncelikle uygulanır.” şeklinde değiştirilmiştir. “belgelerinin”

ibaresi “belgelerini” şeklinde değiştirilmiş ve aynı bende “yasal süresi içerisinde Sosyal Güvenlik Kurumuna”

ibaresinden sonra gelmek üzere “, muhtasar ve prim hizmet beyannamelerini ise Maliye Bakanlığına” ibaresi

eklenmiştir. bent hükümleri;” ibaresinden sonra gelmek üzere “vakıflar tarafından kurulan yükseköğretim kurumları

ile okul-aile birliklerince çalıştırılanlar hariç olmak üzere” ibaresi eklenmiştir. alan “dört” ibaresi “iki” şeklinde

değiştirilmiştir. süresi içinde Kuruma” ibaresinden sonra gelmek üzere “, muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinin

ise Maliye Bakanlığına” ibaresi eklenmiştir.

j) (Ek: 20/8/2016-6745/62 md.) İsteğe bağlı sigortalılar ve muhtar sigortalılar hariç bu Kanunun 4 üncü maddesinin

birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sigortalıların malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primlerinden, beş

puanlılık kısmına isabet eden tutar Hazinece karşılanır. Sigortalıların bu prim indiriminden yararlanabilmeleri için

primlerin Hazinece karşılanmayan kısmının yasal süresi içinde ödenmesi, Kuruma kendi sigortalılıklarından

kaynaklanan prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcunun bulunmaması

şarttır. Ancak Kuruma olan prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borçlarını

taksitlendiren veya yapılandıran sigortalılar bu taksitlendirme veya yapılandırma işlemleri devam ettiği sürece bu

bent hükmünden yararlandırılır. Borçlanma ve ihya kapsamındaki primlerden dolayı bu indirimden yararlanılmaz.

Hazinece karşılanan prim tutarları gelir ve kurumlar vergisi uygulamalarında gider veya maliyet unsuru olarak

dikkate alınmaz.151

k) (Ek: 11/5/2018-7143/22 md.)

(Mülga:4/12/2025-7566/23 md.) (Ek fıkra:

21/5/2013-6486/5 md.) Bu Kanunun 4 üncü

maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı çalıştıran özel sektör işyerlerine uygulanmak üzere,

birinci fıkranın (ı) bendinde belirtilen ve Hazinece karşılanan puana, prime esas kazanç alt sınırı üzerinden altı puana

kadar ilave puan eklemeye, sosyo-ekonomik gelişmişlik endeksini dikkate almak suretiyle ilave puan uygulanacak

illeri ve uygulama süresini belirlemeye Cumhurbaşkanlığı yetkilidir.152153 (Değişik fıkra: 17/4/2008-5754/48 md.)

(Mülga fıkra:24/7/2026-7590/15 md.) (Ek fıkra: 21/5/2013-6486/5 md.) Yapılan kontrol ve denetimlerde, çalıştırıldığı

kişileri sigortalı olarak bildirmediği veya bildirilen sigortalının fiilen çalışmadığının tespit edilmesi hâlinde, işverenler

bir yıl süreyle bu maddeyle sağlanan destek unsurlarından yararlanamaz. Bu madde kapsamındaki teşvikten yersiz

olarak faydalandığının tespiti hâlinde, yararlanılan teşvik tutarı işverenden gecikme cezası ve gecikme zammı ile

birlikte tahsil edilir. (Ek fıkra: 21/5/2013-6486/5 md.) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlık,

Maliye Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığı tarafından müştereken belirlenir.

KODLAMA TEKNİĞİ

KOD: VAKIFLAR TARAFINDAN KURULAN YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI • 40 INCI MADDEYE GÖRE 60 • ANCAK

KURUMA OLAN PRIM, IDARI

TABLO / ŞEMA

Prim oranlarında toplam oranı ezberlemek yetmez; SİGORTALI ve İŞVEREN hisselerini ayrı öğren.

Filî hizmet süresi zammı bulunan işlerde ilave puanları ayrıca ayır.

UYGULAMA ÖRNEĞİ

Toplam prim oranı sorusunda %20'yi gördüğünde sigortalı ve işveren paylarını ayrıca kontrol et: %9 +

%11.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları prim oranı, sigortalının prime esas

kazancının ne kadarını oluşturur?

- A) %2
- B) %12,5
- C) %32,5
- D) %20

DOĞRU CEVAP: D — %20

2. 5510 sayılı Kanuna göre malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları prim oranı ile ilgili aşağıdaki

ifadelerden hangisi doğrudur?

- A) %7'si sigortalı hissesi, %5,5'i işveren hissesidir.
- B) %9'u sigortalı hissesi, %11'i işveren hissesidir.
- C) %5,5'i sigortalı hissesi, %7'si işveren hissesidir.
- D) %11'i sigortalı hissesi, %9'u işveren hissesidir.

DOĞRU CEVAP: B — %9'u sigortalı hissesi, %11'i işveren hissesidir.

3. 5510 sayılı Kanununda; "4 (a) bendi kapsamında çalışan sigortalılar için uygulanacak malullük,

yaşlılık ve ölüm sigortaları prim oranına, 40'ıncı maddeye göre 60 fiilî hizmet gün sayısı eklenecek işlerde puan, 90 fiilî hizmet gün sayısı eklenecek işlerde puan, 180 fiilî hizmet gün sayısı

eklenecek işlerde puan ekleneceği..." belirtilmiştir. Yukarıda boş bırakılan yerlere sırasıyla hangileri gelmelidir?

- A) 1 / 1,5 / 5
- B) 1 / 1,5 / 3
- C) 3,33 / 5 / 10
- D) 1 / 2 / 3

DOĞRU CEVAP: B — 1 / 1,5 / 3

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

Bu Kanun gereğince alınacak sigorta prim oranları aşağıdaki şekildedir: Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları prim oranı, sigortalının prime esas kazancının %'sidir. Bunun % 9'u sigortalı hissesi, % 11'i işveren hissesidir. 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir ?

- A) %20
- B) %17
- C) %19
- D) %18
- E) %15

ÇÖZÜM: Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları prim oranı, sigortalının prime esas kazancının % 20'sidir. Bunun % 9'u

sigortalı hissesi, % 11'i işveren hissesidir. Doğru cevap A seçeneğidir.

MADDE 82 - Günlük kazanç sınırları

KANUN MADDESİ

(Değişik birinci fıkra: 13/2/2011-6111/39 md.) Bu Kanun gereğince alınacak prim ve verilecek ödeneklerin hesabına

esas tutulan günlük kazancın alt sınırı, 17/4/2017 tarihli ve 690 sayılı KHK'nin 46 ncı maddesiyle, bu bentte yer alan

"İsteğe bağlı sigortalılar" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve muhtar sigortalılar" ibaresi eklenmiş, daha sonra bu

hüküm 1/2/2018 tarihli ve 7077 sayılı Kanunun 42 nci maddesiyle aynen kabul edilerek kanunlaşmıştır. sigortalı

çalıştıran işyerlerine" ibaresi "Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı

çalıştıran özel sektör işyerlerine" şeklinde değiştirilmiş olup, söz konusu değişikliğin, 6663 sayılı Kanunun yayımı

tarihi olan 10/2/2016 tarihini takip eden ay başında yürürlüğe gireceği adı geçen Kanunun 35 inci maddesi ile hüküm

altına alınmıştır. 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 203 üncü maddesiyle bu fıkra da yer

alan "Bakanlar Kurulu" ibaresi "Cumhurbaşkanı" şeklinde değiştirilmiştir.

sigortalıların yaşlarına uygun asgarî ücretin otuzda biri, üst sınırı ise 16 yaşından büyük sigortalıların günlük kazanç

alt sınırının 9 katı, ancak sosyal güvenlik sözleşmesi olmayan ülkelerde iş üstlenen işverenlerce yurt dışındaki

işyerlerinde çalıştırılmak üzere götürülen Türk işçileri için 3 katıdır.154155156 Günlük kazançları yukarıdaki fıkra da

belirtilen alt sınırın altında olan sigortalılar ile ücretsiz çalışan sigortalıların günlük kazançları alt sınır üzerinden,

günlük kazançları üst sınırdan fazla olan sigortalıların günlük kazançları da üst sınır üzerinden hesaplanır. İkinci

fıkra ya göre sigortalının kazancı alt sınırın altında ise bu kazanç ile alt sınır arasındaki farka ait sigorta primleri ile

ücretsiz çalışan sigortalılara ait sigorta primlerinin tümünü işveren öder. Sigortalıların bu Kanunun 53 üncü

maddesine göre belirlenen aynı sigortalılık haline tâbi olacak şekilde birden fazla işte çalışması nedeniyle Kuruma

ödenen primler toplamı, bu sigortalılık hali için belirlenen prime esas kazanç üst sınırı üzerinden hesaplanacak

miktarı aşarsa, aşan kısmın tamamı, sigortalının talebi üzerine en geç talep tarihini takip eden ay içinde hissesi

oranında sigortalıya defaten geri ödenir. Geri verilen primler için ayrıca gecikme cezası ve gecikme zammı ile faiz

ödenmez.

Kısa vadeli sigorta kolları prim tarifiesi ve işkollarının ve işlerin tehlike sınıf ve

AKILDA KALICILIK

ÖRNEKLE HATIRLA: Sigortalıların bu Kanunun 53 üncü maddesine göre belirlenen aynı sigortalılık haline tâbi olacak

şekilde birden fazla işte çalışması nedeniyle Kuruma ödenen primler Bu hükmü bir olay sorusunda önce “kim?”, sonra

“hangi şart/süre?” diye ayırarak düşün.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre sigorta primine esas tutulacak günlük kazancın alt sınırı için aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Sigortalıların 30 günlük ücretlerinin otuzda biri
- B) Sigortalıların yaşlarına uygun asgari ücretin otuz birde biri
- C) Sigortalılar adına işverence ödenen en yüksek ücret
- D) Sigortalıların yaşlarına uygun asgari ücretin otuzda biri

KENDİ NOTUN

Bu alana kendi notlarını al.

MADDE 80-82 | PRİM ORANLARI - 2026

ŞEMA / TABLO • İlgili kanun maddesini hızlı tekrar için görselleştirir.

MYÖ

%21

%9 sigortalı + %12 işveren

KISA VADELİ

%2,25

Tamamı işveren

GSS

%12,5

%5 sigortalı + %7,5 işveren

İSTEĞE BAĞLI

%33

%21 MYÖ + %12 GSS

AKILDA KALSIN

%21 • %2,25 • %12,5 • %33

KENDİ NOTLARIN

Bu alana kendi notlarını al.

DOĞRU CEVAP: D — Sigortalıların yaşlarına uygun asgari ücretin otuzda biri

2. 5510 sayılı Kanuna göre sigorta primine esas tutulacak günlük kazancın üst sınırı için aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) 16 yaşından büyük sigortalıların günlük kazanç alt sınırının 7,5 katı
- B) 16 yaşından küçük sigortalıların günlük kazanç alt sınırının 7,5 katı
- C) 16 yaşından küçük sigortalıların günlük kazanç alt sınırının 6,5 katı
- D) 16 yaşından büyük sigortalıların günlük kazanç alt sınırının 6,5 katı

DOĞRU CEVAP: A — 16 yaşından büyük sigortalıların günlük kazanç alt sınırının 7,5 katı

3. 5510 sayılı Kanuna göre sosyal güvenlik sözleşmesi olmayan ülkelerde iş üstlenen işverenlerce yurt

dışındaki işyerlerinde çalıştırılmak üzere götürülen Türk işçileri için günlük kazanç üst sınırı

aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) 16 yaşından büyük sigortalıların günlük kazanç alt sınırının 6,5 katı
- B) 16 yaşından büyük sigortalıların günlük kazanç alt sınırının 3 katı
- C) 16 yaşından büyük sigortalıların günlük kazanç alt sınırının 7,5 katı
- D) 16 yaşından büyük sigortalıların günlük kazanç alt sınırının 3,5 katı

DOĞRU CEVAP: B — 16 yaşından büyük sigortalıların günlük kazanç alt sınırının 3 katı

MADDE 83 - derecelerinin belirlenmesi

KANUN MADDESİ

(Mülga: 10/1/2013-6385/10 md.)

MADDE 84 - Tehlike sınıf ve derecelerini etkileyebilecek değişiklikler

KANUN MADDESİ

(Mülga: 10/1/2013-6385/10 md.)

MADDE 85 - Asgari işçilik uygulaması ve uzlaşma¹⁵⁷

KANUN MADDESİ

İşverenin, işin emsaline, niteliğine, kapsam ve kapasitesine göre işin yürütümü açısından gerekli olan sigortalı

sayısının, çalışma süresinin veya prime esas kazanç tutarının altında bildirimde bulunduğu tespit halinde, işin

yürütümü açısından gerekli olan asgari işçilik tutarı; yapılan işin niteliği, kullanılan teknoloji, işyerinin büyüklüğü,

benzer

ibaresi 6552 sayılı Kanunun yayımlandığı 11/9/2014 tarihini izleyen aybaşında yürürlüğe girmek üzere “6,5 katı, ancak

sosyal güvenlik sözleşmesi olmayan ülkelerde iş üstlenen işverenlerce yurt dışındaki işyerlerinde çalıştırılmak üzere

götürülen Türk işçileri için 3 katıdır.” şeklinde değiştirilmiştir. 1/1/2017 tarihinden geçerli olmak üzere “7,5” şeklinde

değiştirilmiştir. “9” şeklinde değiştirilmiştir. maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiş, aynı maddenin ikinci ve

beşinci fıkralarında yer alan “döner sermayeli kuruluşlar,” ibaresinden sonra gelmek üzere “kanunla kurulan kurum

ve kuruluşlar” ibaresi, dokuzuncu fıkrasında yer alan “yapılacak yerinde tespit kriterleri,” ibaresinden sonra gelmek

üzere “uzlaşma komisyonlarının oluşumu, çalışma usûl ve esasları” ibaresi eklenmiştir.

işletmelerde çalıştırılan sigortalı sayısı, ilgili meslek veya kamu kuruluşlarının görüşü gibi unsurlar dikkate alınarak

tespit edilir. Söz konusu tespitler, Kurumun denetim ve kontrolle görevlendirilmiş memurları tarafından yapılır. Kamu

idareleri, döner sermayeli kuruluşlar kanunla kurulan kurum ve kuruluşlar ile bankalar tarafından ihale mevzuatına

göre yaptırılan işlerden ve özel nitelikteki inşaat işlerinden dolayı bu işleri yapan işveren tarafından yeterli işçilik

bildirilmiş olup olmadığı Kurumca araştırılır. Bu araştırma sonucunda yeterli işçiliğin bildirilmemiş olduğu anlaşılırsa,

eksik bildirilen işçilik tutarı üzerinden hesaplanan prim tutarı, 89 uncu madde gereği hesaplanacak gecikme cezası ve

gecikme zammı ile birlikte bir ay içinde ödenmek üzere işverene tebliğ edilir. Tebliğ edilen prim ve gecikme cezası ve

gecikme zammının ödendiği veya ödeneceğinin işveren tarafından yazılı olarak taahhüt edilmesi halinde borç

kesinleşir. Kuruma verilecek taahhütnamede üstlenilen ödeme yükümlülüğünün yerine getirilmemesi halinde, işveren

hakkında 88 inci ve 89 uncu maddeler uyarınca işlem yapılır. Tebliğ edilen prim ve gecikme cezası ve gecikme

zammının ödenmemesi, taahhütname verilmemesi veya Kurumca işyerinin denetlenmesine gerek

görülmesi

durumunda Kurumca inceleme yapılır. Bu maddenin birinci ve ikinci fıkrasında belirtilen usûllerle Kuruma bildirilmediği tespit edilen asgarî işçilik tutarı üzerinden Kurumca re'sen tahakkuk ettirilen sigorta primleri, 88 inci ve

89 uncu maddeler dikkate alınarak işverene tebliğ edilir. İşveren, tebliğ edilen prim borcuna karşı tebliğ tarihinden

itibaren bir ay içinde Kuruma itiraz edebilir. İtiraz takibi durdurur. Kurumca itirazın reddi halinde işveren, kararın

tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde yetkili iş mahkemesine başvurabilir. Mahkemeye başvurulması, prim borcunun

takip ve tahsilini durdurmaz. Kurumun denetim ve kontrolle görevlendirilmiş memurlarınca, Kuruma asgarî işçilik

tutarının bildirilmediği tespit edilen işyerleri hakkında ayrıca 102 nci maddenin birinci fıkrasının (d) bendi ile (e)

bendinin (4) numaralı alt bendi uyarınca idarî para cezası uygulanır. Kamu idareleri, döner sermayeli kuruluşlar

kanunla kurulan kurum ve kuruluşlar ile bankalar, bu maddenin uygulanmasıyla ilgili Kurumca istenilecek bilgileri

ve belgeleri yazılı olarak en geç bir ay içinde vermeye mecburdur. Kuruma yeterli işçilik tutarının bildirilmiş olup

olmadığının araştırılmasında, işin yürütümü için gerekli olan asgarî işçilik tutarının tespitinde dikkate alınacak asgarî

işçilik oranlarının saptanması ve asgarî işçilik oranlarına vaki itirazların incelenerek karara bağlanması amacıyla

Kurum bünyesinde; Kurum teknik elemanlarından dört üye, Yönetim Kurulunda temsil edilen işçi ve işveren

konfederasyonlarınca görevlendirilecek iki üye, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliğinden bir üye olmak üzere toplam

yedi teknik elemandan oluşan, Asgarî İşçilik Tespit Komisyonu kurulur. Kurumca gerek görüldüğünde, aynı esaslara

göre birden fazla Asgarî İşçilik Tespit Komisyonu kurulabilir. Komisyon salt çoğunlukla toplanır ve kararlar en az dört

üyenin aynı yöndeki oyu ile alınır. Kurum dışındaki üyelerin üst üste üç toplantıya, son altı ay içinde ise beş toplantıya

katılmaması halinde, toplantıya katılmayan üyeyi görevlendiren konfederasyonların

yerine, üye sayısı bakımından en yüksek bir sonraki konfederasyondan üye davet edilir. Asgarî İşçilik Tespit

Komisyonuna Kurum dışından görevlendirilenlere, katıldıkları her toplantı günü için (2500) gösterge rakamının

memur aylıklarının hesabında kullanılan katsayı ile çarpılarak bulunacak tutarı üzerinden huzur hakkı Kurumca

ödenir. (Ek fıkra: 17/4/2008-5754/49 md.) Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurları tarafından devamlı

mahiyetteki işyerlerinde yapılan asgarî işçilik incelemesi sonucunda tespiti yapılan ve sigortalılara maledilemeyen

fark sigorta primine esas kazanç matrahı üzerinden gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte hesaplanacak sigorta

primi ve buna bağlı uygulanacak idari para cezalarında, konuya ilişkin raporun Kurumun ilgili birimine

gönderilmesinden önce işverenle uzlaşma yapılabilir. Uzlaşmaya varılması halinde, bu durum tutanakla tespit edilir.

Uzlaşılan tutarlar kesin olup, uzlaşma konusu yapılan tutarlar hakkında işverence dava açılmaz ve hiçbir mercie

şikayet ve itirazda bulunulamaz. Uzlaşılan prim ve idari para cezaları, uzlaşma tutanağının düzenlendiği tarihten

itibaren bir ay içinde ödenir. İşveren, uzlaşılan idari para cezası tutarı için ayrıca peşin ödeme indiriminden

yararlandırılmaz. Uzlaşılan tutarların, bu sürede tam olarak ödenmemesi halinde uzlaşma bozulur ve uzlaşılan

tutarlar kazanılmış hak teşkil etmez. Uzlaşmanın temin edilememiş veya uzlaşma müzakeresinde uzlaşmaya

varılamamış olması veya uzlaşmanın bozulması hallerinde işveren, bu konuya ilişkin daha sonra uzlaşma talep

edemez. (Ek fıkra: 17/4/2008-5754/49 md.) Uzlaşma neticesinde indirim yapılması nedeniyle tahsil edilmemiş olan

sigorta primlerinin daha sonra Kurum veya mahkeme kararıyla sigortalılara mal edilmesi halinde, daha önce eksik

tahsil olunan sigorta primleri, sigortalının çalıştığı süre ve sigorta primine esas kazancı dikkate alınarak gecikme

cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil olunur. Asgarî İşçilik Tespit Komisyonunun çalışma usûl ve esasları,

Komisyonunda görev alacak teknik elemanların nitelikleri, asgarî işçilik tespitinde uygulanacak yöntem, verilerin

belirlenmesi, tamamlanmış veya devam etmekte olan işlerle ilgili yapılacak yerinde tespit kriterleri, uzlaşma

komisyonlarının oluşumu, çalışma usûl ve esasları ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usûl ve esaslar,

Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

UYGULAMA ÖRNEĞİ

Asgari işçilik araştırmasında eksik işçilik tespit edilirse soruda tebliğ tarihini bul; itiraz/başvuru sürelerini bu tarihe

göre değerlendir.

KODLAMA TEKNİĞİ

KOD: BU ARAŞTIRMA SONUCUNDA YETERLİ İŞÇİLİĞİN

KAYNAK SORULAR

I- Yapılan işin niteliği

II- Kullanılan teknoloji

III- İşyerinin büyüklüğü

IV- Benzer işletmelerde çalıştırılan sigortalı sayısı

V- İlgili meslek veya kamu kuruluşlarının görüşü

1. 5510 sayılı Kanuna göre yukarıdakilerden hangileri asgari işçilik tutarının belirlenmesinde dikkatte

alınır?

- A) I, II, III, IV ve V
- B) I ve II
- C) I, II, IV ve V
- D) I, II ve III

DOĞRU CEVAP: A — I, II, III, IV ve V

2. 5510 sayılı Kanuna göre işveren, Kuruma bildirilmediği tespit edilen asgari işçilik tutarı üzerinden

Kurumca re'sen tahakkuk ettirilen sigorta primlerine karşı ne kadar süre içinde itiraz edebilir?

- A) Tebliğ tarihinden itibaren üç ay içinde
- B) Tahakkuk tarihinden itibaren bir ay içinde
- C) Tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde
- D) Tahakkuk tarihinden itibaren üç ay içinde

DOĞRU CEVAP: C — Tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde

3. 5510 sayılı Kanunun 85'inci maddesinde yer alan asgari işçilik uygulaması ve uzlaşma ile ilgili

ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) İşveren, tebliğ edilen prim borcuna karşı tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde Kuruma itiraz edebilir.
- B) Mahkemeye başvurulması, prim borcunun takip ve tahsilini durdurur.
- C) Kuruma itiraz takibi durdurur.
- D) Kurumca itirazın reddi halinde işveren, kararın tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde yetkili iş mahkemesine

başvurabilir.

DOĞRU CEVAP: B — Mahkemeye başvurulması, prim borcunun takip ve tahsilini durdurur.

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre Asgari İşçilik Tespit Komisyonu

kaç üyeden kurulur ?

- A) 7
- B) 8
- C) 9
- D) 10
- E) 12

ÇÖZÜM: yedi teknik elemandan oluşan, Asgari İşçilik Tespit Komisyonu kurulur.

MADDE 86 - Prim belgeleri ve işyeri kayıtları

KANUN MADDESİ

(Değişik birinci fıkra: 15/7/2016-6728/48 md.) Bu Kanunun 4 üncü ve 5 inci maddesine tabi sigortalılar ile sosyal

güvenlik destek primine tabi sigortalılar için işverenlerce Kuruma verilmesi gereken aylık prim ve hizmet belgelerinin

şekli, içeriği, ekleri, ilgili olduğu dönemi, verilme süresi ve diğer hususlar Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle

belirlenir. İşveren, işyeri sahipleri; işyeri defter, kayıt ve belgelerini ilgili olduğu yılı takip eden yıl başından başlamak

üzere on yıl süreyle, kamu idareleri otuz yıl süreyle, tasfiye ve iflâs idaresi memurları ise görevleri süresince, saklamak

ve Kurumun denetim ve kontrol ile

görevlendirilen memurlarınca istenilmesi halinde onbeş gün içinde ibraz etmek zorundadır. İşverenin, sigortalıyı, 4857

sayılı İş Kanununun 7 nci maddesine göre başka bir işverene iş görme edimini yerine getirmek üzere geçici olarak

devretmesi halinde, sigortalıyı devir alan, geçici iş ilişkisi süresine ilişkin birinci fıkroda belirtilen belgelerin aynı süre

içinde işverene ait işyerinden Kuruma verilmesinden, işveren ile birlikte müteselsilen sorumludur. (Değişik dördüncü

fıkra: 21/3/2018-7103/67 md.) Ay içinde bazı iş günlerinde çalıştırılmayan ve ücret ödenmeyen sigortalıların eksik gün

nedeni ve eksik gün sayısı, işverence ilgili aya ait aylık prim ve hizmet belgesinde veya muhtasar ve prim hizmet

beyannamesiyle beyan edilir. Sigortalıların otuz günden az çalıştıklarını gösteren eksik gün nedenleri

ile bu nedenleri

ispatlayan belgelerin şekli, içeriği, ekleri, ilgili olduğu dönemi, saklanması ve diğer hususlar Kurumca çıkarılan

yönetmelikle belirlenir. (Değişik beşinci fıkra: 21/3/2018-7103/67 md.) Sigortalıların otuz günden az çalıştığını

gösteren bilgi ve belgelerin Kurumca istenilmesine rağmen ibraz edilmemesi veya ibraz edilen bilgi ve belgelerin

geçerli sayılmaması halinde otuz günden az bildirilen sürelerle ait aylık prim ve hizmet belgesi veya muhtasar ve prim

hizmet beyannamesi, yapılan tebligata rağmen bir ay içinde verilmemesi veya noksan verilmesi halinde Kurumca

re'sen düzenlenir ve muhteviyatı primler, bu Kanun hükümlerine göre tahsil olunur. (Mülga altıncı fıkra: 13/2/2011-

6111/40 md.) (Değişik yedinci fıkra: 17/4/2008-5754/50 md.) Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilmiş

memurlarınca, fiilen yapılan denetimler sonucunda veya işyeri kayıtlarından yapılan tespitlerden ya da kamu

idarelerinin denetim elemanlarınca kendi mevzuatı gereğince yapacakları soruşturma, denetim ve incelemeler

neticesinde veya kamu kurum ve kuruluşları ile bankalar tarafından düzenlenen belge veya alınan bilgilerden çalıştığı

anlaşılan sigortalılara ait olup, bu Kanun uyarınca Kuruma verilmesi gereken belgelerin yapılan tebligata rağmen bir

ay içinde verilmemesi veya noksan verilmesi halinde, bu belgeler Kurumca re'sen düzenlenir ve muhteviyatı sigorta

primleri Kurumca tespit edilerek işverene tebliğ edilir. İşveren, bu maddeye göre tebliğ edilen prim borcuna karşı

tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde, ilgili Kurum üntesine itiraz edebilir. İtiraz, takibi durdurur. İtirazın reddi

halinde, işveren kararın tebliğ tarihinden itibaren bir ay içerisinde yetkili iş mahkemesine başvurabilir. Yetkili

mahkemeye başvurulması, prim borcunun takip ve tahsilini durdurmaz. Mahkemenin Kurum lehine karar vermesi

halinde, 88 inci ve 89 uncu maddelerin prim borcuna ilişkin hükümleri uygulanır. (Ek fıkra: 17/4/2008-5754/50 md.)

Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarınca işyerinde fiilen yapılan tespitlerden ve kamu idarelerinin

denetim elemanlarınca kendi mevzuatı gereğince yapacakları soruşturma, denetim ve incelemelerden kayıt ve

belgelere dayanmaksızın çalıştığı belirlendiği halde, hizmetlerinin veya prime esas kazançlarının Kuruma bildirilmediği anlaşılan veya eksik bildirildiği tespit edilen sigortalıların geriye yönelik hizmetlerinin veya prime esas

kazançlarının, en fazla tespitin yapıldığı tarihten geriye yönelik bir yıllık süreye ilişkin kısmı dikkate alınır.

Aylık prim ve hizmet belgesi veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesi işveren tarafından verilmeyen veya

çalıştıkları Kurumca tespit edilemeyen sigortalılar, çalıştıklarını hizmetlerinin geçtiği yılın sonundan başlayarak beş

yıl içerisinde iş mahkemesine başvurarak, alacakları ilâm ile ispatlayabilirlerse, bunların mahkeme kararında

belirtilen aylık kazanç toplamaları ile prim ödeme gün sayıları dikkate alınır.158 Sigortalının çalıştığı bir veya birden

fazla işte, bu Kanunda yazılı şartları yerine getirmiş olmasına rağmen, kendisi için verilmesi gereken aylık prim ve

hizmet belgesinin veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin işveren tarafından verilmediği veya verilen aylık

prim ve hizmet belgesinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesinde kazançların veya prim ödeme gün

sayılarının eksik gösterildiği Kurumca tespit edilirse, hastalık ve analık sigortalarından gerekli ödemeler yapılır.159 Bu

maddede belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmemesi halinde, 102 nci maddeye göre işlem yapılır. Kamu

idarelerinde işyerinin özelliği nedeniyle prim belgelerinin farklı sürelerde verilme zamanını belirlemeye, Kurum

yetkilidir. (Mülga ikinci cümle: 15/7/2016-6728/48 md.) (Ek fıkra: 15/7/2016-6728/48 md.) Muhtasar beyanname ile

bu Kanun uyarınca verilmesi gereken aylık prim ve hizmet belgesinin birleştirilerek verilmesi durumunda

beyannamenin; şekil, içerik, ekleri, ilgili olduğu dönem, verilme süresi ve diğer hususlar Bakanlık ile Maliye Bakanlığı

tarafından çıkarılan müşterek tebliğ ile belirlenir. İşveren sigortalı çalıştırmadığı takdirde, bu hususu sigortalı

çalıştırmaya son verdiği tarihten itibaren on beş gün içinde Kuruma bildirmekle yükümlüdür.

KODLAMA TEKNİĞİ

KOD: SIGORTALILARIN OTUZ GÜNDEN AZ ÇALIŞTIĞINI

AKILDA KALICILIK

ÖRNEKLE HATIRLA: Sigortalıların otuz günden az çalıştığını gösteren bilgi ve belgelerin Kurumca istenilmesine

rağmen ibraz edilmemesi veya ibraz edilen bilgi ve belgelerin geçerli sa Bu hükmü bir olay sorusunda önce “kim?”,

sonra “hangi şart/süre?” diye ayırarak düşün.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre; “İşveren, işyeri sahipleri; işyeri defter, kayıt ve belgelerini ilgili olduğu yılı

takip eden yıl başından başlamak üzere süreyle, kamu idareleri süreyle, tasfiye ve iflâs

idaresi memurları ise saklamak zorundadır.” denilmektedir. Yukarıda boş bırakılan yerlere

sırasıyla aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) 10 yıl - 20 yıl - görevleri süresince
- B) 10 yıl - 30 yıl - tasfiye ve iflas sonlanıncaya kadar
- C) 10 yıl - 30 yıl - görevleri süresince
- D) 10 yıl - 20 yıl - 30 yıl

DOĞRU CEVAP: C — 10 yıl - 30 yıl - görevleri süresince

2. 5510 sayılı Kanuna göre; “Kuruma bildirilmediği anlaşılan veya eksik bildirildiği tespit edilen

sigortalıların geriye yönelik hizmetlerinin veya prime esas kazançlarının, en fazla tespitin yapıldığı tarihten geriye yönelik süreye ilişkin kısmı dikkate alınır.” denilmektedir. Yukarıda yer alan boşluğa aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) 6 ay
- B) 1 yıl
- C) 2 yıl
- D) 18 ay

DOĞRU CEVAP: B — 1 yıl

3. 5510 sayılı Kanuna göre muhtasar beyanname ile kanun uyarınca verilmesi gereken aylık prim ve

hizmet belgesinin birleştirilerek verilmesi durumunda beyannamenin; şekil, içerik, ekleri, ilgili olduğu dönem, verilme süresi ve diğer hususlar aşağıdakilerden hangisi tarafından belirlenir?

- A) Sosyal Güvenlik Kurumunca
- B) yalnızca Hazine ve Maliye Bakanlığınca
- C) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığınca
- D) yalnızca Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca

DOĞRU CEVAP: C — Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığınca

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre prim belgeleri ve işyeri kayıtlarını

İşveren, işyeri sahipleri; işyeri defter, kayıt ve belgelerini ilgili olduğu yılı takip eden yıl başından başlamak üzere kaç yıl süreyle, saklamak zorundadır ?

- A) 5
- B) 10
- C) 15
- D) 20
- E) 25

ÇÖZÜM: İşveren, işyeri sahipleri; işyeri defter, kayıt ve belgelerini ilgili olduğu yılı takip eden yıl başından başlamak

üzere on yıl süreyle, kamu idareleri otuz yıl süreyle, tasfiye ve iflâs idaresi memurları ise görevleri süresince, saklamak

ve Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilen memurlarınca istenilmesi halinde onbeş gün içinde ibraz etmek

zorundadır. Doğru cevap B seçeneğidir.

MADDE 87 - Prim ödeme yükümlüsü

KANUN MADDESİ

Bu Kanunun uygulanmasında kısa ve uzun vadeli sigorta kolları ile genel sağlık sigortası ve isteğe bağlı sigorta

bakımından;

a) (Değişik: 17/4/2008-5754/51 md.) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentlerine ve 5 inci maddenin (a)

bendine tabi olanlar için bunların işverenleri,

b) (Değişik: 17/4/2017-KHK-690/47 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7077/43 md.) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b)

bendindeki muhtar sigortalılar hariç bu bent kapsamında sigortalı olanlar, isteğe bağlı sigortalı olanlar ve 60 ıncı

maddenin birinci fıkrasının (d) ve (g) bentlerinde sayılan kişilerin kendileri,

c) 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendi ile aynı maddenin onikinci, onüçüncü ve ondördüncü fıkralarında

sayılan kişiler için primi yılı merkezî yönetim bütçesinden

hizmet belgesi” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesi” ibaresi eklenmiştir.

hizmet belgesinin” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesinin” ve “aylık prim ve

hizmet belgesinde” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesinde” ibareleri

eklenmiştir.

karşılanmak üzere ilgili kamu idareleri,160

d) (Değişik: 17/4/2008-5754/51 md.) 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (e) bendinde sayılan kişiler ile 5 inci

maddenin (e) bendinde belirtilenler için Türkiye İş Kurumu,

e) 5 inci maddenin (b) bendinde belirtilen aday çırak, çırak ve işletmelerde meslekî eğitim görenler ile meslekî veya

teknik ortaöğretimde okumakta iken (...)161 staja tâbi tutulan öğrenciler ile tamamlayıcı eğitim ya da alan eğitimi

gören öğrenciler için Milli Eğitim Bakanlığı veya bu öğrencilerin eğitim gördükleri okullar veya kurumlar, kamu

kurum ve kuruluşları tarafından desteklenen projelerde görevli bursiyerler için projenin yürütüldüğü kamu kurum ve

kuruluşları, özel sektör kuruluşları ve üniversiteler, yüksek öğrenim sırasında (...)161 staja tâbi tutulan veya

işletmelerde meslekî eğitim gören öğrenciler için öğrenim gördükleri yüksek öğretim kurumu,162163

f) (Değişik: 17/4/2008-5754/51 md.) 5 inci maddenin (c) ve (g) bentlerine tabi olanlar için işverenleri veya kendileri,

g) (Ek: 10/9/2014-6552/51 md.) Uluslararası Öğrenciler Değerlendirme Kurulu kararı ile burslandırılan uluslararası

öğrenciler için bursluluk statüleri devam ettiği süre boyunca Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı veya

Uluslararası Öğrenciler Değerlendirme Kurulu tarafından görevlendirilen kurum,

h) (Ek: 17/4/2017-KHK-690/47 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7077/43 md.) Muhtarlardan 4 üncü maddenin birinci

fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalılığı olanların il özel idareleri veya yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıkları, prim ödeme yükümlüsüdür.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre Esnaf Ahilik Sandığı ödeneğinin ve ilgili kanunları gereğince kısa çalışma

ödeneğinden yararlandırılan kişilerin prim ödeme yükümlüsü aşağıdakilerden hangisidir?

A) İlgili meslek odaları

B) Sosyal Güvenlik Kurumu

C) Kendileri

D) Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü

DOĞRU CEVAP: D — Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü

2. 5510 sayılı Kanunun 5'inci maddesinin (b) bendinde belirtilen aday çırak, çırak ve işletmelerde

meslekî eğitim görenler ile meslekî veya teknik ortaöğretimde okumakta iken staja tâbi tutulan öğrenciler ile tamamlayıcı eğitim ya da alan eğitimi gören öğrenciler için prim ödeme yükümlüsü aşağıdakilerden hangisidir?

A) Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü

B) Yüksek Öğretim Kurumu

C) Sosyal Güvenlik Kurumu

D) Millî Eğitim Bakanlığı

DOĞRU CEVAP: D — Millî Eğitim Bakanlığı

3. 5510 sayılı Kanuna göre aşağıdakilerden hangisinin prim ödeme yükümlüsü kendisi değildir?

A) Muhtarlar

B) Tarımsal faaliyette bulunanlar

C) Gelir vergisinden muaf olup, esnaf ve sanatkâr siciline kayıtlı olanlar

D) İsteğe bağlı sigortalı olanlar

DOĞRU CEVAP: A — Muhtarlar

MADDE 88 - Primlerin ödenmesi

KANUN MADDESİ

(Değişik: 17/4/2008-5754/52 md.) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen sigortalıları çalıştıran

işveren, bir ay içinde çalıştırdığı sigortalıların primlerine esas tutulacak kazançlar toplamı üzerinden bu Kanun

gereğince hesaplanacak sigortalı hissesi prim tutarlarını ücretlerinden 2/1/2017 tarihli ve 681 sayılı KHK'nin 84 üncü

maddesiyle bu bentte yer alan “(c) bendinde” ibaresi “(c) bendi ile aynı maddenin onikinci, onüçüncü ve ondördüncü

fıkralarında” şeklinde 1/3/2017 tarihinden geçerli olmak üzere değiştirilmiş; daha sonra bu hüküm 1/2/2018 tarihli ve

7073 sayılı Kanunun 83 üncü maddesiyle aynen kabul edilerek 1/3/2017 tarihinde yürürlüğe girmek üzere

kanunlaşmıştır. ibareleri madde metninden çıkarılmıştır. eğitim gördükleri okullar,” ibaresinden sonra gelmek üzere

“kamu kurum ve kuruluşları tarafından desteklenen projelerde görevli bursiyerler için projenin yürütüldüğü kamu

kurum ve kuruluşları, özel sektör kuruluşları ve üniversiteler,” ibaresi eklenmiştir. ibaresi “meslekî veya teknik

ortaöğretimde okumakta iken” şeklinde değiştirilmiş, “tutulan öğrenciler” ibaresinden sonra gelmek üzere “ile

tamamlayıcı eğitim ya da alan eğitimi gören öğrenciler” ibaresi, “eğitim gördükleri okullar” ibaresinden sonra gelmek

üzere “veya kurumlar” ibaresi, “yüksek öğrenim sırasında staja tabi tutulan” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya

işletmelerde meslekî eğitim gören” ibaresi eklenmiştir.

keserek ve kendisine ait prim tutarlarını da bu tutara ekleyerek en geç Kurumca belirlenecek günün sonuna kadar

Kuruma öder. Hak edilen ancak, ödenmemiş olan ücretler üzerinden hesaplanacak primler hakkında da birinci

fıkradaki hüküm uygulanır. 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (b), (c), (d) ve (g) bentleri ile aynı maddenin onikinci,

onüçüncü ve ondördüncü fıkraları gereği genel sağlık sigortalısı sayılanlar için, her ay otuz tam gün genel sağlık

sigortası primi ödenmesi zorunludur. Şu kadar ki, 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında genel

sağlık sigortalısı olanların aynı ay içinde zorunlu sigorta kapsamında prim ödeme gün sayısı bulunması halinde, ayın

kalan günleri için isteğe bağlı sigorta gün sayısı kadar genel sağlık sigortası primi ödenir.164 (Değişik birinci cümle:

20/8/2016-6745/63 md.) 3 üncü maddenin üçüncü fıkrası kapsamına girenler hariç olmak üzere; 4 üncü maddenin

birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı olmakla birlikte, 4857 sayılı Kanunun 13 üncü ve 14 üncü maddelerine

göre kısmi süreli veya çağrı üzerine çalışanlar ile ay içerisinde günün bazı saatlerinde çalışıp, çalıştığı saat karşılığında

ücret alanlardan (...).165 ay içerisinde sekiz gün ve daha az çalışanlar için eksik günlerine ait genel sağlık sigortası

primlerinin otuz güne tamamlanması zorunludur. Bu durumda olan sigortalıların eksik günlerine ilişkin genel sağlık

sigortası primleri, 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin (1) numaralı alt bendi veya (g) bendi kapsamında

ödenir. Kamu idaresine ait işyerlerinde çalıştırılan sigortalıların iş sözleşmesinin askıda kaldığı aylara ait genel sağlık

sigortası primi, 82 nci maddeye göre belirlenen prime esas günlük kazancın alt sınırının 30 günlük tutarı üzerinden

ilgili kamu idaresince ödenir. (Ek cümle: 13/2/2011-6111/42 md.) Ancak, kamu idaresine ait işyerinde çalıştırılan

sigortalıların iş sözleşmesinin askıda olduğu sürede 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine tabi

çalışmaları ya da isteğe bağlı sigortalı olmaları halinde bu sigortalılar için belirtilen şekilde çalıştıkları veya isteğe bağlı

sigortalı olarak prim ödedikleri sürelerle sınırlı olarak ilgili kamu idaresinden genel sağlık sigortası primi alınmaz. 165

(Değişik beşinci fıkra: 2/1/2017-KHK-681/85 md.; Aynen kabul:1/2/2018-7073/84 md.) 60 ıncı maddenin birinci

fıkrasının (c) bendi ile aynı maddenin onikinci, onüçüncü ve ondördüncü fıkraları kapsamına girenler için prim

ödeme yükümlülerinin ödeyecekleri genel sağlık sigortası primi; primin tahakkuk ettirileceği ay itibarıyla anılan

maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin (1) ve (2) numaralı alt bentleri ve onikinci fıkrası ile bakmakla yükümlü

oldukları kişiler dahil olmak üzere onüçüncü ve ondördüncü fıkralarında sayılan kişi

2/1/2017 tarihli ve 681 sayılı KHK’nin 85 inci maddesiyle bu fıkroda yer alan “(g) bentleri” ibaresinden sonra gelmek

üzere “ile aynı maddenin onikinci, onüçüncü ve ondördüncü fıkraları” ibaresi 1/3/2017 tarihinden geçerli olmak üzere

eklenmiş; daha sonra bu hüküm 1/2/2018 tarihli ve 7073 sayılı Kanunun 84 üncü maddesiyle aynen kabul edilerek

1/3/2017 tarihinde yürürlüğe girmek üzere kanunlaşmıştır. “çalışanlar,” ibaresi “çalışanlar ile” şeklinde, “alanlar”

ibaresi “alanlardan” şeklinde, “yirmi” ibaresi “sekiz” şeklinde değiştirilmiş ve “ile bu Kanunun ek 9 uncu maddesinin

birinci fıkrasına tabi olanlardan” ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

sayısının üçe bölünmesi suretiyle bulunacak kişi sayısı, aynı maddenin birinci fıkrasının (c) bendinin (3) ila (10)

numaralı alt bentlerinde sayılan kişiler için ise kişi sayısı esas alınarak hesaplanır. Ancak 60 ıncı maddenin birinci

fıkrasının (c) bendi kapsamındaki kişilerden aynı zamanda anılan fıkranın diğer bentleri kapsamına girerek genel

sağlık sigortalısı sayılanlar, bu fıkraya göre tespit edilecek kişi sayısı hesabına dahil edilmez. Ayrıca 60 ıncı maddenin

onikinci fıkrasındaki genel sağlık sigortalılığı kapsamında başlayan tedavilerin 67 nci maddenin dördüncü fıkrasında

belirtilen süreyi aşması halinde, bir yıla kadar genel sağlık sigortası primleri, 87 nci maddenin birinci fıkrasının (c)

bendi gereği ilgili kamu idaresi tarafından ödenmek suretiyle sağlık hizmetlerinden yararlandırılırlar. 87 nci

maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen yükümlüler, her aya ait primlerini takip eden ayda Kurumca

belirlenecek günün sonuna kadar Kuruma öderler. Bu kişiler primlerini en fazla 360 günle sınırlı olmak üzere peşin

olarak erken ödeyebilir. Erken ödeme halinde erken ödenen her gün için 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme

Alacaklarının Tahsil Usûlü Hakkında Kanunun ek 1 inci maddesine göre erken ödeme indirimi hükümleri uygulanır.

Ancak yapılan erken ödeme indirimi, prime esas kazançtan indirilmez. Erken ödemede sigortalılık süresi, sigorta

priminin ait olduğu her ayın ilk gününden itibaren, prim ödeme gün sayısına dahil edilir. Erken ödeme yapılan ve

prim ödeme gün sayısına dahil edilmeyen sürede isteğe bağlı sigortalılığın sona ermesi halinde, sigortalılık süresinden

sayılmayan günlere ait primler ilgililere iade edilir. 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt

bendine tabi sigortalılar için, genel sağlık sigortası primi ile kısa ve uzun vadeli sigorta kolları primlerini ayrı ayrı veya

birlikte tahsil edilecek şekilde prim ödeme tarihlerini veya dönemlerini belirlemeye Kurum yetkilidir. 4 üncü

maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı sayılanların, her ay için otuz tam gün prim ödemesi

zorunludur. 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen sigortalıları çalıştıran işverenler, çalıştırdığı

sigortalıların primlerine esas tutulacak kazançlar toplamı üzerinden bu Kanun gereğince hesaplanacak prim

tutarlarını ücretlerinden keserek ve kendisine ait prim tutarlarını da bu tutara ekleyerek, en geç Kurumca belirlenecek

günün sonuna kadar Kuruma öderler. 87 nci maddenin birinci fıkrasının (c), (d) ve (g) bentleri ile 60 ıncı maddenin

sekizinci ve onuncu fıkralarında belirtilen yükümlüler, her aya ait primleri ilgili ayı takip eden ayın sonuna kadar

Kuruma öderler. 166 Kuruma fiilen ödenmeyen prim tutarları, gelir vergisi ve kurumlar vergisi uygulamasında gider

yazılamaz. 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendi kapsamında sigortalı olarak tescil

edilmiş olanların prim borçlarını, sattıkları tarımsal ürün bedellerinden borç tutarını geçmemek şartıyla %1 ilâ %5

oranları arasında olmak üzere kesinti yapılmak bentlerinde" ibaresi "(c), (d) ve (g) bentleri ile 60 ıncı maddenin

sekizinci ve onuncu fıkralarında" şeklinde değiştirilmiştir.

suretiyle tahsil etmeye Kurum yetkilidir. Prim borçları katma değer vergisi iade alacağından mahsubu suretiyle de

ödenebilir. Bu takdirde katma değer vergisi iade hakkı sahibi kendisinin, mal veya hizmet satın aldığı veya iştirak veya

ortaklık ilişkisi içinde bulunduğu işverenlerin prim borçları için de mahsup talep edebilir. Bu işverenlerin mahsup

talebinde bulundukları ayda muaccel olan prim borçlarının birinci fıkrada belirtilen ödeme sürelerini izleyen onbeş

gün içinde mahsup suretiyle ödenmesi halinde, yasal süresi içinde ödendiği kabul edilir. Ancak prim borçlarının katma

değer vergisi iade alacağından mahsup suretiyle ödenmesi talebinde bulunulduğu halde, süresinde mahsup

edilemeyen veya eksik mahsup edilen prim borçları için birinci fıkrada belirtilen ödeme sürelerini izleyen günden

başlanarak gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanır. Kurum, Maliye Bakanlığının uygun görüşü ile bu

uygulamadan faydalanacak işverenleri; iştigal konusu, işletme türü ve işletme büyüklüğü itibarıyla belirlemeye ve

lehine mahsup talebinde bulunulan işverenlerin prim borcu ödeme süresini otuz günü aşmamak üzere uzatmaya

yetkilidir. Kurum, prim ve her türlü alacaklarını, işverenlere olan borçlarından mahsup etmek suretiyle tahsil etmeye

yetkilidir. Primlerin özel ödeme şekilleri kullanılmak suretiyle ödenmesi zorunluluğunu getirmeye ve primlerin

yatırılacağı tahsilât kuruluşlarını belirlemeye Kurum yetkilidir. Kurumun süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer

alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usûlû Hakkında Kanunun 51 inci, 102 nci ve 106 ncı

maddeleri hariç, diğer maddeleri uygulanır. Kurum, 6183 sayılı Kanunun uygulanmasında Maliye Bakanlığı ile diğer

kamu kurum ve kuruluşları ve mercilere verilen yetkileri kullanır. (Ek cümle: 18/5/2017-7020/16 md.)

Cumhurbaşkanı, Kurumun 6183 sayılı Kanuna göre takip edilen alacakları için anılan Kanunun 48/A maddesini; en az

üç yıl süreyle prim yükümlüsü olup son üç yıl içerisinde verilmesi gereken bildirgeleri kanuni sürelerinde vermiş

olanlardan başvuru tarihi itibarıyla vadesi bir yılı geçmemiş borcunu borç ödemede hüsniyet sahibi olmasına

rağmen ödeyememiş olanlar hakkında uygulatmaya ve uyumlu prim borçlularını belirlemeye yetkilidir. (Ek cümleler:

28/11/2017-7061/87 md.) 6183 sayılı Kanunun 23 üncü maddesine göre Maliye Bakanlığına bağlı tahsil dairelerince

reddiyat yapılması durumunda anılan maddenin birinci fıkrasına göre yapılacak mahsuptan sonra Kurumun prim ve

diğer alacaklarından muaccel olanlara mahsup yapılır. Kurumun tahsil ettiği prim ve diğer alacaklardan reddi icap

edenler, istihkak sahiplerinin Kuruma olan muaccel borçlarına mahsubundan sonra Maliye Bakanlığına bağlı tahsil

dairelerine olan muaccel borçlara mahsup edilmek üzere reddolunur. Bu suretle yapılan ödemelerde, reddedilen

tutarın Kuruma ve/veya alacaklı tahsil dairesinin hesabına geçtiği tarihte ödeme yapılmış sayılır. Bu fıkranın

uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı ile Kurum tarafından müştereken belirlenir.167

2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 203 üncü maddesiyle bu fıkarda yer alan “Bakanlar

Kurulu” ibaresi “Cumhurbaşkanı” şeklinde değiştirilmiştir.

Kurum, 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen alacakları hariç olmak üzere her türlü alacağın teminatını teşkil

etmek üzere Yeni Türk Lirası ve/veya yabancı para birimi üzerinden ticari işletme, taşınır ve/veya taşınmaz rehni

dahil olmak üzere her türlü teminat almaya yetkilidir. Kurumun 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen prim ve

diğer alacakları amme alacağı niteliğinde olup, imtiyazlı alacaktır. Kurumun taraf olduğu her türlü dava ve icra

takiplerinin kısmen veya tamamen aleyhe neticelenmesi halinde 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununda yazılı tazminat ve

cezalar Kurum hakkında uygulanmaz.168 Kurumun prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme

Alacaklarının Tahsil Usûlû Hakkında Kanunun uygulamasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde

Kurumun alacaklı biriminin bulunduğu yer iş mahkemesi yetkilidir. Yetkili iş mahkemesine başvurulması alacakların

takip ve tahsilini durdurmaz. Kurumun sigorta primleri ve diğer alacakları haklı bir sebep olmaksızın bu Kanunda

belirtilen sürelerde ödenmez ise kamu idarelerinin tahakkuk ve tediye ile görevli kamu görevlileri, tüzel kişiliği haiz

diğer işverenlerin şirket yönetim kurulu üyeleri de dahil olmak üzere üst düzeydeki yönetici veya yetkilileri ile kanuni

temsilcileri Kuruma karşı işverenleri ile birlikte müştereken ve müteselsilen sorumludur. Kurum, kamu idarelerinde

işyerinin özelliği nedeniyle primlerin farklı zamanlarda ödeme süresini belirlemeye yetkilidir. Prim alacaklarının

tahsili için muacceliyet tarihinden itibaren en geç bir yıl içinde icra yoluna başvurmayan Kurum yetkili personeli

hakkında genel hükümlere göre kovuşturma yapılır. (Ek fıkra: 10/9/2014-6552/52 md.) Sigortalılar ile tüzel kişilerin

kasıt, kusur, hata veya yanıltıcı beyanından kaynaklanmaması şartıyla, sigortalılarca ödenen prim ve prime ilişkin

borcun noksan tahakkuk ettirildiğinin Kurumca sonradan tespit edilmesi hâlinde tespit edilen fark prime ilişkin borç

aslına, tebliğ tarihinden itibaren 89 uncu maddenin ikinci fıkrasına göre gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanır.

(Ek fıkra: 18/5/2017-7020/16 md.) Kurum görev alanı kapsamındaki tebliğler, bu Kanunun 99 uncu maddesi

hükümleri saklı kalmak kaydıyla, tebliğe elverişli elektronik bir adres vasıtasıyla elektronik ortamda yapılabilir.

Elektronik ortamda yapılan tebligat, muhatabın elektronik adresine ulaştığı tarihi izleyen beşinci günün sonunda

yapılmış sayılır. Kurum, elektronik ortamda yapılacak tebliğle ilgili her türlü teknik altyapıyı kurmaya veya kurulmuş

olanları kullanmaya, tebliğe elverişli elektronik adres kullanma zorunluluğu getirmeye, kendisine elektronik ortamda

tebliğ yapılacakları ve elektronik tebliğe ilişkin diğer usul ve esasları belirlemeye yetkilidir. Kurum tarafından

yapılacak tebliğler, Maliye Bakanlığı ile yapılacak protokol çerçevesinde 213 sayılı Kanunun 107/A maddesi

hükümlerine göre kurulan teknik altyapı kullanılarak da elektronik ortamda yapılabilir. Bu şekilde yapılan tebligatlar,

99 uncu maddenin ikinci fıkrası kapsamındaki bildirim yerine geçer. Anayasa Mahkemesinin 9/5/2024 Tarihli ve E:

2021/114, K: 2024/102 Sayılı Kararı ile bu fıkra da yer alan "...tazminat..." ibaresi, 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve

İflas Kanunu'nun 67 nci maddesinin ikinci fıkrasında düzenlenen kötü niyet tazminatı yönünden iptal edilmiştir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. Prim

borçlarına halef olma, gecikme cezası ve gecikme zammı ile iadesi gereken

AKILDA KALICILIK

ÖRNEKLE HATIRLA: Kurumun süresi içinde ödenmeyen prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme

Alacaklarının Tahsil Usûlü Hakkında Kanunun 51 inci Bu hükmü bir olay sorusunda önce "kim?", sonra "hangi

şart/süre?" diye ayırarak düşün.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanunun 88'inci maddesine göre, sigortalıların Kurumumuza ödemesi gereken primlere

ilişkin aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) İsteğe bağlı sigortalı her ay otuz tam gün genel sağlık sigortası primi ödenmesi zorunludur.
- B) Ay içinde 20 gün zorunlu sigortaya tabi olan isteğe bağlı sigortalının isteğe bağlı sigorta kapsamında 10 gün genel

sağlık sigortası ödemesi gerekir.

- C) 60'ıncı maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında genel sağlık sigortalısı olanların aynı ay içinde zorunlu

sigorta kapsamında prim ödeme gün sayısı bulunması halinde, ayın kalan günleri için isteğe bağlı sigorta gün sayısı

kadar genel sağlık sigortası primi ödenir.

- D) Ay içinde 20 gün zorunlu sigortaya tabi olan isteğe bağlı sigortalının isteğe bağlı sigorta kapsamında 30 gün genel

sağlık sigortası ödemesi gerekir.

DOĞRU CEVAP: D — Ay içinde 20 gün zorunlu sigortaya tabi olan isteğe bağlı sigortalının isteğe bağlı sigorta

kapsamında 30 gün genel sağlık sigortası ödemesi gerekir.

2. 5510 sayılı Kanunun 88'inci maddesine göre prim ödemeleriyle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi

yanlıştır?

- A) Prim borçları katma değer vergisi iade alacağından mahsubu suretiyle de ödenebilir.
- B) Kurumun prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usûlü Hakkında

Kanunun uygulamasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde Kurumun alacaklı biriminin bulunduğu yer

idare mahkemesi yetkilidir.

- C) 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı sayılanların, her ay için otuz tam gün prim

ödemesi zorunludur.

- D) Kuruma fiilen ödenmeyen prim tutarları, gelir vergisi ve kurumlar vergisi uygulamasında gider yazılamaz.

DOĞRU CEVAP: B — Kurumun prim ve diğer alacaklarının tahsilinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil

Usûlü Hakkında Kanunun uygulamasından doğacak uyuşmazlıkların çözümlenmesinde Kurumun alacaklı biriminin bulunduğu yer idare mahkemesi yetkilidir.

3. 5510 sayılı Kanuna göre kamu idaresine ait işyerlerinde çalıştırılan sigortalıların iş sözleşmesinin

askıda kaldığı aylara ait genel sağlık sigortası primi hangi tutar üzerinden hesaplanır?

- A) Asgari ücretin %3 ile %12'si arasında olmak üzere ilgili Kurumca belirlenecek oran üzerinden
- B) Asgari ücretin yarısı üzerinden
- C) Asgari ücret üzerinden
- D) Çalışırken aldığı son aylığı üzerinden

DOĞRU CEVAP: C — Asgari ücret üzerinden

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre 4 üncü maddenin birinci

fıkrasının (a) bendinde belirtilen sigortalıları çalıştıran işveren, ay içinde çalıştırdığı sigortalıların primlerine esas tutulacak kazançlar toplamı üzerinden bu Kanun gereğince

hesaplanacak sigortalı hissesi prim tutarlarını ücretlerinden keserek ve kendisine ait prim tutarlarını

da bu tutara ekleyerek en geç Kurumca belirlenecek günün sonuna kadar Kuruma öder. 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir ?

- A) 1
- B) 2
- C) 3
- D) 4
- E) 5

ÇÖZÜM: 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen sigortalıları çalıştıran işveren, bir ay içinde

çalıştırdığı sigortalıların primlerine esas tutulacak kazançlar toplamı üzerinden bu Kanun gereğince hesaplanacak

sigortalı hissesi prim tutarlarını ücretlerinden keserek ve kendisine ait prim tutarlarını da bu tutara ekleyerek en geç

Kurumca belirlenecek günün sonuna kadar Kuruma öder .Doğru cevap A seçeneğidir.

MADDE 89 - primler

KANUN MADDESİ

(Değişik birinci fıkra: 17/4/2008-5754/53 md.)

Sigortalının çalıştırıldığı işyeri aktif veya pasifi ile birlikte devralınır

veya intikal ederse ya da başka bir işyerine katılır veya birleşirse eski işverenin Kuruma olan prim ile gecikme cezası,

gecikme zammı ve diğer ferilerinden oluşan borçlarından, aynı zamanda yeni işveren de müştereken ve müteselsilen

sorumludur. Bu hükme aykırı sözleşme hükümleri Kuruma karşı geçersizdir. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usûl

ve esasları belirlemeye Kurum yetkilidir. Kurumun prim ve diğer alacakları süresi içinde ve tam olarak ödenmezse,

ödenmeyen kısmı sürenin bittiği tarihten itibaren ilk üç aylık sürede her bir ay için %3 oranında gecikme cezası

uygulanarak artırılır. Ayrıca, her ay için bulunan tutarlara ödeme süresinin bittiği tarihten başlamak üzere borç

ödeninceye kadar her ay için ayrı ayrı Hazine Müsteşarlığınca açıklanacak bir önceki aya ait Yeni Türk Lirası

cinsinden iskontolu ihraç edilen Devlet iç borçlanma senetlerinin aylık ortalama faizi bileşik bazda uygulanarak

gecikme zammı hesaplanır. Ancak, ödemenin yapıldığı ay için gecikme zammı günlük hesaplanır. Cumhurbaşkanı, ilk

üç ay için uygulanan gecikme cezası oranını iki katına kadar artırmaya veya bu oranı %1 oranına kadar indirmeye,

yeniden kanunî oranına getirmeye ve uygulama tarihini belirlemeye yetkilidir. Dava ve icra takibi açılmış olsa bile,

prim ve diğer Kurum alacaklarının ödenmemiş kısmı için gecikme cezası ve gecikme zammı tahsil edilir.169170 Yanlış

veya yersiz alınmış olduğu tespit edilen primler, alındıkları tarihten on yıl geçmemiş ise, hisseleri oranında işverenlere,

sigortalılara, isteğe bağlı sigortalılara veya genel sağlık sigortalılarına veya hak sahiplerine kanunî faizi ile birlikte geri

verilir. Kanunî faiz, primin Kuruma yatırıldığı tarihi takip eden ay başından, iadenin yapıldığı ayın başına kadar geçen

süre için hesaplanır. Ancak Borçlar Kanununun 65 inci maddesi hükmü saklıdır. Prim iadesi nedeniyle sigortalıların,

isteğe bağlı sigortalıların, genel sağlık sigortalılarının aylık, gelir, ödenek ve sağlık hizmetlerinden yararlanma

şartlarını yitirmeleri durumunda, bu Kanuna göre ödenen aylık, gelir ve ödenekler ile sağlanan sağlık hizmetleri

durdurulur. Yanlış veya yersiz yapılan masraflar 96 ncı madde hükümlerine göre ilgililerden geri alınır.

Prim ve idari para cezası borçlarının hakedişlerden mahsubu, ödenmesi ve ilişiksizlik belgesinin aranması171172

2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 203 üncü maddesiyle bu fıkarda yer alan “Bakanlar

Kurulu” ibaresi “Cumhurbaşkanı” şeklinde değiştirilmiştir. Bu fıkarda yer alan gecikme cezası oranı, 12/3/2024 tarihli

ve 32487 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 8256 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararının 1 inci maddesiyle %3 (kanuni oran)

olarak belirlenmiştir. 54 üncü maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre sigortalının çalıştırıldığı işyeri aktif veya pasifi ile birlikte devralınır veya

intikal ederse ya da başka bir işyerine katılır veya birleşirse yeni işverenin sorumluluğu ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

- A) Yapılacak olan anlaşma ile yeni işverenin sorumluluğu ortadan kaldırılabilir.
- B) Eski işveren bir yıl süreyle yeni işveren ile birlikte müştereken ve müteselsilen sorumludur.

C) Kuruma olan idari para cezasından aynı zamanda yeni işveren de müştereken ve müteselsilen sorumludur.

D) Kuruma olan prim ile gecikme cezası, gecikme zammı ve diğer ferilerinden oluşan borçlarından, aynı zamanda

yeni işveren de müştereken ve müteselsilen sorumludur.

DOĞRU CEVAP: D — Kuruma olan prim ile gecikme cezası, gecikme zammı ve diğer ferilerinden oluşan

borçlarından, aynı zamanda yeni işveren de müştereken ve müteselsilen sorumludur.

2. 5510 sayılı Kanuna göre Kurum süresi içinde ödenmeyen alacaklar için ilk üç aylık sürede her bir ay

için hangi oranda gecikme cezası uygulanır?

- A) %2
- B) %1
- C) %3
- D) %5

DOĞRU CEVAP: A — %2

3. 5510 sayılı Kanuna göre yanlış veya yersiz alınmış olduğu tespit edilen primler, alındıkları tarihten

kaç yıl geçmemiş ise kanunî faizi ile birlikte geri verilir?

- A) 3
- B) 10
- C) 5
- D) 15

DOĞRU CEVAP: B — 10

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

Kurumun prim ve diğer alacakları süresi içinde ve tam olarak ödenmezse, ödenmeyen kısmı sürenin bittiği tarihten itibaren ilk aylık sürede her bir ay için % 3 (% 2) oranında gecikme cezası uygulanarak artırılır. 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir ?

- A) 3
- B) 5
- C) 7
- D) 8
- E) 9

ÇÖZÜM: Kurumun prim ve diğer alacakları süresi içinde ve tam olarak ödenmezse, ödenmeyen kısmı sürenin bittiği

tarihten itibaren ilk üç aylık sürede her bir ay için % 3 (% 2) oranında gecikme cezası uygulanarak artırılır. Doğru cevap A seçeneğidir.

MADDE 90 - belirlenmiştir.

KANUN MADDESİ

(Değişik birinci fıkra: 17/4/2008-5754/54 md.) Kamu idareleri ile döner sermayeli kuruluşlar ve 5411 sayılı Bankacılık

Kanunu kapsamındaki kuruluşlar, kanunla kurulan kurum ve kuruluşlar, ihale yolu ile yaptıkları her türlü işleri

üstlenenleri ve bunların adreslerini onbeş gün içinde Kuruma bildirmekle yükümlüdür. (Değişik ikinci fıkra: 17/4/2008-5754/54 md.) İşverenlerin hakedişleri, Kuruma idari para cezası, prim ve prime ilişkin borçlarının

olmaması kaydıyla ödenir. Kesin teminatları ise ihale konusu işle ilgili olarak Kuruma borçlarının bulunmadığının

tespit edilmesinden sonra iade edilir. İşverenlerin, kamu idareleri ile döner sermayeli kuruluşlar, bankalar ve kanunla

kurulan kurum ve kuruluşlar nezdindeki her çeşit alacak, teminat ve hakedişleri üzerinde işçi ücreti alacakları hariç

olmak üzere yapılacak her türlü devir, temlik ve el değiştirme, Kurum alacaklarını karşılayacak kısım ayrıldıktan

sonra, kalan kısım üzerinde hüküm ifade eder. (Değişik üçüncü fıkra: 17/4/2008-5754/54 md.) Hakedişlerin mahsubu

ve ödenmesi ile teminatların prim ve idari para cezası borçlarına karşılık tutulmasına ilişkin işlemlerin usûl ve esasları

Cumhurbaşkanınca çıkarılacak yönetmelikle tespit edilir. (Değişik dördüncü fıkra: 17/4/2008-5754/54 md.) Valilikler,

belediyeler, il özel idareleri ve ruhsat vermeye yetkili diğer merciler tarafından, geçici iskân veya yapı kullanma izin

belgesi verilmeden önce yapılan inşaat dolayısıyla, diğer kamu idareleri ile döner sermayeli kuruluşlar, kanunla

kurulan kurum ve kuruluşlar ve bankaların ise Cumhurbaşkanlığı kararı ile belirlenecek işlemlerinde Kuruma

borçlarının bulunmadığına dair ilgililerden Kurumca düzenlenmiş bir belgenin istenmesi zorunludur. Bu maddede

belirtilen yükümlülükler yerine getirilmeden hak ediş ödenmesi, kesin teminatın iade edilmesi veya geçici iskân izin

belgesi ve yapı kullanma izin belgesi verilmesi veya diğer işlemlerin gerçekleştirilmesi hallerinde, ilgililer hakkında

genel hükümlere göre idarî ve cezaî işlem yapılır. (Ek fıkra: 17/4/2008-5754/54 md.) Ülke çapında uygulanan ve özel

bir izne veya belgeye dayanmayan genel düzenlemeler hariç olmak üzere, belirli bölgelere veya sektörlerle yönelik ya

da kamu kurum ve kuruluşları tarafından verilen özel belgelere veya izinlere dayalı olarak kamudan kaynak tahsis

edilmesi şeklinde kanun, kararname ve diğer mevzuatla sağlanan araştırma, geliştirme, üretim, yatırım, pazarlama ve

benzeri tüm aşamalarda uygulanan devlet yardımı, teşvik ve desteklerin, daha önce başlayıp devam eden nakdi

olmayanlar ile kamu kurum ve kuruluşları tarafından proje ve faaliyetleri karşılığında kamu kurum ve kuruluşlarına

sağlananlar hariç olmak üzere, verilmesinden önce işverenlerden Kuruma muaccel olmuş prim ve idari para cezası

borçlarının bulunmadığına veya tecil ve taksitlendirildiğine ya da yapılandırıldığına dair belge ve bilgilerin istenmesi

zorunludur. (Ek cümle: 13/2/2011-6111/43 md.) Devlet yardımı, teşvik ve desteklerden; işverenlerin muaccel prim ve

idari para cezası borçları kesilip Kuruma aktarıldıktan sonra, varsa kalan kısmı üzerinden yararlanılabilir. Tecil ve

takside bağlanmış ya da yapılandırılmış olan borçlara ilişkin yükümlülüklerin yerine getirilmemesinden dolayı

anlaşması

2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 203 üncü maddesiyle 90 ncı maddenin üçüncü

fıkrasında yer alan “Bakanlar Kurulunca” ibaresi “Cumhurbaşkanınca” ve dördüncü fıkrasında yer alan “Bakanlar

Kurulu” ibaresi “Cumhurbaşkanı” şeklinde değiştirilmiştir.

bozulanlardan veya bu sebepler dışında söz konusu yardım, teşvik ve desteklerden yararlanmaması gerektiği sonradan

anlaşılanlardan, yapılan devlet yardımı teşvik ve destek ödemeleri ilgili mevzuat çerçevesinde müeyyideleri ile birlikte

geri alınır. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar Maliye Bakanlığı ile Hazine Müsteşarlığının görüşleri

alınarak Kurumca belirlenir.173

Afet ve diğer mücbir sebep hâllerinde belgelerin verilme süresi ve primlerin

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre kamu idareleri ile döner sermayeli kuruluşlar ve 5411 sayılı Bankacılık

Kanunu kapsamındaki kuruluşlar, kanunla kurulan kurum ve kuruluşlar, ihale yolu ile yaptırdıkları

her türlü işleri üstlenenleri ve bunların adreslerini kaç gün içinde Kuruma bildirmekle yükümlüdür?

- A) 10 gün içinde
- B) 3 ay içinde
- C) 15 gün içinde
- D) 1 ay içinde

DOĞRU CEVAP: C — 15 gün içinde

2. 5510 sayılı Kanuna göre; “Hakkedışlerin mahsubu ve ödenmesi ile teminatların prim ve idari para

cezası borçlarına karşılık tutulmasına ilişkin işlemlerin usûl ve esasları çıkarılacak yönetmelikle

tespit edilir.” denilmektedir. Yukarıdaki boşluğa aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) Kurumca
- B) Cumhurbaşkanlığınca
- C) Hazine ve Maliye Bakanlığınca
- D) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca

DOĞRU CEVAP: B — Cumhurbaşkanlığınca

3. 5510 sayılı Kanunun 90’ıncı maddesine göre aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) Valilikler, belediyeler, il özel idareleri ve ruhsat vermeye yetkili diğer merciler tarafından, geçici iskân veya yapı

kullanma izin belgesi verilmeden önce yapılan inşaat dolayısıyla, diğer kamu idareleri ile döner sermayeli

kuruluşlar, kanunla kurulan Kurum ve kuruluşlar ve bankaların ise Cumhurbaşkanı kararı ile belirlenecek

işlemlerinde Kuruma borçlarının bulunmadığına dair ilgililerden Kurumca düzenlenmiş bir belgenin istenmesi

zorunludur.

- B) İşverenlerin hak edişleri sadece ihale konusu işle ilgili Kuruma idari para cezası, prim ve prime ilişkin borçlarının

olmaması kaydıyla ödenir.

- C) Kesin teminatları ihale konusu işle ilgili olarak Kuruma borçlarının bulunmadığının tespit edilmesinden sonra

iade edilir.

- D) İşverenlerin, kamu idareleri ile döner sermayeli kuruluşlar, bankalar ve kanunla kurulan Kurum ve kuruluşlar

nezdindeki her çeşit alacak, teminat ve hakedişleri üzerinde işçi ücreti alacakları hariç olmak üzere yapılacak her

türlü devir, temlik ve el değiştirme, Kurum alacaklarını karşılayacak kısım ayrıldıktan sonra, kalan kısım üzerinde

hüküm ifade eder.

DOĞRU CEVAP: B — İşverenlerin hak edişleri sadece ihale konusu işle ilgili Kuruma idari

para cezası, prim

ve prime ilişkin borçlarının olmaması kaydıyla ödenir.

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

Valilikler, belediyeler, il özel idareleri ve ruhsat vermeye yetkili diğer merciler tarafından, geçici iskân

veya yapı kullanma izin belgesi verilmeden önce yapılan inşaat dolayısıyla, diğer kamu idareleri ile döner sermayeli kuruluşlar, kanunla kurulan kurum ve kuruluşlar ve bankaların ise kararı ile belirlenecek işlemlerinde Kuruma borçlarının bulunmadığına dair ilgililerden Kurumca düzenlenmiş

bir belgenin istenmesi zorunludur. 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa

göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir ?

- A) Milli Eğitim Bakanlığı
- B) Sanayi Bakanlığı
- C) Cumhurbaşkanı
- D) TBMM
- E) Yükseköğretim Kurulu

ÇÖZÜM: Valilikler, belediyeler, il özel idareleri ve ruhsat vermeye yetkili diğer merciler tarafından, geçici iskân veya

yapı kullanma izin belgesi verilmeden önce yapılan inşaat dolayısıyla, diğer kamu idareleri ile döner sermayeli

kuruluşlar, kanunla kurulan kurum ve kuruluşlar ve bankaların ise Cumhurbaşkanı kararı ile belirlenecek işlemlerinde Kuruma borçlarının bulunmadığına dair ilgililerden Kurumca düzenlenmiş bir belgenin istenmesi

zorunludur. Doğru cevap C seçeneğidir.

MADDE 91 - ertelenmesi174

KANUN MADDESİ

(Değişik: 15/7/2016-6728/49 md.) Yangın, su baskını, sel, kuraklık, yer kayması, deprem gibi afetlerle ağır hastalık,

ağır kaza, tutukluluk ve sabotaj gibi nedenlerle ticari veya ekonomik kayıplara uğrayan işverenler, bu Kanunun 4 üncü

maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sigortalılar ile bu Kanuna göre primlerini kendileri ödeyen

sigortalılar, bu durumu belgelemeleri kaydıyla vakanın veya afetin meydana geldiği tarihten itibaren üç ay içinde

talepte bulunmaları ve prim ödeme aczine düştüklerinin, yapılacak inceleme sonucu anlaşılması hâlinde, yukarıda

belirtilen vaka veya afet tarihinden önce ödeme süresi dolmuş mevcut Kuruma olan borçlar ile vaka veya afetin

meydana geldiği tarihi takip eden üçüncü ayın sonuna kadar tahakkuk edecek Kuruma olan borçları, vaka veya afetin

meydana geldiği tarihten itibaren bir yıla kadar Kurumca ertelenebilir. Birinci fıkrada belirtilen durumlar ile Bakanlık

ve Maliye Bakanlığınca müştereken belirlenen vaka, afet veya mücbir sebep hâllerinde Kuruma verilmesi gereken her

türlü bilgi ve belge ile yapılması gereken başvuruların vakanın, afetin veya mücbir sebebin meydana geldiği tarihi

takip eden üç ay içinde Kuruma verilmesi veya yapılması hâlinde, süresinde verilmiş veya yapılmış sayılır. Yetkili

makamlarca genel hayatı etkilediğine dair karar verilen vaka, afet veya mücbir sebep hâllerinde, genel hayatın

etkilendiği bölge, il, ilçe veya mahalde doğrudan veya dolaylı olarak zarar gören işverenlerle sigortalı ve hak

sahiplerince bu Kanuna göre Kuruma verilmesi gereken her türlü bilgi ve belge ile yapılması gereken başvuruların,

ödenmesi gereken primlerin ve diğer Kurum alacaklarının ödeme sürelerini bu Kanundaki sürelerle bağlı olmaksızın,

genel hayatın etkilendiği bölge, il, ilçe veya mahaldeki şartları ve gelişmeleri göz önünde tutarak belirlemeye ve

ertelemeye Kurum yetkilidir. Kuruma olan borçların ertelendiği sürede zamanaşımı işlemez ve ertelenen kısmına

gecikme cezası ve gecikme zammı uygulanmaz.

BEŞİNCİ KISIM Ortak ve Çeşitli Hükümler “daha önce başlayıp devam eden nakdi olmayanlar” ibaresinden sonra

gelmek üzere “ile kamu kurum ve kuruluşları tarafından proje ve faaliyetleri karşılığında kamu kurum ve

kuruluşlarına sağlananlar” ibaresi eklenmiştir.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre afet anında ticari veya ekonomik kayıplara uğrayan işverenler, Kanunun

4’üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sigortalılar ile Kanuna göre primlerini kendileri ödeyen sigortalılar, bu durumu belgelemeleri kaydıyla afetin meydana geldiği tarihten

itibaren ne kadar süre içerisinde Kuruma müracaat ederek borç ertelemesinden yararlanabilirler?

- A) 2 ay içerisinde
- B) 1 ay içerisinde
- C) 6 ay içerisinde
- D) 3 ay içerisinde

DOĞRU CEVAP: D — 3 ay içerisinde

2. 5510 sayılı Kanuna göre 91'inci maddede belirtilen afet ve diğer mücbir sebep hâllerinde Kurum

prim borçlarını ne kadar süreye kadar erteleyebilir?

- A) Afetin meydana geldiği tarihten itibaren 6 aya kadar
- B) Afetin meydana geldiği tarihi takip eden aydan itibaren 6 aya kadar
- C) Afetin meydana geldiği tarihten itibaren 1 yıla kadar
- D) Afetin meydana geldiği tarihi takip eden aydan itibaren 1 yıla kadar

DOĞRU CEVAP: C — Afetin meydana geldiği tarihten itibaren 1 yıla kadar

3. Afet ve diğer mücbir sebep hâllerinde belgelerin verilme süresi ve primlerin ertelenmesi ile ilgili

aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Kuruma olan borçların ertelenen kısmına gecikme cezası ve gecikme zammı tatbik edilmez
- B) Kuruma olan borçların ertelendiği sürede zamanaşımı işler
- C) Afet tarihinden önce ödeme süresi dolmuş mevcut Kuruma olan borçlar ile afetin meydana geldiği tarihi takip

eden üçüncü ayın sonuna kadar tahakkuk edecek Kuruma olan borçları, afetin meydana geldiği tarihten itibaren bir

yıla kadar Kurumca ertelenebilir.

- D) Sigortalılar afetin meydana geldiği tarihten itibaren 3 ay içerisinde Kuruma müracaat ederek borç ertelemesinden

yararlanabilirler

DOĞRU CEVAP: B — Kuruma olan borçların ertelendiği sürede zamanaşımı işler

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre Yangın, su baskını, sel, kuraklık,

yer kayması, deprem gibi afetlerle ağır hastalık, ağır kaza, tutukluluk ve sabotaj gibi nedenlerle ticari

veya ekonomik kayıplara uğrayan işverenlerin Kuruma olan borçları, vaka veya afetin meydana geldiği tarihten itibaren ne zamana kadar Kurumca ertelenebilir?

- A) 5 yıl
- B) 4 yıl
- C) 3 yıl
- D) 2 yıl

E) 1 yıl

ÇÖZÜM: 1 yıla kadar kurumca ertelenebilir. Doğru cevap E seçeneğidir.

MADDE 92 - Sigortalılığın zorunlu oluşu, sona ermesi ve sosyal güvenlik sicil numarası

KANUN MADDESİ

(Değişik birinci fıkra: 17/4/2008-5754/55 md.) Kısa ve uzun vadeli sigorta kapsamındaki kişilerin sigortalı ve genel

sağlık sigortalısı olması, genel sağlık sigortası kapsamındaki kişilerin ise genel sağlık sigortalısı olması zorunludur. Bu

Kanunda yer alan sigorta hak ve yükümlülüklerini ortadan kaldırmak, azaltmak, vazgeçmek veya başkasına

devretmek için sözleşmelere konulan hükümler geçersizdir. Bu Kanuna göre alınacak sigorta primleri ve idarî para

cezalarının ödenmesi için, Kurumca işverene yapılacak bildirim üzerine prim borçları ve idarî para cezaları

ödenmezse, Kurumca düzenlenen prim borcunu ve idarî para cezasını gösteren belgeler resmî dairelerin usulüne göre

düzenledikleri belgeler hükmündedir. Sigortalılık, bu Kanunda sayılan sigortalı sayılma şartlarının kaybedilmesi veya

ölüm halinde sona erer. Sigortalılar, isteğe bağlı sigortalılar ile bunların hak sahiplerinin; genel sağlık sigortalıları ve

bunların bakmakla yükümlü olduğu kişilerin tescil ve diğer tüm işlemlerinde sosyal güvenlik sicil numarası olarak

Türk vatandaşları için T.C. kimlik numarası, yabancı uyruklu kişiler için ise İçişleri Bakanlığınca verilen kimlik

numarası kullanılır.175

AKILDA KALICILIK

ÖRNEKLE HATIRLA: 5510 sayılı Kanunda yer alan sigorta hak ve yükümlülüklerini ortadan kaldırmak, azaltmak Bu

hükmü bir olay sorusunda önce “kim?”, sonra “hangi şart/süre?” diye ayırarak düşün.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Genel sağlık sigortası kapsamındaki kişilerin ise genel sağlık sigortalısı olması zorunludur.
- B) Sigortalılık, 5510 sayılı Kanunda sayılan sigortalı sayılma şartlarının kaybedilmesi veya ölüm halinde sona erer.
- C) 5510 sayılı Kanunda yer alan sigorta hak ve yükümlülüklerini ortadan kaldırmak, azaltmak,

vazgeçmek veya başkasına devretmek için noter onaylı sözleşme düzenlenmesi gerekir.

D) Kısa ve uzun vadeli sigorta kapsamındaki kişilerin sigortalı ve genel sağlık sigortalısı olması zorunludur.

DOĞRU CEVAP: C — 5510 sayılı Kanunda yer alan sigorta hak ve yükümlülüklerini ortadan kaldırmak,

azaltmak, vazgeçmek veya başkasına devretmek için noter onaylı sözleşme düzenlenmesi gerekir.

2. 5510 sayılı Kanuna göre aşağıdakilerden hangisi yabancı uyruklu kişilere sosyal güvenlik sicil

numarası vermeye yetkilidir?

- A) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı
- B) İçişleri Bakanlığı
- C) Dışişleri Bakanlığı
- D) Sosyal Güvenlik Kurumu

DOĞRU CEVAP: B — İçişleri Bakanlığı

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

(Sigortalılığın zorunlu oluşu, sona ermesi ve sosyal güvenlik sicil numarası) Sigortalılar, isteğe bağlı sigortalılar ile bunların hak sahiplerinin; genel sağlık sigortalıları ve bunların bakmakla yükümlü olduğu kişilerin tescil ve diğer tüm işlemlerinde sosyal güvenlik sicil numarası olarak Türk vatandaşları için T.C. kimlik numarası, yabancı uyruklu kişiler için ise verilen kimlik numarası kullanılır. 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir ?

- A) Milli Eğitim Bakanlığı
- B) Sanayi Bakanlığı
- C) İç İşleri Bakanlığı
- D) TBMM
- E) Yükseköğretim Kurulu

ÇÖZÜM: Türk vatandaşları için T.C. kimlik numarası, yabancı uyruklu kişiler için ise İçişleri Bakanlığınca verilen

kimlik numarası kullanılır. Doğru cevap C seçeneğidir.

MADDE 93 - Devir, temlik, haciz ve Kurum alacaklarında zamanaşımı

KANUN MADDESİ

(Değişik birinci fıkra: 17/4/2008-5754/56 md.) Bu Kanun gereğince sigortalılar ve hak sahiplerinin gelir, aylık ve

ödenekleri, sağlık hizmeti sunucularının genel sağlık sigortası hükümlerinin uygulanması sonucu Kurum nezdinde

doğan alacakları, devir ve temlik edilemez. Gelir, aylık ve ödenekler; 88 inci maddeye göre takip ve tahsili gereken

alacaklar ile nafaka borçları dışında haczedilemez. Bu fıkraya göre haczi yasaklanan gelir, aylık ve ödeneklerin

haczedilmesine ilişkin talepler, borçlunun muvafakati bulunmaması halinde, icra müdürü tarafından reddedilir.177

(Değişik ikinci fıkra: 17/4/2008-5754/56 md.)

Kurumun prim ve diğer alacakları ödeme süresinin dolduğu tarihi takip

eden takvim yılı başından başlayarak on yıllık zamanaşımına tâbidir. Kurumun prim ve diğer alacakları; mahkeme

kararı sonucunda doğmuş ise mahkeme kararının kesinleşme tarihinden, Kurumun denetim ve kontrolle görevli

memurlarınca yapılan tespitlerden doğmuş ise rapor tarihinden, kamu idarelerinin denetim elemanlarınca kendi

mevzuatı gereğince yapacakları soruşturma, denetim ve incelemelerden verilecek sosyal güvenlik sicil" ibaresi "İçişleri

Bakanlığınca verilen kimlik" şeklinde değiştirilmiştir. 5754 sayılı Kanunun 56 ncı maddesiyle metne işlendiği şekilde

değiştirilmiştir. yasaklanan gelir, aylık ve ödeneklerin haczedilmesine ilişkin talepler, borçlunun muvafakati

bulunmaması halinde, icra müdürü tarafından reddedilir." ibaresi eklenmiştir.

doğmuş ise bu soruşturma, denetim ve inceleme sonuçlarının Kuruma intikal ettiği tarihten veya bankalar, döner

sermayeli kuruluşlar, kamu idareleri ile kanunla kurulmuş kurum ve kuruluşlardan alınan bilgi ve belgelerden

doğmuş ise bilgi ve belgenin Kuruma intikal ettiği tarihten itibaren, zamanaşımı on yıl olarak uygulanır. Bu alacaklar

için 89 uncu madde gereğince hesaplanacak gecikme cezası ve gecikme zammı, 88 inci maddede belirtilen ödeme

süresinin son gününü takip eden günden itibaren uygulanır. Bu Kanuna dayanılarak Kurumca açılacak tazminat ve

rüc davaları, on yıllık zamanaşımına tâbidir. Zamanaşımı tarihi; rüc konusu gelir ve aylıklar bakımından Kurumû ü

onay tarihinden, masraf ve ödemeler için ise masraf veya ödeme tarihinden itibaren başlar. Zamanaşımından sonra

yapılan ödemeler kabul edilir. Ancak, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendine tâbi sigortalıların zamanaşımı

nedeniyle prim ödenmeyen süreleri, sigortalılık süresinden sayılmaz ve bu süreye ilişkin sigortalılık hak ve

yükümlülükleri düşer.

KODLAMA TEKNİĞİ

KOD: ANCAK, 4 ÜNCÜ MADDENİN BİRİNCİ

UYGULAMA ÖRNEĞİ

Kurum alacağının zamanaşımı sorusunda ödeme süresinin dolduğu tarihi bul; 10 yıllık süreyi ilgili başlangıç kuralına

göre hesapla.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre gelir, aylık ve ödenekler aşağıdakilerden hangisi için haczedilebilir?

- A) Banka Kredisi
- B) Ticari Borçlar
- C) İşçi Ücreti
- D) Nafaka

DOĞRU CEVAP: D — Nafaka

2. 5510 sayılı Kanuna göre Kurumun prim ve diğer alacaklarında zaman aşımı süresi aşağıdakilerden

hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Ödeme süresinin dolduğu tarihi takip eden takvim yılı başından başlayarak beş yıl
- B) Ödeme süresinin dolduğu tarihi takip eden takvim yılı başından başlayarak on yıl
- C) Ödeme süresinin dolduğu tarihi takip eden aybaşından başlayarak on yıl
- D) Ödeme süresinin dolduğu tarihten itibaren on yıl

DOĞRU CEVAP: B — Ödeme süresinin dolduğu tarihi takip eden takvim yılı başından başlayarak on yıl

3. 5510 sayılı Kanuna göre Kurumca açılacak tazminat ve rüç davalarında zaman aşımı süresi

aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) 5 yıl
- B) 1 yıl
- C) 6 ay
- D) 10 yıl

DOĞRU CEVAP: D — 10 yıl

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre Gelir, aylık ve ödenekler; 88 inci

maddeye göre takip ve tahsili gereken alacaklar ile nafaka borçları dışında haczedilemez. Bu fıkra göre haczi yasaklanan gelir, aylık ve ödeneklerin haczedilmesine ilişkin talepler, borçlunun

muvafakati bulunmaması halinde, aşağıdakilerden hangisi tarafından reddedilir?

- A) Memur
- B) Katip
- C) Savcı
- D) Hakim
- E) İcra Müdürü

ÇÖZÜM: Gelir, aylık ve ödenekler; 88 inci maddeye göre takip ve tahsili gereken alacaklar ile nafaka borçları dışında

haczedilemez. Bu fıkra göre haczi yasaklanan gelir, aylık ve ödeneklerin haczedilmesine ilişkin talepler, borçlunun

muvafakati bulunmaması halinde, icra müdürü tarafından reddedilir. Doğru cevap E seçeneğidir.

MADDE 94 - Kontrol muayenesi

KANUN MADDESİ

Kurum yürütülen soruşturma kapsamıyla sınırlı olmak üzere;

a) Sağlık hizmeti alan genel sağlık sigortalısından veya bunların bakmakla yükümlü olduğu kişilerden, sağlık

hizmetinin gerçekten alınıp alınmadığını,

b) Sigortalının, isteğe bağlı sigortalının veya bunların hak sahiplerinin malullük, iş göremezlik raporlarında belirtilen

rahatsızlıklarının mevcut olup olmadığını, tespit amacıyla kontrol muayenesi ve tetkik yaptırılmasını talep edebilir.

Malullük, vazife malullüğü aylığı veya sürekli iş göremezlik geliri bağlanmış sigortalılar, malullük durumlarında

artma veya başka birinin sürekli bakımına muhtaç olduğunu ileri sürerek aylık ve gelirlerinde değişiklik yapılmasını

isteyebilecekleri gibi; Kurum da harp malullüğü, vazife malullüğü, malullük aylığı veya sürekli iş göremezlik geliri

bağlanmış sigortalılar ile aylık veya gelir bağlanan ve çalışma gücünün en az %60'ını yitiren malûl çocukların kontrol

muayenesine tâbi tutulmasını talep edebilir.178 Kurumca yaptırılan kontrol muayenesinde veya sigortalının isteği

üzerine ya da işe alıştırma sonunda yapılan muayenesinde yeniden tespit edilecek malullük durumuna göre, malullük

aylığı veya sürekli iş göremezlik geliri, yeni malullük durumuna esas tutulan raporun tarihini takip eden ödeme

dönemi başından başlanarak artırılır, azaltılır veya kesilir. Çalışma gücünün en az %60'ını yitiren malûl çocuklara

bağlanmış bulunan gelir ve aylıklar, kontrol muayenesi sonunda tespit edilecek malullük durumuna göre, rapor

tarihinden sonraki ödeme dönemi başından itibaren kesilir. Kurumun yazılı bildiriminde belirtilen tarihten sonraki

ödeme dönemi başına kadar kabul edilebilir bir özürlü olmadığı halde kontrol muayenesini yaptırmayan sigortalının

malullük aylığı veya sürekli iş göremezlik geliri ile çalışma gücünün en az % 60'ını yitiren

ve vazife malûlleri hariç," ibaresi "harp malullüğü, vazife malullüğü" şeklinde değiştirilmiş; aynı Kanunun 66 ncı

maddesiyle "Malûllük" ibaresinden sonra gelmek üzere ", vazife malullüğü" ibaresi eklenmiştir.

malûl çocukların kendilerine bağlanmış olan gelir veya aylığı, kontrol muayenesi için belirtilen tarihten sonraki ödeme

dönemi başından itibaren kesilir. Ancak, kontrol muayenesini Kurumun yazılı bildiriminde belirtilen tarihten

başlayarak üç ay içinde yaptıran ve malullük veya sürekli iş göremezlik halinin devam ettiği tespit edilen sigortalının

veya aylık ya da gelir bağlanmış olan malûl çocuğun kesilen aylık veya geliri, kesildiği tarihten başlanarak yeniden

bağlanır. Kontrol muayenesini Kurumun yazılı bildiriminde belirtilen tarihten üç ay geçtikten sonra yaptıran ve

malullük veya sürekli iş göremezlik halinin devam ettiği tespit edilen sigortalının malullük aylığı veya yeni sürekli iş

göremezlik derecesine göre hesaplanacak geliri, gelir veya aylık bağlanan çalışamayacak durumda malûl çocukların ise

almakta oldukları gelir veya aylık, rapor tarihinden sonraki ay başından başlanarak yeniden bağlanır. Bu maddenin

uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

AKILDA KALICILIK

ÖRNEKLE HATIRLA: Çalışma gücünün en az %60'ını yitiren malûl çocuklara bağlanmış bulunan gelir ve aylıklar,

kontrol muayenesi sonunda tespit edilecek malullük durumuna göre Bu hükmü bir olay sorusunda önce "kim?", sonra

"hangi şart/süre?" diye ayırarak düşün.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre; "Kurumca yaptırılan kontrol muayenesinde veya sigortalının isteği üzerine

ya da işe alıştırma sonunda yapılan muayenesinde yeniden tespit edilecek malullük durumuna göre, malullük aylığı veya sürekli iş göremezlik geliri, başlanarak artırılır, azaltılır veya kesilir."

denilmektedir. Yukarıda yer alan boşluğa aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) Yeni malullük durumuna esas tutulan raporun tarihini takip eden ödeme dönemi başından itibaren
- B) Yeni malullük durumuna esas tutulan raporun tarihini ertesi günden itibaren
- C) Yeni malullük durumuna esas tutulan raporun tarihini takip eden ay başından itibaren
- D) Yeni malullük durumuna esas tutulan raporun tarihinden itibaren

DOĞRU CEVAP: A — Yeni malullük durumuna esas tutulan raporun tarihini takip eden ödeme dönemi

başından itibaren

2. 5510 sayılı Kanuna göre Kurumun yazılı bildiriminde belirtilen tarihten sonraki ödeme dönemi

başına kadar kontrol muayenesini yaptırmayan sigortalının gelir veya aylığı hangi tarih esas alınarak kesilir?

- A) Gelir veya aylığı, kontrol muayenesi için belirtilen tarihten sonraki ödeme dönemini takip eden üçüncü ayın sonunda kesilir.

- B) Gelir veya aylığı, kontrol muayenesi için belirtilen tarihten sonraki ödeme dönemi başından itibaren kesilir.

- C) Gelir veya aylığı, kontrol muayenesi için belirtilen tarihten sonraki ayı izleyen ayın başından itibaren kesilir.

- D) Kontrol muayenesini Kurumun yazılı bildiriminde belirtilen tarihten başlayarak üçüncü ayın bitiminden sonra kesilir.

DOĞRU CEVAP: B — Gelir veya aylığı, kontrol muayenesi için belirtilen tarihten sonraki ödeme dönemi

başından itibaren kesilir.

3. Kurumca kendisine yazı ile 01/01/2020 tarihinde kontrol muayenesi olduğu bildirilen malullük

aylığı alan sigortalı A, söz konusu muayeneyi 15/04/2020 tarihinde yaptırmış ve 07/05/2020 tarihli sağlık kurulu raporuna istinaden, 01/06/2020 tarihinde Kurum Sağlık Kurulu 'sigortalı A'nın çalışma gücünü kaybının %60'ın üzerinde olduğu ve maluliyetinin devam ettiği' kararına varmıştır. Sigortalı

A'ya bağlanacak malullük aylığı hangi tarihten itibaren tekrardan ödenmeye devam edilir?

- A) 01/07/2020
- B) 01/01/2020

C) 01/05/2020

D) 01/06/2020

DOĞRU CEVAP: D — 01/06/2020

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre Kurum da harp malullüğü, vazife

malullüğü, malullük aylığı veya sürekli iş göremezlik geliri bağlanmış sigortalılar ile aylık veya gelir

bağlanan ve çalışma gücünün en az % kaçını yitiren malûl çocukların kontrol muayenesine tâbi

tutulmasını talep edebilir?

A) %30

B) %40

C) %45

D) %50

E) %60

ÇÖZÜM: Kurum da harp malullüğü, vazife malullüğü, malullük aylığı veya sürekli iş göremezlik geliri bağlanmış

sigortalılar ile aylık veya gelir bağlanan ve çalışma gücünün en az % 60'ını yitiren malûl çocukların kontrol

muayenesine tâbi tutulmasını talep edebilir. Doğru cevap E seçeneğidir.

MADDE 95 - Sağlık raporlarının usûl ve esaslarının belirlenmesi

KANUN MADDESİ

Bu Kanun gereğince, yurt dışında tedavi için yapılacak sevkler, çalışma gücü kaybı, geçici iş göremezlik ödeneklerinin

verilmesine ilişkin raporlar ile iş kazası ve meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücü veya çalışma gücü kaybına

esas teşkil edecek sağlık kurulu raporlarının usûl ve esaslarını, bu raporları vermeye yetkili sağlık hizmeti sunucularının sahip olması gereken kriterleri belirlemeye, usulüne uygun olmayan sağlık kurulu raporu ve dayanağı

tıbbî belgeleri düzenleyen sağlık hizmet sunucusuna iade ederek belirlenen bilgileri içerecek şekilde yeniden

düzenlenmesini istemeye Kurum yetkilidir. Usûlüne uygun sağlık kurulu raporu ve dayanağı tıbbî belgeler ile gerekli

diğer belgelerin incelenmesiyle; yurt dışında tedavi için yapılacak sevkler, vazife malullük derecesini, iş kazası veya

meslek hastalığı sonucu tespit edilen meslekte kazanma gücünün kaybına veya meslekte kazanma gücünün kaybı

derecelerine ilişkin usulüne uygun düzenlenmiş sağlık kurulu raporları ve diğer belgelere istinaden

Kurumca verilen

karara ilgililerin itirazı halinde, durum Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulunca karara bağlanır.179 Bu maddenin

uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar, Sağlık Bakanlığı ile Kurumun birlikte çıkaracağı yönetmelikle düzenlenir.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre yurt dışında tedavi için yapılacak sevkler, çalışma gücü kaybı, geçici iş

göremezlik ödeneklerinin verilmesine ilişkin raporlar ile iş kazası ve meslek hastalığı sonucu

meslekte kazanma gücü veya çalışma gücü kaybına esas teşkil edecek sağlık kurulu raporlarının usûl

ve esaslarını, bu raporları vermeye yetkili sağlık hizmeti sunucularının sahip olması gereken

kriterleri belirlemeye, usulüne uygun olmayan sağlık kurulu raporu ve dayanağı tıbbî belgeleri

düzenleyen sağlık hizmet sunucusuna iade ederek belirlenen bilgileri içerecek şekilde yeniden

düzenlenmesini istemeye yetkili birim aşağıdakilerden hangisidir?

A) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

B) Sağlık Bakanlığı

C) Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulu

D) Sosyal Güvenlik Kurumu

DOĞRU CEVAP: D — Sosyal Güvenlik Kurumu

2. 5510 sayılı Kanuna göre yurt dışında tedavi için yapılacak sevkler, vazife malullük derecesini, iş

kazası veya meslek hastalığı sonucu tespit edilen meslekte kazanma gücünün kaybına veya meslekte

kazanma gücünün kaybı derecelerine ilişkin usulüne uygun düzenlenmiş sağlık kurulu raporları ve

diğer belgelere istinaden Kurumca verilen karara karşı ilgililerin yaptığı itiraz aşağıdakilerden hangisi tarafından karara bağlanır?

A) Sosyal Güvenlik Kurumu

B) Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulu

C) Sağlık Bakanlığı

D) Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı

DOĞRU CEVAP: B — Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulu

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre, yurt dışında tedavi için yapılacak

sevkler, çalışma gücü kaybı, geçici iş göremezlik ödeneklerinin verilmesine ilişkin raporlar ile iş

kazası ve meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücü veya çalışma gücü kaybına esas

teşkil

edecek sağlık kurulu raporlarının usûl ve esaslarını,aşağıdakilerden hangisi belirlemeye yetkilidir ?

- A) Sağlık Bakanlığı
- B) Sosyal Güvenlik Kurumu
- C) İç İşleri Bakanlığı
- D) TBMM
- E) Yükseköğretim Kurulu

ÇÖZÜM: Bu Kanun gereğince, yurt dışında tedavi için yapılacak sevkler, çalışma gücü kaybı, geçici iş göremezlik

ödeneklerinin verilmesine ilişkin raporlar ile iş kazası ve meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücü veya çalışma

gücü kaybına esas teşkil edecek sağlık kurulu raporlarının usûl ve esaslarını belirlemeye Kurum yetkilidir.Doğru cevap

B seçeneğidir.

MADDE 96 - Yersiz ödemelerin geri alınması

KANUN MADDESİ

Kurumca işverenlere, sigortalılara, isteğe bağlı sigortalılara gelir veya aylık almakta olanlara ve bunların hak

sahiplerine, genel sağlık sigortalılarına ve bunların bakmakla yükümlü olduğu kişilere, fazla veya yersiz olarak

yapıldığı tespit edilen bu Kanun kapsamındaki her türlü ödemeler;

a) Kasıtlı veya kusurlu davranışlarından doğmuşsa, hatalı işlemin tespit tarihinden

ibaresinden sonra gelmek üzere “vazife malullük derecesini,” ibaresi eklenmiştir.

geriye doğru en fazla on yıllık sürede yapılan ödemeler, bu ödemelerin yapıldığı tarihlerden,

b) Kurumun hatalı işlemlerinden kaynaklanmışsa, hatalı işlemin tespit tarihinden geriye doğru en fazla beş yıllık

sürede yapılan ödemeler toplamı, ilgiliye tebliğ edildiği tarihten itibaren yirmidört ay içinde yapılacak ödemelerde

faizsiz, yirmidört aylık sürenin dolduğu tarihten sonra yapılacak ödemelerde ise bu süre sonundan,180 itibaren

hesaplanacak olan kanunî faizi ile birlikte, ilgililerin Kurumdan alacağı varsa bu alacaklarından mahsup edilir,

alacakları yoksa genel hükümlere göre geri alınır. Alacakların yersiz ödemelere mahsubu, en eski borçtan başlanarak

borç aslına yapılır, kanunî faiz kalan borca uygulanır. Bu hüküm ilgili hak sahiplerinin muvafakat etmeleri kaydıyla,

aynı dosyadan diğer bir hak sahibine yapılan yersiz ödemelere mahsubunda da uygulanır. Yersiz ödemenin gelir ve

aylıklardan kesilmesinde, kesintinin başlayacağı ödeme dönemi başı itibarıyla kanunî faizi ile birlikte hesaplanan borç

tutarı, gelir ve aylıktan % 25 oranında kesilmek suretiyle uygulanır. Yersiz ödemelerin tespiti ile geri alınmasına ve bu

maddenin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

TABLO / ŞEMA

Yersiz ödeme sigortalının kasıt/kusurundan kaynaklanıyorsa → farklı geri alma dönemi.

Kurumun hatalı işleminden kaynaklanıyorsa → geriye doğru en fazla 5 yıllık ödeme.

Tebliğ sonrası ödeme süresi/faiz kuralını ayrıca kontrol et.

KODLAMA TEKNİĞİ

KOD: B) KURUMUN HATALI İŞLEMLERİNDEN KAYNAKLANMIŞSA,

UYGULAMA ÖRNEĞİ

Yersiz ödemenin Kurum hatasından mı yoksa kişinin kasıt/kusurundan mı doğduğunu belirlemeden geri alınacak

dönemi seçme.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre Kurumca yapılan yersiz ödemeler, Kurumun hatalı işlemlerinden

kaynaklanmışsa geriye doğru kaç yıllık sürede yapılan ödemeler geri alınır?

- A) 5
- B) 3
- C) 10
- D) 15

DOĞRU CEVAP: A — 5

2. 5510 sayılı Kanuna göre Kurumca yapılan yersiz ödemeler, kasıtlı ve kusurlu davranışlardan

kaynaklanmışsa geriye doğru kaç yıllık sürede yapılan ödemeler geri alınır?

- A) 3
- B) 15
- C) 10
- D) 5

DOĞRU CEVAP: C — 10

3. 5510 sayılı Kanunun 96'ncı maddesinde yer alan yersiz ödemelere ilişkin aşağıdaki ifadelerden

hangisi doğrudur?

- A) Kurumca yapılan yersiz ödemeler, Kurumun hatalı işlemlerinden kaynaklanmışsa geriye doğru on yıllık

sürede
yapılan ödemeler geri alınır ve ilgiliye tebliğ edildiği
tarihten itibaren yirmi dört ay içinde yapılacak
ödemelerde faiz
işlemez.

B) Kurumca yapılan yersiz ödemeler, Kurumun hatalı
işlemlerinden kaynaklanmışsa geriye doğru yapılan
ödemelerde, ilgiliye tebliğ edildiği tarihten itibaren
yirmi dört ay içinde yapılacak ödemelerde faizsiz,
yirmi dört

aylık sürenin dolduğu tarihten sonra yapılacak
ödemelerde ise bu süre sonundan itibaren
hesaplanacak olan kanunî

faizi ile birlikte geri alınır.

C) Kurumca yapılan yersiz ödemeler, Kurumun hatalı
işlemlerinden kaynaklanmışsa geriye doğru beş yıllık
sürede

yapılan ödemeler her halükarda faiziyle birlikte geri
alınır.

D) Alacakların yersiz ödemelere mahsubu, en eski
borçtan başlanarak borç aslına yapılır, kanunî faiz
tüm borca

tatbik edilir.

DOĞRU CEVAP: B — Kurumca yapılan yersiz ödemeler, Kurumun hatalı işlemlerinden kaynaklanmışsa

geriye doğru yapılan ödemelerde, ilgiliye tebliğ
edildiği tarihten itibaren yirmi dört ay içinde
yapılacak

ödemelerde faizsiz, yirmi dört aylık sürenin dolduğu
tarihten sonra yapılacak ödemelerde ise bu süre
sonundan itibaren hesaplanacak olan kanunî faizi ile
birlikte geri alınır.

MADDE 97 - Zamanaşımı, hakkın düşmesi ve avans

KANUN MADDESİ

Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, iş
kazası, meslek hastalığı, vazife malullüğü ve ölüm
hallerinde

bağlanması gereken gelir ve aylıkların, hakkın
kazanıldığı tarihten itibaren beş yıl içinde
istenmeyen kısmı

zamanaşımına uğrar. (Mülga son cümle:
17/4/2008-5754/57 md.)¹⁸¹ Kuruma müracaat
etmemenin haklı bir sebebe

dayandığını genel hükümlere göre ispat edenler
hakkında, yukarıdaki hükümler uygulanmaz. Kısa
vadeli sigorta

kollarından ve ölüm sigortasından kazanılan diğer
haklar, hakkın doğduğu tarihten itibaren beş yıl
içinde istenmezse

düşer. Bu Kanuna göre bağlanan gelir ve aylıklarını
tahakkuk ettirildiği tarihlerden itibaren aralıksız on
iki ay sonuna

kadar tahsil etmeyenlerin gelir ve aylıkları, gelir ve
aylık bağlanma şartlarının devam edip etmediğinin
tespiti

amacıyla durdurulur.¹⁸² Genel sağlık sigortalısı ve
bakmakla yükümlü olduğu kişilerin alacakları, hakkı
doğuran

olayın öğrenildiği tarihten itibaren iki yıl içinde
istenmezse zamanaşımına uğrar, hakkı doğuran olay
tarihinden

itibaren ise beş yıl sonunda düşer. Sigortalılar ile
bunların hak sahiplerinin, genel sağlık sigortalıları ile
bakmakla

yükümlü olduğu kişilerin, bu Kanunun uygulanması
bakımından hak ettikleri alacaklarının süresi içinde
ödenememesi halinde, avans verilmesine Kurum
yetkilidir.

“yirmidört ay” ve “üç aylık” ibaresi “yirmidört aylık”
şeklinde değiştirilmiştir. hastalığı” ibaresinden sonra
gelmek

üzere “, vazife malullüğü” ibaresi eklenmiştir. “on iki
ay” şeklinde değiştirilmiştir.

(Değişik yedinci fıkra: 18/2/2009-5838/2 md.) Sağlık
hizmeti sunucuları, sunmuş oldukları hizmetlere
ilişkin bir ay

içinde düzenledikleri fatura ve eki belgeleri izleyen
ayın onbeşine kadar Kuruma teslim ederler. Fatura
teslim tarihi;

süresi içinde teslim edilen faturalar için teslim
edildiği ayın onbeşinci günü, süresi içinde teslim
edilmeyen faturalar

için ise teslim edildiği ayı takip eden ayın onbeşinci
günü olarak kabul edilir. Fatura bedelinin tamamı,
fatura teslim

tarihinden itibaren, altmış gün içinde, sağlık hizmet
sunucularına avans olarak ödenir. Fatura ve eki
belgeler, fatura

teslim tarihinden itibaren üç ay içinde incelenerek
avans hesabı kapatılır. İnceleme süresinin takip eden
mali yıla

sirayet etmesi durumunda, avans artıkları hakkında
5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol
Kanununun 35 inci

maddesindeki akreditiflere ilişkin hükümler
uygulanır. (Ek fıkra: 17/4/2008-5754/57 md.) 66 ncı
madde gereği

sağlanan sağlık hizmetlerinin bedelleri için, yurt
dışında bulunan sağlık hizmet sunucusunun talebi
halinde, sağlık

hizmetinin sunumundan önce de avans ödenebilir.

Ücretlerden kesinti yapılmaması, özel sigortalara
ilişkin hükümler ve sosyal

KODLAMA TEKNİĞİ

KOD: BAĞLANAN GELİR VE AYLIKLARINI TAHAKKUK
AKILDA KALICILIK

ÖRNEKLE HATIRLA: bağlanan gelir ve aylıklarını tahakkuk ettirildiği tarihlerden itibaren aralıksız on iki ay sonuna

kadar tahsil etmeyenlerin gelir ve aylıkları Bu hükmü bir olay sorusunda önce “kim?”, sonra “hangi şart/süre?” diye ayırarak düşün.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre iş kazası, meslek hastalığı, vazife malullüğü ve ölüm hallerinde bağlanması

gereken gelir ve aylıkların, hakkın kazanıldığı tarihten itibaren ne kadar süre içerisinde istenmemesi

halinde istenmeyen kısım zamanaşımına uğrar?

- A) 10 yıl
- B) 1 yıl
- C) 5 yıl
- D) 2 yıl

DOĞRU CEVAP: C — 5 yıl

2. 5510 sayılı Kanuna göre kısa vadeli sigorta kollarından ve ölüm sigortasından kazanılan diğer

haklar, hakkın doğduğu tarihten itibaren ne kadar süre içerisinde istenmezse düşer?

- A) 10 yıl
- B) 5 yıl
- C) 2 yıl
- D) 1 yıl

DOĞRU CEVAP: B — 5 yıl

3. 5510 sayılı Kanuna göre bağlanan gelir ve aylıklar aralıksız olarak ne kadar süre tahsil edilmezse,

gelir ve aylık bağlanma şartlarının devam edip etmediğinin tespiti amacıyla durdurulur?

- A) 6 ay
- B) 36 ay
- C) 24 ay
- D) 12 ay

DOĞRU CEVAP: D — 12 ay

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre aksine hüküm bulunmayan hallerde, iş kazası, meslek hastalığı, vazife malullüğü ve ölüm hallerinde bağlanması gereken gelir ve aylıkların, hakkın kazanıldığı tarihten itibaren kaç yıl içinde istenmeyen kısım zamanaşımına uğrar ?

- A) 3 yıllık
- B) 4 yıllık
- C) 8 yıllık
- D) 5 yıllık
- E) 10 yıllık

ÇÖZÜM: Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, iş kazası, meslek hastalığı, vazife malullüğü ve ölüm

hallerinde bağlanması gereken gelir ve aylıkların, hakkın kazanıldığı tarihten itibaren beş yıl içinde istenmeyen kısmı

zamanaşımına uğrar. Doğru cevap D seçeneğidir.

MADDE 98 - güvenlik sözleşmelerinin yürütülmesi

KANUN MADDESİ

İşveren, sosyal sigortalar ve genel sağlık sigortası için kendisine düşen yükümlülükler nedeniyle, sigortalıların

ücretlerinden kesinti yapamaz. Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde özel sigortalara ilişkin hükümler, bu Kanun

hükümlerinin uygulanmasında dikkate alınmaz. Bu Kanun gereğince sağlık hizmetlerinden yararlananların ödemekle

yükümlü oldukları katılım payları, özel sigorta şirketleri tarafından teminat veya ödeme konusu yapılamaz. (Ek fıkra:

17/4/2008-5754/58 md.) Yıllık veya daha uzun süreli tamamlayıcı veya destekleyici özel sağlık sigortalarına ilişkin

usûl ve esaslar Kurumun uygun görüşü alınarak Hazine Müsteşarlığı tarafından belirlenir. Uluslararası sosyal

güvenlik sözleşmeleri kapsamında yapılacak her türlü işlemler ve hesaplaşmalar, Kurum tarafından yürütülür. İlgili

sözleşmelerde irtibat kurumuna yapılan atıflar, Kuruma yapılmış sayılır.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre yıllık veya daha uzun süreli tamamlayıcı veya destekleyici özel sağlık

sigortalarına ilişkin usûl ve esaslar aşağıdakilerden hangisi tarafından belirlenir?

- A) Hazine ve Maliye Bakanlığı
- B) Sosyal Sigorta Yüksek Sağlık Kurulu
- C) Sağlık Bakanlığı
- D) Sosyal Güvenlik Kurumu

DOĞRU CEVAP: A — Hazine ve Maliye Bakanlığı

MADDE 99 - Sosyal güvenlikle ilgili düzenlemeler, bildirimler ve yurt dışından başvuru 183

KANUN MADDESİ

Sosyal güvenlik hak ve yükümlülükleri ile ilgili yapılacak her türlü kanunî düzenlemeler bu Kanunda yapılır. Bu

Kanun gereğince yapılacak bildirimler hakkında, 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümleri

uygulanır. (Ek fıkra:20/7/2025-7555/26 md.) Bu Kanun ve bu Kanunla mülga kanunlar ile ilgili düzenlemeler ve bildirimler” iken metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

sosyal güvenliğe dair diğer kanunlar kapsamında Kuruma yapılması öngörülen başvurulardan Bakanlıkça uygun

görülenler yurt dışında çalışma ve sosyal güvenlik müşavirlik veya ataşelikleri vasıtasıyla alınabilir. (Ek fıkra:20/7/2025-7555/26 md.) Yurt dışından hangi başvuruların alınacağına, başvuruların alınmasına, Kuruma

iletilmesine ve başvurulara dair diğer işlemlere ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre yapılacak bildirimler hangi Kanuna göre yapılır?

- A) 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu
- B) 213 sayılı Vergi Usul Kanunu
- C) 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun
- D) 7201 sayılı Tebligat Kanunu

DOĞRU CEVAP: D — 7201 sayılı Tebligat Kanunu

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

Sosyal güvenlikle ilgili düzenlemeler ve bildirimler ile ilgili olarak yapılacak bildirimler hakkında

hangi kanun hükümleri uygulanır ?

- A) Tebligat Kanunu
- B) 5018 Sayılı Kanun
- C) 6100 Sayılı Kanun
- D) 5271 Sayılı Kanun
- E) 657 Savılı Kanun

ÇÖZÜM: Bu Kanun gereğince yapılacak bildirimler hakkında, 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu

hükümleri uygulanır.Doğru cevap A seçeneğidir.

MADDE 100 - Bilgi ve belge isteme hakkı, bilgi ve belgelerin Kuruma verilme usûlü

KANUN MADDESİ

(Değişik: 17/4/2008-5754/59 md.) 5411 sayılı Bankacılık Kanunu kapsamındaki kuruluşlar, döner sermayeli

kuruluşlar ile diğer gerçek ve tüzel kişiler doğrudan, münferit olarak bilgi ve belge istenmesi hariç olmak üzere kamu

idareleri ile kanunla kurulan kurum ve kuruluşlar ise Kurumla yapılacak protokoller çerçevesinde, Devletin güvenliği

ve temel dış yararlarına karşı ağır sonuçlar doğuracak hâller ile özel hayat ve aile hayatının gizliliği ve savunma

hakkına ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla özel kanunlardaki yasaklayıcı ve sınırlayıcı hükümler dikkate

alınmaksızın gizli dahi olsa Kurum tarafından kişilerin sosyal güvenliğinin sağlanması, 6183 sayılı Kanuna göre Kurum

alacaklarının takip ve tahsili ile bu Kanun kapsamında verilen diğer görevler ile sınırlı olmak üzere istenecek her türlü

bilgi ve belgeyi sürekli ve/veya belli aralıklarla vermeye, bilgilerin elektronik ortamda görüntülenmesini sağlamaya,

görüntülenen bu bilgilerin güvenliğini sağlamaya, muhafaza etmek zorunda oldukları her türlü belge ile vermek

zorunda oldukları bilgilere ilişkin mikrofiş, mikrofilm, manyetik teyp, disket ve benzeri ortamlardaki kayıtlarını ve bu

kayıtlara erişim veya kayıtları okunabilir hale getirmek için gerekli tüm sistem ve şifreleri incelemek için ibraz etmeye

mecburdurlar. Bu madde kapsamında ilgili kişi, kurum ve kuruluşlar Kurumun belirleyeceği süre içerisinde söz

konusu talebe cevap vermek ve gereken kolaylığı göstermekle yükümlüdürler. (Değişik birinci cümle: 15/2/2018-

7099/19 md.) Kurum, bu Kanun gereği verilecek her türlü belge veya bilginin internet, elektronik ve benzeri ortamda

gönderilmesi hususunda, gerçek veya tüzel kişiler ile yazılı sözleşme ile yetki verilmiş gerçek veya tüzel kişilere izin

vermeye, bu kişileri aracı kılmaya veya zorunlu tutmaya, Kuruma verilmesi gereken her türlü belge, bildirge ve

taahhütnamenin, gerçek ve tüzel kişiler ile tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşlara verilmesini mecbur kılmaya,

söz konusu belgeleri diğer kamu idarelerine ait formlarla birleştirmeye ve bu belgeleri kamu idarelerinin elektronik

bilgi işlem ortamından almaya, bu kişilere yapılacak bildirimleri Kuruma verilmiş saymaya, bu Kanunun uygulaması

ile ilgili işveren, sigortalı ve diğer kurum, kuruluş ve kişilerin talepleri üzerine veya re'sen düzenleyeceği her türlü bilgi

ve belgeyi bilgi işlem ortamında oluşturmaya, bu şekilde hazırlanacak olan bilgi ve belgelerin sadece internet ve

benzeri iletişim ortamından ilgili kişilere verilmesini kararlaştırmaya yetkilidir. Elektronik ortamda hazırlanacak bilgi

ve

belgeler adli ve idari makamlar nezdinde resmi belge olarak geçerlidir.184 Belge veya bilgileri internet, elektronik ve

benzeri ortamda göndermekle zorunlu tutulan gerçek ve tüzel kişilerin, Kurumun bilgi işlem sistemlerinin herhangi

bir nedenle hizmet dışı kalması sonucu belge ve bilgiyi, bu Kanunda öngörülen sürenin son gününde Kuruma

gönderememesi ve muhteviyatı primleri de yasal süresi içinde ödeyememesi halinde, sorunların ortadan kalktığı tarihi

takip eden beşinci işgününün sonuna kadar belge veya bilgiyi gönderir ve muhteviyatı primleri de aynı sürede Kuruma

öder ise bu yükümlülükleri Kanunda öngörülen sürede yerine getirmiş kabul edilir. (Ek fıkra: 18/2/2009-5838/3 md.)

Üçüncü fıkra hükümleri çerçevesinde yetkilendirilen kamu idaresi, yetkilendirildiği hususlarla sınırlı olarak kendi

mevzuatında yer alan yetkileri kullanabilir. (Ek fıkra: 25/6/2009-5917/41 md.) Kurum, genel sağlık sigortalılarının

bakmakla yükümlü oldukları kişilerin genel sağlık sigortasından yararlanmalarına esas bilgilerinin, sağlayacağı

elektronik alt yapı üzerinden girilmesini kamu idarelerinden, işverenlerden ve bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci

fıkrasının (b) bendine tabi sigortalılardan isteme yetkisine sahiptir. Bu Kanunun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının

(10) numaralı bendinde belirtilen şartlara uygun olarak veya Kurumca belirlenecek sürede bilgi girişlerini

yapmayanlar hakkında bu Kanunun 102 nci maddesine göre idari para cezası uygulanır. Bu maddenin uygulanması ile

ilgili usûl ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

AKILDA KALICILIK

ÖRNEKLE HATIRLA: belgeler adli ve idari makamlar nezdinde resmi belge olarak geçerlidir.184 Belge veya bilgileri

internet Bu hükmü bir olay sorusunda önce “kim?”, sonra “hangi şart/süre?” diye ayırarak düşün.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre Kurum tarafından kişilerin sosyal güvenliğinin sağlanması, 6183 sayılı

Kanuna göre Kurum alacaklarının takip ve tahsili ile kanun kapsamında verilen diğer görevler ile

sınırlı olmak üzere Kurum tarafından istenecek her türlü bilgi ve belge aşağıdaki hallerden hangisinin söz konusu olması halinde dahi verilmek zorundadır?

- A) Özel kanunlardaki yasaklayıcı ve sınırlayıcı hükümler
- B) Savunma hakkına ilişkin hükümler
- C) Devletin temel dış yararlarına karşı ağır sonuçlar doğuracak hâller
- D) Özel hayat ve aile hayatının gizliliği

DOĞRU CEVAP: A — Özel kanunlardaki yasaklayıcı ve sınırlayıcı hükümler

2. 5510 sayılı Kanuna göre; “Belge veya bilgileri internet, elektronik ve benzeri ortamda göndermekle

zorunlu tutulan gerçek ve tüzel kişilerin, Kurumun bilgi işlem sistemlerinin herhangi bir nedenle

hizmet dışı kalması sonucu belge ve bilgiyi, bu Kanunda öngörülen sürenin son gününde Kuruma

gönderememesi ve muhteviyatı primleri de yasal süresi içinde ödeyememesi halinde sonuna

kadar belge veya bilgiyi gönderir ve muhteviyatı primleri de aynı sürede Kuruma öder ise bu

yükümlülükleri Kanunda öngörülen sürede yerine getirmiş kabul edilir.” denilmektedir. Yukarıdaki

boşluğa aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) Sorunların ortadan kalktığı tarihi takip eden beşinci iş gününün
- B) Sorunların ortadan kalktığı tarihi takip eden üçüncü iş gününün
- C) Sorunların ortadan kalktığı tarihi takip eden üçüncü gününün
- D) Sorunların ortadan kalktığı tarihi takip eden beşinci gününün

DOĞRU CEVAP: A — Sorunların ortadan kalktığı tarihi takip eden beşinci iş gününün

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

Bilgi ve belge isteme hakkı, bilgi ve belgelerin Kuruma verilme usûlü ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi yanlıştır ?

- A) Elektronik ortamda hazırlanacak bilgi ve belgeler adli ve idari makamlar nezdinde resmi belge olarak geçerlidir
- B) Bu maddenin uygulanması ile ilgili usûl ve esaslar, Kurum tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.
- C) Kurum, genel sağlık sigortalılarının bakmakla yükümlü oldukları kişilerin genel sağlık sigortasından yararlanmalarına esas bilgilerinin, sağlayacağı elektronik alt yapı üzerinden girilmesini kamu idarelerinden,

işverenlerden ve bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine tabi sigortalılardan isteme yetkisine

sahiptir.

D) Belge veya bilgileri internet, elektronik ve benzeri ortamda göndermekle zorunlu tutulan gerçek ve tüzel kişilerin,

Kurumun bilgi işlem sistemlerinin herhangi bir nedenle hizmet dışı kalması sonucu belge ve bilgiyi, üçüncü

işgününün sonuna kadar belge veya bilgiyi gönderir .

E) Kurum, bu Kanun gereği verilecek her türlü belge veya bilginin internet, elektronik ve benzeri ortamda gönderilmesi hususunda, gerçek veya tüzel kişiler ile yazılı sözleşme ile yetki verilmiş gerçek veya tüzel kişilere izin

vermeye yetkilidir.

ÇÖZÜM: Beşinci iş gününün sonuna kadar gönderir. doğru cevap D seçeneğidir.

MADDE 101 - Uyuşmazlıkların çözüm yeri

KANUN MADDESİ

Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan

uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür.

ALTINCI KISIM İdarî Para Cezaları ve Fesih Hükümleri

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar nerede görülür?

- A) Bölge İdare Mahkemesi
- B) Uyuşmazlık Mahkemesi
- C) İş Mahkemesi
- D) İcra Mahkemesi

DOĞRU CEVAP: C — İş Mahkemesi

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili

ortaya çıkan uyuşmazlıklar için aşağıdaki mahkemelerden hangisi yetkilidir ?

- A) İdare Mahkemesi
- B) Sulh Ceza Hakimliği
- C) Sulh Hukuk
- D) Asliye Hukuk
- E) İş Mahkemesi

ÇÖZÜM: Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan

uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür. Doğru cevap E seçeneğidir.

MADDE 102 - Kurumca verilecek idarî para cezaları

KANUN MADDESİ

(Değişik: 17/4/2008-5754/60 md.) Kurumca dayanağı belirtilmek suretiyle diğer kanunlarda aşağıda belirtilen fiiller

için idari para cezası öngörülmüş olsa dahi ayrıca bu Kanunun;

a) 1) 8 inci maddesinin birinci fıkrası ile 61 inci maddede belirtilen bildirgeyi, bu Kanunda belirtilen süre içinde ya da

Kurumca belirlenen şekle ve us le uygun vermeyenler veya Kurumca internet, elektronik veya benzeri ortamda

göndermekle zorunlu tutulduğu hâlde anılan ortamda göndermeyenler hakkında her bir sigortalı için asgari ücret

tutarında idari para cezası uygulanır.

2) 8 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen bildirgenin verilmediğinin, mahkeme alan “gerçek ve tüzel

kişileri” ibaresi “gerçek veya tüzel kişiler ile yazılı sözleşme ile yetki verilmiş gerçek veya tüzel kişilere izin

vermeye, bu kişileri aracı kılmaya veya” şeklinde değiştirilmiştir.

kararından veya Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarınca yapılan tespitlerden ya da diğer kamu

idarelerinin denetim elemanlarının kendi mevzuatları gereğince yapacakları soruşturma, denetim ve incelemelerden

veya bankalar, döner sermayeli kuruluşlar, kamu idareleri ile kanunla kurulan kurum ve kuruluşlardan alınan bilgi ve

belgelerden anlaşılması halinde bildirgeyi vermekle yükümlü olanlar hakkında her bir sigortalı için asgari ücretin iki

katı tutarında idari para cezası uygulanır.

3) İşyeri esas alınmak suretiyle bildirgenin verilmediğine ilişkin; mahkemenin karar tarihinden, Kurumun

denetim ve kontrolle görevli memurlarının tespit tarihinden, diğer kamu kurum ve kuruluşlarının denetim

elemanlarının rapor tarihinden, bankalar, döner sermayeli kuruluşlar, kamu idareleri ile kanunla kurulan

kurum ve kuruluşlardan alınan bilgi veya belgelerin Kuruma intikal tarihinden itibaren bir yıl içinde bu bendin

(2) numaralı alt bendinde sayılan durumlardan biriyle tekrar bildirge verilmediğinin anlaşılması halinde,

bildirgeyi vermekle yükümlü olanlar hakkında bu defa her bir sigortalı için asgari ücretin beş katı tutarında idari

para cezası uygulanır.

b) 11 inci maddesinde belirtilen bildirgeyi, Kurumca belirlenen şekle ve us le uygun vermeyenler veya Kurumcaû

internet, elektronik veya benzeri ortamda göndermekle zorunlu tutulduğu halde, anılan ortamda göndermeyenler veya

bu Kanunda belirtilen süre içinde Kuruma vermeyenlere;

1) Kamu idareleri ile bilânço esasına göre defter tutmak zorunda olanlar için asgari ücretin üç katı tutarında,

2) Diğer defterleri tutmak zorunda olanlar için asgari ücretin iki katı tutarında,

3) Defter tutmakla yükümlü olmayanlar için bir aylık asgari ücret tutarında, idari para cezası uygulanır.

c) 86 ncı maddesinin birinci fıkrası uyarınca verilmesi gereken belgeleri, Kurumca belirlenen şekilde ve us ldeû

vermeyenler ya da Kurumca internet, elektronik veya benzeri ortamda göndermekle zorunlu tutulduğu halde anılan

ortamda göndermeyenler veya belirlenen süre içinde vermeyenlere her bir fiil için;

1) Belgenin asıl olması halinde aylık asgari ücretin iki katını geçmemek kaydıyla belgede kayıtlı sigortalı sayısı

başına, aylık asgari ücretin beşte biri tutarında,

2) Belgenin ek olması halinde, aylık asgari ücretin iki katını geçmemek kaydıyla her bir ek belgede kayıtlı sigortalı sayısı başına, aylık asgari ücretin sekizde biri tutarında,

MADDE 102 | İDARİ PARA CEZASI AKIŞI

ŞEMA / TABLO • İlgili kanun maddesini hızlı tekrar için görselleştirir.

TEBLİĞ

Ceza tebliğ edilir

ÖDEME / İTİRAZ

15 gün

Kurum içi itiraz takibi durdurur

İTİRAZ REDDİ

30 gün

Yetkili idare mahkemesi

SINAV TAKTİĞİ

Fiil + ceza + süre birlikte çalış

AKILDA KALSIN

15 gün □ itiraz □ ret □ 30 gün dava

3) Ek belgenin 86 ncı maddenin beşinci fıkrasına istinaden Kurumca re'sen düzenlenmesi durumunda, aylık

asgari ücretin iki katını geçmemek kaydıyla her bir ek belgede kayıtlı sigortalı sayısı başına, aylık asgari ücretin

yarısı tutarında,

4) Belgenin mahkeme kararı, Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilmiş memurlarınca yapılan tespitler

veya diğer kamu idarelerinin denetim elemanlarınca kendi mevzuatları gereğince yapacakları soruşturma,

denetim ve incelemeler neticesinde ya da bankalar, döner sermayeli kuruluşlar, kamu idareleri ile kanunla

kurulan kurum ve kuruluşlardan alınan bilgi ve belgelerden, hizmetleri veya kazançları Kuruma bildirilmediği

veya eksik bildirildiği anlaşılan sigortalılarla ilgili olması halinde, belgenin asıl veya ek nitelikte olup olmadığı,

işverence düzenlenip düzenlenmediği dikkate alınmaksızın, aylık asgari ücretin iki katı tutarında, idari para cezası

uygulanır.

d) 59 uncu maddesi uyarınca Kurumun defter ve belge incelemeye yetkili denetim ve kontrolle görevlendirilmiş

memurları tarafından veya 59 uncu maddesinin beşinci fıkrasında belirtilen serbest muhasebeci malî müşavirler ile

yeminli malî müşavirlerce düzenlenen raporlara istinaden, Kuruma bildirilmediği tespit edilen eksik işçilik tutarının

mal edildiği her bir ay için, aylık asgari ücretin iki katı tutarında idari para cezası uygulanır.

e) 86 ncı maddesinin ikinci fıkrasındaki yükümlülüğü Kurumca yapılan yazılı ihtarla rağmen onbeş gün içinde mücbir

sebeup olmaksızın tam olarak yerine getirmeyenlere;

1) Bilânço esasına göre defter tutmakla yükümlü olanlar için, aylık asgari ücretin oniki katı tutarında,

2) Diğer defterleri tutmakla yükümlü olanlar için, aylık asgari ücretin altı katı tutarında,

3) Defter tutmakla yükümlü değil iseler, asgari ücretin üç katı tutarında,

4) Tutmakla yükümlü bulunulan defter ve belgelerin ibraz edilmemesi nedeniyle verilmesi gereken ceza tutarını

aşmamak kaydıyla; defter ve belgelerin tümünü verilen süre içinde ibraz etmekle birlikte; kanunî tasdik süresi

geçtikten sonra tasdik ettirilmiş olan defterlerin tasdik tarihinden önceki kısmı, işçilikle ilgili giderlerin

işlenmemiş olduğu tespit edilen defterler, sigorta primleri hesabına esas tutulan kazançların kesin olarak

tespitine imkân vermeyecek şekilde usulsüz veya noksan tutulmuş defterler, herhangi bir ay için sigorta primleri

hesabına esas tutulması gereken kazançların ve kazançlarla ilgili ödemelerin (sigorta primine esas kazancın

ödemeye bağlı olduğu durumlar dahil) o ayın dahil bulunduğu hesap dönemine ait defterlere işlenmemiş olması

halinde, o aya ait defter kayıtları geçerli sayılmaz ve bu geçersizlik hallerinin gerçekleştiği her bir takvim ayı için,

aylık asgari ücretin yarısı tutarında; kullanılmaya başlanmadan önce tasdik ettirilmesi zorunlu olduğu halde

tasdiksiz tutulmuş olan defterler geçerli sayılmaz ve tutmakla yükümlü bulunan defter türü dikkate alınarak

bu bendin (1) ve (2) numaralı alt bentlerine göre; Vergi Usûl Kanunu gereğince bilanço esasına göre defter

tutulması gerekirken işletme hesabı esasına göre tutulmuş defterler geçerli sayılmaz ve bu bendin (1) numaralı

alt bendine göre,

5) İşverenler tarafından ibraz edilen aylık ücret tediye bordrosunda; işyerinin sicil numarası, bordronun ilişkin

olduğu ay, sigortalının adı, soyadı, sigortalının sosyal güvenlik sicil numarası, ücret ödenen gün sayısı, sigortalının ücreti, ödenen ücret tutarı ve ücretin alındığına dair sigortalının imzasının bulunması zorunludur.

Belirtilen unsurlardan herhangi birini ihtiva etmeyen (imza şartı yönünden makbuz mukabilinde veya banka

kanalıyla yapılan ödemeler hariç) ücret tediye bordroları geçerli sayılmaz ve her bir geçersiz ücret tediye

bordrosu için aylık asgari ücretin yarısı tutarında, idari para cezası uygulanır. İbraz süresi geçirildikten sonra

incelemeye sunulan ve tümünün veya bir bölümünün geçersiz olduğu tespit edilen defter ve belgeler yönünden,

ayrıca geçersizlik fiilleri için idari para cezası uygulanmaz, sadece tutulan defter türü dikkate alınarak bu bendin (1),

(2) ve (3) numaralı alt bentlerine göre idari para cezası uygulanır.

f) 85 inci maddesinin beşinci fıkrasında (...)185 belirtilen yükümlülükleri belirtilen sürede yerine getirmeyenlere, aylık

asgari ücretin iki katı tutarında idari para cezası uygulanır.

g) 8 inci maddesinin üçüncü fıkrasında, 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilenler için aynı

maddenin üçüncü fıkrasında, 47 nci maddesinin üçüncü fıkrasında ve 90 inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen

yükümlülükleri yerine getirmeyen kurum ve kuruluşlar ile tüzel kişilere, aylık asgari ücret tutarında idari para cezası

uygulanır. 8 inci maddesinin yedinci fıkrasında belirtilen yükümlülükleri yerine getirmeyen kamu idareleri ile

bankalara sigortalı başına aylık asgari ücretin onda biri tutarında idari para cezası uygulanır.

h) 11 inci maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen bildirim yükümlülüğünü yasal süresi içinde yerine getirmeyen

ticaret sicili memurlukları ile aynı maddenin altıncı fıkrasında belirtilen yükümlülüğü yasal süresi içinde yerine

getirmeyen kurum ve kuruluşlara yerine getirilmeyen her bir bildirim yükümlülüğü için aylık asgari ücret tutarında

idari para cezası uygulanır.

I) Kurumun denetim ve kontrolle görevlendirilmiş memurlarının;

I) Bu Kanunun uygulanmasından doğan inceleme ve soruşturma görevlerini yerine getirmeleri sırasında işverenler,

sigortalılar, işyeri sahipleri ve bu işle ilgili diğer kişiler görevlerini yapmasına engel olamazlar; engel olanlar hakkında

eylemleri başka bir suç oluştursa dahi, asgari ücretin beş katı tutarında idari para cezası uygulanır.

2) Görevlerini yapmasını engellemek amacıyla cebir ve tehdit kullanan işverenler, sigortalılar, işyeri sahipleri ve

bu işle ilgili diğer kişiler fiil daha ağır bir cezayı gerektiren ayrı bir suç teşkil etmediği takdirde Türk Ceza

Kanununun 265 inci maddesinin ikinci fıkrasına göre cezalandırılır. Bu suçu işleyenler hakkında ayrıca asgari

ücretin on katı tutarında idari para cezası uygulanır.

i) Kurum tarafından bu Kanunun 100 üncü maddesi kapsamında Kurum tarafından istenen bilgi ve belgeleri

belirlenen süre içinde mücbir sebep olmaksızın vermeyen kamu idareleri, bankalar, döner sermayeli kuruluşlar,

kanunla kurulmuş kurum ve kuruluşlar ile diğer gerçek ve tüzel kişiler hakkında, aylık asgari ücretin beş katı

tutarında, geç verilmesi halinde ise aylık asgari ücretin iki katı tutarında idari para cezası uygulanır. (Ek cümle:

13/2/2011-6111/45 md.) Ancak 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalılara geçici iş

göremezlik ödeneği ödemelerinde 100 üncü maddeye istinaden Kurumca işverenlerden istenilen bildirimlerin

belirlenen süre içerisinde ve elektronik ortamda yapılmaması halinde sigortalı başına aylık asgari ücretin onda biri,

hiç yapılmaması halinde ise sigortalı başına aylık asgari ücretin yarısı tutarında idari para cezası uygulanır. (Ek

paragraf: 4/4/2015-6645/48 md.) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında bulunan sigortalıların

hizmet bilgilerinin 100 üncü madde kapsamında Kurumca

altıncı fıkrasında" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

oluşturulan yazılım programına bilgi girişi yapması gereken işyerlerince, Kurumca belirlenen süre içinde elektronik

ortamda Kuruma hiç gönderilmemesi hâlinde sigortalı başına aylık brüt asgari ücretin beşte biri, geç gönderilmesi

hâlinde ise sigortalı başına aylık brüt asgari ücretin onda biri tutarında, idari para cezası uygulanır. Ancak, idari para

cezası ilgili yılın aralık ayında geçerli olan brüt asgari ücretin yirmi dört katını geçemez.

j) (Ek: 18/2/2009-5838/4 md.; Değişik: 1/3/2012-6283/3 md.) 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre

sigortalılığı sona erenlere ilişkin bildirim ile 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesinde yer alan sandıklara, sandık

iştirakçiliğinin başlama veya sona ermesine ilişkin bildirimi, süresi içinde ya da Kurumca belirlenen şekle ve usule

uygun olarak yapmayanlar veya Kurumca internet, elektronik veya benzeri ortamda göndermekle zorunlu tutulduğu

halde anılan ortamda göndermeyenler hakkında, bir takvim ayında işlenen bu fiillerden dolayı tutmakla yükümlü

bulunulan defter ve belgelerin ibraz edilmemesi nedeniyle verilmesi gereken ceza tutarını aşmamak kaydıyla her bir

sigortalı veya sandık iştirakçisi için asgari ücretin onda biri tutarında idari para cezası uygulanır.

k) (Ek: 25/6/2009-5917/42 md.) 100 üncü maddesinin altıncı fıkrasına göre genel sağlık sigortalılarının bakmakla

yükümlü oldukları kişilere ait bilgi girişlerini süresinde yapmayanlar ile bakmakla yükümlü olunan kişi olmayanlara

ait bilgi girişi yapanlara asgari ücretin yarısı tutarında idari para cezası uygulanır.

l) (Ek: 13/2/2011-6111/45 md.) Ek 6 ncı maddesine göre yapılması gereken bildirim veya kontrol yükümlülüğünün

yerine getirilmemesi halinde, her bir fiil için asgari ücret tutarında idari para cezası uygulanır.

m) (Ek: 15/7/2016-6728/51 md.) Kurumun prim tahakkukuna ve sigortalıların sosyal güvenlik haklarına dayanak

teşkil eden bu Kanunun 86 ncı maddesinin on üçüncü fıkrası uyarınca verilmesi gereken beyannamedeki

sigortalıların, prime esas kazançlarının veya hizmetlerinin bildirilmediği, eksik ya da geç bildirildiği anlaşılan her bir

işyeri için;

1) Beyannamenin asıl olması hâlinde, aylık asgari ücretin iki katını geçmemek kaydıyla beyannamede kayıtlı

sigortalı sayısı başına, aylık asgari ücretin beşte biri tutarında,

2) Beyannamenin ek olması hâlinde, aylık asgari ücretin iki katını geçmemek kaydıyla her bir ek beyannamede

kayıtlı sigortalı sayısı başına, aylık asgari ücretin sekizde biri tutarında,

3) Ek beyannamenin, 86 ncı maddenin beşinci fıkrasına istinaden Kurumca resen düzenlenmesi durumunda,

aylık asgari ücretin iki katını geçmemek kaydıyla her bir ek beyannamede kayıtlı sigortalı sayısı başına, aylık

asgari ücretin yarısı tutarında,

4) Beyannamenin mahkeme kararı, Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilmiş memurlarınca yapılan

tespitler veya diğer kamu idarelerinin denetim elemanlarınca kendi mevzuatları gereğince yapacakları

soruşturma, denetim ve incelemeler neticesinde ya da bankalar, döner sermayeli kuruluşlar, kamu idareleri ile

kanunla kurulan kurum ve kuruluşlardan alınan bilgi ve belgelerden, hizmetleri ve kazançları Kuruma bildirilmediği veya eksik bildirildiği ya da sadece hizmetlerinin Kuruma eksik bildirildiği anlaşılan sigortalılarla

ilgili olması hâlinde, beyannamenin asıl veya ek nitelikte olup olmadığı, işverence düzenlenip düzenlenmediği dikkate alınmaksızın, aylık beyannamedeki her bir işyeri için,

a) Kamu idareleri ile 213 sayılı Vergi Usul Kanunu uyarınca bilanço esasına göre defter tutmak zorunda olanlar

hakkında asgari ücretin üç katını geçmemek üzere sigortalı başına aylık asgari ücret tutarında,

b) Diğer defterleri tutmak zorunda olanlar hakkında asgari ücretin iki katını geçmemek üzere sigortalı başına yarım

asgari ücret tutarında,

c) Defter tutmakla yükümlü olmayanlar hakkında aylık asgari ücreti geçmemek üzere sigortalı başına asgari ücretin

üçte biri tutarında,

ç) Beyannamedeki her bir işyerinden bildirilen sigortalıların sadece prime esas kazançlarının eksik bildirildiğinin

anlaşılması hâlinde ise beyannamenin asıl veya ek nitelikte olup olmadığı, işverence düzenlenip düzenlenmediği

dikkate alınmaksızın, aylık asgari ücretin onda birinden az, iki katından fazla olmamak üzere tespit edilen prime esas

kazanç tutarında, idari para cezası uygulanır.

n) (Ek: 15/7/2016-6728/51 md.) Muhtasar ve prim hizmet beyannamesinde, sigortalıların işyerlerinde fiilen yaptıkları

işe uygun meslek adı ve kodunu, gerçeğe aykırı bildiren her bir işyeri için aylık asgari ücreti geçmemek üzere meslek

adı ve kodu gerçeğe aykırı bildirilen sigortalı başına asgari ücretin onda biri tutarında idari para cezası uygulanır.

(Değişik ikinci fıkra: 17/1/2012-6270/11 md.) Mahkeme kararına, Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilmiş

memurlarınca yapılan tespitler veya diğer kamu idarelerinin denetim elemanlarınca kendi mevzuatları gereğince

yapacakları soruşturma, denetim ve incelemelere ya da kamu idarelerinden alınan belgelere istinaden düzenlenenler

hariç olmak üzere, bildirgenin veya belgenin yasal süresi geçtikten sonra ilgililerce kendiliğinden 30 gün içinde

verilmesi ve söz konusu cezaların ilgililerce, yapılacak tebligat tarihini takip eden günden itibaren 15 gün içinde

ödenmesi halinde, bu maddenin birinci fıkrasının (a), (b), (g), (h) ve (j) bentlerinde öngörülen cezalar dörtte bir

oranına karşılık gelen tutar üzerinden uygulanır. (Ek üç cümle: 16/5/2018-7144/16 md.) Kurumca, birinci fıkra

belirtilen bildirge, beyanname, belge veya defterlere istinaden sigortalıların ve çalışma gün sayılarının eksiksiz

bildirilmesi şartıyla bildirilen prime esas kazanç tutarında, fiilin işlendiği tarihteki brüt asgari ücretin üçte birini

geçmeyecek ve %1'ini aşmayacak şekilde eksiklik tespit edilmesi durumunda, eksikliğin on beş gün içinde düzeltilmesi

için ilgiliye yazılı ihtar verilir. Bu süre sonunda tespit edilen eksik tutarın Kuruma bildirilmemesi halinde birinci

fıkranın ilgili hükümlerine göre idari para cezası verilir. Eksikliğin işverence tespit edilmesi durumunda bu süre;

bildirge, beyanname, belge veya defterlerin Kuruma verilmesinden itibaren on beş gündür. İdarî para cezası

uygulanması 8 inci, 9 uncu, 11 inci ve 86 ncı maddelerde belirtilen belgelerin Kuruma verilmesi yükümlülüğünü

kaldırmaz.186 İdarî para cezaları ilgiliye tebliğ ile tahakkuk eder. Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma

ya da Kurumun ilgili hesaplarına yatırılır veya aynı süre içinde Kuruma

ibaresinden sonra gelmek üzere "9 uncu," ibaresi eklenmiştir.

itiraz edilebilir. İtiraz takibi durdurur. Kurumca itirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren

otuz gün içinde yetkili idare mahkemesine başvurabilirler. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde,

idari para cezası kesinleşir. İdarî para cezalarının, Kuruma itiraz edilmeden veya yargı yoluna başvurulmadan önce

tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde peşin ödenmesi halinde, bunun dörtte üçü tahsil edilir. Peşin ödeme idari

para cezasına karşı yargı yoluna başvurma hakkını etkilemez. (İptal üçüncü cümle: Anayasa Mahkemesi'nin

28/11/2013 tarihli ve E.: 2013/40, K.: 2013/139 sayılı Kararı ile.) (...) Mahkemeye başvurulması idari para cezasının

takip ve tahsilini durdurmaz. Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde ödenmeyen idari para cezaları, 89 uncu

madde hükmü gereğince hesaplanacak gecikme cezası ve gecikme zammı ile birlikte tahsil edilir. İdarî para cezaları on

yıllık zamanaşımı süresine tabidir. Zamanaşımı süresi, fiilin işlendiği tarihten itibaren başlar. İdarî para cezaları

hakkında, bu Kanun ve 16/5/2006 tarihli ve 5502 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumu Kanununda hüküm bulunmayan

hallerde 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu hükümleri uygulanır.

TABLO / ŞEMA

İPC sorusu → önce ihlal türünü belirle.

Ceza çoğunlukla asgari ücretin belirli katı/oranı üzerinden kurulur.

Belgenin verilmemesi, geç verilmesi ve kayıt ibrazı ihlallerini birbirinden ayır.

AKILDA KALICILIK

ÖRNEKLE HATIRLA: Mahkeme kararına, Kurumun denetim ve kontrol ile görevlendirilmiş memurlarınca yapılan

tespitler veya diğer kamu idarelerinin denetim elemanlarınca kendi mevzuatları Bu hükmü bir olay sorusunda önce

“kim?”, sonra “hangi şart/süre?” diye ayırarak düşün.

UYGULAMA ÖRNEĞİ

İdari para cezası sorusunda önce hangi bildirge/belge yükümlülüğünün ihlal edildiğini belirle; ardından ilgili asgari

ücret katı veya oranını uygula.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre işverenler, 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında

sigortalı sayılan kişilere ait bildirimleri, Kanunda belirtilen süre içinde ya da Kurumca belirlenen şekle ve us le uygun vermeyenler veya Kurumca internet, elektronik veya benzeri ortamda göndermekle zorunlu tutulduğu hâlde anılan ortamda göndermeyenler hakkında her bir sigortalı için

uygulanacak idari para cezası aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Asgari ücret x 1/2
- B) Asgari ücret
- C) Asgari ücret x 3
- D) Asgari ücret x 2

DOĞRU CEVAP: B — Asgari ücret

2. 5510 sayılı Kanuna göre işverenlerce, 4'üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında

sigortalı sayılan kişilere ait bildirimlerinin verilmediği, mahkeme kararından veya Kurumun denetim

ve kontrolle görevli memurlarınca yapılan tespitlerden ya da diğer kamu idarelerinin denetim elemanlarının kendi mevzuatları gereğince yapacakları soruşturma, denetim ve incelemelerden veya

bankalar, döner sermayeli kuruluşlar, kamu idareleri ile kanunla kurulan kurum ve kuruluşlardan

alınan bilgi ve belgelerden anlaşılması halinde bildirgeyi vermekle yükümlü olanlar hakkında her bir sigortalı için uygulanacak idari para cezası aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Asgari ücret
- B) Asgari ücret x 3
- C) Asgari ücret x 2
- D) Asgari ücret x 1/2

DOĞRU CEVAP: C — Asgari ücret x 2

3. Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarınca, 01/03/2019 tarihinde XYZ Ltd. Şti. unvanlı

işyerinde yapılan yerel denetimde iki kişinin kayıt dışı çalıştığı tespit edilmiştir. Söz konusu işyeri ile ilgili, Kurumun denetim ve kontrolle görevli memurlarınca 07/07/2019 tarihinde yapılan yerel denetimde ise bir kişinin kayıt dışı çalıştığı tespit edilmiştir. 5510 sayılı Kanunun 8'inci maddenin birinci fıkrasında belirtilen işe giriş bildirgesine ilişkin, 2019/07.ay için XYZ Ltd. Şti. unvanlı işyerine uygulanacak idari para cezası aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Asgari ücret x 2
- B) Asgari ücret x 3
- C) Asgari ücret x 5
- D) Asgari ücret

DOĞRU CEVAP: C — Asgari ücret x 5

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

İdarî para cezalarının, Kuruma itiraz edilmeden veya yargı yoluna başvurulmadan önce tebliğ tarihinden itibaren gün içinde peşin ödenmesi halinde, bunun tahsil edilir. 5510

Sayıli Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununa göre yukarıdaki boşluğa gelebilecek en uygun ifade aşağıdakilerden hangisidir ?

- A) 15 3/4
- B) 30 3/2
- C) 45 3/1
- D) 60 1/4
- E) 90 2/4

ÇÖZÜM: İdarî para cezalarının, Kuruma itiraz edilmeden veya yargı yoluna başvurulmadan önce tebliğ tarihinden

itibaren onbeş gün içinde peşin ödenmesi halinde, bunun dörtte üçü tahsil edilir. Peşin ödeme idari para cezasına karşı

yargı yoluna başvurma hakkını etkilemez. Doğru cevap A seçeneğidir.

PRİM ORANLARI — GÖRSEL EZBER TABLOSU

MADDE 81 • oranları birbirine karıştırma

MALULLÜK • YAŞLILIK • ÖLÜM

%9 sigortalı + %12 işveren

%21

KISA VADELİ SİGORTA KOLLARI

işveren hissesi

%2,25

GENEL SAĞLIK SİGORTASI

%5 sigortalı + %7,5 işveren

%12,5

İSTEĞE BAĞLI

%21 MYÖ + %12 GSS

%33

KENDİ NOTLARIN

Bu alana kendi notlarını al.

MADDE 103 - İdarî yaptırımlar ve fesih

KANUN MADDESİ

(Değişik: 17/4/2008-5754/61 md.) Kurumca yapılan inceleme neticesinde;

a) Sağlık hizmeti sunulmadığı halde sağlık hizmetini fatura ettiği,

b) Faturayı veya faturaya dayanak oluşturan belgeleri, gerçeğe aykırı olarak düzenlediği,

c) 64 üncü madde gereğince kapsam dışı tutulan sağlık hizmetlerini, kapsam içinde olan sağlık hizmetleri gibi

gösterdiği,

d) Sağlık hizmetlerine hak kazanmayan kişilere, sağlık hizmeti sunarak Kuruma fatura ettiği,

e) 73 üncü madde gereğince belirlenen tavanın üzerinde ilave ücret aldığı, tespit edilen sağlık hizmeti sunucuları

hakkında genel hükümlere göre takip yapılır. Bu fiiller nedeniyle Kurumun yersiz ödediği tutar 96 ncı maddeye göre

geri alınır. Ayrıca bu fiilleri işleyen veya sağlık hizmeti satın alınmasına ilişkin sözleşmelerde belirtilen hükümlere

aykırı davrandığı tespit edilen sağlık hizmeti sunucularının Kurum ile yaptıkları sözleşmeleri feshedilebilir ve

Kurumca belirlenecek süre içinde tekrar sözleşme yapılmaz. 71 inci maddede yer alan kimlik tespiti yükümlülüğünü

yapmayan ve bu nedenle bir başka kişiye sağlık hizmeti sunulması nedeniyle Kurumun zarara uğramasına sebebiyet

veren sağlık hizmeti sunucularından uğranılan zarar geri alınır. (Ek fıkra: 10/9/2014-6552/54 md.) Kurum müfettişlerince yapılan inceleme veya soruşturma esnasında yapılan tespitlere bağlı olarak, oluşabilecek Kurum

alacağı tahsilinin riske gireceğinin öngörülmesi hâlinde, en az üç müfettiştan oluşan komisyonun uygun görüşü ve

Rehberlik ve Teftiş Başkanının onayıyla altı ayı geçmemek üzere, inceleme veya soruşturma

sonuçlanıncaya kadar sağlık hizmeti sunucusunun Kurum nezdindeki muaccel veya müeccel alacaklarının ödemesi,

tahsili riske gireceği öngörülen alacakla orantılı olarak durdurulabilir. Altı aylık süre içinde inceleme veya soruşturma

sonuçlanmaz ise durdurma kararı kendiliğinden kalkar ve bu tarihten itibaren muaccel olan alacakları ödenmeye

devam olunur. Altı aylık süre sonuna kadar ödemesi durdurulan alacaklar ise inceleme veya soruşturma

sonuçlanıncaya kadar ödenmez. Ancak, sağlık hizmeti sunucusunun Kurum nezdindeki muaccel olan alacaklarının

her biri için 6183 sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin birinci fıkrasının 2 nci ve 3 üncü bentlerinde sayılanlar

kapsamında teminat verilmesi hâlinde durdurma kararı bu kararı uygulayan Kurum ünitesi tarafından kaldırılır ve

Kurum nezdindeki alacakları ödenir. (Ek fıkra: 10/9/2014-6552/54 md.) Kurum tarafından sözleşmesi feshedilmiş

sağlık hizmeti sunucusuyla feshe neden olan fiillere bağlı olarak oluşan Kurum alacakları tahsil edilmeden ve fesih

süresi tamamlanmadan yeni bir sözleşme yapılmaz. Söz konusu sağlık hizmeti sunucusunun devri hâlinde ise feshe

neden olan Kurum alacakları tahsil edilmeden ve en az bir yıllık fesih süresi geçmeden devralan sağlık hizmeti

sunucusu ile sözleşme yapılmaz. Sözleşme yapılmayan veya sözleşmesi feshedilen sağlık hizmeti sunucusunun

muayene ve işlemlere ilişkin fatura bedelleri ödenmez. (Ek fıkra: 10/9/2014-6552/54 md.) 5237 sayılı Kanunda

belirtilen ve Kurum zararına neden olan nitelikli dolandırıcılık suçunun işlendiği kesinleşmiş mahkeme kararıyla

sabit görülmesi şartıyla; söz konusu fiillerin sağlık hizmeti sunucusunun yöneticileri ve/veya ortakları tarafından

işlendiği durumda aynı sağlık hizmeti sunucusuyla veya bunların daha sonra yönetici ve/veya ortak olduğu sağlık

hizmeti sunucusuyla hiçbir şekilde sözleşme yapılmaz, bu fiillerin hekimler tarafından işlendiği durumda ise ilgili

hekimlerle en az üç yıl süre ile sözleşme yapılmaz. Kesinleşmiş mahkeme kararının beklenmesi sağlık hizmeti satın

alınmasına ilişkin sözleşmelerde belirtilen fesih sürelerinin uygulanmasına engel olmaz. (Ek fıkra: 10/9/2014-6552/54

md.) 5237 sayılı Kanunda belirtilen nitelikli dolandırıcılık fiillerini işleyen sağlık hizmeti sunucusu ve/veya ilgili

hekimler hakkında ruhsat iptali de dâhil olmak üzere gerekli tüm iş ve işlemler için keyfiyet Sağlık Bakanlığına

bildirilir. Nitelikli dolandırıcılık fiillerini işleyerek Kurum zararına neden olmuş hekimlerden gelen muayene ve

işlemlere ilişkin fatura bedelleri en az üç yıl süre ile ödenmez.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre; “Kurum müfettişlerince yapılan inceleme veya soruşturma esnasında

yapılan tespitlere bağlı olarak, oluşabilecek Kurum alacağı tahsilinin riske gireceğinin öngörülmesi hâlinde, en az üç müfettişten oluşan komisyonun uygun görüşü ve Rehberlik ve Teftiş Başkanının onayıyla geçmemek üzere, inceleme veya soruşturma sonuçlanıncaya kadar sağlık hizmeti sunucusunun Kurum nezdindeki muaccel veya müeaccel alacaklarının ödemesi, tahsili riske gireceği öngörülen alacakla orantılı olarak durdurulabilir.” denilmektedir. Yukarıda yer alan boşluğa aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) 1 ayı
- B) 3 ayı
- C) 6 ayı
- D) 15 günü

DOĞRU CEVAP: C — 6 ayı

2. 5510 sayılı Kanuna göre 5237 sayılı Kanunda belirtilen ve Kurum zararına neden olan nitelikli

dolandırıcılık suçunun işlendiği kesinleşmiş mahkeme kararıyla sabit görülmesi şartıyla; söz konusu

fiillerin hekimler tarafından işlendiği durumda ilgili hekimlerle en az ne kadar süre ile sözleşme yapılmaz?

- A) 3 yıl
- B) Hiçbir zaman sözleşme yapılmaz.
- C) 1 yıl
- D) 6 ay

DOĞRU CEVAP: A — 3 yıl

3. 5510 sayılı Kanuna göre nitelikli dolandırıcılık fiillerini işleyerek Kurum zararına neden olmuş

hekimlerden gelen muayene ve işlemlere ilişkin fatura bedelleri en az ne kadar süre ile ödenmez?

- A) 2 yıl
- B) 3 yıl
- C) 1 yıl
- D) 6 ay

DOĞRU CEVAP: B — 3 yıl

ÇÖZÜMLÜ EK SORU

Kurumca yapılan inceleme neticesinde; I-Sağlık hizmeti sunulmadığı halde sağlık hizmetini fatura ettiği, II- Faturayı veya faturaya dayanak oluşturan belgeleri, gerçeğe aykırı olarak düzenlediği, III- 64

üncü madde gereğince kapsam dışı tutulan sağlık hizmetlerini, kapsam içinde olan sağlık hizmetleri gibi gösterdiği, IV- Sağlık hizmetlerine hak kazanmayan kişilere, sağlık hizmeti sunarak Kuruma fatura ettiği,tarihten 3 ay sonra. V- 73 üncü madde gereğince belirlenen tavanın üzerinde ilave ücret aldığı, tespit edilen sağlık hizmeti sunucuları hakkında genel hükümlere göre takip yapılır İdarî yaptırımlar ve fesih madde 103 e göre yukarıdaki numaralı cümellerin hangisinde bir bilgi yanlışlı vardır ?

- A) V
- B) IV
- C) III
- D) II
- E) I

ÇÖZÜM: Sağlık hizmetlerine hak kazanmayan kişilere, sağlık hizmeti sunarak Kuruma fatura ettiği. Doğru cevap B

seçeneğidir.

MADDE 104 - Diğer kanunlardaki atıflar

KANUN MADDESİ

(Değişik birinci fıkra: 17/4/2008-5754/62 md.) Bu Kanunla yürürlükten kaldırılmayan hükümleri saklı kalmak

kaydıyla, 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı, 2/9/1971 tarihli ve 1479 sayılı, 17/10/1983 tarihli ve 2925 sayılı, 17/10/1983

tarihli ve 2926

sayılı ve 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı kanunlara yapılan atıflar ile ilgili mevzuatında emeklilik, malûllük, vazife

malûllük ve sosyal sigorta haklarına, yardımlarına ve yükümlülüklerine, iştirakçiliğe ve sigortalılığa, dul, yetim ve hak

sahipliği şartlarına, emekli ikramiyesine, ek ödemelere, sağlık hizmetleri veya tedavi bedellerinin ödenmesine ilişkin

yapılan atıflar bu Kanunun ilgili maddelerine yapılmış sayılır. 27/7/1967 tarihli ve 926 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri

Personel Kanununda kadrosuzluk tazminatının ödenmesine ilişkin T.C. Emekli Sandığına yapılmış olan atıf ile diğer

kanunlarda T.C. Emekli Sandığına, Sosyal Sigortalar Kurumuna, Bağ-Kur'a yapılmış atıflar Kuruma yapılmış sayılır.

MADDE 105 - Uygulanmayacak hükümler¹⁸⁷

KANUN MADDESİ

(Değişik: 17/4/2008-5754/63 md.) sayılı Kanunun 4 üncü maddesi ile 10/7/1987 tarihli ve 285 sayılı Kanun Hükmünde

Kararnamenin 5 inci maddesinin onbirinci fıkrası hariç olmak üzere, diğer kanunların bu Kanuna aykırı hükümleri

uygulanmaz.

MADDE 106 - Yürürlükten kaldırılan hükümler

KANUN MADDESİ

(Değişik: 17/4/2008-5754/64 md.)

1) 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun 142 ve 143 üncü, ek 36 ncı, geçici 20 nci, geçici 81

inci ve geçici 87 nci maddeleri hariç diğer maddeleri,

2) 2/9/1971 tarihli ve 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu

Kanununun 83, 84, geçici 10 uncu ve ek geçici 6 ncı maddeleri hariç diğer maddeleri,

3) 29/8/1977 tarihli ve 2108 sayılı Muhtar Ödenek ve Sosyal Güvenlik Yasasının 5 inci maddesi,

4) 17/10/1983 tarihli ve 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu,

5) 24/5/1983 tarihli ve 2829 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi

Hakkında Kanun,

6) 17/10/1983 tarihli ve 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanununun 1 ilâ 5 inci, 13 ilâ 17 nci, 24 üncü, 33

üncü ve 35 inci maddeleri,¹⁸⁸

7) 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 107 nci, 209 uncu ve ek 22 nci maddeleri,

8) 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununun 12 ilâ 19 uncu maddeleri, 23

üncü maddesi, 30 ilâ 39 uncu maddeleri, 41 ilâ 55 inci maddeleri,

5754 sayılı Kanunun 63 üncü maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir. “, 33 üncü ve 35 inci” şeklinde

değiştirilmiştir.

57 ilâ 59 uncu maddeleri, 61 ilâ 64 üncü maddeleri, 66 ilâ 71 inci maddeleri, 72 nci maddesinin birinci, ikinci ve

üçüncü fıkraları, 73 ilâ 80 inci maddeleri, 82 ilâ 88 inci maddeleri, 90 ilâ 100 üncü maddeleri, 102 nci

maddesi, 104

ilâ 124 üncü maddeleri, 127 ilâ 129 uncu maddeleri, 131 ilâ 135 inci maddeleri, ek 2 ilâ ek 4 üncü maddeleri, ek 8 ve

ek 9 uncu maddeleri, ek 11 inci maddesi, ek 13 ilâ ek 19 uncu maddeleri, ek 21 ilâ ek 23 üncü maddeleri, ek 25 ilâ ek

27 nci maddeleri, ek 29 ve ek 30 uncu maddeleri, ek 31 inci maddesinin (a) ve (b) bentleri, ek 32 ilâ ek 39 uncu

maddeleri, ek 46 ilâ ek 49 uncu maddeleri, ek 56 ve ek 57 nci maddeleri, ek 59 uncu maddesi, ek 67 ilâ ek 70 inci

maddeleri, ek 72 ilâ ek 76 ncı maddeleri, ek 78 inci maddesi, ek 80 inci maddesi, geçici 8 inci maddesi, geçici 15

inci maddesi, geçici 16 ncı maddesi, geçici 54 üncü, geçici 65 inci, geçici 85 inci, geçici 86 ncı, geçici 88 inci, geçici

96 ilâ geçici 98 inci, geçici 103 üncü, geçici 104 üncü, geçici 109 ilâ geçici 113 üncü, geçici 115 ilâ geçici 118 inci, geçici

120 nci, geçici 139 ilâ geçici 140 ncı, geçici 146 ncı, geçici 147 nci, geçici 150 ilâ geçici 151 inci, geçici 153 üncü, geçici

157 nci, geçici 159 uncu, geçici 161 ilâ geçici 166 ncı, geçici 170 inci, geçici 171 inci, geçici 173 üncü, geçici 176 ncı,

geçici 180 inci, geçici 182 ilâ geçici 186 ncı, geçici 190 ilâ geçici 192 nci, geçici 195 ilâ geçici 200 üncü, geçici 203

üncü, geçici 204 üncü, geçici 207 nci ve geçici 208 inci, geçici 210 ilâ geçici 212 nci, geçici 216 ncı, geçici 218 ilâ

geçici 220 nci, ek geçici 1 inci, ek geçici 2 nci, ek geçici 7 nci, ek geçici 8 inci, ek geçici 11 inci, ek geçici 19 uncu, ek

geçici 20 nci, ek geçici 22 nci ve ek geçici 23 üncü maddeleri, 9) 1/10/1992 tarihli ve 3841 sayılı Kanunun geçici 1

inci maddesi, 24/11/1994 tarihli ve 4049 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesi ve 13/6/2001 tarihli ve 4677 sayılı

Kanunun geçici 1 inci maddesi,

10) 14/1/1988 tarihli ve 311 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri ile İlgili Bazı Kanunlarda Değişiklik

Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin geçici 3 üncü maddesi,

11) 25/8/1999 tarihli ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 50 nci maddesinin beşinci fıkrası ile altıncı

fıkrasının ikinci cümlesi ve 56 ncı maddesinin (c) fıkrası,

12) 19/3/1969 tarihli ve 1136 sayılı Avukatlık Kanununun 186 ilâ 188 inci ve 191 inci maddeleri,

13) 18/1/1972 tarihli ve 1512 sayılı Noterlik Kanununun 201 ilâ 203 üncü maddeleri,
14) 7/5/1987 tarihli ve 3359 sayılı Sağlık Hizmetleri Temel Kanununun 3 üncü maddesinin (d) bendi ile geçici 3 üncü maddesi,
15) 22/1/1990 tarihli ve 399 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Personel Rejiminin Düzenlenmesi ve 233 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Bazı Maddelerinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin 32 nci maddesindeki “resmî ve özel sağlık kuruluşlarında ayakta ve yatarak tedavileri ile” ibaresi,
16) 4/6/1937 tarihli ve 3201 sayılı Emniyet Teşkilâtı Kanununun 89 uncu maddesi,
17) 1/11/1983 tarihli ve 2937 sayılı Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Milli İstihbarat Teşkilâtı Kanununun 18 inci maddesi,
18) 12/4/1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendinde yer alan “ve tedavi ettirililer” ile (g) bendinde yer alan “ve tedavileri yaptırılır” ibaresi,
19) 23/4/1981 tarihli ve 2453 sayılı Yurt Dışında Görevli Personele Nakdi Tazminat Verilmesi ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “ile yaralanan veya sakat kalanların tedavi giderleri” ibaresi,
20) 15/5/1959 tarihli ve 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanunun 10 uncu maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkraları,
21) 1/7/1976 tarihli ve 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanunun 7 nci maddesi,
22) 24/2/1968 tarihli ve 1005 sayılı İstiklal Madalyası Verilmiş Bulunanlara Vatani Hizmet Tertibinden Şeref Aylığı Bağlanması Hakkında Kanunun 2 nci maddesinin ikinci fıkrası,
23) 10/2/1954 tarihli ve 6245 sayılı Harcırah Kanununun 18 inci maddesinin (c) bendi ile 20 nci maddesi,
24) 8/5/1985 tarihli ve 3201 sayılı Kanunun 7 nci, 11 inci, geçici 1 ilâ geçici 4 üncü maddeleri ile aynı Kanunda geçen “döviz” ibareleri,
25) 22/2/2006 tarihli ve 5458 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi,

26) 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun 65 inci maddesinin beşinci fıkrasında yer alan “Kısa çalışma ödeneği aldığı süre içinde işçinin hastalık ve analık sigortasına ait primler İşsizlik Sigortası Fonu tarafından 2/3 oranında Sosyal Sigortalar Kurumuna aktarılır. Bu primler, sigorta primlerinin hesabında esas alınan en alt kazanç sınırı üzerinden hesaplanır.” Cümleleri,
27) 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununun geçici 23 üncü maddesi, yürürlükten kaldırılmıştır.
18/6/1992 tarihli ve 3816 sayılı Kanun 1/1/2012 tarihinde, 506 sayılı Kanunun ek 36 ncı ve geçici 20 nci maddeleri ise bu Kanunun geçici 20 nci maddesinde belirtilen devir işlemlerinin tamamlanmasından sonra yürürlükten kaldırılmıştır.189

MADDE 107 - Yönetmelikler

KANUN MADDESİ

Bu Kanunda bahsi geçen yönetmelikler bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren bir yıl içerisinde çıkarılır. Kurum,

bu Kanunun diğer maddelerinin uygulanmasına ilişkin usûl ve esasları yönetmelik ile düzenleme yetkisine sahiptir.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanunda bahsi geçen yönetmelikler Kanunun yürürlük tarihinden itibaren ne kadar süre

içerisinde çıkarılır?

- A) 1 yıl
- B) 2 yıl
- C) 3 yıl
- D) 6 ay

DOĞRU CEVAP: A — 1 yıl

EK MADDE 1 - Kuruma yapılan bazı bildirimlerin yeterli sayılması

KANUN MADDESİ

(Ek: 18/2/2009-5838/5 md.) İşverenler tarafından 8 inci, 9 uncu ve 11 inci maddelere göre Kuruma yapılan sigortalı ve

işyerlerine ilişkin bildirimler; 5953 sayılı Basın Mesleğinde Çalışanlarla

yürürlük tarihinden itibaren iki yıl sonra,” ibaresi “1/1/2012 tarihinde,” olarak değiştirilmiştir.

Çalıştırılanlar Arasındaki Münasebetlerin Tanzimi Hakkında Kanunun 3 üncü maddesi, 2821 sayılı Sendikalar

Kanununun 62 nci maddesi, 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununun 48 inci maddesi ve 4857 sayılı İş Kanununun 3

üncü maddesi hükümleri uyarınca Bakanlık ile ilgili bölge müdürlüklerine ve Türkiye İş Kurumuna yapılması gereken

bildirimlerin yerine geçer. Ticaret sicili memurluklarınca işyeri tesciline ilişkin Kuruma yapılan bildirimlerin dışında,

ayrıca Bakanlık ilgili bölge müdürlüğüne bildirimde bulunulmaz. Geçici 20 nci maddede belirtilen sandıklar, Kuruma

devir tarihine kadar iştirakçilerinin sandıkla ilgilerinin başlama ve sona ermesine ilişkin bildirimlerini en geç on gün

içinde Kuruma yaparlar. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre geçici 20'nci maddede belirtilen sandıklar, Kuruma devir tarihine kadar

iştirakçilerinin sandıkla ilgilerinin başlama ve sona ermesine ilişkin bildirimlerini en geç ne kadar süre içerisinde Kuruma yaparlar?

- A) 15 gün içinde
- B) 1 ay içinde
- C) 10 gün içinde
- D) 5 gün içinde

DOĞRU CEVAP: C — 10 gün içinde

EK MADDE 2 - belirlenir.

KANUN MADDESİ

(Ek: 11/8/2009-5921/3 md.; Değişik: 31/5/2012-6322/32 md.) Yatırımlarda Devlet yardımları hakkında kararlar

çerçevesinde düzenlenen teşvik belgeleri kapsamında gerçekleştirilecek yatırımlarla istihdam edilen sigortalılar için,

81 inci maddede sayılan ve 82 nci madde uyarınca belirlenen prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanan sigorta

primlerinin; işveren hisselerinin tamamına veya Cumhurbaşkanınca istatistiki bölge birimleri sınıflandırması, kişi

başına düşen milli gelir veya sosyoekonomik gelişmişlik düzeyleri dikkate alınmak suretiyle belirlenen illerde işveren

hisseleri ile birlikte sigortalı hisselerinin tamamına kadar olan kısmı Ekonomi Bakanlığı bütçesinden karşılanır.

Cumhurbaşkanı ayrıca Ekonomi Bakanlığınca karşılanacak tutarın uygulama süresini, karşılama oranını ve

kapsamını; yatırımın sektörü, büyüklüğü ve bulunduğu illere göre farklılaştırmaya yetkilidir.190 Primlerin Ekonomi

Bakanlığınca karşılanabilmesi için işverenlerce, çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili olarak bu Kanun uyarınca aylık prim

ve hizmet belgelerinin Kuruma, muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinin Maliye Bakanlığına yasal süresi

içerisinde (...)191 verilmesi ve Ekonomi Bakanlığınca karşılanmayan tutarın yasal süresi içinde ödenmiş olması şarttır.

191 Bu madde hükümleri, 21/4/2005 tarihli ve 5335 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik

Yapılmasına Dair Kanunun 30 uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamına giren kurum ve kuruluşlara ait işyerleri ile

sosyal güvenlik destek primine tabi çalışanlar ve yurt dışında çalışan sigortalılar hakkında uygulanmaz. Ekonomi

Bakanlığınca karşılanan prim tutarları işverenler bakımından gelir ve kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider

veya maliyet unsuru olarak dikkate alınmaz. Bu Kanun gereğince yapılan kontrol ve denetimlerde, çalıştırdığı kişileri

sigortalı olarak bildirmedigi veya bildirilen sigortalının fiilen çalışmadığının tespit edilmesi halinde işverenler

2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 203 üncü maddesiyle bu fıkra da yer alan "Bakanlar

Kurulunca" ibaresi "Cumhurbaşkanınca" şeklinde ve "Bakanlar Kurulu" ibaresi "Cumhurbaşkanı" şeklinde değiştirilmiştir. hizmet belgelerinin" ibaresinden sonra gelmek üzere "Kuruma, muhtasar ve prim hizmet

beyannamelerinin Maliye Bakanlığına" ibaresi eklenmiş ve fıkra da yer alan "yasal süresi içerisinde" ibaresinden sonra

gelen "Kuruma" ibaresi yürürlükten kaldırılmıştır.

bir yıl süreyle bu maddeyle sağlanan destek unsurlarından yararlanamaz. Bu madde kapsamındaki teşvikten yersiz

olarak faydalandığının tespiti halinde işverenden yararlanılan teşvik tutarı gecikme zammı ve gecikme cezası ile

birlikte tahsil edilir. Ayrıca, işyerinde sigortalının fiilen çalışmadığı halde bildirildiğinin tespit edilmesi halinde işveren

hakkında Cumhuriyet başsavcılığına suç duyurusunda bulunulur. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar

Ekonomi Bakanlığı ile Çalışma ve

EK MADDE 3 - Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından müştereken belirlenir.

KANUN MADDESİ

(Ek: 21/1/2010-5947/14 md.)
(Mülga:26/7/2018-7146/12 md.)

EK MADDE 4 - EK MADDE 3 - (Ek: 21/1/2010-5947/14 md.) (Mülga:26/7/2018-7146/12

md.)

KANUN MADDESİ

(Ek: 23/7/2010-6009/57 md.) Kamu idarelerinde çalışanlardan bu Kanunun 66 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a)

bendi kapsamına girenler için acil hallerle sınırlı olmak üzere sadece kendilerinin, aynı fıkranın (b) bendi ile söz

konusu maddenin sekizinci fıkrası kapsamına girenlerin ise kendilerinin ve yurtdışında birlikte yaşadıkları bakmakla

yükümlü olduğu kişilerin kamu kurumları tarafından yurtdışında sağlık hizmetlerinden yararlandırılması aşağıda

belirtilen temel ilkelere göre yürütülür.

1) Eşlerin aylıksız izinli olması veya aylıksız izin süresini borçlanması, bu Kanunun geçici 4 üncü maddesi

kapsamına girenler açısından isteğe bağlı iştirakçiliğin devam etmesi, sosyal güvenlik mevzuatı kapsamında eşin

kendi adına aylık veya gelir bağlanmış olması, bakmakla yükümlü olunan aile ferdi sıfatını ortadan kaldırmaz.

2) Çocuklar için yetim aylığı bağlanmış olması bakmakla yükümlü olunan aile ferdi sıfatını ortadan kaldırmaz.

3) Kamu kurumlarınca bedeli ödenecek sağlık hizmetlerinin kapsamı, bu Kanunun 66 ncı maddesine göre Sosyal

Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından ödenen sağlık hizmetleri ile sınırlıdır. Ancak, bulunulan ülke mevzuatı

gereğince zorunlu olarak yaptırılması gereken kontrol ve muayeneler ile aşı gibi Türkiye’de Sağlık Bakanlığı

tarafından doğrudan ve ücretsiz olarak yürütülmesi sebebiyle 66 ncı madde kapsamında herhangi bir belirleme

yapılmamış sağlık hizmetlerine ilişkin giderler Türkiye’deki uygulamanın sınırlılıkları dahilinde ayrıca ödenir.

4) 68 inci maddede belirtilen tutar veya oranları geçmemek kaydıyla, Dışişleri Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı

tarafından tespit edilecek tutar, oran ve usule göre katılım payı alınır. Alınan katılım payları, ilgisine göre genel

bütçeye ya da ilgili kurum bütçesine gelir kaydedilir.

5) Tıbbi lüzum üzerine yaptırılan dış tedavileri sonucu doğan giderler;

a) Dış çekimi, kanal tedavisi, diş dolguları ve travma sonucu oluşan çene defektlerine yapılan cerrahi müdahalelerle,

protez tamirlerine ait tedavi bedelleri aynen,

b) Diğer dış tedavilerine ait giderler ise, bedeli ödenecek her bir dış tedavisi kalemi için faturada yer alan tutarı

geçmemek kaydıyla, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından aynı

tedavi için tespit edilen birim fiyatların % 100 oranında artırılması suretiyle bulunacak miktar üzerinden, ödenir.

6) Gözlük camı ve çerçeveye ilişkin tedavi bedeli, bedeli ödenebilecek her bir kalem için faturada yer alan tutarı

geçmemek kaydıyla, Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından tespit edilen birim fiyatların %100 oranında artırılması

suretiyle bulunacak miktar üzerinden ödenir.

7) Sürekli görev yaptıkları memuriyet merkezinde tedavileri sağlanamadığı için aynı ülke içinde başka bir yere

tedavi amacıyla sevk edilenlerin, yurtdışı gündeliklerine dair karar ekinde yer alan cetvelde belirlenen miktar

kadar gündelik ve fiilen kullandıkları taşıtlara ilişkin gider belgelendirilmiş olması kaydıyla ödenir. Kendi araçlarını kullanmış olanlara yapılacak ödeme, o ülkede aynı yer için geçerli olan genel ulaşım türü esas alınarak

belirlenir.

8) Yurtdışında sağlık hizmetinden ve yol giderlerinden yararlanacak olanların hastalanmaları halinde

tedavilerinin sağlanabilmesi için, gerekli olması halinde tedaviye mahalli usule göre lüzum gösterilmiş olması

zorunludur.

9) Kamu kurumlarınca bedeli ödenecek tutarın yurtdışına transferi halinde, yılın ilk günündeki kurlar esas

alınır. Kapsama dahil kişilerin sağlık hizmetlerinden yararlanmasına ilişkin usul ve esaslar ile bu maddenin

uygulanmasına ilişkin diğer hususlar, Maliye Bakanlığının koordinatörlüğünde, Dışişleri Bakanlığı, Milli

Savunma Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından müştereken

çıkarılacak
bir yönetmelikle belirlenir.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre; “Kamu idarelerinde geçici görevle veya sürekli görevle çalışanların

yurtdışında sağlık hizmetlerinden yararlandırılmasında 5510 sayılı Kanunun 68 inci maddesinde

belirtilen tutar veya oranları geçmemek kaydıyla, tarafından tespit edilecek tutar, oran ve usule göre katılım payı alınır. Alınan katılım payları, ilgisine göre genel bütçeye ya da ilgili Kurum bütçesine gelir kaydedilir.” denilmektedir. Yukarıda yer alan boşluğa aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) Sağlık Bakanlığı ile Dışişleri Bakanlığı
- B) Sağlık Bakanlığı ile Hazine Bakanlığı
- C) Sağlık Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığı
- D) Dışişleri Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığı

DOĞRU CEVAP: D — Dışişleri Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığı

EK MADDE 5 - Tarım veya orman işlerinde hizmet akdiyle süresiz olarak çalışanların

sigortalılığı

KANUN MADDESİ

(Ek: 13/2/2011-6111/51 md.) 4 üncü madde ile isteğe bağlı sigortalılık hükümleri ve 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci

maddesi kapsamında sigortalı olmayan, kendi sigortalılıklarından dolayı bu kanunlara göre gelir veya aylık almayan

ve 18 yaşını doldurmuş olanlardan; tarım veya orman işlerinde hizmet akdiyle süresiz olarak çalışanlar, örneği

Kurumca hazırlanan ve Kurumca belirlenen ilgili muhtarlık, birlik, kuruluş, il veya ilçe tarım müdürlükleri tarafından

usulüne uygun olarak düzenlenip onaylanmış belgeleri ile talepte bulundukları tarihten itibaren sigortalı sayılırlar. Bu

madde kapsamındaki sigortalılık; 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendi dâhil olmak

üzere 4 üncü maddeye istinaden sigortalı olarak çalışmaya başlayanların çalışmaya başladıkları tarihten,

sigortalılıklarını sona erdirmeye talebinde bulunanların talep tarihinden, prim borcu bulunanlardan talepte

bulunanların primi ödenmiş son günden, gelir ya da aylık talebinde bulunanların aylığa hak kazanmış olmak şartıyla

talep tarihinden ve ölen sigortalının ölüm tarihinden itibaren sona erer. Bu madde kapsamındaki sigortalıların 4 üncü

madde kapsamında çalışmaları halinde, bu madde kapsamındaki sigortalılıkları sona erer. 4 üncü madde

kapsamındaki çalışmanın sona ermesi halinde, bu madde kapsamındaki çalışmasının devam etmesi kaydıyla

çalışmanın sona erdiği tarihi takip eden günden itibaren bu madde kapsamındaki sigortalılıkları kendiliğinden başlar. Tarım veya orman işlerinde hizmet akdiyle süresiz olarak çalışanlar, 4 üncü maddenin birinci

fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılırlar. Bunlar hakkında bu Kanunun kısa vadeli sigorta kolları

bakımından yalnızca iş kazası ve meslek hastalığı sigortası, uzun vadeli sigorta kolları yönünden malullük, yaşlılık ve

ölüm sigortası ile genel sağlık sigortası hükümleri uygulanır. Bu madde hükümlerine tabi sigortalıların iş kazası ve

meslek hastalığı sigorta kollarından sağlanan yardımlardan yararlanabilmeleri için iş kazasının olduğu tarihten en az

on gün önce tescil edilmiş olmaları ve sigortalılıklarının sona ermemiş olması, bu Kanuna göre iş kazası veya meslek

hastalığından dolayı geçici iş göremezlik ödeneği ödenmesi veya sürekli iş göremezlik geliri ya da malullük, yaşlılık ve

ölüm sigortalarından aylık bağlanabilmesi için prim ve prime ilişkin her türlü borçlarının ödenmiş olması şartı aranır.

İş kazası ve meslek hastalığı halinde durum, kendilerince veya işverenlerince kolluk kuvvetlerine derhal, Kuruma da

en geç üç iş günü içinde bildirilir. Bu madde kapsamındaki sigortalılar, 82 nci maddeye göre belirlenen prime esas

kazancın alt ve üst sınırı arasında olmak kaydıyla sigortalı tarafından belirlenen günlük kazancın otuz katının %35,5'i

oranında prim öderler. Bunun %21'i malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları, %12,5'i genel sağlık sigortası, %2'si iş kazası

ve meslek hastalıkları sigortası primidir.192 Bu madde kapsamındaki sigortalılar ve bakmakla yükümlü olduğu

kişilerin, genel sağlık sigortası hükümlerinden yararlanabilmesi için 67 nci maddede sayılan diğer şartların yanı sıra

sağlık hizmeti sunucusuna başvurduğu tarihte 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesine göre tecil ve taksitlendirerek

tecil ve taksitlendirmeleri devam edenler hariç 60 günden fazla prim ve prime ilişkin her türlü borcunun bulunmaması şarttır. Bu madde kapsamındaki sigortalıların primlerinin yılda bir veya birden fazla dönem halinde

ödenmesini ve ödeme tarihlerini belirlemeye Kurum yetkilidir. Bu madde kapsamındaki sigortalılar ile ilgili olarak bu

maddede aksine hüküm bulunmaması kaydıyla bu Kanunun ilgili hükümleri uygulanır. Kamu idarelerinin tarım veya

orman işlerinde hizmet akdiyle süresiz olarak çalıştırılanlar hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz. Bu

maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından çıkarılan yönetmelikle düzenlenir.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre tarım veya orman işlerinde hizmet akdiyle süresiz olarak çalışanlardan

Ek-5'inci madde kapsamında aşağıdakilerden hangisi sigortalı olabilir?

- A) 4'üncü madde kapsamında isteğe bağlı sigortalı olan kişi
- B) Geçirdiği iş kazası sonucu gelir alan kişi
- C) Babasında dolayı ölüm aylığı alan kişi
- D) 506 sayılı kanunu geçici 20'nci maddesi kapsamında sigortalı olan kişi

DOĞRU CEVAP: C — Babasında dolayı ölüm aylığı alan kişi

2. 5510 sayılı Kanuna göre tarım veya orman işlerinde hizmet akdiyle süresiz olarak çalışanlardan

Ek-5'inci madde kapsamında sigortalı olanların sigortalılığı ne zaman başlar?

- A) Talepte bulundukları tarihten itibaren
- B) Talep tarihinin onuncu gününden itibaren
- C) Talep tarihini ertesi günden itibaren
- D) Talep tarihini takip eden onuncu günden itibaren

DOĞRU CEVAP: A — Talepte bulundukları tarihten itibaren

3. 5510 sayılı Kanuna göre tarım veya orman işlerinde hizmet akdiyle süresiz olarak çalışanlardan

Ek-5'inci madde kapsamında sigortalı olanların sigortalılığının sona ermesi ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Ölen sigortalının ölüm tarihinden itibaren sona erer.
- B) Prim borcu bulunanlardan talepte bulunanların primi ödenmiş son günden itibaren sona erer.
- C) Sigortalılıklarını sona erdirmeye talebinde bulunanların talep tarihinden itibaren sona erer.
- D) Gelir ya da aylık talebinde bulunanların aylığa hak kazanmış olmak şartıyla talep tarihini takip eden ay

başından itibaren sona erer.

DOĞRU CEVAP: D — Gelir ya da aylık talebinde bulunanların aylığa hak kazanmış olmak şartıyla talep

tarihini takip eden ay başından itibaren sona erer.

EK MADDE 6 - Bazı kısmi süreli çalışanların sigortalılıkları

KANUN MADDESİ

(Ek: 13/2/2011-6111/51 md.) Ticari taksi, dolmuş ve benzeri nitelikteki şehir içi toplu taşıma aracı işyerleri ile 4 üncü

maddenin ikinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen ve Kültür ve Turizm Bakanlığınca yürürlüğe girmek üzere bu

fıkra da yer alan “%34,5’i” ibaresi “%35,5’i”, “%20’si” ibaresi “%21’i” şeklinde değiştirilmiştir.

belirlenecek alanlarda kısmi süreli iş sözleşmesiyle bir veya birden fazla kişi tarafından çalıştırılan ve çalıştıkları kişi

yanında ay içerisinde çalışma saati süresine göre hesaplanan çalışma gün sayısı 10 günden az olan kişilerin

sigortalılıkları, bu madde kapsamında kendileri tarafından 30 gün üzerinden prim ödemeleri suretiyle sağlanır. Bu

madde kapsamında sigorta hak ve yükümlülükleri; kendilerince veya kendilerini çalıştıranlar tarafından ya da

çalışanların üye oldukları meslek odası, birlik veya benzeri kuruluşlarca bildirimin Kuruma yapıldığı tarihten itibaren

başlar, birinci fıkrada belirtilen şekildeki çalışma durumlarının son bulmasından itibaren sona erer. Bu madde

kapsamındaki sigortalılar hakkında; malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları ile genel sağlık sigortası ve istekleri halinde

işsizlik sigortası hükümleri uygulanır. Bu sigortalılar, 82 nci maddeye göre belirlenen prime esas kazanç alt ve üst

sınırı arasında olmak üzere kendileri tarafından belirlenecek günlük kazancın otuz katının %33,5’i oranında prim

öderler. Bu prim oranının %21’i malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortaları, %12,5’i genel sağlık sigortası primidir. İşsizlik

sigortasına tabi olmayı isteyenlerin, sigortalı ve işveren hissesi oranındaki işsizlik sigortası primini ait olduğu ayı takip

eden ayın sonuna kadar ödememeleri halinde, o aya ait işsizlik sigortası primini ödeme hakları düşer.193 Bu madde

kapsamında ödenen primler, Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalılık olarak

değerlendirilir. Ancak, ticari taksi ile dolmuş ve benzeri nitelikteki şehir içi toplu taşıma araçlarını işleten kişilerin

Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (1) numaralı alt bendine tabi olmalarını gerektirecek

nitelikte vergi mükellefi olmaları halinde, bu kişiler Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi

kapsamında sigortalı olurlar. Bu madde kapsamındaki sigortalılar ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin, genel sağlık

sigortası hükümlerinden yararlanabilmesi için 67 nci maddede sayılan diğer şartların yanı sıra sağlık hizmeti

sunucusuna başvurdıkları tarihte 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesine göre tecil ve taksitlendirerek tecil ve

taksitlendirmeleri devam edenler hariç 60 günden fazla prim ve prime ilişkin her türlü borcunun bulunmaması şarttır.

Bu Kanun kapsamında tam süreli çalışma ile uzun vadeli sigorta kollarına tabi olan sigortalılar ile 506 sayılı Kanunun

geçici 20 nci maddesi kapsamındaki sigortalılar ve kendi sigortalılıklarından dolayı gelir veya aylık almakta olanlar,

birinci fıkrada belirtilen çalışma durumları nedeniyle ayrıca sigortalı olmazlar. Kurum, bu madde kapsamındaki

sigortalıların bu Kanunun diğer hükümlerine göre uzun vadeli sigorta kollarına tabi olma durumlarını dikkate alarak

prim ödeme gün sayılarını ve prim ödeme sürelerini belirlemeye, bu sigortalıları çalıştıranlara ve çalıştıranların bağlı

olduğu meslek odası, birlik veya benzeri kuruluşlara Kurumca belirlenecek süre içinde bu sigortalıların işe başlama ve

işten ayrılışlarını bildirmeleri, bu madde veya bu Kanunun uzun vadeli sigorta kollarını ihtiva eden sigortalılık

statüleri kapsamında sigortalılık kontrolünden sonra “%33,5’i”, “%20’si” ibaresi “%21’i” şeklinde değiştirilmiştir.

çalıştırılmaları, çalıştırıldıkları süre içerisinde sigortalılıklarının devam edip etmediği ve Kurumca verilecek

sigortalılık belgelerinin periyodik kontrolünü sağlama hususunda zorunluluk getirmeye yetkilidir. Bu madde

kapsamında bulunan sigortalıları çalıştıranlar ile çalışanların üye olduğu meslek odası, birlik veya

benzeri kuruluşlara

bu madde uyarınca getirilecek bildirim ve kontrol yükümlülüklerinin yerine getirilmemesi halinde 102 nci madde

uyarınca idari para cezası uygulanır. Bu madde kapsamındaki sigortalılar ile ilgili olarak, bu maddede aksine hüküm

bulunmaması kaydıyla bu Kanunun ilgili hükümleri uygulanır. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar

Kurum tarafından çıkarılacak

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre; “Ticari taksi, dolmuş ve benzeri nitelikteki şehir içi toplu taşıma aracı

işyerleri ile 4’üncü maddenin ikinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen ve Kültür ve Turizm

Bakanlığınca belirlenecek alanlarda kısmi süreli iş sözleşmesiyle bir veya birden fazla kişi tarafından çalıştırılan ve çalıştıkları kişi yanında ay içerisinde çalışma saati süresine göre hesaplanan çalışma gün sayısı günden az olan kişilerin sigortalılıkları, bu madde kapsamında kendileri tarafından

gün üzerinden prim ödemeleri suretiyle sağlanır.” denilmektedir. Yukarıda yer alan boşluklara

sırasıyla aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) 30 / 30
- B) 20 / 20
- C) 10 / 10
- D) 10 / 30

DOĞRU CEVAP: D — 10 / 30

2. 5510 sayılı Kanuna göre Ek-6’ncı madde kapsamında sigortalı sayılanlar ile ilgili aşağıdaki

ifadelerden hangisi yanlıştır?

- A) Bu madde kapsamında sigorta hak ve yükümlülükleri; çalışanların meslek odası, birlik veya benzeri kuruluşlara

üye oldukları tarihten itibaren başlar.

- B) Bu madde kapsamında sigorta hak ve yükümlülükleri; çalışanların üye oldukları meslek odası, birlik veya benzeri

kuruluşlarca bildirimin Kuruma yapıldığı tarihten itibaren başlar.

- C) Bu madde kapsamında sigorta hak ve yükümlülükleri; kendilerince Kuruma bildirim yapılması halinde

sigortalılıkları bildirim tarihinden başlar.

- D) Bu madde kapsamında sigorta hak ve yükümlülükleri; kendilerini çalıştıranlar tarafından Kuruma bildirim

yapılması halinde sigortalılıkları bildirim tarihinden başlar.

DOĞRU CEVAP: A — Bu madde kapsamında sigorta hak ve yükümlülükleri; çalışanların meslek odası, birlik

veya benzeri kuruluşlara üye oldukları tarihten itibaren başlar.

3. 5510 sayılı Kanunun Ek-6'ncı maddesi kapsamında sigortalı olanlar hangi sigorta kollarına

tabidirler?

- A) Kısa vadeli sigorta kolları ile genel sağlık sigortası
- B) İş kazası ve meslek hastalığı ile uzun vadeli sigorta kolları ve genel sağlık sigortası
- C) Kısa vadeli sigorta kolları ile uzun vadeli sigorta kolları ve genel sağlık sigortası
- D) Uzun vadeli sigorta kolları ile genel sağlık sigortası

DOĞRU CEVAP: D — Uzun vadeli sigorta kolları ile genel sağlık sigortası

EK MADDE 7 - yönetmelikle düzenlenir.

KANUN MADDESİ

(Ek: 17/1/2012-6270/12 md.; Değişik: 2/7/2018-KHK-703/203 md.) Cumhurbaşkanı yardımcıları, Türkiye Büyük Millet

Meclisi üyeleri ile bakanlığa atananlardan bu görevleri sona erdiği halde, yaşlılık, emeklilik veya malullük aylığı

bağlanmasına hak kazanamayanların, Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında kurmuş

oldukları sigortalılık ilişkisi, bu görevlerinin sona erdiği tarihten itibaren 30 gün içinde Kuruma başvurmaları ve bu

Kanuna göre uzun vadeli sigorta kolları yönünden sigortalı olmayı gerektiren bir işte çalışmamaları halinde,

Cumhurbaşkanı yardımcılığı, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği veya bakanlık görevi sebebiyle ödenen ödeneğin

ilişkili olduğu dönemin bitimini izleyen ay başından başlamak üzere 4 yıl süreyle aynı kapsamda devam ettirilir ve

ödenen sigorta primi en yüksek Devlet Memuru için Kanunun 80 inci maddesinin üçüncü fıkrası ile belirlenen prime

esas kazancı üzerinden hesaplanır. Bu şekilde hesaplanan sigorta prim tutarları, sigortalı payı da dâhil olmak üzere,

Kurum tarafından üçer aylık dönemler itibarıyla düzenlenecek fatura üzerine Cumhurbaşkanı yardımcıları için

Cumhurbaşkanlığı; bakanlar için görevlendirildikleri bakanlık ve Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri için Türkiye

Büyük Millet Meclisi bütçesinden karşılanır. Yaşlılık aylığı bağlanması için en erken yaşa göre tamamlanması gereken

prim ödeme gün sayısını dolduranlar için bu fıkra hükümlerine göre sigorta primi ödenmesine son verilir. (Ek cümle:

1/7/2022-7417/15 md.) Ancak, bu fıkra kapsamında yapılacak sigorta primi veya emekli keseneği ile kurum karşılığı

hesaplamalarında 9000 ek gösterge rakamı esas alınır. Cumhurbaşkanı yardımcıları, Türkiye Büyük Millet Meclisi

üyeleri ile bakanlığa atananlardan bu görevleri sona erdiği halde, yaşlılık, emeklilik veya malullük aylığı bağlanmasına

hak kazanamayan ve uzun vadeli sigorta kolları yönünden sigortalı olmayı gerektiren bir işte çalışanların ise birinci

fıkra göre belirlenecek sigorta primine esas kazanç tutarı ile bu Kanunun 80 inci maddesi veya geçici 4 üncü

maddesi uyarınca fiilen çalıştığı iş için tespit olunan prime esas kazanç veya emeklilik keseneğine esas aylığı

arasındaki farka ilişkin sigortalı payı dâhil sigorta primleri ile emekli keseneği ve kurum karşılığı farkları, birinci

fıkra göre belirlenecek süre ve usuller esas alınarak Cumhurbaşkanı yardımcıları için

Cumhurbaşkanlığı; bakanlar için görevlendirildikleri bakanlık ve Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri için Türkiye

Büyük Millet Meclisi bütçesinden ödenir. Sigorta primlerinin, ilgisine göre Cumhurbaşkanlığı, Türkiye Büyük Millet

Meclisi veya görevlendirildiği bakanlık bütçesinden karşılanacağı süre içerisinde Kanuna göre uzun vadeli sigorta

kolları açısından sigortalı olmayı gerektiren bir işte çalışmakta iken bu çalışmaları sona erenler ise birinci fıkra

hükümlerine göre belirlenecek 4 yıllık süreyi aşmamak kaydıyla ve başvuru tarihinden itibaren aynı usul ve esaslarla

birinci fıkra hükmünden yararlandırılır. Birinci, ikinci ve üçüncü fıkra hükümleri, Cumhurbaşkanı yardımcılığı,

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği veya atandığı bakanlık görevi sona erdiği halde, yaşlılık, emeklilik veya malullük

aylığı bağlanmasına hak kazanamayanlardan, Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamına girenlerin, 5434 sayılı

Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa göre ödenmeye devam olunacak emekli kesenekleri ile kurum

karşılıkları hakkında da uygulanır. 4 yıl süreyle sigorta primlerinin veya emekli kesenekleri ile kurum karşılıklarının

ilgisine göre Cumhurbaşkanlığı, Türkiye Büyük Millet Meclisi veya görevlendirildiği bakanlık bütçesinden karşılanmasına ilişkin uygulamadan bir dönemden fazla yararlanılamaz. Bu madde hükümlerine göre, sigorta primleri

veya emekli kesenekleri ile kurum karşılıklarının tamamı ilgisine göre Cumhurbaşkanlığı, Türkiye Büyük Millet

Meclisi veya görevlendirildiği bakanlık bütçesinden karşılanan süreler emekli ikramiyesinin hesabına esas sürenin

tespitinde dikkate alınmaz. Birinci fıkrada belirtilen 4 yıllık sürenin bitimine rağmen yaşlılık aylığı veya emeklilik

aylığı bağlanabilecek en erken yaş itibarıyla tamamlanması için gerekli olan prim ödeme gün sayısını veya fiili hizmet

süresini tamamlamamış olanların kalan süreye ilişkin sigorta primine esas kazançları veya emekli keseneğine esas

aylık tutarları, birinci fıkraya göre belirlenecek tutardan az olamaz. Cumhurbaşkanı yardımcısı, Türkiye Büyük

Millet Meclisi üyeleri ile bakanlığa atananlardan bu görevleri sona erdiği halde, birinci fıkrada belirtilen 4 yıllık süre

sonunda da yaşlılık, emeklilik veya malullük aylığı bağlanmasına hak kazanamayanlardan, uzun vadeli sigorta kolları

açısından sigortalı olmayı gerektirecek şekilde çalışanların veya isteğe bağlı sigortalı olanların sigorta primine esas

kazançları veya emekli keseneğine esas aylık tutarları da birinci fıkraya göre belirlenecek tutardan az olamaz. Ayrıca

bu tutar ile Kanunun 80 inci maddesi veya geçici 4 üncü maddesi uyarınca fiilen çalıştığı iş için tespit olunan prime

esas kazanç veya emeklilik keseneğine esas aylık arasındaki farka ilişkin işveren payı veya kurum karşılığı farkı da

kendileri tarafından ödenir.

1479 sayılı Kanun ve mülga 2926 sayılı Kanun kapsamındaki sigortalıların

EK MADDE 8 - basamak tespiti

KANUN MADDESİ

(Ek: 10/1/2013-6385/11 md.) 1479 sayılı Kanun ve mülga 2926 sayılı Kanun kapsamında 1/10/2008 tarihinden önce

Kuruma kayıt ve tescili yapılan sigortalılardan, sigortalılık başlangıç veya bitiş tarihi değişenlerin daha önceden tespit

edilmiş gelir basamakları ve bu basamakların yükselme

tarihleri değiştirilmez. Bu sigortalılardan, tescil tarihi daha eski bir tarihe alınanların eski tescil tarihi ile yeni tescil

tarihi arasındaki sigortalılık sürelerine ilişkin gelir basamağı, ilk defa tescil edildiği tarih itibarıyla seçtiği veya intibak

ettirildiği basamak olarak kabul edilir. Bu sigortalıların diğer sosyal güvenlik kanunları kapsamında geçen hizmet

süreleri basamak tespitinde dikkate alınmaz.

EK MADDE 9 - Ev hizmetlerinde çalışanların sigortalılığı ve konut kapıcılığı¹⁹⁴

KANUN MADDESİ

(Ek: 10/9/2014-6552/55 md.) Ev hizmetlerinde bir veya birden fazla gerçek kişi tarafından çalıştırılan ve çalıştıkları

kişi yanında ay içinde çalışma saati süresine göre hesaplanan çalışma gün sayısı 10 gün ve daha fazla olan sigortalılar

ile konut kapıcılığı işyerlerinde çalıştırılan sigortalılar hakkında Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a)

bendi kapsamındaki sigortalılara ilişkin hükümler uygulanır. Bunların bildirimi, işverenler tarafından örneği

Kurumca hazırlanan belgeyle en geç çalışmanın geçtiği ayın sonuna kadar yapılır. Süresinde yapılmayan bildirim için

işverene 102 nci maddenin birinci fıkrasının (a) bendinin (1) numaralı alt bendi hükmü uygulanır.¹⁹⁵ Ev

hizmetlerinde bir veya birden fazla gerçek kişi tarafından çalıştırılan ve çalıştıkları kişi yanında ay içinde çalışma saati

süresine göre hesaplanan çalışma gün sayısı 10 günden az olanlar için ise, çalıştırıldıkları süreyle orantılı olarak

çalıştırılanlarca 82 nci maddeye göre belirlenen prime esas günlük kazanç alt sınırının %2'si oranında iş kazası ve

meslek hastalığı sigortası primi ödenir. Bu şekilde çalışanların sigortalılık tescili, çalışan ve çalıştıran imzalarını da

ihtiva eden ve en geç çalışmanın geçtiği ayın sonuna kadar Kuruma verilmesi gereken örneği Kurumca hazırlanacak

belgenin Kuruma verilmesi ile sağlanır. Sigortalılık başlangıcında bu belge üzerinde çalışma başlangıcına dair kayıtlı

en eski tarih esas alınır. Bunlar hakkında hastalık sigortası hükümleri uygulanmaz. Bu fıkra kapsamına girenler,

adlarına ödenen priminin ait olduğu ayı takip eden ayın sonuna kadar aynı kazancın otuz katının %33,5 oranında

prim ödeyebilir. Bunun %21'i malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları, %12,5'i genel sağlık sigortası primidir. Bu süre

içinde ödenmeyen primin ödenme hakkı düşer. Ödenen primler 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi

kapsamında sigortalılık sayılır.196 İkinci fıkra kapsamındakileri çalıştıranlar bu Kanun uygulamasında işveren

sayılmaz. Sigortalının iş kazası ve meslek hastalığı sigorta kollarından sağlanan yardımlardan yararlanabilmesi için iş

kazasının olduğu tarihten en az on gün önce tescil edilmiş olması ve sigortalılığının sona ermemiş olması, bu Kanuna

göre iş kazası veya meslek hastalığından dolayı geçici iş göremezlik ödeneği ödenmesi veya sürekli iş göremezlik geliri

ya da Bu maddenin "Ev hizmetlerinde çalışanların sigortalılığı" olan başlığı, 21/3/2018 tarihli ve 7103 sayılı Kanunun

68 inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir. sigortalılar" ibaresinden sonra gelmek üzere "ile konut

kapıcılığı işyerlerinde çalıştırılan sigortalılar" ibaresi eklenmiştir. "%33,5", "%20'si" ibaresi "%21'i" şeklinde

değiştirilmiştir.

malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından aylık bağlanabilmesi için prim ve prime ilişkin her türlü borçlarının

ödenmiş olması şarttır. Bu sigortalılar ile ilgili iş kazası ve meslek hastalığı olaylarında Kanunun 21 inci maddesinin

birinci fıkrası hükümleri uygulanmaz. Bu maddenin ikinci fıkrasındaki sigortalılar hakkında Kanunun 67 nci

maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri hükümleri uygulanır. Bu madde kapsamındaki sigortalılarla ilgili

olarak prim oranları ve uygulanacak sigorta kolları hariç olmak üzere, Kanundaki işveren yükümlülüklerini yeniden

belirlemeye, Kuruma verilmesi gereken bildirge ve belgeleri birleştirmeye, yapılacak bildirimlerin ve primlerin

ödenmesine ilişkin usul ve esasları tespiti Kurum yetkilidir. Bu madde kapsamındaki sigortalılarla ilgili olarak bu

maddede aksine hüküm

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre ev hizmetlerinde bir veya birden fazla gerçek kişi tarafından çalıştırılan ve

çalıştıkları kişi yanında ay içinde çalışma saati süresine göre hesaplanan çalışma gün sayısı 10 gün ve

daha fazla olan sigortalılar ile konut kapıcılığı işyerlerinde çalıştırılanlar hangi kapsamda sigortalı sayılırlar?

- A) İsteğe bağlı
- B) 4/1-b
- C) 4/1-c
- D) 4/1-a

DOĞRU CEVAP: D — 4/1-a

2. 5510 sayılı Kanunun Ek-9'uncu maddesi kapsamında sigortalı sayılanların bildirimleri ile ilgili

aşağıdaki ifadelerden hangisi doğrudur?

A) Söz konusu kişilerin bildirimi, işverenler tarafından örneği Kurumca hazırlanan belgeyle Son olarak çalışmaya

başlamadan bir gün önceye kadar yapılır

B) Söz konusu kişilerin bildirimi, işverenler tarafından örneği Kurumca hazırlanan belgeyle en geç çalışmanın

geçtiği ayın sonuna kadar yapılır

C) Söz konusu kişilerin bildirimi, işverenler tarafından örneği Kurumca hazırlanan belgeyle Son olarak çalışmaya

başladığı tarihi takip eden güne kadar yapılır

D) Söz konusu kişilerin bildirimi, işverenler tarafından örneği Kurumca hazırlanan belgeyle Son olarak çalışmaya

başladığı güne kadar yapılır

DOĞRU CEVAP: B — Söz konusu kişilerin bildirimi, işverenler tarafından örneği Kurumca hazırlanan

belgeyle en geç çalışmanın geçtiği ayın sonuna kadar yapılır

3. 5510 sayılı Kanunun Ek-9'uncu maddesi kapsamında çalışanları süresi içinde bildirmeyen işverenler

hakkında uygulanacak idari para cezası

aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

- A) Asgari ücret x 2 (sigortalı başına)
- B) Asgari ücret x 1/2 (sigortalı başına)
- C) Asgari ücret x 3 (sigortalı başına)
- D) Asgari ücret (sigortalı başına)

DOĞRU CEVAP: D — Asgari ücret (sigortalı başına)

EK MADDE 10 - bulunmaması kaydıyla bu Kanunun ilgili hükümleri uygulanır.

KANUN MADDESİ

(Ek: 4/4/2015-6645/49 md.) Kurumla sözleşmeli özel sağlık hizmeti sunucuları tarafından Kuruma bildirilen

hekimlerden Kurumca belirlenen yüzdelik oran içerisinde kalan ve sözleşme kapsamı branşlarda fiilen hizmet sunan

sağlık hizmet sunucusu bünyesindeki hekimlerle sınırlı olmak üzere,

a) İl Sağlık Müdürlüklerinden çalışma izni almak suretiyle ve 11/4/1928 tarihli ve 1219 sayılı Tababet ve Şuabatı

San'atlarının Tarzı İcrasına Dair Kanuna aykırı olmayacak şekilde sözleşme ile çalıştırmış oldukları hekimlerden aynı

zamanda fatura karşılığı hizmet alımı yaparak,

b) Bir iş sözleşmesine tabi olmamakla birlikte, İl Sağlık Müdürlüklerinden çalışma izni almak suretiyle ve 1219 sayılı

Kanuna aykırı olmayacak şekilde hekimlerden fatura karşılığı hizmet alımı yaparak, genel sağlık sigortası kapsamındaki kişilere vermiş oldukları sağlık hizmetlerini Kurumca belirlenmiş usul ve esaslara uygun olarak fatura

etmeleri hâlinde, verilmiş olan sağlık hizmetlerinin bedeli Kurum tarafından karşılanır. Şirket ortağı olan veya

mesleğini serbest olarak icra eden hekimler ile tıpta uzmanlık mevzuatına göre uzman olan kişiler, özel hukuk kişileri

ve/veya vakıf üniversitelerine ait sağlık kurum ve kuruluşları bünyesinde hizmet vermeleri hâlinde sözleşmelerinde

aksine bir hüküm bulunmadıkça bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı

sayılır. Ancak, bu maddenin yayımı tarihinden önce 4 üncü maddenin birinci

KAYNAK SORULAR

1. Vergi mükellefiyet kaydının başladığı 18/06/2012 tarihi itibarıyla Kanunun 4'üncü maddesinin

birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında tescili yapılan Dr. (A), özel sağlık hizmet sunucusunda

28/05/2013 tarihinde çalışmaya başlamıştır. Vergi mükellefiyet kaydı kesintisiz devam eden Dr.

(A)'nın özel sağlık hizmet sunucusu ile yaptığı sözleşmede çalışmasının (a) bendi kapsamında

sayılacağına ilişkin herhangi bir hüküm bulunmamakla birlikte çalışmaya başladığı tarihten itibaren

bildirimleri (a) bendi kapsamında yapılmıştır. Dr. (A)'nın sigortalılığı ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisi doğrudur?

A) Dr. (A)'nın tüm hizmetlerinin 4/1-a kapsamında sayılması gerekmektedir.

B) Dr. (A) 28/5/2013-22/4/2015 tarihleri arası hizmetleri 4/1-a kapsamında, 23/4/2015 tarihinden itibaren 4-1/b

kapsamında sigortalı sayılması gerekmektedir.

C) Dr. (A)'nın 28/5/2013 tarihinden sonraki tüm hizmetleri sigortalının isteğine göre 4/1-a ya da 4/1-b kapsamında sayılmalıdır.

D) Dr. (A)'nın 28/5/2013 tarihinden sonraki tüm hizmetlerinin 4/1-b kapsamında sayılarak, 4- 1/a kapsamında

sigortalılığının iptal edilmesi gerekmektedir.

DOĞRU CEVAP: B — Dr. (A) 28/5/2013-22/4/2015 tarihleri arası hizmetleri 4/1-a kapsamında, 23/4/2015

tarihinden itibaren 4-1/b kapsamında sigortalı sayılması gerekmektedir.

EK MADDE 11 - fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı olarak çalışılan sürelerle

ilişkin haklar saklıdır.

KANUN MADDESİ

(Ek: 29/1/2016-6663/30 md.) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılanlardan, doğum

veya evlat edinmeye bağlı olarak ilgili mevzuatına göre yarım zamanlı çalışma hakkında yararlanmaları nedeniyle

mali hakları ile sosyal yardımları yarım ödenenlerin, bu şekilde ödeme yapılan döneme ilişkin fiili hizmet süreleri ile

prim ödeme gün sayıları yarım olarak hesaplanır. Yarım zamanlı olarak çalışılmaya başlanan günü izleyen ay

başından itibaren normal zamanlı

çalışması hâlinde ödenmesi gereken sigorta primine esas aylık kazanç ya da emekli keseneğine esas aylık tutarının

yarısı üzerinden sigorta primi veya emekli keseneği ödenir. Ancak, bunların genel sağlık sigortası primi sigortalı ve

işveren yükümlülüğünde herhangi bir değişiklik yapılmaksızın sigorta primine esas aylık kazanç ya da emekli

keseneğine esas aylık tutarının tamamı üzerinden ödenir. Bu maddenin primlerin ve prim ödeme gün sayılarının

yarım olarak uygulanacağına dair hükümleri yarım zamanlı çalışanlardan ek 3 üncü madde uyarınca ilave prim

ödeyenler hakkında da uygulanır. 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendine tabi sigortalılardan ilgili mevzuatına

göre yarım zamanlı çalışma hakkından yararlanmaları nedeniyle mali hakları ile sosyal yardımları yarım ödenenlerin

eksik çalışılan süreleri, kendilerinin ya da hak sahiplerinin yazılı talepte bulunmaları hâlinde bu Kanunun yürürlüğe

girdiği tarihten sonra ilk defa 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı olarak çalışanların 41

inci maddede belirtilen esaslara göre, haklarında mülga hükümleri de dâhil 5434 sayılı Kanun hükümleri

uygulanmalarına ise müracaat ettikleri tarihteki emekli keseneğine esas aylık tutarına ilişkin tüm unsurlar üzerinden

güncel katsayılar ile kesenek ve karşılık oranlarına göre hesaplanan borcu kendilerine tebliğ edildiği tarihten itibaren

bir ay içinde ödemeleri şartıyla hizmet sürelerine eklenir. 40 ıncı maddede yer alan tablonun (13) ve (14) numaralı

sıralarında, 49 uncu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen sigortalıların yarım zamanlı olarak çalışılan sürelerle ilişkin

fiilî hizmet süresi zammı ve itibari hizmet süresi yarısı kadar uygulanır. Emeklilikte ek gösterge ile makam ve görev

tazminatına hak kazanılmasında aranan süreler açısından bu

EK MADDE 12 - şekilde çalışılan dönemdeki hizmet süreleri de yarım olarak dikkate

alınır.

KANUN MADDESİ

(Ek: 15/7/2016-6728/53 md.) Aylık prim ve hizmet belgesinin muhtasar ve prim hizmet beyannamesi adı altında

muhtasar beyanname ile birleştirilerek Maliye Bakanlığına verilmeye başlanıldığı tarihten önceki dönemlere ait

yükümlülükler nedeniyle verilmesi gereken aylık prim ve hizmet

EK MADDE 13 - belgeleri Sosyal Güvenlik Kurumunca belirlenen usul ve esaslar

çerçevesinde Kuruma verilir.

KANUN MADDESİ

(Ek: 23/2/2017-6824/16 md.)

a) Türkiye’de ikamet eden Türk vatandaşlarının Türkiye’de ikamet etmeyen ve 28/7/2016 tarihli ve

6735 sayılı

Uluslararası İşgücü Kanununun 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde belirtilenlerin ana, baba, eş ve

çocukları,

b) 6735 sayılı Kanunun 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde belirtilenlerden aynı Kanunun 13 üncü

maddesi kapsamında olanlar ile bunların ana, baba, eş ve çocukları, talep etmeleri hâlinde, talep tarihini takip eden

günden itibaren bu Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi kapsamında ikamet şartı aranmaksızın

genel sağlık sigortalısı sayılır. Bu madde kapsamındaki genel sağlık sigortalıları hakkında 3 üncü maddenin birinci

fıkrasının (10) numaralı bendi uygulanmaz. Bu madde kapsamındaki genel sağlık sigortalılarının sağlık

hizmetlerinden yararlanabilmeleri için, sağlık hizmet sunucusuna başvurdıkları tarihte 6183 sayılı Kanunun 48 inci

maddesine göre tecil ve taksitlendirerek tecil ve taksitlendirmeleri devam edenler hariç prim ve prime ilişkin her türlü

borcunun bulunmaması şarttır. Birinci fıkranın (b) bendinde belirtilenler için 67 nci maddenin birinci fıkrasının (a)

bendinde belirtilen 30 gün prim ödeme şartı 120 gün olarak uygulanır. Bu madde kapsamındaki genel sağlık

sigortalıları ile ilgili olarak, bu maddede aksine hüküm bulunmaması kaydıyla bu Kanunun ilgili hükümleri uygulanır.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre Türkiye’de ikamet eden Türk vatandaşlarının Türkiye’de ikamet etmeyen ve

İçişleri Bakanlığı veya Dışişleri Bakanlığı tarafından Türk soylu olduğu bildirilen eş ve çocukları

hakkında yapılacak genel sağlık sigortası tescil işlemleri ile ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi

doğrudur?

A) Herhangi bir talep şartı aranmaksızın Kurumumuzca resen genel sağlık sigortası tescilleri yapılacaktır.

B) Talep etmeleri hâlinde, talep tarihini takip eden günden itibaren Kanunun 60’ıncı maddesinin birinci fıkrasının

(g) bendi kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılacaklardır.

C) Talep etmeleri hâlinde, talep tarihini takip eden aybaşı itibarıyla Kanunun 60’ıncı maddesinin birinci fıkrasının

(g) bendi kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılacaklardır.

D) Talep etmeleri hâlinde, talep tarihi itibarıyla Kanunun 60'ıncı maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi

kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılacaklardır.

DOĞRU CEVAP: B — Talep etmeleri hâlinde, talep tarihini takip eden günden itibaren Kanunun 60'ıncı

maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılacaklardır.

2. 5510 sayılı Kanuna göre Türkiye'de ikamet eden Türk vatandaşlarının Türkiye'de ikamet etmeyen ve

İçişleri Bakanlığı veya Dışişleri Bakanlığı tarafından Türk soylu olduğu bildirilen ana, baba, eş ve

çocuklarının Ek-13'üncü madde kapsamında genel sağlık hizmetlerinden yararlanabilmeleri için,

sağlık hizmeti sunucusuna başvurdukları tarihte aranacak prim ödeme gün sayısı aşağıdakilerden

hangisidir?

- A) 30
- B) 90
- C) 60
- D) 120

DOĞRU CEVAP: A — 30

3. 5510 sayılı Kanuna göre İçişleri Bakanlığı veya Dışişleri Bakanlığı tarafından Türk soylu olduğu

belirtilen ve çalışma izin muafiyeti bulunanların ana, baba, eş ve çocuklarının Ek-13'üncü madde

kapsamında genel sağlık hizmetlerinden yararlanabilmeleri için, sağlık hizmeti sunucusuna

başvurdukları tarihte aranacak prim ödeme gün sayısı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) 60
- B) 30
- C) 90
- D) 120

DOĞRU CEVAP: D — 120

EK MADDE 14 - Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurum tarafından

belirlenir.

KANUN MADDESİ

(Ek: 23/2/2017-6824/17 md.) Mahkeme kararıyla veya yapılan kontrol ve denetimlerde çalıştığı kişileri sigortalı

olarak bildirmediği veya bildirilen sigortalıyı fiilen çalıştırmadığı tespit edilen işyerleri ilk tespitte bir ay süreyle, ilk

tespit tarihinden itibaren üç yıl içinde tekrar eden her bir tespit için ise bir yıl süreyle bu Kanun, 3294 sayılı Sosyal

Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu ve 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununda yer alan sigorta primi teşvik,

destek ve indirimlerden yararlanamaz. Bu Kanun ve 3294 sayılı Kanun ile 4447 sayılı Kanunda bu maddeye aykırı olan

hükümler uygulanmaz. Bu madde hükümleri 4447 sayılı Kanunun 50 nci maddesinin beşinci fıkrası ve geçici 17 nci

maddesi ile bu Kanunun geçici 71 inci maddesi; bildirilen sigortalıyı fiilen çalıştırmadığına yönelik tespitlerde ise 4447

sayılı Kanunun geçici 10 uncu ve geçici 15 inci maddeleri ile 3294 sayılı Kanunun Ek 5 inci maddesi hakkında

uygulanmaz. Beş kişiden fazla olmamak koşuluyla çalıştırılan toplam sigortalı sayısının %1'ini aşmayan sayıda,

çalıştırılanların sigortalı olarak bildirilmediğinin veya bildirilen kişilerin fiilen çalışmadığının tespit edilmesi hâlinde

birinci fıkra hükümleri uygulanmaz. Mahkeme kararıyla veya yapılan kontrol ve denetimlerde çalıştırılanların

sigortalı olarak bildirilmediğinin veya bildirilen sigortalının fiilen çalışmadığının tespit edilmesi nedeniyle bu Kanun,

3294 sayılı Kanun ve 4447 sayılı Kanunda yer alan sigorta primi teşvik, destek ve indirimlerden ilgili Kanun hükümleri

nedeniyle bir yıllık yararlanamama kapsamına giren ve bu maddenin yürürlük tarihinde bu bir yıllık yararlanamama

süresi devam eden işyerleriyle ilgili olarak yararlanamamaya esas olan tespitler bu maddenin birinci fıkrası

kapsamında ilk tespit sayılır, ancak bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki dönemlerde yararlanılmayan

sigorta primi teşvik, destek ve indirimlerden de yararlanılamaz.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre; "Mahkeme kararıyla veya yapılan kontrol ve denetimlerde çalıştırdığı"

kişileri sigortalı olarak bildirmediği veya bildirilen sigortalıyı fiilen çalıştırmadığı tespit edilen

işyerleri ilk tespit tarihinden itibaren içinde tekrar eden her bir tespit için süreyle 5510

sayılı kanun, 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik kanunu ve 4447 sayılı İşsizlik

Sigortası Kanununda yer alan sigorta primi teşvik, destek ve indirimlerden yararlanamaz.”

denilmektedir. Yukarıda yer alan boşluklara sırasıyla aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?

- A) 2 yıl-1 yıl
- B) 1 yıl- 1 ay
- C) 1 yıl-1 yıl
- D) 3 yıl-1 yıl

DOĞRU CEVAP: D — 3 yıl-1 yıl

2. 5510 sayılı Kanunun 81’inci maddesinin (ı) bendi (5 puanlık teşvik) ile 4447 sayılı Kanunun

Geçici-15’inci maddesinde yer alan işbaşı eğitim programını tamamlayarak programını tamamladıkları

meslekte istihdam edilen işçilere uygulanacak sigorta prim teşviklerinden yararlanan (D) Limitet

Şirketinde, Kurumun denetim ve kontrole görevli memurlarınca 07/08/2017 tarihinde yapılan yerel denetim sonucunda işyerinden bildirilen (K), (L), (M), (N), (T) ve (O) sigortalılarının fiilen çalışmadığı

tespit edilmiştir. Bu işyerinde 2017/Ağustos ayına ilişkin Kuruma verilen aylık prim ve hizmet

belgesinde kayıtlı sigortalı sayısının 600 olduğu var sayıldığında yapılan denetim sonucunda (D)

Limitet şirketinin teşviklerinin durumu ne olur?

A) 5510 sayılı kanun kapsamında 5 puanlık teşviki kesilmez. 4447 sayılı Kanunun Geçici 15’inci maddesinde yer alan teşviki kesilir.

B) Bütün teşvikler kesilir.

C) 5510 sayılı Kanun kapsamında 5 puanlık teşviki kesilir. 4447 sayılı Kanunun geçici 15’inci maddesinde yer alan

teşvikten yararlanmaya devam eder.

D) $(600 \times \%1 = 6)$ tespit edilen sahte sigortalı sayısı 6 olduğundan teşvikleri kesilmez.

DOĞRU CEVAP: C — 5510 sayılı Kanun kapsamında 5 puanlık teşviki kesilir. 4447 sayılı Kanunun geçici

15’inci maddesinde yer alan teşvikten yararlanmaya devam eder.

3. Emniyet Genel Müdürlüğünün 12/07/2017 tarihinde Kurumumuz kayıtlarına intikal eden

yazısından, 5510 sayılı Kanunun Ek-2’nci maddesinde yer alan yatırım teşvikinden yararlanmakta olan

(Y) Limitet Şirketinde çalışan (c) ve (d) sigortalılarının Kuruma bildirilmediğinin tespit edildiği ve

işyerinden 2017/Temmuz ayına ilişkin Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgesinde kayıtlı toplam

sigortalı sayısının 300 olduğu görülmüştür. Söz konusu işyerinin teşviklerine ilişkin aşağıdaki hangi

hükümler uygulanır?

A) Teşviki kesilir ve 1 yıl süreyle söz konusu teşvikten faydalanamaz.

B) Teşviki kesilir ve 3 yıl süreyle söz konusu teşvikten faydalanamaz.

C) Teşvikleri kesilmez.

D) Teşviki kesilir ve 1 ay süreyle söz konusu teşvikten faydalanamaz.

DOĞRU CEVAP: C — Teşvikleri kesilmez.

EK MADDE 15 - Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurumca belirlenir.

KANUN MADDESİ

(Ek: 17/4/2017-KHK-690/48 md.; Aynen kabul: 1/2/2018- 7077/44 md.) 442 sayılı Kanunun 74 üncü maddesinin ikinci

fıkrası gereğince güvenlik korucusu

olarak görevlendirilenler, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılır ve haklarında

uzun vadeli sigorta kolları ile genel sağlık sigortası hükümleri uygulanır. Güvenlik korucusu olarak göreve başlayanlar

ile görevleri sona erenlerin sigortalı işe giriş ve sigortalı işten ayrılış bildirelileri, çalışmaya başladıkları tarihinden

itibaren bir ay içinde ilgili valiliklerce verilir. Bunların prime esas günlük kazançları bu Kanunun 82 nci maddesi

uyarınca belirlenen prime esas günlük kazanç alt sınırıdır. İlgili primlerin sigortalı ve işveren hissesinin tamamı

valiliklerce ödenir. Güvenlik korucularının veya valiliğin talebi üzerine Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmeti

sunucularının sağlık kurullarınca usulüne uygun düzenlenecek raporlar ve dayanağı tıbbî belgelerin incelenmesi

sonucu, çalışma gücünün en az %60’ını veya vazifelerini yapamayacak şekilde meslekte kazanma gücünü kaybettiği

Kurum Sağlık Kurulunca tespit edilen güvenlik korucuları malûl sayılır. Güvenlik korucusu olarak görev yapmakta

iken 55 yaşını dolduranlardan en az 15 yıl bu görevde bulunmuş olanlara yaşlılık aylığı bağlanır. Bu fıkra kapsamında

yaşlılık aylığı bağlanabilmesi için ayrıca terör suçlarından hüküm giymemiş olmak şarttır. Hüküm giymeden önce

aylık bağlanmış olması halinde ise bağlanan aylık kesilir. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla güvenlik

korucusu olarak görevde bulunanların valiliklerin talebi üzerine güvenlik korucusu olarak geçen ve bu maddenin

yürürlüğe girdiği tarihten önce uzun vadeli sigorta kollarına tabi olmadığı süreleri için müracaat tarihinde geçerli olan

prime esas kazanç alt sınırı ve %32.5 oranı üzerinden hesaplanacak prim tutarları, tebliğ tarihinden itibaren bir ay

içinde valiliklerce ödenir. Bu süre içinde sigorta primlerinin ödenmemesi halinde bu Kanunun 89 uncu maddesi

hükümleri uygulanarak primler tahsil olunur. Bu maddenin yürürlük tarihinden önce görevi sona erenler ile bu

maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla bu Kanun kapsamında emekli, yaşlılık veya malûllük aylığı ya da 442 sayılı

Kanunun mülga ek 16 ncı maddesi veya 2330 sayılı Kanun kapsamında aylık bağlanmış olanlar hakkında bu madde

hükümleri uygulanmaz. Bu madde kapsamındaki sigortalılarla ilgili olarak bu maddede aksine hüküm bulunmaması

kaydıyla bu Kanunun ilgili hükümleri uygulanır. Bu maddenin uygulanmasına

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre güvenlik korucusu olarak göreve başlayanlar ile görevleri sona erenlerin

sigortalı işe giriş bildiremeleri ve işten ayrılış bildiremeleri kim tarafından ne kadar süre içinde verilir?

- A) İlgili Kaymakamlık tarafından işe başlamadan 1 gün önce ve işten ayrıldıkları tarihi takip eden 10 gün içinde
- B) İlgili Valiliklerce işe başlamadan 1 gün önce ve işten ayrıldıkları tarihi takip eden 10 gün içinde
- C) İlgili Valiliklerce 1 ay içinde
- D) Kendileri tarafından 1 ay içinde

DOĞRU CEVAP: C — İlgili Valiliklerce 1 ay içinde

2. 01/05/2020 tarihinde güvenlik korucusu olarak başlayan X' in aldığı ücret brüt 3000 TL'dir. 5510

sayılı Kanuna göre söz konusu şahsın Kuruma bildirilmesi gereken prime esas kazancı

aşağıdakilerden hangisidir? (damga vergisi %0,75 gelir vergisi matrahı %15, 2020 yılı asgari

ücret:2943,00 TL)

- A) 3000,00 TL
- B) 3675,00 TL
- C) 2943,00 TL
- D) 2885,00 TL

DOĞRU CEVAP: C — 2943,00 TL

3. 5510 sayılı Kanuna göre güvenlik korucusu olarak görev yapan kişinin emekli olabilmesi için

gereken şartlar hangisinde doğru olarak verilmiştir?

- A) 55 yaş 16 yıl bu görevde bulunmak
- B) 50 yaş 15 yıl bu görevde bulunmak
- C) 55 yaş 15 yıl bu görevde bulunmak
- D) 50 yaş 16 yıl bu görevde bulunmak

DOĞRU CEVAP: C — 55 yaş 15 yıl bu görevde bulunmak

EK MADDE 16 - ilişkin usul ve esasları tespit etmeye Kurum yetkilidir.

KANUN MADDESİ

(Ek: 21/3/2018-7103/69 md.) Vakıflar tarafından kurulan yükseköğretim kurumları, okul aile birlikleri ile bu Kanunun

73 üncü maddesine göre Kurumun yurt içinde hizmet satın aldığı vakıf üniversiteleri ve özel sektör işyerleri; bu

Kanun, 4447 sayılı Kanun, 4857 sayılı Kanun, 28/2/2008 tarihli ve 5746 sayılı Araştırma, Geliştirme ve Tasarım

Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun, 14/7/2004 tarihli ve 5225 sayılı Kültür Yatırımları ve Girişimlerini

Teşvik Kanunu, 3294 sayılı Kanun, 2828 sayılı Kanun ve diğer kanunlarda yer alan prim teşviki, destek ve indirimlerinden yararlanılır.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar olan dönemlerde vakıflar tarafından kurulan yükseköğretim kurumları,

okul aile birlikleri ve bu Kanunun 73 üncü maddesine göre Kurumun yurt içinde hizmet satın aldığı vakıf üniversiteleri ve özel sektör işyerleri tarafından, bu Kanun, 4447 sayılı Kanun, 4857 sayılı Kanun, 5746 sayılı Kanun,

5225 sayılı Kanun, 3294 sayılı Kanun ve 2828 sayılı Kanun uyarınca yararlanılan prim teşviki, destek ve indirimlerinden usulüne uygun olarak yararlanılmış sayılır. Vakıflar tarafından kurulan yükseköğretim kurumları ve

okul aile birlikleri, ek 17 nci maddenin ikinci fıkrası hükmü saklı kalmak kaydıyla, bu maddenin yürürlük tarihinden

önceki dönemlere ilişkin olmak üzere ilgili kanunlarla sağlanan prim teşvik, destek ve indirimlerinden geriye yönelik

olarak yararlanamaz ve yararlanılmış olan söz konusu teşvik, destek ve indirimler değiştirilemez. Bu maddenin

uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Maliye

Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı ve Türkiye İş

EK MADDE 17 - Kurumunun görüşleri alınarak Kurumca belirlenir.

KANUN MADDESİ

(Ek: 21/3/2018-7103/70 md.) (Değişik birinci fıkra:15/4/2021-7316/10 md.) Bu Kanun veya diğer kanunlarla sağlanan

prim teşviki, destek ve indirimlerinden yararlanılabileceği halde yararlanılmayan ay/dönemler için geriye yönelik

prim teşviki, destek ve indirimlerinden yararlanılamaz, yararlanılmış olan prim teşviki, destek ve indirimler başka bir

prim teşviki, destek ve indirim ile değiştirilemez. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önceki dönemlere ilişkin

olmak üzere tüm şartları sağladığı halde bu Kanun veya diğer kanunlarla sağlanan prim teşviki, destek ve

indirimlerinden yararlanmamış işverenler ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yararlanılan prim teşviki,

destek ve indirimlerin değiştirilmesine yönelik talepte bulunan işverenler tarafından en son bu maddenin yürürlük

tarihini takip eden aybaşından itibaren bir ay içinde Kuruma başvurulması halinde, yararlanılmamış olan prim

teşviki, destek ve indirimlerinden yararlanılabilir veya yararlanılmış olan prim teşviki, destek ve indirimleri başka bir

prim teşvik, destek ve indirimi ile değiştirilebilir. Bu maddenin ikinci fıkrası kapsamında talepte bulunan işverenlere

iade edilecek tutar, maddenin yürürlük tarihinden önce talepte bulunanlar için maddenin yürürlük tarihini takip eden

aybaşından, yürürlük tarihinden sonra talepte bulunanlar için ise, talep tarihini takip eden aybaşından itibaren

kanuni faiz esas alınmak suretiyle hesaplanarak bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden takvim yılı başından

başlayarak üç yıl içinde ödenir. Ödeme, öncelikle bu Kanunun 88 inci maddesinin on dört ve on altıncı fıkralarına göre

muaccel hale gelmiş prim ve her türlü borçlardan, sonrasında ise ilgili kanunlar uyarınca yapılandırma veya

taksitlendirme de dâhil olmak üzere müaccel haldeki prim ve her türlü borçlarından mahsup yoluyla gerçekleştirilir.

Ancak, üç yıl sonunda ilgili kanunları gereği yapılandırılma veya taksitlendirilme sebebiyle vadesi gelmemiş taksit

ödemelerinden peşinen

mahsup edilir. Kuruma borcu bulunmayan işverenlere altı ayda bir eşit taksitlerle iade yapılır. (İptal dördüncü fıkra:

Anayasa Mahkemesi'nin 19/2/2020 tarihli ve E.: 2018/139, K.: 2020/12 sayılı Kararı ile.) Bu maddenin uygulanmasına

ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı

EK MADDE 18 - ve Türkiye İş Kurumunun görüşleri alınarak Kurumca belirlenir.

KANUN MADDESİ

(Ek: 11/5/2018-7143/23 md.) Kurumca bu Kanun ve ilgili mevzuat uyarınca gelir ve aylık ödemesi yapılanlara,

bayramın içinde bulunduğu ayda gelir ve aylık alma şartıyla, Ramazan Bayramı ve Kurban Bayramında 4.000'er TL

tutarında bayram ikramiyesi

ödenir.197198199200201 Birinci fıkroda belirtilen ödemenin yapılmasında;

a) İş kazaları ve meslek hastalıkları sigortasından sürekli iş göremezlik geliri almakta olanlara, gelir bağlanmasına

esas olan sürekli iş göremezlik derecesi oranı,

b) Hak sahiplerinin hisseleri oranı,

c) İş kazası veya meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünü %50 oranının altında kaybetmesi nedeniyle

sürekli iş göremezlik geliri bağlanmış iken ölenlerden, ölümü iş kazası veya meslek hastalığına bağlı olmayanların hak

sahiplerine, sigortalıya gelir bağlanmasına esas olan sürekli iş göremezlik derecesi üzerinden hak sahiplerinin hisseleri

oranı,

ç) Yabancı ülkelerle akdedilen sosyal güvenlik sözleşmeleri uyarınca kısmi gelir veya aylık alanlara, ülkemiz

mevzuatına tabi olarak geçen prim ödeme gün sayılarının, sosyal güvenlik sözleşmesine göre nazara alınan toplam

prim ödeme gün sayısına olan oranı, esas alınır. Birden fazla dosyadan gelir ve aylık alanlara en fazla ödemeye imkân

veren bir dosya üzerinden ödeme yapılır. Bu madde kapsamında yapılan ödemeler evlenme ödeneği hesabında dikkate

alınmaz. Bu madde kapsamında yapılan ödemelerden kesinti yapılamaz ve bu ödemeler haczedilemez. Yersiz yapıldığı

anlaşılan ödemeler, ilgilinin varsa almakta olduğu gelir veya aylıklarından %25 oranında kesilmek suretiyle, yoksa

genel hükümlere göre geri alınır. Bu madde kapsamında yapılacak ödemeleri karşılamak amacıyla gerekli olan tutar,

yazılı talebe istinaden ayrıca fatura aranmaksızın Hazinece Kuruma ödenir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul

ve esaslar ile ödeme tarihlerini belirlemeye

tarihte" ibaresi "bayramın içinde bulunduğu ayda" şeklinde değiştirilmiştir. şekilde değiştirilmiştir. "2.000'er TL"

şeklinde değiştirilmiştir. "3.000'er TL" şeklinde değiştirilmiştir. "4.000'er TL" şeklinde değiştirilmiştir.

KAYNAK SORULAR

1. 5510 sayılı Kanuna göre Kurumca kanun ve ilgili mevzuat uyarınca gelir ve aylık ödemesi

yapılanlara, bayramın içinde bulunduğu ayda gelir ve aylık alma şartıyla, Ramazan Bayramı ve Kurban Bayramı'nda ödenecek bayram ikramiyesinde aşağıdakilerden hangisi dikkate alınmaz?

A) Yabancı ülkelerle akdedilen sosyal güvenlik sözleşmeleri uyarınca kısmi gelir veya aylık alanlara, ülkemiz

mevzuatına tabi olarak geçen prim ödeme gün sayılarının, sosyal güvenlik sözleşmesine göre nazara alınan toplam

prim ödeme gün sayısına olan oranı

B) İş kazaları ve meslek hastalıkları sigortasından sürekli iş göremezlik geliri almakta olanlara, gelir bağlanmasına

esas olan sürekli iş göremezlik derecesi oranı

C) İş kazası veya meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünü %60 oranının altında kaybetmesi nedeniyle

sürekli iş göremezlik geliri bağlanmış iken ölenlerden, ölümü iş kazası veya meslek hastalığına bağlı olmayanların

hak sahiplerine, sigortalıya gelir bağlanmasına esas olan sürekli iş göremezlik derecesi üzerinden hak sahiplerinin

hisseleri oranı

D) Hak sahiplerinin hisseleri oranı

DOĞRU CEVAP: C — İş kazası veya meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünü %60 oranının altında

kaybetmesi nedeniyle sürekli iş göremezlik geliri bağlanmış iken ölenlerden, ölümü iş kazası veya meslek

hastalığına bağlı olmayanların hak sahiplerine, sigortalıya gelir bağlanmasına esas olan sürekli iş göremezlik derecesi üzerinden hak sahiplerinin hisseleri oranı

2. 5510 sayılı Kanuna göre Kurumca kanun ve ilgili mevzuat uyarınca gelir ve aylık ödemesi

yapılanlara, bayramın içinde bulunduğu ayda gelir ve aylık alma şartıyla, Ramazan Bayramı ve Kurban Bayramı'nda ödenecek ikramiyelerle ilgili aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Yersiz yapıldığı anlaşılan ödemeler, ilgilinin varsa almakta olduğu gelir veya aylıklarından %25 oranında

kesilmek suretiyle, yoksa genel hükümlere göre geri alınır.

B) Bu madde kapsamında yapılacak ödemeleri karşılamak amacıyla gerekli olan tutar, yazılı talebe istinaden ayrıca

fatura aranmaksızın Hazinece Kuruma ödenir.

C) Bu madde kapsamında yapılan ödemeler evlenme ödeneği hesabında dikkate alınmaz.

D) Bu madde kapsamında yapılan ödemelerden %25 oranında kesinti ve haciz yapılabilir.

DOĞRU CEVAP: D — Bu madde kapsamında yapılan ödemelerden %25 oranında kesinti ve haciz yapılabilir.

EK MADDE 19 - Kurum yetkilidir.

KANUN MADDESİ

(Ek: 17/1/2019-7161/42 md.) Bu Kanun veya bu Kanunla yürürlükten kaldırılan ilgili kanun hükümlerine göre

malullük ve yaşlılık sigortasından ödenen aylıklar ve aylıklar ile birlikte her ay itibarıyla yapılan ödemeler toplamı

dosya bazında, 23.552 Türk lirasından az olamaz. Ölüm sigortasından yapılan ödemeler toplamı ise bu tutarın hak

sahiplerinin hisseleri oranı esas alınarak tespit olunacak tutarından az olamaz.202203204205206207208209210211212

Bu Kanun kapsamında hesaplanan aylıklar, bu madde ile belirlenen tutardan düşükse aradaki fark Hazinesinden tahsil

edilir. Uluslararası sosyal güvenlik sözleşmeleri gereğince bağlanan kısmi aylıklar için bu

EK MADDE 20 - madde hükümleri uygulanmaz.

KANUN MADDESİ

(Ek:21/12/2021-7346/24 md.) (İptal Madde: Anayasa

EK MADDE 21 - Mahkemesinin 14/3/2024 Tarihli ve E: 2022/21, K: 2024/79 Sayılı Kararı

ile.)

KANUN MADDESİ

(Ek:1/7/2022-7417/17 md.) Seçimler neticesinde Belediye Başkanı görevinde bulunanlardan 5434 sayılı Kanunun bu

Kanunla yürürlükten kaldırılan ek 68 inci maddesinde belirtilen şartları haiz olanların bu Kanunun 27, 29, 47 ve geçici

2 nci maddelerine göre aylık başlangıç tarihi itibarıyla hesaplanan aylık tutarlarına, emsali belediye başkanının

almakta olduğu makam tazminatı ve buna bağlı olarak temsil veya görev tazminatı tutarı ayrıca ilave edilir. Bu fıkra

kapsamında

“1.500” şeklinde değiştirilmiştir. “2.500” şeklinde değiştirilmiştir. “3.500” şeklinde değiştirilmiştir. “5.500” şeklinde

değiştirilmiştir. “7.500” şeklinde değiştirilmiştir. “10.000” şeklinde değiştirilmiştir. “12.500” şeklinde değiştirilmiştir.

“14.469” şeklinde değiştirilmiştir. alan “14.469” ibaresi “16.881” şeklinde değiştirilmiştir. “16.881” ibaresi “20.000”

şeklinde değiştirilmiştir. “20.000” ibaresi “23.552” şeklinde değiştirilmiştir.

hesaplanan tutar, hak sahiplerinin aylıklarına 34 üncü maddede belirlenen oranlara göre ilave edilir. Birinci fıkra

kapsamında aylıklarına makam, temsil veya görev tazminatı eklenenler hakkında Kanunun geçici 4 üncü maddesinin

onbirinci fıkrası hükümleri uygulanmaz. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce bu Kanun ile bu Kanun

öncesinde yürürlükte bulunan kanunların mülga hükümlerine göre aylık bağlananlardan, Kanunun geçici 4 üncü

maddesinin onbirinci fıkrası kapsamında olmayanlardan bu madde kapsamına girenler de, maddenin yürürlük

tarihini takip eden aybaşından itibaren bu hükümlerden yararlandırılır ve bunlara geçmişe yönelik herhangi ödeme

yapılmaz. Bu madde kapsamında ödenen tazminatlar ödendikçe iki ay içinde faturası karşılığında

EK MADDE 22 - Hazineden tahsil edilir.

KANUN MADDESİ

(Ek:1/7/2022-7417/18 md.) Bakan yardımcılarında 5434 sayılı Kanunun bu Kanunla yürürlükten kaldırılan ek 68 inci

maddesine göre makam tazminatı ve buna bağlı olarak temsil tazminatı ödenenler hariç olmak üzere, söz konusu

mülga ek 68 inci maddede belirtilen şartları haiz olanlara, Kurumca bu Kanun ve ilgili mevzuat uyarınca bağlanan

aylıklarına ilave olarak bakan yardımcılarının belirlenen makam ve temsil tazminatı tutarı ayrıca ilave edilir. Bu fıkra

kapsamında hesaplanan tutar, hak sahiplerinin aylıklarına 34 üncü maddede belirlenen oranlara göre ilave edilir.

Mülga ek 68 inci maddenin birinci fıkrasında öngörülen iki yıllık sürenin hesabında makam tazminatına müstahak

görevler ile sigortalı olup olmadıklarına bakılmaksızın bakan yardımcısı olarak geçen sürelerin tamamı dikkate alınır.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce Kurumca bu Kanun ve ilgili mevzuat uyarınca aylık bağlanan bakan

yardımcıları da, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden aybaşından itibaren, aynı usul ve esaslar

çerçevesinde birinci fıkra hükmünden yararlandırılır ve bunlara geçmişe dönük herhangi bir ödeme yapılmaz. Bu

madde kapsamında ödenen tazminatlar ödendikçe iki ay içinde faturası karşılığında

EK MADDE 23 - Hazineden tahsil edilir.

KANUN MADDESİ

(Ek:16/11/2022-7421/18 md.) Kömür ve linyit madenlerinin yer altı işlerinde meydana gelen iş kazası sonucunda ölen

sigortalının; genel sağlık sigortası primi dâhil kendi sigortalılığı nedeniyle prim ve prime ilişkin her türlü borçları

terkin edilir ve ölüm tarihinde sigortalıya ilişkin şartlar aranmaksızın hak sahiplerine aylık bağlanır. Bu şekilde

bağlanan aylıklara ilişkin primlerin eksik olan kısmı Hazine ve Maliye Bakanlığınca Kuruma ödenir. Gelir ve aylıkların

hesaplanması ile hak sahiplerine paylaştırılmasında sigortalının ölüm tarihinde yürürlükte olan Kanun hükümleri

esas alınır. Birinci fıkra kapsamında ölen sigortalının anne ve babasına gelir ve aylık bağlanmasında, 34 üncü

maddenin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen her türlü kazanç

ve irattan elde etmiş olduğu gelirinin asgari ücretin net tutarından daha az olması ve diğer çocuklarından hak

kazanılan gelir ve aylıklar hariç olmak üzere gelir ve/veya aylık bağlanmamış olması şartları aranmaksızın gelir ve

aylık bağlanır. Bu maddenin yürürlük tarihinden önce kömür ve linyit madenlerinin yer altı işlerinde meydana gelen

iş kazası sonucu vefat eden sigortalıların hak sahiplerinin bu madde kapsamında yazılı istekte bulunması halinde gelir

ve aylıkları, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ay başından başlatılır ve bağlanan gelir ve aylıklar için

geriye dönük herhangi bir ödeme yapılmaz. Birinci fıkrada belirtilen nedenlerden dolayı ölen sigortalının eş ve

çocuklarından birisi, eşi ve çocuğu yoksa kardeşlerinden birisi olmak üzere toplam bir kişi, ilgili mevzuatta aranan

şartlara tabi olmaksızın kamu kurum ve kuruluşlarının sürekli işçi kadrolarında istihdam edilir. İstihdam edilecek

kişilerin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca atama teklifi yapılır ve işçi kadrosu bulunmaması halinde atama

teklifi yapılması ile birlikte ilgili kurum ve kuruluştaki sürekli işçi kadrosu ihdas edilmiş ve bu kadroların boşalması

halinde iptal edilmiş sayılır. Bu fıkra göre istihdam hakkında yararlanacak kişilerin tespiti, bu kişilerde aranacak

şartlar ve istihdama ilişkin diğer hususlar ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Çalışma ve Sosyal

Güvenlik Bakanlığı ve Hazine ve Maliye Bakanlığınca

EK MADDE 24 - müştereken tespit edilir.

KANUN MADDESİ

(Ek:4/12/2025-7566/25 md.) Kurumdan gelir veya aylık alanların, kendi sigortalılığı ve/veya hak sahibi olduğu kişinin

sigortalılığı nedeniyle oluşan genel sağlık sigortası primi dahil prim ve prime ilişkin borçları, %25 oranını geçmemek

üzere gelir veya aylıklarından kesilmek suretiyle tahsil edilir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar

Kurum tarafından düzenlenir.

GEÇİCİ MADDE 1 - Malûllük, yaşlılık ve ölüm sigortasına ilişkin bazı geçiş hükümleri

KANUN MADDESİ

(Değişik: 17/4/2008-5754/68 md.) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu ile

2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanununa tabi olanlar, bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının

(a) bendi kapsamında, 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal

Sigortalar Kanunu ve bu

Kanunla mülga 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanununa tabi olanlar, bu

Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı

Kanununa tabi olanlar, bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında kabul edilir.

17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı, 2/9/1971 tarihli ve 1479 sayılı, 17/10/1983 tarihli ve

2925 sayılı, bu Kanunla mülga 17/10/1983 tarihli ve 2926 sayılı kanunlara göre bağlanan veya hak kazanan; aylık,

gelir ve diğer ödenekler ile 8/2/2006 tarihli ve 5454 sayılı Kanunun 1 inci maddesine göre ödenmekte olan ek

ödemenin verilmesine devam edilir. Bu gelir ve aylıkların durum değişikliği nedeniyle artırılması, azaltılması,

kesilmesi veya yeniden bağlanmasında, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan ilgili kanun hükümleri uygulanır. Bu

Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı ve 2/9/1971 tarihli ve 1479 sayılı

kanunlara göre ödenmekte olan sosyal yardım zammı ile telafi edici ödeme tutarları, bu Kanunun yürürlüğe

girdiği tarihte ödenen tutarlar esas alınarak, ilgililerin gelir ve aylıklarına ilâve edilerek ödenir. Sosyal yardım

zammının ilavesinde tamamı dağıtılacak şekilde, hak sahiplerinin gelir ve aylıklardaki hisseleri esas alınır. Bu

Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine göre sigortalı sayılanlara ve bunların hak

sahiplerine bağlanmış olan aylık ve gelirler, 55 inci maddenin ikinci fıkrasına göre artırılır. 506, 1479, 2925, 2926

ve 5434 sayılı kanunlar kapsamında geçen sigortalılık süresi fiili hizmet süresi ve prim ödeme gün sayısı, genel

sağlık sigortasının uygulanmasında gerekli olan sigortalılık süresi ve prim ödeme gün sayılarında dikkate alınır.

Bu Kanundan önce yürürlükte bulunan sosyal güvenlik kanunlarına tâbi geçen

GEÇİCİ MADDE 2 - çalışmalar için bağlanacak aylıkların hesabı

KANUN MADDESİ

(Değişik: 17/4/2008-5754/68 md.) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı,

2/9/1971 tarihli ve 1479 sayılı, 17/10/1983 tarihli ve 2925 sayılı, bu Kanunla mülga 17/10/1983 tarihli ve 2926 sayılı

kanunlara tabi olanlara bağlanacak yaşlılık aylıkları aşağıdaki şekilde hesaplanır:

a) Sigortalının bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar geçen sürelerdeki prim ödeme gün sayılarına veya fiilî

hizmet süresine ait aylık; bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki kanun hükümlerine göre, aylık talep

tarihindeki toplam prim ödeme gün sayısı veya fiilî hizmet süresi üzerinden, bu Kanunun yürürlük tarihi itibarıyla

hesaplanacak aylığının bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadarki prim ödeme gün sayısı veya fiilî hizmet süresi ile

orantılı bölümü, aylık talep tarihine kadar geçen yıllar için, her yıl gerçekleşen güncelleme katsayısı ile çarpılarak

hesaplanır.

b) Sigortalının bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra geçen sürelerdeki prim ödeme gün sayılarına ait aylığı,

aylık talep tarihindeki toplam prim ödeme gün sayısı üzerinden 29 uncu madde hükümlerine göre hesaplanacak

aylığının, bu Kanunun yürürlük tarihinden sonraki prim ödeme gün sayısına orantılı bölümü kadardır. Ancak,

Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 3600 prim gün sayısını doldurmamış olan sigortalıların yaşlılık aylığı

başlama oranının hesabında, sigortalının Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra geçen ve Kanunun yürürlük

tarihinden önceki prim gün sayısını 3600 güne tamamlayan hizmet sürelerinin her 360 günü için %3 oranı esas alınır.

c) Aylık, (a) ve (b) bentlerine göre hesaplanan kısmî aylıkların toplamından oluşur.

Aylıklar ayrıca 29 uncu maddenin son fıkrasına göre artırılarak belirlenir. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih

itibarıyla 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun geçici 82 nci maddesinin (a) bendine göre gösterge sistemi içinde

hesaplanacak kısmî aylıklara esas gösterge, sigortalıların ortalama yıllık kazanç hesabına giren takvim yılı sayısı esas

alınmak suretiyle hazırlanacak olan gösterge ve üst gösterge tespit tabloları esas alınarak belirlenir. Bu Kanunun

yürürlük tarihine kadar geçen sürelerle ilişkin aylığın hesabında esas alınan asgari aylık tutarı ile 17/7/1964 tarihli ve

506 sayılı Kanunun geçici 82 nci maddesinin ikinci fıkrasına göre belirlenen eski tam aylık tutarı, toplam prim ödeme

gün sayısı içinde bu Kanunun yürürlük tarihine kadar geçen prim ödeme gün sayısının oranına tekabül eden tutar

üzerinden esas alınır. Yurt dışı hizmet borçlanması yapanların aylıkları da yukarıda belirtilen fıkralara göre

hesaplanır. Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamında sigortalı sayılanlardan,

bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce ilgili kanun hükümleri ile bu madde hükümlerine göre yaşlılık aylığı

bağlandıktan sonra çalışmaya başlaması nedeniyle aylıkları kesilenlerden, işten ayrılarak yeniden yaşlılık aylığı

bağlanması için yazılı istekte bulunanların yeni aylıkları, bu Kanunun 30 uncu maddesinin üçüncü fıkrasına göre

hesaplanır. Malûllük ve ölüm aylıkları, bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki

sigortalılar için yukarıdaki fıkralarda belirtilen hükümler, (b) bendi kapsamındaki sigortalılar için ise bu Kanunun

yürürlük tarihinden önceki hükümlere göre esas alınan süreler dikkate alınarak 27 nci veya 33 üncü madde

hükümlerine göre hesaplanır. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce sigortalı veya iştirakçi olup, bu Kanunun

yürürlüğe girdiği tarihten sonra aylık talebinde bulunanlardan, farklı sosyal güvenlik kurumlarına ya da bu Kanunda

belirtilen sigortalılık hallerinden birden fazlasına tabi olanlara aylık bağlanmasına esas alınacak kanun, bu Kanunla

mülga 2829 sayılı Kanun hükümlerine göre tespit olunur ve bunlar hakkında, bu Kanunun geçici maddelerindeki

hükümler uygulanır. Ancak, bunlardan bu Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamına girmeyenlere 5434 sayılı Kanun

hükümleri uygulanmaz. Bu Kanunla mülga 2829 sayılı Kanuna göre 5434 sayılı Kanun hükümleri uygulanması

gerekenlerden, bu Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamına girmeyenler için, bu maddenin birinci fıkrasının (a) ve

(b) bentleri esas alınır. (a) bendi hükümlerinin uygulamasına esas alınacak kanun, bu Kanunun 4 üncü maddesinin

birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında geçen süreler hariç, bu Kanunla mülga 2829 sayılı Kanun hükümlerine göre

belirlenir. Bu Kanuna tabi hizmetlerle 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesine tabi sandıklarda geçen hizmetlerin

birleştirilmesinde de bu fıkra hükümleri esas alınmak suretiyle bu Kanunla mülga 2829 sayılı Kanun hükümleri

uygulanır. (Ek fıkra:9/1/2025-7538/12 md.) Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının

(a) bendi kapsamındaki sigortalılardan 28 inci maddenin beşinci fıkrasına göre aylık talebinde bulunanların Kanunun

yürürlük tarihinden önceki hizmet sürelerine ilişkin aylıklarının hesabında, birinci fıkranın (a) bendine göre esas

alınacak aylık bağlama oranı 506 sayılı Kanunun mülga 61 inci maddesinin dördüncü fıkrası dikkate alınarak

belirlenir.

GEÇİCİ MADDE 3 - Önceki mevzuat hükümlerinin uygulanması²¹³

KANUN MADDESİ

(Değişik: 17/4/2008-5754/68 md.) Bu Kanuna göre çıkarılması gereken yönetmelikler ile diğer düzenlemeler

yürürlüğe girinceye kadar, mevcut tüzük ve yönetmelikler ile diğer düzenlemelerin, bu Kanuna aykırı

5434 sayılı Kanuna ilişkin geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 4 - olmayan hükümleri uygulanmaya devam edilir.

KANUN MADDESİ

(Değişik: 17/4/2008-5754/68 md.) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı

Kanuna göre; aylık, tazminat, harp malûllüğü zammı, diğer ödemeler ve yardımlar ile 8/2/2006 tarihli ve 5454 sayılı

Kanunun 1 inci maddesine göre ek ödeme verilmekte olanlara, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil

5434 sayılı Kanunda kendileri için belirtilmiş olan şartları haiz oldukları müddetçe bunların ödenmesine devam

olunur. Ancak, 5 ilâ 10 yıl arasında fiili hizmet süresi olan iştirakçilerden dolayı dul ve yetim aylığı almakta olanların,

aylık ve diğer ödemeleri, bu Kanunun 32 nci, 34 üncü ve 37 nci maddelerindeki şartları haiz oldukları müddetçe devam

edilir. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce iştirakçiliği sona erenlerden tahsis talebinde bulunacaklar ile bu

Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsis talebinde bulunanlardan

işlemleri devam edenler hakkında, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun

hükümlerine göre işlem yapılır. 5434 sayılı Kanuna göre iştirakçi olup bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra bu

Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine tabi olarak çalışmaya başlayanlardan vazife malûllüğü

kapsamına girenler hakkında, bu Kanunun 47 nci maddesinin birinci fıkrasına göre işlem yapılır. (Ek cümle:

4/7/2012-6353/85 md.) 5434 sayılı Kanunun mülga hükümlerine göre vazife malullüğü aylığı bağlananlardan

malullüklerinin sürekli olduğuna Kurum Sağlık Kurulunca karar verilen iştirakçiler yine aynı Kanunun 40 inci

maddesinde belirtilen yaş hadleri ile özel kanunlarındaki yaş hadlerini doldurduğu tarihe kadar yeniden muayene

edilmelerini Kurumdan isteyebilir. Bu Kanunda aksine bir hüküm bulunmadığı takdirde; iştirakçi iken, bu Kanunun

yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamına alınanlar, bu

Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 5434 sayılı Kanun ödeneği" iken, 17/4/2008 tarihli ve 5754 sayılı Kanunun 68

inci maddesiyle metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

hükümlerine tabi olarak çalışmış olup bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine tabi olarak

yeniden çalışmaya başlayanlar ile bunların dul ve yetimleri hakkında bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri

de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılır. (Ek cümle: 11/10/2011-KHK-666/5 md.) Bu fıkra kapsamına

girenlerden 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 10 uncu maddesi kapsamında bulunanların emekli

kesenekleri ile kurum karşılıklarının hesabında, işgal ettikleri kadrolar için ilgili mevzuatında belirlenen unsurlar esas

alınır. Bu madde kapsamına girenlerin aylıklarının bağlanması, artırılması, azaltılması, kesilmesi, yeniden bağlanması,

toptan ödemeleri, ilgi devamı, ihya ve borçlanmaları, diğer ödemeler ve yardımlar ile emeklilik ikramiyeleri hakkında

bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılır ve bu

maddenin uygulanmasında mülga 2829 sayılı Kanun hükümleri ayrıca dikkate alınır. (Ek cümle: 16/6/2010-5997/10

md.) (Değişik cümle:9/1/2025-7538/13 md.) Ancak, bu Kanunun 4 üncü maddesinin dördüncü fıkrasının (d), (e) ve (f)

bentlerinde belirtilenlerden öğrenci olanların sigortalı sayılmaları, yetim aylıklarının bağlanmamasını veya bağlanan

yetim aylıklarının kesilmesini gerektirmez. (Ek cümleler:9/1/2025-7538/13 md.) Bu madde kapsamında aylık alan ya

da hükmün yürürlüğe girdiği tarihten sonra aylığa hak kazanacak erkek çocuklar için 5434 sayılı Kanunun mülga 74

üncü maddesinin altıncı fıkrası hükümleri uygulanmaz. Bu fıkranın ikinci ve üçüncü cümlesi hükümleri bu Kanunun

geçici 18 inci maddesi kapsamındaki yetimler hakkında da ilgisine göre uygulanır. (Ek fıkra:12/6/2024-7517/41 md.)

5434 sayılı Kanunun mülga 39 uncu maddesi kapsamında olup, özel kanunları gereğince kadrosuzluk nedeniyle

emekliye sevk edilenlere, yaş şartı aranmaksızın kadın ve erkek 25 hizmet yılını tamamlaması halinde emekli aylığı

bağlanır ve bağlanan aylıklar, anılan maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde aranan yaş şartı tamamlanıncaya

kadar, ödenmesini takip eden iki ay içerisinde faturası karşılığında, bunları çalıştıran kamu idarelerinden tahsil edilir.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olarak çalışmaya başlamış olup,

çalışmaya başlamadan önce ilgili mevzuatına göre alınmış ve en az % 40 oranında engelli olduklarını gösterir sağlık

kurulu raporu bulunanlar ile en az % 40 oranında doğuştan engelli olduklarını belgeleyenlerden aylık talep tarihinde

bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı olanlara; en az 5400 gün uzun vadeli

sigorta kolları primi bildirilmiş ya da emekli keseneği ödenmiş olması kaydıyla, istekleri halinde bu madde hükümleri

esas alınarak yaşlılık aylığı bağlanır. Ancak çalışmaya başladıktan sonra, Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmet

sunucularının sağlık kurullarınca usulüne uygun düzenlenecek raporlar ve dayanağı tıbbî belgelerin incelenmesi

sonucu, Kurum Sağlık Kurulunca çalışma gücündeki kayıp oranının;

a) %50 ilâ %59 arasında olduğu anlaşılan sigortalılar, en az 5760,

b) %40 ilâ %49 arasında olduğu anlaşılan sigortalılar, en az 6480, gün uzun vadeli sigorta kolları primi bildirilmiş

olması kaydıyla, haklarında bu fıkra

hükümleri uygulanır.214 Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte kamu idarelerinde hizmet akdi ile veya sözleşmeli

olarak çalışanlardan; ilgili kanunları gereği 5434 sayılı Kanun ile ilgilendirilenler aynı statüde çalışmaya devam

ettikleri sürece, bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine göre sigortalı sayılırlar ve bunlar

hakkında bu madde hükümleri uygulanır. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce iştirakçi olup, bu Kanunun

yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamına alınanların

kesenek ve karşılıkları, fiili hizmet zammı ve itibari hizmet süresi karşılıkları ile %100 artış farkları hakkında 5434

sayılı Kanunun bu Kanunun yürürlüğe girmeden önceki hükümleri uyarınca işlem yapılır. (Değişik ikinci cümle:

31/7/2008-5797/3 md.) Geçici 12 nci maddenin ikinci fıkrası uyarınca kamu idarelerinin sağlık hizmetlerinin

sağlanmasına ilişkin görevlerinin Kurum tarafından devralındığı tarihten itibaren, kamu idarelerince bu kapsamdaki

sigortalılar için her ay emekli keseneklerine esas aylıklarının %12'si oranında ayrıca genel sağlık sigortası primi

ödenir. Bunlar için Kanunun 81 inci maddesinin (h) fıkrası uyarınca ödenecek ek karşılıkların hesabında, genel sağlık

sigortası primi tutarları dikkate alınmaz. 5434 sayılı Kanuna göre ödenen aylıklar ile bu madde kapsamında

bağlanacak aylıklar, memur maaş katsayılarındaki artışlara göre yükseltilir. Ayrıca 5434 sayılı Kanunun yürürlüğe

girdiği tarihten sonra barem, teşkilat, kadro ve sair kanunlar ile aynı rütbe, kadro ve sair kanunlarda yapılacak

değişiklikler sonucunda aylık tutarlarında meydana gelecek yükselmeler, aynı rütbe, kadro unvanı ve dereceden

bağlanmış bulunan emeklilik, malullük ve vazife malullük aylıkları ile dul ve yetim aylıkları hakkında da uygulanır.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte Polis Akademisi ile fakülte ve yüksek okullarda Emniyet Genel Müdürlüğü

hesabına okuyan veya kendi hesabına okumakta iken Emniyet Genel Müdürlüğü hesabına okumaya devam eden

öğrenciler ile (İptal ibare: Anayasa Mahkemesi'nin 13/12/2022 tarihli ve E.:2021/35, K.:2022/161 sayılı Kararı ile.) 4

üçüncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında çalışmakta olanların, bahse konu okullarda geçen başarılı

eğitim süreleri, istekleri halinde; borçlanma talep tarihinde ilgisine göre en az aylık alan polis veya komiser

yardımcısının emekli keseneğine esas unsurları üzerinden, bu sürelerle ait sigortalı ve işveren hissesi priminin tamamı

borçlandırılmak suretiyle hizmetten sayılır. Bundan doğacak borç tutarının tamamı borcun tebliğ edildiği tarihten

itibaren iki yıl içinde kendileri tarafından ödenir. Ayrıca, bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce üniversitelerin

çeşitli fakülte, yüksek okul veya meslek yüksek okullarında kendi hesabına öğrenim yaptıktan sonra muvazzaf

astsubay nasbedilenlerin sözü edilen okullarda geçen başarılı öğrenim süreleri de istekleri halinde; borçlanma talep

tarihinde en az aylık alan astsubay çavuşun emekli keseneğine ait unsurlar üzerinden, bu fıkradaki esaslar dâhilinde

borçlandırılarak tahsil edilmek suretiyle hizmetten sayılır. Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce, seçimler

neticesinde belediye başkanı olarak

“engelli” şeklinde değiştirilmiştir.

görev yapmış olup, bu Kanunun yürürlük tarihinden önce 5434 sayılı Kanunun bu Kanunla yürürlükten kaldırılan ek

68 inci maddesine göre makam tazminatı ve buna bağlı olarak temsil veya görev tazminatı ödenenler hariç olmak

üzere, sosyal güvenlik kanunlarına göre emeklilik veya yaşlılık aylığı almakta olanlardan; 5434 sayılı Kanunun bu

Kanunla yürürlükten kaldırılan 39 uncu maddesine göre aylık bağlanması şartlarını haiz olanlara, bu Kanunun

yürürlük tarihinden itibaren, bu kişilerden bu Kanunun yürürlük tarihi itibarıyla 5434 sayılı Kanunun bu Kanunla

yürürlükten kaldırılan 39 uncu maddesine göre aylık bağlanması şartlarını haiz olmayanlara ise bu şartları haiz

oldukları tarihten itibaren 5434 sayılı Kanunun bu Kanunla yürürlükten kaldırılan ek 68 inci maddesinde belirtilen

şartlar da dikkate alınarak, emsali belediye başkanının almakta olduğu makam tazminatı ve buna bağlı olarak temsil

veya görev tazminatı tutarı, almakta oldukları emeklilik veya yaşlılık aylıklarına ilâve edilmek suretiyle ödenir. Bu

Kanunun yürürlük tarihinden önce seçimler neticesinde belediye başkanı olarak görev yapmış olup, bu Kanuna göre

sigortalı iken yaşlılık aylığı bağlananlardan; 5434 sayılı Kanunun bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 39 uncu

maddesine göre aylık bağlanması şartlarını haiz olanlara bu Kanunun geçici 2 nci ve geçici 4 üncü maddeleri

hükümleri de dikkate alınarak bu fıkroda belirtilen şartlar dahilinde söz konusu tazminatlar aylıklarına ilâve edilmek

suretiyle ödenir. Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce seçimler neticesinde belediye başkanı olarak görev yapmış

olanlardan ölenlerin bu Kanunun 32 nci maddesinde belirtilen şartlara sahip olmaları halinde, 5434 sayılı Kanunun bu

Kanunla yürürlükten kaldırılan ek 68 inci maddesinde belirtilen şartlar da dikkate alınarak, hak sahiplerine bu

Kanunun 34 üncü, geçici 1 inci, geçici 2 nci ve geçici 4 üncü maddeleri hükümlerine göre söz konusu tazminatlar bu

Kanunun yürürlük tarihinden önce ölenler için bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren, bu Kanunun yürürlük

tarihinden sonra ölenler için ise ölüm tarihinden itibaren ölüm aylıklarına eklenmek suretiyle ödenir. Bu Kanunun

yürürlüğe girdiği tarihten önce seçimler neticesinde belediye başkanı olarak görev yapmış olanlardan; malullük aylığı

almakta olanlar ile malullük aylığına hak kazanacaklar 5434 sayılı Kanunun bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 39

uncu maddesinde belirtilen aylık bağlamaya ilişkin şartlar dikkate alınmaksızın yukarıda belirtilen tazminat

haklarından yararlandırılır. Bu fıkraya göre tazminat tutarları ödendikçe Hazine'den tahsil edilir. Bu Kanunun

yürürlüğe girdiği tarihten önceki dönemlere ait 5434 sayılı Kanundan kaynaklanan alacakların takip ve tahsil işlemleri

5434 sayılı Kanunun bu Kanunla yürürlükten kaldırılan ilgili hükümlerine göre Kurumca sonuçlandırılır. Ancak

bunlardan bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce Maliye Bakanlığının ilgili birimleri tarafından takip ve tahsil

işlemleri başlatılmış olanların işlemleri bunlar tarafından sonuçlandırılır. Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci

fıkrasının (c) bendi kapsamındaki sigortalıların borçlandığı, ihya ettiği hizmetleri ile birlikte bu Kanuna göre aylığa

hak kazanmaları ve müracaat etmeleri halinde, paranın ödendiği tarihi takip eden ay başından itibaren kendilerine

aylık bağlanır. Ancak emeklilik ikramiyesi ödenmiş süreler emeklilik ikramiyesinde nazara alınmaz. Bu Kanunun

yürürlüğe girdiği tarihten önce ölen, ancak bu Kanunla yürürlükten

kaldırılan ilgili kanun hükümlerine göre ölüm aylığının bağlanabilmesi için yeterli prim ödeme gün sayısı olmayan

sigortalının hak sahiplerinin, prim ödeme gün sayısı bakımından bu Kanun hükümlerine göre ölüm aylığına hak

kazanması halinde, müracaat tarihini takip eden aybaşından itibaren, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 5434 sayılı

Kanun hükümlerine göre hesaplanacak aylıkları, bu Kanunun 32 nci, 34 üncü ve 37 nci maddelerine göre ödenir. Bu

Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 5434 sayılı Kanuna göre iştirakçi olup bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten

sonra bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrası kapsamında sigortalılığı bulunmayanların borçlandığı, ihya ettiği

hizmetleri ile birlikte bu Kanuna göre aylığa hak kazanmaları ve müracaat etmeleri halinde, bu maddeye göre

borçlandığı ve ihya ettiği hizmetlerine ait paranın ödendiği tarihi takip eden ay başından itibaren kendilerine bu

Kanunla yürürlükten kaldırılan 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre hesaplanarak aylık bağlanır. Hak sahipleri

hakkında bu fıkra hükmü uygulanmak suretiyle aylığa hak kazandıklarında hesaplanan aylıkları, bu Kanunun 32 nci,

34 üncü ve 37 nci maddelerine göre ödenir. Ancak bu süreler emeklilik ikramiyesinde nazara alınmaz. Kesenek veya

toptan ödemeleri zamanaşımına uğramış olması nedeniyle hizmetleri tasfiye edilmiş olanların, tasfiye edilmiş süreleri

bu Kanuna göre birleştirilecek hizmetlerden kabul edilir. Personel mevzuatına göre almış oldukları disiplin cezası

sonucu 23/4/1999 tarihi ile 14/2/2005 tarihleri arasında memuriyetleri sona erenlerden, 22/6/2006 tarihli ve 5525

sayılı Kanun uyarınca haklarında verilmiş disiplin cezaları bütün sonuçları ile ortadan kaldırılanların, bu Kanunun

yürürlük tarihinden itibaren 30/6/2011 tarihine kadar Kuruma müracaatları halinde, görevlerinden ayrıldıkları tarih

ile göreve başladıkları tarih arasındaki prim veya kesenek ödenmemiş süreleri, istekleri halinde, görevlerinden

ayrıldıkları derece ve kademelerine prim veya kesenek ödenmemiş veya borçlanmak istedikleri sürenin her üç yılına

bir derece ve her yılına bir kademe verilmek ve öğrenim durumları itibarıyla 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun

36 ncı maddesindeki yükselebilecekleri dereceleri geçmemek üzere tespit edilecek derece, kademe ve ek göstergeleri ile

emekli keseneğine esas aylığın hesabına ait tüm unsurların toplamının müracaat tarihinde yürürlükte olan katsayı ile

çarpımı sonucu bulunacak tutarlar esas alınarak, yine o tarihteki kesenek ve karşılık oranları borçlandırılmak

suretiyle hizmetten sayılır. Bundan doğacak borç tutarının tamamı borcun tebliğ edildiği tarihten itibaren 31/12/2014

tarihine kadar kendileri tarafından eşit taksitlerle veya defaten ödenir.215 (Ek fıkra: 4/7/2012-6353/85 md.) İç

güvenlik veya istihbarat görevi ifa eden kamu kurum ve kuruluşlarınca yerine getirilen uçuş veya dalış hizmetleri

sırasında, uçuşun havadaki ve yerdeki veya dalgıçlığın çeşitli sebep ve tesiri ile malul olanlar ile hayatını kaybedenler

hakkında 5434 sayılı Kanunun mülga 64 üncü maddesi hükümleri aynen uygulanır. (Ek fıkra:4/12/2025-7566/26 md.)

15 inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi hariç 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre yapılan borçlanma tutarları

ile 926 sayılı Kanunun ibaresi "30/6/2011 tarihine kadar" şeklinde ve "iki yıl içinde" ibaresi "31/12/2014 tarihine

kadar" şeklinde değiştirilmiştir.

geçici 32 nci maddesi kapsamında Türk Silahlı Kuvvetlerinde geçmiş kabul edilen sürelerle ait emekli keseneği ve

kurum karşılık tutarlarının hesaplanmasında kesenek ve karşılık veya borçlanma oranı %45 olarak uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 5 - Toptan ödeme ve ihya geçiş hükümleri

KANUN MADDESİ

(Değişik: 17/4/2008-5754/68 md.) Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki

sigortalılar için bu Kanuna göre yapılacak toptan ödemelerin, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki hizmet

sürelerine ait bölümü, bu Kanunla bazı maddeleri yürürlükten kaldırılan ilgili kanun hükümlerine göre bu Kanunun

yürürlük tarihi itibarıyla hesaplanarak, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih ile toptan ödemenin yapılmasına ilişkin

yazılı istek tarihine kadar geçen yıllar için her yılın güncelleme katsayısı ile çarpılarak bulunan tutar, bu Kanunun

yürürlüğe girdiği tarihten sonraki süreler için bu Kanuna göre hesaplanan toptan ödeme tutarına ilâve edilerek ödenir.

Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalılar için bu Kanunun

yürürlüğe girdiği tarihten önce toptan ödeme yapılarak tasfiye edilen hizmetlerin 31 inci, 36 ncı ve 41 inci maddelere

göre ihyasında veya borçlanılmasında, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla bu Kanunla bazı maddeleri

yürürlükten kaldırılan ilgili kanun hükümlerine göre hesaplanan tutarı, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih ile ihya

talebine ilişkin yazılı istek tarihi arasında geçen yıllar için, her yılın güncelleme

506 sayılı Kanuna ilişkin geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 6 - katsayısı ile çarpılarak bulunan değeri dikkate alınır.

KANUN MADDESİ

17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanuna göre 1/4/1981 tarihinden önce malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tescil

edilmiş olanlar hakkında, bu Kanunun 38 inci maddesinin ikinci fıkrasındaki sigortalılık süresinin 18 yaşın

doldurulduğu tarihten başlayacağına ilişkin hükmü uygulanmaz. 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun mülga ek 24

üncü maddesinde sayılan kurum ve kuruluşlarca, Kuruma ödenmeyen sosyal yardım zamları, Hazine tarafından ilgili

kurum ve kuruluşlardan tahsil edilmek üzere Kuruma ödenir. (Değişik üçüncü fıkra: 17/4/2008-5754/69

md.)

17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanun hükümlerine göre yapılmış olan işyeri tescilleri, bu Kanun hükümlerine göre

yapılmış sayılır. 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun mülga 86 ncı maddesi hükmüne göre topluluk sigortasına tâbi

olanların ödedikleri iş kazası, meslek hastalığı, hastalık, analık, malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primleri genel

sağlık sigortası dahil bu Kanuna göre ödenmiş sayılır. Bu süreler yatırıldıkları sigorta kolları bakımından başlangıç

süresi ve prim ödeme gün sayısı olarak kabul edilir. Bu Kanunun yürürlük tarihi itibarıyla 506 sayılı Sosyal Sigortalar

Kanununun mülga 86 ncı maddesine göre malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları bakımından topluluk sigortasına

devam edenler, bu Kanunun 4 üncü maddesi kapsamında durumları değerlendirilerek, durumlarına uyan bent

kapsamında sigortalı sayılırlar. Bunların kendileri veya işverenleri tarafından verilmesi gereken belgeler en geç üç ay

içinde Kuruma verilmek zorundadır. 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununun mülga 96 ncı maddesinin ikinci fıkrasına

göre Sosyal Sigortalar Kurumuna devir olan sandıklardan 23/1/1968 tarihli ve 991 sayılı Kanunun geçici 2 nci

maddesine göre bağlanmış emekli, adi malullük veya vazife malullük aylıkları ile Kurumca bağlanan aylıklarla dul ve

yetim aylıkları (aylık alan tek kişi de olsa) toplamı, net asgarî ücretin %70'inden aşağı olamaz. Aylık bağlama şartları

bakımından bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılarak aylık

bağlanacaklar için; (Mülga: 17/4/2008-5754/69 md.)

b) (Değişik: 17/4/2008-5754/69 md.) 28 inci maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen 5400 günlük süre ilk defa;

1) 30/4/2008 tarihi ile 31/12/2008 tarihleri arasında sigortalı sayılanlar için 4600 gün olarak,

2) 1/1/2009 tarihinden itibaren sigortalı sayılanlar için ise her takvim yılı başında 4600 güne 100 gün eklenmek

suretiyle 5400 günü geçmemek üzere,

c) (Değişik: 17/4/2008-5754/69 md.) 28 inci maddenin dördüncü fıkrasında belirtilen 3960 günlük süre ilk defa;

1) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih ile 31/12/2008 tarihleri arasında sigortalı sayılanlar için 3700 gün olarak,

2) 1/1/2009 tarihinden itibaren sigortalı sayılanlar için ise her takvim yılı başında 3700 güne 100 gün eklenmek

suretiyle 3960 günü geçmemek üzere,

d) (Değişik: 17/4/2008-5754/69 md.) 28 inci maddenin beşinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen 4320 günlük süre ilk

defa;

1) (Değişik:9/1/2025-7538/14 md.) 31/12/2008 (dahil) tarihinden önce sigortalı sayılanlar için 3700 gün olarak,

2) 1/1/2009 tarihinden itibaren sigortalı sayılanlar için ise her takvim yılı başında 3700 güne 100 gün eklenmek

suretiyle 4320 günü geçmemek üzere,

e) (Değişik: 17/4/2008-5754/69 md.) 28 inci maddenin beşinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen 4680 günlük süre ilk

defa;

1) (Değişik:9/1/2025-7538/14 md.) 31/12/2008 (dahil) tarihinden önce sigortalı sayılanlar için 4100 gün olarak,

2) 1/1/2009 tarihinden itibaren sigortalı sayılanlar için ise her takvim yılı başında 4100 güne 100 gün eklenmek

suretiyle 4680 günü geçmemek üzere, uygulanır. (Ek fıkra: 17/4/2008-5754/69 md.) Sosyal güvenlik sözleşmesi

imzalanmamış ülkelerde iş üstlenen işverenlerce çalıştırılmak üzere bu ülkelere götürülen Türk işçilerinden,

bu Kanunun yürürlük tarihinden önce sadece malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tabi topluluk sigortasına devam

edenler ile isteğe bağlı sigortalı olarak söz konusu ülkelere götürülmüş olan sigortalıların, bu Kanunun 5 inci

maddesinin (g) bendi kapsamında sigortalılıkları bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren üç ay içerisinde işverenlerince

506, 1479, 5434, 2925, 2926 sayılı kanunlara ilişkin ortak geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 7 - sağlanır ve buna ilişkin yükümlülükler yerine getirilir.

KANUN MADDESİ

(Değişik: 17/4/2008-5754/68 md.) Bu Kanunun yürürlük tarihine kadar 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı, 2/9/1971 tarihli

ve 1479 sayılı, 17/10/1983 tarihli ve 2925 sayılı, bu Kanunla mülga 17/10/1983 tarihli ve 2926 sayılı, 8/6/1949 tarihli ve

5434 sayılı kanunlar ile 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesine göre sandıklara tabi

sigortalılık başlangıçları ile hizmet süreleri, fiili hizmet süresi zammı, itibarı hizmet süreleri, borçlandırılan ve ihya

edilen süreler ve sigortalılık süreleri tabi oldukları kanun hükümlerine göre değerlendirilir. Kanunun yürürlük

tarihinden önce 24/6/1965 tarihli ve 635, 18/3/1986 tarihli ve 3269, 22/7/1965 tarihli ve 644, 1/11/1983 tarihli ve 2937,

25/3/1957 tarihli ve 6940 ve 26/10/1990 tarihli ve 3671 sayılı kanunlar ile 5434 sayılı Kanunun 32 nci maddesine göre

fiili hizmet süresine müstehak görevlerde çalışanların bu görevlerde geçirdikleri süreler bu Kanunun 40 ıncı maddesi

gereğince aranan 3600 günün doldurulmasında nazara alınır. 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun ek 5 inci

maddesinde sayılan itibarı hizmet süresi kapsamında yer alıp bu Kanunun 40 ıncı maddesinde sayılmayan işlerde bu

Kanunun yürürlük tarihinden önce geçen çalışma sürelerinin bu maddenin birinci fıkrası kapsamında

değerlendirilmesinde 3600 gün prim ödeme şartı aranmaz. Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi

kapsamındaki sigortalıların borçlandıkları hizmetleri nedeniyle borçlanma tutarlarından ödenmeyen kısmı var ise

aylıklarından emekli keseneği oranında tahsil edilmeye devam edilir. Aylıkların hesabında 41 inci maddeye ve

8/5/1985 tarihli ve 3201 sayılı Kanuna göre yapılan borçlanmaların bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki

sürelerle ait kazançları, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan ilgili kanun hükümlerine göre değerlendirilir. Ancak, bu

Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında bulunan sigortalılar için bu Kanunun yürürlük

tarihinden önceki dönemlere ait sürelerin bu Kanunun yürürlük tarihinden sonra borçlanması halinde de 41 inci

madde ve 8/5/1985 tarihli ve 3201 sayılı Kanun hükümleri uygulanır. (Ek cümle: 13/2/2011-6111/48 md.) 4 üncü

maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında değerlendirilen 1/10/2008 tarihinden önceki yurt dışı borçlanma

sürelerine göre tespit edilen basamaklar, 2008 yılı Eylül ayında yürürlükte bulunan gelir tablosunda, 41 inci maddenin

beşinci fıkrası hükmüne göre belirlenen prime esas aylık kazanca yakın gelire karşılık gelen basamağı geçemez.

Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce birden fazla dosyadan gelir veya aylık alınması durumunda bu Kanunun

yürürlük tarihinden sonra yeni dosyadan gelir veya aylık

alınmasına hak kazanılması durumunda yeni bağlanacak dosyadaki gelir ve aylık miktarı da dahil olmak üzere

mukayese yapılarak en düşük miktarlı dosya kapsamından çıkarılır. Birinci fıkrada belirtilen kanunlar kapsamında

zorunlu sigortalı sayılanlar ile isteğe bağlı sigortalı olup sağlık sigortasından yararlananların prim ödeme gün sayıları

da genel sağlık sigortası prim ödeme gün sayısı olarak değerlendirilir. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra 4

üncü maddenin birinci fıkrasının © bendine göre ilk defa sigortalı olanların sigortalılık başlangıç tarihinden önceki

süreleri, bu Kanunun 41 ve 46 ncı maddeleri, 5434 sayılı Kanunun ek 31 inci maddesi ile 3201 sayılı Kanuna göre

borçlandırılmaları halinde, sigortalılığın başlangıç tarihinin geriye götürülmesini ve haklarında bu Kanunun geçici

maddelerinin uygulanmasını gerektirmez. Kanunun yürürlük tarihinden önce 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümlerine

göre itibari hizmet süresine müstehak kadro ve görevlerde bulunanlardan bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci

fıkrasının (c) bendi kapsamında çalışmaya devam edenlerin itibari hizmet süreleri hakkında, bu Kanunun yürürlük

tarihinden önceki hükümlerinin uygulanmasına devam edilir. 30/4/2008 tarihinden sonra 506, 1479, 5434, 2925 ve

2926 sayılı kanunlara göre ilk defa sigortalı veya iştirakçi olanlar hakkında bu Kanunun 28 inci maddesinin ikinci ve

üçüncü fıkrası hükümleri uygulanır. Geçici 2 nci maddenin birinci fıkrasının (b) bendinin son cümlesi hükmü bunlar

hakkında uygulanmaz. (Ek fıkra: 17/1/2012-6270/13 md.) 24/7/2003 tarihli ve 4956 sayılı Kanunun 48 inci maddesi ile

değişik, mülga 17/10/1983 tarihli ve 2926 sayılı Kanunun 2 nci maddesi hükmü 2/8/2003 tarihi öncesi için de

uygulanır.

1479 sayılı Kanuna ilişkin geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 8 - hükmü bunlar hakkında uygulanmaz.

KANUN MADDESİ

(Değişik: 17/4/2008-5754/68 md.) Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt

bendi hariç diğer alt bentlerine göre sigortalılık niteliği taşıdıkları halde bu Kanunun yürürlük tarihine kadar kayıt ve

tescillerini yaptırmayanların sigortalılık hak ve yükümlülüğü bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren başlar.

Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendine göre sigortalı sayılanların hak ve

yükümlülüğü ise 7 nci maddenin birinci fıkrasının (b) bendine göre başlar. Ancak, bu Kanunun 4 üncü maddesinin

birinci fıkrasının (b) bendinin (1) ve (3) numaralı alt bentlerine göre sigortalı sayılanlardan bu Kanunun yürürlük

tarihinden itibaren sigortalılıkları başlatılanların, bu Kanunun yürürlük tarihi ile 4/10/2000 tarihi arasında geçen

vergi mükellefiyet süreleri bulunmak kaydıyla, sigortalının bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren 6 ay içinde

talepte bulunması halinde, vergi mükellefiyet sürelerinin tamamı için 80 inci maddenin ikinci fıkrasının (a) bendine

göre talep tarihindeki prime esas kazancının %32'si üzerinden borçlanma tutarı hesaplanır ve sigortalıya tebliğ edilir.

Sigortalının kendisine tebliğ edilen borçlanma tutarının tamamını tebliğ tarihinden itibaren 6 ay içinde ödemesi

halinde, bu süreler sigortalılık süresi olarak değerlendirilir. Sigortalıya tebliğ edilen

borç tutarının bu süre içerisinde tam olarak ödenmemesi halinde bu süreler sigortalılık süresi olarak değerlendirilmez

ve ödenen tutar bu Kanunun 89 uncu maddesine göre iade edilir. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 1479

sayılı Kanunun 53 üncü maddesi gereğince 2004 sayılı İcra ve İflas Kanununa göre başlatılmış olan icra takipleri

anılan Kanun hükümlerine göre takip edilerek sonuçlandırılır.

GEÇİCİ MADDE 9 - Emeklilik yaşına ilişkin bazı geçiş hükümleri²¹⁶

KANUN MADDESİ

4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında olup da 8/9/1999 tarihinden 30/4/2008 tarihine kadar

ilk defa sigortalı sayılanlar; kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını doldurmak ve 7000 gün malullük, yaşlılık ve ölüm

sigortaları primi ödemiş olmak şartıyla veya kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını doldurmak ve 25 yıldan beri sigortalı

bulunmak ve en az 4500 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olmak şartıyla yaşlılık aylığından yararlanırlar. (Değişik fıkra: 17/4/2008-5754/70 md.) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi

kapsamında olup da 8/9/1999 tarihinden 30/4/2008 tarihine kadar ilk defa sigortalı sayılanlar kadın ise 58,

erkek ise 60 yaşını doldurmuş ve 25 tam yıl sigorta primi ödemiş olması veya kadın ise 60, erkek ise 62 yaşını

doldurması ve en az 15 tam yıl malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemesi şartıyla kısmi yaşlılık aylığından yararlanırlar. (Ek fıkra: 17/4/2008-5754/70 md.) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının © bendi

kapsamında olup da 8/9/1999 tarihinden 30/4/2008 tarihine kadar ilk defa sigortalı sayılanlar kadın ise 58,

erkek ise 60 yaşını doldurmuş ve 25 tam yıl sigorta primi ödemiş olması veya 61 yaşını doldurması ve en az 15 tam

yıl malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemesi şartıyla kısmi yaşlılık aylığından yararlanırlar. 17/10/1983

tarihli ve 2925 sayılı Kanun kapsamında sigortalı olup da 8/9/1999 tarihinden 30/4/2008 tarihine kadar ilk defa

sigortalı sayılanlar; kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını doldurmak ve onbeş yıldan beri sigortalı olup 3600 gün

malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemek şartıyla yaşlılık aylığından yararlanırlar. Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce bazı hükümleri yürürlükten kaldırılan 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa göre sigortalı sayılanlardan;

a) En az 20 yıldan beri Bakanlıkça tespit edilen maden işyerlerinin yeraltı işyerlerinde sürekli çalışan ve bu işlerde en

az 5000 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödeyen sigortalılara yazılı talepleri halinde 28 inci maddenin

ikinci fıkrasının (a) bendindeki yaş şartları aranmaksızın yaşlılık aylığı bağlanır.

b) En az 25 yıldan beri Bakanlıkça tespit edilen maden işyerlerinin yeraltı işyerlerinde yeraltı münavebeli işlerinde

çalışan ve bu işlerde en az 4000 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödeyen sigortalılara da 28 inci

maddenin ikinci fıkrasının (a) bendindeki yaş şartları aranmaksızın 8100 gün prim ödemiş sigortalılar gibi yaşlılık

aylığı bağlanır.

yer alan “bu Kanunun yürürlük” ibareleri “30/4/2008” olarak değiştirilmiştir.

c) 50 yaşını dolduran ve malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tâbi çalışmalarının en az 1800 gününü Bakanlıkça

tespit edilen maden işyerlerinin yeraltı işlerinde geçirmiş olan sigortalılara da birinci fıkrada belirtilen diğer şartlarla

yaşlılık aylığı bağlanır. (Değişik fıkra: 17/4/2008-5754/70 md.) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce beşinci

fıkrada belirtilen işlerde çalışmaya başlayan sigortalıların, bu Kanunun yürürlük tarihinden önce veya sonra bu

işlerde geçen çalışmalarının en az 1800 gün olması halinde bu çalışmalarının dörtte biri toplam prim ödeme gün

sayılarına ilave edilir. Bunlar için malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi, sigortalının prime esas kazancının

%23’üdür. Bunun % 9’u sigortalı hissesi, % 14’ü de işveren hissesidir. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra ilk

defa maden işyerlerinin yeraltı veya yeraltı münavebeli işlerde çalışmaya başlayanlar

506 sayılı Kanunun malullük ve engellilik hükümlerine ilişkin geçiş hükümleri²¹⁷

GEÇİCİ MADDE 10 - hakkında, bu Kanunun fiili hizmet zammı süresine ait hükümleri

uygulanır.

KANUN MADDESİ

4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında olup bu Kanunun yürürlük tarihinden önce ilk defa

sigortalı olanlardan, sigortalı olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihten önce 506 sayılı Sosyal Sigortalar

Kanununun mülga 53 üncü maddesine göre malûl sayılmayı gerektirecek derecede hastalık veya engeli bulunan

ve bu nedenle malullük aylığından yararlanamayan sigortalılar, yaşları ne olursa olsun en az onbeş yıldan beri

sigortalı bulunmak ve en az 3600 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi ödemiş olmak şartıyla yaşlılık

aylığından yararlanırlar. (Mülga ikinci fıkra:9/1/2025-7538/15 md.) (Değişik üçüncü fıkra:9/1/2025-7538/15

md.) Engelliliği nedeniyle vergi indiriminden yararlanarak yaşlılık aylığı bağlananların aylıklarının ödenmesine

devam edilir. Bunlar hakkında 28 inci maddenin beşinci fıkrası ile 94 üncü madde hükümleri uygulanır. Birinci

(...)219 fıkraya göre bağlanan aylıkların aylık bağlama oranı, 5400 gün üzerinden hesaplanan orandan az olamaz.

(Ek fıkra: 17/4/2008-5754/71 md.) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce, malullük durumlarının tespiti

için talepte bulunan ve bu Kanunun yürürlük tarihinden sonra malûl olduklarına karar verilenler hakkında 506

ve 2925 sayılı kanunlardaki diğer şartları da taşımaları halinde anılan kanunlara göre malullük aylığı bağlanır. 55

inci maddenin dördüncü fıkrasındaki malullük aylığı alt sınırı ile 33 üncü maddesinin ikinci fıkrasındaki ölüm

aylığı alt sınırı 17/10/1983 tarihli ve 2925 ve bu Kanunla mülga 17/10/1983 tarihli ve 2926 sayılı Kanunlara göre

bağlanacak malullük ve ölüm

primi ödemesi geçiş hükümleri” iken, 17/4/2008 tarihli ve 5754 sayılı Kanunun 71 inci maddesiyle metni işlendiği

şekilde değiştirilmiştir. “sakatlık” ibaresi “engellilik”, birinci fıkrasında yer alan “özü” ibaresi “engeli”, ikinci ve

üçüncü fıkralarında yer alan “sakatlığı” ibareleri “engelliliği” şeklinde değiştirilmiştir. madde metninden çıkarılmıştır.

aylıklarında, aynı kanunlar gereği bağlanan yaşlılık aylığı ile kıyaslanarak uygulanır. (Ek fıkra: 17/4/2008-5754/71

md.) 1/1/2000 tarihinden itibaren sigortalı olup, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce malullük aylığı

bağlanması için tahsis talebinde bulunan sigortalılar ile ölen sigortalıların hak sahiplerine 17/7/1964 tarihli ve 506

sayılı Kanunla bağlanan aylıklar, 506 sayılı Kanunun geçici 89 uncu maddesinde belirtilen alt sınır aylığı esas alınarak

aylık başlangıç tarihi itibarıyla yeniden hesaplanır. Oluşacak farklar bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren dört ay

içerisinde ilgililere ödenir. Yukarıdaki fıkra da belirtilen alt sınır aylıklarının hesabında, 506 sayılı Sosyal Sigortalar

Kanununun mülga 92 nci maddesinin ikinci fıkrasına göre belirlenen yarım aylıklar ile aynı Kanunun mülga 96 ncı

maddesinin beşinci fıkrası hükmüne göre alt sınır aylığı uygulanmayan aylıklar ile sosyal güvenlik sözleşmeleri

gereğince bağlanan kısmî aylıklar dikkate alınmaz. (Mülga son fıkra: 17/4/2008-5754/71 md.)

Sigortalı tesciline, sigorta sicil numarasına ve dış temsilciliklerdeki görevlilere

GEÇİCİ MADDE 11 - ilişkin geçiş hükümleri

KANUN MADDESİ

(Değişik birinci fıkra: 17/4/2008-5754/72 md.) Bu Kanun yürürlüğe girmeden önce mevcut sosyal güvenlik

kurumlarında tescili yapılan sigortalılar ve ilk defa tescili yapılacak sigortalılar ile bunların hak sahipleri için ortak

bilgi bankası oluşturulur. Bu sigortalılar ile sisteme yeni katılacak sigortalıların tescilinde, Türkiye Cumhuriyeti kimlik

numaraları sosyal güvenlik sicil numarası olarak esas alınır. Sigortalıların eski sigorta sicil numaraları, bu Kanuna

göre tescil edilecekleri tarihe kadar kullanılmaya devam edilir. Bu Kanunun 4 üncü maddesinin (b) bendi kapsamında

olan sigortalıların, bu Kanunun 17 nci maddesine göre hesaplanacak günlük kazançlarında; bu Kanunun yürürlük

tarihinden sonraki sürelerle ait prime esas kazanç hesabında dikkate alınan unsurlar, bu Kanunun yürürlük

tarihinden önceki sürelerle ait prime esas kazanç hesabında da dikkate alınır.220 (Ek fıkra: 17/4/2008-5754/72 md.)

Hizmet akdiyle çalışan sigortalılar için Kanunun 17 nci maddesi gereğince tespit edilecek günlük kazanç hesabına esas

üç aylık dönemdeki kazançları Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce olanların son takvim ayı itibarıyla gelirlerinin

hesaplanmasında bu Kanunla yürürlükten kaldırılan 506 sayılı Kanun hükümleri uygulanır. Bu Kanunun yürürlüğe

girdiği tarihte dış temsilciliklerde görevli sigortalı veya genel sağlık sigortalısı personelden, temsilciliğin bulunduğu

ülkede sürekli ikamet iznini veya bu devletin vatandaşlığını da haiz olanlar, uluslararası sosyal güvenlik

sözleşmelerindeki hükümler saklı kalmak üzere ve Dışişleri Bakanlığının olumlu görüşünün alınması şartıyla

bulunduğu ülkenin sosyal güvenlik kurumları ile irtibatlandırılabilirler. (Ek fıkra: 17/4/2008-5754/72 md.) Bu Kanun

yürürlüğe girmeden önce 5434 sayılı

(b) ve (c) bentleri" ibaresi "(b) bendi" şeklinde değiştirilmiştir.

Kanun hükümlerine göre iştirakçi çalıştıran ve bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra da 4 üncü maddenin

birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı sayılan kişileri çalıştırmaya devam eden kamu idareleri 11 inci madde

uyarınca işyeri bildirgesini Kurumca belirlenecek sürede vermek zorundadırlar. İşyeri bildirgesinin Kurumca

belirlenecek süre içinde verilmemesi durumunda, 102 nci maddenin (b) bendi gereğince idari para cezası uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 12 - Genel sağlık sigortası geçiş hükümleri

KANUN MADDESİ

(Değişik: 17/4/2008-5754/68 md.) Bu Kanunun uygulamasında sağlık hizmeti sunucularının sigortalılık kontrolü ve

diğer provizyon işlemlerini elektronik ortamda yapmaya başlaması için gerekli altyapının kurulmasına kadar, sağlık

bilgilerinin yazılı olarak tutulmasına başlanır ve sağlık belgesinin veya sağlık karnesinin Kurumca verilmesine devam

edilir. Kamu idarelerinin sağlık hizmetlerinin sağlanmasına ilişkin görevleri, yürürlükten kaldırılan kanunlardaki hak

ve yükümlülükler çerçevesinde ilgili kayıt ve işlemler Kurum tarafından devralınan tarihe kadar devam eder. Devir

süreci 1/1/2012 tarihine kadar tamamlanır.221 Kişilerin yürürlükten kaldırılan kanun hükümleri gereğince hak

ettikleri sağlık hizmetleri, bu Kanun hükümleri gereğince kapsama alınmamış ise tedavi tamamlanıncaya kadar

yürürlükten kaldırılan kanun hükümlerine göre Kurumca sağlanmaya devam edilir. 67 nci madde gereği hesaplanan

30 günün hesabında kişilerin lehine olan durum uygulanır. Genel sağlık sigortalısının ve bakmakla yükümlü olduğu

kişilerin, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce başlayan, ancak, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra

faturalandırılan tedavi giderleri Kurum tarafından karşılanır. Bu Kanunun yürürlük tarihinden 1/1/2012 tarihine

kadar bu Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinin (1) numaralı alt bendi uygulanmaz. Bu sürede,

18/6/1992 tarihli ve 3816 sayılı Kanun kapsamında yeşil kart verilen ve verilecek kişiler durumlarında değişiklik

olmaması kaydıyla başka bir işleme gerek kalmaksızın bu Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinin

(1) numaralı alt bendi kapsamında genel sağlık sigortalısı sayılır. 3816 sayılı Kanun kapsamında yeşil kart almak için

müracaat etmekle birlikte, 3816 sayılı Kanun hükümlerine göre tespit edilen aile içindeki kişi başına düşen gelir

payının aylık tutarı; asgari ücretin üçte birinden asgari ücrete kadar olduğu tespit edilen kişiler için 82 nci maddeye

göre belirlenen prime esas günlük kazanç alt sınırının otuz günlük tutarının üçte biri, asgari ücretten asgari ücretin iki

katına kadar olduğu tespit edilen kişiler için 82 nci maddeye göre belirlenen prime esas günlük kazanç alt sınırının

otuz günlük tutarı; asgari ücretin iki katından fazla olduğu tespit edilen kişiler için 82 nci maddeye göre belirlenen

prime esas günlük kazanç alt sınırının otuz günlük tutarının iki katı prime esas asgari kazanç tutarı olarak esas alınır.

(Ek cümle: 16/6/2010-5997/8 md.) 1/1/2012 tarihine ayı geçemez" ibaresi "Devir süreci üç yıl içinde tamamlanır" şeklinde değiştirilmiş, daha sonra kadar" şeklinde

değiştirilmiştir.

kadar bu Kanunun uygulanmasında Kurumca talep edilen aile içindeki kişi başına düşen gelir tutarlarının tespiti

kararları, gerekli araştırma ve inceleme yapıldıktan sonra, il ve ilçe idare kurulları tarafından verilir.222 60 ıncı

maddenin birinci fıkrasının (d) ve (g) bentleri gereğince sigortalı sayılanlar, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten

itibaren 1/1/2012 tarihine kadar bildirimlerini yapmak zorundadır. Bu süre içinde, 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının

(d) ve (g) bentleri gereğince genel sağlık sigortalısı sayılanlardan; tescil talebi olmayanların 18 yaşından küçük

çocuklarının sağlık hizmetlerinden yararlandırılması halinde bu kişiler Kurumca tescil edildikleri tarih itibarıyla genel

sağlık sigortalısı olurlar. Ancak, aile hekimliği uygulamasına başlanan illerde, bu kişiler bu süreye bakılmaksızın genel

sağlık sigortalısı ve bakmakla yükümlü olduğu kişi olarak Kurumca tescil edildikleri tarih itibarıyla kapsama

alınır.223224 Aile hekimleri tarafından başlatılan sevk zincirine uygun olarak alınan sağlık hizmetlerinde 68 inci

maddenin ikinci fıkrasında belirtilen katılım payları, üç yıl süreyle %50 oranında azaltılarak uygulanabilir. 70 inci

maddenin birinci fıkrası gereği yapılacak belirlemeler, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren en geç bir yıl

içinde tamamlanır. Bu süre içerisinde 70 inci maddenin ikinci fıkrasının uygulanmasını il ve ilçe bazında ertelemeye

Sağlık Bakanlığı yetkilidir. İlgili kanunları gereği tedavi yardımları karşılanan kişiler, bu Kanunun yürürlüğe girdiği

tarihte herhangi bir işleme gerek kalmaksızın, bu Kanun açısından genel sağlık sigortalısı veya genel sağlık

sigortalısının bakmakla yükümlü olduğu kişi sayılır. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte ilgili kanunları gereği

bakmakla yükümlü olunan kız çocukları bu Kanun gereğince de bakmakla yükümlü olunan kişi sayılır. Ancak

durumlarında değişiklik olduğunda sağlık hizmetlerinden yararlanma koşulları bu Kanun hükümlerine göre yeniden

belirlenir. (Ek cümle: 13/2/2011-6111/49 md.) Kız çocuklarının durum değişikliklerinin ortadan kalkması halinde, bu

kişiler tekrar ilgili kanunlarına göre bakmakla yükümlü olunan kişi sayılır. Bu kişilerin sigortalı ve sigortalının

bakmakla yükümlü olduğu kişilere ilişkin bilgileri ilgili kurumlar tarafından bu Kanunun yürürlük tarihinden itibaren en geç üç ay içinde Kuruma bildirilir. 211 sayılı Türk Silâhlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun, bu Kanuna

aykırı hükümleri, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl süreyle uygulanır. (Değişik onuncu fıkra:

13/2/2011-6111/49 md.) 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanununa tabi sigortalılar ile bunların bu Kanuna

göre bakmakla yükümlü oldukları kimseler, genel sağlık sigortası hükümlerine göre sağlanan sağlık hizmetlerinden ve

süresince" ibaresi "1/1/2012 tarihine kadar" olarak değiştirilmiştir. çocuklarının sağlık hizmet sunucusuna müracaat

tarihi itibarıyla yapılır" ibaresi "bu kişiler Kurumca tescil edildikleri tarih itibarıyla genel sağlık sigortalısı olurlar"

şeklinde, "bakmakla yükümlü olduğu kişi olarak kapsama alınır" ibaresi ise "bakmakla yükümlü olduğu kişi olarak

Kurumca tescil edildikleri tarih itibarıyla kapsama alınır"olarak değiştirilmiştir. içinde" ibaresi "1/1/2012 tarihine

kadar", "iki yıllık süreye" ibaresi "bu süreye" şeklinde değiştirilmiştir.

diğer haklardan yararlanma hakkına sahiptir. 63 üncü maddede sayılan finansmanı Kurumca sağlanacak sağlık

hizmetleri ile 65 inci madde gereği ödenecek gündelik, yol, yatak ve yemek giderlerinin 72 nci madde hükümlerine göre

Kurumca ödenecek bedelleri tespit edilip yayımlanıncaya, 73 üncü madde hükümlerine göre sağlık hizmeti sunucuları

ile sözleşmeler yapıncaya kadar, Kurum tarafından belirlenmiş olan usûl ve esaslar, sağlık hizmeti bedelleri ile

protokol ve sözleşmeler geçerlidir. (Ek fıkra: 13/2/2011-6111/49 md.) 4857 sayılı İş Kanununun 13 üncü ve 14 üncü

maddelerine göre kısmi süreli iş sözleşmesiyle çalışanlar ile bu Kanuna göre ev hizmetlerinde ay içerisinde 30 günden

az çalışan sigortalıların eksik günlerine ait genel sağlık sigortası

4046 sayılı Kanunun uygulanmasına ilişkin geçiş esasları

GEÇİCİ MADDE 13 - primlerini 30 güne tamamlama yükümlülüğü 1/1/2012 tarihinde

başlar.

KANUN MADDESİ

(Değişik: 17/4/2008-5754/68 md.) tazminatı alanlar 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında

sigortalı ve genel sağlık sigortalısı sayılır, ancak kısa vadeli sigorta kollarına tâbi değildir. Sigortalıların sigortalı

olduklarını ayrıca Kuruma bildirme sorumlulukları yoktur. Türkiye İş Kurumu tarafından ilk iş kaybı tazminatının

ödediği tarihi takip eden ay sonu itibarıyla, iş kaybı tazminatı alanlara ilişkin primlerin aktarıldığı anda sigortalı

bildirimi ve tescili yapılmış sayılır. Bu kapsamdakilerin sigortalılıkları iş kaybı tazminatı

ödeme süresinin bittiği

tarihte sona erer. İş kaybı tazminatı sona erenler için bu Kanunun 9 uncu madde hükümleri uygulanmaz. İş kaybı

tazminatından yararlananlar için Türkiye İş Kurumu prim ödeme yükümlüsü olmakla birlikte bu Kanun kapsamında

işyeri ve işveren sayılmaz.

GEÇİCİ MADDE 14 - Sosyal güvenlik destek primine ilişkin geçiş hükümleri

KANUN MADDESİ

(Ek: 17/4/2008-5754/73 md.)225 Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce iştirakçi veya sigortalı olanlar, vazife

malûllüğü, malullük ve yaşlılık veya emekli aylığı bağlananlar ve bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte sosyal güvenlik

destek primi ödeyerek çalışmaya devam edenler hakkında; bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b)

bendi kapsamında çalışmaya başlayanlar hariç olmak üzere sosyal güvenlik destek primine tabi olma bakımından bu

Kanunla yürürlükten kaldırılan ilgili kanun hükümlerinin uygulanmasına devam edilir. Ancak;

a) Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında çalışanlar

güvenlik destek primi ödeyerek çalışmaya devam edenler hakkında" ibaresinden sonra gelmek üzere "; bu Kanunun 4

üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında çalışmaya başlayanlar hariç olmak üzere" ibaresi eklenmiş

olup, söz konusu değişikliğin, 6663 sayılı Kanunun yayımı tarihi olan 10/2/2016 tarihini takip eden ödeme dönemi

başında yürürlüğe gireceği adı geçen Kanunun 35 inci maddesi ile hüküm altına alınmıştır.

için sosyal güvenlik destek primi oranı 80 inci maddeye göre tespit edilen prime esas kazançlar üzerinden 81 inci

maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen prim oranına yüzde 30 oranının eklenmesi suretiyle bulunan

toplamdır. Yüzde 30 oranının dörtte biri sigortalı, dörtte üçü işveren hissesidir. Bu kapsamda sayılan kişilerden sosyal

güvenlik destek primine tabi olanların prim ödeme yükümlüsü bunların işverenleridir. Bunlar hakkında sadece iş

kazası ve meslek hastalığı sigortası hükümleri uygulanır.

b) (Mülga: 29/1/2016-6663/31 md.)

c) (Değişik: 12/7/2013-6495/98 md.) 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanuna veya 2330

sayılı Kanun hükümleri uygulanarak aylık bağlanmasını gerektiren kanunlara göre veya 5434 sayılı Kanunun 56 ve

mülga 64 üncü maddelerine göre vazife malûllüğü aylığı almakta iken; bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla

çalışmaya devam edenler ile sonradan bu Kanuna tabi çalışmaya başlayacaklar için sosyal güvenlik destek primi

uygulanmaksızın bu Kanunun 5 inci maddesinin (e) bendi hükümleri uygulanır.

d) 5434 sayılı Kanuna göre vazife malûllüğü aylığı almakta iken bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla bu

Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) (...)226 bendi kapsamında çalışmaya devam edenler hakkında, bu

Kanunun yürürlük tarihinden itibaren bir ay içinde yazılı talepleri doğrultusunda bu Kanunun iş kazası ve meslek

hastalığı sigortası hükümleri ve uzun vadeli sigorta kolları veya sosyal güvenlik destek primine ait hükümler

uygulanır. Bunlardan uzun vadeli sigorta primi ödeyenlerin belirtilen süre içinde yazılı talepte bulunmamaları halinde

ayrıca iş kazası meslek hastalığı hükümleri uygulanır, sosyal güvenlik destek primi kesilmez. Bu Kanunun yürürlüğe

girdiği tarihten önce iştirakçi olup, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre

vazife malûllüğü aylığı bağlananlardan bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) (...)226 bendi kapsamında çalışmaya başlayanlar hakkında da yazılı talepleri doğrultusunda işlem yapılır. Bu bent kapsamında

olanlardan ayrıca genel sağlık sigortası primi alınmaz. 2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında

Kanun veya 2330 sayılı Kanun hükümleri uygulanarak aylık bağlanmasını gerektiren kanunlar veya 5434 sayılı

Kanunun 56 ve mülga 64 üncü maddeleri kapsamında vazife malûllüğü aylığı almakta olanlar, sınıf veya görev

değiştirerek çalışmaya devam eden iştirakçiler ile aynı Kanun kapsamına giren olaylar sebebiyle vazife malûllüğü

aylığı alan ve bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında çalışan veya daha sonra

çalışmaya başlayan er ve erbaşların, bu Kanunun yürürlük tarihinden sonra müracaat tarihlerini takip eden

aybaşından itibaren bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre

görevlerinden ayrılmasına gerek kalmaksızın alınacak emekliye sevk onayına istinaden vazife malullüğü

cümlelerinde yer alan “ve (b)” ibareleri yürürlükten kaldırılmış olup, söz konusu değişikliğin, 6663 sayılı Kanunun

yayımlı tarihi olan 10/2/2016 tarihini takip eden ödeme dönemi başında yürürlüğe gireceği adı geçen Kanunun 35 inci

maddesi ile hüküm altına alınmıştır.

aylıkları bağlanarak ödenir. (Mülga son cümle: 12/7/2013-6495/98 md.) (...)227 (Ek fıkra: 4/7/2012-6353/86 md.) 2330

sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun veya 2330 sayılı Kanun hükümleri uygulanarak aylık

bağlanmasını gerektiren kanunlar veya 5434 sayılı Kanunun 56 ve mülga 64 üncü maddeleri kapsamında vazife

malulü olup sınıf veya görev değiştirenlerden bu maddenin yürürlük tarihi itibarıyla 4 üncü maddenin birinci

fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı olarak çalışmaya devam edenler ile aynı kapsamda çalışmaya devam eden er

ve erbaşlara, görevlerinden ayrılmasına gerek kalmaksızın alınacak emekliye sevk onayına istinaden müracaatlarını

takip eden ay başından itibaren aylık bağlanır. Bunlara ve bu maddenin yürürlük tarihinden önce sınıf veya görev

değiştirerek 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında sigortalı olarak çalışmaya devam edenlerden bu

maddenin birinci fıkrasının (d) bendi hükümleri uygulanmak suretiyle vazife malullüğü aylığı alanlardan emeklilik

ikramiyesi tutarları ödenmeyenlere (er ve erbaşlar hariç), bu fıkranın yürürlük tarihini takip eden ay başında

yürürlükte bulunan katsayılar uygulanmak suretiyle emeklilik ikramiyesi ödenir. (Ek fıkra: 18/2/2009-5838/32 md.)

2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanununa göre yaşlılık aylığı almakta iken çalışmaya başlayanların aylıkları

kesilmez ve bunlar hakkında da bu maddenin sosyal güvenlik destek primi alınmasına ilişkin hükümleri uygulanır.

(Ek fıkra: 17/1/2012-6270/14 md.; Mülga:29/1/2016-6663/31 md.) (Ek fıkra: 4/4/2015-6645/50 md. ; Mülga:29/1/2016-

6663/31 md.) (Ek fıkra:29/1/2016-6663/31 md.) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce iştirakçi veya sigortalı

olup, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce ya da sonra malullük, yaşlılık veya emekli aylığı bağlananlardan; 4

üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında çalışanlar hakkında, bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarih

itibarıyla sosyal güvenlik destek primine tabi olma bakımından bu Kanunla yürürlükten kaldırılan ilgili Kanun

hükümleri uygulanmaz. Bunlar hakkında, 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (n) bendi veya 30 uncu maddenin üçüncü

fıkrası hükmü uygulanır. Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce iştirakçi olup, bu Kanunun yürürlüğe girdiği

tarihten önce ya da sonra 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre vazife malullüğü aylığı bağlananlardan 4 üncü

maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında çalışanlar hakkında ise; bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarih

itibarıyla, sosyal güvenlik destek primine ilişkin hükümler uygulanmaksızın ve genel sağlık sigortası primi

alınmaksızın iş kazası ve meslek hastalığı sigortası hükümleri ile yazılı talepleri hâlinde uzun vadeli sigorta kolları

hükümleri uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 15 - Prime esas kazancın beyanına ilişkin geçiş hükmü

KANUN MADDESİ

(Ek: 17/4/2008-5754/73 md.)

fıkrasının (d) bendinde geçen “3713 sayılı Kanuna göre” ibaresi ile ikinci fıkrasında geçen “3713 sayılı Kanun

kapsamında” ibaresi “2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun veya 2330 sayılı Kanun

hükümleri uygulanarak aylık bağlanmasını gerektiren kanunlar veya 5434 sayılı Kanunun 56 ve mülga 64 üncü

maddeleri kapsamında” şeklinde değiştirilmiştir.

Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendi hariç, kendi adına ve hesabına

bağımsız çalışan sigortalılardan, bu Kanunun yürürlük tarihinden önce sigortalı olarak kaydı ve

tescili yapılmış

olanların bu Kanunun 80 inci maddesine göre belirlenen prime esas kazançlarını Kurumca belirlenecek sürede beyan

etmemeleri halinde, ödeyecekleri aylık primler beyanda bulununcaya kadar daha önce ödemiş oldukları gelir

basamaklarına karşılık gelen tutarlar üzerinden alınır. Ancak, bu tutarlar 82 nci maddede belirtilen asgari günlük

kazanç alt sınırına göre hesaplanan aylık prime esas kazanç tutarından az olamaz.

Kendi adına ve hesabına tarımsal faaliyette bulunan sigortalılar ile esnaf

GEÇİCİ MADDE 16 - muaflığından yararlanan kadın sigortalılara ilişkin geçiş

hükümleri228229

KANUN MADDESİ

(Ek: 17/4/2008-5754/73 md.) (Değişik birinci fıkra: 17/4/2017-KHK-690/49 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7077/45 md.)

Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendinde belirtilenler için 6 ncı

maddenin birinci fıkrasının (ı) bendi ile 80 inci maddenin ikinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen “otuz” ibaresi, bu

maddenin yürürlüğe girdiği yıl için “onbeş” olarak uygulanır ve prime esas günlük kazancın otuz katını geçmemek

üzere takip eden her yıl için bir puan artırılır. (Ek fıkra: 15/5/2008-5763/25 md.; Mülga: 31/7/2008-5797/11 md.) (Ek

fıkra: 15/5/2008-5763/25 md.) (...)230 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 9 uncu maddesinin

birinci fıkrasının (6) numaralı bendinde belirtilen işleri, hizmet akdiyle herhangi bir işverene tabi olmaksızın sürekli

ve kazanç getirici nitelikte yaptıkları (...)230 Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Kurumca belirlenen usul ve esaslara

göre tespit edilen kadın isteğe bağlı sigortalılar; bu maddenin yürürlüğe girdiği yıl için 82 nci maddeye göre belirlenen

prime esas günlük kazanç alt sınırının onbeş katı üzerinden başlanılarak, takip eden her yıl için bir puan arttırılmak

suretiyle otuz katını geçmemek üzere malullük, yaşlılık, ve ölüm sigortaları ile genel sağlık sigortası primi öderler.230

Kendi adına ve hesabına çalışanların sigortalılıklarının durdurulmasına ilişkin

GEÇİCİ MADDE 17 - hükümler

KANUN MADDESİ

(Ek: 17/4/2008-5754/73 md.) Kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlarla tarımda kendi adına ve hesabına

Bakanlığı tarafından düzenlenen kurslarda usta öğretici olarak çalıştırılanlar” ibaresi metinden çıkarılmıştır. hesabına

tarımsal faaliyette bulunan sigortalılara ilişkin geçiş hükmü” iken 1/10/2008 tarihinden geçerli olmak üzere metne

işlendiği şekilde değiştirilmiştir. yürürlüğe girdiği tarihten önce,” ibaresi ile “bu maddenin yürürlük tarihinden sonra

aynı şartlarla bu işleri yaptıkları,” ibaresi madde metninden çıkarılmış ve “yapmakta olanların” ibaresi “yaptıkları”

şeklinde değiştirilmiştir.

bağımsız çalışanlardan, 1479 ve 2926 sayılı kanunlara göre tescilleri yapıldığı halde, bu maddenin yürürlük tarihi

itibarıyla beş yılı aşan süreye ilişkin prim borcu bulunanların, bu sürelerle ilişkin prim borçlarını, prim borçlarının

ödenmesine ilişkin Kurumca çıkarılacak genel tebliğin yayımı tarihini takip eden aybaşından itibaren 6 ay içerisinde

ödememeleri halinde, prim ödemesi bulunan sigortalıların daha önce ödedikleri primlerin tam olarak karşıladığı ayın

sonu itibarıyla, prim ödemesi bulunmayan sigortalıların ise tescil tarihi itibarıyla sigortalılığı durdurulur. Prim

borcuna ilişkin süreler sigortalılık süresi olarak değerlendirilmez ve bu sürelerle ilişkin Kurum alacakları takip

edilmeyerek, Kurum alacakları arasında yer verilmez. Ancak, sigortalı ya da hak sahipleri daha sonra müracaatları

tarihindeki 80 inci maddenin ikinci fıkrasına göre belirlenecek prime esas kazanç tutarı üzerinden hesaplanacak borç

tutarının tamamını, borcun tebliğ tarihinden itibaren üç ay içinde ödedikleri takdirde, bu süreler sigortalılık süresi

olarak değerlendirilir. Sigortalılıkları önceki kanunlara göre durdurulanlar için de bu maddenin ikinci fıkrası hükmü

uygulanır.

Bazı aylık tazminat ve yardımlara ilişkin geçiş hükümleri GEÇİCİ MADDE 18 - (Ek: 17/4/2008-5754/73 md.) İlgili

kanunlarında düzenleme yapıncaya kadar;

a) 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Kanunun 56 ncı maddesinin birinci fıkrasında belirtilenlerden bu

Kanunla

yürürlükten kaldırılan maddeleri dahil 5434 sayılı Kanuna göre vazife veya harp malûlû sayılması gerekenlerin ve

Türk Silâhlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından görevlendirildiği

tarihte uzun vadeli sigorta kollarına tabi olarak çalışmayanlardan bu Kanunla yürürlükten kaldırılan maddeleri dahil

5434 sayılı Kanuna göre harp malûlû sayılması gerekenlerin kendileri ile bunların dul ve yetimlerine bağlanacak

aylıklar hakkında bu Kanunun yürürlük tarihinden önceki hükümlerin uygulanmasına devam olunur.231

b) 5434 sayılı Kanunun ek 77 nci maddesinin birinci fıkrası ile bu Kanunun 47 nci maddesinin sekizinci fıkrasında

sayılanlara ve bunların haksahiplerine, ilgili kanunları ve bu Kanun çerçevesinde bağlanacak aylıkları toplamının,

emsallerinin 5434 sayılı Kanunun ek 77 nci maddesine göre yükseltilerek hak kazandıkları aylıklardan düşük olması

halinde, aradaki fark ayrıca ödenir.

c) 18/3/1924 tarihli ve 442 sayılı Kanunun ek 16 nci maddesi, 24/2/1968 tarihli ve 1005 sayılı Kanun, 3/11/1980 tarihli

ve 2330 sayılı Kanun, 11/10/1983 tarihli ve 2913 sayılı Kanun, 28/5/1986 tarihli ve 3292 sayılı Kanun, 12/4/1991 tarihli

ve 3713 sayılı Kanun ile yılı bütçe kanunlarına ekli cetveller kapsamına giren kişilere ve diğer kanunlarda yapılan

atıflar

17/4/2017 tarihli ve 690 sayılı KHK'nin 50 nci maddesiyle, bu bentte yer alan "Türk Silâhlı Kuvvetleri" ibaresi "Türk

Silâhlı Kuvvetleri, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı" şeklinde değiştirilmiş, daha sonra bu

hüküm 1/2/2018 tarihli ve 7077 sayılı Kanunun 46 ncı maddesiyle aynen kabul edilerek kanunlaşmıştır. sebebiyle 2330 sayılı Kanun esas alınarak ilgililerine aylık, tazminat ve ek ödeme verilmesi ile yardım işlemleri

hakkında, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan maddeleri dahil 5434 sayılı Kanunun ilgili hükümlerinin uygulanmasına

devam edilir. (Ek fıkra: 16/6/2010-5997/11 md.) Polis Akademisinde öğrenim görmekte olan öğrencilerin yetim

aylıkları bu öğrenimleri süresince kesilmeksizin ödenmeye devam edilir. (Ek fıkra: 4/7/2012-6353/87 md.) Bu madde

kapsamına giren ve malullüklerinin sürekli olduğuna Kurum Sağlık Kurulunca karar verilen geçici ve gönüllü köy

korucuları ile 2330 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) ve (f) bentlerinde sayılan hizmetlerinden

dolayı malullük aylığı bağlananlar 442 sayılı Kanunda öngörülen yaş hadlerine kadar, er ve erbaşlar 55 yaşını

doldurdıkları tarihe kadar yeniden muayene edilmelerini Kurumdan isteyebilir.232 Bu madde kapsamına girenler için

yukarıdaki fıkralar gereğince Kurumun yükleneceği ilâve giderler, ödeme tarihinden itibaren en geç iki ay içinde

faturası karşılığı Hazineden tahsil edilir.

GEÇİCİ MADDE 19 - Aylık alanlardan kesilecek sağlık sigortası primi

KANUN MADDESİ

(Ek: 17/4/2008-5754/73 md.; Değişik:

13/2/2011-6111/50 md.) 1479 ve 2926 sayılı kanunlara göre aylık almakta

olanlarla 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında çalışmaları nedeniyle geçici 2 nci maddeye göre

aylık bağlanacaklara aylık bağlamaya esas tüm hizmetleri süresince on yıl süreyle hastalık sigortası veya sağlık

sigortası veya genel sağlık sigortası primi ödemiş olanlardan, hastalık sigortası, sağlık sigortası ve genel sağlık

sigortası primi kesilmiş olan süreler düşülmek kaydıyla, aylıklarının %10'u oranında ve 10 yılı tamamlayacak süreyle

genel sağlık sigortası primi kesilir. Ancak, bu maddenin yürürlük tarihinden önce yapılan kesintiler iade edilmez.

506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesi kapsamındaki sandıklar ve ilgili hükümler

GEÇİCİ MADDE 20 - çıktıkları" ibaresi "55 yaşını doldurdıkları" şeklinde

değiştirilmiştir.

KANUN MADDESİ

(Ek: 17/4/2008-5754/73 md.) (Değişik birinci fıkra: 4/4/2015-6645/51 md.) 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesi

kapsamındaki bankalar, sigorta ve reasürans şirketleri, ticaret odaları, sanayi odaları, borsalar veya bunların teşkil

ettikleri birlikler personeli için kurulmuş bulunan sandıkların iştirakçileri ile aylık veya gelir bağlanmış olanlar ile

bunların hak sahiplerinin Sosyal Güvenlik Kurumuna devir tarihini belirlemeye Cumhurbaşkanı yetkilidir. Devir tarihi

itibarıyla sandık iştirakçileri bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı

sayılılar.233 Sosyal Güvenlik Kurumu, Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Devlet Plânlama Teşkilatı Müsteşarlığı,

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, her sandık için ayrı ayrı olmak üzere

hesabı yapılan Sandığı temsilen bir ve Sandık iştirakçilerini istihdam eden kuruluşu temsilen bir üyenin katılımıyla

oluşturulacak komisyonca; her bir sandık için sandıktan ayrılan iştirakçiler de dâhil olmak üzere, devir tarihi

itibarıyla devredilen kişilerle ilgili olarak, sandıkların bu Kanun kapsamındaki sigorta kolları itibarıyla gelir ve

giderleri dikkate alınarak yükümlülüğünün peşin değeri hesaplanır. Peşin değer aktüeryal hesabında kullanılacak

teknik faiz oranı yüzde 9,8 olarak esas alınır. Belirlenen peşin değer, onbeş yıldan fazla olmamak üzere, yıllık eşit

taksitlerle her yıl için ayrı ayrı Hazine Müsteşarlığınca açıklanacak Yeni Türk Lirası cinsinden iskontolu ihraç edilen

Devlet iç borçlanma senetlerinin yıllık ortalama nominal faizi üzerinden sandıklardan ve bu sandık iştirakçilerini

istihdam eden kuruluşlardan müteselsilen Kurumca bu Kanun hükümlerine göre tahsil edilir. Devir işlemi tamamlanıncaya kadar, sandık iştirakçileri, sandıktan aylık ve gelir alanlar ile bunların hak sahiplerinin sağlık ve

sosyal sigorta yardımlarının sağlanması ile primlerinin tahsil edilmesine, ilgili sandık mevzuat hükümlerine göre

sandıklarca ve sandık iştirakçilerini istihdam eden kuruluşlarca devam edilir. Devir işlemi tamamlandıktan sonra

sandıklarca ödenen aylık ve gelirlerin, bu Kanunun yürürlük tarihinden önceki süreler için 506 sayılı Kanun, yürürlük

tarihinden sonraki süreler için bu Kanun hükümleri uygulanmak suretiyle hesaplanacak aylık ve gelirlerin üzerinde

olması halinde söz konusu farklar, peşin değer hesabında dikkate alınır ve Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından

ilgililere ödenmeye devam edilir. Devir tarihinden sonra bu kişilerin gelir ve aylıklarının durum değişikliği nedeniyle

artırılması, azaltılması, kesilmesi ve yeniden bağlanması işlemleri sırasında vakıf senetlerine göre yapılacak

hesaplamalar ilgili sandıklar veya sandık iştirakçilerini istihdam eden kuruluşlar tarafından Kurum kontrolünde

yapılır. Devir tarihi itibarıyla sandıklarda iştirakçi olanlar ile sandıklardan ayrılmış olup, aylık veya gelir almayanların

sandıklara karşı hak sahibi olmaları halinde tahsis talep tarihi itibarıyla aylıkları, bu Kanunun geçici 2 nci maddesi

hükümlerine göre hesaplanır. Geçici 2 nci maddenin 2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 203 üncü maddesiyle bu fıkra da yer alan “Bakanlar

Kurulu” ibaresi “Cumhurbaşkanı” şeklinde değiştirilmiştir.

birinci fıkrasının (a) bendinin uygulanmasında bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önceki dönem için 506 sayılı

Kanun hükümlerine göre Kurum tarafından ve vakıf senetlerine göre ilgili sandıklar ve sandık iştirakçilerini istihdam

eden kuruluşlar tarafından Kurum kontrolünde hesaplama yapılır. Geçici 2 nci madde kapsamında hesaplanacak

aylıklar ile sandıkta geçen süreler dikkate alınarak sandık hükümlerine göre hesaplanacak aylıklar arasında fark

olması halinde söz konusu farklar, peşin değer hesabında dikkate alınır ve Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından

ilgililere ödenmeye devam edilir. Bu kişilerin gelir ve aylıklarının durum değişikliği nedeniyle artırılması, azaltılması,

kesilmesi ve yeniden bağlanması işlemleri sırasında vakıf senetlerine göre yapılacak hesaplamalar ilgili sandıklar veya

sandık iştirakçilerini istihdam eden kuruluşlar tarafından Kurum kontrolünde yapılır. Sandık iştirakçileri ile aylık

ve/veya gelir bağlanmış olanlar ve bunların hak sahiplerinin Sosyal Güvenlik Kurumuna devrinden sonra bu kişilerin

tabi oldukları vakıf senedinde bulunmasına rağmen karşılanmayan diğer sosyal hakları ve ödemeleri, sandıklar ve

sandık iştirakçilerini istihdam eden kuruluşlarca karşılanmaya devam edilir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usûl

ve esaslar ile bu maddenin beşinci ve altıncı fıkralarında belirtilen farklara ilişkin peşin değer ilk taksitle birlikte

defaten veya taksitler halinde ödenmesi konusu, Cumhurbaşkanı kararı ile belirlenir. Taraflar, Sosyal

Güvenlik

Kurumunca belirlenecek tarihe kadar görüş ve önerilerini yazılı olarak verirler.234 Bu maddenin uygulanmasına

ilişkin iş ve işlemlerde Türkiye Odalar, Borsalar ve Birlik Personeli Sigorta ve Emekli Sandığı Vakfı iştirakçilerini

istihdam eden kuruluşları, 18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar

Kanunu ile kurulan Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği temsil eder. Söz konusu sandıklar ve sandık iştirakçilerini

istihdam eden kuruluşlar ile Kurum, bu madde uygulamasına ilişkin tüm işlemler nedeniyle doğacak her türlü vergi,

resim ve harçtan muaftır. Bu Kanunun kısa vadeli sigorta kolları ve genel sağlık sigortası hariç diğer hükümleri

bakımından; vakıf senetlerinde bu Kanuna aykırı hükümler bulunması halinde, bu Kanunun yürürlük tarihi itibarıyla

bu Kanun hükümleri uygulanır. 30/4/2008 tarihinden itibaren, sandıklarca bağlanmış/bağlanacak olan gelir veya

aylıklara yapılacak artışlar, 506 sayılı Kanuna göre bağlanan gelir veya aylıklara yapılan artışlardan fazla olamaz. Bu

maddenin beşinci ve altıncı fıkralarına göre Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından ödenecek olan aylık ve gelirler

üzerindeki farklar ve bu madde çerçevesinde devre ilişkin belirlenecek usûl ve esaslar bu maddenin yayımından önce

506 sayılı Kanunun ek 36 ncı maddesine göre devri gerçekleşmiş veya devam eden sandıklar için uygulanmaz.

2/7/2018 tarihli ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 203 üncü maddesiyle bu fıkarda yer alan “Sosyal

Güvenlik Kurumu, Maliye Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Devlet Plânlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Bankacılık

Düzenleme ve Denetleme Kurumu, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu, Sandık iştirakçilerini istihdam eden kuruluşlar ile

sandıkların görüş ve önerileri alınarak Bakanlar Kurulu” ibaresi “Cumhurbaşkanı” şeklinde değiştirilmiştir.

5411 sayılı Bankacılık Kanununun 58 inci maddesi hükümleri bu madde kapsamında

2108 sayılı Yasaya ilişkin geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 21 - yapılacak devir ve diğer işlemler hakkında uygulanmaz.

KANUN MADDESİ

(Ek: 17/4/2008-5754/73 md.; Mülga: 17/4/2017-KHK-690/51 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7077/47 md.)

GEÇİCİ MADDE 22 - Anonim şirket kurucu ortaklarının sigortalılıklarına ilişkin geçiş

hükümleri

KANUN MADDESİ

(Ek: 17/4/2008-5754/73 md.) Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (3) numaralı alt

bendinde belirtilen anonim şirketlerin kurucu ortaklarından daha önce 1479 sayılı Kanunun 24 üncü maddesine tabi

olarak sigortalı olanlardan sigortalılıklarını devam ettirmek isteyenlerin bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren

altı ay içinde yazılı talepte bulunmaları halinde sigortalılıkları aynen devam ettirilir. Bu süre içerisinde talepte

bulunmayanların sigortalılıkları ise bu Kanunun yürürlük tarihi itibarıyla sona erer.

GEÇİCİ MADDE 23 - Sosyal güvenlik prim yapılandırılması bozulanlara ilişkin hükümler

KANUN MADDESİ

(Ek: 15/5/2008-5763/26 md.) 22/2/2006 tarihli ve 5458 sayılı Sosyal Güvenlik Prim Alacaklarının Yeniden

Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 1 inci ve 2 nci maddeleri kapsamına

giren borçları yeniden yapılandırıldığı halde aynı Kanunun 3 üncü maddesi uyarınca yeniden yapılandırma haklarını

bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ayın sonuna kadar kaybedenlerin, bu maddenin yürürlüğe girdiği

tarihi takip eden iki ay içinde Kuruma yazılı olarak başvurmaları halinde, bozulmuş olan yeniden yapılandırma

anlaşmaları, 5458 sayılı Kanuna göre yapılmış olan başvuru tarihi ve taksitlendirme süresi dikkate alınmak suretiyle

ihya edilir. (2) Yeniden yapılandırma anlaşmaları ihya edilen borçluların, yeniden yapılandırma anlaşmalarının

bozulduğu tarihten sonra 5458 sayılı Kanun kapsamına giren borçları için yaptıkları ödemeler,

anılan Kanunun 1 inci

maddesi kapsamında olanlar için aynı borç türündeki taksit tutarlarına, 2 nci maddesi kapsamında olanlar için ise

anılan Kanunun 10 uncu maddesi hükmüne göre mahsup edilir. (3) İhya veya mahsup işlemleri sonucunda bu

maddeye göre yapılan başvuru tarihinden önce vadesinde ödenmediği veya eksik ödendiği anlaşılan taksit tutarlarının,

ödeme tarihine kadar gecikilen her ay için ayrı ayrı Hazine Müsteşarlığınca açıklanacak bir önceki aya ait Yeni Türk

Lirası (YTL) cinsinden iskontolu ihraç edilen Devlet iç borçlanma senetlerinin aylık ortalama faiz oranına 1 puan

eklenmek suretiyle bulunacak faiz oranının bileşik bazda uygulanması sonucunda hesaplanacak faiz miktarıyla

birlikte başvuru tarihini takip eden altı ay içinde ödenmesi halinde, 5458 sayılı Kanunun yeniden yapılandırma

hükümlerinden yararlanılır. Bu fıkrafta belirtilen ödeme yükümlülüklerinin söz konusu altı

aylık süre içinde tam olarak yerine getirilmemesi halinde yeniden yapılandırma hakkı kaybedilir ve yapılandırma

işlemleri iptal edilerek, ödedikleri tutarlar sosyal güvenlik mevzuatının ilgili hükümlerine göre borçlarına mahsup

edilir. (4) Bu madde hükümlerinden yararlandırılan borçluların, bu maddeye göre yapılan başvuru tarihinden itibaren

vadesi gelecek taksitleri ile cari ay prim ödeme yükümlülükleri yönünden, 5458 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi

hükümleri uygulanır. Şu kadar ki, 5458 sayılı Kanunun 3 üncü maddesi hükümleri, anılan Kanunun 1 inci maddesi

kapsamına giren borçlular yönünden, bu maddeye göre yapılan başvuru tarihini takip eden üçüncü ayın sonundan, 2

nci maddesi kapsamında giren borçlular yönünden ise bu maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen altı aylık sürenin

sonundan itibaren geriye doğru bakılarak uygulanmaya başlanır. (5) 5458 sayılı Kanunun 1 inci ve 2 nci maddeleri

kapsamına giren borçları yeniden yapılandırılanlardan, aynı Kanunun 3 üncü maddesi uyarınca yeniden yapılandırma

haklarını kaybetmiş olup, kapsama giren bu borçlularının tamamını sosyal güvenlik mevzuatının ilgili hükümlerine göre

ödememiş olanlar hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz. Borçlarını kısmen ödemiş olup bu

maddeden yararlanmak

için başvuranlara, daha önce ödemiş oldukları tutarlar iade edilmez, bu maddenin birinci ve ikinci fıkraları saklı

kalmak kaydıyla mahsup işlemi yapılmaz. (6) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce 5458 sayılı Kanun

kapsamına giren borçlar nedeniyle, taşınır ve taşınmaz mallara konulan hacizler ile alınan teminatlar vadesi geçmiş

taksitlerin ödenmesinden sonra yapılan ödemeler nispetinde, üçüncü şahıslar nezdindeki hak ve alacaklarla ilgili

hacizler ise vadesi geçmiş taksitlerin ödenmesinden sonra tümüyle kaldırılır. (7) 1479 ve 2926 sayılı Kanunlar

kapsamındaki sigortalılar veya bunların hak sahipleri, ödeme vadesi geçmiş taksitleri ile 1/4/2006 tarihinden sonraki

süreye ilişkin prim borçlarını ödemeleri ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten sonraki taksit ve cari ay primlerine

ilişkin ödeme yükümlülüklerini yerine getirmeleri durumunda sağlık sigortasından yararlanmaya başlatılır. (8) Bu

maddede belirtilen hükümlerden yararlanmak üzere başvuran borçluların, kapsama giren borçları nedeniyle Sosyal

Güvenlik Kurumuna yaptıkları itirazlardan ve yargı nezdinde sürdürdükleri davalardan feragat etmeleri ve ihtilaf

yaratmamaları şarttır. (9) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Sosyal Güvenlik Kurumu

yetkilidir.

GEÇİCİ MADDE 24 - Sosyal güvenlik alacakları

KANUN MADDESİ

(Ek: 15/5/2008-5763/27 md.) (1) 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa göre takip edilen

10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun geçici 3 üncü maddesi, mülga 7/12/2004 tarihli ve

5272 sayılı Belediye Kanununun geçici 7 nci maddesi ve 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun geçici 5

inci maddesine istinaden Uzlaşma

Komisyonunca karara bağlanan ve Bakanlar Kurulunca onaylanarak Resmi Gazetede yayımlanan borçlar hariç olmak

üzere, bu maddeye göre yapılan başvuru tarihine kadar tahakkuk ettiği halde ödenmemiş olan, 2008/Mart ve önceki

dönemlere ilişkin sigorta primi, işsizlik sigortası primi, idari para cezası, sosyal yardım zammı ile bu Kanunun

yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ayın sonuna kadar müracaat edilmiş olması kaydıyla 31/3/2008 tarihine kadar

bitirilmiş olan özel bina inşaatı ile ihale konusu işlerden Sosyal Güvenlik Kurumunca yapılan ön değerlendirme,

araştırma veya tespit sonucunda yeterli işçilik bildiriminde bulunulmadığı anlaşılanların fark işçiliğe ilişkin borçları,

isteğe bağlı sigortalıların 2003/Mayıs ila 2008/Mart dönemleri arasında isteğe bağlı sigortalılıklarının devam ettiği

süre içindeki prim borçları, topluluk sigortasına tabi olanların 2008/Mart ve önceki dönemlere ilişkin malullük,

yaşlılık ve ölüm sigortalarına ait prim borçları, 2/9/1971 tarihli ve 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız

Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu ile 17/10/1983 tarihli ve 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına

Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanununa göre sigortalı olanların 31/3/2008 tarihine kadar olan prim ve sosyal güvenlik

destek prim borçları, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden iki ay içinde yazılı olarak başvurulması kaydıyla,

bu maddede belirtilen şartlarla peşin veya yirmidört aya kadar eşit taksitler halinde ödenir. (2) Peşin ödeme yolunun

tercih edilerek borç aslının tamamının ve başvurunun yapıldığı ayın sonuna kadar sosyal güvenlik mevzuatının ilgili

hükümlerine göre hesaplanan gecikme cezası ve gecikme zammının yüzde onbeşinin başvuru tarihini takip eden bir

ay içinde ödenmesi halinde, gecikme cezası ve gecikme zammının kalan yüzde seksenbeşi terkin edilir. (3) Taksitle

ödeme yolunun tercih edilmesi halinde, birinci fıkra kapsamına giren borç asıllarına başvurunun yapıldığı ayın

sonuna kadar sosyal güvenlik mevzuatının ilgili hükümlerine göre hesaplanan gecikme cezası ve gecikme zammının;

oniki aya kadar taksitlendirmelerde yüzde ellibeşi, oniki ayı aşan taksitlendirmelerde yüzde otuzu terkin edilir ve

kalan kısmı borç asıllarına ilave edilerek taksitlendirmeye esas borç hesaplanır. Bulunan bu tutar, taksit süresine

bölünmek suretiyle ödenecek aylık taksit miktarı bulunur. İlk taksitin ödeme yükümlülüğü, bu maddeye göre

başvurunun yapıldığı ayı takip eden ayda başlar. Başlangıçta taksitle ödeme yolu seçilip daha sonra taksitlendirilen

borcun kalan kısmının peşin ödenmek istenilmesi halinde, başlangıçta seçilen taksitlendirme süresine bağlı terkin

oranı değiştirilmez. (4) Borçlular, borç türü bazında taksitlendirilmiş borçlarıyla ilgili ödeme yükümlülüklerini bir

takvim yılında üç defadan fazla yerine getirmemeleri veya eksik yerine getirmeleri ya da bir takvim yılında üç defaya

kadar ödenmeyen veya eksik ödenen taksit tutarlarını en geç son taksiti izleyen ayın sonuna kadar gecikilen her ay

için Hazine Müsteşarlığınca açıklanacak bir önceki aya ait Yeni Türk Lirası (YTL) cinsinden iskontolu ihraç edilen

Devlet iç borçlanma senetlerinin aylık ortalama faiz oranına 1 puan eklenmek suretiyle bulunacak faiz oranının bileşik

bazda uygulanması sonucunda hesaplanacak faiz miktarı ile birlikte ödememeleri halinde, bu maddeye göre taksitlendirme haklarını kaybederler ve taksitlendirme

öncesi duruma dönülerek ödedikleri taksit tutarları sosyal güvenlik mevzuatının ilgili hükümlerine göre borçlarına

mahsup edilir. (5) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce tahsil edilmiş gecikme cezası ve gecikme zammı, yanlış

veya yersiz alınan tutarlar hariç iade ve mahsup edilmez. (6) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce bu madde

kapsamına giren borçlar nedeniyle, taşınır ve taşınmaz mallara konulan hacizler ile alınan teminatlar yapılan

ödemeler nispetinde, üçüncü şahıslar nezdindeki hak ve alacaklarla ilgili hacizler ise ilk taksitin ödenmesinden sonra

tümüyle kaldırılır. (7) Bu madde kapsamına giren borçları ilgili Kanunlar gereğince tecil ve taksitlendirilmiş veya

yapılandırılmış olan borçlularca, tecil ve taksitlendirme veya yapılandırma işlemlerinin bozularak birinci fıkra

kapsamına giren borçlarının bu maddeye göre peşin ödenmesinin veya taksitlendirilmesinin başvuru süresi içinde

yazılı olarak talep edilmesi halinde, daha önce yapılmış olan tecil ve taksitlendirme veya yapılandırma işlemleri

bozularak, ödemiş oldukları tutarlar, sosyal güvenlik mevzuatının ilgili hükümlerine göre mahsup edildikten sonra

birinci fıkra kapsamına giren kalan borçları bu maddeye göre peşin ödenir veya taksitlendirilir. (8) 22/2/2006 tarihli

ve 5458 sayılı Sosyal Güvenlik Prim Alacaklarının Yeniden Yapılandırılması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması

Hakkında Kanuna göre yapılandırma anlaşmaları devam eden veya ihya edilen borçluların 5458 sayılı Kanun kapsamı

dışında kalan ancak, bu madde kapsamına giren borçları hakkında, talep etmeleri halinde bu madde hükümleri

uygulanır. (9) Büyükşehir belediyeleri, belediyeler ve bunlara bağlı kuruluşlar birinci fıkra kapsamına giren borçlarının taksitlendirilmesini talep etmeleri halinde, 10/7/2004 tarihli ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi

Kanununun geçici 5 inci maddesi ile 3/7/2005 tarihli ve 5393 sayılı Belediye Kanununun geçici 6 ncı maddesi

kapsamına giren borçları için ilgili kanunlar gereğince yapılan kesinti tutarları bu madde uyarınca ödenmesi gereken

taksit tutarlarına mahsup edilebilir. Kesinti tutarlarının, aylık taksit tutarlarına mahsup edilmediği durumlarda aylık

taksit tutarlarının tamamı, kesinti tutarlarının, aylık taksit tutarlarını tam olarak karşılamadığı durumlarda ise bakiye

taksit tutarları borçlularca ödenir. (10) 1479 ve 2926 sayılı kanunlar kapsamındaki sigortalılar veya bunların hak

sahipleri, bu madde kapsamı dışında borçlarının bulunmaması veya bu madde kapsamı dışında borçları bulunmakla

birlikte bu borçların özel kanunlara göre yapılandırılmış olup ödeme yükümlülüklerinin de yerine getiriliyor olması ve

birinci fıkraya göre hesaplanan toplam borçlarının ilk dört taksitini ödemeleri kaydıyla sağlık sigortasından

yararlanmaya başlatılır. (11) Bu maddede belirtilen hükümlerden yararlanmak üzere başvuran borçluların, kapsama

giren borçları nedeniyle Sosyal Güvenlik Kurumuna yaptıkları itirazlardan ve yargı nezdinde sürdürdükleri

davalardan feragat etmeleri ve ihtilaf yaratmamaları şarttır.

(12) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Sosyal Güvenlik

GEÇİCİ MADDE 25 - Kurumu yetkilidir.

KANUN MADDESİ

(Ek: 31/7/2008-5797/4 md.) 5510 sayılı Kanunun geçici 24 üncü maddesi kapsamına giren borçları anılan madde

hükümlerine göre yapılandırılmamış olan işveren ve sigortalıların, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren

yirmi gün içinde yazılı olarak Kuruma başvurmaları kaydıyla, söz konusu madde kapsamına giren borçları bu

maddede belirtilen şartlarla peşin veya oniki aya kadar taksitler halinde ödenir. Peşin ödeme yolunun tercih edilerek,

başvuru tarihini takip eden ayın sonuna kadar borç aslının tamamının ve başvurunun yapıldığı ayın sonuna kadar

sosyal güvenlik mevzuatının ilgili hükümlerine göre hesaplanan gecikme cezası ve gecikme zammının yüzde

yirmisinin ödenmesi halinde, gecikme cezası ve gecikme zammının kalan yüzde sekseni terkin edilir. Taksitle ödeme

yolunun tercih edilerek, borç aslının tamamının ve başvurunun yapıldığı ayın sonuna kadar sosyal güvenlik

mevzuatının ilgili hükümlerine göre hesaplanan gecikme cezası ve gecikme zammının yüzde ellisini 12 aya kadar eşit

taksitle ödemeleri halinde, gecikme cezası ve gecikme zammının kalan yüzde ellisi terkin edilir. İlk taksitin ödeme

yükümlülüğü bu maddeye göre başvurunun yapıldığı ayı takip eden ayda başlar. Başlangıçta taksitle ödeme yolunun

seçilip daha sonra taksitlendirilen borcun kalan kısmının peşin ödenmek istenmesi halinde, başlangıçta seçilen

taksitlendirme süresine bağlı terkin oranı değiştirilmez. Geçici 24 üncü maddenin dördüncü, beşinci, altıncı, yedinci,

sekizinci, dokuzuncu, onuncu ve onbirinci fıkraları bu maddeden yararlanmak için başvuranlar hakkında da

uygulanır. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Sosyal Güvenlik

GEÇİCİ MADDE 26 - Kurumu yetkilidir.

KANUN MADDESİ

(Ek: 28/1/2010-5951/11 md.) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalı ve hak

sahiplerine;

a) 2010 yılı başından önce bağlanmış gelir ve aylık tutarları, dosya bazında ödenmesi gereken miktar esas alınmak

kaydıyla;

1) 2010 yılı Ocak ödeme döneminden geçerli olmak üzere 60 TL tutarında artırılır. Ancak, bu artış tutarının 55

inci madde gereğince yapılması gereken artış tutarından az olması halinde 55 inci maddeye göre artırılarak ödenir.

2) 2010 yılı Temmuz ödeme döneminden geçerli olmak üzere, 55 inci maddeye göre 2010 yılı Temmuz ayı ödeme

dönemine ait artış oranında artırılarak ödenir.

b) 2010 yılında bağlanacak malullük, yaşlılık veya ölüm aylıklarının 27 nci, 29 uncu, 33 üncü ve geçici 2 nci maddelere

göre 2010 yılı Ocak ayı itibarıyla hesaplanan aylık tutarları, (a) bendinde belirtilen şekilde artırılarak ödenir.

c) İş kazaları ile meslek hastalıkları sigortasından hak kazanılan gelirlere esas günlük kazanç hesabına giren;

1) Son takvim ayı 2010 yılının birinci yarısına ait olanlara bağlanacak gelirler birinci fıkranın (a) bendinin (I)

numaralı alt bendine göre,

2) Son takvim ayı 2010 yılının ikinci yarısına ait olanlara bağlanacak gelirler sadece birinci fıkranın (a) bendinin

(2) numaralı alt bendine göre, artırılarak ödenir.

d) Birinci fıkranın (a) bendinin (1) numaralı alt bendine göre yapılacak artış tutarı;

1) İş kazaları ve meslek hastalıkları sigortasından sürekli iş göremezlik geliri almakta olanlara, gelir bağlanmasına esas olan sürekli iş göremezlik derecesi oranında,

2) Ölüm dosyalarında hak sahiplerinin hisseleri oranında,

3) Yabancı ülkelerle akdedilen sosyal güvenlik sözleşmeleri uyarınca kısmi gelir veya aylık alanlara, ülkemiz

mevzuatına tabi olarak geçen prim ödeme gün sayılarının, sosyal güvenlik sözleşmesine göre nazara alınan

toplam prim ödeme gün sayısına olan oranına göre, uygulanır.

e) Birinci fıkranın (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen şekilde artırılan gelir ve aylıklar, 2010 yılında bu maddede

belirtilen artışlar dışında 55 inci maddeye göre ayrıca artırılmaz.

GEÇİCİ MADDE 27 - e) Birinci fıkranın (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen şekilde

artırılan gelir ve aylıklar,

KANUN MADDESİ

(Ek : 16/6/2010-5997/12 md.) 1479 sayılı Kanunun mülga 50 nci maddesine göre belirlenmesi gereken

sigortalıların

ödeyecekleri primler ile bağlanacak aylıkların hesabına esas gelir basamakları kendinden önceki dönemde yürürlükte

bulunan gelir basamakları esas alınarak; 1/4/2002 - 30/6/2002 döneminde % 32,32, 1/7/2002 - 31/3/2003 döneminde

% 17,89, 1/4/2003 - 30/6/2003 döneminde % 20, 1/7/2003 - 31/12/2003 döneminde % 16,5, oranında artırılarak

belirlenir. Bu dönemlerde 1479 sayılı Kanunun mülga 50 nci

GEÇİCİ MADDE 28 - maddesinin ikinci cümlesi uygulanmaz.

KANUN MADDESİ

(Ek: 13/2/2011-6111/52 md.) Geçici 11 inci maddenin altıncı fıkrasında öngörülen yükümlülükler ile 2008 yılı Ekim,

Kasım ve Aralık aylarına ilişkin olmak üzere 4 üncü maddenin birinci fıkrasının © bendi kapsamındaki sigortalılara

ilişkin asıl veya ek nitelikteki aylık prim ve hizmet belgelerine ilişkin yükümlülüklerin yasal süresi içinde yerine

getirilmemiş olması halinde, bu maddede sayılan yükümlülüklerle sınırlı olarak 102 nci maddede öngörülen idari para

cezaları yerine, işyeri bildirgesi ile belgenin asıl veya ek olma durumuna göre belgede kayıtlı sigortalı başına

uygulanabilecek oran da dikkate alınarak her bir aya ait aylık prim ve hizmet belgesi için ayrı ayrı olmak üzere asgari

ücret tutarında idari para cezası uygulanır.

Bu madde kapsamına giren fiiller için bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce

GEÇİCİ MADDE 29 - uygulanmış idari para cezalarına ilişkin tahsil edilen tutarlar iade

ve mahsup edilmez.

KANUN MADDESİ

(Ek: 13/2/2011-6111/52 md.) Bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren ek 5 inci ve ek 6 ncı maddeler kapsamındaki

sigortalılardan, bu maddenin yürürlüğe girdiği yıl için 82 nci maddeye göre belirlenen prime esas günlük kazanç alt

sınırının on sekiz katı üzerinden başlanılarak, takip eden her yıl için bir puan artırılmak suretiyle otuz katını

geçmemek üzere prim alınır. 1/5/2008 ila 30/9/2008 tarihleri arasında 2925 sayılı Kanuna tabi sigortalı olanlar

hakkında da bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren birinci fıkra ile ek 5 inci madde

GEÇİCİ MADDE 30 - hükümleri uygulanır.

KANUN MADDESİ

(Ek: 13/2/2011-6111/52 md.) 1/10/2008 ila bu maddenin yayımı tarihine kadarki sürede geçici 12 nci maddenin beşinci

fıkrası uyarınca 18 yaşını doldurmamış çocuklarından dolayı tescil süreci başlatılanların kendileri ile 18 yaşını

doldurmamış çocukları hariç bakmakla yükümlü oldukları kişilerin tescil tarihine kadarki genel sağlık giderlerine

ilişkin fatura tutarları Kurumca ödenir. Bu maddenin yayımlandığı tarihe kadar söz konusu süreler için ödenmiş olan

primler iade ve mahsup edilmez. 1/10/2008 ila 31/12/2011 tarihleri arasında, geçici 12 nci maddenin beşinci fıkrası

uyarınca tescili yapılanların sağlık hizmet sunucusuna başvuru tarihinden Kurumca tescil edildikleri tarihe kadarki

sürede 18 yaşını doldurmamış çocukları adına düzenlenen genel

GEÇİCİ MADDE 31 - sağlık giderlerine ilişkin fatura tutarları Hazineden karşılanmak

üzere Kurumca ödenir.

KANUN MADDESİ

(Ek: 13/2/2011-6111/52 md.) Milli Eğitim Bakanlığına bağlı her derece ve türdeki örgün ve yaygın eğitim kurumlarında

ek ders ücreti karşılığında ilgili mevzuatı çerçevesinde uzman ve usta öğretici olarak çalıştırılanlar, bu durumlarını

milli eğitim il veya ilçe müdürlüklerince belgelendirmeleri kaydıyla, bu maddenin yürürlük tarihinden önceki bu

çalışmalarından dolayı ay içinde 30 günden eksik kalan sürelerini 41 inci madde esaslarına göre %45 oranı üzerinden

kendileri veya hak sahipleri borçlanabilirler. Borçlanılan bu süreler 4 üncü

GEÇİCİ MADDE 32 - maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalılık

süresi sayılır.235

KANUN MADDESİ

(Ek: 13/2/2011-6111/52 md.) Bu Kanunun 60 ıncı maddesinin yedinci fıkrası uyarınca genel sağlık

sigortalısı sayılan

yabancı uyruklu öğrencilerden yükseköğrenimleri, aynı maddenin sekizinci fıkrası uyarınca avukatlık stajına

başlayanlardan stajyerlikleri anılan fıkraların yürürlüğe girdiği

ibaresi “esaslarına göre %45 oranı üzerinden” şeklinde değiştirilmiştir.

tarihten önce başlamış olanların genel sağlık sigortalılıkları söz konusu fıkraların yürürlüğe girdiği tarihten itibaren

başlar ve yabancı uyruklu öğrenciler ilgili üniversitelerce, stajyerler Türkiye Barolar Birliğince bu tarihten itibaren bir

ay içerisinde genel sağlık sigortası giriş

GEÇİCİ MADDE 33 - bildirgesiyle Kuruma bildirilir.

KANUN MADDESİ

(Ek: 13/2/2011-6111/52 md.) Kanunun 53 üncü maddesinin birinci fıkrasında bu maddenin yürürlük tarihi itibarıyla

GEÇİCİ MADDE 34 - yapılan değişiklikler, bu değişikliklerin yürürlüğe girdiği tarihten

öncesi için uygulanmaz.

KANUN MADDESİ

(Ek: 13/2/2011-6111/52 md.) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalı ve hak

sahiplerine;

a) 2011 yılı başından önce bağlanmış gelir ve aylık tutarları, dosya bazında ödenmesi gereken miktar esas alınmak

kaydıyla;

1) 2011 yılı Ocak ödeme döneminden geçerli olmak üzere 60 TL tutarında artırılır. Ancak bu artış tutarının, gelir

ve aylıkların %4 oranında artırılması halinde gerçekleşecek artış tutarından az olması halinde %4 oranında

artırılarak ödenir.

2) 2011 yılı Temmuz ödeme döneminden geçerli olmak üzere %4 oranında artırılarak ödenir.

b) 2011 yılında bağlanacak malullük, yaşlılık veya ölüm aylıklarının 27 nci, 29 uncu, 33 üncü ve geçici 2 nci maddelere

göre 2011 yılı Ocak ayı itibarıyla hesaplanan aylık tutarları, (a) bendinde belirtilen şekilde artırılarak ödenir.

c) İş kazaları ile meslek hastalıkları sigortasından hak kazanılan gelirlere esas günlük kazanç hesabına giren;

1) Son takvim ayı 2011 yılının birinci yarısına ait olanlara bağlanacak gelirler birinci fıkranın (a) bendinin (I)

numaralı alt bendine göre,

2) Son takvim ayı 2011 yılının ikinci yarısına ait olanlara bağlanacak gelirler sadece birinci fıkranın (a) bendinin

(2) numaralı alt bendine göre, artırılarak ödenir.

d) Birinci fıkranın (a) bendinin (1) numaralı alt bendine göre yapılacak artış tutarı;

1) İş kazaları ve meslek hastalıkları sigortasından sürekli iş göremezlik geliri almakta olanlara, gelir bağlanmasına esas olan sürekli iş göremezlik derecesi oranında,

2) Ölüm dosyalarında hak sahiplerinin hisseleri oranında,

3) Yabancı ülkelerle akdedilen sosyal güvenlik sözleşmeleri uyarınca kısmi gelir veya aylık alanlara, ülkemiz

mevzuatına tabi olarak geçen prim ödeme gün sayılarının, sosyal güvenlik sözleşmesine göre nazara alınan

toplam prim ödeme gün sayısına olan oranına göre, uygulanır.

e) Birinci fıkranın (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen şekilde artırılan gelir ve aylıklar, 2011 yılında bu maddede

belirtilen artışlar dışında 55 inci maddeye göre ayrıca artırılmaz.

GEÇİCİ MADDE 35 - e) Birinci fıkranın (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen şekilde

artırılan gelir ve aylıklar,

KANUN MADDESİ

(Ek: 13/2/2011-6111/52 md.) Bu Kanunun 8 inci maddesinin üçüncü fıkrasında ve 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının

(b) bendinde belirtilenler için aynı maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen yükümlülükler ile 11 inci maddesinin altıncı

fıkrasında belirtilen yükümlülüklerden bu maddenin yürürlük tarihine kadar yerine getirilmiş olanları, yasal

süresinde yerine getirilmiş sayılır ve idari para cezası uygulanmaz. Bu yükümlükler için daha önce uygulanan idari

para cezaları, kesinleşip kesinleşmediğine bakılmaksızın terkin edilir, ancak tahsil edilmiş tutarlar

GEÇİCİ MADDE 36 - red ve iade veya mahsup edilmez.

KANUN MADDESİ

(Ek: 13/2/2011-6111/52 md.) 13/5/1971 tarihli ve 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanunu uyarınca kurulan sıkıyönetim

mahkemelerinin görev alanına giren suçlar nedeniyle yakalanan veya tutuklananlardan, Türk Silahlı Kuvvetlerinin

yönetime el koyduğu 12 Eylül 1980 tarihinden itibaren haklarında kovuşturmayaya yer olmadığına veya beraatlerine

karar verilenlerin, gözaltında veya tutuklulukta geçen süreleri için kendilerinin ya da hak sahiplerinin bu durumlarını

belgeleyerek (...)236, gözaltında veya tutuklulukta geçen süreleri, talep tarihinde 82 nci maddeye göre belirlenen prime

esas günlük kazanç alt sınırının %45'i üzerinden hesaplanacak primlerinin; bu durumlarından dolayı dava açıp

tazminat alanların borcun tebliğ tarihinden itibaren altı ay içerisinde kendilerince veya hak sahiplerince, tazminat

almamış olanların ise Hazinece ödenmesi suretiyle borçlandırılır. Bu şekilde borçlanılan süreler Kanunun 4 üncü

maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında prim ödeme gün sayısı olarak değerlendirilir. Ancak, sigortalılık

başlangıç tarihinden önceki borçlanılan süreler sigortalılık başlangıç tarihini geriye götürmez.237 5434 sayılı Kanuna

tabi çalışmakta iken 1402 sayılı Sıkıyönetim Kanunu uyarınca kurulan sıkıyönetim mahkemelerinin görev alanına

giren suçlar nedeniyle yakalanan veya tutuklananlardan, Türk Silahlı Kuvvetlerinin yönetime el koyduğu 12 Eylül 1980

tarihinden itibaren haklarında kovuşturmayaya yer olmadığına veya beraatlerine karar verilenlerin, herhangi bir

nedenle hizmet sayılmayan gözaltında veya tutuklulukta geçen süreleri, kendileri veya hak sahiplerinin bu

durumlarını belgeleyerek bu maddenin yayımı tarihinden itibaren altı ay içerisinde talepte bulunması kaydıyla,

gözaltına alındığı veya tutuklandığı tarihteki emeklilik keseneğine esas aylık derece ve kademesinin talep tarihindeki

katsayılar ve emeklilik keseneğine esas aylığın hesabına ait diğer unsurlar ile kesenek ve karşılık oranları %45 olarak

esas alınmak suretiyle hesaplanacak borçlanma tutarının altı ay içerisinde

Anayasa Mahkemesi'nin 29/1/2014 tarihli ve E.: 2013/126, K.: 2014/17 sayılı Kararı ile bu fıkra da yer alan "...bu

maddenin yayımı tarihinden itibaren altı ay içerisinde talepte bulunması kaydıyla..." ibaresi iptal edilmiştir. ibaresi

"%45'i" şeklinde, ikinci fıkra da yer alan "kesenek ve karşılık oranları" ibaresi "kesenek ve karşılık oranları %45

olarak" şeklinde değiştirilmiştir.

kendilerince veya hak sahiplerince ödenmesi halinde hizmet sürelerine eklenir. Borçlanılan süreler 5434 sayılı

Kanunun geçici 205 inci maddesine göre yaş tespitinde dikkate alınmaz.237 Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe

kadar, kendi sigortalılıklarından dolayı sosyal güvenlik kanunlarına göre gelir veya aylık bağlanmış olanlar ile birinci

ve ikinci fıkra kapsamında sayılan söz konusu süreleri herhangi bir şekilde sigortalılık hizmeti olarak değerlendirilmiş

olanlar bu madde uyarınca borçlanamazlar. Sosyal güvenlik kanunlarına göre gelir veya aylık bağlanmayan ya da

toptan ödeme yapılmak suretiyle hizmetleri tasfiye edilenlerden borçlanacakları bu süreler ile birlikte emekli veya

yaşlılık aylığına veya gelire hak kazanacak olanlara, geçmişe yönelik aylık ve farkı ödenmez. Bu maddenin birinci ve

ikinci fıkrası kapsamında borçlandırılan süreler emekli ikramiyesi hesabında dikkate alınmaz.

GEÇİCİ MADDE 37 - Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye

Kurum yetkilidir.

KANUN MADDESİ

(Ek: 17/1/2012-6270/15 md.) 19/5/2011, 23/10/2011 ve 9/11/2011 tarihlerinde meydana gelen depremler sonucunda

malul kalan sigortalılar ile ölen sigortalılar için, malullük ya da ölüme sebep olan deprem tarihinden önceki döneme

ilişkin olarak en az 30 gün malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi veya bir aylık kesenek ile karşılık ödenmiş ve bu

süreye ilişkin sigortalı tescil işleminin Kanunda belirtilen sigortalı bildirim sürelerinden kaynaklanan haller saklı

kalmak kaydıyla deprem tarihlerinden önce yapılmış olması şartıyla, Kanunda öngörülen prim ödeme süresi, hizmet,

prim ve prime ilişkin borcu olmama ve sigortalılık sürelerine ilişkin diğer şartlar aranmaksızın bu Kanun

hükümlerine göre Kurumca kendilerine veya hak sahiplerine aylık bağlanır. Bu şekilde bağlanan aylıklarla ilgili

Kanunda öngörülen prim veya kesenek ile karşılıkların eksik olan kısmı Maliye Bakanlığı tarafından Kuruma ödenir.

Bu konudaki usul ve esaslar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığınca

müşterekten tespit edilir. Birinci fıkra kapsamına girenlerden depremler sonucunda yaralanan veya engelli hâle

GEÇİCİ MADDE 38 - gelenlere verilecek protez, ortez, araç ve gereç bedelleri için katılım

payı alınmaz.238

KANUN MADDESİ

(Ek: 17/1/2012-6270/16 md.) (Mülga birinci fıkra: 2/7/2018-KHK-703/203 md.) Bu maddenin yürürlük tarihinden

önce bu Kanunun 43 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında sayılan görevlerde bulunmuş olanlardan herhangi bir

sebeple bu görevleri sona erenler ile Büyük Millet Meclisi, Millet Meclisi, Cumhuriyet Senatosu, Temsilciler Meclisi ve

Danışma Meclisi Başkanları da bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden aybaşından itibaren bu Kanunun 43

üncü maddesi hükmünden yararlanır. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi

üyeliği görevi devam edenler ile daha önce yasama organı üyeliği görevi sona ermiş olanlardan veya

ibaresi "engelli hâle gelenlere" şeklinde değiştirilmiştir.

dışarıdan bakanlığa atanmış olanlardan halen milletvekilliği esas alınarak emekli aylığı ödenenlerin, bu Kanunun 43

üncü maddesine göre aylığa hak kazanabilmesinde, aynı maddenin altıncı fıkrasının birinci cümlesinde belirtilen 2

yıllık süre şartı aranmaz. (Ek fıkra: 10/1/2013-6385/17 md.) Bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla Türkiye

Büyük Millet Meclisi üyeliği görevi devam edenlerden, Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) veya (b)

bentleri kapsamında aylık almakta iken aylıklarını kestirip 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında

sigortalılık talebinde bulunanların, bu Kanunun 43 üncü maddesine göre aylığa hak kazanabilmesinde, 2 yıl süreyle bu

görevlerde bulunmuş olma ve sigorta primi veya emekli keseneği ile kurum karşılığı ödenmesine ilişkin şartlar

aranmaz. Bunların müracaatları halinde bu fıkranın yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ay başından itibaren Kanunun

4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) veya (b) bentleri kapsamında olan ve kesilen aylıkları bu Kanunun 43 üncü

maddesindeki aylık seviyesine yükseltmek suretiyle yeniden bağlanır. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliği ile dışarıdan atandığı bakanlık görevi sona erdiği halde, malullük, yaşlılık veya

emeklilik aylığı bağlanmasına hak kazanamayanlardan, bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının © bendi

kapsamında sigortalılık ilişkisi devam edenlerin veya bu kapsamda sigortalılık ilişkisi kurmaları gerekenlerin bu

sigortalılık ilişkisinden kaynaklanan emekli kesenekleri ve kurum karşılıkları, bu Kanunun ek 7 nci maddesi ile

belirlenmiş olan esas ve usuller çerçevesinde ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 60 gün içinde Kuruma

başvurmaları halinde, başvurularını izleyen aybaşından başlayarak 4 yıl süreyle Türkiye Büyük Millet Meclisi

bütçesinden karşılanır. Bu madde esas alınarak geriye dönük herhangi bir ödeme yapılmaz ve geriye dönük

GEÇİCİ MADDE 39 - hak talep edilemez.

KANUN MADDESİ

(Ek: 1/3/2012-6283/5 md.) (1) Son tahsis talep tarihi veya ölüm tarihi 2000 yılı Ocak ayı başından önce olup, 506 sayılı

Kanunun mülga hükümleri uyarınca gösterge sistemine göre bağlanan malullük, yaşlılık ve ölüm aylıkları ile bu

tarihten önce malullük veya yaşlılık aylığı almakta iken bu tarihten sonra ölen sigortalıların ölüm aylıkları, bu madde

hükümlerine göre yeniden hesaplanır. (2) Aylıkların hesaplanmasında, 506 sayılı Kanunun mülga maddeleri uyarınca

hazırlanan ve 1999 yılı Aralık ayında yürürlükte bulunan gösterge veya üst gösterge tablosundan sigortalı için tespit

edilmiş olan mevcut gösterge rakamı ile aynı dönemde yürürlükte bulunan memur aylık katsayısı esas alınır. (3)

Sigortalının aylık bağlama oranı aşağıdaki şekilde belirlenir:

a) Malûllük aylığında; gösterge tablosundan aylık hesaplanmış olan için %60, sigortalının başkasının bakımına

muhtaç olması halinde %70, üst gösterge tablosundan aylık hesaplanmış olan için ise 1999 yılı Aralık ayında

yürürlükte bulunan ve gösterge rakamına göre %59,9 ila %50 arasında belirlenmiş olan taban aylık bağlama oranı

esas alınır. Yaştan ve günden artırım ve eksiltme yapılmaz.

b) Yaşlılık aylığında; gösterge tablosundan aylık hesaplanmış olan için %60, üst gösterge tablosundan aylık

hesaplanmış olan için ise 1999 yılı Aralık ayında yürürlükte bulunan ve gösterge rakamına göre %59,9 ila %50

arasında belirlenmiş olan taban aylık bağlama oranı esas alınır. Bu şekilde belirlenen taban aylık bağlama oranı,

sigortalının tahsis talep tarihi itibarıyla kadın ise 50, erkek ise 55 yaşından sonra doldurduğu her tam yaş için ve 5000

günden fazla ödediği her 240 günlük malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi için (I)'er artırılır, 5000 günden

noksan ödediği her 240 gün için (1)'er eksiltir. Maden işyerlerinin yer altı işlerinde çalışması, sigortalı olarak ilk defa

çalışmaya başladığı tarihten önce malûl olması, engelliliği nedeniyle vergi indiriminden yararlanması veya erken

yaşlanması nedeniyle tarafına yaşlılık aylığı bağlananlara günden dolayı eksiltme yapılmaz.239

c) Ölüm aylığında; gösterge tablosundan aylık hesaplanmış olan için %60, üst gösterge tablosundan aylık hesaplanmış

olan için ise 1999 yılı Aralık ayında yürürlükte bulunan ve gösterge rakamına göre %59,9 ila %50 arasında belirlenmiş

olan taban aylık bağlama oranı esas alınır. Bu şekilde belirlenen taban aylık bağlama oranı sigortalının ölüm tarihi

itibarıyla kadın ise 50, erkek ise 55 yaşından sonra doldurduğu her tam yaş için ve 5000 günden fazla ödediği her 240

günlük malullük, yaşlılık ve ölüm sigortaları primi için (I)'er artırılır. Günden dolayı eksiltme yapılmaz. Malûllük

aylığı almakta iken ölen sigortalılar hakkında bakıma muhtaçlık durumu dikkate alınmaksızın (a) bendi, yaşlılık aylığı

almakta iken ölen sigortalılar hakkında ise (b) bendi hükümleri uygulanır.

Ç) Malûllük, yaşlılık ve ölüm aylığının aylık bağlama oranı %85'ten fazla olamaz. (4) Sigortalının 1999 yılı Aralık ayı

ödeme dönemi itibarıyla aylığı, yukarıdaki hükümlere göre tespit edilen gösterge rakamı, memur aylık katsayısı ve

aylık bağlama oranının çarpımı suretiyle belirlenir. (5) Bu madde hükümlerine göre 1999 yılı Aralık ayı ödeme dönemi

itibarıyla hesaplanan aylık tutarı, %5,9 oranında artırılarak 2000 yılı Ocak ayına, 2000 yılı Ocak ayı için bu şekilde

hesaplanan aylık tutarı ise, (7,13326594120697) çarpanı kullanılarak 2008 yılı Ocak ayına taşınır. Bu şekilde

hesaplanan aylık tutarı da, 2008 yılı Ocak ayı ödeme döneminden başlayarak 2013 yılı Ocak ayı ödeme dönemine kadar

(bu dönem dahil) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalılara ödenmekte olan aylıklara

uygulanmış olan aylık artışları ile artırılır. (6) Bu maddeye göre hesaplanan aylık tutarının, sigortalı veya hak

sahiplerine 2013 yılı Ocak ayı ödeme döneminde ödenmekte olan aylık tutarının altında kalması halinde, mevcut

aylıkların ödenmesine devam edilir. (7) Bu maddeye göre hesaplanan aylıklar için geriye yönelik herhangi bir ödeme

yapılmaz. (8) Sözleşme aylıklarını 2000 yılı Ocak ayı başından sonra borçlanma yapmak suretiyle tam aylığa

yükseltenler ile geçici 20 nci maddeye göre devir alınacak sandıklardan

"engelliliği" şeklinde değiştirilmiştir.

aylık alanlara devir tarihinden sonra bu madde hükümleri uygulanmaz. (9) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin

tereddütleri gidermeye Kurum Yönetim

GEÇİCİ MADDE 40 - Kurulu yetkilidir.

KANUN MADDESİ

(Ek: 1/3/2012-6283/6 md.) (1) 1479 sayılı Kanunun mülga geçici 17 nci maddesine göre 1/4/2002 ile 30/6/2002

tarihleri arasında kullanılmak üzere hazırlanan gelir basamakları esas alınarak hesaplanmış olan aylıklar bu madde

hükümlerine göre yeniden hesaplanır. (2) Geçici 27 nci madde uyarınca 1/4/2002 ile 30/6/2002 tarihleri arasında

kullanılmak üzere hazırlanan gelir basamakları esas alınarak 1479 sayılı Kanunun mülga geçici 11 inci maddesine göre

2002 yılı Nisan ayı ödeme dönemi itibarıyla hesaplanan aylık tutarı, aynı ödeme döneminde %8,9 oranında

artırıldıktan sonra 2002 yılı Mayıs ayı ödeme döneminden başlayarak 2013 yılı Ocak ayı ödeme dönemine kadar, 1479

sayılı Kanun kapsamında bağlanmış olan aylıklara söz konusu dönemlerde uygulanan artış oranları ile artırılır ve

aylıklar 2013 yılı Ocak ayı ödeme döneminden itibaren yeni belirlenen tutar üzerinden ödenmeye devam olunur. (3) Bu

maddeye göre hesaplanan aylıklar için geriye yönelik herhangi bir ödeme yapılmaz.

GEÇİCİ MADDE 41 - ödeme döneminden itibaren yeni belirlenen tutar üzerinden

ödenmeye devam olunur.

KANUN MADDESİ

(Ek: 31/5/2012-6322/33 md.)240 31/12/2028 tarihine kadar uygulanmak üzere, özelleştirme kapsamına alınan

kuruluşlar dâhil 8/6/1984 tarihli ve 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname

hükümlerine tabi iktisadi devlet teşekkülleri ve kamu iktisadi kuruluşları ile bunların müesseseleri, bağlı ortaklıkları

ve iştirakleri, 18/6/1999 tarihli ve 4389 sayılı mülga Bankalar Kanununa tabi faaliyeti devam eden kamu bankaları,

büyükşehir belediyeleri, belediyeler, il özel idareleri ve bunlara ait tüzel kişilerin veya bunlara bağlı müstakil bütçeli

ve kamu tüzel kişiliğini haiz kuruluşların, Sosyal Güvenlik Kurumuna ait olan ve Kuruma bağlı tahsil dairelerince 6183

sayılı Kanun kapsamında takip edilen borçları ile kira ve ecrimisil borçlarına karşılık, mülkiyeti bu idarelere ait ve

üzerinde herhangi bir takyidat bulunmayan taşınmazlardan Kurum tarafından uygun görülenler Kurumun

görevlendireceği üç temsilci ile taşınmazın bulunduğu yerdeki defterdarlık tarafından görevlendirilecek iki

temsilciden oluşan komisyon tarafından ve gerektiğinde bilirkişi mütalaası alınmak suretiyle takdir edilecek değeri

üzerinden, borçlu kurumun da uygun görüşü alınarak Kurum bütçesinin gelir ve gider hesaplarıyla

ilişkilendirilmeksizin Kurumca satın alınabilir.241 Bu idarelerin satın alınan taşınmazlarının tapu işlemlerine esas

olan ve yukarıda

“Sosyal Güvenlik Kurumuna ait olan ve Kuruma bağlı tahsil dairelerince 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen”

ibaresinden sonra gelmek üzere “borçları ile kira ve ecrimisil” ibaresi, ikinci fıkrasına “takip edilen borçları”

ibaresinden sonra gelmek üzere “ile kira ve ecrimisil borçları” ibaresi ve üçüncü fıkrasına “takip edilen borcu”

ibaresinden sonra gelmek üzere “ile kira ve ecrimisil borcu” ibaresi eklenmiştir. alan “31/12/2023” ibaresi “31/12/2028”

şeklinde değiştirilmiştir.

belirtilen şekilde tespit edilen değerine eşit tutarda Kuruma ait olan ve 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen

borçları ile kira ve ecrimisil borçları terkin edilir. Bu madde hükmü, yukarıda sayılan kuruluşlar dışında kalan,

borcunu ödemede çok zor duruma düştüğü Sosyal Güvenlik Kurumuna bağlı denetim elemanlarının inceleme raporu

ile tespit edilen ve Kuruma bağlı tahsil dairelerine 6183 sayılı Kanun kapsamında takip edilen borcu ile kira ve

ecrimisil borcu bulunan diğer mükelleflerin (tüzel kişiliği bulunanların ortaklarına ait olanlar dâhil) taşınmazları için

de uygulanabilir. (Ek fıkra: 10/9/2014- 6552/56 md.) Bu madde uyarınca Kurum tarafından satın alınan taşınmazlar

ile Kuruma ait olup Kurum Yönetim Kurulunca ihtiyaç fazlası olarak tespit edilen taşınmazlardan, Maliye

Bakanlığınca kamu hizmetlerinde kullanılmak veya gerektiğinde genel hükümlere göre değerlendirilmek üzere talep

edilenler, Kurum Yönetim Kurulunun uygun görüşü ve Bakan onayıyla bedeli karşılığında Hazineye devredilir. (Ek

fıkra: 10/9/2014- 6552/56 md.) Devir bedeli; bu madde uyarınca satın alınan taşınmazlar için satın alma bedeli, satın

alma tarihinden altı ay geçtikten sonra devir hâlinde satın alınan bedele geçen sürede yeniden değerlendirme oranı kadar

artış yapılmak suretiyle belirlenir. Kuruma ait diğer taşınmazların devrinde ise devir bedeli birinci fıkrada belirtilen

Komisyon tarafından belirlenir.

GEÇİCİ MADDE 42 - Bu maddenin uygulanmasına ilişkin esas ve usuller Kurum

tarafından belirlenir.

KANUN MADDESİ

(Ek: 4/7/2012-6353/38 md.) Geçici 38 inci maddenin dördüncü fıkrası kapsamında bulunanlardan 60 gün içinde

başvuru hakkını kullanmamış olanlar, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 60 gün

GEÇİCİ MADDE 43 - içinde Kuruma başvuruları halinde, geçici 38 inci madde

hükümlerinden yararlandırılır.

KANUN MADDESİ

(Ek: 4/7/2012-6353/39 md.) 1416 sayılı Kanuna göre yurt dışına gönderilen ve öğrenimini başarıyla tamamlayarak

yurda dönenlerden yükümlü bulunduğu mecburi hizmet süresini tamamlamış olanlardan, bu Kanunun yürürlüğe

girdiği tarihten önce 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olarak çalışmaya başlamış olup geçici 4 üncü madde

kapsamında çalışmaya devam edenler; yurt dışında resmî öğrenci olarak geçirmiş oldukları öğrenim sürelerinin 18

yaşının tamamlanmasından sonraki döneme ait olan kısmının tamamını veya bir bölümünü, (...)242 müracaat

etmeleri ve müracaatın kabul edildiği ay itibarıyla geçerli olan emekli keseneğine esas kazanç tutarı üzerinden ve

borçlanacakları süreye ilişkin olarak %45 oranında hesaplanacak kesenek ve kurum karşılığı toplamından oluşan

yükümlülük tutarının tamamını peşin olarak veya müracaatın kabul tarihinden itibaren oniki ayda eşit taksitler

halinde ödemek suretiyle borçlanabilirler. Borcunu taksitler halinde ödeyecek olanların borçlanma işlemi sırasında

hesaplanan aylık taksit tutarı, borcun ödendiği tarihteki prime esas asgarî kazançta yürürlük tarihinden itibaren üç ay

içinde veya mecburi hizmetlerini tamamlayacakları tarihten itibaren üç ay içinde” ibaresi madde metninden

çıkarılmıştır.

oranlanarak, söz konusu oran ilgili ayın prime esas asgarî kazancı ile çarpılır ve bulunan tutar, ilgili ayın taksit tutarı

kabul edilir.243 Borcunun tamamını peşin ödeyenler ile taksit ödeme dönemi sonunda borcunun tamamını ödemiş

olduğu tespit olunanların borçlanmış oldukları süreler, fiili hizmet süresinin hesabında ve iştirakçiliğin başlangıç

tarihinin tespitinde dikkate alınır. Aylık taksitlerini zamanında ödemeyenlerin önceki aylara ilişkin

olarak ödemiş

oldukları tutarlar, süresi geçen son taksit tarihinden itibaren otuz gün içinde ilgililere iade olunur. Bu maddeye göre

yapılacak borçlanma işlemlerine ilişkin olarak birinci ve ikinci fıkrada düzenlenmemiş olan hususlar hakkında mülga

hükümleri dahil 5434 sayılı Kanun

GEÇİCİ MADDE 44 - hükümleri uygulanır.

KANUN MADDESİ

(Ek: 4/7/2012-6353/40 md.) 23/4/1999 ile 14/2/2005 tarihleri arasında tabi oldukları personel mevzuatına göre almış

oldukları disiplin cezası sonucu memuriyetleri sona erip, 22/6/2006 tarihli ve 5525 sayılı Kanun uyarınca haklarında

verilmiş disiplin cezaları bütün sonuçları ile ortadan kaldırılanların bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren 3 ay

içinde Kuruma müracaat etmeleri halinde ve yaşı haddine ilişkin hükümler saklı kalmak kaydıyla; memuriyetlerinin

sona erdiği tarih ile 22/6/2006 tarihi arasındaki dönem içinde uzun vadeli sigorta kollarına tabi olarak sigorta primi

ödenmemiş veya emekli keseneği yatırılmamış sürelerine ilişkin kesenek ve kurum karşılığı toplamları, görevden

ayrıldıkları tarihteki derece ve kademelerine hizmet olarak sayılacak sürenin her üç yılına bir derece ve her yılına bir

kademe verilmek ve öğrenim durumları itibarıyla 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 36 ncı maddesindeki

yükselebilecekleri dereceleri geçmemek üzere tespit edilecek derece ve kademeleriyle başvuru tarihinde uygulanmakta

olan katsayılar esas alınarak belirlenecek emekli keseneğine esas aylık tutarlarının %45'i üzerinden Kurum tarafından

hesaplanarak halen çalıştıkları veya kamu görevlisi olarak en son çalışmış oldukları kamu idarelerine bildirilir ve söz

konusu tutarlar bu idareler tarafından üç ay içerisinde Kuruma defaten ödenir.244 Haklarında verilmiş disiplin

cezaları bütün sonuçları ile 5525 sayılı Kanun uyarınca ortadan kaldırılmış olanlardan memuriyetten çıkarılmış

oldukları kuruma yeniden atanmak üzere başvuranların, bu başvurularının ilgili kurumların kayıtlarına geçtiği

tarihten başlayarak bu kurumlarda yapılan ilk atamalarının kendilerine tebliği tarihine kadar olan

dönem içerisindeki

uzun vadeli sigorta kollarına tabi olarak sigorta primi ödenmemiş veya emekli keseneği yatırılmamış süreleri

hakkında ise, birinci fıkra uyarınca yapılmış olan derece yükselmesi ve kademe ilerlemeleri saklı kalmak kaydıyla,

yukarıdaki fıkra hükümleri

süreye ilişkin olarak" ibaresi "borçlanacakları süreye ilişkin olarak %45 oranında" şeklinde değiştirilmiştir..

keseneğine esas aylık tutarları" ibaresi "emekli keseneğine esas aylık tutarlarının %45'i" şeklinde değiştirilmiştir..

çerçevesinde işlem yapılır. Ancak, bu fıkra kapsamına girenlerden ataması bu maddenin yürürlük tarihinden önce

yapılmış olanların bu fıkra hükümlerinden yararlanabilmesi için, bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren altı ay

içerisinde, bu maddenin yürürlük tarihinden önce atama talebinde bulunduğu halde atama işlemleri bu maddenin

yürürlüğe girdiği tarihten sonra tamamlanacakların ise, atamalarını izleyen altı ay içerisinde Kuruma başvuruda

bulunmaları zorunludur. Bu madde uyarınca ilgililer adına kesenek ve kurum karşılığı ödenmiş olması; birinci fıkrada

belirtilen dönem içerisinde ödenmiş olan emeklilik veya malullük aylıkları ya da dul ve yetim aylıkları için kendilerine

borç çıkarılmasını, emekli ikramiyesi farkı ve geriye dönük olarak aylık farkı ödenmesini gerektirmez.

GEÇİCİ MADDE 45 - Yersiz yapılan sağlık giderlerinin terkini

KANUN MADDESİ

(Ek: 10/1/2013-6385/12 md.) Bu Kanuna göre genel sağlık sigortalısı ya da bakmakla yükümlü olunan kişi kapsamına

girmekle birlikte, asli olarak hak etmediği bir kapsamda sağlık hizmeti alanlara 31/1/2012 tarihine kadar verilen sağlık

hizmetlerine ilişkin Kurumca tahakkuk ettirilmiş veya ettirilecek borçlar, varsa ilgililerin bu nedenle açtıkları davadan

vazgeçmeleri halinde tahsil edilmez. Bu borçlara ilişkin açılmış olan dava ve icra takiplerinden Kurumca vazgeçilir.

GEÇİCİ MADDE 46 - Sosyal güvenlik destek prim borçlarının yapılandırılması

KANUN MADDESİ

(Ek: 10/1/2013-6385/13 md.) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce iştirakçi veya sigortalı olup, bu Kanunun 4

üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında sigortalı sayılmasını gerektirir nitelikte çalışması nedeniyle

ilgili mevzuatına göre sosyal güvenlik destek primi ödemesi gerekenlerin, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip

eden ayın sonu itibarıyla tahakkuk ettiği halde ödenmemiş olan sosyal güvenlik destek primi borçları ve ferîleri,

ilgililerin bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ay başından itibaren dört ay içinde başvuruda bulunmaları

halinde 13/2/2011 tarihli ve 6111 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık

Sigortası Kanunu ve Diğer Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun

ilgili maddelerine göre yapılandırılır.

5335 sayılı Kanunun 30 uncu maddesi kapsamında çalışmaya başlayanlara

GEÇİCİ MADDE 47 - yapılan yersiz ödemelerin yapılandırılması

KANUN MADDESİ

(Ek: 10/1/2013-6385/14 md.) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, 5335 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin

ikinci ve üçüncü fıkraları uyarınca emeklilik veya yaşlılık aylıklarının kesilmesini gerektiren bir işte çalışmış

olanların, bu aylıklarının hangi tarihte tekrar bağlanacağını tespitinde 5335 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin

beşinci fıkrası dikkate alınır. Sosyal güvenlik kanunlarına göre emeklilik veya yaşlılık aylığı almakta iken 5335

sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamına giren kurum ve kuruluşlara ait işyerlerinde çalışmaları

nedeniyle aylıkları kesilmesi gerekenlere, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ödeme dönemine kadar

yersiz olarak ödendiği tespit edilen aylıklara ilişkin asli ve ferî borçlar, ilgililerin bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi

takip eden ay başından itibaren dört ay içinde başvuruda bulunmaları halinde 6111 sayılı Kanunun

ilgili maddelerine

göre yapılandırılır.

Fiili hizmet süresi zammı uygulanması sonucu verilmesi gereken ek aylık prim ve

GEÇİCİ MADDE 48 - hizmet belgesi ile yatırılacak primler

KANUN MADDESİ

(Ek: 10/1/2013-6385/16 md.) 2008 yılı Ekim ayı başı ile bu maddenin yürürlük tarihini takip eden ay başına kadar

geçen süre içinde bu Kanunun bu maddeyi ihdas eden Kanunla değişik 40 ıncı maddesi gereğince fiili hizmet süresi

zammı süresine tabi işyerleri ve işlerde çalışanlar için 5510 sayılı Kanunun 86 ncı maddesine göre verilmesi gereken ek

prim belgelerinin bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ay başından itibaren üç ay içinde verilmesi halinde

idari para cezası uygulanmaz. Bu maddenin yayımı tarihini takip eden ay başından itibaren sigortalılarca; üç aylık

süre içinde Kurumca istenecek belgelerle başvurulması ve altı aylık süre içerisinde hesaplanacak fiili hizmet süresi

zammına ilişkin prim tutarının ödenmesi halinde gecikme

GEÇİCİ MADDE 49 - zammı ve gecikme cezası alınmaz.

KANUN MADDESİ

(Ek: 21/5/2013-6486/6 md.) 97 nci maddenin yedinci fıkrası gereğince, sağlık hizmet sunucularının sunmuş oldukları

hizmetlere ilişkin olarak 16/1/2012 tarihinden önce Kuruma teslim ettikleri fatura ve eki belgelerden, teslim

tarihinden itibaren üç ay içinde incelenemediği için avansı kapatılmayan fatura ve eki belgelerin, bu süreden sonraki

dönemde yapılan incelemesi sonucunda sağlık hizmet sunucusuna yersiz ödeme yapıldığının tespit edilmesi hâlinde,

tespit edilen yersiz ödeme tutarı için kanuni faiz tahakkuk ettirilmez. Bu maddenin yürürlük tarihinden önce, sağlık

hizmet sunucuları tarafından 16/1/2012 tarihinden önce Kuruma teslim edilen fatura ve eki belgelerden dolayı

Kurumca tahakkuk ettirilen faizle ilgili dava konusu edilen faiz tutarları, davacının davasından feragat etmesi hâlinde

terkin edilir. Bu madde kapsamına giren fiiller için bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce

GEÇİCİ MADDE 50 - uygulanmış faize ilişkin tahsil edilen tutarlar iade ve mahsup

edilmez.

KANUN MADDESİ

(Ek: 21/5/2013-6486/6 md.) Bu maddenin yayımı tarihinde ilk kaydını yaptırmış olup öğrenimlerine devam eden

yabancı uyruklu öğrencilerden, bu maddenin yayımı tarihinden itibaren altı ay içinde başvuru

GEÇİCİ MADDE 51 - yapanlar genel sağlık sigortası kapsamına alınırlar.

KANUN MADDESİ

(Ek: 12/7/2013-6495/41 md.) Geçici 43 üncü madde kapsamında bulunanlardan süresinde müracaat etmediği için

borçlanma hakkından yararlanamamış olanlar, bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren üç ay içinde müracaat

etmeleri hâlinde, geçici 43 üncü maddede belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde borçlanma hakkından yararlandırılır.

Geçici 44 üncü madde kapsamında bulunanlardan öngörülen süre içinde başvuru hakkını kullanmamış olanlar, bu

maddenin yürürlüğe girdiği tarihten 31/12/2013 tarihine kadar Kuruma başvurmaları hâlinde, geçici 44 üncü madde

hükümlerinden yararlandırılır. Geçici 44 üncü madde hükümleri, 28/2/1997 ile 23/4/1999 tarihleri arasında tabi

oldukları personel mevzuatına göre almış oldukları disiplin cezası sonucu memuriyetleri sona erip, 8/8/1999 tarihli ve

4455 sayılı Kanun uyarınca haklarında verilmiş disiplin cezaları bütün sonuçları ile ortadan kaldırılanlar hakkında da

aynı usul ve esaslar çerçevesinde uygulanır ve anılan maddede öngörülen süreler bu fıkra kapsamında bulunanlar için

bu

GEÇİCİ MADDE 52 - maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren başlar.

KANUN MADDESİ

(Ek: 12/7/2013-6495/99 md.) Bu maddeyi düzenleyen Kanunla 2330 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi kapsamında

vazife malullüğü aylığı bağlandıktan sonra sigortalı olarak çalışanların bu şekilde geçen sigortalı çalışmalarından

kaynaklanan haklarına ilişkin olarak yapılmış olan düzenlemeler, 3713 sayılı Kanun kapsamına giren sebeplerle vazife

malullüğü aylığı bağlanmış veya bağlanmasına hak kazanmış olup da bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte sınıf veya

görev değiştirmek suretiyle çalışmaya devam eden veya bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi

kapsamında tekrar çalışmaya başlamış olanlardan bu çalışmaları devam etmekte olanlar hakkında da uygulanır.

Bunlardan, vazife malullüğü aylığı bağlandıktan sonra geçen çalışmaları bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra

olanların, kesenek ve karşılık ödenmek suretiyle geçen hizmet süreleri prim ödeme gün sayısı olarak ve bu süreler

içindeki emeklilik keseneğine esas aylık tutarları da aynı dönemler için geçerli olan aylık prime esas

GEÇİCİ MADDE 53 - kazanç olarak sayılır.

KANUN MADDESİ

(Ek: 10/9/2014-6552/57 md.)245 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (g) bendi kapsamında genel sağlık sigortası tescili

yapılmış olup da gelir testine hiç başvurmamayanlardan bu maddenin yayımını takip eden ay başından itibaren altı ay

İDARİ PARA CEZASI — SÜRE AKIŞI

MADDE 102 • tebliğden sonraki yol

@burakdincersgk • 0544 275 36 27 •
www.sgksinav.com

TEBLİĞ

Başlangıç

15 GÜN

Ödeme / itiraz

İTİRAZ

Takibi durdurur

30 GÜN

Yetkili mahkemeye

başvuru

EZBERLE: 15 GÜN □ KURUMA İTİRAZ

30 GÜN □ YETKİLİ MAHKEME

içinde gelir testine başvuran kişilerin genel sağlık sigortası primleri yapılan gelir testi sonucuna göre tescil başlangıç

tarihinden itibaren tahakkuk ettirilir. 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (g) bendi kapsamında resen genel sağlık

sigortası tescili yapılmış olanlardan bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce gelir testi yaptırmış olmakla birlikte

gelir düzeyleri asgari ücretin iki katından daha düşük olarak tespit edilmiş 31/3/2015 tarihli ve 29312 sayılı Resmi

Gazete’de yayımlanan 23/3/2015 tarihli ve 2015/7470 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı Eki Kararın 1 inci maddesiyle, bu

maddede yer alan başvuru süresinin maddede belirtilen sürenin bitiminden itibaren altı ay uzatılması

kararlaştırılmıştır.

olanların, bu tespit öncesinde genel sağlık sigortası primi ödenmemiş olan süreleri hakkında da gelir testi sonucu

bulunan tutarlar esas alınarak birinci fıkra hükümleri uygulanır. Ancak, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar

ödememiş oldukları genel sağlık sigortası primi ile gecikme cezası ve gecikme zammı tutarları iade edilmez. Bu maddenin

uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurumca belirlenir. Birinci fıkrada belirtilen altı aylık süreyi altı ay daha

uzatmaya Bakanlar Kurulu

GEÇİCİ MADDE 54 - yetkilidir.

KANUN MADDESİ

(Ek: 10/9/2014-6552/58 md.) Mülga 4355 sayılı Ticaret ve Sanayi Odaları, Esnaf Odaları ve Ticaret Borsaları Kanunu,

mülga 5373 sayılı Esnaf Dernekleri ve Esnaf Dernekleri Birlikleri Kanunu ve mülga 507 sayılı Esnaf ve Küçük

Sanatkârlar Kanununa göre; esnaf ve sanatkâr siciline veya odasına ya da her ikisine birden kayıtları bulunmakla

birlikte üye kayıtlarının mevzuata uygun olarak yapılmadığının tespit edilmesi üzerine, Kuruma kayıt ve tescili

yapılmakla birlikte, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sigortalılık süreleri geçersiz sayılarak

iptal edilen sigortalılardan 22/3/1985 tarihinden sonraki sürelerle ait prim, gecikme zammı ve gecikme cezalarının

31/12/2013 tarihine kadar ödenmiş olması şartıyla 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki

sigortalılıkları başlangıç tarihinden itibaren geçerli sayılır. 4 üncü ve 7 nci maddeler ile 2926 sayılı Kanunun 2 nci, 5

inci ve 9 uncu maddelerine göre kayıt ve tescili yapılanların, sigortalılık tescil ve sürelerine esas tarımsal faaliyetleri ile

ilgili kurum ve kuruluş üye kayıtlarının mevzuata uygun olarak yapılmadığının tespit edilmesi üzerine sigortalılıkları

geçersiz sayılarak iptal edilenlerin, tescillerinin yapıldığı tarihten 31/12/2010 tarihine kadar geçen sürelerle ait prim,

gecikme zammı ve gecikme cezalarının 31/12/2013 tarihine kadar ödenmiş olması şartıyla, 4 üncü maddenin birinci

fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendi kapsamındaki sigortalılıkları başlangıç tarihinden itibaren geçerli

sayılır. Ancak, tevkifat kesintisine binaen geriye dönük yapılan tescillerden, tevkifatın yapıldığı tarihte ziraat odası

kaydı bulunmayan, daha sonra geriye dönük tesis edilen kayıtlar geçerli kabul edilmez. Bu maddenin yürürlüğe girdiği

tarihten sonra birinci ve ikinci fıkralar uyarınca hizmet iptali yapılmaz.

GEÇİCİ MADDE 55 - Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurum

tarafından belirlenir.

KANUN MADDESİ

(Ek: 10/9/2014-6552/59 md.) 506 sayılı Kanun ve bu Kanun kapsamından çıkarılan işyerlerine ilişkin olup işyerine ait

borcun tamamının ödeme süresi 31/12/2013 veya önceki bir tarihe ilişkin olduğu hâlde ödenmemiş sigorta primi,

işsizlik sigortası primi, sosyal güvenlik destek primi ve idari para cezası ile özel kanunlardaki hükme istinaden

Kurumca 6183 sayılı Kanun hükümlerine göre takip edilen eğitime katkı payı, özel işlem vergisi ve damga vergisi

borçlarından borç türü

bazında borç asılları toplamı 100 Türk lirasını aşmayan asli alacakların ve tutarına bakılmaksızın bu asıllara bağlı

gecikme cezası, gecikme zammı gibi ferî alacakların

GEÇİCİ MADDE 56 - tahsilinden vazgeçilir.

KANUN MADDESİ

(Ek: 10/9/2014-6552/60 md.) Geçici 44 üncü veya geçici 51 inci madde kapsamında bulunanlardan öngörülen süre

içinde başvuru hakkını kullanmamış olanlar, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren Kuruma başvurmaları

hâlinde, geçici 44 üncü madde hükümlerinden yararlandırılır. Geçici 4 üncü maddenin on yedinci

fıkrası uyarınca

borçlandırılarak borcun tamamını veya bir kısmını ödeyenlerin ödemiş oldukları tutarların iadesini istemeleri

hâlinde, geçici 44 üncü madde kapsamında hesaplanan emeklilik keseneği ve kurum karşılığı tutarlarının hâlen

çalıştıkları veya kamu görevlisi olarak en son çalışmış oldukları kamu idarelerine bildirilmesini takip eden altı ay

içinde Kuruma defaten ödenmesi, bu süre içinde ödenmezse gecikme zammı ile birlikte ödenmesi hâlinde daha önce

yatırmış oldukları tutarların kamu idaresince yatırılan kısmı kendilerine faizsiz olarak iade edilir. Geçici 4 üncü

maddenin on yedinci fıkrası, geçici 44 üncü madde, geçici 51 inci madde ve bu madde kapsamında borçlandırılmak

suretiyle hizmet olarak alınan süreler ile söz konusu maddeler kapsamında belirtilen sürelerde diğer sigortalılık

statülerine tabi olarak uzun vadeli sigorta kollarına prim ödenen sürelerin tamamı memuriyette geçmiş kabul edilerek

GEÇİCİ MADDE 57 - kazanılmış hak aylıklarının tespitinde değerlendirilir.

KANUN MADDESİ

(Ek: 10/9/2014-6552/61 md.) 8 inci maddenin üçüncü fıkrasında ve 9 uncu maddenin birinci fıkrasının (b) bendinde

belirtilenler için 9 uncu maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen yükümlülükler ile 11 inci maddenin üçüncü ve altıncı

fıkrasında belirtilen yükümlülüklerden bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren üç ay içinde yerine getirilmiş

olanlar, kanuni süresinde yerine getirilmiş sayılır ve idari para cezası uygulanmaz. Bu yükümlülükler için daha önce

uygulanan idari para cezaları, kesinleşip kesinleşmediğine bakılmaksızın terkin edilir, ancak tahsil edilmiş tutarlar red

ve iade veya mahsup edilmez. 5 inci maddenin birinci fıkrasının (e) bendi kapsamındaki sigortalılar hakkında bu

Kanun gereğince verilmesi gereken bildirge ve belgeler, bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren altı ay içinde

verilmesi hâlinde kanuni süresinde verilmiş sayılır. Bu yükümlülükler için daha önce uygulanan idari para cezaları,

kesinleşip kesinleşmediğine bakılmaksızın terkin edilir, ancak tahsil edilmiş tutarlar red ve iade veya mahsup edilmez.

GEÇİCİ MADDE 58 - Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurum

tarafından belirlenir.

KANUN MADDESİ

(Ek: 10/9/2014-6552/62 md.) Türkiye İstatistik Kurumu Başkanlığında 18/11/2005 tarihinden 1/10/2008 tarihine

kadar 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 4 üncü maddesinin (e) fıkrası kapsamında

istihdam edilen geçici personele ödenmiş olan fazla çalışma ücretleri prime esas kazancın hesabında dikkate alınmaz.

Bu maddenin uygulamasında 102 nci maddeye göre tahakkuk ettirilip tahsilatı gerçekleştirilen tutarlar iade ve mahsup

edilmez.

GEÇİCİ MADDE 59 - Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurum

tarafından belirlenir.

KANUN MADDESİ

(Ek: 10/9/2014-6552/63 md.)

(Mülga:16/11/2022-7421/19)

GEÇİCİ MADDE 60 - md.)

KANUN MADDESİ

(Ek: 10/9/2014-6552/81 md.)246247 (1) 2014 yılı Nisan ve önceki aylara ilişkin olup bu maddenin yayımlandığı

tarihten önce tahakkuk ettiği hâlde ödenmemiş olan;

a) Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a), (b) ve (c) bentleri kapsamındaki sigortalılık statülerinden

kaynaklanan, sigorta primi, emeklilik keseneği ve kurum karşılığı, işsizlik sigortası primi, sosyal güvenlik destek primi,

b) Bu maddeye göre yapılan başvuru tarihi itibarıyla ilgili mevzuatına göre ödenmesi imkânı ortadan kalkmamış isteğe

bağlı sigorta primi ve topluluk sigortası primi,

c) Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından ilgili kanunları gereğince takip edilen damga vergisi, özel işlem vergisi ve

eğitime katkı payı,

ç) 30/4/2014 tarihine kadar (bu tarih dâhil) bitirilmiş özel nitelikteki inşaatlar ile ihale konusu işlere ilişkin olup bu

maddenin yayımlandığı tarihten önce Kurumca resen tahakkuk ettirilerek işverene tebliğ edildiği hâlde bu maddenin

yayımlandığı tarih itibarıyla ödenmemiş olan; özel nitelikteki inşaatlar ile ihale konusu işlere ilişkin yapılan ön

değerlendirme, araştırma veya tespitler sonucunda bulunan eksik işçilik tutarı üzerinden hesaplanan sigorta primi,

d) Bu Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi kapsamında genel sağlık sigortalısı olanların genel

sağlık sigortası primi,

e) Sosyal güvenlik kanunlarına göre emeklilik veya yaşlılık aylığı almakta iken 5335 sayılı Kanunun 30 uncu

maddesinin ikinci fıkrası kapsamına giren kurum ve kuruluşlara ait işyerlerinde çalışmaları nedeniyle aylıkları

kesilmesi gerekenlere, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ödeme dönemine kadar yersiz olarak ödendiği

tespit edilen aylıklara ilişkin borç, asılları ile bu alacaklara ödeme sürelerinin bittiği tarihlerden bu maddenin

yayımlandığı tarihe kadar geçen süre için Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın, bu

maddede belirtilen süre ve şekilde ödenmesi hâlinde, bu alacaklara uygulanan gecikme cezası ve gecikme zammı gibi

ferî alacakların tamamının tahsilinden vazgeçilir.

24/11/2014 tarihli ve 2014/7016 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı Eki Kararın 1 inci maddesiyle, bu maddede yer alan

başvuru süresi ile ilk taksit ödeme süresi, sözkonusu maddenin birinci fıkrasının (d) bendi hükümlerine ilişkin süreler

hariç olmak üzere, aynı maddede belirtilen sürelerin bitiminden itibaren bir ay uzatılmıştır. 31/3/2015 tarihli ve 29312

sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 23/3/2015 tarihli ve 2015/7470 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı Eki Kararın 1 inci

maddesiyle, bu maddede yer alan başvuru süresi ile ilk taksit ödeme süresinin aynı maddenin birinci fıkrasının (d)

bendinde belirtilen borçlular yönünden maddede belirtilen sürelerin bitiminden itibaren altı ay uzatılması

kararlaştırılmıştır.

(2) 30/4/2014 tarihine kadar (bu tarih dâhil) işlenen fiillere ilişkin olup bu maddenin yayımlandığı tarih itibarıyla

ödenmemiş olan idari para cezası asıllarının %50’si ile bu tutara ödeme sürelerinin bittiği tarihlerden bu maddenin

yayımlandığı tarihe kadar geçen süre için Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınarak hesaplanacak

tutarın, bu

maddede belirtilen süre ve şekilde ödenmesi hâlinde idari para cezası asıllarının kalan %50’si ile idari para cezasına

uygulanan gecikme cezası ve gecikme zammı gibi ferî alacaklarının tamamının tahsilinden vazgeçilir.

(3) Bu madde

hükümlerinden yararlanmak isteyen borçluların;

a) Bu maddenin yayımlandığı tarihi izleyen ay başından itibaren; birinci fıkranın (d) bendinde belirtilen borçlular

yedi ay içinde, diğer bentlerde belirtilen borçlular ise üç ay içinde Kuruma başvuruda bulunmaları,

b) İlk taksiti bu maddenin yayımlandığı tarihi izleyen ay başından itibaren; birinci fıkranın (d) bendinde belirtilen

borçlular sekiz ay içinde, diğer bentlerde belirtilenler ise dört ay içinde, diğer taksitlerini ise ikişer aylık dönemler

hâlinde azami on sekiz eşit taksitte ödemeleri, gerekir. (4) a) Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi

kapsamındaki sigortalılık statüsünden kaynaklanan prim borcu hariç diğer borçların bu madde hükümlerine göre

hesaplanan tutarının ilk taksit ödeme süresi içinde tamamen ödenmesi hâlinde, bu tutara bu maddenin yayımlandığı

tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için herhangi bir faiz uygulanmaz. Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci

fıkrasının (g) bendi kapsamındaki sigortalılık statüsünden kaynaklanan prim borcu aslının ilk taksit ödeme süresi

içinde tamamen ödenmesi hâlinde ödeme tarihine kadar sosyal güvenlik mevzuatına göre hesaplanan gecikme cezası

ve gecikme zammı tahsil edilmez.

b) Bu madde hükümlerine göre hesaplanan tutarın taksitle ödenmek istenmesi hâlinde, ilgili maddelerde yer alan

hükümler saklı kalmak şartıyla, borçluların başvuru sırasında altı, dokuz, on iki veya on sekiz eşit taksitte ödeme

seçeneklerinden birini tercih etmeleri şarttır. Tercih edilen taksit süresinden daha uzun bir sürede ödeme yapılamaz.

c) Taksitle yapılacak ödemelerde ilgili maddelere göre belirlenen tutar;

1) Altı eşit taksit için (1,05),

2) Dokuz eşit taksit için (1,07),

3) On iki eşit taksit için (1,10),

4) On sekiz eşit taksit için (1,15), katsayısı ile çarpılır ve bulunan tutar taksit sayısına bölünmek suretiyle ikişer

aylık dönemler hâlinde ödenecek taksit tutarı hesaplanır. Bu madde hükümlerinden yararlanmak üzere

başvuruda bulunan borçlulara tercih ettikleri taksit süresine uygun ödeme planı verilir. Ancak, tercih edilen

süreden daha kısa sürede ödeme yapılması hâlinde ödenecek tutar ilgili katsayıya göre düzeltilir. (5) Kendi adına

ve hesabına bağımsız çalışanlar ile tarımda kendi adına ve hesabına

bağımsız çalışanlardan 2/9/1971 tarihli ve 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal

Sigortalar Kurumu Kanunu mülga hükümlerine ve mülga 17/10/1983 tarihli ve 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve

Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanununa göre tescilleri yapıldığı hâlde prim borçları nedeniyle daha önceki

ilgili kanunları uyarınca sigortalılık süreleri durdurulmuş olanlardan bu maddenin yayımlandığı tarih itibarıyla ihya

edilmemiş olanların kendileri veya hak sahipleri, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ay başından itibaren

üç ay içinde Kuruma müracaat ederek, durdurulan sigortalılık süreleri için ödeyecekleri prim tutarının, sigortalılık

süreleri durdurulmamış gibi değerlendirilerek bu madde hükümlerine göre hesaplanmasını talep edebilirler.

Hesaplanan borcun tamamının ilk taksit ödeme süresi içinde ödenmesi hâlinde durdurulan süreler sigortalılık süresi

olarak değerlendirilir. Hesaplanan borcun tamamının ilk taksit ödeme süresi içinde ödenmemesi hâlinde ihya işlemi

geçerli sayılmaz ve bu madde kapsamında ödenmiş olan tutarlar ilgilinin bu madde kapsamı haricinde başkaca prim

borcunun bulunmaması kaydıyla faizsiz olarak iade edilir. (6) Bu maddeye göre ödenmesi gereken taksitlerden; bir

takvim yılında iki veya daha az taksitin, süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi hâlinde, ödenmeyen veya eksik

ödenen taksit tutarlarının son taksiti izleyen ayın sonuna kadar, gecikilen her ay ve kesri için 6183 sayılı Kanunun 51

inci maddesine göre belirlenen gecikme zammı oranında hesaplanacak geç ödeme zammı ile birlikte ödenmesi şartıyla

bu madde hükümlerinden yararlanır. Süresinde ödenmeyen veya eksik ödenen taksitlerin belirtilen şekilde de

ödenmemesi veya bir takvim yılında ikiden fazla taksitin süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi hâlinde bu

madde hükümlerinden yararlanma hakkı kaybedilir. Bu hüküm alacakları tahsil daireleri açısından taksitlendirilen

alacaklar için ayrı ayrı uygulanır. (7) Taksit tutarının %10'unu aşmamak şartıyla 5 Türk lirasına (bu tutar dâhil)

kadar yapılmış eksik ödemeler için bu madde hükümleri ihlal edilmiş sayılmaz. (8) Ödeme hakkının kaybedilmiş

olması hâlinde, borçlular ödedikleri tutar kadar bu madde hükmünden yararlandırılırlar. (9) Bu madde hükümlerinden yararlanmak isteyen borçluların, bu maddelerde belirtilen şartların yanı sıra dava açmaması,

açılmış davalardan vazgeçmeleri ve kanun yollarına başvurmamaları şarttır. (10) Bu maddeye göre ödenecek

alacaklarla ilgili olarak tatbik edilen hacizler yapılan ödemeler nispetinde kaldırılır ve buna isabet eden teminatlar

iade edilir. (11) 6111 sayılı Kanun hükümlerine göre bu maddenin yayımlandığı tarih itibarıyla taksit ödemeleri devam

eden alacaklar hariç olmak üzere, bu madde kapsamına giren alacakların, bu maddenin yayımlandığı tarihten önce bu

madde kapsamına giren borçları 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesi gereğince tecil ve taksitlendirilmiş olup, tecil ve

taksitlendirme işlemi bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla devam eden borçlularca, tecil ve taksitlendirme

süresi içinde ödenmiş tutarların Kurumun ilgili mevzuatı uyarınca mahsup edilmesinin yazılı olarak talep edilmesi

hâlinde, daha önce ödemiş oldukları tutarlar,

sosyal güvenlik mevzuatının ilgili hükümlerine göre mahsup edildikten sonra birinci fıkra kapsamına giren kalan

borçları bu maddeye göre peşin veya taksitler hâlinde ödenir. (12) 10/1/2013 tarihli ve 6385 sayılı Sosyal Sigortalar ve

Genel Sağlık Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanuna göre sosyal güvenlik destek

primi borçlarını yapılandıran ve yapılandırma işlemi bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla devam eden

borçlularca, yapılandırma süresi içinde ödenmiş tutarların Kurumun ilgili mevzuatı uyarınca mahsup edilmesinin

yazılı olarak talep edilmesi hâlinde, daha önce ödenen tutarlar, sosyal güvenlik mevzuatının ilgili

hükümlerine göre

mahsup edildikten sonra kalan borçları bu maddeye göre peşin veya taksitler hâlinde ödenir. (13) Bu Kanunun 4 üncü

maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamındaki sigortalılar, 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi

kapsamında genel sağlık sigortalısı olanlar, ek 5 inci ve ek 6 ncı maddeleri kapsamında sigortalı olanlar, bu madde

kapsamındaki borçlarını yapılandırmaları hâlinde, yapılandırılan borç haricinde altmış günden fazla prim ve prime

ilişkin borçlarının bulunmaması veya altmış günden fazla prim ve prime ilişkin borçları bulunmakla birlikte bu

borçlarını ilgili kanunlara göre taksitlendirmiş veya yapılandırmış olup ödeme yükümlülüklerini de yerine getiriyor

olmaları ve bu maddeye göre yapılandırılan borçlarının ilk taksitini ödemeleri kaydıyla genel sağlık sigortasından

yararlanmaya başlatılır. (14) Bu madde hükümlerinden yararlanmak üzere başvuruda bulunan borçlular, taksit ödeme

süresince tahakkuk eden sigorta primlerini çok zor durum olmaksızın bir takvim yılında ikiden fazla vadesinde

ödememeleri ya da eksik ödemeleri hâlinde, belirtilen madde hükümlerine göre yapılandırılan borçlarına ilişkin kalan

taksitlerini ödeme haklarını kaybederler. (15) Bu madde kapsamına giren alacaklara karşılık bu maddenin

yayımlandığı tarihten önce tahsil edilmiş olan tutarların bu madde hükümlerine dayanılarak red ve iadesi yapılmaz.

(16) Bu madde kapsamında ödenmesi gereken tutarlar, il özel idareleri, belediyeler ve bunlara bağlı müstakil bütçeli ve

kamu tüzel kişiliğini haiz kuruluşlarca ikişer aylık dönemler hâlinde azami otuz altı eşit taksitte, bu madde ile bu

maddeyi ihdas eden Kanunun 73 üncü maddesi kapsamında ödenmesi gereken tutarlar, Gençlik ve Spor Bakanlığı,

Türkiye Futbol Federasyonu ve özerk spor federasyonlarına tescil edilmiş olan ve Türkiye'de sportif alanda faaliyette

bulunan spor kulüplerince ikişer aylık dönemler hâlinde azami kırk iki eşit taksitte ödenebilir. Bu takdirde bu bent

hükmüne göre hesaplanacak katsayı yirmi dört eşit taksit için (1,20), otuz eşit taksit için (1,25), otuz altı eşit taksit için

(1,30) ve kırk iki eşit taksit için (1,35) olarak uygulanır. (17) Bu madde kapsamına giren alacakların; asıllarının bu

maddenin yayımlandığı tarihten önce ödenmiş olması şartıyla, bu maddenin yayımlandığı tarih itibarıyla aslı ödenmiş

ferî alacağın %40'ının ilk taksit ödeme süresi içinde ödenmesi hâlinde kalan %60'ının tahsilinden vazgeçilir. Aslı

ödenmiş ferî alacağın %40'ının taksitle ödenmek istenmesi hâlinde ise bu maddenin dördüncü fıkrasının (e) bendine

göre taksitlendirilir. (18) Bu maddede geçen Yİ-ÜFE aylık değişim oranları tabiri, Türkiye İstatistik

Kurumunun her ay belirlediği 31/12/2004 tarihine kadar toptan eşya fiyatları endeksi (TEFE) aylık değişim oranlarını,

1/1/2005 tarihinden itibaren üretici fiyatları endeksi (ÜFE) aylık değişim oranlarını, 1/1/2014 tarihinden itibaren yurt

içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE) aylık değişim oranlarını ifade eder. Bu madde hükümlerine göre ödenecek alacaklara

bu maddenin yayımlandığı ay için uygulanması gereken Yİ-ÜFE aylık değişim oranı olarak, bu maddenin yayımlandığı

tarihten bir önceki ay için belirlenen Yİ-ÜFE aylık değişim oranı esas alınır. (19) Bakanlar Kurulu, bu maddede

öngörülen başvuru ve ilk taksit ödeme sürelerini, bu maddenin birinci fıkrasının (d) bendinde belirtilen borçlular

yönünden altı aya kadar, diğer borçlular yönünden ise bir aya kadar uzatmaya yetkilidir. (20) Bu maddenin

uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye Sosyal Güvenlik

GEÇİCİ MADDE 61 - Kurumu yetkilidir.

KANUN MADDESİ

(Ek: 4/4/2015-6645/54 md.) Mülga 25/4/1985 tarihli ve 3182 sayılı Bankalar Kanunu, mülga 4389 sayılı Kanun ve 5411

sayılı Kanun kapsamında faaliyet izni kaldırılan ve (ortaklarının temettü hariç ortaklık hakları dâhil) yönetim ve

denetimi Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna devredilen ya da doğrudan iflasına karar verilen bankalar ve bu

bankaların; hâkim ortakları, yönetim ve denetimine sahip olduğu iştirakleri, gerçek ve tüzel kişi hâkim ortaklarının

hâkim ortak olduğu şirketler ve anılan kanunlar kapsamında bankanın Fona olan borcundan sorumlu tutulan kişiler

hariç olmak üzere, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla haklarında 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu

hükümlerine göre iflas kararı verilmiş ve işlemleri devam eden, iflas tasfiyesi sonuçlanmış olan şirketlerin

borçlarından, 506 sayılı Kanunun mülga 80 inci ve bu Kanunun 88 inci maddesi çerçevesinde müşterek ve müteselsil

sorumluluğu bulunanlardan şirket yönetim organlarında görev almayan ve sermaye sahibi olmayan kanuni temsilciler

ve üst düzey yönetici veya yetkilileri hakkında Kurum alacaklarından dolayı Kurumca 6183 sayılı Kanun hükümlerine

göre icra takibi başlatılmış olsun veya olmasın ilgili mevzuata ilişkin müşterek ve müteselsil sorumlulukları sona erer,

yapılan takipler sonlandırılır ve bu kişiler hakkında uygulanan hacizler kaldırılır. Haklarında icra takibi başlatılmış

olanlardan, bu işlemlere karşı dava açmış olanların bu madde hükmünden yararlanabilmeleri için bu davalardan

feragat etmeleri şarttır. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce ilgililerin şahsi mal varlıklarından tahsil edilmiş

olan tutarlar ret ve iade edilmez.

GEÇİCİ MADDE 62 - Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye

Kurum yetkilidir.

KANUN MADDESİ

(Ek: 4/4/2015-6645/55 md.) Bu maddenin yayımı tarihinden önce, ayakta tedavide hekim ve diş hekimi muayenesi

katılım paylarının eczanelerce usulüne uygun tahsil edilmemesi nedeniyle, eczacılar hakkında öngörülen cezaî şart,

her fatura dönemi için brüt asgari ücretin beş katı tutarını geçemez. Bu madde kapsamına giren fiiller için bu

maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce tahsil edilen

GEÇİCİ MADDE 63 - tutarlar iade ve mahsup edilmez.

KANUN MADDESİ

(Ek: 4/4/2015-6645/56 md.) Kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlarla tarımda kendi adına ve hesabına bağımsız

çalışanlardan, Kuruma kayıt ve tescilleri yapıldığı hâlde, bu maddenin yayımlandığı ayın sonu itibarıyla 12 ay ve daha

fazla süreye ilişkin prim borcu bulunanların, bu sürelerle ilişkin prim borçlarını, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi

takip eden ay başından itibaren üç ay içinde ödememeleri veya ilgili kanunları uyarınca yapılandırmamaları hâlinde,

prim ödemesi bulunan sigortalıların daha önce ödedikleri primlerin tam olarak karşıladığı ayın sonu itibarıyla, prim

ödemesi bulunmayan sigortalıların ise tescil tarihi itibarıyla sigortalılığı durdurulur. Durdurulan süreler sigortalılık

süresi olarak değerlendirilmez ve bu sürelerle ilişkin Kurum alacakları takip edilmeyerek bunlara Kurum alacakları

arasında yer verilmez. Sigortalılıkları durdurululardan bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi

kapsamında çalışmaya devam edenlerin sigortalılıkları bu maddenin yayım tarihini takip eden ay başı itibarıyla

yeniden başlatılır. Ancak, daha sonra sigortalı ya da hak sahipleri tarafından talep edilmesi hâlinde durdurulan

sigortalılık sürelerinin tamamı, talep tarihinde 80 inci maddenin ikinci fıkrasına göre belirlenecek prime esas kazanç

tutarı üzerinden borç tutarı hesaplanarak ihya edilir. Hesaplanan borç tutarının tamamını, borcun tebliğ tarihinden

itibaren üç ay içinde ödedikleri takdirde, bu süreler sigortalılık süresi olarak değerlendirilir. Tebliğ edilen borç

tutarının bu süre içinde tamamen ödenmemesi hâlinde bu süreler sigortalılık süresi olarak değerlendirilmez ve bu

madde kapsamında ödenmiş olan tutarlar ilgilinin prim ve prime ilişkin borcunun bulunmaması kaydıyla faizsiz

olarak iade edilir. İhya edilerek kazanılan hizmet süreleri borcun ödendiği tarihten itibaren geçerli sayılır. Birinci

fıkra göre sigortalılıkları durdurulanlar ile bunların bakmakla yükümlü olduğu kişiler hakkında 1/1/2012

tarihinden bu maddenin yürürlük tarihine kadar durdurulan süreler için genel sağlık sigortası hükümleri

uygulanmaz. Sigortalılıkları önceki kanunlara göre durdurulanlar için de bu maddenin ikinci fıkrası hükmü uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 64 - Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurum

tarafından belirlenir.

KANUN MADDESİ

(Ek: 4/4/2015-6645/57 md.) İşverenlerin ve/veya üçüncü şahısların, 31/12/2014 tarihine kadar (bu tarih dâhil) bu

Kanunun 14 üncü, 21 inci, 23 üncü, 39 uncu ve 76 ncı maddeleri, 506 sayılı Kanunun mülga 10 uncu, 26 ncı, 27 nci, 28

inci ve 39 uncu maddeleri, 1479 sayılı Kanunun mülga 63 üncü maddesi ve 5434 sayılı Kanunun mülga 129 uncu

maddesi gereğince iş kazası ve meslek hastalığı, hastalık, malullük, adi malullük ve ölüm hâlleri ile sigortalıya, genel

sağlık sigortalısına veya bunların bakmakla yükümlü olduğu kişilere yönelik fiiller nedeniyle, kesinleşmiş mahkeme

kararı sonucu ödemekle yükümlü bulundukları her türlü borçlarına,

kanuni faiz uygulanan sürenin başlangıcından bu maddenin yayımlandığı tarihe kadar geçen süre için Yİ-ÜFE aylık

değişim oranları esas alınarak hesaplanacak tutarın, bu maddede belirtilen şekilde ve süre içinde ödenmesi hâlinde bu

borçlara uygulanan kanuni faizin tahsilinden vazgeçilir. Söz konusu mahkeme kararlarına ilişkin yargılama giderleri

ile vekâlet ücreti, peşin ödeme hâlinde peşin ödeme tarihi, taksitle ödeme hâlinde son taksit tarihine kadar geçen süre

için Yİ-ÜFE aylık değişim oranları esas alınıp hesaplanarak son taksit tutarıyla birlikte defaten yatırılır. Bu madde

hükümlerinden yararlanmak isteyen borçluların bu maddenin yayımlandığı tarihi izleyen ay başından itibaren üç ay

içinde Kuruma başvuruda bulunmaları, ilk taksiti bu maddenin yayımlandığı tarihi izleyen ay başından itibaren dört

ay içinde, diğer taksitlerini ise ikişer aylık dönemler hâlinde azami on sekiz eşit taksitte ödemeleri gerekir. Bu madde

hükümlerine göre hesaplanan tutarın ilk taksit ödeme süresi içinde tamamen ödenmesi hâlinde, bu tutar için bu

maddenin yayımlandığı tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için herhangi bir faiz alınmaz. Bu maddeye göre

ödenmesi gereken taksitlerden; bir takvim yılında iki veya daha az taksitin, süresinde ödenmemesi veya eksik

ödenmesi hâlinde, ödenmeyen veya eksik ödenen taksit tutarlarının son taksiti izleyen ayın sonuna kadar, gecikilen

her ay ve kesri için 4/12/1984 tarihli ve 3095 sayılı Kanuni Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanuna göre hesaplanacak

yasal faizi ile birlikte ödenmesi şartıyla bu madde hükümlerinden yararlanılır. Süresinde ödenmeyen veya eksik

ödenen taksitlerin belirtilen şekilde de ödenmemesi veya bir takvim yılında ikiden fazla taksitin süresinde ödenmemesi veya eksik ödenmesi hâlinde bu madde hükümlerinden yararlanma hakkı kaybedilir. Bu hüküm,

alacakları tahsil daireleri açısından taksitlendirilen alacaklar için ayrı ayrı uygulanır. Geçici 60 ncı maddenin

dördüncü fıkrasının (b) ve (c) bentleri, yedinci, sekizinci, onuncu, on beşinci ve on sekizinci fıkraları bu maddeden

yararlanmak için başvurular hakkında da uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 65 - Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye

Kurum yetkilidir.

KANUN MADDESİ

(Ek: 4/4/2015-6645/58 md.) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalı ve hak

sahiplerine;

a) 2015 yılından önce bağlanmış ve 2015 yılı Ocak ödeme döneminde Kanunun 55 inci maddesinin ikinci fıkrasına göre

artırılmış gelir ve aylık tutarları, 2015 yılı Temmuz ödeme döneminden itibaren Kanunun 55 inci maddesinin ikinci

fıkrasına göre artırılır. Artırılan gelir ve aylık tutarları dosya bazında ödenmesi gereken miktar esas alınmak kaydıyla;

2015 yılı Temmuz ödeme döneminde 1.000 TL (dâhil) ve altında olanlar 100 TL tutarında, 1.000 TL'nin üstünde olanlar

da 1.100 TL'yi geçmeyecek tutarda ayrıca artırılır.

b) 2015 yılında bağlanacak malullük, yaşlılık veya ölüm aylıklarının 27 nci, 29 uncu,

33 üncü ve geçici 2 nci maddelere göre 2015 yılı Ocak ayı itibarıyla hesaplanan aylık tutarları, (a) bendinde

belirtilen şekilde artırılarak ödenir.

c) İş kazaları ile meslek hastalıkları sigortasından hak kazanılan gelirlere esas günlük kazanç hesabına giren;

1) Son takvim ayı 2015 yılının birinci yarısına ait olanlara bağlanacak gelirler 2015 yılı Ocak ve Temmuz ödeme

dönemlerinde Kanunun 55 inci maddesinin ikinci fıkrasına ve birinci fıkranın (a) bendinin ikinci cümlesine

göre,

2) Son takvim ayı 2015 yılının ikinci yarısına ait olanlara bağlanacak gelirler ise 2015 yılı Temmuz ödeme

döneminde 55 inci maddenin ikinci fıkrasına ve birinci fıkranın (a) bendinin ikinci cümlesine göre, artırılarak ödenir.

d) Birinci fıkranın (a) bendinin ikinci cümlesine göre yapılacak artış tutarı;

1) İş kazaları ve meslek hastalıkları sigortasından sürekli iş göremezlik geliri almakta olanlara, gelir bağlanmasına esas olan sürekli iş göremezlik derecesi oranında,

2) Ölüm dosyalarında hak sahiplerinin hisseleri oranında,

3) Yabancı ülkelerle akdedilen sosyal güvenlik sözleşmeleri uyarınca kısmi gelir veya aylık alanlara, ülkemiz

mevzuatına tabi olarak geçen prim ödeme gün sayılarının, sosyal güvenlik sözleşmesine göre nazara alınan

toplam prim ödeme gün sayısına olan oranına göre, uygulanır.

e) Birinci fıkranın (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen şekilde artırılan gelir ve aylıklar, 2015 yılı Temmuz ödeme

döneminde 55 inci maddeye göre ayrıca artırılmaz.

GEÇİCİ MADDE 66 - e) Birinci fıkranın (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen şekilde

artırılan gelir ve aylıklar,

KANUN MADDESİ

(Ek: 4/4/2015-6645/59 md.)

(Mülga:16/11/2022-7421/19

GEÇİCİ MADDE 67 - md.)

KANUN MADDESİ

(Ek: 25/12/2015-6655/6 md.) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalı ve hak

sahiplerine;

a) 2016 yılı başından önce bağlanmış gelir ve aylıklar;

1) 2016 yılı Ocak ödeme döneminde Kanunun 55 inci maddesinin ikinci fıkrasına göre artırılır ve bu şekilde belirlenen gelir ve aylıklar dosya bazında ödenmesi gereken miktar esas alınmak kaydıyla 2016 yılı Ocak ödeme

döneminden geçerli olmak üzere 100 TL tutarında ayrıca artırılır.

2) 2016 yılı Temmuz ödeme döneminden geçerli olmak üzere, 55 inci maddeye göre 2016 yılı Temmuz ayı ödeme

dönemine ait artış oranında artırılarak ödenir.

b) 2016 yılında bağlanacak malullük, yaşlılık veya ölüm aylıklarının 27 nci, 29 uncu, 33 üncü ve geçici 2 nci maddelere

göre 2016 yılı Ocak ayı itibarıyla hesaplanan aylık tutarları, (a) bendinde belirtilen şekilde artırılarak ödenir.

c) İş kazaları ile meslek hastalıkları sigortasından hak kazanılan gelirlere esas günlük

kazanç hesabına giren;

1) Son takvim ayı 2016 yılının birinci yarısına ait olanlara bağlanacak gelirler birinci fıkranın (a) bendinin (1)

numaralı alt bendine göre,

2) Son takvim ayı 2016 yılının ikinci yarısına ait olanlara bağlanacak gelirler sadece birinci fıkranın (a) bendinin

(2) numaralı alt bendine göre, artırılarak ödenir.

d) Birinci fıkranın (a) bendinin (1) numaralı alt bendine göre yapılacak artış tutarı;

1) İş kazaları ve meslek hastalıkları sigortasından sürekli iş göremezlik geliri almakta olanlara, gelir bağlanmasına esas olan sürekli iş göremezlik derecesi oranında,

2) Ölüm dosyalarında hak sahiplerinin hisseleri oranında,

3) İş kazası veya meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünü %50 oranının altında kaybetmesi nedeniyle

sürekli iş göremezlik geliri bağlanmış iken ölenlerden, ölümü iş kazası veya meslek hastalığına bağlı

olmayanların hak sahiplerine, sigortalıya gelir bağlanmasına esas olan sürekli iş göremezlik derecesi üzerinden

tespit edilen artış tutarı hak sahiplerinin hisseleri oranında,

4) Yabancı ülkelerle akdedilen sosyal güvenlik sözleşmeleri uyarınca kısmi gelir veya aylık alanlara, ülkemiz

mevzuatına tabi olarak geçen prim ödeme gün sayılarının, sosyal güvenlik sözleşmesine göre nazara alınan

toplam prim ödeme gün sayısına olan oranına göre, uygulanır.

e) Birinci fıkranın (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen şekilde artırılan gelir ve aylıklar, 2016 yılında bu maddede

belirtilen artışlar dışında 55 inci maddeye göre ayrıca artırılmaz.

GEÇİCİ MADDE 68 - e) Birinci fıkranın (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilen şekilde

artırılan gelir ve aylıklar,

KANUN MADDESİ

(Ek: 14/1/2016-6661/17 md.)248 (1) Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında

haklarında uzun vadeli sigorta kolları hükümleri uygulanan sigortalıları çalıştıran işverenlerce;

a) 2015 yılının aynı ayına ilişkin Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde prime esas günlük kazancı 85 TL ve

altında bildirilen sigortalıların toplam prim ödeme gün sayısını geçmemek üzere, 2016 yılında cari aya ilişkin verilen

aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde bildirilen sigortalılara ilişkin

toplam prim ödeme gün sayısının,

b) 2016 yılı içinde ilk defa bu Kanun kapsamına alınan işyerlerinden bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme

gün sayısının, 2016 yılı Ocak ila Aralık ayları/dönemleri için günlük 3,33 TL ile çarpımı sonucu bulunacak tutar, bu

işverenlerin Kuruma ödeyecekleri sigorta primlerinden mahsup edilir ve bu tutar Hazinece karşılanır.

bendinde yer alan “2016 yılında cari aya ilişkin verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde” ibaresinden sonra gelmek

üzere “veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde” ibaresi, aynı maddenin üçüncü fıkrasında yer alan “aylık

prim ve hizmet belgelerini” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerini” ibaresi

eklenmiştir.

(2) Mevcut bir işletmenin kapatılarak değişik bir ad, unvan ya da bir iş birimi olarak açılması veya yönetim ve

kontrolü elinde bulunduracak şekilde doğrudan veya dolaylı ortaklık ilişkisi bulunan şirketler arasında istihdamın

kaydırılması, şahıs işletmelerinde işletme sahipliğinin değiştirilmesi gibi Hazine katkısından yararlanmak amacıyla

muvaazaal işlem tesis ettiği anlaşılan veya sigortalıların prime esas kazançlarını 2016 yılı için eksik bildirdiği tespit

edilen işyerlerinden Hazinece karşılanan tutar gecikme cezası ve gecikme zammıyla birlikte geri alınır ve bu işyerleri

hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz. (3) İşverenlerin çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili 2016 yılına ilişkin olarak,

aylık prim ve hizmet belgelerini veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerini yasal süresi içerisinde vermediği,

sigorta primlerini yasal süresinde ödemediği, denetim ve kontrolle görevli memurlarca yapılan soruşturma ve

incelemelerde çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmediği veya bildirilen sigortalının fiilen çalışmadığı

durumlarının tespit edilmesi, Kuruma prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı

borcu bulunması hâllerinde bu maddenin birinci fıkrasının (b) bendine ilişkin hükümler uygulanmaz. Ancak Kuruma

olan prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borçlarını 21/7/1953 tarihli ve 6183

sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanunun 48 inci maddesine göre tecil ve taksitlendiren işverenler

bu tecil ve taksitlendirme devam ettiği sürece anılan fıkra hükmünden yararlandırılır. (4) Birinci fıkranın (a)

bendinin uygulanmasında, bir önceki yılın aynı ayına ilişkin olarak aylık prim ve hizmet belgesi verilmemiş olması

hâlinde bildirim yapılmış takip eden ilk aya ilişkin aylık prim ve hizmet belgesindeki bildirimler esas alınır. 2015

yılından önce bu Kanun kapsamına alınmış ancak 2015 yılında sigortalı çalıştırmamış işyerleri hakkında birinci

fıkranın (b) bendi hükümleri uygulanır. (5) Sigortalı ve işveren hisselerine ait sigorta primlerinin Devlet tarafından

karşılandığı durumlarda işverenin ödeyeceği sigorta priminin Hazinece karşılanacak tutardan az olması hâlinde

sadece sigorta prim borcu kadar mahsup işlemi yapılır. (6) 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununun ek 9

uncu maddesi uyarınca ücretleri asgari ücretin iki katından az olamayacağı hükme bağlanan “Linyit” ve “Taşkömürü”

çıkarılan işyerlerinde yer altında çalışan sigortalılar için birinci fıkranın uygulanmasında (a) bendinde belirtilen 85 TL

günlük kazanç iki kat olarak ve 2015 yılının aynı ayına ilişkin Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde

bildirilen prim ödeme gün sayısının yüzde 50’sini geçmemek üzere, 2016 yılında cari aya ilişkin verilen aylık prim ve

hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim

ödeme gün sayısı dikkate alınır.249 (7) Bu madde hükümleri, 5018 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde sayılan kamu

idarelerine ait kadro ve pozisyonlarda 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında çalışan sigortalılar

için uygulanmaz. cari aya ilişkin verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya

muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde” ibaresi eklenmiştir.

(8) 4734 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde sayılan idareler tarafından

ilgili mevzuatı uyarınca yapılan ve sözleşmesinde fiyat farkı ödeneceği öngörülen hizmet alımlarında, ihale

dokümanında personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma saatinin tamamının idarede kullanılmasının

öngörüldüğü işçilikler için birinci fıkra uyarınca Hazine tarafından karşılanacak tutarlar bu idarelerce işverenlerin

hak edişinden kesilir. (9) 2016 yılı Ocak ila Aralık aylarına/dönemlerine ilişkin yasal süresi dışında Kuruma verilen

aylık prim ve hizmet belgelerinde veya Maliye Bakanlığına verilecek muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde

kayıtlı sigortalılar için bu madde hükümleri uygulanmaz.250 (10) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığının görüşleri alınmak suretiyle Kurum

GEÇİCİ MADDE 69 - tarafından belirlenir.

KANUN MADDESİ

(Ek: 14/4/2016-6704/19 md.) Bu maddenin yayımı tarihinden önce 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (g) bendi

kapsamındaki genel sağlık sigortalılarının 25 yaşını doldurdıkları güne kadar olan genel sağlık sigortası primlerinin

tahsilinden vazgeçilir. Bu maddenin yayımlandığı tarihe kadar söz

GEÇİCİ MADDE 70 - konusu süreler için ödenmiş olan primler iade ve mahsup edilmez.

KANUN MADDESİ

(Ek: 2/12/2016-6764/60 md.) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar olan dönemlerde vakıflar tarafından

kurulan yükseköğretim kurumları ile okul-aile birliklerinin bu Kanunun 81 inci maddesinin birinci fıkrasının (ı)

bendi hükmü uyarınca yararlandıkları teşvikler, usulüne uygun olarak

GEÇİCİ MADDE 71 - yararlanılmış sayılır.

KANUN MADDESİ

(Ek: 18/1/2017-6770/27 md.) Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında haklarında

uzun vadeli sigorta kolları hükümleri uygulanan sigortalıları çalıştıran işverenlerce;

a) 2016 yılının aynı ayına ilişkin Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde prime esas günlük kazancı

Bakanlar Kurulunca belirlenen tutar ve altında bildirilen sigortalıların toplam prim ödeme gün sayısını geçmemek

üzere, 2017 yılında cari aya ilişkin verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet

beyannamelerinde bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısının,251

b) 2017 yılı içinde ilk defa bu Kanun kapsamına alınan işyerlerinden bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme

gün sayısının,

hizmet belgelerinde” ibaresinden sonra gelmek üzere “veya Maliye Bakanlığına verilecek muhtasar ve prim hizmet

beyannamelerinde” ibaresi eklenmiştir. Bu bendin 2017 yılında uygulanması ile ilgili olarak 22/2/2017 tarihli ve 29987

sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 6/2/2017 tarihli ve 2017/9865 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı Eki Karara bakınız.

2017 yılı Ocak ila Aralık ayları/dönemleri için Bakanlar Kurulunca tespit edilen günlük tutar ile çarpımı sonucu

bulunacak tutar, bu işverenlerin Kuruma ödeyecekleri sigorta primlerinden mahsup edilir ve bu tutar Hazinece

karşılır. (Ek cümle: 23/2/2017-6824/19 md.) Ancak (a) bendinin uygulanmasında Bakanlar Kurulunca belirlenecek prime esas günlük kazancı 18/10/2012 tarihli ve 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi

Kanunu hükümleri uyarınca toplu iş sözleşmesi uygulanan özel sektör işverenlerine ait işyerleri için ayrıca tespit

edilebilir. Mevcut bir işletmenin kapatılarak değişik bir ad, unvan ya da bir iş birimi olarak açılması veya yönetim ve kontrolü elinde bulunduracak şekilde doğrudan veya dolaylı ortaklık ilişkisi bulunan şirketler

arasında istihdamın kaydırılması, şahıs işletmelerinde işletme sahipliğinin değiştirilmesi gibi Hazine katkısından

yararlanmak amacıyla muvazaalı işlem tesis ettiği anlaşılan veya sigortalıların prime esas kazançlarını 2017 yılı

için eksik bildirdiği tespit edilen işyerlerinden Hazinece karşılanan tutar gecikme cezası ve gecikme zammıyla

birlikte geri alınır ve bu işyerleri hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz. İşverenlerin çalıştırdıkları

sigortalılarla ilgili 2017 yılına ilişkin olarak, aylık prim ve hizmet belgelerini veya muhtasar ve prim hizmet

beyannamelerini yasal süresi içerisinde vermediği, sigorta primlerini yasal süresinde ödemediği, denetim ve

kontrolle görevli memurlarca yapılan soruşturma ve incelemelerde çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak

bildirmediği veya bildirilen sigortalının fiilen çalışmadığı durumlarının tespit edilmesi, Kuruma prim, idari para

cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcu bulunması hâllerinde bu maddenin birinci

fıkrasının (b) bendine ilişkin hükümler uygulanmaz. Ancak Kuruma olan prim, idari para cezası ve bunlara

ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borçlarını 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesine göre tecil ve

taksitlendiren işverenler bu tecil ve taksitlendirme devam ettiği sürece anılan fıkra hükmünden yararlandırılır.

Birinci fıkranın (a) bendinin uygulanmasında, bir önceki yılın aynı ayına ilişkin olarak aylık prim ve hizmet

belgesi verilmemiş olması hâlinde bildirim yapılmış takip eden ilk aya ilişkin aylık prim ve hizmet belgesindeki

bildirimler esas alınır. 2016 yılından önce bu Kanun kapsamına alınmış ancak 2016 yılında sigortalı çalıştırmamış

işyerleri hakkında birinci fıkranın (b) bendi hükümleri uygulanır. Sigortalı ve işveren hisselerine ait sigorta

primlerinin Devlet tarafından karşılandığı durumlarda işverenin ödeyeceği sigorta priminin Hazinece

karşılanacak tutardan az olması hâlinde sadece sigorta prim borcu kadar mahsup işlemi yapılır. 3213 sayılı

Kanunun ek 9 uncu maddesi uyarınca ücretleri asgari ücretin iki katından az olamayacağı hükme bağlanan

“Linyit” ve “Taşkömürü” çıkarılan işyerlerinde yer altında çalışan sigortalılar için birinci fıkranın

uygulanmasında (a) bendi uyarınca belirlenecek günlük kazanç iki kat olarak ve 2016 yılının aynı

ayına ilişkin

Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde bildirilen prim ödeme gün sayısının yüzde 50’sini geçmemek

üzere, 2017 yılında cari aya ilişkin verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet

beyannamelerinde bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısı dikkate alınır. Bu madde

hükümleri, 5018 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde sayılan kamu

idarelerine ait kadro ve pozisyonlarda 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında çalışan sigortalılar

için uygulanmaz. 4734 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde sayılan

idareler tarafından ilgili mevzuatı uyarınca yapılan ve sözleşmesinde fiyat farkı ödeneceği öngörülen hizmet

alımlarında, ihale dokümanında personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma saatinin tamamının idarede

kullanılmasının öngörüldüğü işçilikler için birinci fıkra uyarınca Hazine tarafından karşılanacak tutarlar bu

idarelerce işverenlerin hak edişinden kesilir. 2017 yılı Ocak ila Aralık aylarına/dönemlerine ilişkin yasal süresi dışında

Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya Maliye Bakanlığına verilecek muhtasar ve prim hizmet

beyannamelerinde kayıtlı sigortalılar için bu madde hükümleri uygulanmaz. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul

ve esaslar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Maliye Bakanlığı ve Hazine Müsteşarlığının görüşleri alınmak

suretiyle Kurum

GEÇİCİ MADDE 72 - tarafından belirlenir.

KANUN MADDESİ

(Ek: 18/1/2017-6770/28 md.) Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen sigortalıları

çalıştıran özel sektör işverenlerinden, 2016 yılı Aralık ayı için geçici 68 inci, 2017 yılı Ocak ve Şubat ayları için geçici 71

inci madde kapsamında Hazine katkısına müstahak olanların, anılan maddeler uyarınca Hazine katkısı hesabında

ilgili aylarda dikkate alınacak prim ödeme gün sayısının günlük 60 TL ile çarpımı sonucu bulunacak sigorta primine

esas kazanç tutarı üzerinden hesaplanacak 2016 yılı Aralık, 2017 yılı Ocak ve Şubat aylarına ait sigorta prim tutarlarını,

sırasıyla 2017 yılı Ekim, Kasım ve Aralık ayları içerisinde Kurumca belirlenecek tarihe kadar ödemeleri halinde bu

aylara ilişkin primler süresinde ödenmiş sayılır. Bu maddenin uygulamasında, 2016 ve 2017 yılı içerisinde ilk defa bu

Kanun kapsamına alınan işyerleri için sigorta primlerini yasal süresinde ödeme şartı aranmaz.

GEÇİCİ MADDE 73 - Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurumca

belirlenir.

KANUN MADDESİ

(Ek: 23/2/2017-6824/20 md.) 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (g) bendi kapsamında genel sağlık sigortası tescili

yapılmış olup da gelir testine hiç başvurmamayanlardan bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on iki ay içinde

gelir testine başvuran kişilerin genel sağlık sigortası primleri yapılan gelir testi sonucuna göre tescil başlangıç

tarihinden itibaren tahakkuk ettirilir. 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (g) bendi kapsamındaki sigortalılık

statüsünden kaynaklanan prim borçlarına, bu maddenin yürürlük tarihinden önceki döneme ilişkin olarak tahakkuk

ettirilen veya ettirilecek gecikme cezası ve gecikme zammı gibi ferî alacaklardan ödenmemiş olanların tamamının

tahsilinden vazgeçilir. Bu maddenin yürürlük tarihinden önce 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (g) bendi

kapsamında tahakkuk ettirilmiş olup ödenmemiş olan aylık prim borcu aslının ait olduğu aya ilişkin tutarının; bu

maddenin yürürlüğe girdiği tarihte geçerli olan prime esas kazanç alt

sınırının otuz günlük tutarının %3'üne eşit veya fazla olması hâlinde bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihte geçerli

olan prime esas kazanç alt sınırının otuz günlük tutarının %3'ü üzerinden, %3'ünden az olması hâlinde ise tahakkuk

eden borç tutarı üzerinden prim borcu yeniden hesaplanır. Hesaplanan yeni borcun bu maddenin yürürlük tarihini

takip eden aybaşından itibaren on iki ay içinde peşin veya taksitle ödenmesi hâlinde, bu tutara bu maddenin yürürlüğe

girdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için herhangi bir faiz uygulanmaz. Bu maddenin yürürlüğe girdiği

tarihten önce 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (g) bendi kapsamındaki sigortalılık statüsünden kaynaklanan prim

borcu bulunanlar 67 nci maddede belirtilen şartları taşımaları hâlinde, bu maddenin yürürlük tarihinden önceki

döneme ait prim borçları dikkate alınmaksızın bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren on iki aylık sürenin

sonuna kadar sağlık hizmetlerinden ve diğer haklardan yararlandırılır. Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar 60

ıncı maddenin birinci fıkrasının (g) bendi kapsamında ödenmiş olan genel sağlık sigortası primleri ile gecikme cezası

ve gecikme zammı tutarları iade ve mahsup edilmez.

GEÇİCİ MADDE 74 - Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye

Kurum yetkilidir.

KANUN MADDESİ

(Ek: 21/3/2018-7103/72 md.) Bu maddenin yürürlük tarihinden önce ilgili kanunlarına göre gelir veya aylık bağlanan

hak sahibi çocuklardan 18 yaşını, lise ve dengi öğrenim görmesi halinde 20 yaşını, yükseköğrenim yapması halinde 25

yaşını doldurmamayanların bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı

sayılmaları, ödenmekte olan gelir ve aylıkların kesilmesini gerektirmez. Bu maddenin yürürlük tarihinden önce

çalışmaları nedeniyle ilgili kanunlarına göre gelir veya aylıkları kesilen ve bu Kanunun 34 üncü maddesinin birinci

fıkrasının son cümlesinde belirtilen şartları taşıyanlardan, gelir veya aylık bağlanması için yazılı istekte bulunanların

gelir ve aylıkları, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden aybaşından itibaren başlatılır ve

GEÇİCİ MADDE 75 - bağlanan gelir ve aylıklar için geriye yönelik herhangi bir ödeme

yapılmaz.

KANUN MADDESİ

(Ek: 21/3/2018-7103/73 md.)252 Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında haklarında

uzun vadeli sigorta kolları hükümleri uygulanan sigortalıları çalıştıran işverenlerce;

a) 2017 yılının aynı ayına ilişkin Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet

beyannamelerinde prime esas günlük kazancı Bakanlar Kurulunca belirlenen tutar ve altında bildirilen sigortalıların

toplam prim ödeme gün sayısını geçmemek üzere, 2018 yılında cari aya ilişkin verilen aylık prim ve hizmet

belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün

sayısının,

Bu maddenin uygulanması ile ilgili olarak 20/6/2018 tarihli ve 30454 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 9/4/2018

tarihli ve 2018/11668 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı Eki Karara bakınız.

b) 2018 yılı içinde ilk defa bu Kanun kapsamına alınan işyerlerinden bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme

gün sayısının, 2018 yılı Ocak ile Eylül ayları/dönemleri için Bakanlar Kurulunca tespit edilen günlük tutar ile çarpımı

sonucu bulunacak tutar, bu işverenlerin Kuruma ödeyecekleri sigorta primlerinden mahsup edilir ve bu tutar işsizlik

Sigortası Fonundan karşılanır. Ancak (a) bendinin uygulanmasında Bakanlar Kurulunca belirlenecek prime esas

günlük kazancı 18/10/2012 tarihli ve 6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu hükümleri uyarınca toplu iş

sözleşmesi uygulanan özel sektör işverenlerine ait işyerleri için ayrıca tespit edilebilir. Mevcut bir işletmenin

kapatılarak değişik bir ad, unvan ya da bir iş birimi olarak açılması veya yönetim ve kontrolü elinde bulunduracak

şekilde doğrudan veya dolaylı ortaklık ilişkisi bulunan şirketler arasında istihdamın kaydırılması, şahıs işletmelerinde

işletme sahipliğinin değiştirilmesi gibi işsizlik Sigortası Fonu katkısından yararlanmak amacıyla muvazaalı işlem tesis

ettiği anlaşılan veya sigortalıların prime esas kazançlarını 2018 yılı Ocak ile Eylül ayları/dönemleri için eksik bildirdiği

tespit edilen işyerlerinden İşsizlik Sigortası Fonunca karşılanan tutar gecikme cezası ve gecikme zammıyla birlikte geri

alınır ve bu işyerleri hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz. İşverenlerin çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili 2018

yılı Ocak ile Eylül aylarına/dönemlerine ait aylık prim ve hizmet belgelerini veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerini yasal süresi içerisinde vermediği, sigorta primlerini yasal süresinde ödemediği, denetim ve kontrolle

görevli memurlarca yapılan soruşturma ve incelemelerde çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmedeği veya

bildirilen sigortalının fiilen çalışmadığı durumlarının tespit edilmesi, Kuruma prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin

gecikme cezası ve gecikme zammı borcu bulunması hâllerinde bu maddenin birinci fıkrasının (b) bendine ilişkin

hükümler uygulanmaz. Ancak Kuruma olan prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme

zammı borçlarını 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesine göre tecil ve taksitlendiren işverenler bu tecil ve

taksitlendirme devam ettiği sürece anılan fıkra hükmünden yararlandırılır. Bu maddenin uygulanmasında bu

Kanunun ek 14 üncü maddesi hükümleri uygulanmaz. Birinci fıkranın (a) bendinin uygulanmasında, bir önceki yılın

aynı ayına ilişkin olarak aylık prim ve hizmet belgesi veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesi verilmemiş olması

halinde bildirim yapılmış takip eden ilk aya ilişkin aylık prim ve hizmet belgesindeki veya muhtasar ve prim hizmet

beyannamesindeki bildirimler esas alınır. 2017 yılından önce bu Kanun kapsamına alınmış ancak 2017 yılında sigortalı

çalıştırmamış işyerleri hakkında birinci fıkranın (b) bendi hükümleri uygulanır. Sigortalı ve işveren hisselerine ait

sigorta primlerinin Devlet tarafından karşılandığı durumlarda işverenin ödeyeceği sigorta priminin İşsizlik Sigortası

Fonunca karşılanacak tutardan az olması hâlinde sadece sigorta prim borcu kadar mahsup işlemi yapılır. 3213 sayılı

Kanunun ek 9 uncu maddesi uyarınca ücretleri asgarî ücretin iki katından az olamayacağı hükme bağlanan “Linyit” ve

“Taşkömürü” çıkarılan işyerlerinde yer altında çalışan sigortalılar için birinci fıkranın uygulanmasında (a) bendi

uyarınca belirlenecek

günlük kazanç iki kat olarak ve 2017 yılının aynı ayına ilişkin Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya

muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde bildirilen prim ödeme gün sayısının yüzde 50’sini

geçmemek üzere, 2018

yılında cari aya ilişkin verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde

bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısı dikkate alınır. Bu madde hükümleri, 5018 sayılı Kanuna

ekli (I) sayılı cetvelde sayılan kamu idarelerine ait kadro ve pozisyonlarda 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a)

bendi kapsamında çalışan sigortalılar için uygulanmaz. 4734 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a),

(b), (c) ve (d) bentlerinde sayılan idareler tarafından ilgili mevzuatı uyarınca yapılan ve sözleşmesinde fiyat farkı

ödeneyeceği öngörülen hizmet alımlarında, ihale dokümanında personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma

saatinin tamamının idarede kullanılmasının öngörüldüğü işçilikler için birinci fıkra uyarınca İşsizlik Sigortası Fonu

tarafından karşılanacak tutarlar bu idarelerce işverenlerin hak edişinden kesilir. 2018 yılı Ocak ila Eylül

aylarına/dönemlerine ilişkin yasal süresi dışında Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya Maliye

Bakanlığına verilecek muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde kayıtlı sigortalılar için bu madde hükümleri

uygulanmaz. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Çalışma ve Sosyal Güvenlik

GEÇİCİ MADDE 76 - Bakanlıı ve Türkiye İş Kurumunun görüşleri alınmak suretiyle

Kurum tarafından belirlenir.

KANUN MADDESİ

(Ek: 11/5/2018-7143/24 md.) Köy ve mahalle muhtarları, kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlarla tarımda kendi

adına ve hesabına bağımsız çalışanlardan, Kuruma kayıt ve tescilleri yapıldığı hâlde, 31/5/2018 tarihi itibarıyla prim

borcu bulunanların, bu tarihten önceki sürelerle ilişkin prim borçlarını, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip

eden ikinci ayın sonuna kadar ödememeleri veya ilgili Kanunları uyarınca yapılandırmamaları halinde, prim ödemesi

bulunan sigortalıların daha önce ödedikleri primlerin tam olarak karşıladığı ayın sonu itibarıyla, prim ödemesi

bulunmayan sigortalıların ise tescil tarihi itibarıyla sigortalılığı durdurulur. Durdurulan süreler

sigortalılık süresi

olarak değerlendirilmez ve bu sürelerle ilişkin Kurum alacakları takip edilmeyerek bunlara Kurum alacakları arasında

yer verilmez. Sigortalılıkları durdurulanlardan bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi

kapsamında çalışmaya devam edenlerin sigortalılıkları 1/6/2018 tarihi itibarıyla yeniden başlatılır. Ancak, daha sonra

sigortalı ya da hak sahipleri tarafından talep edilmesi hâlinde durdurulan sigortalılık sürelerinin tamamı, talep

tarihinde 80 inci maddenin ikinci fıkrasına göre belirlenecek prime esas kazanç tutarı üzerinden borç tutarı

hesaplanarak ihya edilir. Hesaplanan borç tutarının tamamını, borcun tebliğ tarihinden itibaren üç ay içinde

ödedikleri takdirde, bu süreler sigortalılık süresi olarak değerlendirilir. Tebliğ edilen borç tutarının bu süre içinde

tamamen ödenmemesi hâlinde bu süreler sigortalılık süresi olarak değerlendirilmez ve bu madde kapsamında

ödenmiş olan tutarlar ilgilinin prim ve prime ilişkin borcunun bulunmaması

kaydıyla faizsiz olarak iade edilir. İhya edilerek kazanılan hizmet süreleri borcun ödendiği tarihten itibaren geçerli

sayılır. Birinci fıkraya göre sigortalılıkları durdurulanlar ile bunların bakmakla yükümlü olduğu kişiler hakkında

1/1/2012 tarihinden bu maddenin yürürlük tarihine kadar durdurulan süreler için genel sağlık sigortası hükümleri

uygulanmaz. Sigortalılıkları önceki kanunlara göre durdurulanlar için de bu maddenin ikinci fıkrası hükmü uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 77 - Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurum

tarafından belirlenir.

KANUN MADDESİ

(Ek:26/7/2018-7146/13 md.) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar mülga ek 3 üncü madde hükümlerine göre

GEÇİCİ MADDE 78 - ödenen ilave sigorta primleri hakkında mülga ek 3 üncü madde

hükümlerine göre işlem yapılır.

KANUN MADDESİ

(Ek:18/1/2019-7162/10 md.) Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında haklarında uzun

vadeli sigorta kolları hükümleri uygulanan sigortalıları çalıştıran işverenlerce;

a) 2018 yılının aynı ayına ilişkin Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet

beyannamelerinde prime esas günlük kazancı 102 Türk lirası ve altında bildirilen sigortalıların toplam prim ödeme

gün sayısını geçmemek üzere, 2019 yılında cari aya ilişkin verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve

prim hizmet beyannamelerinde bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısının,

b) 2019 yılı içinde ilk defa bu Kanun kapsamına alınan işyerlerinden bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme

gün sayısının, 2019 yılı Ocak ile Aralık ayları/dönemi için bu maddede belirtilen tutarlar ile çarpımı sonucu bulunacak

tutar, bu işverenlerin Kuruma ödeyecekleri sigorta primlerinden aşup edilir ve bu tutar İşsizlik Sigortası Fonundan

karşılır. Ancak (a) bendinde belirtilen prime esas günlük kazanç tutarı 18/10/2012 tarihli ve 6356 sayılı Sendikalar

ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu hükümleri uyarınca toplu iş sözleşmesine tabi özel sektör işverenlerine ait işyerleri için

203 Türk lirası olarak esas alınır. Birinci fıkrada belirtilen işyerlerinin tespitinde; 2018 yılı Ocak ile Kasım

ayları/döneminde uzun vadeli sigorta kollarından aylık prim ve hizmet belgeleri veya muhtasar ve prim hizmet

beyannameleri ile bildirim yapılan 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalı sayısının

ortalaması esas alınır. Ortalama sigortalı sayısı; beş yüzün altında olan işyerleri için günlük 5 Türk lirası, beş yüz ve

üzerinde olan işyerleri için günlük 3,36 Türk lirası destek sağlanır. Bu madde kapsamında destekten yararlanılacak

ayda/dönemde, 2018 yılı Ocak ile Kasım ayları/döneminde aylık prim ve hizmet belgesi veya muhtasar ve prim hizmet

beyannamesi ile 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında uzun vadeli sigorta kollarından en az

sigortalı bildirim yapılan aydaki/dönemdeki sigortalı sayısının altında

bildirimde bulunulması halinde bu madde hükümleri uygulanmaz. Mevcut bir işletmenin kapatılarak

değişik bir ad ve

unvan altında ya da bir iş birimi olarak açılması veya yönetim ve kontrolü elinde bulunduracak şekilde doğrudan veya

dolaylı ortaklık ilişkisi bulunan şirketler arasında istihdamın kaydırılması, şahıs işletmelerinde işletme sahipliğinin

değiştirilmesi gibi İşsizlik Sigortası Fonu katkısından yararlanmak amacıyla muvazaalı işlem tesis ettiği anlaşılan veya

sigortalıların prime esas kazançlarını 2019 yılı Ocak ile Aralık ayları/dönemi için eksik bildirdiği tespit edilen

işyerlerinden İşsizlik Sigortası Fonunca karşılanan tutar, gecikme cezası ve gecikme zammıyla birlikte geri alınır ve bu

işyerleri hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz. İşverenlerin çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili 2019 yılı Ocak ile

Aralık aylarına/dönemine ait aylık prim ve hizmet belgelerini veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerini yasal

süresi içerisinde vermediği, sigorta primlerini yasal süresinde ödemediği, denetim ve kontrolle görevli memurlarca

yapılan soruşturma ve incelemelerde çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmediği veya bildirilen sigortalının fiilen

çalışmadığı durumlarının tespit edilmesi, Kuruma prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme

zammı borcu bulunması hâllerinde bu maddenin birinci fıkrasının (b) bendine ilişkin hükümler uygulanmaz. Ancak

Kuruma olan prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borçlarını 6183 sayılı

Kanunun 48 inci maddesine göre tecil ve taksitlendiren işverenler bu tecil ve taksitlendirme devam ettiği sürece anılan

fıkra hükmünden yararlandırılır. Bu maddenin uygulanmasında bu Kanunun ek 14 üncü maddesi hükümleri

uygulanmaz. Birinci fıkranın (a) bendinin uygulanmasında, bir önceki yılın aynı ayına ilişkin olarak aylık prim ve

hizmet belgesi veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesi verilmemiş olması halinde bildirim yapılmış takip eden ilk

aya ilişkin aylık prim ve hizmet belgesindeki veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesindeki bildirimler esas alınır.

2018 yılından önce bu Kanun kapsamına alınmış ancak 2018 yılında sigortalı çalıştırmamış işyerleri hakkında birinci

fıkranın (b) bendi hükümleri uygulanır. Sigortalı ve işveren hisselerine ait sigorta primlerinin Devlet tarafından

karşılandığı durumlarda işverenin ödeyeceği sigorta priminin İşsizlik Sigortası Fonunca karşılanacak tutardan az

olması hâlinde sadece sigorta prim borcu kadar aşıp işlemi yapılır. 3213 sayılı Kanunun ek 9 uncu maddesi uyarınca

ücretleri asgarî ücretin iki katından az olamayacağı hükme bağlanan “Linyit” ve “Taşkömürü” çıkarılan işyerlerinde

yer altında çalışan sigortalılar için birinci fıkranın uygulanmasında (a) bendi uyarınca belirlenecek günlük kazanç 271

Türk lirası olarak ve 2018 yılının aynı ayına ilişkin Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve

prim hizmet beyannamelerinde bildirilen prim ödeme gün sayısının yüzde 50’sini geçmemek üzere, 2019 yılında cari

aya ilişkin verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde bildirilen

sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısı dikkate alınır. Bu madde hükümleri, 5018 sayılı Kanuna ekli (I)

sayılı cetvelde sayılan kamu idarelerine ait kadro ve pozisyonlarda 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi

kapsamında

çalışan sigortalılar için uygulanmaz. 4734 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (d)

bentlerinde sayılan idareler tarafından ilgili mevzuatı uyarınca yapılan ve sözleşmesinde fiyat farkı ödeneceği

öngörülen hizmet alımlarında, ihale dokümanında personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma saatinin

tamamının idarede kullanılmasının öngörüldüğü işçilikler için birinci fıkra uyarınca İşsizlik Sigortası Fonu tarafından

karşılanacak tutarlar bu idarelerce işverenlerin hak edişinden kesilir. 2019 yılı Ocak ila Aralık aylarına/dönemine

ilişkin yasal süresi dışında Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya Hazine ve Maliye Bakanlığına

verilecek muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde kayıtlı sigortalılar için bu madde hükümleri uygulanmaz. Bu

maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler

GEÇİCİ MADDE 79 - Bakanlık ve Türkiye İş Kurumunun görüşleri alınmak suretiyle

Kurum tarafından belirlenir.

KANUN MADDESİ

(Ek:5/12/2019-7194/48 md.) 5434 sayılı Kanunun mülga 64 üncü maddesi, bu Kanunun 47 nci maddesinin sekizinci

fıkrası ile 2330 sayılı Kanun veya 2330 sayılı Kanun hükümleri uygulanarak aylık bağlanmasını gerektiren kanunlara,

1005 sayılı Kanun, 3713 sayılı Kanunun ek 3 üncü maddesine, 17/7/2004 tarihli ve 5233 sayılı Terör ve Terörle

Mücadeleden Doğan Zararların Karşılansısı Hakkında Kanuna ve 24/6/2008 tarihli ve 5774 sayılı Başarılı Sporculara

Aylık Bağlanması ile Devlet Sporcusu Unvanı Verilmesi Hakkında Kanuna göre aylık bağlanmış olanların kendilerine

veya bunlardan ölenlerin hak sahiplerine, bu kapsamda maddenin yürürlük tarihine kadar yapılan ve bu Kanunun 96

ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında olduğu Kurumca tespit edilen fazla veya yersiz ödemelere

ilişkin borç çıkarılmaz, çıkarılmış borçların ödenmemiş olan kısımları terkin edilir, maddenin yayımı tarihinden önce

tahsil edilmiş tutarlar iade ve mahsup edilmez. 2330 sayılı Kanunun 4 üncü maddesinin ikinci fıkrasının üçüncü,

dördüncü, beşinci ve altıncı cümlelerine aykırı olacak şekilde ödenen ve bu Kanunun 96 ncı maddesinin birinci

fıkrasının (b) bendi kapsamında olduğu Kurumca tespit edilen fazla veya yersiz olarak yapılan

GEÇİCİ MADDE 80 - edilmez.

KANUN MADDESİ

(Ek:25/3/2020-7226/29 md.) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında haklarında uzun vadeli

sigorta kolları hükümleri uygulanan sigortalıları çalıştıran işverenlerce;

a) 2019 yılının aynı ayına ilişkin Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet

beyannamelerinde prime esas günlük kazancı 128 Türk lirası ve altında bildirilen sigortalıların toplam prim ödeme

gün sayısını geçmemek üzere, 2020 yılında cari aya ilişkin verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve

prim hizmet beyannamelerinde bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısının,

b) 2020 yılı içinde ilk defa bu Kanun kapsamına alınan iş yerlerinden bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme

gün sayısının, 2020 yılı Ocak ila Aralık ayları/dönemi için günlük 2,50 Türk lirası ile çarpımı sonucu bulunacak tutar,

bu işverenlerin Kuruma ödeyecekleri sigorta primlerinden mahsup edilir ve bu tutar İşsizlik Sigortası Fonundan

karşılır. Ancak (a) bendinde belirtilen prime esas günlük kazanç tutarı 6356 sayılı Kanun hükümleri uyarınca toplu

iş sözleşmesine tabi özel sektör işverenlerine ait iş yerleri için 256 Türk lirası olarak esas alınır. Bu madde kapsamında

destekten yararlanılacak ayda/dönemde, 2019 yılı Ocak ila Kasım ayları/döneminde aylık prim ve hizmet belgesi veya

muhtasar ve prim hizmet beyannamesi ile 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında uzun vadeli

sigorta kollarından en az sigortalı bildirimi yapılan aydaki/dönemdeki sigortalı sayısının altında bildirimde

bulunulması halinde bu madde hükümleri uygulanmaz. Mevcut bir işletmenin kapatılarak değişik bir ad ve unvan

altında ya da bir iş birimi olarak açılması veya yönetim ve kontrolü elinde bulunduracak şekilde doğrudan veya dolaylı

ortaklık ilişkisi bulunan şirketler arasında istihdamın kaydırılması, şahıs işletmelerinde işletme sahipliğinin

değiştirilmesi gibi İşsizlik Sigortası Fonu katkısından yararlanmak amacıyla muvazaalı işlem tesis ettiği anlaşılan veya

sigortalıların prime esas kazançlarını 2020 yılı Ocak ila Aralık ayları/dönemi için eksik bildirdiği tespit edilen iş

yerlerinden İşsizlik Sigortası Fonunca karşılanan tutar, gecikme cezası ve gecikme zammıyla birlikte geri alınır ve bu iş

yerleri hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz. İşverenlerin çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili 2020 yılı Ocak ila

Aralık aylarına/dönemine ait aylık prim ve hizmet belgelerini veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerini yasal

süresi içerisinde vermediğinin, sigorta primlerini yasal süresinde ödemediğinin, denetim ve kontrolle görevli

memurlarca yapılan soruşturma ve incelemelerde çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmediğinin veya bildirilen

sigortalının fiilen çalışmadığının tespit edilmesi, Kuruma prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve

gecikme zammı borcu bulunması hâllerinde birinci fıkranın (b) bendine ilişkin hükümler uygulanmaz. Ancak Kuruma

olan prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borçlarını 6183 sayılı Kanunun 48 inci

maddesine göre tecil ettiren ve taksitlendiren işverenler bu tecil ve taksitlendirme devam ettiği sürece anılan fıkra

hükümünden yararlandırılır. Bu maddenin uygulanmasında ek 14 üncü madde hükümleri uygulanmaz. Birinci fıkranın

(a) bendinin uygulanmasında, bir önceki yılın aynı ayına ilişkin olarak aylık prim ve hizmet belgesi veya muhtasar ve

prim hizmet beyannamesi verilmemiş olması

halinde bildirim yapılmış takip eden ilk aya ilişkin aylık prim ve hizmet belgesindeki veya muhtasar ve prim hizmet

beyannamesindeki bildirimler esas alınır. 2019 yılından önce bu Kanun kapsamına alınmış ancak 2019 yılında sigortalı

çalıştırmamış iş yerleri hakkında birinci fıkranın (b) bendi hükümleri uygulanır. Sigortalı ve işveren hisselerine ait

sigorta primlerinin Devlet tarafından karşılandığı durumlarda işverenin ödeyeceği sigorta priminin İşsizlik Sigortası

Fonunca karşılanacak tutardan az olması hâlinde sadece sigorta prim borcu kadar mahsup işlemi yapılır. 3213 sayılı

Kanunun ek 9 uncu maddesi uyarınca ücretleri asgari ücretin iki katından az olamayacağı hükme bağlanan “Linyit” ve

“Taşkömürü” çıkarılan iş yerlerinde yer altında çalışan sigortalılar için birinci fıkranın uygulanmasında (a) bendi

uyarınca belirlenecek günlük kazanç 341 Türk lirası olarak ve 2019 yılının aynı ayına ilişkin Kuruma verilen aylık prim

ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde bildirilen prim ödeme gün sayısının yüzde

50’sini geçmemek üzere, 2020 yılında cari aya ilişkin verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim

hizmet beyannamelerinde bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısı dikkate alınır. Bu madde

hükümleri, 5018 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde sayılan kamu idarelerine ait kadro ve pozisyonlarda 4 üncü

maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında çalışan sigortalılar için uygulanmaz. 4734 sayılı Kanunun 2 nci

maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde sayılan idareler tarafından ilgili mevzuatı uyarınca

yapılan ve sözleşmesinde fiyat farkı ödeneceği öngörülen hizmet alımlarında, ihale dokümanında personel sayısının

belirlendiği ve haftalık çalışma saatinin tamamının idarede kullanılmasının öngörüldüğü işçilikler için birinci fıkra

uyarınca İşsizlik Sigortası Fonu tarafından karşılanacak tutarlar bu idarelerce işverenlerin hak edişinden kesilir. 2020

yılı Ocak ila Aralık aylarına/dönemine ilişkin yasal süresi dışında Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde

veya Hazine ve Maliye Bakanlığına verilecek muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde kayıtlı sigortalılar için bu

madde hükümleri uygulanmaz. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler

GEÇİCİ MADDE 81 - Bakanlıı ve Türkiye İş Kurumunun görüşleri alınmak suretiyle

Kurum tarafından belirlenir.

KANUN MADDESİ

(Ek:25/3/2020-7226/30 md.) Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce 2330 sayılı Kanuna veya 2330 sayılı Kanun

hükümleri uygulanarak aylık bağlanmasını gerektiren kanunlara göre aylık bağlanan malûller ile 5434 sayılı Kanunun

56 ncı ve mülga 64 üncü maddesi kapsamında aylık bağlanan vazife ve harp malûllerinden, 2330 sayılı Kanunun 4

üncü maddesinin ikinci fıkrasının üçüncü, dördüncü, beşinci ve altıncı cümlelerine aykırı olacak şekilde yaşlılık veya

malûllük aylığı bağlanmış olanlardan, tahsis talep tarihi itibarıyla ilgili kanunlarında öngörülen aylık bağlama

koşullarından prim ödeme gün sayısı veya sigortalılık süresi şartının

sigortalıların kasıtlı veya kusurlu davranışlarından kaynaklanmayan nedenlerle sağlanmadığı daha sonra

anlaşılanların, aylık aldıkları süre herhangi bir şekilde prim talep edilmeksizin prim ödeme gün sayısı olarak dikkate

alınır. Ancak;

a) Aylık aldıkları süre, eksik hizmet süresinden fazla olanlar için, yalnızca eksik hizmet süresinin

tamamlanacağı

tarihe kadarki süre kullanılır. Bu kapsamda olanlar için yeni bir aylık hesabı yapılmaksızın, maddenin yürürlük

tarihini takip eden ay başından itibaren kesilmiş olan aylıkları, aylıklara uygulanan artış oranları kadar artırılarak

yeniden bağlanır.

b) Aylık aldıkları süre, eksik hizmet süresinden az olanların, aylık başlangıç tarihi ile aylıklarının kesildiği tarih

arasında prim ödeme gün sayısı olarak dikkate alınan süre aylıklarının hesabında dikkate alınmaz. Birinci fıkra

kapsamında bulunan vazife ve harp malûllerinden, bu maddeyi ihdas eden Kanunla 2330 sayılı Kanunun 4 üncü

maddesinde yapılan değişiklik ve bu madde esasları dâhilinde yeniden aylığa hak kazanamayanlar hakkında, 3713

sayılı Kanunun ek 1 inci

GEÇİCİ MADDE 82 - maddesindeki istihdama ilişkin hükümler ayrıca uygulanır.

KANUN MADDESİ

(Ek:11/11/2020-7256/33 md.) 2020 yılında götürü bedel üzerinden hizmet alım sözleşmesi yapılmış üniversite sağlık

hizmeti sunucularının Kuruma 31/12/2020 tarihine kadar bu sözleşme kapsamında verdikleri tedavi hizmetlerine

ilişkin toplam tahakkuk tutarının götürü bedel sözleşme tutarından düşük olması durumunda, aradaki fark terkin

edilir. Terkin edilen tutar Hazineden tahsil edilir. Bu maddeye ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığının

görüşü alınarak

GEÇİCİ MADDE 83 - Kurumca belirlenir.

KANUN MADDESİ

(Ek:11/11/2020-7256/34 md.) Kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlarla tarımda kendi adına ve hesabına bağımsız

çalışanlardan, Kuruma kayıt ve tescilleri yapıldığı hâlde, 31/10/2020 tarihi itibarıyla prim borcu bulunanların, bu

tarihten önceki sürelerle ilişkin prim borçlarını, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden ikinci ayın sonuna

kadar ödememeleri veya ilgili Kanunları uyarınca yapılandırmamaları halinde, prim ödemesi bulunan sigortalıların

daha önce ödedikleri primlerin tam olarak karşılığı ayın sonu itibarıyla, prim ödemesi bulunmayan sigortalıların ise

tescil tarihi itibarıyla sigortalılığı durdurulur. Durdurulan süreler sigortalılık süresi olarak değerlendirilmez ve bu

sürelere ilişkin Kurum alacakları takip edilmeyerek bunlara Kurum alacakları arasında yer verilmez. Sigortalılıkları

durdurulanlardan bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında çalışmaya devam

edenlerin sigortalılıkları 1/11/2020 tarihi itibarıyla yeniden başlatılır. Ancak, daha sonra sigortalı ya da hak sahipleri

tarafından talep edilmesi hâlinde durdurulan sigortalılık sürelerinin tamamı, talep tarihinde 80 inci maddenin ikinci

fıkrasına göre belirlenecek prime esas kazanç tutarı üzerinden borç tutarı hesaplanarak ihya edilir. Hesaplanan borç

tutarının tamamını, borcun tebliğ tarihinden itibaren üç ay içinde ödedikleri

takdirde, bu süreler sigortalılık süresi olarak değerlendirilir. Tebliğ edilen borç tutarının bu süre içinde tamamen

ödenmemesi hâlinde bu süreler sigortalılık süresi olarak değerlendirilmez ve bu madde kapsamında ödenmiş olan

tutarlar ilgilinin prim ve prime ilişkin borcunun bulunmaması kaydıyla faizsiz olarak iade edilir. İhya edilerek

kazanılan hizmet süreleri borcun ödendiği tarihten itibaren geçerli sayılır. Birinci fıkraya göre sigortalılıkları

durdurulanlar ile bunların bakmakla yükümlü olduğu kişiler hakkında 1/1/2012 tarihinden bu maddenin yürürlük

tarihine kadar durdurulan süreler için genel sağlık sigortası hükümleri uygulanmaz. Sigortalılıkları önceki kanunlara

göre durdurulanlar için de bu maddenin ikinci fıkrası hükmü uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 84 - Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurum

tarafından belirlenir.

KANUN MADDESİ

(Ek:3/6/2021-7326/12 md.) Kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlarla tarımda kendi adına ve hesabına bağımsız

çalışanlardan, Kuruma kayıt ve tescilleri yapıldığı hâlde, 30/4/2021 tarihi itibarıyla prim borcu bulunanların, bu

tarihten önceki sürelere ilişkin prim borçlarını, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden dördüncü ayın

sonuna kadar ödememeleri veya ilgili Kanunları uyarınca yapılandırmamaları hâlinde, prim ödemesi bulunan

sigortalıların daha önce ödedikleri primlerin tam olarak karşılığı ayın sonu itibarıyla, prim ödemesi bulunmayan

sigortalıların ise tescil tarihi itibarıyla sigortalılığı durdurulur. Durdurulan süreler sigortalılık süresi olarak

değerlendirilmez ve bu sürelere ilişkin Kurum alacakları takip edilmeyerek bunlara Kurum alacakları arasında yer

verilmez. Sigortalılıkları durdurulanlardan bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında

çalışmaya devam edenlerin sigortalılıkları 1/5/2021 tarihi itibarıyla yeniden başlatılır. Ancak, daha sonra sigortalı ya

da hak sahipleri tarafından talep edilmesi hâlinde durdurulan sigortalılık sürelerinin tamamı, talep tarihinde 80 inci

maddenin ikinci fıkrasına göre belirlenecek prime esas kazanç tutarının %45'i üzerinden borç tutarı hesaplanarak

ihya edilir. Hesaplanan borç tutarının tamamını, borcun tebliğ tarihinden itibaren üç ay içinde ödedikleri takdirde, bu

süreler sigortalılık süresi olarak değerlendirilir. Tebliğ edilen borç tutarının bu süre içinde tamamen ödenmemesi

hâlinde bu süreler sigortalılık süresi olarak değerlendirilmez ve bu madde kapsamında ödenmiş olan tutarlar ilgilinin

prim ve prime ilişkin borcunun bulunmaması kaydıyla faizsiz olarak iade edilir. İhya edilerek kazanılan hizmet

süreleri borcun ödendiği tarihten itibaren geçerli sayılır.253 Birinci fıkraya göre sigortalılıkları durdurulanlar ile

bunların bakmakla yükümlü olduğu kişiler hakkında 1/1/2012 tarihinden bu maddenin yürürlük tarihine kadar

durdurulan süreler için genel sağlık sigortası hükümleri uygulanmaz. Sigortalılıkları önceki kanunlara göre

durdurulanlar için de bu maddenin ikinci fıkrası alan “kazanç tutarı üzerinden” ibaresi “kazanç tutarının %45'i üzerinden” şeklinde değiştirilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 85 - Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurum

tarafından belirlenir.

KANUN MADDESİ

(Ek:18/7/2021-7333/16 md.) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında haklarında uzun vadeli sigorta

kolları hükümleri uygulanan sigortalıları çalıştıran işverenlerce;

a) 2020 yılının aynı ayına ilişkin Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet

beyannamelerinde prime esas günlük kazancı 147 Türk lirası ve altında bildirilen sigortalıların toplam prim ödeme

gün sayısını geçmemek üzere, 2021 yılında cari aya ilişkin verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve

prim hizmet beyannamelerinde bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısının,

b) 2021 yılı içinde ilk defa bu Kanun kapsamına alınan işyerlerinden bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme

gün sayısının, 2021 yılı Ocak ilâ Aralık ayları/dönemi için günlük 2,50 Türk lirası ile çarpımı sonucu bulunacak tutar,

bu işverenlerin Kuruma ödeyecekleri sigorta primlerinden mahsup edilir ve bu tutar İşsizlik Sigortası Fonundan

karşılır. Ancak (a) bendinde belirtilen prime esas günlük kazanç tutarı 6356 sayılı Kanun hükümleri uyarınca toplu

iş sözleşmesine tabi özel sektör işverenlerine ait işyerleri için 294 Türk lirası olarak esas alınır. Bu madde kapsamında

destekten yararlanılacak ayda/dönemde, 2020 yılı Ocak ilâ Aralık ayları/döneminde aylık prim ve hizmet belgesi veya

muhtasar ve prim hizmet beyannamesi ile 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında uzun vadeli

sigorta kollarından en az sigortalı bildirimi yapılan aydaki/dönemdeki sigortalı sayısının altında bildirimde

bulunulması hâlinde bu madde hükümleri uygulanmaz. Mevcut bir işletmenin kapatılarak değişik bir ad ve unvan

altında ya da bir iş birimi olarak açılması veya yönetim ve kontrolü elinde bulunduracak şekilde doğrudan veya dolaylı

ortaklık ilişkisi bulunan şirketler arasında istihdamın kaydırılması, şahıs işletmelerinde işletme sahipliğinin

değiştirilmesi gibi İşsizlik Sigortası Fonu katkısından yararlanmak amacıyla muvazaalı işlem tesis ettiği anlaşılan veya

sigortalıların prime esas kazançlarını 2021 yılı Ocak ilâ Aralık ayları/dönemi için Kuruma bildirmediği veya eksik

bildirdiği tespit edilen işyerlerinden İşsizlik Sigortası Fonuna karşılanan tutar, gecikme cezası ve gecikme zammıyla

birlikte geri alınır ve bu işyerleri hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz. Ancak, ilgili ayda 2021 yılına ait aylık

brüt asgari ücretin onda birini geçmeyecek tutarda eksik prime esas kazanç bildirimi yapıldığının tespiti durumunda

Kurumca yapılacak ihtar üzerine on beş günlük süre içinde söz konusu eksikliği gideren işyerleri hakkında bu madde

hükümleri uygulanmaya devam eder. İşverenlerin çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili 2021 yılı Ocak ilâ Aralık

aylarına/dönemine ait aylık prim ve hizmet belgelerini veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerini yasal süresi

içerisinde vermediği, sigorta primlerini yasal süresinde ödemediği, denetim ve kontrolle görevli memurlarca yapılan

soruşturma ve incelemelerde

çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmediği veya bildirilen sigortalının fiilen çalışmadığı durumlarının tespit

edilmesi, Kuruma prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcu bulunması

hâllerinde bu maddenin birinci fıkrasının (b) bendine ilişkin hükümler uygulanmaz. Ancak Kuruma olan prim, idari

para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borçlarını 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesine göre

tecil ve taksitlendiren işverenler bu tecil ve taksitlendirme devam ettiği sürece anılan fıkra hükmünden yararlandırılır.

Bu maddenin uygulanmasında bu Kanunun ek 14 üncü maddesi hükümleri uygulanmaz. Birinci fıkranın (a) bendinin

uygulanmasında, bir önceki yılın aynı ayına ilişkin olarak aylık prim ve hizmet belgesi veya muhtasar ve prim hizmet

beyannamesi verilmemiş olması hâlinde bildirim yapılmış takip eden ilk aya ilişkin aylık prim ve hizmet belgesindeki

veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesindeki bildirimler esas alınır. 2020 yılından önce bu Kanun kapsamına

alınmış ancak 2020 yılında sigortalı çalıştırmamış işyerleri hakkında birinci fıkranın (b) bendi hükümleri uygulanır.

Sigortalı ve işveren hisselerine ait sigorta primlerinin Devlet tarafından karşılandığı durumlarda işverenin ödeyeceği

sigorta priminin İşsizlik Sigortası Fonunca karşılanacak tutardan az olması hâlinde sadece sigorta prim borcu kadar

mahsup işlemi yapılır. 3213 sayılı Kanunun ek 9 uncu maddesi uyarınca ücretleri asgarî ücretin iki katından az

olamayacağı hükme bağlanan “Linyit” ve “Taşkömürü” çıkarılan işyerlerinde yer altında çalışan sigortalılar için birinci

fıkranın uygulanmasında (a) bendi uyarınca belirlenecek günlük kazanç 392 Türk lirası olarak ve 2020 yılının aynı

ayına ilişkin Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde

bildirilen prim ödeme gün sayısının yüzde 50’sini geçmemek üzere, 2021 yılında cari aya ilişkin verilen aylık prim ve

hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim

ödeme gün sayısı dikkate alınır. Bu madde hükümleri, 5018 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde sayılan kamu

idarelerine ait kadro ve pozisyonlarda 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında çalışan sigortalılar

için uygulanmaz. 4734 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde sayılan

idareler tarafından ilgili mevzuatı uyarınca yapılan ve sözleşmesinde fiyat farkı ödeneceği öngörülen hizmet

alımalarında, ihale dokümanında personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma saatinin tamamının idarede

kullanılmasının öngörüldüğü işçilikler için birinci fıkra uyarınca İşsizlik Sigortası Fonu tarafından karşılanacak

tutarlar bu idarelerce işverenlerin hak edişinden kesilir. 2021 yılı Ocak ilâ Aralık aylarına/dönemine ilişkin yasal

süresi dışında Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya Hazine ve Maliye Bakanlığına verilecek

muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde kayıtlı sigortalılar için bu madde hükümleri uygulanmaz. Bu maddenin

uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Çalışma ve Sosyal Güvenlik

GEÇİCİ MADDE 86 - Bakanlıği ve Türkiye İş Kurumunun görüşleri alınmak suretiyle

Kurum tarafından belirlenir.

KANUN MADDESİ

(Ek:22/12/2021-7349/11 md.) 2021 yılında götürü bedel üzerinden hizmet alım sözleşmesi yapılmış kamu üniversite

sağlık hizmeti sunucularının Kuruma 31/12/2021 tarihine kadar bu sözleşme kapsamında verdikleri tedavi

hizmetlerine ilişkin toplam tahakkuk tutarının götürü bedel sözleşme tutarından düşük olması durumunda, aradaki

fark terkin edilir. Terkin edilen tutar, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlıği bütçesine bu amaçla tahsis edilecek

ödenekten karşılanır. Bu maddeye ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığinin görüşü alınarak

GEÇİCİ MADDE 87 - Kurumca belirlenir.

KANUN MADDESİ

(Ek: 1/7/2022-7417/19 md.) Bu maddeyi ihdas eden Kanunla 926 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı Ek Gösterge Cetveline

yapılan değişikliktan önce rütbe ve dereceleri itibariyle belirlenen ek gösterge rakamından yüksek olması nedeniyle

2914 sayılı Yükseköğretim Personel Kanununa tabi emsali akademik personel için akademik kadro unvanı ve

dereceleri itibariyle belirlenen ek gösterge rakamları esas alınarak aylık ödenen subaylar ile bunların hak sahiplerine

Kurum tarafından fazla veya yersiz olarak yapılan ödemeler borç çıkarılmaz, çıkarılmış borçların ödenmemiş olan

kısımları terkin edilir ve tahsil edilmiş tutarlar iade ve mahsup edilmez. Bu fıkra hükümlerinin

GEÇİCİ MADDE 88 - uygulanması sebebiyle geçmişe dönük aylık, aylık farkı ve emekli

ikramiyesi farkı ödenmez.

KANUN MADDESİ

(Ek: 1/7/2022-7417/64 md.) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında haklarında uzun vadeli sigorta

kolları hükümleri uygulanan sigortalıları çalıştıran işverenlerce;

a) 2021 yılının aynı ayına ilişkin Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet

beyannamelerinde prime esas günlük kazancı 179 Türk lirası ve altında bildirilen sigortalıların toplam prim ödeme

gün sayısını geçmemek üzere, 2022 yılında cari aya ilişkin verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya

muhtasar ve

prim hizmet beyannamelerinde bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısının,

b) 2022 yılı içinde ilk defa bu Kanun kapsamına alınan işyerlerinden bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme

gün sayısının, 2022 yılı Temmuz ilâ Aralık ayları/dönemi için günlük 3,33 Türk lirası ile çarpımı sonucu bulunacak

tutar, bu işverenlerin Kuruma ödeyecekleri sigorta primlerinden mahsup edilir ve bu tutar İşsizlik Sigortası Fonundan

karşılır. Ancak (a) bendinde belirtilen prime esas günlük kazanç tutarı 6356 sayılı Kanun hükümleri uyarınca toplu

iş sözleşmesine tabi özel sektör işverenlerine ait işyerleri için 358 Türk lirası olarak esas alınır. Bu madde kapsamında

destekten yararlanılacak ayda/dönemde, 2021 yılı Ocak ilâ Aralık ayları/döneminde aylık prim ve hizmet belgesi veya

muhtasar ve prim hizmet beyannamesi ile 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında uzun vadeli

sigorta kollarından en az sigortalı bildirim yapılan aydaki/dönemdeki sigortalı sayısının altında

bildirimde bulunulması hâlinde bu madde hükümleri uygulanmaz. Mevcut bir işletmenin kapatılarak değişik bir ad ve

unvan altında ya da bir iş birimi olarak açılması veya yönetim ve kontrolü elinde bulunduracak şekilde doğrudan veya

dolaylı ortaklık ilişkisi bulunan şirketler arasında istihdamın kaydırılması, şahıs işletmelerinde işletme sahipliğinin

değiştirilmesi gibi İşsizlik Sigortası Fonu katkısından yararlanmak amacıyla muvazaalı işlem tesis ettiği anlaşılan veya

sigortalıların prime esas kazançlarını 2022 yılı Temmuz ilâ Aralık ayları/dönemi için Kuruma bildirmemiş veya eksik

bildirdiği tespit edilen işyerlerinden İşsizlik Sigortası Fonunca karşılanan tutar, gecikme cezası ve gecikme zammıyla

birlikte geri alınır ve bu işyerleri hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz. Ancak, ilgili ayda 2022 yılı Temmuz ilâ

Aralık aylarına/dönemine ait aylık brüt asgarî ücretin onda birini geçmeyecek tutarda eksik prime esas kazanç

bildirimi yapıldığının tespiti durumunda Kurumca yapılacak ihtar üzerine on beş günlük süre içinde söz konusu

eksikliği gideren işyerleri hakkında bu madde hükümleri uygulanmaya devam eder. İşverenlerin çalıştırdıkları

sigortalılarla ilgili 2022 yılı Temmuz ilâ Aralık aylarına/dönemine ait aylık prim ve hizmet belgelerini veya muhtasar

ve prim hizmet beyannamelerini yasal süresi içerisinde vermediği, sigorta primlerini yasal süresinde ödemediği,

denetim ve kontrolle görevli memurlarca yapılan soruşturma ve incelemelerde çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak

bildirmemiş veya bildirilen sigortalının fiilen çalışmadığı durumlarının tespit edilmesi, Kuruma prim, idari para cezası

ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcu bulunması hâllerinde bu maddenin birinci fıkrasının (b)

bendine ilişkin hükümler uygulanmaz. Ancak Kuruma olan prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve

gecikme zammı borçlarını 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesine göre tecil ve taksitlendiren işverenler bu tecil ve

taksitlendirme devam ettiği sürece anılan fıkra hükmünden yararlandırılır. Bu maddenin uygulanmasında bu

Kanunun ek 14 üncü maddesi hükümleri uygulanmaz. Birinci fıkranın (a) bendinin uygulanmasında, bir önceki yılın

aynı ayına ilişkin olarak aylık prim ve hizmet belgesi veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesi verilmemiş olması

hâlinde bildirim yapılmış takip eden ilk aya ilişkin aylık prim ve hizmet belgesindeki veya muhtasar ve prim hizmet

beyannamesindeki bildirimler esas alınır. 2021 yılından önce bu Kanun kapsamına alınmış ancak 2021 yılında sigortalı

çalıştırmamış işyerleri hakkında birinci fıkranın (b) bendi hükümleri uygulanır. Sigortalı ve işveren hisselerine ait

sigorta primlerinin Devlet tarafından karşılandığı durumlarda işverenin ödeyeceği sigorta priminin İşsizlik Sigortası

Fonunca karşılanacak tutardan az olması hâlinde sadece sigorta prim borcu kadar mahsup işlemi yapılır. 3213 sayılı

Kanunun ek 9 uncu maddesi uyarınca ücretleri asgarî ücretin iki katından az olamayacağı hükme bağlanan “Linyit” ve

“Taşkömürü” çıkarılan işyerlerinde yer altında çalışan sigortalılar için birinci fıkranın uygulanmasında (a) bendi

uyarınca belirlenecek günlük kazanç 477 Türk lirası olarak ve 2021 yılının aynı ayına ilişkin Kuruma verilen aylık

prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde bildirilen prim

ödeme gün sayısının yüzde 50'sini geçmemek üzere, 2022 yılında cari aya ilişkin verilen aylık prim ve hizmet

belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün

sayısı dikkate alınır. Bu madde hükümleri, 5018 sayılı Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde sayılan kamu idarelerine ait

kadro ve pozisyonlarda 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında çalışan sigortalılar için uygulanmaz.

4734 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde sayılan idareler tarafından ilgili

mevzuatı uyarınca yapılan ve sözleşmesinde fiyat farkı ödeneceği öngörülen hizmet alımlarında, ihale dokümanında

personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma saatinin tamamının idarede kullanılmasının öngörüldüğü işçilikler

için birinci fıkra uyarınca İşsizlik Sigortası Fonu tarafından karşılanacak tutarlar bu idarelerce işverenlerin hak

edişinden kesilir. 2022 yılı Temmuz ilâ Aralık aylarına/dönemine ilişkin yasal süresi dışında Kuruma verilen aylık

prim ve hizmet belgelerinde veya Hazine ve Maliye Bakanlığına verilecek muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde

kayıtlı sigortalılar için bu madde hükümleri uygulanmaz. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Çalışma

ve Sosyal Güvenlik

GEÇİCİ MADDE 89 - Bakanlık ve Türkiye İş Kurumunun görüşleri alınmak suretiyle

Kurum tarafından belirlenir.

KANUN MADDESİ

(Ek:3/11/2022-7420/21 md.) 2022 yılında götürü bedel üzerinden hizmet alım sözleşmesi yapılmış kamu üniversite

sağlık hizmeti sunucularının Kuruma 31/12/2022 tarihine kadar bu sözleşme kapsamında verdikleri tedavi

hizmetlerine ilişkin toplam tahakkuk tutarının götürü bedel sözleşme tutarından düşük olması durumunda, aradaki

fark terkin edilir. Terkin edilen tutar, Bakanlık bütçesine bu amaçla tahsis edilecek ödenekten karşılanır. Bu maddeye

ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak

GEÇİCİ MADDE 90 - Kurumca belirlenir.

KANUN MADDESİ

(Ek:22/12/2022-7429/5 md.) Genel sağlık sigortası kapsamında yer alan kişilere, finansmanı sağlanan sağlık

hizmetlerine ilişkin olarak Kurum ile götürü bedel üzerinden hizmet alım sözleşmesi imzalayan kamu üniversitesi

sağlık hizmeti sunucularının sözleşmeyi imzaladıkları mali yıldan önce düzenleyerek 97 nci maddenin yedinci

fıkrasına göre Kuruma teslim ettikleri fatura ve eki belgelerin, belirlenen sürelerde inceleme sürecinin

tamamlanamaması nedeniyle, ödenen avans tutarları bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihi takip eden bir ay içerisinde

başkaca bir işleme gerek kalmaksızın Kurumca giderleştirilir. Götürü bedel üzerinden hizmet alım sözleşmesi

imzalamış kamu üniversitesi sağlık hizmeti sunucularınca sözleşme öncesinde incelenen fatura dönemine ait oluşan

kesinti tutarlarına karşı açtıkları davalardan kesinleşmemiş olanlarının tamamından bu maddenin

birinci fıkrasında belirtilen süre içerisinde feragat ederler. Sağlık hizmeti sunucusu tarafından itiraza konu edilmemiş

olsa da bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce incelenen fatura dönemine ait oluşan tutarlardan sağlık hizmet

GEÇİCİ MADDE 91 - sunucusunun mahsup edilmeyen alacakları Kurum tarafından

terkin edilir.

KANUN MADDESİ

(Ek:22/12/2022-7429/6 md.) 1/1/2013 tarihinden önce 60 ıncı maddenin birinci fıkrasının (d) ve (g) bendi ile yedinci

fıkrası (Uluslararası Öğrenciler Değerlendirme Kurulu kararı ile burslandırılan uluslararası öğrenciler hariç)

kapsamındaki genel sağlık sigortalılarının genel sağlık sigortası primleri ile gecikme cezası ve gecikme zammı gibi fer

alacaklarının tamamının tahsilinden vazgeçilir. Bu maddenin yayımlandığı tarihe kadar söz konusu süreler için

ödenmiş olan

GEÇİCİ MADDE 92 - primler iade ve mahsup edilmez.

KANUN MADDESİ

(Ek:12/1/2023-7431/3 md.) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalı ve hak

sahiplerine; 2023 yılı başından önce bağlanmış gelir ve aylıklar ile 2023 yılında bağlanacak malullük, yaşlılık veya

ölüm aylıklarının bu Kanunun 27 nci, 29 uncu, 33 üncü ve geçici 2 nci maddelerine göre 2023 yılı Ocak ayı itibarıyla

hesaplanan aylık tutarları dosya bazında ödenmesi gereken miktar esas alınmak kaydıyla 2023 yılı Ocak ayından

geçerli olmak üzere %30 oranında artırılır. Birinci fıkrada belirtilen şekilde artırılan gelir ve aylıklar, 2023 yılı Ocak

ayında bu

GEÇİCİ MADDE 93 - maddede belirtilen artış dışında 55 inci maddeye göre ayrıca

artırılmaz.

KANUN MADDESİ

(Ek:12/1/2023-7431/4 md.) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında haklarında uzun vadeli sigorta

kolları hükümleri uygulanan sigortalıları çalıştıran işverenlerce;

a) 2022 yılının aynı ayına ilişkin Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet

beyannamelerinde prime esas günlük kazancı 250 Türk lirası ve altında bildirilen sigortalıların toplam prim ödeme

gün sayısını geçmemek üzere, 2023 yılında cari aya ilişkin verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve

prim hizmet beyannamelerinde bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısının,

b) 2023 yılı içinde ilk defa bu Kanun kapsamına alınan işyerlerinden bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme

gün sayısının, 2023 yılı Ocak ilâ Haziran ayları/dönemi için günlük 13,33 Türk lirası ile çarpımı sonucu bulunacak

tutar, bu işverenlerin Kuruma ödeyecekleri sigorta primlerinden mahsup edilir ve bu tutar İşsizlik Sigortası Fonundan

karşılır. Ancak (a) bendinde belirtilen prime esas günlük kazanç tutarı 6356 sayılı Kanun hükümleri uyarınca toplu

iş sözleşmesine tabi özel sektör işverenlerine ait işyerleri için 500 Türk lirası olarak esas alınır. Bu

madde kapsamında

destekten yararlanılacak ayda/dönemde, 2022 yılı Ocak ilâ

Aralık aylarında/döneminde aylık prim ve hizmet belgesi veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesi ile 4 üncü

maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında uzun vadeli sigorta kollarından en az sigortalı bildirimi yapılan

aydaki/dönemdeki sigortalı sayısının altında bildirimde bulunulması hâlinde bu madde hükümleri uygulanmaz.

Mevcut bir işletmenin kapatılarak değişik bir ad ve unvan altında ya da bir iş birimi olarak açılması veya yönetim ve

kontrolü elinde bulunduracak şekilde doğrudan veya dolaylı ortaklık ilişkisi bulunan şirketler arasında istihdamın

kaydırılması, şahıs işletmelerinde işletme sahipliğinin değiştirilmesi gibi İşsizlik Sigortası Fonu katkısından

yararlanmak amacıyla muvazaalı işlem tesis ettiği anlaşılan veya sigortalıların prime esas kazançlarını 2023 yılı Ocak

ilâ Haziran ayları/dönemi için Kuruma bildirmediği veya eksik bildirdiği tespit edilen işyerlerinden İşsizlik Sigortası

Fonunca karşılanan tutar, gecikme cezası ve gecikme zammıyla birlikte geri alınır ve bu işyerleri hakkında bu madde

hükümleri uygulanmaz. Ancak, ilgili ayda 2023 yılı Ocak ilâ Haziran aylarına/dönemine ait aylık brüt asgarî ücretin

onda birini geçmeyecek tutarda eksik prime esas kazanç bildirimi yapıldığının tespiti durumunda Kurumca yapılacak

ihtar üzerine on beş günlük süre içinde söz konusu eksikliği gideren işyerleri hakkında bu madde hükümleri

uygulanmaya devam eder. İşverenlerin çalıştırdıkları sigortalılarla ilgili 2023 yılı Ocak ilâ Haziran aylarına/dönemine

ait aylık prim ve hizmet belgelerini veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerini yasal süresi içerisinde vermediği,

sigorta primlerini yasal süresinde ödemediği, denetim ve kontrolle görevli memurlarca yapılan soruşturma ve

incelemelerde çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmediği veya bildirilen sigortalının fiilen çalışmadığı

durumlarının tespit edilmesi, Kuruma prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı

borcu bulunması hâllerinde bu maddenin birinci fıkrasının (b) bendine ilişkin hükümler uygulanmaz.

Ancak Kuruma

olan prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borçlarını 6183 sayılı Kanunun 48 inci

maddesine göre tecil ve taksitlendiren işverenler bu tecil ve taksitlendirme devam ettiği sürece anılan fıkra

hükmünden yararlandırılır. Bu maddenin uygulanmasında bu Kanunun ek 14 üncü maddesi hükümleri uygulanmaz.

Birinci fıkranın (a) bendinin uygulanmasında, bir önceki yılın aynı ayına ilişkin olarak aylık prim ve hizmet belgesi

veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesi verilmemiş olması hâlinde bildirim yapılmış takip eden ilk aya ilişkin

aylık prim ve hizmet belgesindeki veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesindeki bildirimler esas alınır. 2022

yılından önce bu Kanun kapsamına alınmış ancak 2022 yılında sigortalı çalıştırmamış işyerleri hakkında birinci

fıkranın (b) bendi hükümleri uygulanır. Sigortalı ve işveren hisselerine ait sigorta primlerinin Devlet tarafından

karşılandığı durumlarda işverenin ödeyeceği sigorta priminin İşsizlik Sigortası Fonunca karşılanacak tutardan az

olması hâlinde sadece sigorta prim borcu kadar mahsup işlemi yapılır. 3213 sayılı Kanunun ek 9 uncu maddesi

uyarınca ücretleri asgarî ücretin iki katından az olamayacağı hükme bağlanan "Linyit" ve "Taşkömürü" çıkarılan

işyerlerinde yer altında

çalışan sigortalılar için birinci fıkranın uygulanmasında (a) bendi uyarınca belirlenecek günlük kazanç 667 Türk lirası

olarak ve 2022 yılının aynı ayına ilişkin Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim

hizmet beyannamelerinde bildirilen prim ödeme gün sayısının yüzde 50'sini geçmemek üzere, 2023 yılında cari aya

ilişkin verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde bildirilen

sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısı dikkate alınır. Bu madde hükümleri, 5018 sayılı Kanuna ekli (I), (II),

(III) ve (IV) sayılı cetvellerde sayılan kamu idarelerine ait kadro ve pozisyonlarda 4 üncü maddenin birinci fıkrasının

(a) bendi kapsamında çalışan sigortalılar için uygulanmaz. 4734 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının

(a), (b), (c) ve (d) bentlerinde sayılan idareler tarafından ilgili mevzuatı uyarınca yapılan ve sözleşmesinde fiyat farkı

ödeneyeceği öngörülen hizmet alımlarında, ihale dokümanında personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma

saatinin tamamının idarede kullanılmasının öngörüldüğü işçilikler için bu maddenin birinci fıkrası uyarınca İşsizlik

Sigortası Fonu tarafından karşılanacak tutarlar bu idarelerce işverenlerin hak edişinden kesilerek Türkiye İş

Kurumuna iade edilir. 2023 Ocak ilâ Haziran aylarına/dönemine ilişkin yasal süresi dışında Kuruma verilen aylık prim

ve hizmet belgelerinde veya Hazine ve Maliye Bakanlığına verilecek muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde

kayıtlı sigortalılar için bu madde hükümleri uygulanmaz. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Çalışma

ve Sosyal Güvenlik

GEÇİCİ MADDE 94 - Bakanlıı ve Türkiye İş Kurumunun görüşleri alınmak suretiyle

Kurum tarafından belirlenir.

KANUN MADDESİ

(Ek:12/1/2023-7431/5 md.) 4447 sayılı Kanunun geçici 29 uncu ve geçici 32 nci maddeleri hükümlerinden yararlanan

işverenler tarafından Kuruma sigortalılar adına eksik bildirilen günlere ilişkin ek nitelikteki muhtasar ve prim hizmet

beyannamelerinin/aylık prim ve hizmet belgelerinin işverenin Kuruma başvuru tarihini takip eden aybaşından

itibaren üç ay içinde verilmesi ve muhteviyatı primlerin de aynı sürede ödenmesi halinde, söz konusu yükümlölükler

süresi içerisinde yerine getirilmiş sayılır. Bu maddenin yürürlük tarihine kadar bu kapsamda tahsil edilmiş primler ve

idari para cezaları iade veya mahsup edilemez.

GEÇİCİ MADDE 95 - Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurumca

belirlenir.

KANUN MADDESİ

(Ek:1/3/2023-7438/1 md.) Bu maddenin yürürlük tarihinden sonra aylık bağlanması için talepte bulunanlardan 506

sayılı Kanunun geçici 81 inci maddesinin birinci fıkrasının (B) bendi, 1479 sayılı Kanunun geçici 10

uncu maddesinin

ikinci fıkrası, 2925 sayılı Kanunun geçici 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (B) bendi ve 5434 sayılı Kanunun geçici

205 inci maddesi hükümlerine göre yaşlılık veya emekli aylığı bağlanacak olanlar, söz konusu hükümlerde yaş

dışındaki diğer şartları taşımaları halinde yaşlılık veya emekli aylığından yararlanırlar. Bu fıkra esas alınarak geriye

dönük herhangi bir ödeme yapılmaz ve geriye dönük hak talep

GEÇİCİ MADDE 96 - (Mülga fıkra: 28/7/2024-7524/30 md.)

KANUN MADDESİ

(Ek: 14/7/2023-7456/17 md.) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında haklarında uzun vadeli sigorta

kolları hükümleri uygulanan sigortalıları çalıştıran işverenlerce;

a) 2022 yılının aynı ayına ilişkin Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet

beyannamelerinde prime esas günlük kazancı 324 Türk lirası ve altında bildirilen sigortalıların toplam prim ödeme

gün sayısını geçmemek üzere, 2023 yılında cari aya ilişkin verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve

prim hizmet beyannamelerinde bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısının,

b) 2023 yılı içinde ilk defa bu Kanun kapsamına alınan işyerlerinden bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme

gün sayısının, 2023 yılı Temmuz ile Aralık ayları/dönemi için günlük 16,66 Türk lirası ile çarpımı sonucu bulunacak

tutar, bu işverenlerin Kuruma ödeyecekleri sigorta primlerinden mahsup edilir ve bu tutar İşsizlik Sigortası Fonundan

karşılır. Ancak (a) bendinde belirtilen prime esas günlük kazanç tutarı 6356 sayılı Kanun hükümleri uyarınca toplu

iş sözleşmesine tabi özel sektör işverenlerine ait işyerleri için 647 Türk lirası olarak esas alınır. Bu madde kapsamında

destekten yararlanılacak ayda/dönemde, 2022 yılı Ocak ile Aralık aylarında/döneminde aylık prim ve hizmet belgesi

veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesi ile 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında uzun vadeli

sigorta kollarından en az sigortalı bildirimi yapılan aydaki/dönemdeki sigortalı sayısının altında bildirimde

bulunulması hâlinde bu madde hükümleri uygulanmaz. Mevcut bir işletmenin kapatılarak değişik bir ad ve unvan

altında ya da bir iş birimi olarak açılması veya yönetim ve kontrolü elinde bulunduracak şekilde doğrudan veya dolaylı

ortaklık ilişkisi bulunan şirketler arasında istihdamın kaydırılması, şahıs işletmelerinde işletme sahipliğinin

değiştirilmesi gibi İşsizlik Sigortası Fonu katkısından yararlanmak amacıyla muvazaalı işlem tesis ettiği anlaşılan veya

sigortalıların prime esas kazançlarını 2023 yılı Temmuz ile Aralık ayları/dönemi için Kuruma bildirmediği veya eksik

bildirdiği tespit edilen işyerlerinden İşsizlik Sigortası Fonunca karşılanan tutar, gecikme cezası ve gecikme zammıyla

birlikte geri alınır ve bu işyerleri hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz. Ancak, ilgili ayda 2023 yılı Temmuz ile

Aralık aylarına/dönemine ait aylık brüt asgari ücretin onda birini geçmeyecek tutarda eksik prime esas kazanç

bildirimi yapıldığının tespiti durumunda Kurumca yapılacak ihtar üzerine on beş günlük süre içinde söz konusu

eksikliği gideren işyerleri hakkında bu madde hükümleri uygulanmaya devam eder. İşverenlerin çalıştırdıkları

sigortalılarla ilgili 2023 yılı Temmuz ile Aralık aylarına/dönemine ait aylık prim ve hizmet belgelerini veya muhtasar

ve prim hizmet beyannamelerini yasal süresi içerisinde vermediği, sigorta primlerini yasal süresinde ödemediği,

denetim ve kontrolle görevli memurlarca yapılan soruşturma ve incelemelerde çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak

bildirmediği veya bildirilen sigortalının fiilen çalışmadığı

durumlarının tespit edilmesi, Kuruma prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı

borcu bulunması hâllerinde birinci fıkranın (b) bendine ilişkin hükümler uygulanmaz. Ancak Kuruma olan prim, idari

para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borçlarını 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesine göre

tecil ve taksitlendiren işverenler bu tecil ve taksitlendirme devam ettiği sürece anılan fıkra hükmünden yararlandırılır.

Bu maddenin uygulanmasında bu Kanunun ek 14 üncü maddesi hükümleri uygulanmaz. Birinci fıkranın (a) bendinin

uygulanmasında, bir önceki yılın aynı ayına ilişkin olarak aylık prim ve hizmet belgesi veya muhtasar ve prim hizmet

beyannamesi verilmemiş olması hâlinde bildirim yapılmış takip eden ilk aya ilişkin aylık prim ve hizmet belgesindeki

veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesindeki bildirimler esas alınır. 2022 yılından önce bu Kanun kapsamına

alınmış ancak 2022 yılında sigortalı çalıştırmamış işyerleri hakkında birinci fıkranın (b) bendi hükümleri uygulanır.

Sigortalı ve işveren hisselerine ait sigorta primlerinin Devlet tarafından karşılandığı durumlarda işverenin ödeyeceği

sigorta priminin İşsizlik Sigortası Fonunca karşılanacak tutardan az olması hâlinde sadece sigorta prim borcu kadar

mahsup işlemi yapılır. 3213 sayılı Kanunun ek 9 uncu maddesi uyarınca ücretleri asgari ücretin iki katından az

olamayacağı hükme bağlanan “Linyit” ve “Taşkömürü” çıkarılan işyerlerinde yer altında çalışan sigortalılar için birinci

fıkranın uygulanmasında (a) bendi uyarınca belirlenecek günlük kazanç 863 Türk lirası olarak ve 2022 yılının aynı

ayına ilişkin Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde

bildirilen prim ödeme gün sayısının bir buçuk katını geçmemek üzere, 2023 yılında cari aya ilişkin verilen aylık prim

ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim

ödeme gün sayısı dikkate alınır. Bu madde hükümleri, 5018 sayılı Kanuna ekli (I), (II), (III) ve (IV) sayılı cetvellerde

sayılan kamu idarelerine ait kadro ve pozisyonlarda 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında çalışan

sigortalılar için uygulanmaz. 4734 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde

sayılan idareler tarafından ilgili mevzuatı uyarınca yapılan ve sözleşmesinde fiyat farkı ödeneceği öngörülen hizmet

alımlarında, ihale dokümanında personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma saatinin tamamının idarede

kullanılmasının öngörüldüğü işçilikler için birinci fıkra uyarınca İşsizlik Sigortası Fonu tarafından karşılanacak

tutarlar bu idarelerce işverenlerin hak edişinden kesilerek Türkiye İş Kurumuna iade edilir. 2023 Temmuz ila Aralık

aylarına/dönemine ilişkin yasal süresi dışında Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya Hazine ve

Maliye Bakanlığına verilecek muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde kayıtlı sigortalılar için bu madde hükümleri

uygulanmaz. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Çalışma ve Sosyal Güvenlik

GEÇİCİ MADDE 97 - Bakanlıı ve Türkiye İş Kurumunun görüşleri alınmak suretiyle

Kurum tarafından belirlenir.

KANUN MADDESİ

(Ek: 14/7/2023-7456/18 md.) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalı ve hak

sahiplerine;

a) 2023 yılı Ocak ayından önce bağlanmış ve 2023 yılı Ocak ödeme döneminde Kanunun geçici 92 nci maddesine göre

artırılmış gelir ve aylık tutarları,

b) 2023 yılında bağlanacak malullük, yaşlılık veya ölüm aylıklarının 27 nci, 29 uncu, 33 üncü ve geçici 2 nci maddelere

göre 2023 yılı Ocak ayı itibarıyla hesaplanan ve geçici 92 nci maddesine göre artırılmış aylık tutarları, dosya bazında

ödenmesi gereken miktar esas alınmak kaydıyla 2023 yılı Temmuz ödeme döneminden geçerli olmak üzere %25

oranında artırılır. Birinci fıkranın (a) ve (b) bentlerinde belirtilen şekilde artırılan gelir ve aylıklar, 2023

GEÇİCİ MADDE 98 - yılı Temmuz ödeme döneminde 55 inci maddeye göre ayrıca

artırılmaz.

KANUN MADDESİ

(Ek:25/10/2023-7464/20 md.) Kurumca bu Kanun ve ilgili mevzuat uyarınca 2023 yılı Ekim ödeme döneminde gelir

veya aylık ödemesi yapılanlara dosya bazında 5.000 TL tutarında bir defaya mahsus olmak üzere ödeme yapılır. Birinci

fıkra belirtilen ödemenin yapılmasında;

a) İş kazaları ve meslek hastalıkları sigortasından sürekli iş göremezlik geliri almakta olanlara, gelir bağlanmasına

esas olan sürekli iş göremezlik derecesi oranı,

b) Hak sahiplerinin hisseleri oranı,

c) İş kazası veya meslek hastalığı sonucu meslekte kazanma gücünü %50 oranının altında kaybetmesi

nedeniyle

sürekli iş göremezlik geliri bağlanmış iken ölenlerden, ölümü iş kazası veya meslek hastalığına bağlı olmayanların hak

sahiplerine, sigortalıya gelir bağlanmasına esas olan sürekli iş göremezlik derecesi üzerinden hak sahiplerinin hisseleri

oranı,

ç) Yabancı ülkelerle akdedilen sosyal güvenlik sözleşmeleri uyarınca kısmi gelir veya aylık alanlara, ülkemiz

mevzuatına tabi olarak geçen prim ödeme gün sayılarının, sosyal güvenlik sözleşmesine göre nazara alınan toplam

prim ödeme gün sayısına olan oranı, esas alınır. Birden fazla dosyadan gelir ve aylık alanlara en fazla ödemeye imkân

veren bir dosya üzerinden ödeme yapılır. (Mülga dördüncü fıkra:27/12/2023-7491/54 md.) Bu madde kapsamında

yapılan ödemelerden kesinti yapılamaz ve bu ödemeler haczedilemez. Yersiz yapıldığı anlaşılan ödemeler, ilgilinin

varsa almakta olduğu gelir veya aylıklarından %25 oranında kesilmek suretiyle, yoksa genel hükümlere göre geri

alınır. Bu madde kapsamında yapılacak ödemeleri karşılamak amacıyla gerekli olan tutar,

yazılı talebe istinaden ayrıca fatura aranmaksızın Hazine tarafından Kuruma ödenir. (İptal ikinci cümle: Anayasa

Mahkemesinin 5/11/2024 Tarihli ve E: 2023/175, K: 2024/184 Sayılı Kararı ile.) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin

usul ve esaslar ile ödeme tarihini belirlemeye

GEÇİCİ MADDE 99 - Kurum yetkilidir.

KANUN MADDESİ

(Ek:27/12/2023-7491/55 md.) 2023 yılında götürü bedel üzerinden hizmet alım sözleşmesi yapılmış kamu üniversite

sağlık hizmeti sunucularının Kuruma 31/12/2023 tarihine kadar bu sözleşme kapsamında verdikleri tedavi

hizmetlerine ilişkin toplam tahakkuk tutarının götürü bedel sözleşme tutarından düşük olması durumunda, aradaki

fark terkin edilir. Terkin edilen tutar, Bakanlık bütçesine bu amaçla tahsis edilecek ödenekten karşılanır. Bu maddeye

ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak

GEÇİCİ MADDE 100 - Kurumca belirlenir.

KANUN MADDESİ

(Ek:27/12/2023-7491/56 md.) Bu Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi kapsamında 1/1/2014

öncesine ait olup ödenmemiş genel sağlık sigortası primleri ile gecikme cezası ve gecikme zammı gibi ferî alacaklarının

tamamının tahsilinden vazgeçilir. Bu maddenin yayımlandığı

GEÇİCİ MADDE 101 - tarihe kadar söz konusu süreler için ödenmiş olan primler iade ve

mahsup edilmez.

KANUN MADDESİ

(Ek: 25/1/2024-7495/6 md.) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında haklarında uzun vadeli sigorta

kolları hükümleri uygulanan sigortalıları çalıştıran işverenlerce;

a) 2023 yılının aynı ayına ilişkin Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet

beyannamelerinde prime esas günlük kazancı 671 Türk lirası ve altında bildirilen sigortalıların toplam prim ödeme

gün sayısını geçmemek üzere, 2024 yılında cari aya ilişkin verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve

prim hizmet beyannamelerinde bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısının,

b) 2024 yılı içinde ilk defa bu Kanun kapsamına alınan işyerlerinden bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme

gün sayısının, 2024 yılı Ocak ile Aralık ayları/dönemi için günlük 23,33 Türk lirası ile çarpımı sonucu bulunacak tutar,

bu işverenlerin Kuruma ödeyecekleri sigorta primlerinden mahsup edilir ve bu tutar İşsizlik Sigortası Fonundan

karşılır. Ancak (a) bendinde belirtilen prime esas günlük kazanç tutarı, 6356 sayılı Kanun hükümleri uyarınca toplu

iş sözleşmesine tabi özel sektör işverenlerine ait işyerleri için 1.341 Türk lirası olarak esas alınır. Bu madde kapsamında

destekten yararlanılacak ayda/dönemde, 2023 yılı Ocak ile Aralık aylarında/döneminde aylık prim ve hizmet belgesi

veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesi ile 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında uzun vadeli

sigorta

kollarından en az sigortalı bildirimi yapılan aydaki/dönemdeki sigortalı sayısının altında bildirimde bulunulması

hâlinde bu madde hükümleri uygulanmaz. Mevcut bir işletmenin kapatılarak değişik bir ad ve unvan altında ya da bir

iş birimi olarak açılması veya yönetim ve kontrolü elinde bulunduracak şekilde doğrudan veya dolaylı ortaklık ilişkisi

bulunan şirketler arasında istihdamın kaydırılması, şahıs işletmelerinde işletme sahipliğinin değiştirilmesi gibi işsizlik

Sigortası Fonu katkısından yararlanmak amacıyla muvazaalı işlem tesis ettiği anlaşılan veya sigortalıların prime esas

kazançlarını 2024 yılı Ocak ile Aralık ayları/dönemi için Kuruma bildirmediği veya eksik bildirdiği tespit edilen

işyerlerinden İşsizlik Sigortası Fonunca karşılanan tutar, gecikme cezası ve gecikme zammıyla birlikte geri alınır ve bu

işyerleri hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz. Ancak, ilgili ayda 2024 yılı Ocak ile Aralık aylarına/dönemine ait

aylık brüt asgari ücretin onda birini geçmeyecek tutarda eksik prime esas kazanç bildirimi yapıldığının tespiti

durumunda Kurumca yapılacak ihtar üzerine on beş günlük süre içinde söz konusu eksikliği gideren işyerleri

hakkında bu madde hükümleri uygulanmaya devam eder. İşyerinde çalıştırılan sigortalılarla ilgili 2024 yılı Ocak ile

Aralık aylarına/dönemine ait aylık prim ve hizmet belgelerinin veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinin yasal

süresi içinde verilmediği, sigorta primlerinin yasal süresinde ödenmediği, denetim ve kontrolle görevli memurlarca

yapılan soruşturma ve incelemelerde; çalıştırılan kişilerin sigortalı olarak bildirilmediği veya bildirilen sigortalının

fiilen çalıştırılmadığı durumlarının tespit edilmesi, Kuruma prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve

gecikme zammı borcunun bulunması hâllerinde bu maddeye ilişkin hükümler uygulanmaz. Ancak Kuruma olan prim,

idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borçlarını 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesine

göre tecil ve taksitlendiren ya da ilgili diğer kanunlar uyarınca yapılandırılan işverenler bu tecil ve taksitlendirme veya

yapılandırma devam ettiği sürece bu madde hükümlerinden yararlandırılır. Bu maddenin uygulanmasında bu

Kanunun ek 14 üncü maddesi hükümleri uygulanmaz. Birinci fıkranın (a) bendinin uygulanmasında, bir önceki yılın

aynı ayına ilişkin olarak aylık prim ve hizmet belgesi veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesi verilmemiş olması

hâlinde bildirim yapılmış takip eden ilk aya ilişkin aylık prim ve hizmet belgesindeki veya muhtasar ve prim hizmet

beyannamesindeki bildirimler esas alınır. 2023 yılından önce bu Kanun kapsamına alınmış ancak 2023 yılında

sigortalı çalıştırmamış işyerleri hakkında birinci fıkranın (b) bendi hükümleri uygulanır. Sigortalı ve işveren

hisselerine ait sigorta primlerinin Devlet tarafından karşılandığı durumlarda işverenin ödeyeceği sigorta priminin

İşsizlik Sigortası Fonunca karşılanacak tutardan az olması hâlinde sadece sigorta prim borcu kadar mahsup işlemi

yapılır. 3213 sayılı Kanunun ek 9 uncu maddesi uyarınca ücretleri asgari ücretin iki katından az olamayacağı hükme

bağlanan "Linyit" ve "Taşkömürü" çıkarılan işyerlerinde yer altında çalışan sigortalılar için birinci fıkranın

uygulanmasında (a) bendi uyarınca belirlenecek günlük kazanç 1.789 Türk lirası olarak ve 2023 yılının aynı ayına

ilişkin Kuruma verilen aylık

prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde bildirilen prim ödeme gün sayısının bir

buçuk katını geçmemek üzere, 2024 yılında cari aya ilişkin verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve

prim hizmet beyannamelerinde bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısı dikkate alınır. Bu madde

hükümleri, 5018 sayılı Kanuna ekli (I), (II), (III) ve (IV) sayılı cetvellerde sayılan kamu idarelerine ait kadro ve

pozisyonlarda 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında çalışan sigortalılar için uygulanmaz. 4734

sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde sayılan idareler tarafından ilgili

mevzuatı uyarınca yapılan ve sözleşmesinde fiyat farkı ödeneceği öngörülen hizmet alımlarında, ihale dokümanında

personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma saatinin tamamının idarede kullanılmasının öngörüldüğü işçilikler

için bu maddenin birinci fıkrası uyarınca İşsizlik Sigortası Fonu tarafından karşılanacak tutarlar bu idarelerce

işverenlerin hak edişinden kesilerek Türkiye İş Kurumuna iade edilir. 2024 Ocak ila Aralık aylarına/dönemine ilişkin

yasal süresi dışında Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya Hazine ve Maliye Bakanlığına verilecek

muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde kayıtlı sigortalılar için bu madde hükümleri uygulanmaz. Bu maddenin

uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Çalışma ve Sosyal Güvenlik

GEÇİCİ MADDE 102 - Bakanlıı ve Türkiye İş Kurumunun görüşleri alınmak suretiyle

Kurum tarafından belirlenir.

KANUN MADDESİ

(Ek: 25/1/2024-7495/7 md.) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentleri kapsamındaki sigortalı ve hak

sahiplerine; 2024 yılı başından önce bağlanmış gelir ve aylıklar ile 2024 yılında bağlanacak malullük, yaşlılık veya

ölüm aylıklarının bu Kanunun 27 nci, 29 uncu, 33 üncü ve geçici 2 nci maddelerine göre 2024 yılı Ocak ayı itibarıyla

hesaplanan aylık tutarları dosya bazında ödenmesi gereken miktar esas alınmak kaydıyla 2024 yılı Ocak ayından

geçerli olmak üzere %49,25 oranında artırılır. Birinci fıkrada belirtilen şekilde artırılan gelir ve aylıklar, 2024 yılı Ocak

ayında bu

GEÇİCİ MADDE 103 - maddede belirtilen artış dışında 55 inci maddeye göre ayrıca

artırılmaz.

KANUN MADDESİ

(Ek:12/6/2024-7517/42 md.) Bu Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamında olup, 1/2/2018 tarihinden bu maddenin

yürürlüğe girdiği tarihe kadar özel kanunları gereğince kadrosuzluktan emekliye sevk edilenlerden, yaş şartı dışındaki

tabi oldukları emeklilik koşullarını kadrosuzluktan emekliye sevk edildikleri tarih itibarıyla sağlamış olanlara,

emekliye sevk tarihlerini takip eden aybaşından geçerli olarak emekli aylığı bağlanır. Bunlara, bu maddenin yürürlük

tarihi itibarıyla yürürlükte bulunan katsayılar uygulanmak suretiyle emeklilik ikramiyesi ödenir. Ancak, yargı

kararları veya tabi oldukları yaş şartını sonradan tamamlamaları nedeniyle veyahut bu Kanunun geçici 95 inci

maddesinden yararlanarak bu maddenin yürürlük tarihinden önce emekli aylığı bağlanarak

emekli ikramiyesi ödenenlere, bu madde hükümlerine göre ayrıca ikramiye veya ikramiye farkı ödenmez. Bu fıkra

hükümlerinin uygulanmasında 5434 sayılı Kanunun 89 uncu maddesinin altıncı fıkrası hükmü saklıdır. Yargı

kararları kapsamında bağlanan emekli aylıkları yine yargı kararları uyarınca kesilenlere, ödenmiş olan emekli

ikramiyesi tutarları borç çıkarılmaz, çıkarılmış borçların ödenmemiş olan kısımları kurumlarınca terkin edilir,

maddenin yayımı tarihinden önce tahsil edilmiş tutarlar ilgisine iade edilir. Yaş şartı aranmaksızın aylık bağlanması

talebiyle açılan davalarda ayrıca bir başvuru şartı aranmaksızın mahkemelerce davanın konusuz kalması sebebiyle

karar verilmesine yer olmadığına karar verilir. Yargılama giderleri bunları çalıştıran kamu idareleri üzerinde bırakılır

ve vekâlet ücretine hükmedilmez. Ayrıca, ilk derece mahkemelerince verilen kararlar hakkında Sosyal Güvenlik

Kurumunca kanun yollarına başvurulmaz ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce yapılan istinaf

başvurularından vazgeçilmiş sayılır. Bu madde kapsamına girenlere daha önce ödenmiş olan emekli aylıkları ve emekli

ikramiyeleri ile bunlardan uzun vadeli sigorta kollarına tabi olarak çalışmaları nedeniyle ilgililer adına ödenmiş olan

sigorta primleri sosyal güvenlik destek primine dönüştürülerek, ilgili mevzuat uyarınca bu maddenin yürürlüğe girdiği

tarihten önce yararlanılan prim teşvik, destek ve indirimler usulüne uygun olarak ödenmiş ve yararlanılmış sayılır. Bu

madde kapsamında olanlardan;

a) İlk defa bu madde kapsamında aylık bağlanacak olanlara, kadrosuzluktan emekliye sevk edildikleri tarihi takip

eden aybaşı ile 1/4/2023 tarihi,

b) Tabi olduğu yaş haddinin daha sonra tamamlanması nedeniyle bu maddenin yürürlük tarihinden önce aylık

bağlananlara, kadrosuzluktan emekliye sevk edildikleri tarihi takip eden aybaşı ile tabi oldukları yaş haddini

tamamlamaları üzerine bağlanan aylığın başlangıç tarihi,

c) Yargı kararları gereğince bu maddenin yürürlük tarihinden önce aylık bağlananlara ise söz konusu yargı kararı

gereği bağlanan aylığın başlangıç tarihi ile 1/4/2023 tarihini geçmemek üzere tabi oldukları yaş şartının tamamlandığı

tarihi takip eden aybaşı, arasında geçen süre için bu madde kapsamında ödenecek aylık tutarları, ödenmesini takip

eden iki ay içerisinde faturası karşılığında, bunları çalıştıran kamu idarelerinden tahsil

GEÇİCİ MADDE 104 - edilir.

KANUN MADDESİ

(Ek:28/7/2024-7524/31 md.) Ek 19 uncu madde uyarınca yapılacak ödemeler kapsamında ortaya çıkan ödenek

ihtiyacını karşılamak amacıyla Hazine ve Maliye Bakanlığı bütçesinin ilgili tertibine 2024

GEÇİCİ MADDE 105 - yılında ödenek eklemeye Cumhurbaşkanı yetkilidir.

KANUN MADDESİ

(Ek:25/12/2024-7537/26 md.) Bu Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi kapsamında 1/1/2015

öncesine ait olup ödenmemiş genel sağlık sigortası primleri ile gecikme cezası ve gecikme zammı gibi ferî alacaklarının

tamamının tahsilinden vazgeçilir. Bu maddenin yayımlandığı

GEÇİCİ MADDE 106 - tarihe kadar söz konusu süreler için ödenmiş olan primler iade ve

mahsup edilmez.

KANUN MADDESİ

(Ek:25/12/2024-7537/27 md.) 2024 yılında götürü bedel üzerinden hizmet alım sözleşmesi yapılmış kamu üniversite

sağlık hizmeti sunucularının Kuruma 31/12/2024 tarihine kadar bu sözleşme kapsamında verdikleri tedavi

hizmetlerine ilişkin toplam tahakkuk tutarının götürü bedel sözleşme tutarından düşük olması durumunda, aradaki

fark terkin edilir. Terkin edilen tutar, Bakanlık bütçesine bu amaçla tahsis edilecek ödenekten karşılanır. Bu maddeye

ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak

GEÇİCİ MADDE 107 - Kurumca belirlenir.

KANUN MADDESİ

(Ek:9/1/2025-7538/16 md.) Bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinin (4) numaralı alt bendi

kapsamında faaliyette bulunanların tarımsal faaliyetlerinin başlaması ve sonlanmasına ilişkin olarak ilgili meslek

kuruluşlarınca 8 inci maddesinin üçüncü fıkrası ve 9 uncu maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen bu maddenin

yürürlük tarihinden önceki sürelerle ait bildirim yükümlülüklerinin bu maddenin yürürlük tarihinden önce kanuni

süresi dışında yerine getirilmiş olması veya bu maddenin yürürlük tarihinden itibaren 6 ay içinde yerine getirilmesi

durumunda idari para cezası uygulanmaz. Bu yükümlülükler için bu maddenin yürürlük tarihinden önce uygulanan

idari para cezaları, kesinleşip kesinleşmediğine bakılmaksızın terkin edilir, ancak tahsil edilmiş tutarlar red ve iade

veya mahsup edilmez.

GEÇİCİ MADDE 108 - Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurum

tarafından belirlenir.

KANUN MADDESİ

(Ek:9/1/2025-7538/17 md.) 81 inci maddenin birinci fıkrasının (ı) bendinin birinci cümlesinde yer alan “iki” ibaresi;

aynı bentte yer alan şartlarla birlikte işverenlerin imalat sektöründe faaliyet göstermesi halinde “beş” olarak

uygulanır.254 Bu madde hükümleri 31/12/2026 tarihine kadar uygulanmaya devam edilir. Cumhurbaşkanı, bu

maddenin uygulanma süresini 31/12/2027 tarihine kadar uzatmaya yetkilidir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin

usul ve esaslar Bakanlık ile Hazine ve Maliye

GEÇİCİ MADDE 109 - Bakanlık tarafından müştereken belirlenir.

KANUN MADDESİ

(Ek:31/1/2025-7539/5 md.)

“iki” şeklinde değiştirilmiştir.

4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında haklarında uzun vadeli sigorta kolları hükümleri

uygulanan sigortalıları çalıştıran işverenlerce;

a) 2024 yılının aynı ayına ilişkin Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet

beyannamelerinde prime esas günlük kazancı 1.000 Türk lirası ve altında bildirilen sigortalıların toplam prim ödeme

gün sayısını geçmemek üzere, 2025 yılında cari aya ilişkin verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve

prim hizmet beyannamelerinde bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısının,

b) 2025 yılı içinde ilk defa bu Kanun kapsamına alınan işyerlerinden bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme

gün sayısının, 2025 yılı Ocak ile Aralık ayları/dönemi için günlük 33,33 Türk lirası ile çarpımı sonucu bulunacak tutar,

bu işverenlerin Kuruma ödeyecekleri sigorta primlerinden mahsup edilir ve bu tutar İşsizlik Sigortası Fonundan

karşılır. Ancak (a) bendinde belirtilen prime esas günlük kazanç tutarı, 6356 sayılı Kanun hükümleri uyarınca toplu

iş sözleşmesine tabi özel sektör işverenlerine ait işyerleri için 2.000 Türk lirası olarak esas alınır. Bu madde

kapsamında destekten yararlanılacak ayda/dönemde, 2024 yılı Ocak ile Aralık aylarında/döneminde aylık prim ve

hizmet belgesi veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesi ile 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi

kapsamında uzun vadeli sigorta kollarından en az sigortalı bildirim yapılan aydaki/dönemdeki sigortalı sayısının

altında bildirimde bulunulması hâlinde bu madde hükümleri uygulanmaz. Mevcut bir işletmenin kapatılarak değişik

bir ad ve unvan altında ya da bir iş birimi olarak açılması veya yönetim ve kontrolü elinde bulunduracak şekilde

doğrudan veya dolaylı ortaklık ilişkisi bulunan şirketler arasında istihdamın kaydırılması, şahıs işletmelerinde işletme

sahipliğinin değiştirilmesi gibi İşsizlik Sigortası Fonu katkısından yararlanmak amacıyla muvazaalı işlem tesis ettiği

anlaşılan veya sigortalıların prime esas kazançlarını 2025 yılı Ocak ile Aralık ayları/dönemi için Kuruma bildirmediği

veya eksik bildirdiği tespit edilen işyerlerinden İşsizlik Sigortası Fonunca karşılanan tutar, gecikme

cezası ve gecikme

zammıyla birlikte geri alınır ve bu işyerleri hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz. Ancak, ilgili ayda 2025 yılı

Ocak ile Aralık aylarına/dönemine ait aylık brüt asgari ücretin onda birini geçmeyecek tutarda eksik prime esas

kazanç bildirimi yapıldığının tespiti durumunda Kurumca yapılacak ihtar üzerine on beş günlük süre içinde söz

konusu eksikliği gideren işyerleri hakkında bu madde hükümleri uygulanmaya devam eder. İşyerinde çalıştırılan

sigortalılarla ilgili 2025 yılı Ocak ile Aralık aylarına/dönemine ait aylık prim ve hizmet belgelerinin veya muhtasar ve

prim hizmet beyannamelerinin yasal süresi içinde verilmediği, sigorta primlerinin yasal süresinde ödenmediği,

denetim ve kontrolle görevli memurlarca yapılan soruşturma ve incelemelerde; çalıştırılan kişilerin sigortalı olarak

bildirilmediği veya bildirilen sigortalının fiilen çalıştırılmadığı durumlarının tespit edilmesi, Kuruma prim, idari para

cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcunun bulunması hâllerinde bu maddeye ilişkin

hükümler uygulanmaz. Ancak Kuruma olan prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme

zammı

borçlarını 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesine göre tecil ve taksitlendiren ya da ilgili diğer kanunlar uyarınca

yapılandıran işverenler bu tecil ve taksitlendirme veya yapılandırma devam ettiği sürece bu madde hükümlerinden

yararlandırılır. Bu maddenin uygulanmasında bu Kanunun ek 14 üncü maddesi hükümleri uygulanmaz. Birinci

fıkranın (a) bendinin uygulanmasında, bir önceki yılın aynı ayına ilişkin olarak aylık prim ve hizmet belgesi veya

muhtasar ve prim hizmet beyannamesi verilmemiş olması hâlinde bildirim yapılmış takip eden ilk aya ilişkin aylık

prim ve hizmet belgesindeki veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesindeki bildirimler esas alınır. 2025 yılından

önce bu Kanun kapsamına alınmış ancak 2024 yılında sigortalı çalıştırmamış işyerleri hakkında birinci fıkranın (b)

bendi hükümleri uygulanır. Sigortalı ve işveren hisselerine ait sigorta primlerinin Devlet tarafından karşılandığı

durumlarda işverenin ödeyeceği sigorta priminin İşsizlik Sigortası Fonunca karşılanacak tutardan az olması hâlinde

sadece sigorta prim borcu kadar mahsup işlemi yapılır. 3213 sayılı Kanunun ek 9 uncu maddesi uyarınca ücretleri

asgari ücretin iki katından az olamayacağı hükme bağlanan “Linyit” ve “Taşkömürü” çıkarılan işyerlerinde yer altında

çalışan sigortalılar için birinci fıkranın uygulanmasında (a) bendi uyarınca belirlenecek günlük kazanç 2.667 Türk

lirası olarak ve 2024 yılının aynı ayına ilişkin Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve

prim hizmet beyannamelerinde bildirilen prim ödeme gün sayısının bir buçuk katını geçmemek üzere, 2025 yılında

cari aya ilişkin verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde bildirilen

sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısı dikkate alınır. Bu madde hükümleri, 5335 sayılı Kanunun 30 uncu

maddesinin ikinci fıkrası kapsamına giren kurum ve kuruluşlara ait işyerleri için uygulanmaz. 4734 sayılı Kanunun 2

nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c) ve (d) bentlerinde sayılan idareler tarafından ilgili mevzuatı uyarınca

yapılan ve sözleşmesinde fiyat farkı ödeneceği öngörülen hizmet alımlarında, ihale dokümanında personel sayısının

belirlendiği ve haftalık çalışma saatinin tamamının idarede kullanılmasının öngörüldüğü işçilikler için bu maddenin

birinci fıkrası uyarınca İşsizlik Sigortası Fonu tarafından karşılanacak tutarlar bu idarelerce işverenlerin hak

edişinden kesilerek Türkiye İş Kurumuna iade edilir. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Çalışma ve

Sosyal Güvenlik

GEÇİCİ MADDE 110 - Bakanlıği ve Türkiye İş Kurumunun görüşleri alınmak suretiyle

Kurum tarafından belirlenir.

KANUN MADDESİ

(Ek:4/12/2025-7566/28 md.) 2025 yılında götürü bedel üzerinden hizmet alım sözleşmesi yapılmış kamu üniversite

sağlık hizmeti sunucularının Kuruma 31/12/2025 tarihine kadar bu sözleşme kapsamında verdikleri tedavi

hizmetlerine ilişkin toplam tahakkuk tutarının götürü bedel sözleşme tutarından düşük olması durumunda, aradaki

fark terkin edilir. Terkin edilen tutar, Bakanlık bütçesine bu amaçla tahsis edilecek ödenekten karşılanır. Bu maddeye

ilişkin usul ve esaslar Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak

GEÇİCİ MADDE 111 - Kurumca belirlenir.

KANUN MADDESİ

(Ek:24/12/2025-7571/29 md.) Bu Kanunun 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi kapsamında 1/1/2016

tarihindenden önceye ait olup ödenmemiş genel sağlık sigortası primleri ile gecikme cezası ve gecikme zammı gibi ferî

alacaklarının tamamının tahsilinden vazgeçilir. Bu maddenin yayımlandığı tarihe kadar söz konusu süreler için

ödenmiş olan primler iade ve mahsup

GEÇİCİ MADDE 112 - edilmez.

KANUN MADDESİ

(Ek: 23/1/2026 - 7573/8 md.) 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında haklarında uzun vadeli sigorta

kolları hükümleri uygulanan sigortalıları çalıştıran özel sektör işverenlerince;

a) 2025 yılının aynı ayına ilişkin Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet

beyannamelerinde prime esas günlük kazancı 1.300 Türk lirası ve altında bildirilen sigortalıların toplam prim ödeme

gün sayısını geçmemek üzere, 2026 yılında cari aya ilişkin verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve

prim hizmet beyannamelerinde bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün sayısının,

b) 2026 yılı içinde ilk defa bu Kanun kapsamına alınan işyerlerinden bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme

gün sayısının, 2026 yılı Ocak ila Aralık ayları/dönemi için günlük 42,33 Türk lirası ile çarpımı sonucu bulunacak tutar,

bu işverenlerin Kuruma ödeyecekleri sigorta primlerinden mahsup edilir ve bu tutar İşsizlik Sigortası Fonundan

karşlanır. Ancak (a) bendinde belirtilen prime esas günlük kazanç tutarı, 6356 sayılı Kanun hükümleri uyarınca toplu

iş sözleşmesine tabi özel sektör işverenlerine ait işyerleri için 2.600 Türk lirası olarak esas alınır. Bu

madde

kapsamında destekten yararlanılacak ayda/dönemde, 2025 yılı Ocak ila Aralık aylarında/döneminde aylık prim ve

hizmet belgesi veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesi ile 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi

kapsamında uzun vadeli sigorta kollarından en az sigortalı bildirimi yapılan aydaki/dönemdeki sigortalı sayısının

altında bildirimde bulunulması hâlinde bu madde hükümleri uygulanmaz. Mevcut bir işletmenin kapatılarak değişik

bir ad ve ünvan altında ya da bir iş birimi olarak açılması veya yönetim ve kontrolü elinde bulunduracak şekilde

doğrudan veya dolaylı ortaklık ilişkisi bulunan şirketler arasında istihdamın kaydırılması, şahıs işletmelerinde işletme

sahipliğinin değiştirilmesi gibi İşsizlik Sigortası Fonu katkısından yararlanmak amacıyla muvazaalı işlem tesis ettiği

anlaşılan veya 2026 yılı Ocak ila Aralık ayları/dönemi için mahkeme kararıyla veya yapılan kontrol ve denetimlerde;

çalıştırdığı kişileri sigortalı olarak bildirmediği veya bildirilen sigortalıyı fiilen çalıştırmadığı tespit edilen işyerleri ile

sigortalıların prime esas kazançlarını Kuruma bildirmediği veya eksik bildirdiği tespit edilen işyerlerinden İşsizlik

Sigortası Fonunca karşılanan tutar, gecikme cezası ve gecikme zammıyla birlikte geri alınır ve bu işyerleri hakkında bu

madde hükümleri

uygulanmaz. Ancak, ilgili ayda 2026 yılı Ocak ila Aralık aylarına/dönemine ait aylık brüt asgari ücretin onda birini

geçmeyecek tutarda eksik prime esas kazanç bildirimi yapıldığının tespiti durumunda Kurumca yapılacak ihtar

üzerine on beş günlük süre içinde söz konusu eksikliği gideren işyerleri hakkında bu madde hükümleri uygulanmaya

devam eder. Bu maddenin uygulanmasında bu Kanunun ek 14 üncü maddesi hükümleri uygulanmaz. İşyerinde

çalıştırılan sigortalılarla ilgili 2026 yılı Ocak ila Aralık aylarına/dönemine ait aylık prim ve hizmet belgelerinin veya

muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinin yasal süresi içinde verilmediği, sigorta primlerinin yasal süresinde

ödenmediği, Kuruma prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin gecikme cezası ve gecikme zammı borcunun bulunması

hâllerinde bu maddeye ilişkin hükümler uygulanmaz. Ancak Kuruma olan prim, idari para cezası ve bunlara ilişkin

gecikme cezası ve gecikme zammı borçlarını 6183 sayılı Kanunun 48 inci maddesine göre tecil ve taksitlendiren ya da

ilgili diğer kanunlar uyarınca yapılandıran işverenler bu tecil ve taksitlendirme veya yapılandırma devam ettiği sürece

bu madde hükümlerinden yararlandırılır. Birinci fıkranın (a) bendinin uygulanmasında, bir önceki yılın aynı ayına

ilişkin olarak aylık prim ve hizmet belgesi veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesi verilmemiş olması hâlinde

bildirim yapılmış takip eden ilk aya ilişkin aylık prim ve hizmet belgesindeki veya muhtasar ve prim hizmet

beyannamesindeki bildirimler esas alınır. 2026 yılından önce bu Kanun kapsamına alınmış ancak 2025 yılında

sigortalı çalıştırmamış işyerleri hakkında birinci fıkranın (b) bendi hükümleri uygulanır. Sigortalı ve işveren

hisselerine ait sigorta primlerinin Devlet tarafından karşılandığı durumlarda işverenin ödeyeceği sigorta priminin

İşsizlik Sigortası Fonunca karşılanacak tutardan az olması hâlinde sadece sigorta prim borcu kadar mahsup işlemi

yapılır. 3213 sayılı Kanunun ek 9 uncu maddesi uyarınca ücretleri asgari ücretin iki katından az olamayacağı hükme

bağlanan “Linyit” ve “Taşkömürü” çıkarılan işyerlerinde yer altında çalışan sigortalılar için birinci fıkranın

uygulanmasında (a) bendi uyarınca belirlenecek günlük kazanç 3.467 Türk lirası olarak ve 2025 yılının aynı ayına

ilişkin Kuruma verilen aylık prim ve hizmet belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde bildirilen

prim ödeme gün sayısının bir buçuk katını geçmemek üzere, 2026 yılında cari aya ilişkin verilen aylık prim ve hizmet

belgelerinde veya muhtasar ve prim hizmet beyannamelerinde bildirilen sigortalılara ilişkin toplam prim ödeme gün

sayısı dikkate alınır. Bu madde hükümleri, 5335 sayılı Kanunun 30 uncu maddesinin ikinci fıkrası kapsamına giren

kurum ve kuruluşlara ait işyerleri için uygulanmaz. 4734 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b),

(c) ve (d) bentlerinde sayılan idareler tarafından ilgili mevzuatı uyarınca yapılan ve sözleşmesinde fiyat farkı

ödeneyeceği öngörülen hizmet alımlarında, ihale dokümanında personel sayısının belirlendiği ve haftalık çalışma

saatinin tamamının idarede kullanılmasının öngörüldüğü işçilikler için bu maddenin birinci fıkrası uyarınca İşsizlik

Sigortası Fonu tarafından karşılanacak tutarlar bu idarelerce işverenlerin hak edişinden kesilerek Türkiye İş

Kurumuna iade edilir.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Türkiye İş Kurumunun

görüşleri alınmak suretiyle Kurum tarafından belirlenir.

MADDE 108 - Yürürlük

KANUN MADDESİ

(Değişik: 17/4/2008-5754/74 md.) Bu Kanunun;

a) Geçici 20 nci maddesinin son fıkrası 1/1/2008 tarihinde,

b) 72 nci ve 73 üncü maddeleri, geçici 6 ncı maddesinin yedinci fıkrasının (b) bendi, geçici 7 nci maddesinin son fıkrası,

geçici 9 uncu maddesinin bir ilâ dördüncü fıkraları ile geçici 17 nci maddesi, geçici 20 nci maddesinin onikinci fıkrası

30/4/2008 tarihinde,

c) 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (e) bendinin (3) ilâ (8) ve (10) numaralı alt bentleri ile (f) bendinde sayılanlar

için genel sağlık sigortası hükümlerinin uygulanmasına ilişkin olarak; 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (1), (2),

(8), (9), (10), (16), (17), (20), (22), (23), (24), (25), (26) ve (27) numaralı bentleri, 63, 64, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 74, 75,

77, 78, 79 uncu maddeleri, 80 inci maddesinin dördüncü fıkrası, 81 inci maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi ve ikinci

fıkrası, 82 nci maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkraları, 87 ilâ 89 uncu maddeleri, 97 nci maddesinin son fıkrası,

geçici 1 inci maddesinin son fıkrası, geçici 3 üncü maddesi, geçici 6 ncı maddesinin dördüncü fıkrası, geçici 11 inci

maddesinin ikinci fıkrası, geçici 12 inci maddesi hükümleri 1/7/2008 tarihinde,

d) Diğer hükümleri 2008 yılı Ekim ayı başında, yürürlüğe girer.

MADDE 109 - Yürütme

KANUN MADDESİ

Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

31/5/2006 TARİHLİ VE 5510 SAYILI KANUNA İŞLENEMEYEN GEÇİCİ MADDELER 1 – 1/3/2012 tarih ve 6283 sayılı

Kanunun Geçici Maddesi:

MALULLÜK - YAŞLILIK - ÖLÜM

Malul sayılma	ÇALIŞMA / MESLEKTE KAZANMA GÜCÜ EN AZ %60 KAYIP
Malullük aylığı	10 YIL + 1800 GÜN
Sürekli bakımına muhtaç ağır malul	10 YIL ŞARTI YOK; 1800 GÜN
Malullükte ayrıca	İŞTEN AYRILMA + YAZILI İSTEK
İşe başlamadan önce malul düzeyi	Malullük aylığı yerine özel YAŞLILIK şartları gündeme gelir
%50-%59 çalışma gücü kaybı	16 YIL + 4320 GÜN; YAŞ ŞARTI YOK
%40-%49 çalışma gücü kaybı	18 YIL + 4680 GÜN; YAŞ ŞARTI YOK
Ölüm sigortası - genel	EN AZ 1800 GÜN
4/a ölüm aylığı alternatifi	BORÇLANMA HARIÇ 5 YIL + 900 GÜN
Dul eş - aylıklı çocuk yok	%75
Dul eş - diğer durum	%50
Çocuk payı - genel	%25
Başka aylık alan hak sahibi olmayan çocuk	Şartları varsa %50
Hak sahipleri toplamı	SİGORTALI AYLIĞINI AŞAMAZ
Evlenme ödeneği	EVLENME NEDENİYLE AYLIĞI KESİLEN KIZ ÇOCUĞUNA 2 YILLIK AYLIK
Cenaze ödeneği	En az 360 GÜN MYÖ primi bildirilen sigortalı için

KENDİ NOTLARIN

Bu alana kendi notlarını al.

İSTEĞE BAĞLI - BORÇLANMA

İsteğe bağlı yaş	18 YAŞINI DOLDURMUŞ OLMAK
İsteğe bağlı başlangıç	BAŞVURUNUN KURUM KAYDINA GİRDİĞİ TARİHİ TAKİP EDEN GÜN
İsteğe bağlı prim	PEK'in %33'Ü
İsteğe bağlı - MYÖ	%21
İsteğe bağlı - GSS	%12
İsteğe bağlı ödenen süre	Kural olarak 4/b sayılır
Ayda 30 günden az 4/a + isteğe bağlı	Toplam 30 günü geçmez; ek süre 4/a sayılabilir
İsteğe bağlı prim ödeme süresi	Ait olduğu aydan itibaren EN GEÇ 12 AY
12 ayda ödenmeyen isteğe bağlı prim	SİGORTALILIK SÜRESİNDEN SAYILMAZ
Doğum borçlanması	Kanundaki şartlarla borçlanılabilen sürelerden
Askerlik borçlanması	ER/ERBAŞ veya yedek subay/astsubay okulunda geçen süreler
Aylıksız izin	Kanunda sayılan kamu görevlisi aylıksız izin süreleri borçlanılabilir
Avukatlık stajı	NORMAL STAJ SÜRESİ borçlanılabilir

KENDİ NOTLARIN

Bu alana kendi notlarını al.

GENEL SAĞLIK SİGORTASI - MADDE 60/67

GSS ana kapsam

MADDE 60

60/c-1

Aile içi kişi başı gelir ASGARİ ÜCRETİN 1/3'ÜNDEN AZ

18 yaş altı Türk vatandaşı

Şartları varsa GELİR TESTİ YAPILMAKSIZIN 60/c-1

60/c-2

ULUSLARARASI KORUMA başvurusu/statüsü sahibi + VATANSIZ

60/c-3

2022 sayılı Kanuna göre AYLIK ALANLAR

60/c-7

2828 kapsamında ücretsiz korunma/bakım/rehabilitasyon + belirli 18 yaş altı çocuklar

60/d

Oturma izinli yabancı - mütakabiliyet ve yabancı ülke sigortası şartlarına dikkat

60/e

İŞSİZLİK / AHİLİK / KISA ÇALIŞMA ödeneği alanlar

60/f

Sosyal güvenlik kanunlarına göre GELİR veya AYLIK alanlar

60/g

Diğer bentler dışında kalan, başka ülkede sağlık hakkı olmayan VATANDAŞLAR

Bakmakla yükümlü çocuk - temel

18 YAŞ

Lise / dengi / mesleki eğitim

20 YAŞ

Yükseköğrenim

25 YAŞ

Çocuk için ortak şart

EVLİ OLMAMAK

Malul çocuk

YAŞINA BAKILMAKSIZIN; evli olmama şartına dikkat

Sağlık hizmeti genel prim şartı

Son 1 yılda TOPLAM 30 GÜN GSS primi

KENDİ NOTLARIN

Bu alana kendi notlarını al.

GENEL SAĞLIK SİGORTASI - MADDE 60/67 - DEVAM

4/b ve 60/g için ayrıca

Başvuruda 60 GÜNDEN FAZLA prim borcu bulunmaması - tecil istisnası

İsteğe bağlı / 60-d için ayrıca

Başvuruda PRİM BORCU BULUNMAMASI

30 gün şartı aranmayan - yaş

18 YAŞ ALTI

30 gün şartı aranmayan

ACİL HÂL

30 gün şartı aranmayan

TRAFİK KAZASI

30 gün şartı aranmayan

İŞ KAZASI / MESLEK HASTALIĞI

30 gün şartı aranmayan

BİLDİRİMİ ZORUNLU BULAŞICI HASTALIK

30 gün şartı aranmayan

MADDE BAĞIMLILIĞI TEDAVİSİ

30 gün şartı aranmayan

AFET / SAVAŞ / GREV / LOKAVT

KENDİ NOTLARIN

Bu alana kendi notlarını al.

PRİM ORANLARI - 2026 GÜNCEL

MYÖ primi	%21
MYÖ - sigortalı	%9
MYÖ - işveren	%12
Kısa vadeli sigorta primi	%2,25 - TAMAMI İŞVEREN
Kısa vadeli oran yetkisi	%1,5'e kadar düşürme / %2,5'e kadar artırma
GSS - kısa+uzun vadeliye tabi	%12,5
GSS - sigortalı hissesi	%5
GSS - işveren hissesi	%7,5
Yalnız GSS'ye tabi bazı gruplar	%12
60/g GSS primi	%3; Cumhurbaşkanı %12'ye kadar artırabilir
5/b kapsamındakiler	%6 = %1 kısa vadeli + %5 GSS
5/e kursiyerler	%5,5 = %1 kısa vadeli + %4,5 GSS

KENDİ NOTLARIN

Bu alana kendi notlarını al.

İDARİ PARA CEZASI - SINAVLIK ÇEKİRDEK

İPC tebliğ sonrası ödeme/itiraz	15 GÜN
İPC'ye Kurum içinde itiraz	TAKİBİ DURDURUR
İtiraz reddi sonrası dava	30 GÜN içinde yetkili İDARE MAHKEMESİ
İşe giriş bildirgesi - süresinde verilmez	HER SİGORTALI İÇİN 1 ASGARİ ÜCRET
Mahkeme/denetim/kamu bilgisiyle işe giriş tespiti	HER SİGORTALI İÇİN 2 ASGARİ ÜCRET
İşyeri bildirgesi - bilanço usulü/kamu	3 ASGARİ ÜCRET
İşyeri bildirgesi - diğer defter	2 ASGARİ ÜCRET
İşyeri bildirgesi - defter tutmayan	1 ASGARİ ÜCRET

KENDİ NOTLARIN

Bu alana kendi notlarını al.

SON 1 SAAT - KARIŞTIRMA

İş kazası SGK bildirimi	3 İŞ GÜNÜ
Meslek hastalığı SGK bildirimi	3 İŞ GÜNÜ
Hastalık ödeneği	3. GÜNDEN başlar
Sağlıktan yararlanma	30 GÜN
4/b sağlık borç sınırı	60 GÜNDEN FAZLA BORÇ OLMAMALI
Malullük	%60
Sürekli iş göremezlik	%10
Malullük aylığı	10 YIL + 1800
Ölüm aylığı	1800 veya 4/a için 5 YIL + 900
Öğrenci yaşları	LİSE 20 - ÜNİVERSİTE 25
İsteğe bağlı	%33 = %21 + %12
MYÖ	%21 = %9 + %12
GSS	%12,5 = %5 + %7,5
KVSK	%2,25
Analık - 2026	8 HAFTA ÖNCE + 16 HAFTA SONRA

KENDİ NOTLARIN

Bu alana kendi notlarını al.

ESKİ KAYNAK SORULARI NASIL OKUNMALI?

Kitaptaki bazı kaynak sorular önceki yıllarda hazırlanmış soru bankalarından alınmıştır. Kanun metni güncel tutulurken, eski sorulardaki parasal tutar, tarih, kurum adı veya değişen hüküm ayrıca kontrol edilmelidir.

Özellikle katılım payları, prim oranları, geçici maddeler, yürürlük tarihleri ve yıllara göre değişebilen parasal tutarlar 'güncel kanun metni' esas alınarak çalışılmalıdır.

Örnek tespit: Madde 68 metninde hekim/dış hekimi muayene tutarı 20 TL olarak yer alırken eski kaynak soruda 2 TL cevap sorular nihai baskıda güncel hükme göre revize edilmelidir.

KURAL: Çelişki varsa bu kitapta yer verilen güncel KANUN M Kaynak sorudan önce gelir.

TUZAK!

Katılım payında eski soru rakamına değil güncel kanun metnine göre çalış.

KENDİ NOTUN

AKILDA KALSIN

Süre • oran • istisna • anahtar kelime

%60**Malullük**

Çalışma gücü / meslekte kazanma gücü kaybı eŖiĖiyle karıştırma.

%10**Sürekli iş göremezlik**

Meslekte kazanma gücü kaybı en az %10.

30 GÜN**GSS**

Sağlık hizmetinden yararlanmada genel prim günü şartı.

60 GÜN**4/b GSS borcu**

Tecil/taksitlendirme istisnasıyla borç şartını ayrıca kontrol et.

20 / 25**Çocuk / öğrenci**

Lise-dengi 20 • yükseköğrenim 25 yaş.

3 İŞ GÜNÜ**İş kazası bildirimi**

Bildirim sürelerinde 'iş günü' ifadesine dikkat.

10 YIL + 1800**Malullük aylığı**

Sürekli bakıma muhtaç ağır malulde 10 yıl şartı aranmaz.

KENDİ NOTLARIN

Bu alana kendi notlarını al.

Madde 1	3
Madde 2	3
Madde 3	4
Madde 4	6
Madde 5	9
Madde 6	13
Madde 7	15
Madde 8	16
Madde 9	18
Madde 10	22
Madde 11	22
Madde 12	24
Madde 13	25
Madde 14	28
Madde 15	31
Madde 16	32
Madde 17	33
Madde 18	35
Madde 19	38
Madde 20	39
Madde 22	42
Madde 23	43
Madde 24	44
Madde 25	46
Madde 26	48
Madde 27	51
Madde 28	52
Madde 29	54
Madde 30	55
Madde 31	57
Madde 32	59
Madde 33	61
Madde 34	62
Madde 35	65
Madde 36	66
Madde 37	67
Madde 38	69
Madde 39	70
Madde 40	71

Madde 103	177
Madde 104	179
Madde 105	179
Madde 106	179
Madde 107	181
Ek Madde 1	181
Ek Madde 2	182
Ek Madde 6	185
Ek Madde 7	186
Ek Madde 10	189
Ek Madde 12	190
Ek Madde 14	191
Ek Madde 15	193
Ek Madde 16	194
Ek Madde 17	194
Ek Madde 19	196
Ek Madde 20	196
Ek Madde 21	196
Ek Madde 23	197
Ek Madde 24	197
Geçici Madde 2	198
Geçici Madde 3	199
Geçici Madde 4	199
Geçici Madde 5	202
Geçici Madde 6	202
Geçici Madde 7	203
Geçici Madde 8	204
Geçici Madde 9	204
Geçici Madde 10	205
Geçici Madde 12	206
Geçici Madde 13	207
Geçici Madde 15	209
Geçici Madde 16	209
Geçici Madde 21	212
Geçici Madde 22	212
Geçici Madde 23	212
Geçici Madde 24	213
Geçici Madde 25	214
Geçici Madde 27	215

%60**Malullük**

Malul sayılma eŖiđi. %10 sürekli iŖ göremezlikle karıŖtırma.

%10**Sürekli iŖ göremezlik**

Meslekte kazanma gücü kaybı alt eŖiđi.

GELİR**Kısa vadeli sonuç**

İŖ kazası / meslek hastalığı bağlantılı sürekli ödeme.

AYLIK**Uzun vadeli sonuç**

Malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarıyla ilgili sürekli ödeme.

4/a**Bağlı çalışan**

Hizmet akdiyle çalışan.

4/b**Bağımsız çalışan**

Kendi adına ve hesabına çalışan.

4/c**Kamu**

Kanunda belirtilen kamu görevlileri.

20 / 25**Öğrenci yaşları**

Lise-dengi 20; yükseköğrenim 25.

3 İŖ GÜNÜ**İŖ kazası bildirimi**

Takvim günü / İŖ günü ayırımına dikkat.

30 GÜN**GSS**

Sağlık hizmetinden yararlanmada temel prim günü Ŗartı.

60 GÜN**4/b borç Ŗartı**

Tecil/taksitlendirme istisnasını ayrıca kontrol et.

90 GÜN**GSS devamı**

Sigortalılık sonrası yararlanma hükümlerinde karşına çıkar.

10 YIL + 1800**Malullük aylığı**

Sürekli bakıma muhtaç ağır malulde 10 yıl Ŗartı aranmaz.

1800**Ölüm aylığı**

Genel prim günü Ŗartı.

5 YIL + 900**4/a ölüm alternatifi**

Borçlanma hariç özel alternatif.

18 / 20 / 25**ocuk yaşları**

ėrenim durumuna göre yaş basamaklarını ayır.

01 Kısa vadeli → iş kazası + meslek hastalığı + hastalık + analık

02 Uzun vadeli → malullük + yaşlılık + ölüm

03 Malullük → EN AZ %60

04 Sürekli iş göremezlik → EN AZ %10

05 Malullük aylığı → 10 YIL + 1800 GÜN

06 Ağır malul / sürekli bakım → 10 YIL ŞARTI YOK

07 İş kazası bildirimi → 3 İŞ GÜNÜ

08 GSS temel prim şartı → 30 GÜN

09 Öğrenci yaşları → LİSE 20 / YÜKSEKÖĞRENİM 25

10 Ölüm aylığı → 1800 GÜN

11 4/a ölüm alternatifi → 5 YIL + 900 GÜN

12 Soru sırası → KİM? STATÜ? SÜRE/ORAN? İSTİSNA?

İşçi, bağımsız, kamu görevlisi, hak sahibi?

4/a - 4/b - 4/c ayrımını yap.

İş kazası, hastalık, analık, GSS, aylık?

Gün, yıl, yaş, oran ve bildirim süresi.

Ana kuralın istisnasını ayrıca kontrol et.

Eski kaynak sorudaki değişmiş rakam/tarih ihtimalini

Bu alana kendi notlarını al.

Kitaptaki kaynak/çözümlü sorulardan 50 soruyu karışık seç. Cevaplarını burada işaretle; yanlışı ilgili maddeye dönerek kontrol et.

1. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	26. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
2. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	27. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
3. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	28. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
4. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	29. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
5. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	30. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
6. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	31. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
7. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	32. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
8. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	33. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
9. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	34. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
10. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	35. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
11. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	36. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
12. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	37. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
13. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	38. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
14. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	39. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
15. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	40. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
16. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	41. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
17. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	42. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
18. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	43. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
19. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	44. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
20. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	45. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
21. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	46. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
22. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	47. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
23. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	48. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
24. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	49. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
25. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	50. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E

Kitaptaki kaynak/çözümlü sorulardan 50 soruyu karışık seç. Cevaplarını burada işaretle; yanlışı ilgili maddeye dönerek kontrol et.

1. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	26. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
2. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	27. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
3. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	28. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
4. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	29. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
5. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	30. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
6. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	31. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
7. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	32. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
8. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	33. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
9. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	34. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
10. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	35. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
11. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	36. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
12. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	37. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
13. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	38. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
14. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	39. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
15. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	40. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
16. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	41. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
17. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	42. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
18. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	43. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
19. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	44. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
20. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	45. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
21. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	46. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
22. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	47. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
23. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	48. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
24. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	49. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
25. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	50. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E

Kitaptaki kaynak/çözümlü sorulardan 50 soruyu karışık seç. Cevaplarını burada işaretle; yanlışı ilgili maddeye dönerek kontrol et.

1. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	26. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
2. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	27. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
3. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	28. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
4. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	29. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
5. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	30. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
6. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	31. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
7. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	32. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
8. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	33. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
9. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	34. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
10. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	35. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
11. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	36. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
12. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	37. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
13. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	38. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
14. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	39. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
15. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	40. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
16. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	41. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
17. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	42. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
18. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	43. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
19. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	44. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
20. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	45. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
21. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	46. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
22. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	47. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
23. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	48. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
24. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	49. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
25. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	50. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E

Kitaptaki kaynak/çözümlü sorulardan 50 soruyu karışık seç. Cevaplarını burada işaretle; yanlışı ilgili maddeye dönerek kontrol et.

1. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	26. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
2. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	27. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
3. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	28. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
4. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	29. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
5. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	30. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
6. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	31. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
7. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	32. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
8. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	33. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
9. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	34. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
10. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	35. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
11. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	36. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
12. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	37. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
13. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	38. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
14. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	39. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
15. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	40. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
16. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	41. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
17. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	42. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
18. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	43. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
19. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	44. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
20. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	45. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
21. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	46. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
22. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	47. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
23. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	48. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
24. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	49. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
25. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	50. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E

Kitaptaki kaynak/çözümlü sorulardan 50 soruyu karışık seç. Cevaplarını burada işaretle; yanlışı ilgili maddeye dönerek kontrol et.

1. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	26. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
2. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	27. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
3. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	28. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
4. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	29. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
5. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	30. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
6. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	31. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
7. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	32. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
8. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	33. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
9. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	34. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
10. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	35. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
11. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	36. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
12. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	37. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
13. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	38. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
14. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	39. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
15. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	40. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
16. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	41. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
17. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	42. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
18. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	43. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
19. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	44. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
20. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	45. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
21. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	46. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
22. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	47. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
23. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	48. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
24. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	49. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E
25. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E	50. ☐ A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E

ÖNCE: KİM + HANGİ STATÜ?

4/a

Hizmet akdiyle çalışan

4/b

Kendi adına ve hesabına

4/c

Kamu görevlisi

KISA VADELİ SİGORTALAR

İş kazası • meslek hastalığı • hastalık • analık.
Soruda olayın niteliğini ve bildirim/ödenek şartını ara.

UZUN VADELİ SİGORTALAR

Malullük • yaşlılık • ölüm. Prim günü, sigortalılık süresi, yaş ve özel şartları birlikte kontrol et.

GENEL SAĞLIK SİGORTASI

Kapsam → prim günü → borç şartı → istisna → katılım payı sırasıyla düşün.

İŞVEREN / İŞYERİ

İşe giriş-çıkış, işyeri bildirgesi, devir-intikal-nakil ve bildirim sürelerini ayrı tut.

PRİMLER

Prime esas kazanç, prim oranı, ödeme ve borç hükümleri.
Rakam sorularında güncel metni esas al.

İDARİ PARA CEZALARI

Fiil → ceza → tebliğ → 15 gün ödeme/itiraz → ret sonrası 30 gün idare mahkemesi.

SORU ÇÖZERKEN: KİM? → STATÜ? → OLAY? → SÜRE / ORAN? → İSTİSNA?

3 İŞ GÜNÜ

4/a iş kazasının Kuruma bildirimi; 4/b'de engelin kalkmasından sonra, bir ayı aşmamak kaydıyla.

%10

Sürekli iş göremezlikte meslekte kazanma gücü kaybı alt eşiği.

10 GÜN

İşyeri devir/nakil; şirket nev'i değişikliği/birleşme vb. Madde 11 süreleri.

%60

Malul sayılmada çalışma gücü/meslekte kazanma gücü kaybı eşiği.

15 GÜN

4/c işe giriş bildirimi; İPC ödeme/itiraz süresi.

900 GÜN

4/a ölüm aylığında 5 yıllık sigortalılık ile birlikte alternatif şart; borçlanma süreleri hariç.

30 GÜN

GSS'de sağlık hizmeti için temel prim günü şartı; bazı kendiliğinden belge verme/indirim hükümlerinde de karşına çıkar.

1800 GÜN

Malullük ve ölüm aylığında kritik prim günü.

1 AY

Bazı 4/b bildirimleri; ruhsat bilgilerinin Kuruma bildirimi.

10 YIL

Malullük aylığında normal sigortalılık süresi; sürekli bakıma muhtaç malulde aranmaz.

3 AY

İşyerinin miras yoluyla intikalinde bildirge süresi.

20 / 25

Öğrenci çocuklarda lise-dengi / yükseköğrenim yaş sınırları.

4/a iş kazası**İşveren**

Kolluk: derhal • SGK: kazadan sonra 3 iş günü

4/b iş kazası**Sigortalı**

SGK: engel kalkınca 3 iş günü; engel süresi en çok 1 ay

İşyeri ilk tescil**İşveren**

SGK: en geç sigortalı çalıştırmaya başladığı tarihte

Şirket kuruluşu**Ticaret sicili**

Kuruma bildirim: en geç 10 gün

İşyeri devir / başka ile nakil**Yeni işveren / işveren**

Takip eden 10 gün

Miras yoluyla intikal**Mirasçılar**

Ölüm tarihinden itibaren en geç 3 ay

4/c işe giriş**İşveren kamu idaresi**

Sigortalılık başlangıcından itibaren 15 gün

İPC ödeme / itiraz**İlgili**

Tebliğden itibaren 15 gün

İPC ret sonrası dava**İlgili**

Ret kararının tebliğinden itibaren 30 gün, idare mahkemesi

1. Malullük aylığı normal şart: en az ____ yıl sigortalılık + ____ gün prim.

2. Sürekli bakıma muhtaç ağır malulde ____ yıl sigortalılık şartı aranmaz.

3. Ölüm aylığı genel prim şartı: en az ____ gün.

4. 4/a ölüm alternatifi: en az ____ yıl + ____ gün; borçlanma süreleri hariç.

5. 4/a iş kazası SGK'ya en geç ____ iş günü içinde bildirilir.

6. İşyerinin başka işverene devri: takip eden ____ gün.

7. Miras yoluyla işyeri intikali: ölümden itibaren en geç ____ ay.

8. İPC'ye Kurum nezdinde itiraz: tebliğden itibaren ____ gün.

9. İtiraz reddedilirse idare mahkemesine başvuru: ____ gün.

CEVAPLAR

1) 10 yıl / 1800 2) 10 3) 1800 4) 5 yıl / 900 5) 3 6) 10 7) 3 8) 15 9) 30

1. 4/a iş kazası Kuruma en geç kazadan sonraki üç iş günü içinde bildirilir. **D**
2. 4/b iş kazasında bildirim engeli bir ayı aşamaz. **D**
3. İşyerinin miras yoluyla intikalinde süre 10 gündür. **Y**
4. İşyeri devrinde işyeri bildirgesi takip eden 10 gün içinde verilir. **D**
5. Malullük aylığında normal şart 10 yıl ve 1800 gündür. **D**
6. Sürekli bakıma muhtaç ağır malulde 10 yıl sigortalılık aranır. **Y**
7. Ölüm aylığında genel prim şartı 1800 gündür. **D**
8. 4/a ölüm alternatifi 5 yıl ve 900 gündür; borçlanma süreleri hariçtir. **D**
9. İPC'ye Kuruma itiraz süresi 30 gündür. **Y**
10. İPC itirazı takibi durdurur. **D**
11. İPC ret kararından sonra idare mahkemesine başvuru süresi 30 gündür. **D**
12. İPC için mahkemeye başvurulması takip ve tahsili durdurur. **Y**
13. İşyeri ilk bildirgesi sigortalı çalıştırmaya başladıktan 10 gün sonra verilebilir. **Y**
14. Ticaret sicili şirket kuruluş bildirimini Kuruma en geç 10 gün içinde bildirir. **D**
15. 4/c işe giriş bildirimi başlangıçtan itibaren 15 gündür. **D**
16. Malullük sigortasından sağlanan hak malullük aylığıdır. **D**
17. Ölüm sigortasında evlenme ödeneği haklar arasındadır. **D**

1. 4/a iş kazası Kuruma en geç kazadan sonraki üç iş günü içinde bildirilir. **D**
2. 4/b iş kazasında bildirim engeli bir ayı aşamaz. **D**
3. İşyerinin miras yoluyla intikalinde süre 10 gündür. **Y**
4. İşyeri devrinde işyeri bildirgesi takip eden 10 gün içinde verilir. **D**
5. Malullük aylığında normal şart 10 yıl ve 1800 gündür. **D**
6. Sürekli bakıma muhtaç ağır malulde 10 yıl sigortalılık aranır. **Y**
7. Ölüm aylığında genel prim şartı 1800 gündür. **D**
8. 4/a ölüm alternatifi 5 yıl ve 900 gündür; borçlanma süreleri hariçtir. **D**
9. İPC'ye Kuruma itiraz süresi 30 gündür. **Y**
10. İPC itirazı takibi durdurur. **D**
11. İPC ret kararından sonra idare mahkemesine başvuru süresi 30 gündür. **D**
12. İPC için mahkemeye başvurulması takip ve tahsili durdurur. **Y**
13. İşyeri ilk bildirgesi sigortalı çalıştırmaya başladıktan 10 gün sonra verilebilir. **Y**
14. Ticaret sicili şirket kuruluş bildirimini Kuruma en geç 10 gün içinde bildirir. **D**
15. 4/c işe giriş bildirimi başlangıçtan itibaren 15 gündür. **D**
16. Malullük sigortasından sağlanan hak malullük aylığıdır. **D**
17. Ölüm sigortasında evlenme ödeneği haklar arasındadır. **D**

1. 4/a iş kazası Kuruma en geç kazadan sonraki üç iş günü içinde bildirilir. **D**
2. 4/b iş kazasında bildirim engeli bir ayı aşamaz. **D**
3. İşyerinin miras yoluyla intikalinde süre 10 gündür. **Y**
4. İşyeri devrinde işyeri bildirgesi takip eden 10 gün içinde verilir. **D**
5. Malullük aylığında normal şart 10 yıl ve 1800 gündür. **D**
6. Sürekli bakıma muhtaç ağır malulde 10 yıl sigortalılık aranır. **Y**
7. Ölüm aylığında genel prim şartı 1800 gündür. **D**
8. 4/a ölüm alternatifi 5 yıl ve 900 gündür; borçlanma süreleri hariçtir. **D**
9. İPC'ye Kuruma itiraz süresi 30 gündür. **Y**
10. İPC itirazı takibi durdurur. **D**
11. İPC ret kararından sonra idare mahkemesine başvuru süresi 30 gündür. **D**
12. İPC için mahkemeye başvurulması takip ve tahsili durdurur. **Y**
13. İşyeri ilk bildirgesi sigortalı çalıştırmaya başladıktan 10 gün sonra verilebilir. **Y**
14. Ticaret sicili şirket kuruluş bildirimini Kuruma en geç 10 gün içinde bildirir. **D**
15. 4/c işe giriş bildirimi başlangıçtan itibaren 15 gündür. **D**
16. Malullük sigortasından sağlanan hak malullük aylığıdır. **D**
17. Ölüm sigortasında evlenme ödeneği haklar arasındadır. **D**

1. 4/a iş kazası Kuruma en geç kazadan sonraki üç iş günü içinde bildirilir. **D**
2. 4/b iş kazasında bildirim engeli bir ayı aşamaz. **D**
3. İşyerinin miras yoluyla intikalinde süre 10 gündür. **Y**
4. İşyeri devrinde işyeri bildirgesi takip eden 10 gün içinde verilir. **D**
5. Malullük aylığında normal şart 10 yıl ve 1800 gündür. **D**
6. Sürekli bakıma muhtaç ağır malulde 10 yıl sigortalılık aranır. **Y**
7. Ölüm aylığında genel prim şartı 1800 gündür. **D**
8. 4/a ölüm alternatifi 5 yıl ve 900 gündür; borçlanma süreleri hariçtir. **D**
9. İPC'ye Kuruma itiraz süresi 30 gündür. **Y**
10. İPC itirazı takibi durdurur. **D**
11. İPC ret kararından sonra idare mahkemesine başvuru süresi 30 gündür. **D**
12. İPC için mahkemeye başvurulması takip ve tahsili durdurur. **Y**
13. İşyeri ilk bildirgesi sigortalı çalıştırmaya başladıktan 10 gün sonra verilebilir. **Y**
14. Ticaret sicili şirket kuruluş bildirimini Kuruma en geç 10 gün içinde bildirir. **D**
15. 4/c işe giriş bildirimi başlangıçtan itibaren 15 gündür. **D**
16. Malullük sigortasından sağlanan hak malullük aylığıdır. **D**
17. Ölüm sigortasında evlenme ödeneği haklar arasındadır. **D**

1. 4/a iş kazası Kuruma en geç kazadan sonraki üç iş günü içinde bildirilir. **D**
2. 4/b iş kazasında bildirim engeli bir ayı aşamaz. **D**
3. İşyerinin miras yoluyla intikalinde süre 10 gündür. **Y**
4. İşyeri devrinde işyeri bildirgesi takip eden 10 gün içinde verilir. **D**
5. Malullük aylığında normal şart 10 yıl ve 1800 gündür. **D**
6. Sürekli bakıma muhtaç ağır malulde 10 yıl sigortalılık aranır. **Y**
7. Ölüm aylığında genel prim şartı 1800 gündür. **D**
8. 4/a ölüm alternatifi 5 yıl ve 900 gündür; borçlanma süreleri hariçtir. **D**
9. İPC'ye Kuruma itiraz süresi 30 gündür. **Y**
10. İPC itirazı takibi durdurur. **D**
11. İPC ret kararından sonra idare mahkemesine başvuru süresi 30 gündür. **D**
12. İPC için mahkemeye başvurulması takip ve tahsili durdurur. **Y**
13. İşyeri ilk bildirgesi sigortalı çalıştırmaya başladıktan 10 gün sonra verilebilir. **Y**
14. Ticaret sicili şirket kuruluş bildirimini Kuruma en geç 10 gün içinde bildirir. **D**
15. 4/c işe giriş bildirimi başlangıçtan itibaren 15 gündür. **D**
16. Malullük sigortasından sağlanan hak malullük aylığıdır. **D**
17. Ölüm sigortasında evlenme ödeneği haklar arasındadır. **D**

1. GÜN

Statüler ve sigortalılık

Madde 4-9 • 4/a-4/b-4/c • başlangıç/bitiş • 40 soru

2. GÜN

İşyeri + işveren + kısa vadeli

Madde 11-24 • iş kazası • meslek hastalığı • 50 soru

3. GÜN

Malullük + yaşlılık

Madde 25-31 • şartlar • prim günleri • 50 soru

4. GÜN

Ölüm + hak sahipleri

Madde 32 ve bağlantılı hükümler • 40 soru

5. GÜN

GSS

Kapsam • 30 gün • borç/istisna • katılım payı • 50 soru

6. GÜN

Primler + işveren yükümlülükleri + İPC

Süreler • oranlar • Madde 102 • 60 soru

7. GÜN

Final

1 karma deneme + yanlış defteri + Son 1 Saat + Rakamlar Sözlüğü

Konu / Madde	Okudum	Soru	Yanlış	Tekrar
Madde 4-9 / Statüler	☐	☐	☐	☐
Madde 11-12 / İşyeri-işveren	☐	☐	☐	☐
Madde 13-24 / Kısa vadeli	☐	☐	☐	☐
Madde 25-31 / Malullük-yaşlılık	☐	☐	☐	☐
Madde 32+ / Ölüm	☐	☐	☐	☐
GSS hükümleri	☐	☐	☐	☐
Primler / PEK	☐	☐	☐	☐
İPC / Madde 102	☐	☐	☐	☐
Sık Karıştırılanlar	☐	☐	☐	☐
Rakamlar Sözlüğü	☐	☐	☐	☐
Karma Deneme 1	☐	☐	☐	☐
Karma Deneme 2	☐	☐	☐	☐
Karma Deneme 3	☐	☐	☐	☐
Karma Deneme 4	☐	☐	☐	☐
Karma Deneme 5	☐	☐	☐	☐
Yanlış Defteri	☐	☐	☐	☐

BU KİTABI NASIL ÇALIŞMALISIN?

5510'u ezberlemek yerine sistemli tekrar et.

1

KANUNU OKU

Önce madde metnini oku; süre, oran, yaş ve istisnaları işaretle.

2

SORUYU ÇÖZ

Kaynak ve çözümlü sorularla hükmün nasıl soruya dönüştüğünü gör.

3

KISA NOTA DÖN

Can alıcı notlar ve karşılaştırma sayfalarıyla bilgiyi sıkıştır.

4

YANLIŞINI YAZ

Yanlış Defteri'ne yalnızca hata yaptığın hükmü ve doğru bilgiyi yaz.

5

FİNAL TEKRARI

Son 1 Saat, Rakamlar Sözlüğü ve Sık Karıştırılanlar ile kapanış yap.

ÇALIŞMA KURALI

- Uzun oturum yerine düzenli tekrar yap.
- Yanlış yaptığın soruyu yalnızca cevap olarak değil, kanun hükmüyle birlikte öğren.
- Eski kaynak sorularda rakam/süre değişmişse güncel kanun metnini esas al.

TEŞEKKÜR

Bu kitabın hazırlanma sürecinde verdiği değerli destek,
katkı ve yol arkadaşlığı için

Nuri ÖZYAZGAN'a

içtenlikle teşekkür ederim.

Burak Dinçer